MARIANA

D. HIPPOLYTI

DE MARSILIIS

BONONIENSIS.

HIPPOLYTI DE MARSILIIS BONONIENSIS ingenioſiſſimi. V. I. Doctoris, ac Ciuilium ſtudiorum Profeſſoris elegantiſſimi Singularia ſeptingenta tam vetera, noua, quàm recentiſſima, ſtudio non mediocri, ſummo artificio & luculento apparatu ad poſtremam Autoris recognitionem & limam elaborata atq; terſa. Quibus demum ſolertiſſimam ſub incudem noſtram reuocatis, præter omnium hactenus æditiones, nouæ acceſſerunt Additiones plurimę, ſub hoc ſigno ☞ () prefixæ, cũ Repertorio dictorum memorabiliũ capaci, optimè iam nunc concinnato & aucto ſupramodum. Et hoc legale Opus auſpicijs & nomine Marianæ, à beatæ virginis Mariæ, cui dicata eſt, numine, feliciter exit.

M·D·XXXII

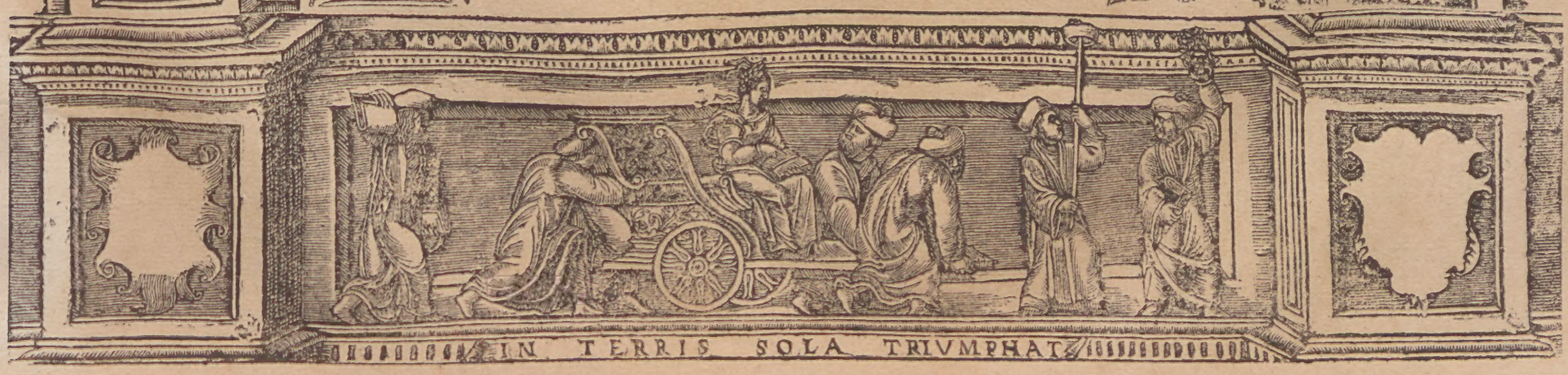

Riscorum cõsuetudo conditorum mos est: in quacunq; disciplina opus suum cuipiam principi seu insigni viro illud dirigere dedicareq;: ne quodammodo id operis labores vigilieq; sue absq; noie in medium producant. Quapropter ego aliorum mores ꝛ vestigia sequi cupiens, presens hoc opusculuz septingentorum singularium meorum alicui nuncupatum dicare cõstitui. Quod iã diu mente reuoluens cui illud imprimis assignare debeam: decreui id non Militi: non Comiti: non Duci: non Regi: Imperatoriq; ac Pape: sed longe digniori excellentioriq; creature dedicare: hec supra reges, principes: ꝛ cuiuscũq; generis dominos eminet, cui nulla est aliorum comparatio. Huic equidem debeo plurimis et immensis gratijs beneficijsq; cumulatus: hec beata quippe est ꝛ immaculata virgo Maria omnium principũ terrestrium, celestiumq; regina, ꝛ vnica omnium Imperatrix: Cuius laudes et preconia in toto terrarum orbe notissima omitto: quum humani hominis non sit ea perstingere, que si mihi sint centũ lingue oraq; cẽtum, ferrea vox possem nullo percurrere cantu. Huic enim a teneris vnguiculis corpus vitam animãq; dirigens, spiritum dedicani meum: Sic in presenti vna meis cũ operibus omnibus nouum dirigo, ꝛ nomini eius ac numini incomprehensibili ascribo opusculum: rogans ꝛ obsecrans vt dignetur ex insita pietate: ꝛ misericordia seruulum me suum regere dirigereq;: vt his mihi in singularibus ceterisq; operibus meis recta et vera loqui fas sit: quibus vnigenito ipsius nato valeã necnõ auditoribus gratificari ad laudẽ et maiestatis sue gloriam: cui me ꝛ animo ꝛ corde flexis genibus magnopere commendo ꝛc.

Excellentissimi. I. V. Interpretis Dñi Hippolyti de Marsilijs Bonoñ. Singularia nova & vetera: cum Additionibus eiusdem ad singularia vetera alias impressa suo loco vbiq; positis. & hec vltra singularia Lud. roma. Matthei de math. Franc. de Crema. do. Anto. Corseti: et vltra cautelas do. Bartho. cep. et finaliter vltra singularia et notabilia omnium antiquorum & modernorum feliciter incipiunt. Ad laudem & gloriã clementissimi Dei ac beatissime Virginis Marie: totiusq; celestis curie triumphantis.

1 ARgumentũ a communiter accidentibus validum est in iure. l. certi conditio. ff. si nummos. ff. si cer. pet. l. certi iuris. C. de iudic. l. iurisgentium. §. pactorũ. ff. de pac. l. palam. §. si qua cauponã. ff. de ritu nup. notabilis est text. in. l. in fideicõmissi post prin. ff. de vsur. & in. l. si pactũ in fi. ibi, plerunq;. ff. de pba. c. prudentiam versi. vt solet extra de offi. deleg. gl. in l. neq; natales. C. de proba. glo. & ibi Bald. in. l. cũ dotẽ. C. de iure dot. Bal. in. l. cõuenticulam. C. de epis. & cle. & in auth. habita. C. ne filius pro patre cum si. & teneas menti qõ hec regula est adeo vera q; non solum habet locum in ciuilibus causis sed etiam in criminalibus. (Vide Bald. consil. cxx. in versi. incip. duo fratres vnus maior. & Soci. consi. xlvj. incip. in presenti consultatione.)

¶ Et ideo dixit singu. Pet. de ancha. in eleganti consi. suo. xxiij. incip. Visa inquisitione formata cõtra Philip. in. ij. col. versi. preterea aduertendũ se habuisse de facto q; quidã erat confessus maleficium p tormenta: & tñ potestas & eius curia dicebãt q; cõfessus erat sponte sine tormento: iste aũt tortus nõ poterat probare tortura: q; q; fuerat tortus nemo aderat nisi famuli potestatis. dicit ibi Pet. de ancha. q; Bal. consuluit in contingentia facti quem ipse etiã sequit q; ille fuerat tortus & hoc per arg. a cõiter accidentibus: nã isti potestates terrarũ cõiter ponunt hoies ad torturaz nocturno tpe nemine ibi existente: qõ est valde no. (& faciũt etiã not. verba Bald. in. l. obseruare in. §. proficisci in. xij. q. ff. de offi. procon. vbi videas. & idez dixit Alex. in cõsi. clxxxix. inci. in causa & lite in. iij. col. in. vj. volu.) Et istud consilium Bal. in ordine est. ccccclxix. & incipit, premittendũ est q; interdum tortura &c. in. vj. volu. & idem consuluit ipse Bald. & melius & clarius in consil. suo clxxj. in eo. volu. inci. Tres sunt casus. &c. Et illud consilium Pe. de anch. refert & sequit. d. Alex. in consi. suo. cclxxv. ẏm or. meum incip. viso themate circa fi. Et. d. Paris de puteo in trac. suo. sindicat. in. xcvj. char. in. iij. col. versi. quidam fuit tortus. Et pro hoc dicto faciunt optime dicta per Bald. in. l. j. C. ne ex delict. defun. vbi dixit q; assessores videntur homicide: q; in camera torquẽt et postea ad banchũ faciunt scribi q; sponte confessus est (pro quo facit not. verbũ Bal. in. l. ij. C. de custo. reo. in versi. & ideo assessores. vbi dicit q; q̃ scriptura dicit qõ reus est sponte confessus q; talis scriptura vt plurimum est falsa.) Et faciunt dicta per Barba. in consi. suo. lxx. incip. viso puncto. iij. col. in. iiij. volu. & faciunt dicta per Bal. in addi. Spe. in ti. de app. in. iiij. col. in princ. et per Sali. in. l. in illa stipulatione in fi. ff. de verbo. obliga. Facit etiam nam ad probandum torturam. & sic confessionem coactam et non spontaneam cum istud sit difficile valde vt dixi admittitur probatio per coniecturas ẽm. d. Ant. in. c. veniens el primo. extra de testibus in vlti. col. & Jo. de imo. in. c. veniens de verbo. signi. (et Bal. in auth. quas actiones in vlti. col. C. de sac. san. eccle. & Allexã. in consil. lxxvij. incip. in causa in fi. in. vij. volu.) de quo latissime dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. lxvj. charta. circa med. vbi videas. que omnia tene menti: quia sunt quotidiana: & ego ars plu-ries habui in facto dum essem sindicator officialium ducis Mediolani &c. Et teneas etiam menti q; adeo est vera ista regula. videlicet & argumentum a cõiter accidẽtibus validum est in iure q; locus a cõiter accidentibus facit indicium indubitatum. ita sing. dixit Bald. in addi. Spe. in ti. de sentẽtia in antepe. col. in ver. ad mortem. qõ est singulariter not. ad multa.

2 ¶ Si plures fideiussores intercedũt pro aliquo oẽs pariter sunt obligati nisi renuntiauerit bñficio epistole diui Adriani vel bñficio noue cõstitutionis de duobus reis. vt habetur in. l. iij. C. de fideiuss. in auth. hoc ita. C. de duob9 reis. & p Spe. in ti. de renũtia. fi. conclusione circa me. Scias tñ q; si plures rei debendi constituerentur: attamen si in rei veritate ad vnum tm̃ peruenit pecunia: alij habẽtur in loco fideiussorum: & gaudent beneficio fideiussor: ita singulariter dixit Guil. de cu. in. l. Sz iulianus. §. idẽ ait si duos p illuz tex. ff. ad macedo. ad qõ alleg. etiã gl. in auth. de fideiusso. §. j. qõ dictum pro valde notabili refert & sequũtur Lud. ro. in consi. suo. cxiij. incip. visis supra consultis &c. in prin. q; est not. et idem firmat Jo. de ana. in consi. suo. lx. incip. in questione ista vbi not. loquit & alia in hac materia ibi dicit q̃ videas omnino: & idem tenet Alexan. in. l. marcel. ff. de fideiuss. & d. Fran. aret. in consi. suo xxxiij. incip. Consultatio premissa in. j. col. qõ dictum tñ limita & restringe vt per eundem. d. Fran. are. in predicto consi. suo. xxxiij. in. v. col. in ver. prima est q; licet &c. (Et vide que dixi in repe. mea rub. ff. de fideiusso. in. xij. col. post me.)

3 ¶ Ad hoc vt ad carcerationem debitoris peruenire possit est nõ solum necessaria excussio ipsius debitoris: sed etiam fideiussoris eius cum & fideiussoris facultates quo ad effectuz solutionis eius debiti pro quo fideiussit facultates ipsius debitoris aggregate cõputentur. iste est tex. valde not. in. l. si plures in. §. preterea el. ij. ff. de fideiuss. quem tex. ad hoc propositum allegauit Lu. ro. in cõsi. suo cccxx. incip. Hec istorum quinq; &c. in prin.

4 ¶ Quãuis aliquo casu snia cõtra vnum lata preiudicet alteri. tñ tene menti perpetuo q; talis snia nunq̃ preiudicabit alteri si lata fuerit in contumaciam partis se non defendentis q; tũc presumptio iuris est q; talis snia sit lata propter contumaciam non autẽ propter ius. iste est text. in. l. preses. C. de pigno. & in. l. si ideo. ff. de euic. & in. l. papinianus. §. meminisse. & in. l. repudiãtis. §. fi. de inoffi. testamento. & in. c. fi. de empt. & vendi. que iura ad hoc allega. Ludo. ro. in consi. suo. cccxxix. incip. Presens consultatio in pen. col. & alle. etiã Bar. in. l. sepe. ff. de re iudi. & Bal. in. l. res iter alios. C. quibus res iudi. non nocet. & d. Anto. in. c. q̃uis de re iud. pro quibus optime faciũt dicta per. d. Feli. in. c. fraternitatis in. ij. col. ver. Tertio fallit de hereti. vbi videas. Et per eundem in. c. in literis. in. x. col. ver. Pro quo optime facit de consti. & per Bald. in. l. j. circa fi. C. de calum. quẽ vide. & per Soci. in consi. suo. xvij. incip. prosequendo &c. in. xj. col. (Vide omnino Bal. in. l. fi in versicu. quero hic si tabellio. C. de fi. instr. & omnino Bal. super statutis in verbo bannitus in. vij. col. in vlti. versi. vide Cor. in consi. xij. incip. videt in. j. vol. in vlti. col. & que dixi in consi. meo. inci. scientiarum omnium elargitor &c. in. ij. & iij. char. & d. Alex. in repe. l. sepe in. xix. col. ff. de re iudi. vbi not. loquit in materia.) Que omnia tñ limita & restringe. vt per Pau. de ca. in consi. suo. cccxxv. incip. Dicta substantia circa fi. & per Mellum in tract. banni. in. j. parte primi tempo. in. vij. q. circa me. & in eo. tract. in quarta parte primi tempo. in. ij. q. & in eo. tracta. in. j. parte scõi tempo. in. iij. q. circa me. & in eo. tracta. in eadem parte scõi tempo. q. xxxiij. & ibidez omnino in. q. xlix. incip. Quero an tales per totam illam. q. et per do. Feli. in. c. causam; in. ij. col. de testi. Et per gl. in. l. ij. in ver. absens. C. de contrario iudi. tu. & Jo. de ana. in. d. c. fraternitatis. Et hic adde in materia ista plura singularia dicta cumulata p. d. Feli. in. c. cum Bertol. in. ix. col. de re iudi. vbi omnino videas quia predicta limitat pluribus modis vt ibi per eum: & vide Matha. nota. xxv. incip. nota regulam &c. Eiusdem.

5 ¶ Regula est qõ familiares repelluntur a testimonio. l. ij. C. de testi. l. eos eo. tit. l. idonei. & l. testes. ff. eo. tit. & in. c. si testes. §. item eos. iij. q. ij. cum sim. Limita tamen hanc regulã duobus modis. Primo nõ habere locum in famulo non habente salarium quia talis famulus admittitur ad testificandũ pro domino. ita singulariter dixit Spe. in ti. de teste. §. j. ver. Sed de quo mercẽnario &c. qõ dictum refert et sequitur Ludo. ro. in cõsi. suo. 420. inci. Preposita questio &c. Et nõ sunt adhuc duo mẽses: quib9 ego habui in facto, hoc est ostendidi Specu. & Ludo. ro. in dictis locis quia pars aduersa hoc negabat. Pro quibus faciũt optime dicta per do. Felyn. in. c. cum a nobis in vlti. col. circa fi. extra de testi. Eiusdem. Secundo limita predictam regulam non habere locum in familiaribus honeste vite. q; tales admittuntur ad testificandum non obstante familiaritate. Ita dixit tex. glo. & Inno. in. c. in literis extra de testi. & Bald. in. d. l. ij. C. de testi. & Ludo. ro. in. d. consil. 420. incipien. Preposita questio in. ij. col. Ad primum tamen dictum vide. d. Fely. in. c. in literis. in. ij. colum. ver. Ex quo datur intelligi &c. extra de testi. Eiusdem.

6 ¶ In principe semper presumitur iustitia sen iusta causa, adeo qō non admittitur probatio in contrariumvt singulariter dixit Cy. in.l.rescripta.C.de precibus impera.offe.ꝛ in.l.fi.C.si contra ius vel vti.publi.et do.Anto.in.c. que in ecclesiarum de constitu. Et ☞ ibi do.Feli.in.xxj.colū. (Idem dixit do. Florianus in.l. si irruptione in.§.ad officium.in.ij.colum.ff.finium regun.vide latissime per do. Fran.cur.in consil.suo.l.incip. memorie. nu. cxxx.per vnam col.) Et Lud.ro in cōsi.ccccxxxvj qō indultum.in.iiij.col. quod tamen intellige esse verumvbi ipse princeps statuit genera liter vel vbi aliquid facit specialiter motu proprio. Sed vbi aliqd rescriberet ad alterius postulationez tunc illa presumptio cessat. quia tali casu magis presumitur ad importunitatem postulantis scripsisse ꝙ ex sua voluntate. Ita singu. dixit Ludo.roma.in.d.cō si.suo.ccccxxxvj.inci.quod indultum ꝛc.in.iiij.col.allegat que habentur.in.l.j.C.de pet.bo.sublat.lib.x.qō est not.ꝙ etiam firmat d.Feli.in.d.c.que in ecclesiaruz.in.xxij.col.ver.Limita quinto ꝛc.

☞ (Et vide omnino Jas.in.l.si testamentum in.j.col.C.de testa. et omnino Soci.in consi.lxij.incip.visis in pe.col.in.iiij.vol.ꝛ idem dixit Lud.ro.in repeti.l.si vero in.§.de viro in.xxiiij.fallen. circa me.ff.solu.matri.ꝛ Soci.in consi.cxx.incip.memini ꝛc.in.viij.col. in tertio volumine.)

7 ¶ Cōiter per Italiam viget statutum qō contra instrumentum guarentigiatū nulla possit oppoi exceptioꝛc. Sed tu scias ꝙ nō obstante tali statuto fideiussoꝛ seu coꝛreus ex eo instrumēto conuētus poterit opponere exceptionē cedendarū actionū: qꝛ nunꝯ intelligitur semota exceptio que descendit ex eo fonte: ex quo petitioꝛ ipsi petitiōi inest. Ita sing. dixit Bal.in.l.predūs.C.de eui. ꝛ in aut.presente.C.de fideiusso. quā doc. pro nō. refert ꝛ sequitur Lud.ro.in consi.suo.xlij.inci.visis ꝛc.in.ij.col.ꝛ in consi.ccccl xxij. inci.in eo ꝙ querit.ꝛ Barba.in.c.j.in.xliij.col.de offi.ordi.de quo latius scripsi in.l.ū.C.de execu.rei iudi.

8 ¶ Presumendū est regulariter pro facto pape: vt habeť in.c.pro posuit de concess.preben.per.d.Ant.in.c.que in ecclesiaꝛ: de cōsti. p docto.in.l rescripta.C.de precibus impera.offe. Nam ipse semp presumit moueri ex iusta cā: vt in dictis locis: hoc tū limita non procedere nec esse verū vbi papa facit aliquid cōtra cōstitutionez respicientem generalem statutū ecclesie: nā tunc non est sustinendus nisi faciat cum cā magna alīs nota.ꝛ est necesse illā probari ꝛ exprimi qꝛ alˢ non presumit. Istud fuit singulare dictum Inno. in.c.quanto.extra de consue.qō dictū pro singuli allegat ꝛ sequit Lu.ro.consi.ccccl xxxiij.inci.dubitatur in pe.col.vbi ꝓ hoc alleg. glos.in.c.literas de resti.spo.ꝛ in.d.c.proposuit de concess.preben. idem etiā dixit ipse Lud.ro.in cō si.suo.ccccxcix.inci.in premissa. in fi.pe.col.vbi allegat Inn.sed coꝛrupte. nā hoc dicit in.d.c. Quā to de cōsue.ꝛ ibi vide Barba.in.xiij.col. Et vide etiā.d.Feli.in.c. nulli de sententia excom.per totum.c.

9 ¶ Nemo cogitur stare in cōione.l.fi.C.cōi diuidun.l.si non sortē §.si centum.ff.de condi.indebi.l.in hoc iudicium.§.si cōueniant. ff.cōi diuidundo: cum simi. Quinimo non valet etiam dispositio testatoꝛis in qua mandat heredibus suis ꝙ semp stent in cōio ne ꝛ in societate.d.§.si conueniāt.ꝛ ita dixit Pau.de castr.in.d.§. si centū:ꝛ.d. Alex.in consi.cccxxxiij.ſm ordinē meū: incip. Circa primū ꝛc.in.ij. col.nec etiā cogitur quis stare in cōione etiā si iurasset stare ſm Oldra.consi.ccxlj.incip.factum tale est paterfamilias. Scias tū vnum ꝙ licet in diuisione bonoꝛ sufficiat vnum ex socīs prouocare vt habetur in dictis iuribus: ꝛ in toto titulo.ff. cōi diuidūdo. Attamen in diuisione bonoꝛū feudalium secus est qꝛ non sufficit prouocatio iuris vasalli: sed debent oēs conuasalli conuenire ꝛ concordare alˢ non pōt fieri diuisio. ita probat text. vnicus ꝛ sing.in.c.imperialem.§.preterea ducatus de prohi. feu. alie. per Feder. in verbo, si consortes voluerūt: ita illū tex. pro sing. ad hoc propositum allegauit Abba.in cō si.suo.lxxxij.inci. condi toꝛ omniū in.vj.col.versi. Ego tū notanter dico. vbi etiam adducit gl.iuncto tex.in cle.sepe: de verb.sig. qō est not. Et istud dictuz Abb.refert ꝛ sequit.d.Feli.in.c.que in ecclesiarum: in.xxxv.colū. de consti.ver. Secundo limitatur. Et illum tex. ad hoc etiā alleg. do.Alex.in consi.suo.vij.incipiente. In consultatione premissa: in princi.in quinto volumine.

10 ¶ Tu scis ꝙ exceptio proueniēs ex defectu iurisditionis potest qñcunqꝫ opponi: ꝛ etiā post tres ſnias cōformes. gl.est singularis in clemen.j. de sequestra. possel.ꝛ fruct. quam sequitur ibi Pet. de anch. Jo. de imo.ꝛ alīꝫ: ꝛ illam dixit singularem: ꝛ eam sequitur Pet.de anch.in consi.suo.cclxxij.incip. De titulis: in vlti.col.circa medium.ꝛ Petr.de ancha.in consil.suo.lxj.incip. Duplici respectu in fi.ꝛ illam sequitur etiam ipse Pet.de anch.in cōsi.clxiij. incip.de viribus ꝛ efficacia in vlti.col.ꝛ in consi.clxvj.incip. Visis diligenter in prin.ꝛ Pet.de anch.in clemē.j.de re iudi. Et Bald. in.l.si quis filio.§.qō si quis.ff.de iniusto testa. Et Abba.in.c. epi in.j.colū.extra de reb.eccle.non alie. Et Ange.in consil.suo.clix. incip. Dicta interlocutoria in fi.ꝛ Ange.in consi. ccxlviij.incip. Super primo quesito:ꝛ illam glo.refert ꝛ sequitur Abb.in consi. suo.xcvij.incip.attigentia iuris ordinem:ꝛ Ludo.ro.in consi.xlij. incip. Visis que ꝛc.ꝛ Barba.in consi.xx.incip. Viso punctoꝛ his que agitata ꝛc.in.iij.col.in.iij.volu.ꝛ Pau.de cast.in.l.fi.C.de arbi.ꝛ Abba.in consi.lxxxij.incip. Conditoꝛ omnium in fi.v.colū.

☞ (Et Flo.in.l.quedam mulier circa fi.ff.fami.hercis.ꝛ Corsetū in not.incip.statuto cauetur qō a sententijs ꝛc.sub verbo statutuz.) Et Ang.de aret.in rub.instī.de excep.in.xv.col.ꝛ in.§. appellantur in.ix.col.eo.tit. quem omnino vide. Alexā.in.l.j.§.ꝛ paru in j.col.circa me.vbi late loquitur.ff.qō vi aut clam.pro qua gloss. et eius materia vide Ludo.ro.in.d.cōsi.xlij.ꝛ in consi.cxv.in fi.Joā. de ana.in consi.l.in pe.col. Bald.in addi. Spe.in ti.de sententijs in.ij.charta.ver.sententia lata a iudice incompetenti ꝛc. Alex.in consi.lxxvij.in.v.vj.ꝛ vij.col.in.ij.volu. Barba.in.c.cum in iure in pe.charta.in vlti.col.de offi.deleg.d. Fran.de are. consi.xlv.incip. Diligenter ꝛ mature in.vij.colū.versi. Primo quidem Bal.in.l. j.C.ne liceat in vna eademꝫ causa: Ang.in.l.j.C.quando prouo. nō est necesse. Ange.ꝛ Imo.in.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de operis noui nun. Lanfrancus in.c.quoniam contra: de probat. Bal. super statutis in ver.bannitus in.xij.colum.in.iiij.versi. Bald.in l.testamenta omnia in princi.C.de testamentis. Et.do.Feli.in.c. pastoralis in fi.iij.colū.ꝛ in prin.iiij.colū.de excep.vbi allegat plures alias gl.dicentes illud idem ꝙ glo.in.d.cle.j.de sequestra.pos. ꝛ fruct.ꝛ alia dicit in hac materia de quibus ibi per eum quē om-

☞ nino videas. (Et adde ꝙ dicta exceptio incompetentie pōt opponi non obstante statuto excludente omnes exceptiones scōm Bal.in.l.exceptionem circa fi.versi.sed pone statutum.C.de proba.ꝛ alios quos adducit.d. Philip.decius in consi.xxxviij.inci. circa primum in pe.colū.) Quinimo dixit Innoc.in.c.ex rōne de appel.ꝛ Bal.in Marga.sua inversi.agens: ꝙ ēt post executionem sententie pōt hoc ventilari. Et rō predictoꝛū pōt esse qꝛ iurisditio est fundamentuz fundamentoꝛū iudicij ſm Bald.in cōsi. suo.xv.inci.ista causa ꝛc in prin.in.j.volumine.ꝛ Lu.bolo.in suo consilio.viij.in fi.j.colū. Tene tamen singulariter menti vnum in hac materia ꝙ papa de plenitudine potestatis pōt ratificare sententiam latam a iurisditione carente ſm Inno.in.c.prudentiam de offi.deleg.in gl.que incipit.sed quid si index.quam doctrinam pro valde nota.refert et sequitur Ange.in.l.obseruare in.§.post hec.ff.de offi.presi.vbi ad hoc etiam alleg.glos.not.in.c.nullus.el primo.ix.q.ij.et tex.in.c.hoc quippe.iij.q.vj.et eam etiam refert ꝛ sequitur.d.Feli.in.c.ea que: circa fi.de re iudi. Et vide omnino q̄ dixi.j.in singu.ccj.incip.in confessum ꝛc.post me.vel circa. Et circa suprādictam materiam faciunt dicta per.d.Feli.in.c.cum cām in.xiij.colū.in versi. Fallit secundo ꝛc.de testi.vbi dixit ꝙ lz alias attestationes inualide possint consensu partium validari, tū hoc fallit nisi sint inualide qꝛ recepte a iurisditione carente: ad ꝙ allegat.d.de rota ꝛ alia de quibus ibi per eū. Que omnia tene menti qꝛ materia dicte gl.est quotidiana ꝛ ego infinitis vicibus eam habui in facto, ꝛ forte non facile alibi inuenies ad materiā dicte glo.tot simul cumulata.

11 ¶ Regula vulgata est apud omnes ꝙ spoliat' ante oīa est restituendus. de qua in.l.si quis a se fundum.C.ad.l.iulia.de vi.ꝛ late per Alex.in.l.naturaliter.§.nihil cōe.ff.de acquir.possel.vbi ponit multas fallentias ꝛ limitationes ad hanc regulam de quibus etiā late per Bertha.in reper.suo in ver.spoliatus. Sed tene mēti ꝙ inquantum doc. dicunt dictam regulam nō habere locū qñ apparet spoliatum nullum ius habere de quo.in.c.cuz ecclesia de causa.pos.ꝛ proprie.ꝛ in.c.sup eo.eo.ti.et in.c.decimas de restitu. spo.in.vj.et per Bald.in.l.pe.in vlti.col.C.si a non compet.iudi. hec sua limitatio limitatur ꝛ restringitur habere locum in spūalibus tm̄ ne detur materia peccandi, secus in profanis. ita singu. dixit Oldr.in consi.suo primo incipi.in causa in.ij.colū. allegat ad hoc.c.significasti de dinoꝛ.ꝛ no.per Innoc.in.c.constitutus de filīs presby.ꝛ.c.literas de restitu.spo.ꝛ alia de quibus ibi per eum ad quod vide etiam Ange.in.l. Paulus.§.j.ff.quibus modis pignus vel hypothe.soluitur.

12 ¶ Nosti ꝙ nemo potest venire contra illud qō oꝛe proprio confessus est.tex.est in.l. generaliter.C. de non nume.pecu.ꝛ in.c.per tuas de proba. Et tene mēti qō istud habet locum nedum in confessione oꝛe proprio facta: sed etiā habet locum in cōfessione presumpta puta ex contumacia: vt si statutum dicit ꝙ contumax habeatur pro confesso. ita sing.dixit Old.in consi.cccxx.inci. breues allegationes ꝛc.in prima colum.ad qō allegat.l.consiliarios.C.de assesso.ꝛ.l.locoꝛum.C.de omni agro deserto lib.xj.ꝛ.§.si vero quidam in aut de exhibendis reis ꝛc.

13 ¶ Volo tibi dare auream et singularem doctrinam: que vt puto posset tibi dare de lacte ꝛ lana. ideo animaduertas. Tu scis ꝙ cōmuniter per totam Italiā sunt statuta ꝛ priuilegia iudeoꝛ volentia ꝙ ipsi iudei possint mutuare sub vsuris pecunias super re furto subtracta: nec teneanť illam restituere vero dño nisi sibi soluatur pecunia sua vna cum vsuris. Sed scias tu qō tale statutuz seu eoꝛū priuilegiū limitať non habere locū in iudeis mutuantibus

pecuniam

pecuniam super re aliena scientibus ipsis iudeis illam rē esse alienam vel furto subtractā: qr tunc tenentur illā restituere vero dño sine pecunia per eos exbursata ꝛ sine vsuris. iste est casus valde singularis in. l. seruus cuiusdā. ff. de condi. indebi. Ubi Bald. ꝛ doc. hoc volunt. qō etiā melius ꝛ apertius firmat Joā. de ana. in consi. suo. lxx. incip. Uisis ꝛ ponderatis ꝛc. vbi singulariter loquit: ꝛ idē firmat Bald. in consi. xcij. inci. Tria possunt ꝛc. in. iij. volu. Et. d. Feli. in. c. causamq; in. ix. col. post me. versicu. interpretatio priuilegij ꝛc. de rescrip. Et illum tex. etiā magnificauit Bal. in. l. eos. C. de fur. dicens eum esse no. cōtra receptantes res furtiuas sciēter. ꝛ illū tex. etiā summe no. ipse Bal. in rub. C. de cōdi. ob tur. causam. ꝛ Ange. de are. in tract. malefi. in ver. ꝛ vestem celestem. in. v. char.

☞ versi. quid si quis emit sciēter. (Et vide Jas. omnino in. d. l. suus vbi not. loquitur in materia. ꝛ vide que dixi in practica mea causarū criminalium. in. §. aggredior. nu. xxxj.) Limita ꝛ scō dictū statutum: seu priuilegium iudeorum: vcz nisi bona furto subtracta essent ecclesie vel alicuius forensis qui nō esset suppositus iurisdictioni statuentium vel eius qui fecit tale priuilegium iudeis: quia tales non obligantur tali priuilegio vel statuto: sed sunt in terminis iuris cōis. ita singulariter dixit. d. Abb. in. c. qō clericis de foro compe. in. ix. col. ver. Et ex hoc infero. ꝛ Barba. latius in consi. lxxv. incip. Uiso puncto: circa. iij. char. in versi. iij. faciat in. iij. vol.

☞ vbi alia plura allegat in proposito. (Uide. d. Rochum. in. c. fi. in cxxv. col. circa fi. de consuet.) Ad que etiam optime faciūt dicta per. d. Alex. in consi. suo. xliij. incip. Uidetur ꝛc. in. iij. ꝛ iiij. colū. in. v. vol. vbi videas. Et vide etiā Abb. idem tenentem in. c. ecclesia sancte Marie de consti. in repe. in vlti. char. in ver. ex hoc infero ꝛc. ꝛ ibi. d. Feli. in. xlvj. col. circa me. ꝛ Barba. in. d. suo cōsi. lxxv. incip. viso puncto in. vj. col. in. iij. vol. Que omnia tene perpetuo mēti: ego als in ciuitate Lumarum practicaui primam limitationem: ꝛ ex ea consecutus sum decus ꝛ lucrum.

14 ¶ Ad hoc vt inquisitio possit formari p iudicē de delicto contra aliquem oportet q fama seu diffamatio precedat aliter iudex nō pōt procedere cōtra aliquem vt habetur in. c. qualiter ꝛ qñ. ꝛ in. c. inquisitionis de accusa. ꝛ ibi hoc no. Inno. ꝛ Jo. an. ꝛ alij. ꝛ voluit Ange. in repet. l. si vacantia. C. de bo. vac. ꝛ Bar. in. l. de minore. §.

☞ tormēta. ff. de questionibus: ꝛ in. l. fi. ꝛ in. l. j. in prin. eo. tit. (Uide omnino Alex. consi. clxxix. incip. in cā Angelorum in pe. col. in. fj. vol. ꝛ vide in meo reperto. ad literā. J. in. xxv. charta. in. iij. nota.) hoc tū scias non procedere nec locum habere qñ inquisitio emanat de conscientia principis: qr tunc non requiritur qō procedat fama seu diffamatio vel indicia: nam cōscientia principis supplet oēm solennitatem. ita dixit singulariter Inno. in. c. cum oporteat de accusa. et Bald. eum sequendo in. l. nullus. C. ad. l. iul. maie. ꝛ Ang. are. in tracta. malefi. in ver. fama publica. ver. aduertendum autē ꝛc. ꝛ. d. Bartho. cepo. in consi. suo. xvij. incip. Uisa in vlti. col. Quam tū limitationez sane intelligas qñ inquisitio formatur de mādato seu ex conscientia principis ex motu proprio ipsius principis. nam tunc non requiritur diffamatio nec alia, secus si ad postulationem alterius princeps hoc mandat. ista est gl. sing. in. c. fj. de accu. lib. vj. alias etiā limitationes ad predicta vide per Spec. in tit. de inquisitionibus. §. nunc tractemus versi. hoc autem no. ꝛ ibi Joan. and. in addi. ꝛ vide latius per Dominicum de sancto Gemi. post Jo. and. ꝛ Archi. in. d. c. fj. ꝛ per doc. in. d. c. cum oporteat. ꝛ in. c. fi. de accusa.

15 ¶ Statuta cōiter extant per Italiam disponentia q prebentes auxilium, consilium vel fauorem maleficio puniantur eadez pena qua cōmittentes q etiā videtur cautum de iure ciuili vt habetur in. l. si quemquā. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in. l. quisq;. C. ad. l. iul. maiest. ꝛ in. l. iij. ff. ad. l. corne. de sica. cum si. Attamen tene mēti q si quis prestauerit opem auxilium vel fauorē maleficio non debet puniri eadem pena qua ipse principaliter cōmittēs maleficiū sed debet mitius puniri. ita singulariter dixit Sali. in. l. j. C. de rap. virg. quem refert ꝛ sequit. d. Bartho. cepo. in consi. suo. xxvij. inci. requisitus in vlti. colū. vbi subdit q talia statuta ex quo loquunt simpliciter de prestantibus auxiliū consiliū vel fauorē debēt interpretari sm ius cōe per. l. fj. C. de iure deli. ꝛ sic vt teneant eadē pena in casibus in qbus de iure cōi tenerent eadē pena. vcz si dedissent cām morti ꝛ qñ non esset nudum auxiliū vel cōsilium, ꝛ qñ hoc expresse cōstaret ꝛ nō p presumptiones. Secus si nō dedissent cām morti vel esset auxilium vel cōsilium nudū qr tunc non tenerent eadē pena per predicta qō est mēti tenēdū ppter predicta statuta que cōiter vbicq; vigent. ¶ Pro qbus facit not. verbum Bal. in. l. cum ancillis in. j. col. ver. item nota ex hac lege ꝛc. C. de incestis nup. vbi dicit q mitius punit ille in cuius domo fit aliqd eo patiēte q ipse delinquēs principalis: ꝛ faciunt dicta p Jo. de ana. in. c. ad falsariorum de crimi. fal. in fi. fj. col. Et optime etiā faciūt dicta p Bādi. in suo tract. malefi. in ti. de homicidiarijs. in. ij. col. in versi. Item pone q Titius ꝛc. Et illud idē qō tz Sali. in. d. l. j. ꝛ Lepo. in. d. cōsi. xxvij. tenuit Bādi. in tract. suo malefi. sub rub. de furt. ꝛ latro. in. v. colū. circa me. ver. Et sic nota ꝛc. Et pro istis optime facit glo. singu. in c. periculose de peni. dist. j. que dixit q vbi factū sequitur grauius est peccatum. quā gl. refert ꝛ sequitur Bal in. l. data opera in. xvij.

☞ col. C. qui accu. non pos. ꝛ ibi dixi latius. (Et vide Alex. in cōsil. clx. incip. visis in vlti. col. in. vij. volu.)

16 ¶ Proditores sunt odio nedū deor hoibus sed etiam sunt odio iuri adeo q eor filij sunt incapaces successionis tā ex testamento q̄ ab intestato: vt habeť in. l. quisqs. C. ad. l. iul. maie. Itē ille qui incepit administrare bona alicuius statim ipso effecto proditore perdit dictā administrationez sm Cy. in. l. fi. C. ad. l. iuli. maie. Et dixit Bal. p illū tex. in. l. si quos. C. de postliminio reuer. qō proditores rei publice nō gaudent beneficū iuris. Et dicit etiā Bal. in c. j. in ti. an ille qui interfecit fratrē dñi sui. in. j. col. qō proditor nō dz stare ante principē nec pōt stare in curia principis. ꝛ dicit text. valde not. in. c. careat. iij. q. ix. q vox proditoris non est audienda. Et dixit Bal. in. l. ꝛ militibus. C. de testō mili. qō pditori cōdemnato capitaliter nō pōt reseruari factio testamenti: qō etiā sentit gl. ibi ꝛ habeť in. l. ex militari in prin. ff. eo. itē licet als nobilis delinquens non debeat furca puniri vt habeť in. l. capitaliū. §. j. ꝛ. §. serui ꝛ in. §. solent. ff. de penis. ꝛ voluit Bar. in. l. desertorē. ff. de re mili. tū hoc non habet locū si talis nobilis fuerit pditor. ita dixit Bal. in. c. cū quidā de iureiur. ꝛ dicit vulgare prouerbiū q proditiones placēt principibus sed nō proditores: ꝛ ideo quidā Italie princeps: cui quidā pditor fecerat quoddā beneficiū p proditionem dabat ei quoddā stipendiū singulo mense. ꝛ dū ipse proditor ibat ad accipiendū dictū stipendiū soluētes pro principe ex mandato ipsius nolebant dictū stipendium sibi soluere recta via sed erat necesse vt ipse pditor verteret manus post terga et eo modo acciperet pecuniā ꝛ stipēdiū sue pditionis. Et ideo tene mēti pp̄e tuo qō stāte statuto q bānitus vel alq̄ dānatus de crimine possit impune occidi ille q talem bannitū occidit proditorie non iuuať tali statuto. ita sing. dixit Ang. p illum tex. in. l. fi. C. de delatorib⁹ lib. x. nisi esset bānitus vel cōdēnatus crimine lese maiestatis. quā doctrinā p valde no. refert ꝛ sequit. d. Bar. cepo. in consi. suo. xxxiij.

☞ incip. si vnquā in. iij. colū. ver. Preterea ꝛc. qō est sing. no. (Uide tū Bal. tenentē cōtrarium in consi. ccccxlv. incip. sup eo qō queri in vlti. col. in. vj. volu. ꝛ vide Ang. in. l. j. in. §. nō fuit. ff. de dolo. ꝛ vide oīno. d. Rochum cur. in. c. fi. in. xxiij. col. de cōsuetu. et vide omnino. d. Phil. de ciū cōsi. xliij. in vlti. col. ꝛ vide oīno Bal. q̄ innuit cōtrarium. in. l. ij. in. §. col. versi. ex his resultat decisio. C. de bo. poss. sm tab. ꝛ vide Soci. in cōsi. lxxx. inci. presens cōsultatio. in. iij. col. in. iij. volu. et oīno Jas. in. l. fi. in. j. ꝛ. §. col. ff. de cōsti. princi. ꝛ Alex. in cōsi. cxcvj. inci. perspectis in. §. col. in. vj. volu. Flo. in. l. q̄ pater in fi. ff. fami. hercisc̄ū.) Et idē tenet Jo. de imo. in cōsi. suo. cxxxix. inci. Prefatus simus ꝛc. in. iij. col. ꝛ. d. Alex. in. l. si quis ex argentarijs. §. rationē in fi. ff. de edēdo. ꝛ. d. Mellus in trac. suo bān. in. iij. parte scōi tēpo. in. xlj. q. in fi. Quibus adde dicta p Bal. in. l. j. in. iij. col. ver. quero vtrū iuramentū. C. de inoffi. dona. vbi not. loquit in materia: ꝛ inter alia dicit q vbi rescindit cōuētio principalis rescindit penalis ꝛ quelibet accessoria. Scias tū q accessoriū nō sequit naturā sui principalis qñ nō est eadē rō in accessorio que est in principali ex placito. C. de rerū permu. l. si is a quo. C. de prediis mino. not. Bar. in. l. nō dubium post gl. in fi. C. de legi. ꝛ voluit Alex. in cōsi. iij. incip. circa primū in. vj. col. in. j. vol. ꝛ vide q̄ dixi. j. in sing. cxxvj. inci. in multis ciuitatib⁹ ꝛc. ꝛ in sing. lj. inci. prorogatio: ꝛ in sing. clxxv. inci. cōcesso vno ꝛc. ꝛ in cōsi. meo. xxj. inci. impone dñe ꝛc. in fi. fj. char. ꝛ in repe. mea rubrice. C. de proba. in materia iuramenti circa fi. ꝛ circa hanc materiā vide not. verba. d. Feli. in. c. que in ecclesiarū. in. xvj. col. de cōsti. post me. ꝛ in. c. ecclesia sancte Ma-

☞ rie in. xij. col. post prin. circa me. eo. ti. (Uide Alex. in cōsi. clxxij.

incip.in cā & lite.in.iiij.col.in.vj.volu.) Et vide que dixi in cōsi. meo.xliiij.inci.in cā p̄senti in.iij.char.circa me.ver. Ad qō adduco ꝛc.& vide etiam.d.Feli.in.c.super literis in.xij.col.de rescrip.& Ang.de aret.in.§.in duplū in.iij.col.in fi.insti.de actio.vbi ponit casum no.l.ediles aiunt in prin.ff.de edil.edic.in quo habetur qō propter accessoriū vitiosum pōt p̄cipale redhiberi.Et adde etiā no.verbū Bal.in rubri.C.de fruc.& lit.expen.vbi dixit q; si iudex in snīa simpliciter dicat cōdemno te:vt restituas rē,intelligit etiā cōdēnare in fructibus q de iure venirent.qō dictum p̄valde no. refert & sequit.d.Jas.in.§.omniū in fi.verbis insti.de actio.& vide oīno.d.Phil.de perusio in.c.pastoralis in.xiiij.colū. ver.Sexto querit ꝛc.de app.& d.Alex.in.l.fi.ff.de in lite iurādo & vide q̄ dixit Barba.in.c.in ordinādo in prin.de simo.& Soci.in cōsi.lxv.incip. Circa primā in.viij.col.& infra in sing.xlvj.inci. quidā fuit vulneratus.Et ad predicta adde etiā q; si iudex secularis est iudex causarum ita est iudex omniū que dicte cause adesse debent ſm Bal.in.l. testamenta.C.de testa.de quo latius per Soci.cōsi.cj.in noua impressione qō incip.visis ꝛc.& vide Bal.in aut.si dicatur in vlt.col. C.de testi.Barto.& Alexan.in.l.in questionibus.ff.ad.l.iul.maie.

☞ (Et circa hāc materiā adde qō adeo est verū q; accessoriū sequit naturā sui principalis;q; istud est verū etiā si accessoriū sit dignius principali.ita dixit tex.in l.& si nō sint in.§.perueniamus.ff.de au. & arg.leg.qō etiā illum tex.firmat Lud.ro.in cōsi.suo.cccxxx.inci. circa primuz in antepe.col.& Pau.de cast.in.l.procuratoris in.§. non autem.ff.de tributoria.& vide Pau.de cast.in.l.si ita stipulatus sim Chrisostomus.in.ij.col.versi.iiij.no.ff.de verbo.obli.& que ego dixi in.l.penulti.in.xj.colum.ff.de questioni.& vide Bald.in l.ij.i versi.ij.inducit.C.de epi.& cleri.& vide Alex.in 2si.suo.cclxxij. incipi.viso. in penul.& vlti.colum.& vide Jas.in.l.fi.in vlti.colū.in versi.nec est bonum fundamentum.C.de pac.)

18 ¶ Quotidie fiunt cōtractus a rusticis & a mulieribus:& ab alijs q non intelligunt penitus importantiā clausularū q̄ apponunt in ipsis cōtractibus.Et ideo tene mēti q; similes psone faciūt cōtractū & in eo apponunt clausule quas verisimiliter non intelligunt vtputa si apponatur clausula videlicet qō Titius renūtiauit cōditioni indebiti,cōdi.sine causa & omni alij iuris auxilio.talis renūtiatio nullū p̄iudiciū facit ipsi taliter renuntianti & nescienti et non intelligēti importantiā dictoꝝ verboꝝ.ita sing.dixit Bar.p illū tex.in.l.fi.§.idē quesiuit.ff.de cōdi.inde.qō dictū p valde no. refert Alex.in cōsi.suo.xlij.inci.sup p̄misso in.iij.col.in prin.in.j. vol.vbi p hoc etiā alleg.l.doli.ver.diuersum.ff.de nouat. (Vide oīno.d.Phil.deci.in cōsi.clxxx.inci.visa in.v.col.post me.) Ego autem vltra.d.Alex.dico q; pro hoc dicto optime facit qō voluit Old.in cōsi.cccxxiij.inci.factū tale est.in.ij.col.& facit glo.in.l. tutor.ff.de bon.pos.titulo generali.quā alleg.d.Car.in simili in.c.fi. de maio.& obe.& faciūt dicta p mod.in prohemio Greg.in.§.sane: & p Jo.de imo.in.l.heredes palā.ff.de testa.& in.c.auditis post.d. Ant.ibi de pcura.& per Jo.an.& Archi.in.c.vt circa de electio.in vj.& ibi per Semi.& per scribētes in.l.diem proferre.§.coraz.ff. de arbi.& in.l.corā.ff.de verb.sig.& p Bald.in.l.fi.ff.de aqua plu.arc.& p Bart.in.l.j.ff.de verb.obli.& in.l.j.§.fi.ff.de aut.tut.& per Bald. in.c.ex parte de 2fes.in.vj.col.versi.itē adeo.& faciūt optime dicta p.d.Alex.post Ang.& Jo.de imo.ibi in.l.q rome in.§.duo,fratres in.xxvj.col.cū seq.ff.de ver.ob.& per Abb.in dispu.sua inci.stante statuto cōdito in Italiā.in.ij.char.in vlti.col.post prin.& facit gl. multū no.in princip.ij.q.j.in ver.presente.ad q̄ vide oīno pulchre dicta p quendā insignē docto.d.Vitalē de cābanis protonotariū in suo solēni tract.clausularū sub rub.an legibus insinuationē requirētibus possit renūtiari in.vij.col.vide Barb.in.c.auditis de in integ.resti.Et vide gl.in.c.cupiētes in prin.in versi.notitiaz de elec.in.vj.& d.Feli.in.c.cū cām.in.viij.col.de testi.& q̄ ego etiā dixi in.l.q ignorās:vltra me.ff.de fal.q̄ oīa tene menti q; ego recordor a's dū essem scholaris Barb.eū audiuisse pluries viua voce dicētē se propter hoc fecisse plures cōtractus factos ab ignorātibus importantiam verboꝝ seu clausularuz vt supra annullare & cassare.

19 ¶ Tu scis clarū esse in iure q; testis deponēs de credulitate non probat ſm Cy.& doc.in.l.testiū post gl.C.de testi.& Spe.in tit.de teste.§.j.ver.itē qō deposuit de credulitate.& habet.in.l.ij.§.idē labeo vbi plene no.ff.de aqua plu.arcē.& plene p doct.in.c.quotiēs: extra de testib.vbi.d.Ant.in fi.verbis dixit q; testis deponens de credulitate nō dr verus testis.& eū refert.& sequit.d. Alex.in cōsi. lxx.in.iij.col.in.j.vol.q;nimmo etiā si testis dicit se p certo credere nō pbat etiā p̄sumptiue ſm Bal.in.l.siue possidetis i pe.col.ver. ſz quero ꝛc.C.de pba.nisi adūciat rōnē credulitatis & originē.allegat.c.tertio loco.& c.lris.de p̄sump.& no.in.l.diē proferre.§. si plures.ff.de arbi.qō dictū refert & sequit.d.Alex.in.d.cōsi.suo.lxx.inci.viso pcessu.in.j.volu.& in eo.volu.in cōsi.cix.inci.visis in.ij.col. inci.viso processu in.iiij.col.in.ij.volu.& in cōsi.cxxxiij.inci.in cā lite.in.ij.col.q;nimmo dixit sing.d.Ant.in.c.j.de appel.q; non valet cōsuetudo volēs q; testibus deponētibus de credulitate plene credaſ.Teneas tū ppetuo mēti qō ſz testis deponēs de credulitate nō probet vt dixi tū istud fallit in teste deponēte qō aliquis occiderit vel vulnerauerit aliquē ad sui defensionē suo credere q; hoc casu talis testis probat:ita singu.dixit Bar.in cōsi. suo incip. 110
Raynutius Petri.quē refert.& sequit.d.Alex.in cōsi.suo.lxxvj inci.visa inq;sitione in vlti.col.in fi.in.j.volu.& in 2si.suo.cix.in.iij. char.in.ij.& iij.col.illius consilij.in eo.vol. qō etiā vī velle Bal.in l.solam in vlti.col.C.de testi.& ibi Sali.post eū in.iij.col.vbi ambo allegant Bart.in.d.suo consi.pro quo dicto optime facit tex.quē ibi no.d.An.in.c.vnico extra de scrutinio in ver. q̄tum humana

☞ fragilitas nosce sciuit ꝛc. (In hac materia vide Cornetū in cōsi. suo.clxij.incip.in hac consultatione.in.ij.col.in.j.vol.& ibi in cōsi. cciiij.inci.pro decisione in.iij.col.) Item pro delictis facit.nā testis deponēs de credulitate nō probat fallit nisi deponeret in materia de sui natura certitudinaliter nō cognoscibili ſz Cy.& Bal. in d.l.testiū.C.de testi.& Jo.and.in addi. Spec.in tit.de teste.§.j. ver.item qō deposuit de credulitate.& d. An.in.c.quosdā in fi.de p̄sump. Barto.in.l.summa.§.labeo in fin.ff.de aqua plu.arcen. Abb.& d.An.in.c.quotiēs:de testib.& tex.& ibi.d. An.in.c.literis & in.c.tertio loco de p̄sum.& Bal.in.d.l.solā in.v.q.item pro illo dicto Bar.optime facit qō voluit Bald.in.l.vnica in prin.xj.col. C.de cōfes.vbi sing.dixit q; fecisse ad defensionē probat p cōiecturas q̄ iudicis arbitrio cōmittunt qō dicit esse no.dignū.q̄ oīa tene mēti q; quotidiana nec forte alibi ita diffuse tradita inuenies licet ego de his latius & diffusius valde loquutus sim in repe.mea l fi.C.de proba.in.xj.& xij.char.vbi videre poteris.

20 ¶ Masculinū genus cōcipit femininū.l.j.ff. de verbo. sig.l.si ita scriptū.ff.de leg.ij.de quo.in.l.quisqs.C.ad.l.iul.maie.in.c.si quis suadēte.xv.q.iij.in.l.j.§.quare.ff.de vētre in poss.mit.cum simili. ¶ Tū limita hoc nō procedere nec locū habere q̄ genus masculinū proferretur a lege vel statuto in materia indifferenti que nō conuenit vtriq; sexui sed solum masculino.nam tunc masculinum nō concipit femininum.ita nota.dixit Pau.de leaza.& post eum ibi Dominicus de sancto Gemi.in.c.generali de elect.in.vj.et Car. in clemen.j.de elec.quos refert & sequitur do.Alexan.in consi.suo cxxxv.incip.Circa primū in pe.col.in.j.volu.vbi dixit se dixisse in d.l.j.de ven.in poss.mittendo. De quo etiam vide Ludo.roma. in cōsi.suo.xxxv.incip.visa facti.& Raph.cumanus:in cōsi.clxvj. incip.visa copia testamenti.& in consi.lxxxiij.incip.presuppositio casu circa fi.& Raph.fulgo.in cōsi.xvij.incip.solomutia.& in cōsi. xxxvij.inci.in proposita questione.& in cōsi.lxij.inci. Blasius.in ij.col.& in cōsi.cxxj.inci.supposita bulla:& in cōsi.cciij.inci. Viso.

21 ¶ Alias interrogatus fui:testator fecit testamētum in quo erāt talia verba.vez qui testator voluit qō dicta domus semper remaneat ad vsum & habitationē dñe Agnetis vxoris ipsius testatoris toto tpe vite sue ipsa manēte in viduitate & post mortez ipsius ad heredes eius & successores voluit peruenire.Utrū ista verba heredes eius intelligātur de heredibus ipsius dñe Agnetis vxoris testatoris:an vero de heredibus ipsius testatoris.pulchra est questio,respōdi intelligi debere de heredibus ipsius testatoris & nō vxoris sue.Istud probatur ex gl.in.l.ex facto:& ibi docto.in prin. ff.ad treb.& hoc voluit Bar.in.l.cum in testamēto per illum text. ff.de auro & argē.leg.& ita in terminis firmat do. Alexā.in consi. xxiij.incip.Cōsideratis in prima col.in.ij.volu.

22 ¶ Cōfessio offensi q̄ñq; nō prodest offendēti ſm Barto.& Ang. in.l.inter oēs:in.§.recte.ff.de fur.& Bal.in.l.falsus in.iij.oppositione.C.de fur.vbi dicūt qō si dominus rei subtracte dicit furem commisisse dictum furtum in re sua de voluntate ipsius dñi qō ei nō creditur.nec propter hoc ipse fur euitat penam.et idem dixit Abba.in.c.dudum:el.ij.de elect.in.vj.colū.& d. Alexā.in cōsi.suo cxxxiij.incip.Viso processu.circa.vj.col. Pro quibus facit etiam nam accusatus qō carnaliter cognouit mulierem nō iuuatur nec excusatur si ipsa mulier cōfiteaſ se primo cōtraxisse matrimoniuz cum illo nisi cum hac cōfessione cōcurrāt alia indicia ſm Bald.et alios.in.l.pe.vbi gloss.not.C.de fideiuss. Bald.in.l.j.C. de collu. deteg.in.l.quicūq;. C.de ser.fugi.circa.vij.colū.& in.l.vnica.C.de cōfes.in.l.trāsigere circa.iiij.col.C.de trāsac.de quo per Alexā.in cōsi.cxxxiij.incip.Viso processu in.ij.charta.in vlti.colū.& in cōsi. cxxxvij.inci. Pōderatis ꝛc.& per Bal.in.l.eam quā in.x.colū.C. de fideicō.& per Ang.de are.in lib.malefi.in versi. che hai adultera.in.viij.char.in ver. Pone qō quidā.& Lepo.caut.xliij.& in 2si. suo.lvij.incip.super querela. Pro quibus faciūt dicta per Pe.de anch.in.c.fi.de succes.ab intest.vbi sing.dixit qō si vulneratus moriēs dixit se mori culpa medici tū per hoc nō iuuat percussorem si aliter hoc nō appareat.qō dictum refert & sequit.d.Feli.in.c.literas:in pe.col.extra de p̄sump.Itez nec cōfessio ipsius offensi nō nocet offendēti seu accusato vel inq;sito de offensa etiā si ipe offensus sit cōstitutus in mortis articulo ſm Bart. Ang.& alios in.l.si qs in graui.§.si quis moriēs.ff.ad ille.& Ang.de are.in.d.tracta. malefi.in versi.Qui iudex ad probationē sue inq;sitionis ꝛc.in.ij. col.& Bald.in consi.suo.cccciij.incip.quidam fuit ꝛc. in.j.colū.in iij.volu.Et facit glo.not.in.l.mater.C.de calum.de quo etiaz per

Alexā.

☞ Alexã.in dicto cõsi.ccxxxvij. (Vide tñ Soci.in.cõsi.liij.inci.vi sis ꝛc.in pe.col.ad finẽ in.iij.vol.vbi dicit ꝙ talis cõfessio facit ali qualem presumpt.ad qõ alle.Bal.in.d.l.mater.ꝛ vide Jac.de bel ui.in sua practica iudic.causarũ cri.sub rub.de qõni.in.v.colũ.vbi dicit ꝙ talis ꝯfessio offensi facta ĩ mortis arti.facit indiciũ ad tor turam qõ est not.) Teneas tñ menti casum in quo cõfessio offen si prodest offendẽti.Nam si aliquis fuit vulneratus ꝛ ipse dicit ꝙ non fuit vulneratus a tali inculpato accusato vel inquisito de ta li vulnere ꝙ talis cõfessio ꝛ exculpatio ipsius vulnerati ꝑdest ip si inculpato seu inquisito adeo ꝙ ipse non poterit torqueri ex in dicijs existentibus cõtra eũ qr hz indiciuz innocẽtie pro se.ita sin gu.dixit Bald.in.l.j.in vlti.col.inver.pone testator.C.cõia de le ga.allegat.l.Paulus.§.j.ff.de bo.liber.quam doctri.refert et se quitur.d.Alex.in cõsi.suo.xciij.incip.animaduersis in.vj.col.in ij.volu.ꝛ in consi.ccxxvij.incip.ponderatis narratis in themate circa prin.ꝛ in consi.ccxxiij.incip.Viso ꝓcessu.in.ij.char.in vlti. col.Sed vltra.d.Alex.dico ꝙ idem firmat Bald.met'in Margarita sua.in ver.maleficium in primo versi. (Et Bald.in reperto. suo in verbo, vulneratus in primo versic.de quo ẽt per Jas.in.l.j. in.ij.col.ff.de eo per quẽ fac.erit.ꝛ illam doctri.Bal.ẽt refert et se quit Alexã.in.l.si quis in graui in.§.si quis moriẽs.ff.ad fillenia. ꝛ in cõsi.cxxiij.incip.qm̃ abunde ꝛc.ad finẽ in.vj.vol.de quo ẽt p Jaso.in.l.j.in.ij.col.ff.de eo per quem fact.erit.ꝛ illam doctrinam Bal.ẽt refert ꝛ sequit Alex.in cõsi.xxx.incip.ex allegatis ꝛc.in vl ti.col.in.vij.volu.) Et.d.Feli.in.c.j.circa fi.de presumpti.ꝛ in.c. literas in.v.colũ.eo.tit.Et idem nuper repperi tenuisse Bandi. in tracta.malefi.sub rub.de trãsac.ꝛ pact.in maleficijs in.vj.colũ. in vlti.versi.sed pone ꝙ quidã mortifere vulneratus ꝛc.ꝛ vide Ja so.in.d.l.j.in fi.C.cõmunia de leg.Que omnia tene menti quia ista sepissime occurrunt in facto.

23 ¶ Publicatis attestationibus pñt idem testes examinari super nouis capitulis eiusdem causę.c.fraternitatis de testibus.clemẽ. testibus eo.ti.Istud tñ singu.limita nisi testes examinati a prin cipio iurauerint simplr dicere veritatem super tota cã qr hoc ca su post attestationes publicatas nõ poterũt super alijs nouis ca pitulis examinari.ita sing.dixit Jnno.ꝛ post eũ.d.Anto.in.c.fra ternitatis ꝑallegato.qõ dictũ reputat mirabile Ang.ĩ.l.per hãc. C.de tempo.appel.qõ dictũ etiã refert ꝛ sequitur.d.Alex.in ꝯsil. suo.lxj.inci.viso processu in.iij.col.in.ij.volu.

24 ¶ Clarum est in iure ꝙ testes examinati parte non citata non probant vt habeť in.l.si qñ.C.de testi.ꝛ in auť.si quis aliqd.eo.ti. ꝛ facit.l.de vnoquoqꝫ.ff.de re iudi.l.nam ita diuus.ff.de adop.cũ infinitis simi.Attamen tene menti duos casus not.in quibus va let examinatio testium parte non citata primus est vbi recipiun tur testes in causa naufragij vel periculi in partibus longinquis vel remotis.nam tunc valet talis examinatio sine citatione ptis. ita dixit Bar.in.l.ij.C.de naufra.lib.xj.ꝛ Jo.de ana.in.c.excõica tioni.in antepe.colum.extra de rapto.pro quo faciunt que dixi.j. in.sing.ccxj.inci.testes examinati ꝛc Alius est casus vcz vbi lex in aliquo actu nõ exigit plenã ꝓbationẽ:sed contentať solis arti culis vel adminiculis.nã tunc in tali casu ꝑñt recipi testes parte non citata:ita sing.dixit Dñicus post Hosti.in.c.p humani.§.fi. in antepe.col.de homi.lib.vj.pro quo facit in fili qõ dixit Ange. in.l.fi.C.de testi. Alios ẽt casus in qbus valet dictum testis parte nõ citata ponit Lu.ro.in sing.suo ꝫ or.meũ.cccxcix.incipi.vnus ex vobis ꝛc.Sed non ponit istos.sed ego vltra Lu.ro.in.d.singu. posui ꝯplures alios in repe.mea.l.fi.C.de proba.in.xxxvij.char. vbi videas.ꝛ vide ẽt.j.singu.xxx.incip.Tu scis ꝛc.

in meo.364.fo it bnj.fo132.

25 ¶ Papa nõ põt auferre ius tertij ꝛ ei preiudicare sine iusta causa nisi apponat clausulã nõ obstãte.l.quoties ꝛ.l.rescripta.C.de ꝑci. impera.offe.ita habeť in dictis legibus.ꝛ in.c.que in ecclesiarum de cõsti.vbi latissime per.d.Fely.in.iij.char.ꝛ in.l.si privat⁹.ff.qui ꝛ a quibus.ꝛ in.l.totiens.ff.de pollicita.ꝛ in.l.fi.C.si cõtra ius vel vtil.pub.hoc tñ fallit vbi papa disponeret in his in qb⁹ hz liberã administrationẽ vtputa bñficialibus in quib⁹ hz plenitudinem potestatis ꝛ liberam administrationẽ:vt'i clemẽ.j.ad fi.vt lit.pẽ. nã in illis põt auferre ius tertij ꝛ ei preiudicare sine clausula non obstante.ita not.dixit.d.Anto.ꝛ post eũ Jo.de imo.in.d.c.que in ecclesiarum de constitu.ꝛ in.d.cle.j.vt lit.pen.ꝛ in.c.ũ.de preben. in.vj.quos refert ꝛ sequit.d.Alex.in consi.suo.lxxxvij.incip.visis codicillis in vlt.colum.in.ij.volumine.

26 ¶ Licet ex forma statuti vel instrumenti ad instantiã creditoris capi possit debitor nulla precedente citatione:tñ hoc nunq̃ fieri põt ad instantiã cessionarij qr prius de cessione discuti oportet ci tato debitore.ita not.inquit Bal.in.l.per diuersas in.x.q.C.mã dati.vbi allegat not.per Jnno.in.c.qr.A.de iudi.qõ dictuz refert ꝛ sequit.d.Alex.in consi.suo.xcv.incipiẽ.visis processibus in.iij. col.ꝛ in consi.ccccxlij.incipiẽ.Visis narratis in themate ꝛc.in.ij. col.ꝛ Lud.ro.in cõsi.suo.cxlij.inci.Quod cessionarius ꝛc.circa fi. pro quo dicto dico ꝙ optime faciunt dicta per Bal.in.l.j.in fi.ver bis.C.de iure ꝛ fac.igno.Et ego als hic Bonoñ.in foro mercan tie practicaui hanc doctrinam in quadam litera cambij in causa sa tis vrgenti.Et vide que dixi legendo in.l.si queramus.ff.de testa mentis.ꝛ in.l.si quis ne questio.in.iij.colum.versicu.Adde etiam ff.de questionibus.

27 ¶ Juramẽtũ in supplemẽtũ probationis non defertur in causis magne quantitatis vt tenent doct.in.l.in bonefidei.C.de rebus cre.et in.l.admonendi.ff. de iureiur. Tamen istud limitať nisi ex parte actoris esset plusq̃ semiplene ꝓbatum:qr tunc ẽt si causa sit magne quãtitatis põt deferri iuramentũ in supplementũ ꝓbat. ita no.dixit Abb.in.c.mulieri circa 4.col.de iureiur.per id quod habeť in.c.fi.§.fi.eo.ti.qõ dictum refert ꝛ sequiť.d.Alex.in consi. suo.cxxij.incip.Viso ꝓcessu in iij.colũ.vbi dicit hoc etiã fuisse de mente Hostien.in summa de iureiurã.ꝛ Archi.in.c.vtiles el primo in fi.xxvij.q.j.ꝛ dicit ꝙ hoc voluit Bald.in.d.l.in bone fidei. ꝛ Saly.in.d.l.admonendi circa pe.colum.et Ludo.roma.ibi post ☞ medium in versi.in eadem.ibi,ꝛ in delictis ꝛc. (Idẽ dixit Alex. in consi.suo.clxxxv.incip.viso processu in fi.in.vij.volu.) Et idẽ firmat ipse.d.Alex.in.l.admonẽdi ĩ penul.col.in.fi.ꝛ.d.Bartho. Soci.in consilio suo.136.incipi.Prestantissime doctor ꝛc.in.iiij. col.de quo etiam per.d.Franc.de are.in consilio suo.lxxj.incipiẽ. Diligenter ꝛ mature in.v.colum.in fi.

28 ¶ Emphiteota alienãs rẽ emphitheoticã irreqsito dño cadit a iure suo vt hť in.l.fi.C.de iure emphi.nisi eẽt nulla talis alienatio qr tũc nõ cadit a iure suo vt voluit Bal.in.l.ij.C.de epali audiẽ.in ij.col.istud tñ limita sing.nõ hře locũ in emphiteota alienãte ptẽ suã in aliuz emphitheotã irrequisito domino.qr tunc nõ cadit a iure suo.ita tenet Bar.ꝛ Ang.in.l.domus.ff.de leg.j.ꝛ in.l.cuz hi. §.si vni.ff.de trãsac.lz hoc indecisuz relinquerit Bar.in.l.pater in §.qm̃.ff.de lega.iij.ꝛ idem tenet.d.Alex.in cõsi.clxxxviij.incip.vi sor ꝛ mature ꝛc.in.iij.colum.in.ij.volu.

29 ¶ Statuta laicorũ in ꝑiudiciũ clericorũ nõ valent.c.fi.de immu. eccle.in.vj.Bar.in.l.j.ff.de his q̃ pe.noie.doc.in.l.j.ff.de in ius vo. cũ infinitis si.Et ideo tene mẽti ꝙ si statuto cauetur ꝙ solutio de biti nõ possit probari per testes,tñ nõ ligabitur clericus volẽs de bitũ probare ꝑ testes etiã si cã tractetur in curia seculari.ita not. dixit Jo.cal.in disputatione sua incipi.Statuto ciuitatis cauet. ꝛ Pe.de anc.sequendo eum in repeti.c.ea que in fi.de reg.iur.in vj.quos refert ꝛ sequitur.d.Alexã.in cõsi.ccix.incipien.Ponderatis his in pe.colũ.in.ij.volu.de quo latius dixi.in repe.rubri.ff. de fideius.in.v.char.vbi videas qr posui ibi ꝯplura priuilegia cle ricorũ.Et in repe.mea rub.C.de proba.in.x.col.in materia statuti prohibentis probationem fieri per testes ver.v.limitat ꝛc.

30 ¶ Tu scis regulam illam generalem ꝛ vulgarez ꝙ ad validitatẽ actus requiritur citatio partis.l.de vnoquoqꝫ.ff.de re iudi.l.nam ita diuus.ff.de adoptio.l.fina.C.de legi.l.tres denuntiationes. C.qũo ꝛ qñ iud.cle.sepe.de verb.sig.c.cõstitutionem de snia excõ. in.vj.cũ multis similibus:ꝛ dixi.s.in sing.xxiiij.inci.Clarũ est ꝛc. Tene tñ menti duos casus in qbus valet actus parte non citata. Primus est qñ si pars que debebat citari fuisset presens seu cita ta non potuisset aliquid in contrariũ allegare.nã tunc valet talis actus factus sine citatione partis.ita optime probat tex.in.l.si cũ seruum.§.j.ꝛ.§.fi.ff.de fideicõ.liber.ꝛ tex.in.l.recusare.in pri.ff.ad treb.que iura ad hoc alleg.Lud.ro.in cõsi.suo.ccxij.incip.quo ad primũ.idẽ firmat Bart.in.l.ij.in.§.de frumẽtaria.ff.de adminiſtr. rerum ad ciui.perti.ꝛ Oldr.in cõsi.suo.xcv.incip.ex forma istius statuti in fi.verbis.ꝛ Abb.post Jo.an.in.c.cum olim.de re iudi.in vj.colum.versi.ij.causa ꝛc.in.c.cãmq̃.in.j.colum.post.d.Anto.ibi de rescrip.ꝛ in.c.auditis.in.iij.colũ.de ꝓcu.ꝛ sentit Abba.in.c.ac cepta.in fi.de app.ꝛ voluit Abb.in.c.bone.el.j.in.iiij.col.ver.item no.de elec. Idẽ etiã tenet Jo.cal.in ꝯsi.suo.viij.inci.qõ statutũ.ꝛ Pau.de ca.in cõsi.ccxvj.incip.Circa primũ.in pe.colum idem firmat Jo.an.in addi.ad Spe.in ti.de senten.§.spẽs.in addi.incip. habeo de ꝑcepto ꝛc.circa me.ꝛ.d.Alex.referens.Jo.and.in.l.si pa cta quo penã.ĩ.j.col.ver.limita tñ.C.de pac. (Et Alex.in cõsi.ij. incip.visis codicillis in fi.in.j.volu.ꝛ Barba.in consi.lxx.incipiẽ. vbi Christus ꝛc.in.v.colum.in fi.in.iiij.volu.) Secundus casus est in quo actus non est nullus quando pars non est citata.immo est validus quando ipsi non citato non facit preiudicium.ita di xit Bald.in.l.ab eo.C.quomodo ꝛ qñ iudex.ꝛ Jnno.in.c.humi lis de maio.ꝛ obe.ꝛ Bald.in.l.fi.§.cũ igitur.versi.Quero igiť nun quid de necessitate.C.de iurę delibe.ꝛ in auť.si omnes.C.si vt se ab heredi.absti.Et hanc partem firmat.d.Alexan.in consi.suo. lxxxvj.incip.Visis dubitationibus in.ij.volu.pro quibus opti me faciunt dicta per Oldr in cõsi.ccxcix.incipi.Quidã Hugo.ꝛ p Pau.de ca.in consi.lj.incip.Videť dicendum.in.ij.colũ.de quib⁹ omnibus ego plenius dixi in repe.mea.l.fin.C.de prob.in.xxxix. ☞ char.vbi videas. Adde hic alium casum in quo non requiritur citatio partis quem ponit.d.Fran.de curte in consi.suo primo in xij.colum.ꝛ alium ponit Jas.in.l.j in vlti.col.C.qñ lib.prin.deť. vide Soci.consi.iiij.sup qõne in.vij.col.in.iij.vol.ꝛ ibi in cõsilio lxxxvij.inci.visis in.xij.colum.

ista regula ij limita tas.iij.modis ꝑ anton ij in celuj in gardátyc Glosaz.in reg.52.

31 ¶ Valet alienatio de aliquibus rebus subiectis restitutioni fidei cō. qñ fit ab ignorāte fideicōmissum. ⁊ tunc prætiū tm̄ venit in restōne fideicōmissi. tex. est sing. in. l. fi. ff. de leg. ij. per quē tex. ita cōiter tenent Dy. Ly. Bar. ⁊ alij in aut. res que. C. cōia de leg. ⁊ ibi Rayne. refert Dy. ita dixisse. ⁊ ita ēt not. Barto. ⁊ Saly. in. l. fi. §. sinaūt sub conditione. C. cōia de leg. ⁊ istud ēt voluit Ange. in. d. l. si. §. sed q; nostra eo. titu. vbi subdit q; semper debet esse cautus aduocatus actoris vt semper deducat scientiam alienantis al's succumberet ꝑm eum. quos oēs vt. s. refert ⁊ sequitur Alex. in cōsi. suo. ccxxvj. incip. Viso ꝓcessu ⁊c. ꝑm ordinē meū. quez vide. Et Soci. in consi. suo. xlix. incip. Capio primam ⁊c. in pe. colum.

32 ¶ Bona feudalia seu emphiteoticalia q̄ trāseūt in filiū vt filium etiā si nō esset heres patris nūq̄ cōputanť sibi i quartā debitā iure nature nec in trebellianicā vel falcidiā. ita sing. dixit Ang. in. l. si patroni in princip. per glos. ibi. ff. ad trebel. ⁊ dicit hunc esse casum quotidianū ⁊ notandū. ⁊ hoc etiā tenet ibi ℙau. de ca. in lec. paduana. ⁊ idē tenuit Ange. in. §. optime in aut. de nup. per glo. ibi. quos refert ⁊ sequiť. d. Alex. in cōsil. suo. ccxxxj. inci. Visis subtilissimis ⁊c. in. ij. col. vbi dicit pro hoc facere qō volnit Bal. in. l. hac edictali in fi. prin. C. de incest. nup.

33 ¶ Neptis ex filio masculo dicitur ex linea masculina ipsi auo: ita colligitur ex glo. not. in. l. gallus. in. §. nunc de lege. in versic. nam ⁊ si. ff. de libe. ⁊ posthu. quam ibi ponderat Bald. ⁊ alij post eum dicentes per illam glo. q; si quis acceperit fundum in emphiteosim pro se ⁊ suis heredibus descendentibus per virilē sexum q; cō prehendetur neptis femina ex filio masculo licet non comprehendať nepos masculus ex filia femina. quā partem ēt approbat ibi. d. Alexā. dicens ita cōsuluisse. ⁊ eā etiā approbat. d. Alexā. in consi. suo. cclxvj. incip. Consideratis in. j. col. vbi pro hoc allegat tex. l. in. l. lege duodecim tabularū in ver. huius itaq; legis. C. de legit. here. ⁊ tex. in. §. item vetustas: instit. de hered. que ab intestato deferuntur. qō tene menti: q; quotidianum: ⁊ ego istis proximis diebus habui in facto ⁊ bis cōsului super hoc. De quo ēt vide Alex. in. l. venia. C. de in ius vocā. ⁊ Datha. in no. suo. cxxxiij. incip. Nota vnū singulare. ⁊ vide etiam Rapha. Fulg. in cōsi. suo lxxxvj. inci. Ex facto proponiť ⁊c. ⁊ aliquid per. d. Alex. in. l. ex facto in. §. fi. post princip. ff. ad trebel. ⁊ per Soci. in cōsi. suo. xxv. incip. Dñs franciscus. in. j. col. ⁊ do. Joan. crotum in repeti. l. filius fa. §. diui. in. v. col. ver. Secunda sit cōclusio. ff. de lega. j. (Et vide Soci. in cōsi. cxxij. incip. circa primū. in. j. ⁊. ij. col. in. iij. volu. ⁊ Jas. in. l. ij. in. lxxv. col. C. de iure emphiteo. ⁊ Soci. in consi. xciij. inci. pro clariori. in. j. col. ante finem. ⁊ in cōsi. lj. incip. visa facti. in. ij. colum. in. iij. volu. ⁊ Jaso. in. l. maritus. in. ij. colum. C. de procurat. vbi omnino videas Alex. in consi. liij. incip. consideratis. in. ij. col. in. vj. volu.)

34 ¶ Mala fides alicuius probať p̄ sola indicia. tex. est multū not. ⁊ ibi Bal. in. l. pe. C. de euic. ⁊ no. Ang. in. l. j. C. de vsucap. transfor. ⁊ in. l. super longi. C. de prescrip. long. temp. ⁊ voluit Alexā. in cōsi. cclxix. incip. Circa presentis in vlti. col.

35 ¶ Ille qui nūq̄ fuit tabellio creatus si cōficit instrumētū tāq̄ tabellio punitur pena mortis vt hť. in. l. eos. in fi. ff. de fal. ⁊ p̄ Bald. in. l. data opera. in. xvij. col. v. dubitať de eo ⁊c. C. q accu. non pos. Attū secus est in illo q al's fuit creatus tabellio ⁊ postea fuit privatus officio tabellionat⁹ qui si talis post privationē facit instrumentum tanq̄ tabellio non punitur pena mortis: ita sing. dixit Bal. vbi. §. ⁊ in. l. siquis. C. de aqueductu lib. xj. rationē alleg. quia iste qui al's fuit tabellio iunať primordio veritatis, argu. no. in. §. q; vero in aut. de nō alie. qō dictū refert ⁊ sequiť do. Alex. in consi. cclxxiij. inci. pōderatis. in pe. col. qō est no. ſz tu adde q; idē dixit Bal. in. l. data opera in. xvj. colum. C. qui accu. nō pos. quē ad hoc refert et sequitur domi. Feli. in. c. que in ecclesiarum. in. ix. char. in j. col. de constitu. vbi plura similia adducit. Et eum etiam refert ⁊ sequitur do. Fely. in. c. sup literis. in. xxj. col. de rescrip. (Et Jas. in. l. prescriptione. in. vj. col. C. si contra ius vel vti. pub. in contrarium tñ facit gl. in. c. ministri. lxxxj. distin. ⁊ dicta per Berth. versi. filius bastardus. in. xij. ver. vbi videas.) Et facit etiā qō dixit do. Feli. in. c. ꝙsuluit. ver. Scōo no. ⁊c. extra de iude. vbi dixit q; iudei tolerantur ab ecclesia nō autē heretici. rō est, q; fides iudeorum hz primordiū veritatis: secus in fide hereticor. alleg. glo. in. l. nullus. C. de summa tri. ⁊ fide catho. ꝑ quib⁹ etiā faciūt q̄ dixi infra in singulari. cvij. incip. priuilegium ⁊c. vbi videas. Et facit sing. verbum Inno. in. c. cuz venissent de testi. relatum a domi. Feli. in. c. ceterū. in. xj. col. extra de reseri.

36 ¶ Clausula omni meliori mō ⁊c. est maxime importantie. de qua per ℙet. de ancha. in consi. suo. lxxij. incip. Visis omnibus ⁊ singulis. ⁊ per Alex. in. l. si cum nulla. ff. de re iudi. ⁊ per doct. in. l. miles qui destinauerat. ff. de testa. mi. ⁊ in. l. quidam consulebat. ff. de re iudi. ⁊ in. l. idez vlpianus. ff. de excu. tu. ⁊ per do. An. in. c. examinata circa me. de iud. ⁊ in. c. literas. de dila. ⁊ per Bald. in. l. vinum in antepe. col. ff. si cer. pe. ⁊ p̄ Jo. de imo. in. l. nemo potest. in. v. col. ff. de lega. j. ⁊ per do. Frā. are. in cōsi. ciij. incip. in causa. in. iiij. col. ⁊ per do. Bartho. cepo. in consi. suo primo circa fi. ⁊ per Alex. in cōsi. lxxx. incip. Viso themate: in. ij. col. in. v. volu. ⁊ in consi. clxxvj. incip. viso processu. in. ij. col. in eo. volu. ⁊ ibidem. in cōsi. clxxxvij. inci. perspectis. in. ij. col. ⁊ in cōsi. cccxxxvj. inci. post redditum ⁊c. Et ideo tene menti q; licet ad validitatem testamenti requiratur qō pater relinquat filio aliqd iure institutionis. vt in. §. aliud quoq; capitulum in aut. vt cum de appel. cogno. tamen si testator relict particulariter filio ⁊ non dixit iure institutionis ⁊ addidit q; volebat testamētum valere omni meliori modo ⁊c. perinde est ac si expressisset q; relinquebat iure institutionis prout relinqui debet. ☞ Ita dixit Bal. in. l. quotiens. C. de here. insti. (Vide Baueriam. in. lxv. priuilegio iuramenti.) Et dixit etiā ℙau. de ca. i cōsi. suo. cccl xvij. incip. super primo puncto quo queriť an testm̄, q; si testor in testamēto mādat filiā suā dotari ⁊ postea dicit q; vult valere testamētū omni meliori modo q; perinde est ac si filie reliqsset iure seu titulo institutionis. quā doctrinam Bal. ⁊ ℙau. de ca. refert ⁊ sequitur do. Alex. in. d. suo consi. cccxxxvj. inci. ℙost reditum. ⁊ in ☞ d. consi. lxxx. incip. Viso themate. in. ij. col. in. v. volu. (Et in consi. l. incip. in causa. in vlti. colum. in. vij. volu. ⁊ ibi in consi. cv. incip. super his ⁊c. in. ij. col.) Et scias q; etiā si testator testando inter liberos nō expressisset dictam clausulam omni meliori modo ⁊c. qō tñ tunc illa subintelligitur. ista est glo. no. in. l. coheredi. §. cū filie. in ver. Non valuit. ff. de vulga. ⁊ pupil. quā ad hoc multum commendat Joā. de imol. ⁊ ibi ⁊ do. Anto. post eū. Jo. de imo. in. c. raynutius. in. xvij. colum. extra de testa. Ad idem est glo. in. l. filij. C. fami. hercis. in verbo, intestato: quas gl. ad hoc allegauit do. Alex. ☞ in consi. clxxvj. incip. viso processu. in. ij. colū. in. v. volu. (Vide. j. in singu. lxxxiij. incip. princeps. ⁊ in singulari. 547. incip. clarissimum est in iure.)

37 ¶ Approbatio statuti facta per superiorem ad hoc vt valeat et validet ipsum statutū reqriť q; sit facta ex certa sciētia superioris. ita in specie dicit Inn. in. c. j. in glo. in. v. infirmatur de transac. qō dictum refert ⁊ sequitur do. Alex. in consi. cccl xxxij. incip. viso statuto. in. iij. col. vbi ipse addit qō habeť in. c. j. de ꝓbr. vtivel inuti. ⁊ adducit Bal. hoc voluisse. in. l. priuilegia. C. de sacrosan. eccle. ⁊ in. l. si constat de appel. ⁊ subdit q; certa scientia non presumit ꝑm Inno. ⁊ doc. in. c. porrecta. de cōfir. vti. vel inuti. ⁊ facit. c. ij. de cōsti. in. vj. De qua clausula vide plene per. d. Feli. in. c. cū inter priorē: in prin. cum plurib⁹ col. ibi sequentibus de excep.

38 ¶ Emptio ⁊ venditio non potest cōtrahi sine pretio. insti. de emptio. ⁊ vendi. §. pretium. l. ij. ff. de cōtrahē. emp. l. empti. ⁊. l. si. C. eo. ti. ⁊ tene mēti q; non solum ipsa emptio ⁊ venditio reqrit pretiū: sed etiā in depositione testiū volentiū ꝓbare venditionē ꝑ famaz non probant ipsam venditionem per famam nisi deponāt de certo ⁊ limitato pretio. ita singu. no. Jac. de are. ⁊ Ray. in. l. j. C. de cō trahen. ⁊ cōmitten. stipu. ⁊ hoc per id qō hť in. d. §. pretiū. qō dictū refert ⁊ sequitur do. Alex. in consi. suo. ccclxiij. incip. In causa appellationis. in. vj. col. vbi dicit q; pro hoc dicto faciunt no. p̄ Bar. in. l. sciendū. in. j. col. de verb. oblig. qō tene menti. nam pauci sunt dies q; istud euenit in causa satis ardua.

39 ¶ Capias vnū de pane lucrādo, in hac celeberrima ciuitate Bononie extat statutū sub rub. de dotibus restituendis quo cauetur q; mulier maritata veniens ad mortem non habens filios teneatur relinquere tertiam partē bonorū suorū fratribus suis ⁊ si non relinquerit possint tamen dicti fratres petere dictam tertiaz partem. Modo mulier quedam nō habens fratres sed sorores venit ad mortem an teneatur dictis sororibus relinquere dictaz tertiā partem, ⁊ si nō relinquerit an possint dicte sorores petere: videret dicendū q; nō q; in exorbitātibus ⁊ odiosis masculinū non concipit femininum. l. j. §. quare. ff. de ven. in pos. mittē. l. quisquis cum glo. C. ad. l. iul. maie. no. in. l. si quis in tantam. C. vnde vi: ſz i contrarium est veritas: quia ipsa mulier veniens ad mortez sine filijs tenetur relinquere dictam tertiam partem ipsis sororibus, ⁊ si nō relinquerit poterunt ipse sorores petere dictam tertiam partem: ita singu. ⁊ eleganter cōsuluit do. Alexan. in consi. suo. ccccxxxij. ꝑm ordinem meuz: quod inci. animaduersis ⁊c. in. j. ij. ⁊. iij. colum. et quasi per totum, ⁊ idem consuluit Bal. in cōsi. suo. cccxxij. inci. factum tale est statuto cōis Aretij ⁊c. in. iiij. volumi. pro quib⁹ faciunt dicta p̄ ℙet. de ancha. in cōsi. iij. incip. supstite dña Auantia ⁊c. ⁊ vide Bald. in. l. tres fratres. ver. Scōo oppono. ff. de pact. Et faciūt optime dicta p̄ Bal. in cōsi. suo. ccccxvj. inci. Joānes de ☞ albinzana. in. vlt. col. in. iij. volu. (Circa hāc materiā vide Alex. in cōsi. cciij. inci. viso themate. in. ij. col. in. vij. volu.) Que perpetuo tene menti q; non sunt. iiij. dies q; fui de tali casu a quodam egregio ciue interrogatus.

40 ¶ Filiusfamilias nō pōt esse in iudicio sine consensu patris. l. fi. §. necessitatem. C. de bo. q̄ lib. cum si. Sed ego quero an iuramentū pstitū a filiofa. sine cōsensu patris valeat ⁊ ipsum obliget. Bal. multū no. dicit q; non in. d. l. fi. §. filijs. aut. de bo. que lib. De quo tamen dicto vide Joan. de imo. in consi. suo. j. in. iij. col. vbi refert hoc dictum Bald.

¶ Judeus

41 ¶ Judeus nō pōt esse testis cōtra Christianum vt habetur in.l. qſi multi.C.de hereti.ꝛ in cle.j.de iudeis:ꝛ in.c.iudei de testi.ꝛ in c.pagani:ꝛ in.c.ſi hereticus.ij.qō.vij de quo per Specu.in tit.de teste.in.§.j.ver.itez q̄ est iudeus.ꝛ Barto.in.l.cunctos populos ver.Mono oppono in fi.C.de ſum trini.ꝛ fide catho.Et tene mēti q̄ ſicut iudeus nō potest testificari cōtra xp̄ianuz:ita nec iudeo potest deferri iuramentū in litē cōtra xp̄ianū nec iuramentum in ſupplementū probationis.ita ſingu.dixit Jo.de imo.in conſi.ſuo ij.incip.in caſu proposito ꝛc.post prin.alle.in argu.ea que no.per glo.in.c.cum in cunctis de elec.circa prin.ꝛ not in auť.multomagis de sacroſan.eccle.Et idē voluit do.Alexan.in.l.admonendi. in fi.verbis.ff.de iureiuran.ꝛ.d.Joā.Bap.de cazalupis in repe.d. l.admonendi.in.xvij.char.in.ij.colum.ver.xxviij.Pro quibus faciunt dicta per Barba.in.l.in illa ſtipulatiōe ſi calēdis.in.xviij. colum.ff.de ver.obli.quod no.contra iudeos.Et vide in materia iſta do.Paridem de puteo in tractatu ſuo ſindica.in.xciij.char. in verſi.fui ſemel ꝛc.vbi late loquitur.ꝛ Soci.in cōſi.ſuo.lxx.inci. in preſenti ꝛc.in.j.colum.

42 ¶ Frangenti fidem fides frangatur eidem.l.quero.§.inter locatorem.ff.locati:habetur in.l.ſi quis maior.C.de transac.ꝛ in.l.cuz proponas.eo.titu.cum multisſimi.Et ſcias q̄ hec regula est vera nedum in ſimplici promiſſione ſed etiam in promiſſione iuramēto firmata.nā ſi mihi promittis ſimpliciter quicq̄ ꝛ ego propter illud promitto tibi dare.x.ꝛ huic promiſſioni appono iuramentū ſi tu non ſeruas mihi illam promiſſionem ſimplicem ego non teneor ſeruare tibi promiſſionem iuratam:ita no.dixit Jo.de imo. in conſi.ſuo.lxxxj.incipien.In caſu premiſſo ꝛc.post prin.allegat not.in.l.cum proponas.C.de pac.ꝛ in.l.ſiue apud acta.C.de transac.ꝛ in.c.iij.de iureiur. (Vide do.Phili.decium in conſi.cclxv. incip.in inſtrumento.in.ij.colum.ꝛ Baueriaz.in.lxxij.priuilegio iuramenti.) Pro quibus optime faciunt dicta per Bar.in margarita ſua in.ver.iurans aliquid dare:vbi tenet idē esse in duab⁹ promiſſionibus factis cum iuramento de quibus ibi latius per eum qui plura alle.in materia.ꝛ vide Oldra.in conſi.ccxciij.incipien.Ultra iam dicta in fi.

43 ¶ Debitor fugitiuus potest capi a creditore ꝛ duci ad iudicem vt in.l.ait pretor.§.ſi debitorem.ff.que in fraud.credito.ꝛ in auť. vt iudi.ſine quoquo ſuffra.§.neceſſitatez:ꝛ in.l.extat.ff.q̄ me causa.ꝛ in.l.queſitum.ff.de pigno.ꝛ inſti.de actio.in princip.Et tenenti q̄ hoc procedit nedum quando ipſe debitor est in fuga ſed etiam habet locum ſi non est in fuga:ſed ſunt aliqua ſigna euidentia qualiter vult aufugere:nam tunc etiam potest capi:ita ſingu. dixit Ange.per gloſ.ibi in.l.pignoris causa.C.de pig.actio.Pro quo dicto facit quod voluit Bal.in.d.l.pignoris:vbi dixit q̄ illō q̄ operatur fuga in actu operatur in promptu.Et pro iſtis optime faciunt etiā dicta per Bal.in.c.ad noſtram.de appel.vbi quērit an ille dicatur apoſtata qui nō fugit de monaſterio:ſed habet animum fugiendi.ꝛ dicit q̄ ſic.alle.pro hoc text.ꝛ glo.ſing.in.l.qd ſit fugitiuus.§.apud celſum.ff.de edil.edic.ꝛ idem tz Barba.in.d.c. ad noſtrā.in.ij.col.Et dixit ſingu.Jnno.in.c.vt fame.de ſent.excom.q̄ ſi debitor fugiēs ſit clericus q̄ pōt capi a creditore laico ſine incurſu excōicationis.de quibus ēt vide do.Paridē de puteo in ſuo tractatu ſindica.in.xxiij.char.in.iij.colū.in verſi.Jntelligeq̄ pōt capi ꝛc. (Et idē dixit Jaſ.in.l.vinū.in.iij.colum.post me. ff.ſi cer.pe.ꝛ Bal.in margarita ſua in verſi.clericus.in.ij.colum.in vj.verſi.incip.clericus ēt fugiens ꝛ.j.in ſingulari.§37.incipiē.qui manus ꝛc.) Et ad predicta vide etiā do.Alex.in cōſil.ſuo.cclxxxviij.incip.Et ſi celeberrime.in vlti.colū.Et que ego dixi in repe. mea.l.ſi.C.de pba.in.lxvij.char.ꝛ.j.in ſingulari.ccxliij.quod inci. ſatis notū.Et vide Bal.in cōſi.ſuo.ccxx.incip.Jn qōne.in.iij.colum.in prin.in.iij.vol.vbi dicit q̄ ille qui ſciēter occultat debitorem alienū nō tū teneť ad ſoluendū debitū creditori.vide tū que dixi.j.in ſingulari.cxxxv.incip.in iure.Eiuſdē.

44 ¶ Mādatū re itegra finiť morte mādantis.l.mādatū.C.māda ti.l.ſi.ff.de ſolu.§.itē ſi adhuc:inſti.mandati cum ſi.Sed tu limita hanc regulam ſing.trib⁹ modis primo nō hꝫ locū in cā pia q̄ in cā pia mādatū nō finiť morte mādantis.ēt re integra:ſed mandatarius pōt adimplere mādatū mortuo mandante.text.est ſingularis:in.l.ſi ego in.§.j.ff.de iure do.quē text.dixit ſingu.Bald.in.c.j. in fi.qui ſucceſ.tene.ꝛ Bal.in.l.ſicut.in fi.C.de actio.ꝛ obli.ꝛ in.l. qui in alienam:in.§.q̄q̄.ff.de nego.geſt.ꝛ Bald.in.d.l.mandatū. in.iiij.colum.ꝛ in auť.ſi qua mulier.in.viij.colum.C.de ſacroſan. eccle.ꝛ Bal.in.c.cum veniſſent de teſti.ꝛ Ludo.ro.in.l.ſi pecuniā circa.ix.colum.ff.de conditio.ob cauſam.ꝛ Lud.ro.in.l.j.in.v.col. ff.ſolu.ma.ꝛ in repe.auť.ſimiliter.in.xj.colum.ver.xvij.C.ad.l.fal. Secundo modo limita nō procedere hanc regulā fauore pacis:ꝛ ideo procurator vulnerati conſtitutus ad pacem facieñ.poterit facere pacem post morte vulnerati. Jta ſingulariter dixit Bald. in additio.Specu.in tit.de homi.in vltima addi quam doctrinā non memini me alibi legiſſe Tertio limita hanc regulam nō habere locū quando mandans tenebatur de neceſſitate facere illud q̄ mandauit mādatario q̄ tūc mādatarius poterit post mortez exequi tale mandatū etiā re integra.tex.est no.cōiuncta glo.in.l. fudi vēditor.ff.de acqui.poſ.ꝛ facit tex.in.c.ſi ſuper gratia:de offi. delega.in.vj.que iura ad hoc allegauit do.Alexan.in conſi.clxix. incip.circa primum.in penul.colum.in.ij.volu.ꝛ Ludo.ro.tenēs hanc partem in conſi.ccij.incipien.non est dubium ꝛc.Et Bald.ꝛ Paul.de caſtr.in.l.ſi quis cum procuratorio.in prin.ff.de procu.ꝛ vide etiam aliam limitationez ad hoc per Soci.in conſi.ſuo.lxxxvij.incipien.in preſenti:post prin. (Vide etiam alias limitationes ad hanc regulam in tractatu violantes in verſi.mortui.in.xj. colum.verſi.et dictis ꝛc.)

45 ¶ Tu ſcis q̄ ceſſio iuriū nō vz niſi ī iſtrō appareat cā ppter quā vtputa ex cā vēditiōis vt hꝫ late in.l.p diuerſas:ꝛ in.l.ab anaſtaſio.C.mādati:hoc tū fallit niſi debitor ꝺ quē habeo iura que cedo alteri eſſet in preſentia ꝛ nō ꝺiceret:nam tunc non poterit vnq̄ opponere exceptionē ſimulatiōis ꝺ talem ceſſionez.ita ſingu.dixit Bal.in.l.cum eſſent.§.ſi.ff.de ſerui.ruſti.predio.p illuz text.q̄ not.q̄ nunc ego habeo in facto in cauſa propria.

46 ¶ Quidā fuit vulneratus de quo vulnere fecit pacem,poſtea ex dicto vulnere ſecuta est mors an hoc caſu intelligať etiā facta pax de morte.Jn quo videť dicēdū q̄ nō.nam aliud est vulnus ꝛ aliud mors:ꝛ ex ſeparatis nō inferť.l.papinianus exuli.ff.de mino.cum ſi.Attn dicas ꝓiū ꝑm Bal.ſingu.in addi.Spec.in ti.de accuſatore.in.ij.col.in verſi.pax facta de vulnere,vbi dicit ex hoc inferri q̄ pōt fieri pax de morte ante mortē qō no. (Vide que dixi ī repto. meo.in litera.Pō.in.xxij.char.in.iij.not.) Pro quibus optime faciūt dicta p Soci.in cōſi.lxv.inci.Circa primā ꝛc.in.viij.col.ꝛ.§. in ſingulari.xvij.inci.acceſſorium ꝛc.vbi hoc multum ad hoc facit

47 ¶ Jn ore duorū vel triū ſtat omne verbū.l.vbi numerus.ff.de teſtibus.c.in omni negocio.extra de de teſti.c.lz eod.ti. (Vide.j.in ſingulari.ccccxxxiij.incip.trita ꝛc.in ſingulari.528.inci.dixi ꝛc.) Et nō reperiť regulariter loquendo aliqua cauſa que ſit cōtenta vnico teſte.vt in dictis iuribus.Scias tū q̄ dictū vni⁹ ſolius teſtis operatur mirabilem effectum.nam dictū vni⁹ teſtis excuſat accuſatorez a pena talionis.ita ſingu.dixit Bal.in addi.Specu.in ti. de acculatore.in quarta parte in ver.pe.q̄ dicit esse nota.dignuz. pro quo optime faciunt dicta per Bar.ꝛ Ange.in.l.ſi preſes.C.ſi ſeruus aut liber.li.x.ꝛ per Bal.in.l.ſi.in ij.col.verſi.querit ipſe ꝛc. C.de probatio.Alios autem caſus in quibus dicto vnius teſtis ſtatur vide per do.An.ꝛ Mdoder.in.c.veniens.de teſtib.ꝛ in.l.j. §.fin.vbi per doc.ff.de ver.oblig.ꝛ p Specu.in ti.de teſte.§.reſtat. ver.hoc tamen fallit ꝛc.

48 ¶ Actus factus alia hora q̄ hora citationis est nullus ꝛ non vz, q̄ hoc caſu ōr factus parte nō citata:ita dixit Bar.p illū text.in.l. ſi.§.ſi.ꝛ ibi Ang.ff.q̄ vi aut clam.Bar.in.l.ſi finita.§.iulianus. in v.col.verſi.Quero vtrum primum decretum.ff.de dā.īfec.ꝛ Bar. in cōſi.ſuo inci.index.ꝛ Bal.in.l.j.in penul.col.ver.Mdodo hic vlterius quero.C.quomodo ꝛ quādo iud.Bal.in.l.ſi vt proponis. la.ij.eo.tit. Bal.in.l.terminato.in.iij.col.ver.Sed nunquid.C.de fruc.ꝛ lit.expen. Bal.in.c.j.in.vj.colū.de iudi.de quo latius dixi in repe.mea.l.ſi.in.xxxix.char.C.de proba. (¶ Vide omnino q̄ dixi in repe.mea.l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.in.xij.colū.ad ſi.ꝛ in xlj.colum.poſt me.in ver.dicit poſtea ipſe Bal.ꝛc.) Et ideo tenenti vnum no.verbum q̄ ſi iudex dixit ſe velle facere actum vel ferre ſententiam tali die:ꝛ ego conſtituo procuratorem ad illum actum pro illa die:vt puta ad audieñ.ſententiā.ꝛ iudex illo die nō tulit ſniam ſed alio die citato,tū dicto procuratori meo talis ſnia nō valet:ſz ōr lata parte nō citata:q̄ mādatū p me factum illi procuratori meo pro illo die finito ipſo die expiranit.ita ſingu.determinat Jo.an.in addi.Specu.in ti de procu.§.rōne forme.ver.qd ſi conſtitutus est:qō dictū refert ꝛ ſequitur Pau.de caſtro in.l.ſi procurator.in fi.C.de pcu.vide tū tex.ꝛ ibi Abb.in.c. conſuluit. de offic.deleg.ꝛ Barba.ibidē.ꝛ do.Alexā cōſi.ſuo.ccxij.inci.Viſo ꝛ oportune ꝛc.in iij.col.

49 ¶ Hereditas directe dari nec adimi pōt in codicillis.l.hereditatem.C.de codicil.§.penul.inſti.eo,cum ſi.ideo tene menti q̄ ſi filiꝰ in teſtamento fuit inſtitutus in re certa pro ſua legitima,talis inſtitutio nō poterit reuocari in codicillis licet facta in teſtamento poſſint reuocari in codicillis vt habetur.in.l.heredes palam.§.ſi quis poſt.ff.de teſta.ratio autē est,q̄ ſi valeret talis reuocatio filiꝰ remaneret preteritus:et ſic teſtamentum eſſet nullum:ſed nō potest anullari in codicillis dando vel auferendo hereditatem vt dixi.ita ſingu.determinat Jac.de belui.in auť.de here.et fal.ꝛ ita conſuluit in facto ipſe Jac.vt refert eum ꝛ ſequitur Pau.de caſt. in.l.omni modo in fi.C.de inoffi.teſta.

50 ¶ Donatio inter virū ꝛ vxorē regulariter est phibita vt in toto ti.de dona.inter virū ꝛ vxo.Tene tū ppetuo mēti q̄ ſi coniuges faciant ſibi inuicē recipꝛocā donationē ſi contingat alterū p̄ mori nō ōr donatio phibita:ſed valebit ꝛ nō indigebit confirmatione per mortē,ꝛ etiā non intercedēte traditione poſt mortē poterunt bona peti:ita ſingr dixit Cy.ꝛ post eū Paul.de caſtr.in.l.ſi

pater puelle in fi.C.de inoffi.testa.quod di[illegible]um multũ exclamat ibi Pau.de.cast.dicens q frequenter põt contingere de facto.

51 ¶ Instantia cause appellationis currit de iure cõi a die interpositę appellationis vt in clementina sicut de appel.ꝛ in.l.fin.ℌ.illud cum glo.C.de tem.appel.Tene tamen menti q si statutum disponeret q debeat eligi certus iudex appellationis de numero confidentium si post interpositam appellationem partes starent.xxx. annis ad faciẽdũ dare iudicẽ appellationis nunq̃ currit tempus instantie appellationis:quia non adest iudex ad quem iri possit vt ipsa appellatio exerceatur:ita not.cõsuluit.d.Christofo.de castilliono per not.in.l.si in diem.ff.de condi.ꝛ demon.quem refert ꝛ sequitur.d.Lanfran.brixieñ.in suo notabili tracta.de arbit.in.ij. char.in iij.col.pro quo optime faciunt que late dixi in.l.si causam in vlti charta.C.de execu.rei iudic.vbi plura similia posui:ꝛ vide que dixi infra in singulari.clij.incipiente,succumbens ꝛc.

52 ¶ Prorogatio compromissi non potest fieri maioris temporis q̃ fuerit primum tempus cõpromissi.ita singu.dixit Bald.in cõsil.suo.229.incip.nobiles viri Hericus ꝛc.in.j.volumi. in vlti.colum.quod dictum refert ꝛ sequitur domi. Lanfran brixien .in.d. suo tracta.de arbi.in.v.charta.in.ij.colum.in princi.

53 ¶ Ad hoc vt quis cõstituat seu dicat cõtumax requiritur q citetur ter vel semel peremptorie.l.consentaneum.C.qũo ꝛ qñ iud.l. tres denuntiationes eo.ti.cum si.Scias tamen q istud nõ habet locum vbi parcitat seu requirit parẽ quia tunc sufficit vnica requisitio generaliter:ꝛ non peremptorie.ita singu.dixit glo.in cle.j.de hereticis in ver.requiruntur:ꝛ idem dixit Bal.allegans eandem gl.in.l.ad peremptorium circa fi.ff.de iudi.ꝛ ideo si sunt duo arbitri ꝛ vnus velit ferre laudum vel facere aliquem actum dz regrere seu citare consocium arbitrum ꝛ sufficiet vnica citatio generalis ꝛ non peremptoria quam glos.etiam refert ꝛ probat.do.Lanfran. brixiensis in suo tract.de arbitro.sub rubri.quot modis compromissum seu arbitramẽtum annulleꝫ in.xj.col.circa me.qõ sepe contingit in facto.ꝛ vide que dixi.j.in singu.xcj.incip.regulariter.

54 ¶ Cõpromissum finitur p mortẽ litigatorũ vel vnius ex litigãtibus nisi dictũ sit q trãseat ad heredes litigatorũ.l.diem proferre. ℌ.j.ff.de arbi.ꝛ in.c.fi.de arbi.habetur etiam in.l.sed ꝛ interpellatũ.ℌ.fi.ff.de arbi.ꝛ no.Inno.in.c.fi.extra de arbi.Aduertas tamẽ q hoc procedit vbi cõpromissum est factũ in merum arbitriuz qꝛ tunc finiꝫ morte vnius ex litigantibus,sed secus est si sit factuz in arbitratorem quia tunc compromissum non finitur morte vnius ex litigatoribus:sed transit ad heredes etiam extraneos.ita dixit Abertus de bobio quẽ refert ꝛ sequitur Spe.in ti.de arbi.ℌ.finiꝫ ver.sed nunqd arbitramẽtũ.q etiam voluit d.An.in.c.quintaualis de iureiur.quos refert ꝛ sequitur.d. Lanfrã. brixien.in tracta. suo de arbi.sub rubri.quot modis finitur cõpromissum.in.j. colũ. Alios etiam modos quibus finiꝫ cõpromissum vide per Spe.in d.ti.de arbi.in.d.ℌ.finitur.ꝛ in.d.trac.de arbi.sub dicta rubr. quot modis finiꝫ cõpromissum.vbi videre poteris.ꝛ scias diuersuz esse in cõpromisso facto p platũ noie sue ecclesie qꝛ non finiꝫ per eius mortẽ sed trãsit ad eius successorem in dignitate.casus est sing. et not.in.c. psentia:extra de testi.ꝛ ibi hoc no.scribẽtes de quo etiã in.d.tracta.sub dicta rubri.in.j.col.

55 ¶ Aduertas ad vnum q forte paucis est notuz q vere iam mihi bis fecit honorem.Tu scis q qũ pcedũt legitima indicia contra reũ põt ipse reus seruatis seruãdis poni ad torturam vt habeꝫ in toto titulo.ff.ꝛ.C.de qõ.ꝛ late per Ange.de are.in tracta.malefi. in verbo,fama publica,hoc tamen limita ꝛ restringe procedere et habere locum in laicis,secus aũt in clericis:nam cõtra clericuz nõ põt procedi ad torturã existẽtibus cõtra eum quibuscunq̃ indicijs nisi ipse clericus alꝫ sit infamis.ita singu.dixit Abba.antiquus.in.c.grauis extra de depositio.ꝛ ibi eum sequiꝫ Pau.de leaza.ꝛ eum etiã refert ꝛ sequitur Jo.de ana.in.c.j.circa.v.colum.de cle.percusso.ꝛ.d.Abb.in.c.cũ in cõtẽplatione de reg.iur.ꝛ.d.Alle. in.l.fi.ff.de qõnibus in aposti.ver.veniamus ad indicia.ꝛ in.l.milites.C.eo.de qõ.Et idẽ tenet Barba.in.c.si cõstiterit in.iij.colũ. de accu.qõ dictũ habui ĩ factor practicaui in ciuitate Cumarũ ex quo ℌlecutus fui apud peritos maximũ honorẽ sed parũ lucri:qꝛ ille clericus quẽ liberaui a tortura erat pauper ꝛ promisit mihi satisfacere de missis ꝛ orationibus.Nuper autem inueni.d.Fely.referentem illud dictum Abb.ꝛ eum sequentẽ in.c.veniẽs in.ij.col. extra de testib.vbi etiã ipse allegat Abb.ꝛ Jo.de ana.in dictis locis ꝛ dicit istud dictum esse singu. (Et pro hoc dicto facit optime qõ voluit Bal.in.l.presbyteri ĩ princ.C.de epis.ꝛ cle.) Jdẽ tenet.d.Fely.in.c.vniuersitatis de senten.excom.ꝛ in.c. de hoc.in.j. colum.v.ij.limita de simo.ꝛ in.c.cum oporteat in penul.colum.de accus.Jdeo tene eum perpetuo menti licet ipse.do. Fely. teneat opinionem Abb.Idiã in.d.c.grauis.in.c.olim.in.iij.col.versi. tertius casus de rescrip.

56 ¶ Ad validitatem instrumenti requiruntur testes alꝫ instrumẽtũ esset inutile ꝛ nullam fidẽ faceret vt habeꝫ.in.l.Jctus. C. de fi. instru.ꝛ per gl.in.l.generali.C.de tabula.lib.x.ꝛ in toto tit.de fide instru.Sed ego volo dare tibi vnum casum nota.in quo valet instrumentum sine appositione testium,qui casus est qñ aliquod instrumentum fit in publico parlamento vel coram populo. nã tũc valet sine appositione testiũ:istud fuit singu.dictuz Uberti de bobio:qõ refert ꝛ sequiꝫ Specu.in titu.de instru.edic.ℌ.restat in.vij. col.ver.sed cum literis:qõ dictuz refert ꝛ approbat Abb.in.c.j.in vij.colũ.de fide instru.ꝛ Barba.in repe.rub.de fide instru.in.xxiij. char.in.ij.col.vbi ipse adducit in simili dictuz Joan.and.in addi. Specu.in ti.de assessore.ℌ.officiũ.in prin.vbi dicit assessores electos a populo habere iurisditionẽ ordinariam:sed electos a ptãte habere delegatum de quibus ibi latius per eum.

57 ¶ Non presumitur donatio in dubio,maxime qñ verba possunt trahi ad alium sensum.l.si cum aurũ.ff.de solu.l. cum de indebito. ff.de proba.Et hoc est adeo verũ q etiam pater in dubio videtur potius committere filio q̃ donare ꝑm Bal.in.l.executorem. in.x. col.ver.modo quero qd ecõtra.C.de execu.rei iudi.ꝛ ideo si tu petis a me q ego donem tibi talem rem ꝛ ego rñdeo ꝛ dico nõ tantũ istud sed quicqd tibi placet an intelligaꝫ q tibi donauerim dictã rem per dictam rñsionẽ.dicas q non.istud fuit singulare verbum Bal.in.c.cũ venissent de institutionibus circa fi.qõ dictũ pro vade singulari refert ꝛ approbat Ludo.roma.in repe.rubrice de arbi.in.j.char.in.iij.colum. ver.nono pone:ꝛ do. Fely.in.c.cum iuramento de homi. (Et Jas.in.l.dedi.in.ℌ.si liber.ff.de cõdi.causa data causa nõ sequuta.) Et domi.Aleran.in.l.ita stipulatus in.j.colum.vltra medium.ff.de verbo.obliga.ꝛ in materia vide bonum text.ꝛ ibi Bar.in.l.si mercedẽ. in. ℌ.fi.ff. de actio. empti.qõ tene menti qꝛ prima facie quilibet diceret contrarium.

58 ¶ Si dedi tibi mandatũ de solvẽdo creditori meo possum illud reuocare re integra.l.si cum cornelius.ff.de solu.Teneas tamẽ mẽti ꝑpetuo q si dedi tibi tale mandatum ꝛ tu istud significasti creditori meo qui acceptauit te pro debitore.q licet non solueris sibi pecuniã vt tibi mandaui:attamen post talem acceptationẽ suam non possum reuocare tale mandatuz tibi factum:ita singulariter dixit Joan.and.in addi.Specu.in titu.de deposito,quem sequiꝫ Ang.in.l.qui vsumfructum.ff.de verbo.obli.ꝛ Pau.de cast.in.d. l.si cum cornelius:ꝛ do.Alex. in.d.l.qui vsumfructum,vbi de hoc dicto facit magnũ festum ꝛ dicit q non posset esse notabilius verbum ideo tene menti:ꝛ vide que dixi infra in singulari.cclxv.inci. Fines mandati.ꝛ in.l.nomen quoq̃.C.que res pigno. oblig.non pos.post princi.

59 ¶ Innocentibus iura fauent ꝛ merito.Jdeo scias q stante statuto excludẽte oẽs exceptiõesnõ excludit exceptionẽ innocẽtie:ita dixit singu.Bald.in.l.edita in repe.paduana:in pe.col.C.de edẽ. qõ dictũ refert ꝛ sequiꝫ ꝑ valde elegãti Jo.de ana.in cõsi. suo.lix. incip.visa inquisitione:in.j.col.ꝛ.d.Alexã.in cõsi.suo.cxij incipi. viso themate.in.ij.col.in.v.vol.vbi dicit q hoc etiã voluit Bald. in.l.j.ℌ.offidius.in pe.colũ.ff.ne qs eum q in ius voca.est vi exi.ꝛ Ange.in ℌsi.clxxiij.incip.in facto ꝑponiꝫ q Baldaseri.ꝛ idez firmat Alex.in apostil.ad Bart.in.l.j.ℌ.ꝛ parui circa fin.ff.q vi aut clam:ꝛ subdit Jo.de ana.in.d.consi.q etiã ipsa innocẽtia põt probari per domesticos:ꝛ per testes minus idoneos.ad qõ alle.Spe. in ti.de inqsitione.ℌ.j.ver.Sed nunqd eas ꝛc. (Et voluit Alex. in consi.suo.xxiij.inci.animaduersis:in.xij.col.in fi.in.ij.volu.) Et dicit q immo iudex ex officio ẽt inqsito nõ petẽte põt ꝛ dz recipere ꝑbationes ad ꝑbãdã innocẽtiã.allegat Bart.in.l.j.ℌ.sigs vltro.ff.de questio.ꝛ in.l.si nõ defendaꝫ.ff.de pe.ꝑ qbus etiã facit ꝑm eũ qõ habeꝫ.ij.q.v.c.oĩbus ad fi.ꝛ qõ no.in.c. cũ in iuuentute de purga.cano.ꝛ in.c.cũ Pd.extra de accu.in qb⁹ habeꝫ q clericus põt ꝑbare innocentiã suã etiã per laicos ꝛ etiã per feminas que oĩa tene menti ad adiuuandũ innocentes:ꝛ vide que dixi infra in singulari.lxxij.incip.per totam fere Italiam.

60 ¶ Titius constituit ꝓcuratorem ꝛ ei in instro mãdati nõ dedit specialiter ptãtẽ substituẽdi aliũ:sed postea in eodẽ instro qñ ipse Titius releuat ꝓcuratorẽ ab onere cautionis dicit q dictũ ꝓcuratorẽ seu eius substitutũ releuat ab omni onere cautiõis,vnde pro eis cauet ꝛ ꝑmittit,an p ista verba videaꝫ sibi dedisse mandatum substituẽdi.qlibet diceret q sic quia alꝫ illa verba ꝓcura. seu eius substitutũ ꝛc.nihil.oparenꝫ ℌ.ℌ.qbus in.j.cõstitu.C.ꝛ.l.ampliorẽ ℌ.in refutatorijs.C.de appel.cũ si.ꝛ cõtra doctrinã Bal.in rub. C. de cõtrahen.emp.in.ix.q.vbi dicit q vnũ quodq̃ etiã minimũ verbũ appositũ ĩ istrumẽto dz aliqd operari. Cõtrariũ tñ decidũt dñi de Rota in antiqs deci.in ti.de ꝓcu.in.xxiij.decisio.inci.Si in ꝓcuratorio ꝛc.ꝛ idez firmat Domi.de sancto Semi.in.c.j.ℌ.licet de procura.in.vj.ꝛ do.Alexan.eos referens in consi. suo.cxxvj. inci. Visis his.in.ij.col.in.v.volu.

61 ¶ Dictũ seu testimoniũ duorũ testiũ preferꝫ dicto vnius tñ stãte paritate ipsorũ testiũ.l.iij.ℌ.eiusdem quoq̃ in ver.numerus. ff. de testi.hꝝ in.c.veniẽs extra de testi.ꝛ facit.c.j.de treuga ꝛ pace: et auꝫ.itaq̃.C.cõmunia:de succes.cuz multis si.Tene tñ ꝑpetuo mẽti vnũ singulare verbũ in quo dictũ vnius testis preferꝫ dicto duorum.Nã si duo sunt testes q ꝺicãt instrumẽto ꝛ vnus tñ testis q deponat

deponat pro instrumēto q̄ hoc casu nō erit reprobatū instrumentū: sed sustentabit ex dicto illius testis ꝛ ex fide tabellionis vnde erūt tūc necessarij tres testes ad reprobandū ipsum instrumētuz: ita singu. dixit Jo. de imo. in. c. cū Joānes de fide instru. circa pe. col. qō dictū p valde no. refert ꝛ sequit̄ do Alexā. in cōsi. suo. xciij. incip. in cā ꝛ lite. in vlti. col. in. v. volu. ꝛ dicit istud dictū nō reperisse dictum seu scriptum ab aliquo alio preterq̄ a Joā. de imola. ibi, qō ipse reputat valde no.

62 ¶ Reductio ad arbitriū boni viri peti nō potest sed intelligitur esse sublata stante statuto q̄ cōtra laudum nō possit opponi aliqua exceptio: ita singu. dixit Bald. in additio. Specu. in titu. de arbi. in. vij. colum. in versi. Sed quid si statutum qō dictum refert et sequitur do. Alexan. in consi. suo. cxiij. incipien. viso Themate in vlti. colum. in. v. vol. et in. l. j. §. et parui. ff. q̄ vi aut clam: in apostillis ad Bart. in vlti. colū. Et idem dixit Bal. ꝛ clarius in ☙ Margarita sua: in verbo statutū in vltimo versi. de quo dixi in. l. si causam. in. ix. colum. C. de execu. rei iudi.

63 ¶ Donatio causa mortis reuocatur p pñiam q̄ ambulatoria est voluntas defuncti vsq̄ ad mortem. l. iij. in fi. cū. l. seq. ff. de adi. leg. Quod tñ limita nisi donans sine herede decedat: quia tunc talis donatio per penitentiam non reuocatur: ita singu. dixit Ang. in l. qui rome. §. flauius hermes. ff. de ver. obli. alle. l. j. iuncta glos. ff. de his qui sine manu. ad liber. perueniunt. ꝛ idem dixit ipse Ang. in disputa. sua incipiē. Hastensis miles. ꝛ in. l. circa. §. si cui. ff. ad. l. fal. ꝛ in. l. ij. ff. de lega. j. ꝛ subdit ipse. Ang. in. d. §. flauius. q̄ ratio huius dicti est q̄ predicta donatio ad sui cōfirmationē nō requirit aditionem hereditatis. vt nota. glos. in. l. filie. C. fami. her. ad quod est melior glos. iuncta tex. secundum Joan. de imo. vcz in l. legatuz. §. pe. ff. de his quib. vt indig. quia talis donatio non est mere vlti. voluntas sed sapit naturam contractus. vt in. l. tā his. §. j. cū ibi not. ff. de dona. cā mor. ꝛ hanc partē et firmat. d. Alex. in l. nō ois. ff. si cer. pe. ꝛ in. d. l. qui rome. §. flauius. vbi latius loquit allegās p dicta. ꝛ ibi et ponit vnā limitationē ꝛ restrictionē ad hac doctrinam de qua ibi per eum. quam doctrinam tene menti q̄ est no. ꝛ dicit Ange. in. d. §. flauius q̄ ista doctrina seu istud dictum est inauditum fortasse ꝛc.

64 ¶ In multis partibus ꝛ ciuitatibus Italie est statutuz seu prouisio quibus caueꝛ q̄ coniunctus seu vicinus non possit rem immobilem alienare nisi primo interpellet ipsum coniunctum vicinum vel consortem an velit dictam rem emere. Et si dicta res fuerit alienata non seruata tali denunciatione vel requisitione venditio ꝛ alienatio sit nulla ꝛ nihilominus possit cōiunctus vel vicinus dictā rez vēdicare ab emptore dato sibi precio qō exbursauit in emptiōe ipsi⁹ rei: qō quidē statutū valet ſm Bald. in. l. dudum. C. de cōtrahē. emptio. ꝛ Bart. in. l. ij. C. de debi. ciuita. lib. xj. in fin. pe. colū. ver. itē no. ꝛ Jnn. in. c. cōstitutus de resti. in inte. ꝛ Alex. i cōsi. suo. lij. inci. Viso themate: ī. j. col. in. j. vol. (Vide in hac materia. d. Phi. deciū ī cōsi. ccxxij. ici. viso pūcto. i. iij. ꝛ iiij. col.) ☙ Nō opere pciū est scire infra quātū tps pōt ipse cōiūctus vicinus seu cōsors offerre preciū emptori: ꝛ talē rē vēditā sine eius requisitiōe vēdicare ꝛ acquirere: in quo dicas q̄ ipse cōiūct⁹ seu vicin⁹ hz ad hoc termīnū vnius anni tñ quo elapso nō poterit dictā rē vēdicare etiam precio oblato. dictū est sing. Bal. nō omnibus notū in. c. j. §. si titi⁹. p illū tex. in ti. si de feu. sue cōtro. inter do. ꝛ agna. in vsi. feu. qō dicit ipse mēti tenendum: q̄ nisi ipsi cōiuncti vel cōsortes infra annū cōsequant̄ rē alienatā cōtractus ipse fact⁹ in extraneū filētio cōfirmat̄: ꝛ ideo dicit ibi Bal. cōiūctos seu cōsortes debere esse circa hoc bñ aduisatos: qō dictum refert ꝛ sequitur. d. Jason. in. l. ij. in. viij. col. C. de iu. emphi. (Et in. l. pretor ait in. §. si aliqñ. in pe. ꝛ vlti. col. de oper. no. nū. ꝛ Deci⁹ in cōsi. cclxxvj. inci. in vltimis verbis. ꝛ in cōsi. ccxxviij. incip. in casu. in. j. colum.) Et idem tz Barba. in. c. plerunq̄. in. v. col. de rescrip. vbi refert se pro hac parte cōsuluisse Cesene in facti cōtingētia. Et illud dictū Bal. et refert ꝛ sequtur do. Fely. in. c. que in ecclesiarū. in. xxxiij. col. ver. tñ q̄ in hoc. de cōstitu. An aūt primior vicinus vel cōsors cui cōpetit ius recuperādi talē rem possit tale ius alteri vēdere vel cedere: dicas q̄ non ſm Alber. de rosa. in. j. parte statu. q. lxxxix. incip. Sed an proximior: ꝛ vide in materia istorum consortium no. dicta Soci. in consi. suo. lxxiiij. incip. in presentium in. v. colū. Tene menti quia quotidianum est

65 ¶ Statuto cauetur q̄ rapiens mulierem puniatur pena mortis vt etiam est cautum de iurē cōi. l. j. C. de raptu virgi. l. raptores. C. de epis. ꝛ cleri. ☙ Modo pone aliqs cepit per vim quandā virginez ꝛ eam prostrauit in terram ꝛ ibi eam carnaliter cōgnouit, an iste sit puniendus pena mortis ꝛ sic pena raptus. dicas q̄ nō, q̄ statutuz loquit̄ de rapiente: sed iste nō rapuit. q̄ raptus est qñ mulier per vim capit̄ ꝛ transducit̄ de loco ad locū vt hꝫ in. d. l. vnica. C. de raptu virgi. ꝛ in. l. qui cetu. §. vacantez. ff. ad. l. iul. de vi publi. Sed si per vim virgo capiat̄ ꝛ carnaliter cognoscat̄ ꝛ nō rapiatur tūc est proprie stupri⁹ ꝛ nō raptus vt colligi pōt: insti. de publi. iudic. §. itē lex iulia: de adulte. ꝛ. §. itē lex iulia de vi. versi. Si aūt per vim.

ita singu. dixit Albe. de rosa. in. iij. parte statutorū in. q. xxx. inci.

☞ Jtē pone questionē quaz narrat Sandy. (Idem expresse dixit Pau. de cast. in. d. l. raptores. in. j. colū.) Et hanc partem tenuit cōsulendo sup q̄tingentia facti Raph. cuma. in cōsi. suo. xcv. inci. Christoforus ꝛc. vbi idem tz ꝛ firmat per rōnes ꝛ iura Alberi. et per alia de quibus ibi p eū. Et idē expresse firmat Alber. Sandy. in trac. suo maleficiorū sub rub. de multis questionibus depēdentibus statutis. in. ij. char. in. iij. col. ver. Jtez pone questionem de facto: ad que optime faciunt dicta per Bal. in cōsi. suo. cccvj. inci. statuto Placentie ꝛc. in. iij. vol. quem omnino vide.

66 ¶ Publicatis attestationibus nō possunt sup eisdē capitulis testes recipi. cle. testibus de testi. c. fraternitatis eo. ti. cū si. hoc tñ fallit in testimonio medicorū deponentiū super cicatrice remansura vel non: q̄ si sunt recepti testes super hoc an cicatrix sit remansura necne ꝛ eorū dicta sint publicata: tñ adhuc alij super eodē pñt recipi tam ad petitionē alterius partis q̄ ex mero offici iudicis. Jta singulariter dixit Bal. in. c. causam. in. j. colum. de probatio. quod dicit esse notan.

67 ¶ Mulier recipiens dotē a patre suo scienter in fraudē creditorū tenetur illā restituere: tex. not. in. l. fi. §. j. ff. que in frau. cre. Sed ego quero de qōne quotidiana. Quidam vsurarius qui nihil hz in bonis nisi illud qō extorsit per vsurariam prauitatem tradit filiam suam nuptui dando ei dotē amplam, vtrū mortuo patre ipsi debētes recipere vsuras possint petere dictā dotē ꝛ mitti in possessionē dicte dotis, certe videreꝛ dicendū q̄ sic arg. illius. §. j. sed dicas cōtrariū. singularis est decisio Fede. de se. in q̄. cōsi. suo. lxij. ici. Questio talis est quidā vsurari⁹: vbi singu. loquit̄ ꝛ moueꝛ pluribus iuribus ꝛ rōnibus de quib⁹ ibi p eū. ꝛ dicit q̄ idē voluit Hosti. in. c. tua de vsur. quā doctrinā Fede. refert ꝛ sequit̄ Ange. in. l. lucius titi⁹. ff. quib. mod. pig. vel hybo. sol. subdēs q̄ hoc casu nec mulier nec ēt maritus poterit cōuenīri ꝛ hoc dicit eē verū qñ quātitas est data in dotē: si aūt esset datus fundus extortus ex vsuris tūc nō potuisset dari in dotē nisi cū cā sua ꝛ iō maritus tunc poterit q̄ueniri tāq̄ quilibet possessor qō ē singulare dictū hz Ang. ibi. tene mēti q̄ modernis tpibus sepe cōstituūt dotes filiab⁹ ex vsuris ꝛ rapinis, qñq̄ etiā ex bonis turpiori modo quesitis.

68 ¶ Statuto caueꝛ q̄ offendens aliquē in via publica vel in strata: puniat̄ pena mille. ☙ Modo Titius offendit Sempronij in flumine publico an debeat puniri pena mille. dicas q̄ non. ita singu. dixit Bal. p illū tex. in. l. fi. in fi. ff. de serui. rust. p̄dio. Secus autem dicit esse in ponte fluminis q̄ offendēs aliquē in ponte fluminis ꝺr eū offendisse in via publica seu in strata publica ꝛ punireꝛ pena predicti statuti, qō tene menti.

69 ¶ Tuscis q̄ priuata scriptura regl̄r nō facit fidē seu probationē. Sz an cōsensu partiū fieri possit q̄ priuate scripture alicuius nō soleniter cōfecte adhibeat fides. dicas q̄ nō. ita singu. dicit Jnn. in. c. cū. ☙ P. tabellio de fide instru. quē refert Bal. in. l. de quib⁹. ff. de legi. ꝛ Ludo. ro. consi. cciij. incip. ☙ Pro discutiēda. in. j. col. vbi subdit secus esse de cōsuetudine. de quo vide etiā p Barb. in rub. de cōsuetudine. in pe. col. in prin. vide tñ ad predicta que dixi circa hoc in. l. instr̄a. C. de pbatio. ꝛ in repetitio. mea rub. C. de probatio. in materia scripture priuate.

70 ¶ Judex laicus de causis spiritualibus regulariter nō potest cognoscere nec se intromittere. c. decernimus. ꝛ. c. quanto: de iudi. ꝛ in. c. bene quidem. xcvj. dist. l. omni nouatione. C. de sacrosan. eccle. cum si. ꝛ per do. Alexan. in. l. titia. ff. solu. ma. Scias tamen q̄ vbi summaria est cognitio nō est iudici laico de spiritualibus prohibita cognitio: ita no. dixit Specu. in tit. de primo decreto. §. restat. ver. Quid si agatur actione priuilegiata: ꝛ idem not. Bald. in l. ij. C. de carbo. edic. in aut. ei qui iurat. C. de bo. aut. iudi. pos. et Ludo. ro. referens predicta in consi. suo. ccxcix. incipien. in propo sita. in. j. colum. Et teneas etiam menti perpetuo q̄ iudex secularis coram quo exceptiones respicientes forum ecclesiasticum opponuntur remittendo tales exceptiones ad iudicem ecclesiasticū debet opponenti statuere terminum ad producendum coram eo capitula que vult p̄bare in curia ecclesiastica: vt videat an capitula releuēt, ꝛ si nō releuāt pōt ad vlteriora p̄cedere: ita q̄suluit Jo. calde. ꝛ Jo. de ligna. quē refert ꝛ sequitur. d. Alexā. in. d. l. titia. in iiij. col. ff. solu. matri. ꝛ est not.

71 ¶ Juramentū firmar actū sup quo interponit̄ vt melius valeat quo valere possit. l. cū pr̄. §. filius matrē. ff. de leg. ij. ꝛ iō tene mēti q̄ si supior iurat seruare statuta ciuitatis, p tale iuramentuz talia statuta ꝺn̄r esse ab eo cōfirmata: ita singu. dixit Bald. in cōsi. suo. cclxxiij. incipi. per statutum. in. j. volu.

72 ¶ Per totam fere Italiam viget statutum maxime in criminalibus quod contumax habeatur pro confesso. Sed ego quero aliquis fuit bannitus ex delicto per contumaciam: stante bāno fuit captus a potestate qui potestas fecit eum recognoscere bannuz. s. fecit ipsum apud acta cōfiteri se esse illum hominem qui in illo banno cōtineꝛ vt seruat cōis practica. de quo pulchre ꝛ subtiliter per Ange. in. l. inter stipulantem. §. j. ff. de ver. oblig. ꝛ in. l. ij. ff. de

lib.z posth.z p Ang.de are.in.§.quadrupli.in.ij.col.inisti. de act. z p.d.Alex.in.d.l.ij.ff.de lib.z posthu.Utrū talis bannitus sit audiēdus volens opponere aliquā exceptionē ꝺ bānū,i quo dicēdū vī q; nō:q; bānū extinguitur z bānitus auditur qñ cōparet in termino sibi in bāno assignato.nā tūc tale bānū resoluit in vim simplicis citationis ſm Bar.in.j.in fi.ff.de reg.reis.z Bald.in.l.j.C. de posthu.z Bar.in.l.qsqs.C.ad.l.iul.maie.z in.l diuus.ff.de custo.reorum. (Et Alex.in consi.xxx.inci.ex allegatis ꝛc.in vlt.verbis.in.vij.volu.) Et dicit ipse Bar.in.d.l.quisquis q; bānum qō dar hodie ſm statuta terraruz Italie est mortale,z lapso termino bāni non darer venia veniēti z cōparēti ad mādata.p quibusetiā faciunt dicta per Bal.in.l.ita demū circa fi.C.de procu. z faciunt dicta p Bal.in suo eleganti cōsi.clxvij.incip.Titius accusatus denuntiatus vel inqsitus.in.vj.vol. Sed tene tñ menti ppetuo q; lz bānitus millies cōfiter se esse illum de quo in citatione z bāno fit mētio tñ si tūc opponit exceptionem q̄ si fuisset oppositа a principio añ bānū ipse bānitus iudiciū suscipere non fuisset cōpulsus q; tunc iudex declarabit iudiciū z bānū esse nullū:ita fingu. dixit Bar.in.l.nō videt que est.l.ij.in fi.ff.de iudi.Quod dictū refert et sequit do.Mellus in trac.bānitoꝝ.in.§.parte secūdi tpis.q.xxxiij. (Et ibi in.q.lxiij.in fi.) Scias etiā in hac materia aliud not.vcz q; licet ex forma alicuius statuti contumax debeat haberi pro cōfesso:attamen quando iudici liquet talem cōtumacē nō esse culpabilē vel nullū delictū cōmisisse licet sit cōtumax iudex nō pōt nec dz eū cōdēnare:ita fingu.colligit ex verbis Bald. in rub.C.de manumiſ.vindi.z hoc voluit Bar.in cōsi.suo.c.inci.a dño Cy.ꝛc.in vlti.col.in princi.z hoc per.l.si non defendant.ff.de pe.z per alia iura per eos allegata:pro quibus faciunt optime dicta per Jaſo.in.d.l is qui.in dicta.ij.col.z dixit fingu. Jnno.in.c. significantibus.in fi.de purga.vulga.q; si post confessionem z cōdēnationem liquet de innocentia rei nōdz cōtra eū fieri executio corporalis:q; etiam tenet sequendo Jnno.Bal.in.l.vnica.in vlti. col.C.de cōfes.Et Saly.in.l.fi.in.ij.col.ver.ex quo colligit. C. de questionibus.in fi.z vide Cepo.in cōsi.suo.xx.inci. Quidam dum esset ꝛc.in vlti.col.z in cōsi.xx.incip.Viso processu ꝛc.in.vij.z.viij. colum.z in consi.suo.xlix.incipien.Quanꝯ in fi.z eundem Cepo. in cautella sua.cccxiij.incipien.Similem cautelaz ꝛc.in fine.z supra in singulari.lix.incip.Jnnocētibus ꝛc.Que omnia tene menti:quia sepe occurrunt in facto z sunt de pane lucrando.z ego hāc vltimam doctrinā practicaui dum assideré in ciuitate Fauentie.

73 ¶ Plures sunt qui allegant illam iuris regulā vcz vbi testes idonei non possunt haberi admittuntur inhabiles vt veritas habeatur de qua per Sali.in.l.ea quidem.in.l.colum.versic.ad quintam questionem.C.de accusa.z per Ange.in tracta. maleficiorum. in versicu.mentitor di mal dadi.in.j.colum.z per Jnno.in.c.cum.J. z.A.de re iudi.z per me latissime forte vltra alios.in repeti. mea. l.fina.C.de proba.in.iij.char.circa me.sed hanc regulam non intelligunt.Ideo scias tu quod dicta regula quod testes inhabiles admittuntur quando veritas aliter sciri non potest intelligitur procedere z habere locum:quando ex natura illius facti seu negotij alij testes non possunt occurrere:vtputa si loquamur in ciuili ad probandum ea que aguntur.in.c.canonicorum. nam ipsi canonici erunt idonei testes,z idem in vniuersitate.c.veniēs.el.ij.§. fi. de testi.not.glos.in.c.dilecti.in versi.z si tres:extra de electio.licet alʒ tales testes nō essent idonei quo ad plenā probationem maxime quando tractatur de commodo singularium personarū ſm domi.Anto.in.c.cum nuntius de testi.Joan.and.in addi. Spec. in titu.de teste.§.j.versi.sed nunquid in causa vniuersitatis.z voluit domi.Alexan.in consi.suo.lxviij.incip.viso z discusso.in.ij.colum.in.ij.volu.z in eod.volu.in consi.cxxxvj.incipien.In causa z lite.in.v.colum.pro quibus facit,nam ea que fiunt in domo possunt probari per eos qui habitāt in domo.l.consensu.C.de repu. Secus autem si alij testes idonei ex natura illius negotij z rei poterant adesse z occurrere licet casualiter non interfuerint. nam tunc testes minus idonei non admittuntur etiam si veritas aliter sciri non potest:ita singula.dixit domi.Anto.in.c. tertio loco.de proba. (Idem dixit domi.Philip.decius.in consi. cxxxiij.incipien.viso.in vlti.colum.z in consi.cccx.visis.in.ij.colum.) Et idē voluit ipse domi.Anto.in consi.suo. xxiij. incipien. questio dubia vulgaria habet ꝛc. circa fi.et ibi dicit quod illa iura'que dicūt posse recipi testes qui reperiuntur vbi alia deficit probatio intelliguntur z loquuntur in actibus in quibus habitu z actu attento cōi cursu alij testes nō habentur.Sed vbi actus actu et habitu et cōi cursu fic se habet qō possunt alij testes haberi licet forte non habeantur actu tūc ad plenam fidem non sufficiunt tales testes nō integri alʒ sequeretur q; semper testes etiam nō integri sufficerent q; semper litigantes allegarent se alias probatiōes nō habere:ideo tales non admittunturvt plene probent sed vt faciant qualem probationem vt no.etiam glo.in.l.etiā matris.ff.de proba.ita formaliter dixit do.Anto.in.d.cōsi.suo.xxiij. quem refert z sequitur do.Alexan.in consi.suo.lxiij.inci. Viso themate.in.j. volu.pro quo ipse allegat tex.cum gl.in.c.fi.de testi.cogen.vbi dicit Abba.ſm eum in.ij.nota.qō in defectum probationis si ex negotij aut actus natura non potest haberi probatio admittit probatio minus legitima:item alle.etiam Abb.in.c. decetero:de testi.vbi etiam videas do.Feli.in.j.colū.z idem dixit do.Alexan.in cōsi.suo.clij.incipiente:viso processu in.vj.col.in.v.volu.z scias q; qñ testes non integri debeant admitti:quando veritas aliter sciri non potest eo casu debet primo constare qō alie probationes deficiant alʒ non debent admitti:ita not.dixit do. Alex.in dicto cōsi.suo.lxiij.in vlti.col.vbi ad hoc allegat iura de quibus ibi per eum. (Vide do.Philip.deciū in suo cōsi.cccxlij.inci. in causa:in j.z.ij.col.) Que omnia tene menti:quia quotidie occurrūt in facto.z ego alʒfeci reprobare plures z plures testes minus idoneos. z vide que in hoc latissime dixi in repetitio. mea.l.fi.C.de probatio.in.v.char.circa prin.vbi latius loquutus sum.

74 ¶ Tu habes regulam vulgatissimam qō semel malus semp presumitur malus in eodem genere mali.de qua in regula semel malus cum concor.de regu.iur.in.vj.Sed pro ampliatione ipsius regule volo tibi tradere aliquas no.doctrinas z primo scias qō stāte statuto qō de damno dato stetur sacramento dānum passi:q; si habitur hoc casu eius sacramento sed erit sibi necesse probare aliter de damno suo q̄ per sacramentum non obstante predicto statuto.Ita singulariter dixit Jo.and.in addi.Specu.in ti.de teste. §.j.in.iij.charta.in addi.incipi. allegat Dig.qō etiā expressius dixit Barba.in.c.per tuas.per glo.ibi extra de fimo.per tex.z glo. in.c.paruuli.xxij.q.v.quem tex.z glos.etiam allegauit Barba.in tracta.car.in.ij.q.sui tracta.in.ix. colū.ver.iiij.limita.pro quibus etiam facit qō dixit Bald.in auc.z qui iurat in prin.C.de bo.auc. iudi.pos.vbi per illum tex.dicit q; ille qui releuatus fuit a satisdatione per iuratoriam cautionem perdit illud priuilegiuz si semel prestitit iuratoriā cautionem z fuit periurus.qō etiā voluit Ludo.ro.in.l.ij.in prin.in.ix.col.ver.q; autem si debens cauere.ff.sol. matri.z volunt Doder.in.l.ij.§.qō diximus.ff.si qs cau. Et istis adde singulare et aureum dictum iudicio meo Paul.de castr.in consi.suo.cccij.incip.viso dicto statuto.vbi consuluit qō stāte statuto q; rapiens mulierem per vim puniatur pena mortis q; si qs rapuit mulierem solutam que fuit alʒ tacta seu defforata ab aliquo non cadit in penam statuti quia non presumitur q; eam rapuerit per vim cum alʒ consenserit alteri, qō est hūg.not.z idem voluit Albe.de rosa.in.ij.parte statu.in.q.xcij.incip.sed pone aliquis ꝛc.z Albe.Sandi.in tracta.suo maleficiorum sub rub.de aliquibus questionibus varijs in maleficijs:in.j.col.in fi.ver.Quero de facto.Pro quo faciunt dicta per Jac.bu.in additio.ad tractatum Alber.Sandi.de maleficijs sub rub.quomodo de maleficio cogno.per inquisitionem.in.iij.colum.ver.vnde ꝯ ꝯ.z faciunt dicta per Ange.in.l.qui iudicio.ff. de accu.z glos.in.l.cassius.ff.de senato.et glos.in.l.in ciuilem.C. de fur.et in.l.cum allegas.C.de vsur.et faciunt dicta per Ludo.roma. consi.suo. clxvij.vbi adducit in argu.l.qui semisses de vsur.z.c.illo vos de pigno. Et faciūt dicta not.Bald.in auc.cui relictum:in.iij.colum. post prin.C. de indic.vidui.tollen.z in Specu.in titu.de instru.edic.§. instrumētum:in.vij.colum.z per do.Alexan.in consi.cccl xiij.incip.in causa:in.iiij.colum.z Ludo.roma.consi.liij.incip.visis circa fi.et Cazalupum in repe.l.admonendi:in prin.vij.col.de exceptio.ver.Limita secundo:z in.c.j.de offic.ordina.z vide que dixi in repetitio. mea.l.fi.C. de probatio.in.x. charta. circa fi. Contra predicta tamen faciunt dicta per Cy. Bald.et alios in.l.j.in fi.C.de probatio.vbi videas.Et vide que dixi infra in singulari.ccxvij. incipiē. Ter vel quater circa fi.z scias qō sicut semel malus semper presumitur malus vt in dictis iuribus:ita econuerso semel bonus semper presumitur bonus:z ideo dixit singulariter Bald.in cōsi.suo cxj.incip. Quidam nomine Restorus de cortonio:in.v.volu. qō vbi habitantes in domo erant consueti esse vigiles,si alia indicia contra eos non apparent non tenentur de incendio: licet alʒ incendium presumatur ortum culpa habitantium.qō dictum pro no.refert z sequitur do.Alexand.in.l.si quis ex argentarijs.in.§ pretor ait:in vlti.col.ff.de eden.

75 ¶ Citatio est maximi effectus,ideo iura volunt qō de vnoqnoq; actu fiendo pars citetur alʒ ac tus sit nullus.l. de vnoqnoq;.ff. de re iudi.

de re iudi.l.nam ita diuus.ff.de adop.cũ infinitis similibus.z tene menti qõ adeo lex fauet citationi z eam requirit qõ stante statuto qõ contra sentẽtiam nõ possit opponi aliqua exceptio poterit tamẽ opponi exceptio citationis non facte, ita singulariter dixit Joã.calde.in consil.suo.viij.quod incipit. An sentẽtia lata cõtra absentem,z est in titu.de re iudi.z idem dixit Pet.de ancha.in cõ si.suo.ccxij.incip.de iure cõmuni ꝛc.vltra med.z idem dixit Abb. in cõsi.suo.xcij.incipiente.attingam iuxta ordinem in.ij.col. ante mediũ.in.iij.volu.Pro quo facit qõ voluit Ludo.roma.in repet. rub.ff.de arbi.in.vij.col.ver.xvij.ꝛc.vbi dixit qõ stante statuto qõ arbiter possit cognoscere non obstante aliqua iuris solẽnitate qõ tamen nõ poterit procedere absq; citatione partis.ad quod alle gat Bar.in extrauaganti ad reprimendum in ver.videbitur, z in l.j.ff.de testa.milita.z in.l.filiusfamilias.ff.de dona.z dixit no. Ho stien.in.c.vestra.de procu.et ibi Jo.and.qõ etiam papa nõ potest procedere parte non citata nisi hoc faciat de plenitudine potesta tis,pro quibus faciũt que ego latissime dixi in hac materia in re petitione.l.fi.C.de probatio.in.xxxviij.char.

76 ¶ Communis conclusio doctorum est quod testis in parte verus et in parte falsus in totum reputetur falsus vt tenuit Bart.Bal. et scribentes in.l.si ex falsis.C.de transac.Bal.in.l.certi conditio. §.quoniam.ff.si certum peta.in penulti.col.versi.Decimus.Bal. in.c.j.in.ij.colum.de constitu.Bald.in.c.cum adeo.in.j.colum. de rescrip.Abb.in.c.iij.in fi.de fide instru.Cardi.in cle.j.in fi.de testi. gl.in.c.si ad scripturas.ix.distin.Bald. in.l.fi. in.iij.contrario.C. de edicto diui adria.tollen.Bald.in.l.ij.C.de fideicom.liber.Bal. et Ange.in.l.j.in.§.si quis simpliciter.ff.de verbo.obligatio.z ibi Jmol.in vlti.colum.Bald.in.l.si veteris.C.de fide instrumen.circa finem.glo.in.c.quid ergo.xxij.q.v.Inno.in.c.fraternitatis. de he reti.Sed tene tamen mẽti vnum singulare verbum,vez qõ licet te stis in parte falsus in totum reputetur falsus vt dictum est, attamen si testis in suo testimonio negat illud et dicit falsum super eo qõ si cõfessus esset eũ nõ repelleret a testimonio qõ hoc casu eius dictum vz z nõ reprobatur sed probat. ita singulariter dicit Jac. but.in.l.lucius.ff.de infami.vbi dicit qõ si aliquis sit meus affinis aliqua affinitate qua not.z manifesta nõ repelleret eum a ferẽdo testimonio pro me si tamẽ in eius depositione dictã affinitatẽ ne gauit mẽtiẽdo,nõ tamẽ per hoc eius dictum annullatur,licet pro pter mẽdaciuz possit puniri crimine stellionatus.quod dictũ pro valde no.refert z sequitur Ange.in cõsi.suo.cxciij.inci.visis pro cessibus cause.in fi.ij.col.qõ dicit esse not.dignũ. (Et Jaſ.in.l.si ex falsis in vlti.col.C.de trãsac.z in.l.si quis nec causam.in pe.col. ver.adde etiã.xxv.ff.si cer.peta.z in.l.si duo patroni.in.§.idem iu lia.in vlti.col.ff.de iureiur.vide oĩno.Alex.in cõsi.cliij.incip.viso themate.in.ij.colũ.in.v.volu.) De quo dixi latius in repeti.l. fi. C.de proba.i.xlv.char.post prin.vbi videas.z faciũt dicta per do mi.Fely.in.c.super literis.in.ij.col.de rescri.ver. Prima cõclusio, et ibi in.vj. col.ante finem.z faciunt etiam dicta per eundem in.c. in nostra.in.xvj.colum.circa prin.de rescrip. (Et faciunt optime dicta per Ludo.roma.in consilio suo.cccl xix.incip.circa primum. in penulti.col.ante finem.

77 ¶ Patiẽtia seu tolerãtia cum taciturnitate inducit consensum ſm Bald.z Ange.in.l.si filius.C.de peti.here.z in.l.qui in aliena. §.quod si nõ adierit.ff.de acquirẽ.here.z Inno.in.c.illud. de pre sump.z per Bart.in.l.siue possidetis.C.de proba.z in.l.post mor tem.ff.de adop.z in.l.j.C.qui admitti.z per Archi.in.c. nemo. de cõsecra.distin.j.z per domi.Cardi.in.c.requisisti.de testa. per Lu do.roma.in.l.sciẽdum.ff.de verbo.obli.z Abb.in.c. lz hely.de sy mo.per Pet.de ancha.in cle.j.de priuileg.z per docẽ.in.d.c.illud. per Barba.in repe.rub.C.qui admitti.in.iij.colum.ver.limito. z per eundem in repet. rubri.de fide instrumen.in.xxix.char. in.fi. iij.z.iiij.col. (Vide singu.verbum Alexã.in cõsi.cxxviij. incipiẽ. sentio insuper ad fi.in.vj.volu.) Et ex hoc tene mẽti nota.et sin gu.verbum Sali.vez qõ stante statuto qõ bãniti possint impune offendi quod bannitus qui toleratur per ciuitatẽ a superiore nõ poterit impune offendi:quia talis patiẽtia et tolerãtia superio ris inducit cõsensum ipsius principis seu superioris volẽtis ipm haberi pro nõ bãnito. (Vide Decium in cõsi.cccxxvij. incipien. viso casu in vlt.colum.Jaſ.in.l.omnes populi.nume.47.de iusti. et iure.) Ita sing.dixit Salice.in.l.nullus.C.de iudeis.quod dictum refert et sequitur Joã.de ana.in.c. sicut iudei.in.iij. colum. de iude.et ibi domi.Fely.in penulti.colum. z illud dictum etiam refert et sequitur domi.Alexan.in cõsil.suo primo.in vlti.colum. in.ij.volumi.ad quod alleg.l.j.§.sciẽtiam.ff.de tribu.z.l.j.§. magi strum.ff.de exercito.per quem tex.dicit Guil.de cu. ſm eum in.l.j. in prin.ff.de exercito.quod si quis gessit se pro locũtenẽte alicui superioris sciẽte z patiẽte ipso superiore,quodvidetur sibi tacite mãdasse vt se gereret pro suo locũtenẽte, pro quo facit etiam ſm eum ibi quod voluit Jnnocẽ.in.c.ex parte decani. in princ. de re scrip.et in.c.in nostra.de procurato.et Archi.in.c.qui ad agẽduz. de procura.li.vj.Item illud dictum Salice.in.d.l. nullus refert z sequitur do.Alexã.in cõsi.suo.cvij.incip. Pro inuestigatione, in vlti.colum.vbi etiam pro hoc alleg.not.per glo.z docto.in.c.quia circa.de cõsan.z affi.z illud dictum etiam sequitur do.Alexã.in.l. fi.ff.de adult. (Et in cõsil.suo.viij.in.ij.colũ.in.vj.volu.) Et do. Fely.in.c.que in ecclesiarum.in.iij.ver.Quartus casus.de cõsti.et in.c.j.in.vij.colũ.de treu.z pace. (Et Jaſ.in.l.omnes populi.in vlti.char.in fi.ff.de iusti.z iure.z in.l.vbi pactum.in.vj.colũ. versi. aduerte etiam.C.de transac.) Pro quo dicto facit glo.quam ne mo allegat ad hoc in.c.cum.J.z.A. in versi. potuerunt. de re iu di.z faciunt dicta per Ange.in.l.si duo.ff.de acquirẽ.here.z dicta per Sali.met in.l.j.ante fi.C.de testa. quem refert z sequitur Bar ba.in repe.rubri.de fide instru.in.xxvij.char.in.iij.col.ante fi.z fa cit singu.verbum Archi.in.c.nemo. de cõsecra.dist.j. vbi dicit qõ quãdo dubium est an in fundatione ecclesie interuenerit autori tas episcopi qõ tunc presumẽdum est qõ interuenerit quãdo loc pro ecclesia lõgo tẽpore culta fuit, qõ dictum refert z sequit plu ra addẽdo Socy.in cõsil.suo.cclxx.incip.consideratis ꝛc.in.ij.col. in fi.z facit no.verbum Bald.in.l.ij.in.ij.col.ver.Jsta regula est ve ra.C.que fit lon.consue.vbi dixit quod patientia principis habet vim priuilegij seu confirmationis,z faciunt optime dicta per do. Mellum in tracta.bãnito.in.iij.parte secundi temporis.q.lxxxiij. quem videas omnino,z faciũt etiam dicta per Abb. in consil.suo vij.incip.Tria circa prin.in.ij.col.z ibi in.iij.col. ver. imputãdum est enim ꝛc.Vide que pro isto dicto Sali.ego vltra oẽs cumulaui in repeti.mea.l.fi.C.de probatio.in.xlvij.char.z in sequenti char. ibidem,z vide.j.in singu.cclxxxiij.incip.tolle moras (Vide.j.in singu.cccxxx.incipien.si bene.z in materia ista patientie cum taci turnitate vide domi.Philip.decium in cõsilio suo.lxvj.incip. de duobus,in.vj.colum.in fi.vbi ponit singu.verbum.z domi. Fran. de are.in cõsi.xj.incip.procedẽdum.in penult.col.post prin.z vide Inno.in.c.illud.z ibi Joã.and.de presump. quos refert et sequi tur Bald.in.l.siue possidetis.in.iij.oppositi.C.de probatio.et vide que dixi ĩ reperto.meo in litera. P.in.xxviij.char.in.v.no.Socy. cõsil.lxij.incip.in causa.in.ij.col.in.iij.volu.z que dixi in.l.j.in.§. si quis dicatur.in penulti.col.de questio.z Socy.in cõsi.lxvj.inci. viso compromisso.in.j.col.in.iij.volu.)

78 ¶ Plures sunt cause propter quas pater potest exheredare filiũ de quibus in.§.aliud quoq; capitulum.in auten. vt cum de app. cog.et per glo.in.c.quintauallis.de iureiuran.sed vltra causas enu meratas in dictis locis scias quod si filius aliquam causam maio rem illis committat cõtra patrem poterit exheredari licet talis causa nõ numeretur in dictis locis,ita singu.dixit Angel.in.l. lex cornelia.in prin.ff.de iniur.quod est not.nec memini me alibi vi disse hoc dictum,de quo feci mẽtionem in repe.mea.l.fi.in.lxxiij. char.C.de proba.z in.l.vnius.in.§.cogniturum.circa fi.ff.de qõ.z vide etiam Bal.in.l.pe.C.de spõsa.z do.Fely.in.c.pastoralis.in.j. col.ante medium.de rescrip.

79 ¶ Cõfirmatio superioris supplet defectum forme,supplet defe ctum persone,supplet defectum solẽnitatis z alios defectus ſm Bald.in.l.fi.ff.de testa.tu.z ſm Oldra.latius in cõsi.suo.cclvij.in cip.Factum tale est.in.iij.col.qõ tamẽ intellige omnẽ defectuz.s. iuris ciuilis nõ autẽ iuris naturalis,ita dixit Ange.in.l. adoptio nõ iure facta.ff.de adop.quem refert z sequitur Alexan. in cõsil. ccclxix.incip.viso pũcto.in.vij.col.idem dixit do.Card.in cle.j.in pe.col.ver.xxiij.de elec.idem dixit Specu.in titu.de lega.§. nunc ostẽdẽdum.versi.xvij.z Jo.de imol.in.l.quidã cõsulebãt. in. vij. col.ff.de re iudi.z domi.An.in.c.j.de trãsac.z voluit domi.Alexã. in cõsil.suo.lxxix.incip.Circa primum ꝛc.in.viij.colum.in.j. volu. vbi dicit de hoc esse tex.in cle.pastoralis.in.§.ceterum. de re iudi. et in.c.illa.z ibi no.Ant.de but.de elec. hãc etiã partem firmat.d. Frã.de are.in cõsi.suo.viij.incip.Abũde satis,in.ij.col.z Bald. in addi.Specu.in dicto titu.de leg.in.ij.colum.versi.supplentes.vbi dicit illud dictum Spec.ibi esse not.dignum. hãc etiam partẽ te nuit Pet.de ancha.in cõsi.suo.clxvj.incip.visis diligẽter.in fi.pe. col.z do.Bartho.cepo.in consi.suo.xvij.inci.visa.in fi.verbis,pro quo faciũt optime dicta p Ang.in cõsi.suo.cxvij.inci.in facto pro ponit.circa fi.vbi dixit qõ statutũ excludẽs oẽs exceptiones non cõprehẽdit exceptiões causatas seu pueniẽtes a iure naturali.qõ cõsiliũ refert do.Alex.in.cõsi.suo.cxij.inci.viso.in.ij.colũ.in.v.vo lu.z in materia ista etiã vide aliquid p Bal.in.l.z si certarũ.ff.de te sta.mili.z in.l.j.C.de testa.tu.z late per do.Fely.in.c.scisitatus.in iij.col.de rescri.z adde idẽ esse in his que sunt de iure diuino ſm Bal.Ang.z Jmo.in.l.filius a patre.§.fi.ff.de libe.z posthu.quos refert z sequit do.Fely.in.c.postulasti.in.xvij.colũ.de rescrip. Et scias etiaz quod cõfirmatio superioris licet cõfirmet omnia z sup pleat omnem defectum vt supra dixi,attamẽ hoc fallit quãdo in re cõfirmabili est vitium nõ purgabile etiam a principe,puta defe ctum citationis,ita dixit Abb.in.c.ea que.de re iudi.quem ibi in vlti.colum.refert z sequitur do.Fely.allegãs pro hoc dictum Ho stiẽ.in.c.j.de trãsac.z dicit de hoc esse tex.ĩ cle.pastoralis. ad fi. ibi, nec predicta suppletio,de re indica.z facit not.verbum Joã.and.

in addi.Spe.in titu.de rescrip.presentatione.in.§.ratione quoq; impetrantis.versi.item qđ impetrauit,vbi dixit qđ impetratio facta ab excõmunicato est nulla etiã si impetrasset de cõsensu aduersarij.quod dictum refert ꝛ sequitur do.Fely.in.c.venerabilez.in.j. col.in fi.de excep. vbi dicit qđ idẽ dixit do.Ant.in.c.ceterũ.in vlt. col.de rescrip.ꝛ vide que dixi infra in singulari.clxiij.incip.crimen falsi.circa fi.ꝛ infra in no.hic sequen.

80 ¶Tu habes qđ cursus tãti tpis cuius initij memoria non extat operatur idem qđ priuilegium.c.super quibusdam.de verbo.sig. Istud tñ fallit nisi prescribens esset incapax,ita singulariter dixit Jo.monachus.in.c.ij.de preben.in.vj.quem sequitur Abb.in.c. causam.de prescri.ꝛ in.c.quanto.in primo nota.de consue.ꝛ in.c. nouit.in.xij.col.de iudi.ꝛ in.c.ad aures.de prescri.ꝛ domi.Anto. in.c.peruenit.in.vj.col.de cẽsi.ꝛ Bal.in.l.oẽs.in fi.C.de prescript. xxx.anno.ꝛ Dominicus in.c.catholica.xj.distin.ꝛ Abb.ꝛ Joan. de ana.in.c.ad hec.de symo.ꝛ Cardi.in consil.lviij.inci.proposita questio.ꝛ do.Fely.qui predicta ponit in.d.c.causam.de prescri.in j.col.versicu.signa theoricam,ꝛ vide dicta in precedenti no.Hippolytus de Marsilijs.J.V.D.ꝛc.

81 ¶Aduertas ad vnũ ad quod pauci pcuratores et aduocati animaduerterunt,ꝛ scias qđ oẽs scripture ꝛ instrumẽta vel alie probationes debẽt produci parte presente vel citata, alꝫ non pbãt. iij.q.ix.c.charte.l.iudices.et ibi Bald.in.iij.nota.C.de fide instrumen.l.properandum.§.sinautẽ reus.ꝛ ibi no.Ange.C.de ind.no. Bal.in.l.item illa.ff.de cõstitu.pecu.ꝛ Angel.in.l.omnium.C.de testa.ꝛ facit.l.si quẽ.ꝛ ibi Bal.C.de testi.voluit do.Alexan.in cõsilio suo.cclxxxviij.incip.Et si celeberrime ꝛc.in pe.colũ.ꝛ faciunt dicta per do.Alexan.in consi.ccccxvij.incip.Circa id ꝛc. Sed fortius scias qđ ad hoc vt scripture instrumẽta vel alie probationes producte in iudicio pbent ꝛ fidem faciãt nõ solum est necesse qđ pducãtur parte presente vel citata vt iam dixi:sed est etiã necesse qđ detur copia parti cum termino ad opponẽdum,ita sing. dixit Barto.in extrauagãti ad reprimẽdum super verbo,de plano. qđ dictum refert ꝛ sequitur Ange.de are.in.§.appellãtur.in vltimis verbis.institu.de exceptio.et Ludo.roma.in.l. qui ante calẽdas. ff.de verbo.obliga.ꝛ idem Ludo.roma.in cõsilio suo.clvj.incipiẽ. Honorande dñe,vbi alle.Bal.in duobus locis approbãtem hoc dictũ Barto.ꝛ pro eo allegãtem tex.in.d.c.charte.iij.q.ix.qđ dictum Bar.etiam refert ꝛ sequitur Ludo.roma.in cõsi.suo.§19.incip.In casu proposite ꝛc.ꝛ domi.Alexan.in.l.fi.in apostillis.C.de fide instru.que omnia tene mẽti:qꝫ vt dixi pauci ad hoc aũaduerterunt, ista tamẽ quotidie veniũt in facto.Et alꝫ de hoc dicto Barto.ꝛ sequacium cõsequutus sum maximum honorem in ciuitate Janue,nõ tamẽ inter rusticos ꝛ imperitos:sed pfecto in cetu peritorũ,ꝛ aliqui fuerũt q admirati sunt de dicto Bar. dũ sibi illud ostẽdi.Et in hac materia pductionis instrumẽtorum,vide Semi. in cõsi.xcviij.inci.saluatoris ꝛc.quasi per totum.

82 ¶Volo tibi dare aliquas notabiles et vtiles limitationes.Tu habes.l.quotiẽs.C. de rei ven. que vult qđ si vendita est res duobus ille prefertur,qui est in possessione. (Vide Bald.in.l.senatus ante fi.C.qui accusa.nõ possunt.ꝛ Bart.ꝛ Alexan.in.l.sepulchri violati.ff.de sepulchro viola.) Attamẽ.d.l.limita primo nõ habere locũ in feudis:qꝫ si datũ est primo vni aliquid in feudum ꝛ postea illud idem detur alteri,ꝛ iste vltimus apprehendat possessionez, tamẽ nõ obstante qđ habeat possessionem admittitur primus.Ita per plura iura concludit Ludo.roma.in cõsilio suo.lxx. incipien.Viso themate ꝛc.in ij.colũ.Secundo limita.d.l.non habere locum in persona ecclesiastica vendẽte quia primus emptor primo habuerit possessionem.Ita singu.dixit Joan.andr.ꝛ Hostien.in.c.continebatur de his que fiunt a prela. sine consensu capi.allegant.c.cum autem.de iure patrona.et.c. cum inter canonicos.de electio.quod dictum pro valde nota.refert et sequitur Ludo.roma.in dicto cõsilio suo.lxx.ꝛ illud etiã refert ꝛ sequitur pvalde notabili,idẽ Lud.ro.in cõsilio.ccxeviij.inci.Circa pmissam ꝛc. in vlti.col.vbi dicit qđ ratio huius dicti est ꝑm Joã.and.qꝫ ecclesia que tutrix et auctrix debet esse iustitie vt in.c.j.§.sed diuersuz. de alie.feu.nõ debet in suis cõtractibus fraudem adhibere. de donatio.c.per tuas.de renuncia. cle. cum illusio. nec alicui laqueum prestare.xxvij.q.j.C.deviduis.el.ij.ꝛ illud dictum etiam pro valde not.refert ꝛ sequitur Ludo.roma.in repeti.auten.similiter. in.iij. char.in.j.colum.ver.duodecima.C.ad legem fal.vbi dicit qđ istud dictum est cõmuniter incognituz legistis ꝛ canonistis,ꝛ illud etiã refert ꝛ sequitur do.Fely.in.c.cum olim.in.iij.col.de re iudi.Vide tamẽ do.Alex.in cõsilio suo.cxxij.inci. Viso pcessu ꝛc.in vlti.col. in.v.volu. (Et in cõsi.lxxxiij.inci.in causa ꝛ lite.in.ij.colũ.in.vij. volu.) Et do.Fely.in.c.ecclesia sancte Marie.de cõstitu.in.xxiij. colum.versi.similiter per predicta ꝛc.Tertio limita.d.l.quotiens quãdo vẽditor in prima vẽditione cõstitueret se precario noie primi emptoris talem rem vẽditam possidere,nam isto casu licet realiter nõ tradiderit possessionem primo emptori,si postea vni alteri vẽdidit ꝛ tradidit possessionẽ ipsius rei,attamẽ prim⁹ emptor ꝑpter dictam clausulam erit potior,ꝛ ita.d.l.quotiẽs nõ solũ habet locum in traditione naturali:sed etiam in ficta.Ita sing.dixit Joã.and.in additio.Specu.in titu.de empto.ꝛ vẽdi.in.§.sciẽdũ. in.xvj.col.in additio.inci. Hic dubitatur si iste vẽdat ꝛc.et idem expresse firmat Bald.in cõsi.suo.506.inci. venditor constituit ꝛc. in.iij.volu.de quo etiam per Bald.in rubri.C.de contrahen.emptio.in.xvj.q.Quarto limita.d.l.quotiens. quãdo primo vendita esset res persone priuilegiate etiam si secundo emptori esset facta traditio:quia tũc prefertur ipsa persona priuilegiata vt est ecclesia vel ecclesiastica persona.Ita dixit glos.not.in.l.siue autẽ.§. si duobus.ff.de publiciana.ꝛ idem tenet glo.ꝛ Bar.in.l.fi.C.de sacrosanc.eccle.ꝛ Bart.ꝛ docto.in.d.l.§.si duobus. Quinto limita d.l.quotiens. nõ habere locum in pauperibus Christi quia si tales pauperes primo emerũt:ꝛ postea aliꝫ emit, licet iste posterior emptor adeptus fuerit possessionem ipsius rei,attamen ipsi pauperes sunt potiores et preferuntur secundo emptori. Ita nota. dixit Bal.in.d.§.si duobus.ꝛ ibi Ang. post eum. Sexto limita.d. l.quotiens nõ habere locum in matrimonio: quia si vni promittitur puella consentiens per verba de presenti,et alteri secũdo promittatur et tradatur, vcz primus contractus text.est in.c.fina.de sponsa,quem tex.ad hoc allegat domi.Fely.in.c.j.in.ij.colũ. vt lite non contesta.Item alias limitationes ad.l.quotiens.vide per do.Alexan.in.d.§.si duobus.ꝛ in.d.l.quotiens.ꝛ per Bertha. in repertorio suo.in versi.emptor prim⁹.Unum tamen non omitto in hac materia,vcz qđ si venditor tempore prime vẽditionis nullum ius habuisset in re sed postea facta secunda venditione ꝛ traditione ius superuenisset ipsi venditori tale ius superueniẽs proderit secundo emptori cui facta est traditio ꝛ non primo habẽti solum titulum emptionis.Ita dixit Ludo.ro.in consilio suo.cclxx. in primis verbis.allegat ad hoc.ff.de rei vendi.l.si actio a contrario sensu,et.l.cum vir predium.ff.de vsucapio.et.l.si quis alienaz. ff.de actio.emp.et ad intellectum ꝛ materiam.d.l.quotiens. vide Ange.in consilio suo.xliij.incipien.Sindicus ꝛc.Et vide Bal.in consilio suo.xxxvj.incipiẽ.Factum ꝛc.in.iij.volu. Et vide ad materiam.d.l.quotiẽs no.verbum Jo.de imol.in repetitio.c.cum cõtingat.in.clxxxiij.colum.de iureiuran.relatum a domino Anto. corseto in rubri.de iureiu.in.xlj.priuilegio iuramẽti.An autẽ.d.l. quotiens.habeat locum in donatione facta duobus de eadez re. dic qđ sic ꝑm do.Alexã.in consi.xiij.quod incip.circa primum. in fi.in.j.volumi.que omnia tene mẽti quia alibi forte ita diffuse nõ facile inuenies supradicta.

83 ¶In ore vulgi est lex illa manifeste turpitudinis. ff. de iureiurã. que dicit quod manifeste turpitudinis est nolle iurare vel iuramẽtum referre. Sed licet plures eam allegent, attamen pauci sunt qui eam recte et sane intelligant.Ideo scias tu quod illa lex non intelligit ita simpliciter,sed tũc demuz habet locũ qñ actor habet aliquam iuris presumptionẽ pro se vehemẽtẽ vel aliquid semiplene probauit:qꝫ tũc est turpitudinis manifeste nolle iurare vel iuramẽtum referre,secus autem si ipse actor nullã iuris presumptionem habet pro se nec aliquid semiplene pbauit:qꝫ tũc reus nõ est in manifesta turpitudine nolle iurare vel iuramẽtũ referre.Ita singu.limitat.d.l.manifeste.Specu.in tit.de iura.dilatione. §.j. ver. finautẽ actor nihil oĩno probat ꝛc. ¶Pro quo facit optime qđ voluit Bal.in.c.fi.quo tẽpore miles allegãdo Inno.ĩ.c. solet.de sen. excom.dicẽs qđ vbi actor nihil pbauit nõ potest iudex aliqd mãdare reo,ergo nec poterit mãdare qđ iuret vel iuramẽtuz referat. idem dixit ipse Bal.in.l.fi.§.fi.ff.qđ met.causa.ꝛ in.l.cũ hi.in.§. si pretor.ff.de trãsactio.in prin.ꝛ in.l.ictus fustium.in.j.colum.ff.de his qui no.infa. (Et in cõsilio suo.cxlvij.incip.viso.in.iij.vol.) Et hãc partem quam tenet Spec.in dicto loco sequitur Abb.in c.fi.in prin.in.iij.col.ver.Circa predicta queritur de iureiur.vbi refert illud dictum Specu.ꝛ dicit qđ ex.d.l.manifeste.multi decipiũtur credẽtes qđ indifferẽter possit actor iuramentum deferre reo. Idem etiam firmat ipse Abbas in.c.ij.in primo no.de clã.despõ. Et ꝑ hac parte optime facit regula illa vulgata, vcz qđ actore nõ probãte reus debet absolui.Et faciũt optime dicta per ¶Paul.de cast.ꝛ do.Alex.post eũ ibi in.l.si patronus.ff.de iureiur. vbi dicũt qđ vbicunq; habes cõtra me aliquã exceptionẽ impeditiuã litis ingressum nõ teneor respõdere libello nec lit.cõtest.de quibus exceptionibus habẽt in.l.nã ꝛ postea.in princ.ff.de iureiurã.vnde si vellem tibi deferre iuramẽtũ vt iures vel referas aut soluas nõ cogeris subire iuramẽtuz sicut nec subire iudicium. de quo dicũt fore tex.nota.ibi,ꝛ in.l.in cõtractibus.§. illo.C. de non nume.pecu. Faciũt etiã pro illo dicto Specu.qđ voluit Ludo.roma.in cõsilio suo.cviij.inci.Idem in proposita,vbi videtur firmare saltem tacite opi.Specu.inquãtum allegat Inno.in.d.c.solet.de senten. excõmu.vbi dicit qđ quando nihil cõstat iudici ipse iudex nihil potest mãdare reo.Sed cõtra Specu.ꝛ sequaces tenet do.Alexã.in l.manifeste ꝛ conatur respõdere ad cõtraria, ideo cogita.dictum Specu.fundatum est super regulis iuris,ꝛ super equitate:et ego pluries in cõtingentia facti obtinui et practicaui dictum Specu.

nam si nihil

nam si nihil tecum habeo agere videtur durum ꝛ iniquum quod possis me cogere ad iurãdum vel ad referendum. Tene etiã menti in materia ista qõ iuramẽtũ non est deferendum in supplementum probationis quãdo semiplena probatio non probatur vere vel necessario, sed presumptiue: vel quãdo ipsa semiplena probatio est elisa aliqua presumptione in contrarium. Ita singulariter dixit Lud. roma. in cõsi. suo. xcj. inci. visis ꝛ percũctatis. in penul. col. ꝛ idẽ firmat Bal. in. l. j. C. qui et aduer. quos in ver. ex hoc not. itẽ vide do. Alex. in hac materia in cõsi. suo. liij. incip. in causa vertẽte. in. iiij. col. in. j. volu. vbi inter cetera dicit qõ iuramẽtũ in supplemẽtũ pbationis nõ tãtũ venit deferẽdũ, vbi est semiplene probatum: sed etiaz vbicunqz actor habet pro se tales testes qui solũ presumptionẽ inducãt vel aliquas cõiecturas ppter quas iudex inducatur ad suspicandũ vel opinandũ pro parte actoris. allegat ad hoc no. in. c. tam literis. de test. ꝛ Bar. in. l. admonẽdi. in. v. col. ver. post limitationem. de iureiu. ꝛ Bal. post Jaco. de are. in. l. fundum. C. de rei ven. Et teneas etiam menti quod dicta lex manifeste restringit ꝛ limitat nisi sit elapsum tẽpus, nam elapso tempore seu termino iuris non est manifeste turpitudinis nolle iurare nec iuramẽtum referre. tex. ꝛ ibi Bal. qui eũ ita summat in. l. in cõtractibus. in. §. vz. C. de nõ nume. pecu. Que omnia tene mẽti qz vere quotidiana sunt ꝛ vtilia: vt de se patet.

84 ¶ Princeps in dubio non videtur vellevti plenitudine potestatis ſm Joan. and. in. c. innotuit. de elec. Inno. ꝛ Joan. an. in. c. oudum. de decimis. ꝛ Bal. in. l. bonorum. C. qui admitti. ꝛ Ang. in. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. ꝛ ſm docto. in. l. q̃p̃. ꝛ in. l. in testamẽto. C. de test. mili. de quo etiam per Alex. cõsil. lx. in. vij. col. in. ij. volu. ꝛ in cõsi. lxxxvij. in. iij. colum. in eo. volu. et in consil. cvij. in fi. iij. col. ꝛ in cõsi. ccxv. incipien. Nec arguendi in. iij. colũ. in eo. volu. (Vide tamẽ Ludo. roma. in singu. 781. incip. dixi al's.) Tene tamen menti quod quãdo princeps facit actum qui potest fieri absqz plenitudine potestatis nunq̃ presumitur vti plenitudine potestatis. Sed quãdo princeps facit actum qui nõ potest valere, nisi fiat de plenitudine potestatis tunc in dubio princeps presumitur vti plenitudine potestatis: vt actus potius valeat q̃ pereat. Istud fuit singulare dictum Paul. de cast. in consilio suo cclxxxiij. incipiẽ. In facto presenti non intẽdo adulari. ꝛ idem dixit ipse Paul. de cast. in. l. ex imperfecto. C. de testa. et eum refert et sequitur domi. Alexã. in. l. ij. C. de testa. mili. in ver. iuxta predicta ꝛc. Et domi. Fely. in. c. j. in princ. ix. colum. de cõsti. et in. c. cum inter priorem. de excep. in. v. col. in prin. ꝛ in. c. in causis. in. ij. colũ. circa fi. de re iudi. ꝛ domi. Alexã. in. l. idem vlpianus. §. sunt et alij in suis apostillis. ff. de excusa. tuto. (Idem in simili dixit Semi. in cõsilio suo. xvij. incipiẽ. Pro declaratione in fi. j. colũ. et domi. Phili. decius in cõsilio. cxl. in. ij. colum. ꝛ faciũt in simili dicta per domi. Philip. decium in cõsilio. lxxvij. incipiẽ. Viso pũcto. in fi. j. colum. ꝛ illud cõsi. in. iiij. colũ. refert ꝛ sequitur Paul. de cast. in dictis locis, ꝛ idem dixit Alexã. in cõsi. xcij. incip. perspectis. in. viij. col. in. vj. volu. ꝛ Decius in cõsil. cclxxxix. incip. nõ est in penulti. colum. in fi. ꝛ vide. §. in singu. xxx. incip. clausula ꝛc. circa finem.) Idem videtur firmare Bart. in. l. preses. C. si seruus vel liber. lib. x. et Oldra. in cõsilio suo. cccxxxij. incipiẽ. Ad idem. in. ij. colũ. in prin. ver. Do vnam solutionem. Idem etiam firmat Pet. de ancha. in cõsilio suo. ccxciij. incipiẽ. Ultra alia soleniter. circa med. pro quo dicto optime faciunt dicta per Soci. in cõsilio. cxxx. inci. Visa cõtingentia ꝛc. in. iij. colum. ꝛ que ego dixi in. l. j. §. si seruus. in. ij. colum. ff. de questio. Et pro predicta doctrina faciunt dicta per Pet. de anchara. in cõsilio suo. cccxxxvj. incipien. Viso diligẽter ꝛc. ante fi. ꝛ per eundem in cõsilio. lxvij. incip. Cõtra donationem factam in. ij. colũ. versi. licet ergo causa. Et faciũt optime dicta per do. Alexã. in cõsi. suo. j. incip. Circa primum. in. ij. colum. in fi. in. ij. volu. ꝛ per Ludo. roma. in cõsil. suo. cccvij. incip. In casu proposite. circa prin. Vide tamẽ notabilia verba domini Fely. in c. causam que. in. vij. col. extra de rescrip.

85 ¶ Tu scis qõ propter sterilitatẽ fit remissio canonis. c. ppter sterilitatem de loca. l. licet. eo. tit. l. ex cõducto. in. §. fi. ꝛ. l. si merces. §. vis maior. ff. loca. Sed scias quod nõ tãtũ est fienda remissio propter sterilitatẽ: sed etiã quãdo percepti sunt fructus et sine culpa coloni ppter vitiũ territorij ĩ quo sunt nati sunt corrupti vtputa qñ vinum est versatum taliter qõ in totum proijcitur, ꝛ ex eo nullum pretium inuenitur. Ita no. dicit Hostiẽ. in. d. c. ppter sterilitatem quem ibi sequitur Jo. de imol. in. xviij. col. in ver. Jn glos. potuit occurrere ꝛc. qõ est summe not. ſm Imol. ibi. Sed ego valde dubito de hoc dicto ppter tex. in. l. ex cõducto. §. si qua tamẽ. ꝛ ibi Bar. ff. loca. vbi habetur qõ ppter vitiositatem fructuũ nõ fit remissio canonis. Ita dicit ibi Bar. ꝛ idẽ tenet ipse in. l. si merces. in. §. vis maior. eo. titu. ꝛ Bal. in. l. licet. in. vij. q. Ideo cogita. C. e. Et vide Soci. in suo cõsi. c. inci. Jn causa Baptiste. circa fi.

86 ¶ Statutũ fit a principe vel a superiore qõ qui portauerit frumẽtũ extra ciuitatẽ cadat in penã amputationis manus. mõ quidaz portauit frumẽtũ extra ciuitatẽ pro vsu suo an cadat in penã. dic quod nõ. istud fuit singu. verbum Joan. de imol. in. l. cetera. in. §. fi. ff. de leg. j. et idem dixit Bald. in. l. cum proponas. C. de nau. feno. pro quibus faciunt dicta per Ange. post Buil. de cu. in. l. presidis. ff. si certum peta. vbi idem dicũt. ꝛ faciũt dicta per Albe. de rosa. in. l. ij. in. xij. colum. C. de summa tri. ꝛ fide catho. ꝛ per docto. in l. si quis post hac. C. de edifi. priuatis. ꝛ in. l. ij. in princ. ff. si certum peta. Et scias quod hoc casu stabitur iuramento portãtis bladuz extra ciuitatem an portauerit pro victu suo: necne. ita dixit Joã. ☞ de imol. in. d. l. cetera. §. fi. ꝛ Bal. in. d. l. cũ pponas. (Vide Bal. in reperto. inverbo, gabella. in. j. ver.) Sed iuxta predicta quero cõstat ex predictis doctrinis ꝛ iuribus qõ extrahens frumentum pro vsu suo stante predicto statuto nõ cadit in penã, modo pone aliquis extraxit frumentum pro vsu suo, ꝛ postq̃ extraxit mutauit ppositũ ꝛ illud vẽdidit, an hoc casu incidat in penã statuti dicas qõ nõ, ita sing. dixit Albe. de rosa. ĩ. j. parte statutorũ. q. lxxix. inci. Item quero statuto cauetur qõ de rebus ꝛc. ꝛ idem etiã ipse tenuit in. ij. parte statu. q. xxvj. inci. Predicta etiã, qõ profecto est ☞ valde no. (Idem tenet Bal. in. l. j. §. cum queritur. ff. de exerci.) Et vide in simili Bal. hoc tenẽtem in cõsi. suo. clxxxvj. incip. Decreto domini. in. j. volu. Et adde etiam in materia proprij vsus de quo. s. dixi no. verbũ, videlicet qõ stante statuto qõ p vnoquoqz equo trãseũte per ciuitatem aliquam debeat solui tantum pro gabella qõ hoc casu nõ debet solui pro equo quem quis equitat pro vsu suo, ita singu. dixit Pet. de anchara. in consilio suo. cclxv. incipien. Premittendum est ꝛc. que omnia tene mẽti quia sunt quotidiana et vtilia.

87 ¶ Licet ficte cõtumax possit a sniа diffinitiua infra. x. dies a tempore sniе cõputãdos appellare: vt habeť in cle. causam. de elec. et in cle. si ante de dolo ꝛ cõtu. Tene tñ mẽti, qõ ea que fiunt post. x. dies a tpe plationis sniе ꝛ ante interpositionẽ p̃dicte appellationis per iudicẽ seu executorẽ valẽt ꝛ tenẽt nec p̃nt reuocari per viã attẽtati seu nullitatis sed bñ poterũt reuocari per viam iniustitie docto ꝛ cognito de hoc in cã appellatiõis. Ita singulariter dicũt dñi de Rota in suis decisionibus nouis in decis. cccliij. incip. Licet ficte ꝛc. quã doctrinaz vidi al's practicari Venetijs a quodam delegato apostolico in quadam causa nõ parui momẽti.

88 ¶ Stãte statuto qõ ꝛtra laudũ vel cõtra sentẽtia nõ possit opponi aliqua exceptio tñ hoc casu nõ videť phibita facultas implorandi officiũ iudicis vel habẽdi recursum ad superiorẽ saltem vbi pars aliter locupletaretur cũ aliena iactura. Ita habetur in. l. plane. ꝛ in. l. fi. ff. de peti. here. ꝛ. vtrobiqz hoc firmat Bald. et Angel. et voluit do. Anto. in. c. item cũ quis. de resti. spo. ꝛ Jo. de imol in l. fi. ff. a quibus ap. nõ licet. ꝛ Pet. de ancha. in repe. c. canonũ statuta. de cõsti. ꝛ in cle. j. ꝛ sequestra. pos. ꝛ fruc. ꝛ Barto. in. l. j. §. par ui. ff. qõ vi aut clam. Et voluit Ludo. roma. in cõsil. suo. cccxxv. incip. Quoad primũ. in vlti. col. vbi dixit qõ q̃nis aliqua cõstitutio tollat ꝛ excludat generaliter quodcunqz remediũ nunq̃ tamẽ intelligitur excludere implorationẽ officij superioris qui cõsiderata equitate eius officium ꝛ auxilium debet annuere. allegat. l. j. §. quãtũ. ff. de separa. ꝛ. d. l. plane. ꝛ. l. fi. de peti. heredi. allegat etiam text. in. l. iiij. §. j. ff. de fideicõ. liber. ꝛ. l. ij. §. fi bonorũ. ff. ad tertul. et glo. in. l. ij. in. §. expectãdi. superverbo, repudiauerit de bono. pos. ſm tab. Idẽ expresse firmat Pet. de ancha. in cõsil. ccix. incipien. Judex in. ij. colum. ꝛ Abb. in. c. ex literis. in. ij. col. de in integ. resti. Jo. de imol. in. l. ex cõsensu. §. fi. ff. de appel. ꝛ Paul. de leaza. in cle. j. de sequestra. pos. ꝛ fruc. ꝛ Rapha. Fulgo. in cõsil. clxvij. incipien. Visis ꝛc. ꝛ do. Alexã. in cõsi. suo. ccccxxxv. incip. Jn causa domine Bartholomee in. j. col. ꝛ in. l. fi. in antepe. col. C. de edic. diui adri. et in cõsi. suo. cxij. incip. Viso ꝛc. circa fi. in. v. volu. pro quibus faciũt dicta per Barto. in. l. fi. in fi. C. de sentẽ. ꝛ in. l. fi. C. de tẽpo. ap. et dicta per Bald in. c. j. §. fi. in. ij. colum. quo tempore miles, ꝛ dicta per glo. in. l. fi. C. vt lit. pen. ꝛ que habentur in auť. que supplicatio. C. de preci. impe. offe. ꝛ per Bal. ĩ. l. nemo. C. de iurisdi. om. iudi. ꝛ per do. Anto. in. c. pastoralis. de appella. ꝛ per Angel. in. l. j. C. de sentẽ. prefec. preto. ꝛ per Joan. de imol. qui melius ꝛ latius ceteris loquitur in cõsi. suo. cxlv. incipiẽ. Visis ꝛc. cum duobus cõsilijs sequentibus, ꝛ ibi etiam in cõsi. suo. cxliij. de quo etiam ego latissime scripsi in cõsi. meo. xxxij. incipiẽ. Super eo. in vlti. char. Sed operepretium est scire in casibus in quibus habet locum talis recursus ꝛ obtinetur quomodo tũc ipse recursus regulabitur, in quo dicas qõ regulabitur ſm qõ regulatur appellatio quãtum ad tempus exercitij ꝛ terminationis eius. Ita singu. dixit Bald. in tractatu suo super statutis. in ver. Statutum in. vj. versi. incip. ☞ Statutum qõ permittit. (Nuper inueni Bal. ꝛ Ange. idẽ tenẽtes in. l. j. per glo. ibi. C. de sentẽ. prefec. preto. ꝛ vide Bal. in. l. etiã. C. de iure do. ad fi.) qõ tene mẽti quia nõ memini me hoc legisse alibi. de qua materia plenius dixi in. l. ij. in. iij. char. in. j. colum. C. de execu. rei iudi. Et infra quãtum tẽpus possit qui grauať habere recursum ad superiorez. Vide do. Jo. Baptistam de cazalupis in sua repe. l. omnes populi. in. xcij. col. in fi. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ vide. j. in sing. cclxxxix. inci. dolus. (Et vide domi. Pari. de puteo

in suo tracta.sing.in.xvij.char.in.ij.col.)

89 ¶ Solutio spontanea purgat vitium violentie adhibitum tempore promissionis.l.ij.C.qō met.cā cum similibus. Scias tamen vnum qō nunq̄ soluens intelligit approbare promissionem preambulam quādo subest aliqua causa ex qua necessitabat promissor ad soluendum,puta qz iurauit,nā isto casu si soluit nō dicitur purgatū vitium violentie precedentis tēpore promissionis. Ita sing.dixit Ange.in.d.l.ij.in fi.verbis.C.qō met.cā.dicens hoc sentire glo.ibi. Et subdit quod si ex forma statuti contra instrumentum guarentigie non potest opponi exceptio doli vel metus qō si quis ꝓmittit per metū per instrumētū guarentigie,z deinde soluit nō videt approbare dictū instrumentum quod dicit ibi Ang. esse nota. dignum,et idem voluit Barto. in.l.j.ℊ.hoc interdicto. ff.quod vi aut clam.et domi.Fely.in.c.qō ad cōsultationem.in.v. colum.de re iudi.Et faciunt dicta per Joan.de imol.in consi. suo cxlvj.incip.In causa nauis.in.iij.col.ver.secundo potest dici.et in consil.cxliij.incip.Cepit dubitari.et vide etiam per dicta do.Fely.in.c.cum.zD.in.xij.colum.post prin.de consti.z per Bald.in.l. nouissime.ff.quod fal.tuto.auto.

90 ¶ Fauorabiliores sumus ad liberādum q̄ ad cōdemnandum.l. arrianus.ff.de actio.z obli.l.fauorabiliores.ff.de regu.iur.l.absentē.ff.de penis cū similib⁹. (Vide.j.in singu.cclxij.inci.monit⁹.) Et ideo dixit multū not.Inno.in.c.nouit.de offi.deleg. qō lz legatus existēs extra prouinciā non possit excōmunicare nisi faciat de cōsensu diocesani tū pōt excōmunicatū absoluere.Item dicit etiam qō potest cōferre prebēdas,z qō si due puincie sint sibi cōmisse qō negotia vnius potest in alia expedire.quod dictū refert et sequit pro not.Ange. in.l.ij.ff. de offi.presidis.que oīa nota ad materiā seu limitationē.l.fi.ff.de iurisdi.om.iudi. Et ad p̄dicta etiā facit qō voluit Sali.in.l.fi.in vlti.col.C.de questionibus.z domi. Fran.de are.in.c.fraternitatis.de testi.in.vij.char.vbi dixerūt qō licet in criminalibus nō obstet publicatio, tamē hoc nō procedit vbi petit noua examinatio ad offensaz. quod dictū refert z sequitur do.Fely.in.c.cum clamor.in. ✳ col.circa med.de testi.vbi etiā pro hoc allegat not.verbum do. de Rota qō ibi per te videas.de quo latius dixi in.l.j.in.ℊ.fina.in.ij.nota.posito ibi a Barto.ff. de questionibus.z vide etiam Bal.in.l.fi.in vlti.col.ante fi.C.de probatio.Tenementi rogo quia singularia sunt z lucrosa.

91 ¶ Regulariter ad hoc vt quis dicatur contumax requiritur trina citatio vel vna peremptorie vt habetur in.l.consentaneum.C. quomodo et quando iudex.et in.l.tres denuntiationes.eo. titu. Scias tamen qō vbi citatur persona potens sufficit vnica citatio etiam non peremptoria.Ita sing.dixit Jo. An.in.c. non minus. de immu.eccle.quem sequitur Bal.in.c.j.in prin.in.ij.col.de milite vasal.qui contu.est.z do.Fely.in.c.in nomine domini. in.v.col. de testi.et vide que dixi supra in singulari.liij.incipiente. Ad hoc vt quis constituatur ꝛc.

92 ¶ Licet testis sit inhabilis tamen si est rogatus a partibus creditur sibi. glo.est singularis.in.ℊ.z licet. in auth.de testi.in ver. etiam supplicijs:quā sequitur Bal.in.l.parentes.C.de testi.z in.c.in nomine domini.in.j.col.de test.z Barto.in.l.ad testium.ℊ.j.ff.de testa.z domi.Alexan.in cōsi.suo.cclxxviij.incip.Pōderatis verbis in vlti.verbis.Et dixi in.l.j.in.ℊ.ad questionē.ff.de questionibus.

☞ (Vide Alexan.in cōsi.xcij.incip.repetitus in causa. in penulti. col.in.vj.volu.z in cōsi.cij.incip.super primo ꝛc.in vltimis verbis in.vij.volu.) Quod intellige nisi esset inhabilitas per partes nō remissibilis,ꝑm theoricam Bal.in.l.si quis testibus.in vlti.col C. de testibus.Et ideo dixit no.Jo.and.in addi.Specu.in tit.de teste.ℊ.sepe.in.j.addi.quod testis inhabilis potest consensu partiū habilitari,z idem voluit ipse Joan. and.in.d.ti de teste.ℊ.j. versi. Quid si vidit.z do.Anto.z Jo.de imol.in.c.cum dilectus.de consuetu.z do.Anto.in.c.bone.de postu.prela.z Alexā.in cōsi. cxxij. in.iij.col.in.ij.volu.Scias tamē qō licet quādo partes cōsentiunt in testem nō possint aliquid ꝛtra eū opponere per supradicta: tū istud est verum quādo cōsentiūt in personam,z in dicto testis, secus si cōsentiūt in persona tātum,qz tūc possunt opponere dicto suo,ita singulariter dixit Bal.in.l.in bonefidei.in pe.colū. versic. dubitat de vno C.de rebus creditis.qō dictū pro mirabili refert z sequit.A.J.monarcha do.Fely.in.c.veniēs.in.viij. colū. extra de testi.Aliud etiā in hac materia tene mēti, vez qō neduz testes inhabiles cōsensu partiū possunt habilitari:ſz etiam attestationes inualide pōt ratificari cōsensu partiū,ita singulariter dixit Inno. in.c.cū causam.extra de testi.quē refert z sequit Saly. in.l.si quis testibus.ff.de testi.in.j.col.z idez tenet do.An.in.c. fraternitatis. in.j.col.extra de testi.que omnia sunt nota.digna.

93 ¶ Judex lz sine indicijs nō possit aliquē ponere ad torturam alias puniatur.vt.l.fi.ſ.de questio.tamē iudex sine indicijs potest capi facere et carcerare aliquē z nō cadit in penam, ita eleganter dixit Bal.in.l.z si certus.ff.ad sille.z Bald. in.l.ij.C.de his qui latro.et Ang.in.l.item apud labeonem.ℊ.questionis.ff.de iniurijs.z Ange.in aut.vt iudi.sine quoquo suffra.in.ℊ.sciētes.z ideo dixit Saly.in.l.nullus.C.de exhibē.reis qō in maleficijs index statim pōt capere malefactorez prehabita aliquali informatione.Et ista pcedūt in criminalibus,secus autem in ciuilibus qz in illis nō est inci piēdū a captura,alias posset agi actione iniuriarum, de quo p Alexā.in ꝛsi.xvij.inci.requisitus in causa.in penul.col.in.j.vol. (Ad materiā istā vide Catal.in suo trac.sindicat⁹.in ver.ſ21 inci.adde qō qui facit.z do.Phili.deciū in cōsi.suo.clxxix.inci.Letat⁹ sum in vlti.col.in fi.) Et ista tene mēti ad excusandum iudicem in sindicatu. Ego alias dū essem vicarius generalis z sindicator officialiuz ducis zMediolani habui hoc in facto in ciuitate Tortone in quodā iudice Hastēse cui dabātur graues accusationes per vnuz ciuē quē ipse capi fecerat pro maleficio z carcerari,ego tādem euz sentētialiter liberaui.Hippolytus de zMarsilijs.J.U.D.

94 ¶ Tu habes legem edē. C. locati. qua disponitur quod dominus rei locate potest rem alteri locatam ꝓpter suam necessitatem ad se aduocare. Sed ego vellem scire quid in re data ī emphiteosim an dās eodem modo possit ꝓpter eius necessitatē illam ad se aduocare,z certe videt dicēdū qō sic, nā cōtractus locationis z cōtractus emphiteoticus multū fraternizāt vt habetur per scribētes in.l.j.C.de iure emphi.z etiam qz eadē videt ratio in vno casu sicut in alio.Attū cōtrariū sing.determinat Jo.an.in addi. Spe. in titu.de loca.in.ℊ.nūc aliqua.in versi. iiij.ꝛc. qō dictū pro valde no.refert z sequitur do.Jaſ.in.l.j.in fi.ix.col.C.de iure emphi. qō est multū notādum ad materiam.d.l.edē.C.locati.

95 ¶ Cōtractus cēsualis differt a ꝛtractu emphiteotico. de quo p docto.in.l.j.C.de iure emphiteo.z per Alexā. in cōsi.suo.xiij.in iij.col.in.ij.volu. Et ideo scias qō ille qui tenet soluere censum lz stet qō nō soluat per bienniū vel etiā per cētum annos nō tamē cadit a iure suo vel a re cēsuali.tex.est cū glo.in.c.cōstitutus de religio.do.z no.Bar.in.l.j.ℊ.j.ff.de publica.z Bal.in titu.de pace cōstan.in ver.persoluere fictum.z in aut.ei qui.pe.char. versi. quero pone ex concessione principis.C.de bo.auto. iudi.pos. et Joā.de imol.in.c.ppter sterilitatem in vlti.char.in.j.col.ver.item aduerte extra de loca.z voluit Jmol.in.c.ad audiētiā.el.ij. de reb⁹ eccle. nō alie.vbi facit magnum festum de hoc,z dicit perpetuo mēti tenēdū qz quotidie cōtingit de facto,z idem tenet do.Bartho.soci.

☞ in cōsil. ccvij.incip.Visis actis in vlti.col. (et in.l.j.in.xiij.colū. in fi.eo.tit.alias in.xj.col.) vbi alios allegat hāc partem tenentes.

☞ (Idem dixit Bal.in cōsi.ccccvj.incipiē.talis cōsuetudo.in.ij.volu.) Sed quero pone reperitur quoddā instrumētū in quo dicit qō Titius promisit dare omni anno tali monasterio vnū saccum frumēti,z nō dicitur tanq̄ emphiteota vel tanq̄ censuarius nec alio modo,nūquid iste Titius ex cessatione solutionis per biennium poterit expelli.in quo dicas qō non quia hoc casu in dubio magis presumetur cōtractus cēsualis q̄ emphiteoticus vt ipse Titius non cadat a iure suo,ita dixit singu.Alberi.de rosa.in.l.ij. in.viij.colum.versi.quid de questione a me quesita.C. de iure emphi.quam doctrinam pro valde no.refert z sequitur do. Jaſ. ibidem in.xv.col.vbi dicit qō mouet ipse Albe.per.d.c. cōstitut⁹ ꝛc. et idem etiam tenet do.Jaſ.in.l.j.in prin.xv.colū.de iure emphi.

☞ vbi videas. (Vide do.Philip.deci.in cōsi.cxxxviij.in.ij. col. z in cōsi.clvj.in.j.colū.in cōsi.lxxiij.incip.nō fuisset.in.j.z.ij.col. z vide.j.in sing.ccccxlvj.incip.magna profecto ꝛc.)

96 ¶ Renūtiās generaliter oībus exceptionibus nō intelligitur renūtiare z excludere exceptionem que habet ortum ex facto aduersarij,casus est not.in.l.qui officij.ℊ.fi.ff. de cōtrahē emp. quem ad hoc pro not.allegauit Ludo.ro.in cōsil.suo.ccccl.xxij.inci.in eo qō queritur.vbi dicit qō pro hoc etiā facit text.in.l.cū pponas.C. de nauti.fenore.Hippo.de zMarsi.J.U.D.

97 ¶ Fama sola nō facit indicium ad torturam cōtra aliquem,ita dixit Jo.and.in addi.Spe.in ti.de pba.ℊ.videdūm.versi.xiij. iuxta fi.addi.idez tenet Bal.in.l.milites.C.de questionib⁹, sequēs Ly. in.l.fi.eo.titu.Idem firmat Jo.and.in addi.Specu.in titu.de notorio crimine.ℊ.fama.super versi.casus in fi.addi. quem refert et sequitur do.An.in.c.tertio loco.in pe.col.extra de proba.allegās etiam Jo.and.in.d.ℊ.videdum.z in.c.veniens.el primo in.iij. colum.de testi.Et hāc partem tenet Angel. de are.in tracta. maleficiorum in verbo,fama publica.in ver.et an fame.Idem etiam tenet Bal.in addi.Specu.in tit.de sentē.in vlt.col.z do.Alex. in cōsi.suo.v.in.ij.col.in prima parte consiliorum.et hanc credo cōmunem opinionem de qua etiam per Barto.in.l.de minore.ℊ.tormēta.alias in.ℊ.plurium.ff.de questionibus per Abb.in.c.j. in fine.de purga.cano.per Jmol.in.l.fi.in vlti.colum.ff.de heredi.instit.per Bald.in.c.j.ℊ.iniuria.de pace iura.Barto.in.l. fi.ff. de questioni. per Abb.in.c.cum in contemplatione.de regu.iur.per do.Dominicum post glo.in.c. nullus.in fi.xxiij.dist.per Bal. in.l. si quis ex argētarijs.ℊ.j.ff.de edendo.per do.Anto.et alios in.c.cum oporteat.in.xij.col.de accusa.per Abb.in.c.j.in.j.colū.de deposito.per Bal.in.l.iij.ℊ.eiusdem.ff.de testi.in suis addi.Et dixit no. Bald. in suo consil.cclxxv.incip.ad euidētiam.in.j.col.in.j.volu.qō si fama est adeo nuda,qō nulla habeat argumēta per se et per famam quis torqueret

quis torqueretur ꝛ confiteretur ꝛ perseueraret in confessione qō talis cōfessio nō valeret. Istud tamē qō fama nō est sufficiens indicium ad torturam limita nō procedere nec locum habere in fama vehementi: qr talis vehemens fama est sufficiēs indicium ad torturam, ita singulariter dixit Bar. in cōsi. suo. cxcj. incipiē. dño Paci de Burgo sancti Sepulchri, ꝛ idez tenet Bal. ī. c. j. §. furtū. de pace iur. fir. in. v. col. ver. sed nunquid ex tali confessione. et volunt aliqui moderni in. d. l. de minore. §. tormenta. et hoc etiam tenet do. Fely. in. c. veniēs. in. v. colū. ver. limita tertio extra de testi. licet nō alleget Bar. in dicto suo cōsi. sed alia allegat de quib⁹ ibi per eū. Item limita etiā qō fama nō facit sufficiēs indiciū ad torturam, fallit nisi cōstet quod ipsa fama habuerit originem ab honestis personis, nam tūc bene facit indicium ad torturam, ita videtur tenere Bal. in. c. j. §. item si vasallus de cōtro. inuesti. in vsi. feu. in vlti. col. idem etiam voluit Sali. in. l. ea quidem post Bal. ibi in materia fame. C. de accusa. qō etiā videtur probari ex text. in. c. qualiter. el. ij. de accusa. ꝛ in. l. miles. §. mulier. ꝛ ibi Bart. ff. de adulte. que omnia tene mēti qr quotidiana ꝛ non sunt adhuc duo mēses quibus ista habui in facto in quadaz causa capitali. Et alꝫ etiam habui in cōtingētia facti dum essem capitaneus vallis lugani ꝛc. Que autem dicatur vehemēs fama dic qō hoc relinquit arbitrio iudicis ſm Bartol. in. d. cōsilio. cxcj. circa fi. et firmat etiam Bertha. in verbo, fama. in. iij. col. in. j. ver.

98 ¶ Laicus cōtra clericū nō admittitur in testem in causa criminali. ita habetur in. c. veniēs. el. j. de testi. ij. q. vj. c. laicos. ꝛ ibi glos. et c. seq. probatur etiā ī ar. in. c. fi. de testi. cog. ꝛ hāc partē tenet Specu. in ti. de teste. §. j. ver. itē qō est laicus, ꝛ habet per Abb. in. c. de cetero. de testi. ꝛ voluit Jo. an. ī. c. prelatis. de homici. in. vj. in ver. querelā. Scias tñ qō licet laicus nō admittat cōtra clericū in causa criminali illud est verum ad plenam probationem faciendam, secus tñ est quo ad indicium qr dictū laici facit indicium ad torturam cōtra clericum, ita sing. dixit Abb. in. c. decetero. extra de testibus. Et ibi do. Fely. qō dictū refert ꝛ sequitur do. Alex. in. l. maritus. ff. de ꝙstionib⁹. Pro quo facit qō voluit Bart. in. l. fi. in fi. ff. de in litē iur. vbi dixit qō quotiēscūqꝫ pbatio pbat in ciuilibus in criminalibus facit indicium ad torturaz, sed clarum est qō in ciuilibus testimonium laicorum plene probat cōtra clericū ergo. itez scias etiam qō licet laici nō admittātur cōtra clericos in criminalibus vt dictū est, tamē admittūtur ad pbādā famā cōtra clericū. Ita dixit do. An. in. c. tam literis. in vlti. col. extra de testi. de quo latius ego dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. ī. ix. char. vltra mediū vbi videas. Et etiā feci mētionē de predicta doctrina Abb. in. d. c. decetero. in. l. maritus. ff. de questionibus in illa questione, an testis qui non debet examinari examinatus faciat indiciū. (Adde etiā qō mutilati mēbris vel corpore vitiati nō pñt testificari cōtra clericos in causis criminalibus, ita dixit Abb. antiquus in. c. j. de excep. quē refert ꝛ sequit Bal. in margarita in verbo, mutilati. ꝛ idem dixit glo. in. c. j. iij. q. iij. in vlti. glo. in fi.)

99 ¶ Priuilegiatus cōtra pariter priuilegiatū nō vtitur priuilegio vt habet per Bar. in auē. quas actiones. C. de sacro. san. eccle. ꝛ in l. sed milites. in prin. ff. de excu. tut. in lec. Nico. de neapo. ꝛ in. l. verum. §. fi. ff. de mino. ꝛ in. l. j. C. si aduer. fiscum. et Alexan. in. l. siue apud. ff. de mino. ꝛ per cano. in. c. ad aures. de prescrip. Et per do. Fely. in. c. in presentia. in. xiij. ꝛ xv. col. de proba. ꝛ in. c. cū p causis in princi. de sen. excō. Et ideo tene menti qō si pauper petit ab eo qui a iure priuilegiatus est vt nō teneat vltra ꝙ facere possit, obtinebit actor pauper replicās de inopia cōtra exceptionem inopie per. l. sed ꝛ milites. in prin. ff. de excus. tut. ꝛ qr exaudiēdo reū pauperem esset cooperirevnum altare ꝛ aliud detegere cōtra. c. cū causam. de prebē. Itē qr creditor habet duo iura. s. actionem ꝛ replicationez ꝛ debitor habet solā exceptionē, ergo preferēdus est actor tanꝙ habēs plura iura vt habetur in aut. de cōsangui. ꝛ vteri. fratrib⁹. §. j. ita singu. determinat Guil. de cu. in. l. si quis. ff. de pac. et Albe. de rosa. Bal. ꝛ Pau. de cast. ibi ex quo infert ibi Bald. not. qꝫ si mulier inops nōdum cōsummato matrimonio ingreditur religionem ꝛ repetit dotem datam marito qui allegat se inopem, et dicit se nō teneri vltra vires ꝛc. qō mulier audiet qr tractat de dāno euitādo ꝛ maritus de lucro captādo que dicta tanꝙ notabilia refert ꝛ approbat do. Fely. in. c. dilecti filij. ī fi. iij. col. de excep. vbi refert predicta. (Et vide do. Philip. decium in. l. in re obscura. ff. de reg. iur.) que tene mēti quia sunt quotidiana ꝛ nō sunt adhuc. xv. dies quibus ego in hac materia pro hac parte scripsi in cōtingentia facti apud Ferrariam.

100 ¶ Occidēs aggressorem se defendēdo nō tenetur de occiso ſm doc. in. l. j. C. vnde vi. et in. l. vt vim. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ in. l. j. C. quādo liceat se sine iu. vē. ꝛ in. l. j. §. ſz cū arietes. ff. si quadr. pauper fecis. dicatur. ꝛ in. l. is qui aggressorem. C. de sicarijs. et per Ange. de are. in trac. malefi. in ver. et dictus Titius se defendendo ꝛc. et ibi latius in additionibus, secus tamē in eo qui occidit se nō defendēdo vt per doc. in dictis locis. Et occidens aliquem se defendendo nō dicit committere maleficium ſm Bald. in. l. data opera. in. iij. col. C. qui accusa. nō pos. Tene tamē mēti singulare verbum Jac. de are. quē refert ꝛ sequitur do. An. in. c. olim. el. j. ad fi. de restitu. spo. ꝛ ibi Abb. in. x. col. vbi dicunt qō licet occidēs aggressorez nō se defendēdo nō excusetur vt ibi, tamē mitius punitur adeo qō si percussus insequat vulnerātez qui fugiebat ꝛ eum occidat, nō tenet vt homicida qr est potius in culpa ꝙ in dolo, qō dictuz refert et sequitur do. Frā. de are. in cōsi. suo. xxxiij. incip. visis diligenter testibus ꝛc. in fi. ꝛ in cōsi. suo. lxxx. incip. sicut decet ꝛc. in fi. et idem tenet Ange. de are. in tracta. malefi. in. d. ver. ꝛ dict⁹ Titius se defendēdo. in ver. querit Titius vulnerauit ꝛc. Et pro hac parte in cōtingētia facti cōsuluit Bal. in ciuitate Papie vt refert Paul. de cast. in cōsi. suo. cxcij. inci. in cā incarceratorū. in vlti. col. Et hāc partē videtur tenere Bal. ꝛ Salice. in. d. l. j. C. vndevi. pro quibus faciūt dicta per Albe. in. ij. parte statu. q. ccccliij. Et idē etiā firmat Jo. an. in addi. Spec. in ti. de homici. super rub. vbi dixit qō lz excedēs modū in se defendēdo teneat de culpa. c. significasti. el. ij. de homici. tamē si illo excessu occidat aggressorem nō tenetur vt homicida. Et hoc dictum Jaco. de are. do. Anto. ꝛ sequacium refert et sequitur do. Fely. in. c. dilecti filij. in. viij. col. de excep. vbi refert alios tenētes hāc partem. ꝛ alia pulchra pro hoc facientia allegat ibi subdēs qō de hoc dicto nunꝙ obliuiscaris quia vir posset esse notabilius, idem dixit ipse in. c. significasti. el. ij. de homici. in peñ. col. Ego dum essem potestas Citadelle apud Paduā habui hoc in facto, ꝛ ppter predicta iura ꝛ doctrinas absolui illum qui occiderat aggressorē nō tñ se defendēdo a pena mortis: sed eum bāni ui ꝛ affines mortui se querelarūt de snīa mea apud illustrissimam dominationē Venetorū, adeo qō res ista cōmissa fuit Padue cognoscenda, finaliter ibi snīa mea fuit cōfirmata. Et pro predictis faciunt que dixi. j. in sing. clxx. incip. Homicida ꝛc.

101 ¶ Pater potest vēdere ppium filium propter famē. l. ij. et ibi doc. C. de pac. qui filios distraxe. ꝛ voluit gl. c. si qs extra de furt. et in. c. discipulos. de consecra. dist. v. ꝛ Abb. in. c. nonne. in prin. vlti me colū. de presump. Nam ppter necessitatem famis permittitur illud qō alꝫ nō toleraretur vt patet in. d. c. si quis. extra de furt. et ideo dixit Bal. ꝛ Pau. de cast. in. l. ij. §. cū in eadem naui. ff. ad leg. rho. de iactu. per illum tex. qō si quis furatur panem tpe caristie nō punitur de furto. Sed teneas tamen mēti qō licet pater possit vēdere filiuz ppter necessitatē famis, vt in dictis iuribus, tñ istud nō habet locū in filio presbytero quē pater etiam propter necessitatem famis vendere nō potest. Ita singulariter dixit Host. in. c. iudeorum. de eta. et quali. quem ibi sequuntur scribentes. Quod dictum refert ꝛ sequitur Joā. an. in. d. c. si quis. in. ij. colū. versi. tu adde ꝛc. extra de furt. ꝛ istud operat ordo sacer, seu ordo clericalis, de quo vide que latius dixi in repe. mea rub. ff. de fideiusso. in xv. char. vbi plura posui de ordine clericatus. Et scias qō filius vēditus a patre ppter necessitatē famis potest agere cōtra patrē vt eū redimat si pater peruenit ad pinguiorē fortunā, ita dixit Bal. in. c. ex rescripto. in fi. de iureiurā. qō dictum refert ꝛ sequitur do. Fely. in. c. cū dilecta. in. xxvij. colū. ver. fallit octauo. de rescrip. de quo etiam dixi in. l. etiam si redhibitus. in vlti. col. ff. de questionibus. Hippolytus de Marsilijs. J. U. D.

102 ¶ Clausula summarie de plano sine strepitu et figura iudicij in rescripto apposita est magne importantie. de qua per Bar. in extrauaganti ad reprimēdum in ver. de plano ꝛc. et in. l. a diuo pio. §. fi super rebus. ff. de re iudi. ꝛ per eundem in. l. ne quicquam. §. de plano. de offi. proconsu. et in. l. iudices. C. de iudicijs. et in. l. cōstante. in. j. q. ff. sol. mat. ꝛ per docto. omnes in cle. sepe. de verb. signi. Et per Ludo. ro. cōsil. cc. incip. viso puncto. Et teneas menti qō licet ad validitatem snie requiratur correctio libelli ꝛ litis cōtestatio, alꝫ ad sentētiam peruenīri nō possit vt habetur in rubro ꝛ nigro, extra vt lit. nō cōtesta. Attamē vbi in rescripto est apposita dicta clausula sūmarie de plano sine strepitu ꝛ figura iudicij ꝛc. poterit omitti libellus ꝛ litis cōtestatio ꝛ valebit sentētia, ita singu. dixit Jo. mona. in. c. fi. de hereti. li. vj. superverbo, figura. dicēs qō vigore illius solius verbi. s. ppcedat iudex sine figura iudicij, potest ipse iudex incipere ab articulis quibus probatis statim procedere poterit ad sentētiaz. qō dictū refert ꝛ sequit Lu. roma. in cō. fi. suo. 519. inci. in casu proposite ꝛc. in fi. vbi allegat idem voluisse do. de Rota in decis. suis allegatis ibi per eum. qō dictū est singu. not. Ex quo dicto poteris limitare titulum extra vt lit. nō cōtest. cuz sua materia, ꝛ circa dictā clausulā summarie de plano sine strepitu ꝛ figura iudicij sola facti varietate inspecta scias qō inferior a principe nō pōt cōmittere etiam si sit legatus de latere cām cognoscēdam summarie de plano ꝛc. et sic non potest vti illa clausula, ita dixit gl. no. in. c. fi. de hereti. in. vj. in gl. magna ante fi. quā p sing. alleganit ad hoc Ang. de are. in. §. appellatur. insti. de exceptio. in versi. xxiij. Sed tu dicas qō idem voluit glo. in clementina sepe. in prin. in ver. mādamus. de verbo. signi. ꝛ not. per Spec. in tit. de lega. §. supereſt. versi. sed nūquid legatus. ante finē prime col. Et idem not. Bal. ꝛ Jo. de imo. in. l. ex duobus. §. fi. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ voluit Lepo. in cōsi. suo. xvij. incip. visa cōmissione. in pe.

col. De quo etiã per do Fely. in. c. j. in. j. col. extra de rescrip. Que omnia menti cõmẽda q̃ hoc anno ego practicaui hic illud dictuz Jo. mona. ꝛ sequacium ꝛ obtinui in contingentia facti coram iudice Aquilie in commissione sibi facta.

103 ¶ Varietas in teste est maxime importantie, nam operaꝫ q̃ vigore sue attestationis, iudex nullo modo potest procedere ad sententiam ferendam pro ea parte qua ipse primo testificatus est, ita not. Inno. in. c. preterea. de testi. cogen. ꝛ domi. An. in. c. cũ in tua. in vlti. col. de testi. ꝛ Ange. in cõsi. cclxv. inci. quedã domina ꝛ Margareta, ꝛ voluit do. Alex. referens predicta in cõsi. suo. ccclxiij. incip. in causa appellationis in. v. col. (ꝛ in cõsi. ij. incip. viso processu in. iij. col. in. vij. vol. ī cõsi. cxxvij. inci. viso processu. ī. ij. col. ī. vij. vol.) Item etiã talis varietas in teste operatur vt ipse testis possit torqueri vt habetur in. l. ex libero. ꝛ ibi glo. ff. de questionibus. et per Inno. ꝛ alios in. c. cum in cõtemplatione. de regu. iur. per Dy. in regula sine culpa. de reg. iur. Cy. in. l. fi. C. de questionibus. Paul. de leaza. in commento. c. grauis. de deposito. Bal. in. l. milites. C. de questionibus. Bal. in. l. iij. C. ad leg. iul. de adulte. do. Anto. in c. cum in tua. de testi. Bal. in. c. j. §. j. in titu. quid sit inuesti. Bal. in l. nullum. ꝛ ibi Sali. C. de testi. Ang. in dicto cõsilio. cclxxv. domi. Alex. cõsi. lxiij. inci. breuiter omissis ī. j. col. ī. j. parte cõsiliorũ. Habet etiam alium not. effectum ipsa varietas seu vacillatio, nã q̃ iudex maleficiorum habet reum in manibus quem ponit ad torturam precedentibus indicijs si ipse in ipsa tortura vadit variando ꝛ vna die dicit vnum, ꝛ alio die dicit aliud: tũc ipse iudex seu notarius nõ parcat calamo, sed omnia dicta sua et omnes variationes faciat scribi in actis, eo quia secure tunc sepe ꝛ sepius poterit eum repetere in tortura etiã alijs indicijs non superueniẽtibus. ita singu. dixit Ange. de are in lib. malefi. in verbo. fama publica. in. xvij. char. in ver. nono quero. allegat hoc voluisse Barto. in. l. de minore. in. §. tormenta. ff. de questio. ꝛ Inno. in. c. quoniam cõtra. de probatio. ex quo dicto dicit ipse Angel. ibi se pluries cõsecutum fuisse honorẽ, ꝛ maxime in vrbe Romana dum ibi assideret. pro quibus etiam vide Ludo. roma. cõsi. viij. incipien. viso facto ꝛc. vbi dicit mẽdacium esse sufficiens indicium ad torturã, q̃ tene mẽti in practica. Nam ego ats hoc practicaui in quadam femina que furto subtraxerat multa bona dum essem capitaneus vallis Lugani. Et adde q̃ varietas dicitur iniqtas. text. est in. l. si quis. C. de rebus cred. ꝛ dicit etiam res erubescenda. tex. est in. l. fi. C. de modo mulctarum.

104 ¶ Pater teneꝫ alere filium maxime post triẽnium. l. nec filium. C. de pat. po. ꝛ ibi doct. l. pe. ꝛ fi. C. de alẽ. liber. Sed pone q̃ pater assignauit filio alimẽta qui illa dissipauit in ludo vel in simili re pphana an pater teneaꝫ iterũ sibi p̃stare alimẽta. dicas q̃ sic. ita dixit Jac. de are. in. l. si libertus qui operarũ. ff. de oper. liber. quẽ refert ꝛ sequit Barba. in. c. ex parte. in. iij. col. de cõsue. Et Bal. in l. j. §. ius naturale. in ver. quero quid si filius. ff. de iusti. ꝛ iure. Cõtra predicta tñ faciũt q̃plura adducta per do. Fely. in. c. que in ecclesiarũ. in. xxiij. col. versi. ꝛ inquãtũ. de cõstitu. in quibus dicit q̃ ille qui dat causam paupertati sue nõ iuuaꝫ ppter ipsam, sz rñde q̃ in illis iuribus est diuersa ratio, nã in illis nõ cõcurrit naturalis obligatio, ꝛ naturalis ratio, vt hic in patre quo ad filium.

105 ¶ Ubicũq; fit mẽtio de pretio semper in dubio p̃sumit emptio. glos. est sing. in. l. cũ dotẽ. in verbo, qs enim. C. de iure dot. quã ibi summe not. Bal. ꝛ per eã dicit q̃ si statutũ disponit q̃ de pretio cuiuscũq; rei deducte in cõtractum soluaꝫ gabella q̃ intelligitur de emptione tm̃ ppter verbũ, pretij positũ in statuto. quod dictũ p no. valde refert ꝛ sequit do. Jaꝭ. in. l. j. in. vij. colũ. C. de iure emphi. pro qua glos. ꝛ doctrina ipse allegat ibi text. nota. in. l. fi. C. de predijs curialiũ. lib. x. ꝛ doctrinã Bal. in. l. qui se patris. in. x. colũ. in ver. scias. C. vnde liberi. vbi dixit q̃ si princeps pro feudo reciperet pretiuz, ꝛ postea diceret indulgemus vel aliquod simile verbum, nõ propterea esset feudum sed emptio et ideo reuocari non posset nec ei deberet fidelitas. Q̃ dictũ etiam refert et approbat do. Fely. in. c. que in ecclesiarũ. in. xvij. col. in versi. secundo confirmatur de cõstitu. De quo etiã per Bal. fm eum in. l. gallus. in. §. ꝛ quid si tm̃ ff. de lib. ꝛ posthu. in ij. col. quam glos. tũ limitat ipse Jason ibi vt procedat q̃n fieret mẽtio de pretio ꝛ pretium esset cõ dignum rei, nam tũc bene presumeret emptio, ats secus fm Bal. in. l. ex cõuẽtione. C. de pactis. ꝛ hoc per glo. quam ipse Bal. reputat ibi singu. in. l. j. §. j. ff. de superficiebus.

106 ¶ Qui de primo est cingẽdus habetur pro cincto. l. pe. ff. de testamento militis. l. item legato. ff. de lega iij. l. si quis cum sciret. ff. de vsuca. pro emp. §. fina. in auten. de exact. instan. docto. ꝛ voluit Bal. vbi not. loquitur in. l. si nõ sortem. §. adeo. in prin. ff. de condi. indebi. (Vide Soci. in cõsi. lxx. incip. vtrum ꝛc. in pe. colũ. circa fi. in. iij. vol. ꝛ Barb. in. c. iuranit. in. xvj. col. de proba.) Et tene mẽti propter hãc regulam singu. verbũ, nã habemus q̃ stante statuto q̃ muliere decedente in matrimonio sine liberis vir lucretur certam partẽ dotis vt cõmuniter sunt statuta per Italiam nõ habet locũ in sponsa p verba de p̃senti matrimonio nõdũ carnali copula consummato vt voluit Pet. de ancha. in repe. c. j. in. xlvij. char. ver. Quero de questione que mihi occurrit ꝛc. extra de cõstisti. vbi dicit q̃ statutũ q̃ loquitur de nupta nõ intelligitur de desponsata tantum per verba de presenti, ꝛ ideo ibi ipse refert se vna cum domino Anto. cõsuluisse q̃ stante statuto q̃ filia nupta seu maritata nõ veniat ad successionẽ q̃ hoc casu filia desponsata de presenti nõ excludetur quia nõ dicitur nupta. Itẽ hanc partẽ q̃ predictum statutum nõ habeat locũ in sponsa tenet Bald. in. l. nõ sine. in prin. C. de bo. que libe. ꝛ Bal. in auth. dos data. in. ij. colũ. C. de do. ante nup. Idẽ firmat do. Abb. in. c. tertio loco. de presump. dicẽs se consuluisse Senis pro hac parte. Quod cõsilium suũ in hoc casu habes in. ij. volu. suorũ cõsiliorum in cõsil. lxxix. ꝛ incip. videt primo ꝛc. ꝛ idẽ etiã ipse tenet in cõsi. cvij. inci. quatuor sunt. in fi. in iij. volu. Idẽ etiam ipse tenet in. c. ex publico. de cõuersio. cõiuga. et idem tenet Sali. in quodam suo cõsi. incip. Jacobus promisit Stephano ꝛc. ꝛ Pet. de ancha. in cõsi. xx. incip. pro solutione dubiorum. vbi dicit q̃ statutũ puniẽs cõtrahẽtes matrimonium in certo casu intelligit de matrimonio cõsummato ꝛ non ante. idem etiam tenet do. Abb. in. c. si inter. de spon. ꝛ Pet. de ancha. in. c. j. in vlti. col. de sponsa. in. vj. pro quibus facit glo. in cle. j. de cõsang. ꝛ affi. ꝛ hãc partẽ etiam tenet Abb. in. c. ij. per illum text. extra de spõ. duorum, ꝛ ista est cõmunis opi. licet aliqui docto. vt Bal. variauerint in hoc. de quo latius per mod. in. d. c. tertio loco. de presum. (Vide decium in cõsi. clx. incip. queritur. in. ij. col.) Attamen tene mẽti q̃ licet ista sit cõis opi. ꝛ sustẽtabilior, tamẽ si mulier esset ducta ad domũ viri ꝛ viro cõiũgeretur ꝛ ante coniunctionem ipsa mulier decederet q̃ hoc casu vir lucrareꝫ partem dotis debitaz a statuto: quia pro cõiũcta ꝛ copulata habetur que de proximo copulãda est. ita singu. dixit Salice. in. l. cum te. in fi. versi. bis. C. de dona. ante nup. quod dictum pro valde singulari refert ꝛ sequitur do. Fely. in. d. c. tertio loco. in. iiij. col. versi. et retenta ꝛc. 105 p q

☞ Et in rubri. extra de spon. in. v. col. circa me. (Vide Corsetum in not. suo sub verbo statutũ incip. licet heres ꝛc. ꝛ in verbo, donatio in. ij. nota. ꝛ ibi in apostilla. ꝛ Alex. cõsi. cxxix. inci. super primo ꝛc. in. ij. col. in. vij. volu.) quod dictum tene mẽti, q̃ euenit in facto proximis superioribus annis in ciuitate Senarum. Pro quo dicto faciunt optime dicta per Paul. de cast. in cõsi. suo. ccxxxix. incip. videtur dicẽdum circa med. in ver. breuiter ego puto contrarium. Et vide que dixi in. l. fi. C. que res pigno. obli. non pos. circa secũdam char. in ver. ꝛ scias vnum ꝛ ad supradictam materiaz qui de proximo est cingendus. vide Paul. de ca. in. l. iij. in. §. si seruus. ff. de acqui. posses. vbi loquitur de bãnito rebãniẽdo de proximo an possit impune offendi, ꝛ quid de nõ bãnito sed de proximo bãmendo, vide ibi ꝛ latius per domi. Albertum de cataneis dudum preceptorem meum in tracta. suo violãtes in verbo, alij in penul. colum. Et vide domi. Fely. in. c. fi. de iudeis. in. j. not. vbi dicit q̃ paria sunt quem esse cõdemnatum vel de proximo cõdemnandũ allegat hoc voluisse Pau. de leaza. ī clemẽ. pastorali. de re iudica. Et in materia ista adde hic omnino dicta per domi. Fely. in. c. sicut extua. in fi. de homi. ꝛ in. c. veniens. in fi. prime col. de accu. ꝛ in c. cum adeo. in. j. ꝛ. ij. colum. de rescrip. ꝛ Pe. de anchara. in clemẽ. ne Romani. §. sane. circa finem. de elec. ꝛ Joã. de ana. in. c. nulli. in ij. colum. de iudeis. Et adde q̃ si posthumus nascatur in quinq; mẽsibus ꝛ nõ viuat nisi per mediã horã q̃ nõ rumpit testamẽtuz fm Raph. fulgo. in consi. suo. lxix. incip. pũctus talis est ꝟ Marianus ꝛc. vide tñ ꝛ tra superius dicta, vcz qui de proximo est cingẽdus no. verbum Car. in clemẽ. j. in fi. de baptis. ꝛ tex. in. l. item mella. §. celsus. ff. ad. l. aquil. ꝛ in. l. hinc scripture. eo. titu. Et oĩno do. Mellum in tractatu bãnitorum. in. iiij. parte primi tẽpo. q. viij. incip. octauo quero quis puta, ꝛ ibi omnino ī. q. seq. Et que dixi in. l. j. in prin. in. xv. fallentia. ff. de fica. et de illo articulo. an vir lucretur dotem vxore moriẽte ante cõsummatum matrimoniũ vide Bal. ☞ in cõsi. cclxvj. incip. cõsuetudo in. ij. volu. (Ad hãc materiam vide not. verba Jaꝭ. in. l. qm̃. circa fi. C. de testa. ꝛ vide eũdem in. l. nõ tm̃. C. de lega. et omnino in auth. si qua mulier. in. vj. col. C. de sacro san. eccle. ꝛ in. l. si is qui pro emptore. in. xx. colum. ff. de vsucapio. ꝛ omnino Jaꝭ. in. l. diuortio. §. interdum. in. v. col. ff. solu. matrimo. ꝛ que ego dixi in repe. rub. ff. de fideius. in. xxxj. q. ꝛ Jaꝭ. in. l. diuortio. in prin. in fi. ij. col. solu. matri.

107 ¶ Priuilegium dignitatis durat finita dignitate fm Bal. in. c. sedes apostolica. de rescrip. qui ad hoc alleg. Inno. ibi, pro quo facit glos. in. c. accedẽs. l. dist. q̃ sing. dixit q̃ ly clericus sit degradat nõ tñ potest percuti ꝛ percutiẽs eum incidit in canonem. allegat l. vnius. in. §. seruus. ff. de cõnibus. ꝛ. c. ostendit. de consecra. dist. iij. idem voluit glo. in. c. dictum. lxxxj. dist. pro quib9 facit text. in l. fi. in versi. non esse torquẽdum in memoriam pristine dignitatis ff. de decurionibus. vbi ille qui fuit cõsiliarius, licet nũc non sit nõ põt torqueri in memoriaz pristine dignitatis, ꝛ per illũ tex. refert ibi Francis. tigri. q̃ per illum tex. ꝟ Marti. de fano euasit quẽdam qui fuerat cõdemnatus ad mortẽ ꝛ dum appellauit opposuit coram iudice q̃ fuerat cõsiliarius sue ciuitatis, ptãs tamẽ propter indicia

indicia cõtra eũ existentia posuit eũ ad torturã quo casu nõ poterat torqueri p illum tex.ꝛ ibi in tormẽtis cõfessus est maleficiũ:ex quo illa tortura nõ tenuit,eodẽ modo nõ tenuit cõfessio.qõ est bñ not.ſm Barba.in.d.c.ſedes apostolica.in.v.col.Et qꝛ vt nosti cõtrariorꝫ eadem est disciplina iuribus vulgaribus:ideo ista addere potes ad glo.valde not.iunctam text.in.c.cõstituit.xvij.q.iij.que volunt qõ infamia remanet apud infamẽ extincta causa infamie: ideo dicit qõ indeus in casu quo nõ potest esse testis cõtra christianum,nõ poterit etiã esse testis si efficiat christianus:et sic post baptismũ.quẽ text.ꝛ gl.allegat p singulari Lu.ro.in singu.suo.697. ſm ordi.meũ:qõ incip.veniamus ad lucruꝫ panis.circa qõ etiam vide do.Feli.in.c.eam te.in.ix.colũ.de rescrip.circa fi.Ita ecõtrario sicut infamia nõ extinguitur extincta causa infamie,ita priuilegium dignitatis nõ finitur finita dignitate,vt ptꝫ in dictis iuribus prealleg.Et istis adde glo.not.in.l.qui cũ vno.§.ignominia. ff.de re mili.que dicit qõ periurus etiã post peractã penitẽtiaꝫ nõ poterit esse testis sicut nec antea poterat.quã gl.p no.alle.ad hoc Bal.in.l.lucius.in fi.ff.de infamibus.ꝛ allegat etiã Archi.quẽ vide.Itẽ adde qõ inimicus etiã post pacẽ seu reconciliationẽ nõ potest esse testis contꝛa illũ cũ quo habebat inimicitiã.Ita dixit do. Alex.in consi.suo.xcix.inci.in causa inquisitionis ꝛc.ad qõ alleg. bonum tex.in.c.accusatores.le premier.ij.q.v.de quo vide latius per me in repeti.mea.l.fi.C.de proba.in.xvj.char.Et ad materiaꝫ supradictã vide.d.Feli.in.c.cum sit.in prin.de inde.ꝛ in.c.cũ contingat.in finalibus verbis.de sentẽ.excõ. (Vide omnino Albe. de rosa.in scõa parte statu.in.xx.q.incipien.quid si statur ꝛc.et do. Alexã.in.l.fi.C.de decurio.lib.x.in apostillis.) Et vide que dixi ſ.in singu.xxxv.incipi.ille qui nunqꝫ ꝛc.in princi.Hippolytus de Marsilijs.J.U.doctor.

108 ¶ Als fui interrogatus a quodam iudice maleficiorum iuuene et tirone:vtrum ipse posset cõdemnare reum quẽ habebat in fortijs qui nõ obstãtibus indicijs vrgentibus ꝛ etiã legitimis probationibus cõtra eũ existentibus nolebat confiteri crimen:sed semp in tortura et extra perseuerauit in negando delictum commisisse. Cui latrũculatori respõdidi ꝛ dixi qõ poterat indubitanter eum diffinitiue condemnare ad mortem vel ad membri mutilationem nõ obstãte eius negatione et perseuerantia.Et allegaui sibi Bal. hanc questionem ponẽtem in terminis,et hanc partẽ tenentẽ per illum tex.in.c.ad nostram.extra de pbaꝫ.circa fi.ver.et no.et vltra Bal.allegaui sibi tex.formaleꝫ de hoc in.l.qui sentẽtiam.C.de penis.et ibi doc.de quo tex.miror qõ Bal.nõ fecerit mentionẽ in.d.c.ad nostram. (Vide Ang.in.l.ſi quis alicui in fi.C.ad leg.iuliaꝫ maie.et ibi Salice.) Nuperrime inueni Bal.idem tenentẽ in.l.j. in fi.C.de iuramẽto calum.ꝛ.d.Alexan.p illum text.in.l.vnius.§. reus.ff.de questio.ꝛ do.Fran.bru.in suo tracta.de indicijsꝛ tortura.in.x.char.in.j.colũ.Vbi omnino videas.ꝛ.d.Bartho.cepol.in consilio.xxxũ.incipien.Quidam rustici.in.ix.colũ.ꝛ vide.j.in sing. 262.incip.Quod potui nolui,et vide Lardi.Alexan.in.c.j.§.publici latro.de pace tenenda. Vtgl 2 m. edictum fi. de grysho.

109 ¶ Infamis infamia facti in causis ciuilibus totum repellitur a testimonio lꝫ nõ plene pbet,vt habetur per doct.in.l.j.C.de summa trini.et fi.catho.et in.c.testimoniũ.extra de testi.ꝛ p Bar.in.l. cassius.ff.de senato.et per docto.in.l.j.ff.de his qui not.infa.ꝛ per glo.in.l.ij.§.due cause.ff.de car.edicto.ꝛ p Bal.in aut.presbyteri. in prin.C.de epiſ.ꝛ cle.et p Spec.in tit.de teste.§.j.ver.item qõ est infamis.de quo dixi latissime in repe.mea.l.fi.i.vj.char.C.de pba. Scias tñ qõ talis infamis infamia facti in totum repellit a testimonio:et dictum suum nihil pbat,et hoc est in cã ciuili ardua.ita sing.dixit Bal.in.c.ad nostrã.extra de pbaꝫ.et allegat ad hoc.c.lꝫ cãm.extra de testi.qõ dictum p no.refert ꝛ sequit.d.Feli.in.c.testimonium.in.v.col.in fi.extra de testi.allegat rationẽ dicẽs:q ratio huius est:qꝛ causa ciuilis magna equiparat cause criminali.c.j.de resti.spo.in.vj.l.ppter litem.§.j.ff.de excu.tu.ꝛ voluit hoc Bald. in.l.parẽtes.j.de testi.quez refert et sequit Barba.in.d.c.testimonium.in.x.char.in.iij.col.Pro quibus optime faciunt que in hac materia ardue cause dixi satis late ĩ dicta repe.mea.l.fi.in.vj.char. in fi.C.de pba. (Et scias qõ infamia pbatur etiã p testes nõ iuratos.ſm gl.in.c.tua.in versi.testimonio.de coha.cle.ꝛ mulie.quam p sing.ꝛ not refert ꝛ sequitur ad hoc Bal.in reperto.suo.in versi. infamis.ĩ.j.col.vide Jaſ.in.l.j.ĩ.xiij.col.C.de sum.tri.) q̃ oĩa tene menti,qꝛ quotidie infames infamia facti examinant in causis.Et vide que dixi.j.in sing.ccxlv.incip.quanto dubitatur.

110 ¶ Lõis doctor opinio est q confessio non sit pbatio sed probationis releuatio:de quo per scribentes in.c.j.de confeſſ.in.vj.per d.Ant.in.c.ſi sacerdos.in prin.de offi.ord.et p eundem post Inno. ibi in rubri.extra de probaꝫ.per Joã.an.in.c.bone.le.j.de electio. per.d.An.ꝛ alios in.c.lꝫ causam.in.vj.col.extra de proba.et in.c. in presentia.de renun.in.ũ.col.per Bal in.c.j.§.ſi vassallus.in.ũ. col.ſi de feu.fue.cõtrouer.inter dñm ꝛ agnatum.ꝛ in.l.ij.§.qõ obseruari.C.de iura.calum.per Pan.de caſt.in l.i.ff.de cõfeſ.et in.l. publia.§.fi.ff.depositi.p Ro.in l.admonẽdi.in.vj.char.de iureiu. et per do.Feli late in rub.extra de proba.in.iij.col.verſi.vlterius secũdo loco ꝛc.et ideo tene mẽti qõ post lapsas omnes dilationes potest pars probare per confessionem aduersarij.ita singul.dixit Inno.in.c.vltra tertia.extra de testi.ꝛ ibi eũ sequitur Bal.dicens qõ in quacunqꝫ parte iudicij,imo post sñiam possunt fieri cõfeſſiones.ꝛ allegat glo.primã in.l.iulianus.ff.de cõdi.indebi.et in.d.c. vltra tertiaꝫ.refert.d.Lar.ſe in facto cõsuluisse qõ publicatis attestationibus possunt fieri positiones etiã super articulis sup qbus nõ possunt pduci testes ad probandũ per.c.j.de confeſ.in.vj.et p dictum Inno.ibi,de quibus doctrinis facit festum.d.Feli.in.d.c. vltra tertiam.in fi.quibus adde Bal.in aut.ſed nouo iure.versus finem.C.ſi certum pet.et Lu.rom.in.l.admonendi.in antepenul. char.Que omnia tene menti:qꝛ sunt quotidiana ꝛ vtilia. Hippolytus de Marſi.J.U.D.

111 ¶ Supplicãs dꝫ specifice oĩa narrare ꝛ exponere principi etiã cũ omnibus qualitatibus que faciunt ad rem de qua supplicatur.c. pastoralis.ꝛ.c.super eo.de rescript.habetur per scriben.in.c.super lr̃is.eo.titu.aꝫs ſi omnia specialiter nõ exponat ꝛ obtineat rescriptum:tale rescriptum est nullum et non valet,vt in dictis locis.et ideo dixit Guil.de cu.singula.verbum in.l.ij.C.de epali audien. Titius occidit hoĩem ꝛ a principe obtinuit gratiã ꝛ indulgẽtiam vt nõ puniret:postea occidit aliũ et iterũ supplicauit pricipi pro gratia obtinenda et obtinuit,sed in supplicatione non narrauit seriem facti,vez q aliũ occiderat ꝛ indulgẽtiam obtinuerat.dicit ibi Guil.de cu.q tale rescriptum secunde indulgentie est nullum tãq̃ surreptitium.qõ dictum pro valde not.refert et sequitur ibi Bal.ꝛ Barba.in.c.super lr̃is.in.x.char.de rescrip.vbi subdit sevidisse hic Bononie decapitari vnum qui occiderat duos hoĩes et p primo habuit gratiam,et postea etiã habuit gratiã pro secũdo homicidio nõ expresso primo in supplicatione:et ppter hoc secũda gratia ꝛ indulgẽtia fuit nulla,ideo fuit decapitatus.Et subdit etiã ibi Barba.qõ ſi fuiſti cõdemnatus in mille pro homicidio et supplicaſti principi p compositione ꝛ in supplicatione inseruiſti qõ eras condẽnatus in mille:sed cãm ꝛ qualitatẽ condemnatiõis non expreſſiſti:qꝛ verisimile est qõ ſi exp̃ſſiſſes te esse cõdemnatuꝫ p homicidio superior tecũ non composuiſſet, arg.l.iij.C.de epali audien.hoc casu ſi superior rescribendo cõponat tecũ tale rescriptum:et cõpositio est nulla.ad qõ allegat text.in.d.c.super eo.in versi.lr̃as que facti seriem non cõtinent ꝛc.Et idẽ etiã dixit Barba.in.c.dilectus.in.ij.char.eo.titu.et in.c.ad nostrã.in.vij.colũ.de app.et in.c.cum tanto.in.ij.colũ.de consue.Et.d.Feli.in.c.postulaſti.in.iij.colũ.de rescrip.Et vide in proposito no.verba.d.Feli. in.c.veniens.in.ij.colũ.de p̃scrip. (Et vide.d.Rochum de curte. in.c.fi.in.ij.col.de consue.)

112 ¶ In ore duorum vel trium stat omne verbum.c.veniens.et.c.lꝫ vniuersis.extra de testibus.l.vbi numerus.ff.eo.cum concordantijs ibi alleg.et testimoniuꝫ vnius regulariter non pbat plene,vt habetur in dictis iuribus.Tene tamẽ menti perpetuo qõ ſi testis solus productus ab eo contra quem fuerat corruptus pecunia ne testimonium diceret cõtra corrumpẽtem eum hoc deponat plene probat.verbum fuit singulare Bal.in.c.j.in.ij.colum.ſi de inuesti. inter dñm et vaſſal.lisꝰoriatur.in vſi.feud.quod dictum pro valde no.refert ꝛ sequit.d.Feli.in.c.lꝫ causam.in.v.colũ.extra de proba. (Adde hic omnino gloſ.not.in aut.vt iud.ſine quoquo ſuf.in.§. nos eñ.in ver.ostenderit.que dicit q etiam per solum iuramẽtuꝫ pbatur barataria cõmiſſa per iudicem.et vide Ang.in.d.tit.in.§. oportet.qui not.loquitur.vide tamẽ cõtra hoc dictũ Bal.Pe.de ancha.in cõſi.suo.xxiij.inci.viſa inquiſi.in.j.colũ.ꝛ Rapha.fulgo. in cõsilio suo.173.incip.in causa inquisitionis.in.j.ꝛ.ij.colum.et.d. Phili.deciũ in cõſi.clxxxix.incip.Letatus ſum.in.v.colũ.ꝛ Bal. in.l.ſi quis testibus.C.de testi.)

113 ¶ Dictũ testis trahit ad diẽ iuramenti:nã ſufficit qõ in termino pbatorio ipi testes iurauerit,lꝫ nõ fuerit tũc examinati ſꝫ postea. et dictum ſuũ referr̃ ad diẽ quo iurarũt.ita voluit Bart.ꝛ alĩ in.l. dãni.§.ſabini.ff.de dãno infec.et Bal.ꝛ doc.in.l.ſi qñ.C.de testi.et habetur p canon.in.c.lꝫ cãm.de proba.ꝛ in.c.pia.de except.in.vi. de quo per Spec.in titu.de teste.§.qualiter.ver.is quoqꝫ.ꝛ in tit. de dila.§.rurſus.ver.ſed quid ſi infra.per Joan.cal.in conſi.j.ſub rubri.de testi.per Bal.in rub.C.ſi ex fal.inſtrumentis.ꝛ per Bal. in addi.Spe.in ti.de sentẽtijs.in pe.col.verſi.pone qõ post sñiam. per Lud.ro.conſi.443.incip.quo ad primum.in.ij.colũ.p Alexã. in conſi.265.incipi.in cã ꝛ lite.in pe.colũ.in fi.de quo dixi in repe. mea.l.fi.C.de proba.in.xxviij.charta.et teneas mẽti q idem est in termino dato ad producenda inſtrumenta:nam ſtatuto termino parti ad producẽda inſtrumẽta ſi in termino ſibi ſtatuto non producit originale ſed ſolum producit exemplum ipſorum inſtrumẽtorum elapſo vero termino postea producit originalia:talis productio ſufficit,ꝛ illa productio originalium trahitur ad diez productionis exemplorum.ita sing.dixit Bal.in.c.j.in prin.extra de fi.inſtru.vbi dicit hoc esse not.dignum.allegat bonum text.in.l.ſi donare.§.ſi ſponſus.ff.de donaꝫ.inter virũ et vxo.qõ dictum pro

valde nota.refert ꝛ sequitur Feli.in.c.licet causam.in.xij.colũ.in princi.extra de probatio.

114 ¶ Vulgatum ꝛ tritum est apud oēs qđ testes singulares nō probant, vt habetur in.c.bone.de elect.in.c.cum dilectus.eo.tit.in.c. licet cām.vbi per omnes.de probat.in.l.ob carmē.ff.de testi.in.§. fi.in.l.qui falsa.eo.tit.ꝛ in.c.lz vniuersis.extra eo.vt habetur per Spe.in tit.de teste.§.j.ver.item qđ testes sunt varij.de quo plene dixi in repe.mea.l.fi.C.de pba.in.xxiij.charta.circa me.Quinimo etiā si essent mille testes sing.non pbarent quia tantum probant mille testes singulares quantum vnus.fm Bal.in.l.iusiurādi.C. de testi.ꝛ in.c.tam lris.extra eo.ꝛ in addi.Specu.in tit.de teste.in
☞ §.j.in.iij.col.ver.etiā mille. (Vide Decium in cōsi.cccx.incipiē. visis.in vlti.colũ.) Scias tamē ꝛ nunq̄ obliuiscaris q̄ lz vt dixi, testes singulares non probēt si tamen sunt ita nobiles q̄ iudicem adducāt ad indubitatam fidem,iudex nō debet curare illā singularitatem,sed fm eos debet iudicare.ita singulariter ꝛ mirabiliter dixit Pau.de cast.in.l.admonendi.ff.de iureiurā.ꝛ in.l.lucius.ff. de his qui not.infa.in suis recollectis Florentinis.et subdit illud dictum esse notabile ꝛ verū,lz quidā docto.proterui teneāt ꝙ trarium ꝛ male:et dicit q̄ istud dictum suum est de mēte Bal.in.d.l. lucius.vbi Bar.etiā sing.dixit.ꝛ Bal.ibi post eū:q̄ etiam si testes pbant fm verba eor,et tamen iudici videatur nō esse credēdum illis testibus aliqua de causa q̄ potest illis testibus non credere:ꝛ dz cām exprimere in actis,ne forte postea teneret in sindicatu.qđ dictū Bar.refert ꝛ sequitur Barba.in consi.suo incipi.Preclare scripsit.in.viij.colũ.qđ consilium est insertum inter cōsilia.d.Lau. calca.in nu.lxiij.ꝛ Soci.in consi.262.incipi.in causa magnifici.in antepe.colũ.Et illud dictum Pau.de castr.refert ꝛ sequitur pro valde singulari.d.Joā.bap.de cazalupis in repe.l.admonendi.in vij.char.in.ij.colũ.de iureiur.et quidam Modernus.d.Frāc.brunus de sancto Seuerino in suo no.tract.de indicijs ꝛ tortura.in.j. charta.in.iij.colũ.circa prin.q̄ est ppetua memoria dignum cum sit valde quotidianum ꝛ practicabile ꝛc.Pro quibus optime facit qđ voluit.d.Feli.in.c.q̄ verisimile.in prin.vlti.col.de psumpt.
☞ quem vide (Vide Soci.in cōsi.xc.incipiē.in cā.in.vj.colũ.in ver. confirmat ꝛc.in.iij.volu.et in consi.xcvij.incipiē.iustissime iudex. in.iij.col.circa me.in.iiij.vol.ꝛ in cōsi.xxxvij.inci.viso ꝛc.in penult. col.in.iij.volu.ꝛ omnino Alexan.in cōsi.236.inci.perspectis.in.j. col.in.vj.vol.ꝛ in consi.ij.in.iiij.col.in.vij.vol.

115 ¶ Fuga non semp facit indicium ad torturam:vtputa si qs aufugit postq̄ fuit accusatus vel inquisitus:nā hoc casu si aufugit ductus est iusto timore:et talis fuga nō facit indiciū cōtra eū,secus si aufugit anteq̄ sit accusatus vel inquisitus,q̄ tūc fuga facit indicium cōtra eū.fm Bar.in.l.j.ff.de bo.eor qui mortem sibi consci.
☞ arg.illius tex. (quem refert ꝛ sequit Jas.in.l.admonēdi.in.lxvij. col.in fi.de iureiur.in repe.ꝛ Decius in cōsi.234.incipi.in effectu. in.ij.col.) qđ dictum suum refert ꝛ multum cōmendat Ang.in.l. fi.ff.de q̄stioni.in pe.colũ.ꝛ Matha.in not.suo.cxxv.incipi.nota qđ tota.ꝛ eū etiam refert ꝛ sequitur Ludo.ro.in.l.lex cornelia.ff. ad sylle.in.ij.col.ꝛ Ange.de are.in lib.maleficior.in ver.fama pu-
☞ blica.in ver.an fuga sit sufficiens ꝛc. (Adde hic qđ fuga facit plenam pbationem cōtra officialem fugientē tēpore sindicatus.fm Jas.in.l.j.in fi.pe.colũ.C.vt oēs iudi.tā ciui.q̄ crimi.et in repeti.l. admonendi.in.lxvij.col.in prī.de iureiur.ꝛ omnino vide q̄ dixi in repe.rub.C.de proba.in.liij.col.) Et alios etiā casus ponūt docto.cū aliquibus limitationibus qñ fuga faciat indiciū vel psumptionem,ꝛ qñ nō.de quibus per eos in.l.admonēdi.ff.de iureiur. et in.l.in bone fidei.C.eo.ꝛ in.l.fi.ff.de qōni.et in.d.l.lege cornel.ꝛ per Ange.de aret.in.d.tractatu malefi.in ver.fama publica.in.vj. char.in ver.an fuga ꝛc.et ibi per.d.Aug.de ari.et per Bal.in consilio.403.incipi.quidam fuit.in.ij.col.in.iij.volu.et dixi late post alios in repeti.mea.l.fi.C.de proba.in.lxx.charta.Sed ad vnum aduerte ac erige aures quod casu quo fuga inducat aliquā psumptionem cōtra aliquem seu indicium,tunc talis psumptio taliter inducta per fugam tollit per iuramētum ipsius fugiētis.ita sing. et mirabiliter voluit Ly.in.l.fi.C.de requi.reis.qđ dictū est nunq̄ oblivioni tradendū.qđ dictum pro valde not.refert ꝛ sequitur.d. Fran.brunus de sancto Seuerino in.d.suo tract.de indicijs ꝛ tor-
☞ tura.in.iij.char.in.ij.colũ.in fi.verbis. (et.d.Catal.in tracta.suo sindica.versi.§42.inci.q̄ sepe ꝛc.ante fi.) qđ tene menti ad adiuuandum amicum cōtra quem est indicium fuge.

116 ¶ Presumptio iuris ꝛ de iure est maxime importātie:et operat plura,vt habetur in.l.fi.C. arbi.tu.et in.l.antique.C.ad velleia.et in.l.fi.ff.qđ me.cā.ꝛ in.c.is qui.de spon.cum fi.de quibus habetur late per do.Feli.et alios in.c.quanto.in vlti.colum.de presump.ꝛ inter alios effectus quos operat talis presumptio iuris ꝛ de iure. Tene menti qđ operatur vt cōdemnatus ex presumptione iuris et de iure nō possit appellare,q̄ habet pro confesso ꝛ convicto et confessus et convictus non appellat, vt.l.ij.C.quorum app.non recip.ita singu.dixit Bal.in.l.fi qui adulteri.C.de adult.qđ dictū refert et sequitur p no.d.Fran.bru.in tract.suo de indi.ꝛ tortura. in.vj.char.in.fj.colũ.in prin.Sed tu dicas q̄ idem dixit Bal.in.l. quedam mulier.ff.fami.hercis.in addi.ꝛ hec doctrina sua pbatur optime in dicta.l.si qui adulteri.in fin.coniuncta.d.l.ij.C.quorū appel.non recipi.

117 ¶ Ad torturam pueniri non pōt nisi indicia precedāt,vt habet in.l.j.in princ.ff.de qōni.ꝛ in.l.milites.C.eo.ꝛ in.l.sicut.in fi.C.de fal.et habetur late per Ang.de are.in tract.malefi.in ver.fama publica.et per Alexā.consi.65.incip.Habita sup contētis.in.j.volu.
☞ et p doc.in dictis locis prealleg. (Et istud etiā habet locū in crimine lese maiesta.in quo nō deuenitur ad torturam nisi p̄cedant indicia.ita dixit Bal.post gl.in.l.si quis alicui.C.ad leg.iul.maie. Attamē tene mēti vnū casum in quo potest deueniri ad torturaz sine indicijs,vez quando accusatus vel inquisitus:quia non comparuit fuit positus in bāno propter contumaciam: nam si postea comparet et vult purgare contumaciam sic forte permittente statuto poterit tunc poni ad torturam absq̄ alijs indicijs propter precedentem contumaciam.fm Nico.de matha.ꝛ Bald.in.l.j.in vij.colũ.C.de heredi.institu.qđ est singulariter no.in practica.et istud dictum pro valde not.refert et sequitur do.Fran.brunus.in suo trac.de indicijs ꝛ tortura.in.xxxv.col.in prin.ver.addo aliū ꝛc. Alios etiam casus in quibus peruenitur ad torturam non precedentibus indicijs.vide per gl.in.c.questionem.xij.q.ij.ꝛ Bal.in.l. quicunq̄.C.de ser.fugi.vide tamen text.in.l.si quis alicui.ꝛ ibi gl.
☞ Ly.Bald.et Salice.C.ad legem iuliam maiest. (De quo etiam per Jaco.de belui.in sua practica iudiciaria in causis criminalibus.sub rubrica.de crimino so remisso.in princ.ꝛ dixi in.l.penulti. in fi.ff.de questionibus.

118 ¶ Stilus curie est attēdendus ꝛ obseruādus.l.labeo.versi.morē agentium sequi debemus ꝛc.ff.de statu libe.habetur in.c.q̄ graui. de crimi.falsi.et ibi late per Joan.de ana.in penulti.ꝛ vlti.col.per Barto.in.l.iij.§.lege iulia.ff.de testi.per Bal.in.l.j.in fi.C.vt que desunt aduoca.parti.iud.sup.et faciunt dicta per.d.Ant.in.c.cuz in tua.de sponsa.ꝛ in.c.fi.in penult.colũ.de cōsue.ꝛ per Ly.in.l.ij. ver.Scōo queritur.C.q̄ sit longa consuetu.et p Ang.consi.cccvij. incip.Factum tale est.Christoforus ꝛc.in vlti.colũ.et per Oldra. consi.cccxxviij.incip.ad idem ꝛc.in.ij.colũ.Et ideo teneas menti qđ excusatur a contumacia citatus qui non cōparuit quādo citatus non erat fm consuetum stilum citandi.ita singulariter dixit Ange.in.l.fi.C.de cano.prestā.lib.x.qđ dictum p singulari refert et sequitur do.Feli.in.c.qñ contra.in.vij.colũ.in fi.de pba.et in.c. ex parte.in.viij.col.de rescript.de qua materia stili vide eundem Feli.in.c.ad hec.de sentē.excōmunica.

119 ¶ Ineptitudo libelli vitiat ipsum libellum,vt habetur in.l.j.§. labeo.ff.de flu.et in cle.fi.de app.et per scribē.in.l.fi.ff.fi mess.fal. mo.dixit.ꝛ per Bal.et alios in.l.edita.C.de eden.ꝛ per Ang.in.l. titie textores.ff.de lega.j.et habet per doc.in.l.j.ff.de offic.assesso. et per Bal.in.l.ij.C.de rescin.vē.in.xiij.q.ꝛ per Bar.in.l.instar.in fine.C.de iure fi.lib.x.et per Inno.ꝛ Bal.in.c.j.de offi.iud.et in.c. ad aures.de prescript.Et tene menti quod de ipsa ineptitudine libelli potest semper opponi nedum vsq̄ ad sententiām,sed post sententiam ad eam annullandam.ita dixit sing.Pet.de ancha.in cle.cum a repulsione.in.j.colũ.de app.per text.not.in.c.dilecti.de empt.ꝛ vend.qđ dictum pro valde nota.refert ꝛ sequitur do.Feli. in.c.qñ contra.in.xiij.colũ.de proba.dicens q̄ idem voluit Bal. in.l.ij.in.xiij.q.preallegata.C.de rescin.ven.et remittit se ad dicta per eum.in.c.examinata.extra de iudi.vbi videas.Et adde qđ idē dixit Ange.in consi.ccxcvij.incip.qđ exceptio.ꝛ alleg.Buil.de cu. hoc dicētem in.l.si libertus patronum.ff.de iureiur.et vide q̄ dixi in repetitione mea.l.fi.C.de probationibus.in.lix.charta.et adde hic dicta per Pe.de ancha.in consilio.cclxxxiij.incipien.primo et ante omnia.circa finem.

120 ¶ Nepos ex filio est in potestate aui ꝛ non patris viuente auo, vt est textus institu.de pat.potesta.in.§.fina.ꝛ instit.quibus modis ius patrie pote.sol.in principio.et habetur in.l.sic eueniet.ff. de adult.et in.l.fina.C.de legiti.tutel.et in.l.liber.homo.§.fina.ff. de acquiren.re.domi.et ideo sic non valet actus factus a filio sine consensu patris si nepos vult facere contractum validum requiritur consensus aui et non patris.l.filium habeo.ff.ad macedo.l. filiusfamilias.ff.de acquirenda hereditate.et voluit Ludo.roma. latius in consilio.ccccxij.incipiente. quo ad primum. Scias tamen quod licet auus habeat filium ꝛ nepotem in potestate,attamen filius etiam inuito patre potest filium suum,et sic nepotem aui tradere monasterio et religioni.Ita singulariter dixit Inno. in.c.ij.post princip.de regula.ꝛ Archi.in.c.addidistis.xx.q̄stione prima.quos refert et sequitur Ludo.roma.in dicto consi.ccccxij. incipiente.Quo ad primum ꝛc.in.ij.colũ.ex quo dicunt Moder. in.c.scripture.in vlti.colum.extra de voto.qđ filius potest vouere cum consensu patris,licet auus contradicat:et ista vtputo procedunt fauore religionis ꝛ anime que adde ad ea que dixi anno preterito in repetitio.rubr.ff.de fideiusso.vbi plura adduxi de fauore religionis seu ordinis clericatus.

Credo

121 ¶ Credo te scire qꝫ filij naturales pluribus modis legitimãtur, de quibus habetur in auẽ. quibus modis naturales effici. legiti. in princip. ⁊ quasi per totum. ⁊ in. l. cum quis. et in. l. nuper. C. de natura. liber. ⁊ inst. de hereditat. que ab intesta. defe. in. §. j. ⁊ in. §. fi. instit. de nupt. Et inter alios modos legitimantur per subsequens matrimoniuz, vt habetur in dictis iuribus. (Scias tamẽ qꝫ filius incestuosus non legitimatur per subsequens matrimonium cõtractum ex dispensatione pape, nisi de eo fit facta mẽtio. ℔m Bald. in. c. j. in. §. naturales. in vlti. colũ. si de feudo fuerit controuersia inter dñm ⁊ vassallum. ad quod etiam vide Barto. in. l. eum qui. ff. de statu hominum. et ibi Alexan. ⁊ Bal. in. l. et si contra. C. de nuptijs. et vide Alexan. in consilio. lxx. incipien. magnificus. in. j. colũ. in. vj. volu.) Sed tene menti singulare verbuz in materia ista, videlicet: qꝫ si filius naturalis moriatur anteꝙ pater contrahat matrimonium cum matre sua, licet postea contrahat, nõ tamẽ legitimat nepos ex illo filio naturali, nec transibit in potestatez aui. ita singula. dixit Bal. post Guil. de cu. in. l. benignus. ff. de legibus. quod perpetuo teneas menti. et illud dictum ℳo valde notabili referunt quidam ℳoderni in apostil. ad do. An. in. c. tanta. extra qui filij sint legitimi. in. iij. col. post princ. idẽ dixit Joã. an. in. c. per venerabilẽ. qui filij sint legi. ⁊ ℙau. de cast. in. l. j. §. ceterum. ff. de acquirẽ. possess.

122 ¶ Vassallus perdit feudum ex pluribus causis, de quibus habetur in toto tit. quibus causis feudum amittat. in vsi. feud. Sed quero ego vtrum propter delictum dñi vassallus priuetur feudo. dicas qꝫ non: nam hoc casu propter delictum domini feuda non cõfiscant, immo ipsa feuda per ipsum cõcessa firma manent. et qꝫ plus est, vassalli ipsi efficiuntur franchi. Ita singulari. dixit Bal. per illum textum in. c. j. in. v. colũ. in tit. hic finitur. l. cora. et incip. Consuetudo feudoꝝ. in vsi. feu. quod dictum ꝑ valde nota. refert et sequitur do. Jason in. l. fi. in. ix. col in princi. C. de iure emphy. quod perpetuo tene menti.

123 ¶ In iure clarum est qꝫ notarius conficiens instrumentum potest in eo apponere clausulas cõsuetas, etiam si sibi non sit dictuz a partibus. l. si prius. §. plautius. et ibi Bar. ff. de aqua plu. arcen. facit tex. et ibi hoc voluit Bal. in. l. cum. ℳD. Ferrarien. de cõsti. in vij. col. et Bal. in. c. j. §. hoc quoqꝫ. de succes. feu. in. xlvij. col. Bar. in. l. ex parte. in prin. ff. de verb. obli. ⁊ in. l. fi. in prin. ff. de his que in frau. cre. et in. l. si ꝓcurator. in princ. ff. de iure fis. et in. l. de die. in fi. prin. ff. qui satisda. cog. (Vide Jaso. late loquentẽ in hac materia. in. l. certi cõdi. in. §. si nũmos. in. v. ⁊ vj. col. ff. si cert. peta.) Et habeẽ late per do. Feli. in. d. c. cũ. ℳD. Ferrariẽ. in. iij. col. ⁊ in. c. j. ix. col. ver. Scõa declaratio, vt lit. nõ cõtest. de quo dixi late vbi allegaui alia plura in repeti. mea. l. fi. C. de pba. in illa qõne. an cõsuetudo excuset quẽ a delicto vbi videas. Sed tene mẽti qꝫ lz ista sint vera, tamẽ solum habẽt locũ in notario qui fecit instrumẽtum, et de eo fuit rogatus: secus est aũt in alio notario qui de ipso instrumẽto nõ fuit rogatus, sed habet officiũ seu autoritatẽ extendẽdi aliquod instrumẽtum a statuto vel a superiore: nã talis notarius nõ poterit in instrumẽto apponere clausulas cõsuetas apponi in similibus instrumẽtis si ille clausule apposite nõ sint in originali. Ita sing. dixit Bal. in rub. C. de fi. instru. in. vj. col. versi. quarto q̃ritur. qꝫ dictũ ꝑ valde not. refert ⁊ sequit̃ do. Jas. in. l. fi. in. xij. col. C. de iure emphy. qꝫ multũ nota. qꝫ fere ꝑ totã Italiã obseruat̃ contrarium. limita etiã predictã cõclusionem qꝫ notarius põt apponere in instrumẽto clausulas cõsuetas apponi, etiã si sibi nõ sit dictum a partibus hoc esse verũ qñ cõtractus seu instrumentum est in fieri: secus aũt est in instrumẽto iam facto, quia in eo notarius nõ poterit apponere clausulas ꝙsuetas apponi si nõ fuerũt apposite a partibus tpe celebrati cõtractus vel instrumẽti. Ita not. dixit Barba. in. c. ij. in. ij. colũ. extra de precarijs. allegat hoc voluisse Bar. in rub. C. de reuoc. his que in frau. alie. sunt in vlt. col. ꝑ quo facit tex. in. l. apud celsum. §. in hac. ff. de do. excep. de quo dixi etiã in repet. mea. l. fi. C. de pba. in. xxxij. char. circa me. Itẽ limita etiã predicta qꝫ talis notarius nõ poterit apponere iuramẽtũ in ipso cõtractu, lz sit de cõsuetudine apponi. ita dixit do. An. ⁊ Abb. in c. pe. de iureiur de quo latius dixi in aut. qꝫ obtinet. in. lj. priui. iuramenti. C. de proba.

124 ¶ Vidisti anno ꝓterito. l. fi. ff. de iurisdi. oĩm iudi. q̃ ponit generalem regulã qꝫ nemo potest exercere iurisdi. suam extra suũ territoriũ: ⁊ hoc est clarũ. Sed ego q̃ro statutum iudicis vel principis dat premiũ occidẽti bãnitum: an cõprehendat etiam occidentem bãnituz extra iurisdi. seu territoriũ statutis. quilibet prima facie diceret qꝫ nõ. per. d. l. fi. Attamẽ cõtrarium determinat Bal. multum sing. in cõsi. suo. 397. inci. premittẽdum est ad euidẽtiã qꝫ q̃dã sunt q̃ requirũt. in. vj. volu. qꝫ volumẽ nõdũ est stãpatum, ⁊ nõ est apud hominẽ viuẽtem nisi penes me. ⁊ ibi dicit Bal. qꝫ talis occidens bãnitum extra territorium statutis debebit habere ꝑmiuz qꝫ est not. maxime ad limi. d. l. fi. ff. de iurisdi. oĩm iudi. ad qꝫ vide aliquid etiam ꝑ Bal. super statu. in ver. bãnitus. in. ij. versi. et vide omnino. j. in sing. 294. incipi. Odia ⁊c.

125 ¶ Tu scis regulã iuris esse qꝫ exceptiones cõpetẽtes reo principali competũt fideiussori. l. oẽs. ff. de except. l. defensiones. C. eo. l. ex ꝑsona. ff. de fideiuss. l. tam mãdatori. C. de nõ nu. pecu. cũ si. Sed scias tamẽ vnum in practi. ⁊ ad limitationẽ dicte reg. qꝫ si reꝰ principalis dixit instrumẽtum vsurarium coram iudice ecclesiastico suo noĩe et noĩe fideiussoris. postea facta fuit inhibitio iudici seculari ꝑ iudicẽ ecclesia. ne ꝓcederet ad capturã dicti rei hoc casu: ista inhibitio nõ ꝓderit fideiussori aliquo modo sed poterit ipse capi et grauari. ita sing. dixit Bal. in. l. j. in fi. C. de diuer. rescrip. allegat. l. creditor. in princi. in text. et glo. ff. mãdati. idem etiã videt tenere Bal. cũ vna limitatione, tamẽ in. d. l. tam mãdatori. quam doctri. refert ⁊ sequit̃. d. Fran. de are. in cõsi. suo. xxxij. inci. Cõsultatio ⁊c. in. j. col. in fi. quod tene menti in practica.

126 ¶ In multis ciuitatibꝰ extat statutũ qꝫ vẽditio seu alius ℨctus excedẽs summã centũ nõ possit ꝑbari nisi ꝑ instrumẽtũ publicũ. Sed q̃ro ego: pone qꝺ factus est ℨctus excedẽs dictã summã ⁊ in eo est appositũ iuramentũ, sed de ipso ℨctu nõ fuit factum instrm sed solum interfuerũt testes quo casu cõtractus ipse non poterit ꝑbari ꝑ dictos testes ex ꝓhibitione dicti statuti: an hoc casu potuerit ꝑbari iuramẽtum appositum in dicto cõtractu ꝑ testes ⁊ dicas qꝫ sic. Ita sing. dixit Joã. de imol. in repet. c. cum contingat. in. vj. char. de iureur. qꝺ dictum refert ⁊ sequit̃ ⁊ exclamat do. Feli. in. c. sicut cõsuetudo. in. vj. col. de ꝑbationibus. versi. Sexto intellige. Quod dictũ tene ꝑpetuo mẽti, qꝫ maximi effectus: nã licet agens ad obseruantiã cõtractus nõ possit directo ꝑbare ipsum ℨctuz ꝑ testes, tñ ꝑbando indirecte iuramẽtum coram iudice ecclesiastico ꝑ duos testes obtinebit: qꝫ ꝑbato iuramẽto iudex coget ipsuz iurãtem ad obseruãtiam ipsius cõtractus. ℙro quo faciunt optime dicta per ℙau. de cast. in cõsilio suo. ccxix. incip. in causa que vertitur. ante finẽ. ideo nõ obliuiscaris. ⁊ ista addes ad ea que dixi. §. in sing. xvij. inci. Accessorium ⁊c. circa fi.

127 ¶ Judicãdi munus necessariũ est. l. fi. §. iudicãdo. ff. de mune. et hono. l. ꝓtor. §. qui aũt. ff. de excus. mun. l. sancimus. C. de aduo. diuer. iudi. habeẽ in aut. vt iud. nõ expec. sacra. iuss. cũ simi. Scias tñ qꝫ hoc fallit in peritis in arte: qꝫ tales periti cõpelli nõ possunt ad assumendũ officiũ referendi super aliqua re quid sentiãt. Ita not. dixit do. Abb. in. c. cũ dilectus. le premier. extra de purga. ca. qꝺ dictũ ꝑ sing. ⁊ valde not. refert ⁊ sequit̃ ille iuris amplissimum pelagus. d. Feli. in. c. ꝓposuisti. in. iij. colũ. versic. Et scias. extra de pba. et ibi dicit hoc dictum alibi nõ legisse nisi vbi. §.

128 ¶ Testes etiam ꝓduci possunt in cã matrimoniali post dicta testificata. text. est. et ibi habetur late ꝑ docto. in. c. series. extra de testi. ⁊ hoc quia agitur de re periculosa. et habeẽ etiam in. c. iuranit. extra de ~~testi~~. Verũtamen scias qꝺ ille qui vult ꝓducere tales testes post dicta testificata debet prius iurare qꝺ dictos testes nõ subornauit, alꝫ nõ admitteretur ad ꝓducendũ dictos testes. istud fuit sing. verbũ Bal. in. c. iuranit. extra de ~~testi~~. in. ij. col. ver. nota qꝺ matrimo. qꝺ nota. qꝫ forte aduenient casu pauci ꝓcuratores vel aduocati animaduerterẽt ad hoc. Et istud dictũ ibi magnifacit do. Feli. quem vide.

de probatio.

129 ¶ Dum essem alꝫ in partibus Januensium vbi moram traxi in officio fui interrogatus de tali casu. Quedã mulier intrauit monasteriũ monialiũ vt deo seruiret, ⁊ in eo monasterio fecit ꝓfessionẽ, postea vt plerunqꝫ accidit instigante diabolo ista monialis exiuit monasteriũ ⁊ ꝓiecto habitu se trãstulit ad diuersas partes: tandẽ incognita in terris ecclie, nescio vbi ista se tradidit nuptui, et marito dedit plura bona q̃ habebat in dotez: postea ꝑ aliqꝺ tempus mortua est hec mulier sine filijs ⁊ ab intestato: modo maritus petebat dimidiũ dotis stãte statuto qꝫ mortua vxore in matrimonio vir lucreẽ medietatez dotis, venientes aũt ab intestato petebant oĩa bona istius mulieris, dubitabaẽ ad quẽ pertineret talis dos ⁊ talia bona. Respondi interrogãti: qꝺ oĩa bona sua spectabãt ad monasterium et nõ ad veniẽtes ab intestato nec ad marituz: nam venientes ab intestato erant excluſi. ꝑ aut. ingressi. C. de sacrosan. eccle. marit' aũt erat exclusus ab illa parte dimidia dotis quã marito dabat statutũ, eo quia statutũ vel pactum de lucrãda dote nõ habet locũ qñ matrimoniũ est illicitũ habens ꝑpetuã cãm ꝓhibitionis etiã si ignoranter fit ꝙtractũ, vt in casu nostro ℔m Bal. multum sing. in. c. iuranit. in. j. col. ⁊ ibi. d. Feli. extra de pba. qꝺ etiã voluit idem Bal. in. l. j. C. de cõdi. ob cãm. ⁊ Ange. in. §. ascripto. in aut. de nup. de quo per Ludo. ro. in. l. si cũ dotẽ. §. fi. ff. sol. mat. et ꝑ Bal. aliquid in. l. fi. ff. de leg. j. et ꝑ Ang. qui videẽ cõtrariari in. l. si adulteriuz cum incestu. in. §. quare. ff. de adult. Et ꝑ ista credo qꝺ postea monasteriũ succesſerit in totum excluso marito et exclusis veniẽtibus ab intestato qvt intellexi conabanẽ ꝑbare qꝺ illa iurisdice nõ erat ꝓfessa, licet moram traxisset in monasterio et detulisset habitum: sed quid secutum fuerit in dicta causa me latet: qꝫ mea quoquo modo non intererat.

130 ¶ Dixi tibi superius in sing. cxxj. qꝺ multis modis filij naturales legitimanẽ. Sed nũc dico tibi vnũ: qꝫ filius naturalis quotiẽs põt legitimari ꝑ subsequẽs matrimonium nunqꝫ potest legiti-

mari per rescriptum principis. Ita dixit singu. Bald. in. c p tuas. de maio. & obe. allegat tex. sing. in aut. quibus modis natura. effi. legi. in. §. cum igitur. quod est notabile.

131 ¶ Tu scis qō filius naturalis tantū excludit substitutum, vt habetur in. l. ex facto. in. §. si quis rogatus. ff. ad trebel. et in. l. cum pater. §. volo. ff. de lega. ij. & in. l. j. C. de condi. inser. & in. l. generaliter. C. de insti. et substitu. sub condi. fac. Quod tamen limita nisi eccle. esset substituta: quia ipsa eccle. sic substi. non excluderetur p filios naturales tm̄. istud fuit singu. dictus Bal. in. c. in presentia. in. pe. colū. extra de proba. et dicit hoc ꝓcedere etiam si talis filius natu. esset legitimatus ab imperatore: et hoc ꝓpter dignitatez ecclesie. qō dictum multum commēdat do. Feli. in. d. c. in presentia. in. ix. colū. et dicit se hoc dictum alibi non legisse.

132 ¶ In alienatione rerū ecclesiasticarū immobiliū requiritur solēnitas: de qua in. c. fine exceptione. xij. qō. ij. & in aut. hoc ius porrectum. C. de sacrosanc. eccle. Scias tñ qō duo sunt casus in quibus talia bona ecclīastica possunt alienari sine tali solēnitate. primus eñ casus est: nā fratres mēdicātes sunt incapaces bonoꝝ immobi lium, vt in cle. exiui. de verbo. sig. et legatum rerū immobiliuz eis factū nō valet, nisi quātum ad estimationē, vt voluit Bar. & Bal. post Jaco. de are. in. l. apud iulia. §. fi. ff. de leg. j. et in. l. si res. & in. l. fideicō. §. si seruo. ff. de lega. iij. et Bart. in tracta. minoricarum. in prima parte. et ego latius dixi in. l. si in singulos. in penulti. col. ff. de annuis lega. vbi videas. Et ideo subdunt docto. in dictis locis ꝙ licet fundus non possit simpliciter mēdicātibus relinqui tamē poterit eis relinqui vt illum vendāt & in necessitatibus suis ptiuz cōuertant. ad qō allegāt glo. not. in. c. j. in verbo, domum. de relig. do. lib. vj. et idē tenet do. An. in. c. in psentia. in. vij. col. ver. Quintus casus. de pba. et Bal. in aut. ingressi. in. vij. col. C. de sacrosan. eccle. & in. l. cū questio. in fi. C. de leg. & Ludo. ro. in. l. antistius. §. fi. ff. de acqui. here. Et hoc casu in venditione taliū bonoꝝ immobi lium nō requirit solēnitas. c. fine excep. Ita sing. dixit Bal. ī aut. si qua mulier. in. iij. col. C. de sacrosanc. eccle. post Guil. de cu. in. d. aut. hoc ius porrectū. et Bal. in. c. cū causa. circa fi. extra de sentē. et re iudi. Alius est etiā casus in quo dicta solēnitas non requirit: vcz qñ ecclesia esset coacta alienare rē, vtputa si esset grauata alie nare fundū p fideicōmissum: nā hoc casu alienabit sine solēnitate alis requisita. ita dixit multū not. Lapus alle. xxvj. incip. disputat primo &c. post me. que dicta refert & sequitur Feli. in. c. in psentia. in. xxvj. col. in fi. de pba. non tamen alleg. Bal. in. d. c. cū causa. quē ego solus in hac materia allego.

133 ¶ Affinitas repellens a testimonio & admittens ad agendū sine mandato iuxta. l. sed et hec. ff. de procu. et. l. exigendi. C. eo. debet esse per lineam ascendentem vel descēdentem: non autem sufficit esse per lineam transuersalem. Ita singu. dixit Jnno. & Joan. an. in. c. nonnulli. de rescript. quod dictum ꝓ valde nota. refert et sequitur Ang. in consilio suo. cxciij. incipi. Visis ꝓcessibus &c. in. ij. colū. vbi dicit ꝙ ita intelligitur & limitatur. l. sed & hec. ff. de pcur.

☞ qō est valde not. in practica. (Et illud dictuz Ang. refert & sequi tur Jas. in repetit. l. admo. in. lxxj. col. post mediū. de iureiur. et in hac materia vide Alexā. in consilio. clxj. incipien. viso. in penult. colū. in fi. in. vj. volu.)

134 ¶ Tu scis ꝙ ꝓpter sterilitatem cōductori fit remissio canonis. vt habet in. c. ꝓpter sterilitatez. extra de loca. l. licet. cū vulgari. C. eo. titu. Sed pone ꝙ augetur introitus rei locate ipsi conductori aliquo modo: an tali casu dñs possit petere maiorē pensionē, & vi detur dicendū ꝙ sic. primo: qz contrariox eadem est natura iurib⁹ vulgaribus. sed si venit sterilitas & diminuat introitus fit remissio canonis et diminuitur pensio, vt in dictis iuribus: ergo crescente introitu debet crescere pensio. Secūdo quia eū sequunt cōmoda &c. licet cōtrariū teneāt dicta per Ange. in aut. vt determinatus sit numerus cle. in fi. quē refert do. Feli. in. c. cū. ad. Ferrarien. in prin. iij. col. de cōsti. & vide etiam Ange. in. l. illud quoꝙ. in. §. et si fideiussores. ff. de peti. hēr. Et p ampliatione huius limitationis adduci potest quod voluit Pau. de cast. in consi. suo. xvij. incip. in causa que vertit Parme. in vlti. col. versi. Idem si pretiū. Et Abb. in. c. quāto. extra de cēsi. vbi dixit ꝙ si fornarius se obligauit coquere panē alicuius fami lie pro. x. in anno: et his stantibus augeatur familia aliquib⁹ pso nis qō non potest petere maius salariū: ratio est, quia istud pēde bat a fortuna. et ideo si diminuta esset familia p mortē vel p absen tiam non deberet ipse fornarius habere minus. Ita pari ratione dicēdū est in dicto casu alluuionis et in fornario. vt dixit Cy. in. l. non modus. C. de seruit. & in. l. placet. in fi. C. de sacrosanc. eccle. et Pet. de ancha. in. d. c. quāto. de quo vide latissime p. d. Bartho. Lepol. in tracta. suo de seruit. vrba. predio. sub rub. de furno. in. ij. col. versi. Quinta questio &c. de quo dixi ego in repeti. rubri. C. de proba. in. lxxxij. colū. & in. l. a vobis quoꝙ. in. ij. charta. ff. de annu. lega. vbi late posui materiam incertitudinis. & faciunt optime dicta per domi. Alexā. in consilio suo. incipien. in occurrenti casu. in ij. colū. ij. volu. et per Bart. in. l. Seio amico. in fi. principij. Et ibi dixi. ff. de annu. lega.

135 ¶ Quero de notabili & quotidiano dubio, statuto cauetur ꝙ in strumentum debiti guarentigiatum habeat executionez paratā: pone tu petis a me centum ex aliqua causa, puta mutui vel depo siti: ego coram notario confiteor me debitorem tuum: ex illa causa notarius facit solēne instrumētum huius cōfessionis mee: an tale instrumētū habebit executionē paratā vigore dicti statuti. in quo breuiter dicas ꝙ nō: nā istud nō dicetur instm̄ debiti, sed potius instm̄ cōfessionis debiti qō sumit vires tm̄ a die talis cōfessionis et nō antea. ita sing. dixit Ange. in. l. si fideiussor. post princi. C. de

☞ fideiuss. qō nota. qz faciet tibi honorē si scies practicare. (Vide tñ olno q̄ dixi. j. in sing. 484. incip. si vera loqui fas est.)

136 ¶ Lōga ꝓfecto disputatio est inter docto. an donatio cā mortis sit cōtractus vel vltima volūtas, de qua qōne habet ꝑ doct. in. l. fi. C. de dona. cā mortis. et in. l. ij. ff. de dote pleg. & instit. de donat. in princ. & in. l. vnica. ad fi. C. de cadu. tol. & in. l. q̄ sub cōditione. §. hoc edictum. ff. de cōdi. instit. et habet late p do. Joā. de ana. in. c. qz in oibus. in. xxj. col. in ver. quarto querit. extra de vsuris. & p. d. Alex. in. l. ij. in prin. ff. de verb. obli. Sed p opi. ꝙ sit magis vlti. volū. ꝙ cōtractus que videt cōior ſm Lu. ro. in cōsi. 75. incipiē. Nescio &c. tene menti nota. verbū. ꝙ sicut legatū reuocat si testator volūtarie alienauit rē legatā, vt. ff. de adimē. leg. l. rē legatā. & l. fideicōmissa. §. si rem. ff. de leg. iij. ita etiā intelligit reuocata donat. cā mortis si ipse donās rem donatā volūtarie nulla necessitate cogēte aliena uerit. ita sing. dixit Dy. in. l. stichū q meus erit. ff. de leg. j. qō dictū tene mēti ꝑpetuo, quia est aureū. ſm Bal. in. d. l. stichum. vbi dicit alibi nō vidisse istud dictum. qō dictū etiā refert et sequit ꝑ valde sing. do. Alex. in. l. nō omnis. in prin. ff. si cer. peta. subdēs ꝙ eadez ratione si superuenerint inimicitie inter donantē causa mortis et donatariū inducetur reuocatio dona. sicut contingit in legato, vt in. l. ij. in fi. cum. l. seq. ff. de adimē. lega.

137 ¶ In iure clarū est qō eximens aliquē de manibus familie teneť ipse ad illud debitū soluendū ad qō tenebatur captus tanꝙ si pro eo fideiussisset. tex. est not. in. l. quotiēs. C. de exacto. tribu. lib. x. et ibi doc. et voluit Bal. in. l. aditos. C. de epis. audiē. et Ang. de are. in. §. penales. instit. de act. doct. in. l. j. ff. ne quis eū qui in ius voc. est vi exi. et voluit Bar. Bal. Ang. & Pau. de cast. in. l. sed eximen di. et in. l. seq. p illa iura. ff. ne quis eū qui in ius voc. Sz tene mēti vnum qō est fortius, vcz ꝙ nedū ille qui de facto eximit recte ca ptuz de manibus familie tenetur creditori ad solutionē illius de biti tanꝙ si fideiussisset: sed etiā ille qui notificauit debitori alicu ius ꝙ aufugere deberet: qz creditor suus ordinauerat facere eum capi & detineri, teneť creditori ad soluendū debitū illud si talis de bitor fugam arripuit. ita notabiliter dixit Pet. de ancha. in cōsi. suo. cccxlj. incip. viso themate. in fi. & Bal. in. c. dilectis. in. iij. colū. de app. & ibi Car. Alex. & Joā. de ana. in cōsi. lv. incip. qz dubia &c. in fi. ver. de quo dicto feci mētionē anno ꝓterito in repe. mea rub. ff. de fideiuss. in. vij. colū. in prin. qō dictum nō memini me alibi vi disse, ideo tene mēti qz quotidie occurrit in facto. vide tamen que

☞ dixi. s. in singu. xliij. incip. debitor. (Vide Jaso. in. l. j. §. qō ꝓtor. in. ij. colū. ne quis eū &c. Barba. in cōsi. lxxvj. incipi. sapiēter. in. iij. et. iiij. colū. in. v. volu. et vide. j. in sing. 366. incipiē. aliqua.) Qua aut pena puniat eximens reū criminis vide Bal. in. l. cuiusq. ff. ad leg. iul. maie. et Alex. consi. xxxv. incip. viso thema. in. ij. colū. in. ij. vol. et. j. in sing. 273. incipi. notissimū.

138 ¶ Judex vni⁹ territorij mādat executiōi sentētiā iudicis alteri⁹ territorij mediātibus lr̄is ipsius iudicis q tulit sentētiā: & hoc qñ bona sunt sita in territorio iudicis cui lr̄e dirigunt. ita habet in. l. a diuo pio. §. sentētiā. & ibi p doc. oēs. ff. de re iud. in. l. fi. ff. de iurisdi. oīm iudi. in. c. romana. §. cōtrahētes. de fo. competē. et ego alis sentētias infinitas mādaui executiōi ad petitionē aliquoꝝ iudicū dñ fui ius dicēs in plurib⁹ et diuersis locis ac sepi⁹ sententie mee eodē modo in subsidiū iustitie mediātibus lr̄is meis fuerūt misse

☞ executiōi, qz ita iura regrūt. (Vide ī materia ista Bar. ī cōsi. 450. incipi. qdā in terra Burgi. &c. in. ij. vol. & Jas. in. l. pperandū. in. §. finaūt re⁹. in. j. & ij. col. C. de iudi.) Pro qbus faciūt dicta p Albe. gand. in suo trac. malefi. sub rub. de citatiōib⁹ in maleficijs facti. in ij. col. ver. sed ego non puto. et vide Ang. in. l. cū vnius. §. pe. ff. de bo. auto. iudi. poss. Tene tñ mēti ꝙ istud ꝓcedit et hz locū qñ in dex alterius territorij pnūtiauit ſm leges: secus aūt si pnūtiauit et sentētiauit ſm statuta loci ipsius iudicis, qz tūc index alterius territorij nō teneť talē sentētiā mittere executioni. istud fuit sing. dictū Bal. in. l. j. in fi. verbis. C. de confes. & eiusdē Bal. hz non tam clare. l. j. in. iij. q. C. ne filius p patre. quā doc. p valde not. refert et sequit. d. Alex. in. d. l. a diuo Pio. §. sentētiā. in. j. addi. in. iij. colū. ver. secundo limita. ff. de re iudi. et Paleotus in. l. j. in fi. ff. de offi.

assesso.

assesso.qō tene mēti:qr poteris impedire executionē pluriū sentē tiarū ad quas iudices nō aīaduertūt.Et teneas mēti qō talis iu dex alterius territorij cui lr̄e dirigunt vt in subsidiū iuris exequa tur talē sentētiā pōt de iniqtate talis sentētie cognoscere:z si vide rit talē sniam iniquā aut de hoc vehemēter suspicet nō debet illā executiōi mādare.ita dixit Ang.in.l.si vt pponis.C.de execu.rei iudi.qō dicit esse valde quotidianū.ad que faciūt que dixi in.l.j.§. si quis vltro.in.vj.char.ff.de qōnib⁹.et in hac materia vide Pau. de cast.in.l.omnis.in.§.nihilominus.C.de episc.z cleri.

139 ¶ Dixi tibi superius qd appellatiōe filioz veniūt naturales tm̄: et plures casus in qbus tales filij naturales veniūt.ponit.d.Feli. in.c.in pentia.in.x.col.de pba.Tene tñ menti vnū not.casum in quo appellatione filioz nō comprehēditur naturalis tantū:mā si pater hz inimicitiā cū aliquo z secū facit pacē z prestat cautionez p se z filijs de illo nō offendēdo,nō tenet de offensa postea illi illa ta p filiū natur.tm̄.ita singu.dixit Cy.in.l.cum pater.§.volo.ff.de leg.ij.qō dictum refert z sequit.d.Feli.in.d.c.in pentia.in.x.colū. circa me.versi.et adde qd si pater.p qbus faciūt optime dicta p.d. Anto.in addi.Spec.in tit.qui filij sint legitimi.sub rub.vbi dixit qd statutū disponēs qō pater teneat emēdare damnū datū p filiuz nō cōprehēdit damnū datū p filiū spuriū.qō dictū sequit Alb.de rosa.in prima parte statu.qōne.xlix.inci.itē suppositio.z in.q.lxj. incipi.item q̄ro.in prima parte statu.z in.c.p venerabilē.in.xxxij. col.qui filij sint legi.z Jo.de imo.in.l.lucius.in.§.fi.ff.de leg.ij.vbi plus etiā dicit qd tale statutū etiā nō habebit locū in filio naturali tm̄:de quo etiā per eū in.l.ex facto.in.§.si quis rogat⁹.ff.ad trebe. et per Lud.roma.in.l.si filio.la seconde.ff.solu.ma.et per.d.Alex. qui alia plura refert in cōsi.suo.lx.incipi.visa legitimatione.in.v. col.in.ij.vol.vbi videas.licet in cōtrariū faciāt dicta per Ange.de aret.insti.de heredi.ab intestato.in.§.interdū.circa fi.et per Pe. de ancha.in cōsilio suo.clxxxvij.incip.apud me questio ista. (Et dicta per Jaso.in.l.si is qui p emptore.in.lxix.colū.ff.de vsucap.) Et vide plura ad materiam istam facientia p do.Alexan.in.l.fi.in apostil.C.de verbo.signifi.Tene menti perpetuo quia singularia sunt et de pane acquirendo.

140 ¶ Testis qui offert se ad testificandū contra aliquē presumitur suspectus:z ideo repellit sm Bart.in.l.post legatū.§.his vero.ff. de his qui.vt indig.Jac.de bel.in.§.si vero ignoti.per illū textuz. in aut.de test.Bal.in aut.sed nouo iure.in.j.colū.C.si certū petat. et in.l.quoniā liberi.in prin.C.de test.et Bart.in.l.vxori.ff.de fal. et in.l.que omnia.ff.de pcurat.z Abb.in.c.cū.Jo.circa fi.de accus. Attñ limita et restringe hoc nō habere locū qñ essemus in mate ria in qua ageretur de peccato euitādo:qr tali casu testi se offerēti credit.ita singu.dixit Jo.de imol.c.iurauit.p illū textum.de pba. qō dictum p valde nota.refert et sequit.d.Feli.in.c.ij.in.viij.colū. circa me.extra de testibus.vbi subdit qd ita pōt intelligi text.in.c. cū in tua.de spon.in ver.sponte oblata.z facit sm eū.c.preterea.le second.eo.titu.z ibi ponit etiam aliaz limita.not.ad illud,qd testi se offerenti.

141 ¶ Audiuisti forte aīs a ꝓceptoribus tuis q̄plures effectus iura mēti,sed forte nō audiuisti vnū quē volo te docere tanq̄ pulchrio rem z vtiliorem ceteris:ideo aduerte z tene menti qō si iuramētū est appositū p debitorem vel p se obligātem in ipsa obligatione, tunc nūq̄ potest talis debitor opponere prescriptionē.ita singu. dixit Lud.ro.in repeti.l.j.in.iij.chart.ver.z adde duas not.cautel. ff.de vsucap.vbi dixit qd ad hoc vt impediat ꝓscriptio.cautela est: q'in fine instrumēti apponat iuramētū,qr tunc est sublata prescri ptio:nā iuramētū ppetuat actionē.allegat tex.quē dicit sing.in.l. nā z postea.in.§.si dānet.ff.de iureiu.quē tex.dicit ipse ibi.qō alle gauit ad hoc Ang.in voce.et respondet ibi Lud.ro.ad ea q̄ cōtra hoc dictū possent adduci q̄ nō refero breuitatis causa.Et ita aīs iam pluribus annis elapsis habui et obtinui in cōtingentia facti in hac ciuitate,z fuit mihi necesse portare Ludo.ro.in pallatio in d.l.j.qr iudex noluit mihi credere qō hoc diceret Lud.ro. (Idez dixit Baueria.in.xxix.primile.iuramenti.quēvide.) Sed postea inueni.d.Jas.hāc partē tenētem in.§.sed aliqñ.insti.de vsucap.in suis additionib⁹ ad dñm Christoforū porcū in.vj.addi.q̄ incipit. Adde vnum notabile in materia.Et subdit ibi ipse qd hoc colligi tur ex not.p.d.An.post Host.in.c.si diligēti.extra de prescript.et dicit qd pro hoc faciunt not.p Bart.in.l.nā z postea.§.si is qui.ff. de iureiuran.et illud dictum etiā approbat do.And.bar.in consi. suo.xx.incipi.viso puncto.in pe.col.in.iij.volu.Et do.Bart.soci. in consi.suo.86.incip.in causa cōitatis ꝛc.in.v.colū.versi.secundo pbatur dicta cōclusio.Quod dictū tene cordi,qr aureū z vtile est. de quo ego etiā dixi in repeti.mea.l.fi.C.de pba.in.xxxv.char.vbi plures notabiles effect⁹ iuramēti cumulaui.Et ad predicta faciūt dicta p do.Feli.in.c.qñ.in.iij.col.post prin.extra de prescript.

142 ¶ Cautū est de iure ciuili ac etiā cōuenit iuri naturali qō que de nouo emergūt nouo indigēt auxilio.vulgata.l.de etate.§.ex cā.ff. de interroga.act.habet in.c.pe.de cle.nō resi.z in.c.suggestum.de decimis.z in.l.ex facto.ff.de vulg.z pupil.et facit optime tex.not. in.l.si hoiem.ff.mādati.cū multis si. (Vide.j.in sing.233.incipi.q̄ de nouo ꝛc.z omnino Decius in consi.cccxxxv.inci.viso.in.ij.col.) Et adeo est vera hec regula,qd lz exceptio excussionis sit dilatoria vt habetur in.l.peremptorias.C.sniam rescin.nō pos.z in.c.inter monasterium.de re iud.z in.l.ita demū.C.de pcu.cum simili.et sic debet opponi ante lit.cōtest.vt in dictis iuribus.attamē si prius fuit facta excussio contra debitorem principalem et ipso non re perto soluendo creditor velit agere cōtra fideiussorem vel contra extraneos possessores et interim superueniant bona de nouo de bitori principali poterit ipse fideiussor vel tertius possessor cōtra quē ageretur de hoc excipere z petere qō de nouo fiat excussio cō tra ipsum principalem.ita sing.dixit Cy.post Pet.in aut.ꝓsente. C.de fideiussoribus.in pe.q.z Bal.z Pau.de ca.in.l.fi.§.j.ff.si cer. peta.z Bal.in.d.l.peremptorias.idem voluit do.Alexā.in cōsilio suo.100.incip.discussis.in pe.col.in.v.volu.z ibi alia nota.subdit in materia,q̄ vide.de quo latius dixi in cōsi.meo.51.inci.sup arti culo.in.iij.char.z dixi anno preterito in repet.rubri.ff.de fideius. viij.col.vbi videas. n°10

143 ¶ Filio bastardo nō pōt recta via seu directe aliquid relinqui a patre.aut.licet.C.de natu.libe.l.fi.eo.titu.§.ne igitur.in aut.quo modo naturales effici.sui.habetur per scriben.in.c.cum haberet. extra de eo qui duxit in matrimoniū quā polluit p adulteriū:sec aūt est in nepote legitimo nato ex ipo filio bastardo,vt volūt do cto.in dictis locis.sed scias tamen quod licet legitimus natus ex spurio possit institui vel ei relinqui ab auo:istud tamen nō habet locuz in nepote nato ex filio incestuoso qui a nullo ex parentibus institui potest.ita sing.dixit Bal.in.c.in pentia.in.viij.colum.de pba.vbi dicit qd de hoc est casus vnicus in iure.in.l.si quis incesti. C.de incest.nupt.

144 ¶ Error in nomine appellatiuo nō vitiat actum seu dispositio nem dūmodo de corpore cōstet.ita habetur p scribē.in.l.si quis in fundi vocabulo.ff.de lega.j.et in.l.his verbis.§.fi.ff.de here.instit. et per docto.post glo.in.l.q̄ extrinsecus.ff.de verb.oblig.Et ideo tene menti qd si qs puta Titius fuit exbānitus ex ciuitate ppter homicidiū et in banno iudex errauit,quia debebat dicere qd ban niebat Titium de Mutina,qr erat de Mutina:et dixit Titiū de Ferraria,et sic errauit in nomine patrie:attamen valebit tale ban num si cōstat de corpore z de maleficio per eū commisso.ita singu. dixit Ange.in.d.l.his verbis.§.fi.ff.de here.institu.vbi refert alīs quendā hic Bononie fuisse decapitatū,qr erat descriptus in nu mero bannitor tanq̄ esset de vna ciuitate cuz esset de alia:et ipse ppter hoc nō credebat esse bannitū,attamē fuit captus z decapi tatus z iuste.sm Ang.ibi,ex quo cōstabat eū fore citatum z male ficium cōmisisse.et istud dictū refert z sequit p valde not.Barba. in.c.significante.in.iiij.charta.de rescrip.

145 ¶ Frāgenti fidem fides frangat eidē.l.quero.§.inter locatorem. ff.locati.cū si.Attamē teneas mēti qd lz transactio sit facta animo nouādi z ex ea pignus datū sit,si tñ transactio nō seruat pign⁹ nō restituit,sed p obligatione nouata retinetur.qō est valde notatu dignum.ita sing.dixit Ang.in.l.est differentia.ff.in quibus causis pig.ta.cōtrahat.z vide Ang.de are.in.§.item seruiana.in.iij.col. versi.quero an inuecta ꝛc.insti.de actionibus.

146 ¶ Creditor nō pōt cogi ante tēpus ad recipiendā pecuniā sibi ꝓmissam nisi interfit debitoris,vt habet in.l.si pecuniā.ff.si certuz peta.et in.l.titius.ff.que res pig.obli.pos.z in.l.qui rome.in ꝓnc. ff.de verb.obli.Scias tñ in hac materia qd lz aliquo casu creditor cogi possit recipere pecuniā sibi debitā ante tēpus,attamē quan do aliquis dz recipere aliqd ab aliquo qd cursu temporis deterio rari pōt,vt vinū/granū/oleum/z similia,nunq̄ hoc casu cogit re cipere ante tps.istud fuit sing.dictū Guil.de cu.in.l.cōparatiōes. C.de fi.instrumen.qō dictum p valde not.refert z sequitur Ange. in.d.l.titius.in fi.ff.que res pig.oblig.pos.de quo etiā aliquid per Pau.de cast.in.l.item quia.in fi.ver.vltimo q̄ro.ff.de pactis.

147 ¶ Filius presens z tacēs obligat ex matrimonio cōtracto p pa rētes suos.c.vnico.de despon.impub.lib.vj.et hoc pcedit z indu sanguineis illius filij vel filie,quia licet sit ꝑsens z tacēs nō obliga tur ex mr̄imonio cōtracto p tales cōsanguineos.sm Jo.an.in.d. c.vnico.in nouella.z do.Abb.in.c.nōne.de presump.z in.c.j.in vlt. not.extra de matrimo.cōtracto cōtra interdic.eccle.Sed hoc di ctum limitat,vcz nisi causa cognita cōstaret filiū vel filiā ob reue rentiā parentū vel alterius ipsor tacuisse:quia tūc filius q tacuit non obligabitur tali matrimonio.Jta sing.dixit do.Abb.in.d.c. nōne.in vlt.col.de presump.qō dictum refert et sequit.d.Feli.ibi. in.iij.col.z de eo facit magnū festū dicēs qd nunq̄ obliuiscaris hoc dicto:qr istud dictū ipse alibi nō legit.et qd istud dictū est aptū in fringere mille sponsalia. (Vide.j.in sing.cccxv.incip.validū est argumentū.z in sing.cccxlvij.incip.matrimonium ꝛc.)

148 ¶ Graue est fidem fallere.l.j.ff.de cōstit.pecunia.in princ.Et ni hil tam congruum humane fidei q̄ pacta seruare.l.j.ff.de pact.l. iuregētium.§.pretor ait.eo.tit. (Vide Decium in.l.ea est natu-

ra.ff.de reg.iur.ad fi.) Et ideo dixit glo.ꝛ Bal.ibi post eam in.l. a procuratore.C.man.qđ nihil est melius bona fide.et facit tex.in epistola inter claras.C.de summa trinitate ꝛ fide catholica.vbi dicit qđ nil luce prefulget quã recta fides in principe. Et ideo tenemenți singulare verbum do.Andre.nam tu scis qđ ex pacto nudo non oritur actio regulariter.l.iurisgen.§.igitur nulla.ff.de pac.cũ simi.attamen lz pactũ nudũ non pariat actionem de iure:quia tñ procedit ꝑm precepta iurisgentium non debet denegari iustitia si pro illo petaꝫ.ita sing.dixit do.An.in.c.que in ecclesiarum.de cõstitu.qđ dictũ refert ꝛ sequitur do.Alexã.in.l.quintus.in apostil. ad Bar.ff.mãdati.pro quo dicto ipe do.Alexã.allegat aliqua ibi. de quo dicto vide eũdem Alexan.in.d.§.sed cum nulla.circa fi.et pro istis facit quod dixit Bart.in.d.l.quintus.vbi inquit ꝙ verecundia est denegare ꝙ pacto nudo quis ꝑmisit.et ideo dixit Bal. in.d.l.j.ff.de pactis.in prin.ꝙ Aristoteles dixit ad Alexandrum. o Alexander,serua fidem.et ibi etiã refert magistrũ sentẽtiarũ dicẽtem ꝙ deus obligatur ex fide.et ꝑ istis facit text.in.c.iuramẽti. xxĩj.q.ij.vbi dicitur ꝙ inter simplicẽ loquelã ꝛ iramentũ deus nõ facit differentiam.qđ etiam dixit glo.in.c.j.extra de pact.et faciũt dicta ꝑ doct.in.l.digna vox.C.de legi.attamẽ predicta oĩa cessant modernis temporibus:qꝛ vt experientia docet fides in totum est annihilata,ꝛ infidi ꝛ improbi sunt in precio ꝛ alios antecedũt ꝛ a ꝙplurib⁹ venerantur.

149 ¶ Vouentes tenenꝫ vota adimplere nisi aliqua iusta causa adsit vt habetur in toto titulo.extra de voto.facit illud,vcz Vouete et reddite ꝛc.et iura fauẽt votis ꝛ vota adimplere volentibus.Ideo tenemẽti ꝙ si alicui sint assignata cõfinia ꝛ ille promittat nõ exire de cõfinibus sub pena,si tamen exit de cõfinibus vt vadat ad complendũ votum non cadit in penam.tex.est ꝛ glo.sing.in.l.illud.ff. de offi.presi.que iura ad hoc allegãt moderni.in.c.literaturam.de voto.Et facit quod dicit Bal.in.l.j.in.iĩj.col.C.de edil.act.vbi dicit qđ mulier exiẽs de carceribus vt vadat ad aliquã ecclesiã causa implendi votũ non dicit aufugisse de carceribus.quod nota.adde hic Pap.de cast.in.l.si filiussa.§.fi.ff.de procura.vbi dicit ꝙ facta religiõis gratia excusant facientez.Et facit dictum Ray.de forli. in.l.qui cum vno.§.fi.ff.de re milit.vbi dixit per illum text.ꝙ filio existẽti in religione licitũ est illã exire pro alendo patrẽ.qđ dictuz refert ꝛ sequitur Nellus in tractatu bannitor.in prima parte scõi temporis.q.xlviĩj.incipi.Quero an bannitus.in fi.

150 ¶ Accessus ad meretrices publicas nõ nuptas est impunibilis de iure,vt habeꝫ in.l.si vxor.et ibi ꝑ Bart.ff.de adul.ꝛ in.l. si ea.et in.l.qui adulteriũ.ꝛ vtrobiqꝫ per Ange.C.de adult.et habeꝫ in.l. verũ.ff.de fur.vbi voluit hoc Bar.dicẽs ꝙ coitus cũ meretrice est impunitus,allegat.l.j.C.de cõcubinis. (Vide Alex.in consi.99. incip.visa inquisi.in.vj.vol.in vlti.colũ.in princ.) Et hoc voluit Alb.gandi.in suo tractatu maleficior.sub rub.de aliquibus q̃stionibus varijs in maleficijs.in.j.colũ.in fi.ver.questio de facto.Do tamen tibi casum singularem in quo accessus ad publicas meretrices etiam nõ nuptas ꝛ habẽs rem secum punitur tanq̃ si accessisset ad mulierem honestã:qui casus est quando meretrix ipsa est carcerata:nam tunc accedens ad eam ꝛ habẽs rem secum punitur ac si accessisset ad mulierem honestam.Ita singulariter dixit do. Paris de puteo in suo solẽni tractatu sindicatus.in.xvj.charta. sub verbo,adulterium.in.j.colũ.Mouetur ad hoc dicendum ratione notabili,vcz.Nam licet ex forma statuti bãnitus possit impune occidi et offendi:attamen istud fallit in bannito capto ꝛ carcerato.quia talis bannitus ꝛ carceratus non potest offendi,quia carcerati sunt sub protectione curie.l.fi.C.de custodia reorum.et offendens talẽ bãnitũ debet puniri.ita dixit Bar.in.l.in laqueũ. ff.de acquirẽ.re.do.ꝛ in.l.j.§.transfugas.ff.ad leg. corne.de sica.et in.l.legis iulie.ff.ad leg.iul.de vi priua.Sz tu adde qđ idẽ tenet.d. Nellus in trac.bannitor.in.ĩj.parte secũdi tẽporis.q.xxviĩj.et ibi in.q.xxiĩj.incip.quero quidam.ꝛ Bal.in.l.libertas.ff.de statu hominũ.vbi subdit in ꝓposito ꝙ si captus est bãnitus ꝛ carceratus et oz suspendi,ꝙ si affines sui eũ venenãt in carcere ne vituperenꝫ ꝙ puniri debẽt tãq̃ parricide.idem dixit Jo.de ana.in.c.cũ iuramẽto.in vlti.col.de homic.ꝛ de bãnito carcerato tenuit idez Bal. in.l.fi.C.de malefi.ꝛ mathe.et in.l.fideicõ.§.si quis.ff.de lega.iĩj.et in.l.j.C.vnde vi.in pe.colũ.ꝛ voluit Bart.in.§.arripiat.in auꝫ.vt oẽs obe.iudic.et Joã.an.in additio.Specu.in titu.de accu.in.iiĩj. parte.in.§.sequiꝫ.in addi.magna.in.iĩj.col.ꝛ Joã.de imo.in.l.publius.§.j.de cõdiꝫ.ꝛ demonstra.ꝛ Joã.de ana.in.d.c.cũ iuramẽto. et in.c.j.in fi.de sortilegijs.Et sic ex hac rõne cõclusit ipse do.Paris in.d.suo tract.ꝙ licet meretrix possit impune cognosci,non tñ hoc habet locũ in meretrice carcerata ne fiat iniuria castitati carcerum ꝛ loci qui est publicus.p.l.j.C.de officio ci.iudi.et ꝓ rationẽ auꝫ.nouo iure.C.de custo.reor.tene menti qꝛ alibi nõ legi hoc dictũ.Pro quibus etiã facit qđ voluit Pau.de cast.in cõsi.suo.193. incip.viso ꝓcessu.in.ĩj.col.vbi dixit ꝙ etiã in bello licito nõ est licitum occidere inimicũ postq̃ est captꝰ.p.d.l.libertas.ꝛ vide in tractatu violãtes.in verbo,mortui.in.iĩj.char.in.iĩj.colũ.in fi.ꝛ ibi in ☞seq.col. (Et idẽ dixit text.in.c.noli estimare.xxiĩj.q.j.) Et Alb. gand.in tracta.maleficior.sub rub.de bãnitis ꝑ maleficio.in.vĩj. col.versi.vlt.duas qõnes.vbi melꝰ omnibus alijs examinat illud de bannito capto:an possit tunc impune occidi a priuato vigore statuti permittẽtis bãnitum posse impune occidi.

151 ¶ Semp in dubijs ꝛ obscuris benignior interpretatio est fiẽda.l. semp in obscuris.de reg.iur.l.arrianus.ff.de act.ꝛ obli.l.absentez. ff.de penis.l.merito.ff.pro socio.cũ infinitis similibus.de quo ego late locutus sum adducẽdo forte centũ doctrinas ꝛ pulchra dicta in repe.mea.l.fi.C.de ꝓba.in.3o.char.Sed scias ꝙ ista regula non hz locũ vbi agiꝫ de vtilitate anime:qꝛ tali casu melius est ꝑsumere delictum q̃ non delic.ita sing.dixit Pe.de ancha.in cõsi.suo.179. incip.prima facie.vbi cõsuluit,aliquis in testamẽto cõfessus est se esse vsurariuz:vtrũ ista cõfessio referaꝫ ad totum tẽpus preterite vite,vel ad quãtum adeo ꝙ possit agi cõtra heredem vt restituat. et cõcludit qđ referꝫ ad totum tempus vite cũ agaꝫ de salute animarũ vnde cessat.d.l.merito.ꝛ alia iura allegata:qꝛ in foro anime timẽda est culpa,etiaz vbi culpa non est.c.cõsiliũ.de obserua.ieiunior.et istud dictuz ꝑ valde not.allegat ꝛ sequiꝫ.d.Feli.ĩ.c.oudũ. in.v.col.in prin.de presump.vbi ꝑ hoc etiã allegat Inno.in.c.ad audientiã.de homici.vbi dicit ꝙ in foro anime debet qs in dubio presumere se irregularẽ.ꝛ allegat.c.illud.de cle.excõmunicato mi. et glo.in.c.cõsulti.de regulari.et illud dictũ etiaz refert ꝛ sequiꝫ.d. Feli.in.c.auditis.in antepe.col.de prescript.vbi ipse ibi per duas colũ.ponit multa circa materiã dicte regule,ꝙ semp in dubijs ꝛc. Et vide Lazalu.in repe.l.admonendi.in.xix.char.in.iĩj.col.versi. quinimo.ff.de iureiuran.et Bal.in.c.j.in prin.in.vj.col.circa ꝓnci. quib.cau.feu.amit.

152 ¶ Succumbẽs in cãusa habet.x.dies ad appellandũ.auꝫ.hodie. C.de appel.ꝛ in coz.vnde sumiꝫ.aꝫ non appellãdo infra decẽ dies a tẽpore sentẽtie ipsa sententia transit in rem iudicatam,vt in dictis iuribus habetur.Scias tamen vnum:ꝙ si aliquis agẽdo prin cipaliter de nullitate dicit sententiam nullã,ꝛ ꝓbabili ratiõe hoc facit ꝙ interim ei non currit tempus appellãdi.ita multum not. dixit Bal.in.l.cõtra maiores.circa fi.C.de inoffic.testa.qđ dictum provalde nota.ꝛ eleganti refert ꝛ sequitur Ange.in.l.Paulus.in §.heres rogatus.in fi.prime colũ.ff.de vsur.et vide que dixi.s.in sing.51.incip.instantia cause ꝛc.

153 ¶ Clausula si ꝑces veritate nitaꝫ est magne importãtie,de qua per Hostiẽ.ꝛ doct.in.c.ex parte.le ꝑmier.de rescript.Barto.in.l.a diuo pio.ff.de re iudic.ꝛ in.l.iuste possi.ff.de acquirẽ.pos.et in consilio incip.missus in possessionẽ.p Inno.in.c.cũ nostris.de ꝓcess. ꝓben.ꝑ glos.ꝛ doct.in.l.itẽ qꝛ.ff.de pact.per Bal.in.l.ꝑscriptione. C.si cõtra ius vel vti.publ.per Hostiẽ.in summa.in titu.de rescri. §.ꝙ iurisdi.cõferat.ꝑ Ange.in.§.sed ꝙ principi.instit.de iure naturali.in prin.vlt.col.Et in materia huius clausule tene mẽti vnũ sig.verbũ,vcz ꝙ si papa mãdat fieri certũ qd sub pena excõicationis late sententie ꝛ illud non fiat nõ incurriꝫ excõmunicatio non obediendo si narrata nõ sunt vera,quia ista cõditio si preces veritate nitãꝫ,que subintelligiꝫ suspẽdit excõmunicationẽ ante eiꝰ verificationem.iuxta not.in.c.preterea.de appel.Ita sing.ꝛ egregie dixit Pe.de ancha.in cõsi.suo.ccxlj.incip.ꝑ predicta ꝛc.ad finem. qđ dictum refert ꝛ sequitur ꝑ valde no.d.Feli.in.c.fi.in.x.col.post me.de presump.et in.c.ex parte.in prin.v.col.de rescript.

154 ¶ Cuilibet licitũ est parietẽ vel domũ suã tollere seu altiare vsqꝫ ad celum,vt habeꝫ in.l.altius.C.de serui.ꝛ aqua.ꝛ in.l.fi.ff.de seruitu.ꝛ in.l.fi.§.pe.ff.qđ vi aut clam.ꝛ in.l.cũ eo.cũ simi.ff.de serui. vrb.pred.Tamen limita hoc tribus modis:primo ꝑ casum notabilem in.l.fi.§.fi.C.de seruitu.vrb.pred.Secũdo limita qđ nõ licet altiare domũ seu parietez qñ preiudicareꝫ vsufructuario vicino. Ita nota.dixit Ange.in.l.si is qui.ff.de vsufruct.vbi dicit hoc esse notãdũ cõtra illos qui locãt domos vel vsumfructũ earũ cõcedũt vt nõ possint postea altius tollere edes suas ꝑ quas auferaꝫ lumẽ domoz locatarũ.quod dicit ibi Ang.esse no.qꝛ quotidianũ.Tertio limita nisi quis velit altiare edes suas vel parietẽ principaliter animo ꝛ intẽtione nocendi ꝛ nõ alia necessitate ductus:quia tunc nõ potest.ita not.dixit Lud.ro.in cõsilio suo.lĩ.incipi.in q̃stione circa fi.allegat.l.j.§.deniq̃.ff.de aqua plu.arc.ꝛ idem apertius firmat Pau.de cast.in.d.l.de seruitu.vrba.predio.vbi dicit qđ consultus ita de facto respõdit. (Vide Alex.in 2o.fi.ix.inci.cõsideratis.in.vj.vol.ꝑ totũ.) Et ꝑ hoc faciũt optime dicta ꝑ Sali.post Bal.in.d.l.altius.vbi dixit ꝙ etiã in ꝓprio pariete quis nõ põt facere fenestrã ad emulationez alterius:puta vt inspiciat religiosos vel religiosas vel vxorẽ vel filiã vicini:secus aũt si cõcurreret vtilitas sua.quia tũc posset:licet tũc vicinus damnũ patereꝫ.ita dicũt doct.in dictis locis.tene mẽti ꝑdicta,quia quotidiana:ꝛ aꝰ dum fui in offi.pluries iudicaui sup huiusmodi fenestris vel muris fiendis vel nõ fiendis inter vicinos rixosos ꝛ nequissimos:quia sepiꝰ prosequuntur se capitali odio,vt docet experientia.

155 ¶ Doctrina ac cõclusio cõis doctor ꝙ post conclusum in cã vsqꝫ ad sententiã iudex potest interrogare partes ad clarificãda dubia circa

circa merita cause ẽt si ꝓcedat ad vtilitatẽ ꝓuatã. de quo habeꝛ ꝑ doc. in. c. pastoralis. de causa poss. ⁊ proprie. ꝑ Bart. in. l. si quid ex pãsila. in fi. ff. de leg. ij. in. l. j. C. de sentẽtijs que pro eo ꝙ inter. per Bal. in. c. eã te. in. iij. col. de rescrip. ⁊ in. c. ex parte. in. iiij. colũ. eodẽ titulo. ⁊ in. c. cũ clamor vbi per doct. de testi. ⁊ in. l. ij. C. de rescin. ven. ⁊ in. l. transigere. in. 4. col. C. de transactio. ⁊ in. l. presbyteri. in. ij. col. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. cũ Joannes. vbi bonus tex. extra de fi. instr. ⁊ in pluribus alijs locis que nõ refero breuitatis causa. Limitatur ⁊ restringiꝛ singu. per Inno. ꝓcedere ⁊ habere locũ dũ modo iudex ipse interroget circa dubia eoꝝ q̃ acta sunt ante cõclusionẽ in causa. secus aũt si vellet de alijs q̃rere vel interrogare quia nõ posset ꝯm Inno. in. d. c. cũ Joãnes. quod est multũ not. quod dictũ dicit ibi dñs Card. esse incognitũ seu ignotũ ⁊ ꝙ ipse sepe vidit hoc dictũ ignorari inter eos q reputabanꝛ peritissimi i iure. ideo est signandũ ꝯm ipsum. et istud dictũ cõmemorat. d. Fely. in. d. c. cũ Joannes. referens predicta verba do. Card. subdens ꝙ ita ẽt dixit Specu. in. tit. depositi. §. 4. versi. sed si ante. et Bald. in. l. per hanc circa prin. C. de temp. appel. ⁊ Pet. de anch. dicens se ita cõsuluisse in. c. j. in prima col. de cõfes. in. 6. ⁊ Lud. roma. in l. 4. §. hoc aũt indiciũ in vlti. col. ff. de damno infec. et Dominic. in. c. ij. in vlti. col. de resti. in integ. lib. vj. ⁊ Specu. in tit. de test. §. satis vtiliter. ver. Quid ergo si peto ⁊ dicit ꝙ ita cõsuluit. d. Lar. consilio. lxxiiij. incip. Titius. ⁊ alia ibi adducit. ad propositũ not.

☞ que videas per te. (Vide tamen do. Alex. in. d. l. iiij. in. d. §. hoc aũt indiciũ in. iij. col. in ver. ij. adducit. ff. de damn. infec. vbi tenet expresse contrariũ.)

156 ¶ Nemo prudens est qui nesciat ꝙ ad validitatez testamenti requiruntur septem testes. vulgata. l. hec consultissima. in princi. C. de testamen. insti. eo. §. j. l. fi. in fin. C. de codici. habetur. in. l. heredes palam. in. §. penul. ff. de testa. cum simi. Tene tamen menti ꝓpetuo ꝙ est dare casum quo sufficit probare testamentũ per duos testes. Nam licet regulariter testamẽtũ debeat ꝓbari per septem testes vt dixi, tamen si ipsa scriptura testamenti facta fuit coram septem testibus ⁊ est deperdita sufficiet hoc casu probare per duos testes casum amissionis illius scripture ⁊ continentiam ipsius ad hoc vt dicatur esse plene probatum testamentum. Ita singulariter dixit Bald. per illuz textum. in. l. testium. in. ij. col. C. de testi. quod est menti tenẽdum secũdum eum ibi. quod dictum sequitur ibi Saly. ⁊ illud refert ⁊ approbat Lud. ro. in. l. ij. C. de bono. pos. ꝯm tab. ⁊ Raph. cuma. in. d. l. hered. palam in princ. vbi dicit hoc dictum esse menti tenenduz. de quo dicto etiã facit festũ dominus Bapti. de sancto seue. in repe. sua. l. admonẽdi. in. xliij. col. in fin. ff. de iureiur. ⁊. d. Alex. in. d. l. ij. C. de bo. pos. ꝯm tab. vbi plura bona dicta pro hoc dicto Bal. adducit. ⁊ idem do. Alex. in. l. si vnus post prin. C. de testa. Et in. l. ij. §. diuus. ff. de iure fis. Pro quo dicto optime faciunt dicta per Bald. in. l. j. §. fin. C. de cadu. tollen. vbi dixit ꝙ perdito volumine statutoꝝ potest eoruz tenoꝛ probari per testes: que probatio est quoddam notoꝝium. quod dictũ refert ⁊ sequitur. d. Feli. in rub. de constitu. in. ij. col. ⁊ faciũt dicta per Bal. in. c. j. §. sacramentum. in. iij. col. in fi. de consue. recti feu. ⁊ per eundem. in. c. j. §. si enim dño. in prin. quid fit inuesti. ⁊ per eũdem. in. c. j. in vlti. colum. quot testes sint necessarij. ⁊ per Bal. in. l. comparationes. ver. iij. nota. C. de fi. instru. ⁊ per do. Alex. in cõsi. xlvij. in fi. pe. col. inci. abunde. in. ij. parte cõsi. ⁊ in eo. vol. cõsi. excv. inci. viso testamento. in. ij. col.

157 ¶ Volo te docere singulare verbum ⁊ vtilem doctrinã pur i materia probationũ i quo tpe iuuentutis mee dum erã scholaris allegaui in voce ⁊ in scriptis, postea doctoꝛ bis cõsului ⁊ obtinui. Sepenumero vigent in ciuitatibus statuta phibẽtia ꝓbationẽ fieri in aliquibus casib⁹ nisi ꝑ publicũ instrm. tñ ẽt hoc casu poterit fieri ꝓbatio ꝙ testes nõ obstãte tali statuto: nam hoc loco instrj puplici poterit fieri probatio per quinq; testes ⁊ erit plena ⁊ valida. istud fuit singu. dictũ Cy. in. l. optimã. C. de cõtrahẽ. ⁊ cõmit. stip. alle. tex. in. l. testium. C. de testi. idem dixit. d. Abb. referens Cy. in in. d. l. optimã. in. c. sicut cõsuetudo. extra de ꝓba. ⁊ in. c. cum Joãnes. in recollectis Parmensibus. de fi. instr. qõ dictũ etiã cõmemorat. d. Feli. in. d. c. sicut cõsuetudo. in. v. col. de quo etiã dixi in cõsi. meo. xliij. qõ inci. in cã pñti. in. ij. char. post me. vbi videas. Et vide do. Feli. in. c. si qñ. in. x. col. in prin. de rescrip. Quod dictum nõ tradas obliuioni: qz not. ⁊ lucrosum est ⁊ ego eum habui in facto dum assiderẽ in ciuitate Albigane in partibus Januensium.

158 ¶ Hodie cõiter in obligatiõibus apponiꝛ cõstitutum seu precarium. nam debitoꝛ dicit ꝙ ꝓ obseruatione cõtẽtoꝝ in tali obligatiõe vel instrõ ꝙstituit se noie creditoꝛis oia bona sua possidere iuxta. l. ꝙ meo. l. interdũ. cũ seq. ff. de acqui. pos. que appositio constituti seu ꝑcarij est maximi effectus. nam tunc si ipse debitoꝛ alienat aliqua bona põt creditoꝛ tanq̃ possessione priuatus agere cõtra possessoꝛem nulla facta excussione ꝺ debitoꝛem ⁊ põt agere cõditiõe. l. fi. C. de acquirẽ. pos. ⁊ fortius etiã non excussis alijs si plures essent ad eundẽ debitũ obligati ꝯm Jac. bu. in aut. hoc si debitoꝛ. in fi. verbis. C. de pigno. qõ etiã voluit Ang. in. l. exitus cõtrouersie. ⁊ ibi Rapha. ⁊ Jo. de imo. ff. de acq. pos. idẽ firmat domin⁹ Alex. ibi circa fi. dicens ꝙ hoc etiã voluit Ja. bu. in. l. fi. cũ aut. ibi posita. C. de act. ⁊ obli. ⁊ Pe. de anc. ibi in suis reportatis. ⁊ Ang. in. d. l. fi. C. de acqui. pos. ⁊ Bal. in. l. j. C. de reuo. his que i frau. cre. vbi dicit hoc esse verum quando intentatur conditio. d. l. fi. secus si ageꝛ hypothecaria. idem voluit Ang. in. l. ij. §. hac actione. el. ij. in fi. ff. vi bo. rap. ⁊ Bald. in. l. j. in fi. in reportatis antiquis. ff. pro soci. Ita residet do. Alex. in. d. l. exitꝰ. sz vltra eũ dicas ꝙ idẽ voluit d. Flo. in. d. aut. hoc si debitoꝛ. ⁊ Ang. de are. in. §. item si qs in fraudem. in. vj. col. in fi. ver. adde predictis insti. de act. que oĩa perpetuo teneas menti quia sepe ⁊ sepius occurrunt in facto.

159 ¶ Obligatio fideiussoꝛia transit in heredes. l. iiij. ff. de fideiuss. l. fideiussoris. C. eo. insti. eo. §. fideiussoꝛ. habetur. in. l. ex contractib⁹. ⁊ in. l. ex depositi. ff. de act. ⁊ obli. cum si. Scias tamen ⁊ teneas mẽti quod hoc fallit in fideiussione facta pro maleficio. nam talis fideiussio extinguitur morte fideiussoris ⁊ non transit ad heredes. ita dixit glos. multum singularis insti. de fideiuss. in. d. §. fideiussoꝛ. quam glo. ibi summe no. ⁊ exclamat Ang. de are. subdens hoc esse verum ⁊ procedere quando fideiussit simpliciter pro furto, vel alio delicto: secus si promisisset penã cẽtũ, ꝛdicaꝛ pro furto: quia tunc talis penalis stipulatio transit contra heredem ⁊ contra hereditatem iacentem quando fuit pura obligatio vel in diem. vt. l. ad diem. ff. de verb. ob. ⁊ ibi Bart. Ang. ⁊ Jmo. secus si sit sub conditione ⁊ sic nullam subsistentiã incipit habere cõtra defunctũ. de

☞ quo ibi latius per Ang. quem vide. (Vide. j. in singulari. cccliij. incip. animaduertant ⁊c.)

160 ¶ Pater ⁊ filius censenꝛ vna ⁊ eadez persona. l. cum scimus. ad fi. C. de agri. ⁊ censi. lib. x. ⁊ in. §. auctoritate. 25. q. 3. cum si. pro quo faciunt que habentur. in. l. isti quidẽ. ff. ꝙ me. cau. Et ideo ꝙsulit d. Maria. soci. in cõsi. liij. incip. Magnifice capitanee ⁊c. ꝙ nõ dicitur quis liber relaxatus de carceribus quãdo cogitur filiũ relin-

☞ quere in carceribꝰ ꝑ obside. (Vide. d. Phi. decium. in cõsi. ccxix. inci. viso pũcto. in. iij. col. in fi. ⁊ in cõsi. cclxij. in causa. in. ij. colũ. ad fin.) ⁊ dixit Lu. ro. no. verbum. in. l. j. ff. in ius vocã. vt eant ⁊c. ꝙ vbi etiam electa est industria persone potest quis seruire per filiũ. allegat tex. in. l. sciendũ. §. legati. ff. de lega. Et dicit sing. Inno. in c. cũ locuz. in prin. extra de spõsa. ꝙ si patri fit violẽtia corporalis. ⁊ filius aliquid fecit vt liberaret patrem ꝙ ille actus oꝛ factus per metuz ac si illata fuisset filio. ⁊ dixit singula. Bald. in. l. ea lege. in viij. colũ. C. de cõdit. ob causam. ꝙ prohibitus alienare in potentiorem. potest alienare in filium quãuis potentiorem. allegat gl. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verb. obli. ⁊ dixit nota. Albe. de rosat. in. l. eũ qui probabilẽ. C. de epis. ⁊ cle. per illũ tex. ꝙ si filius verberat patrẽ. ⁊ si pater stuprat filiaz. nec ille filius nec ille pater presumiꝛ. Et adeo est verũ hoc ꝙ pater ⁊ filius censeantur vna ⁊ eadẽ persona ꝙ sicut nõ vz cõfessio facta metu tormẽtoꝝ seu renunciatio facta ob metũ torquẽdi filiũ ꝯm docto. post glo. in. c. afferte de presump. Item ẽt pro istis facit optime. nã vasallus. nõ teneꝛ iuuare dñm cõtra ꝓpriũ filiũ ꝯm Bal. in. c. j. de noua forma fidelita. ⁊ i. l. j. i. ij. q. ff. de rerũ diui. ⁊ in. l. j. §. ne aũt. C. de cadu. tol. ꝑ quo facit tex. in. §. fi. institu. de noxali. ibi, quis enim patitur filiũ suũ ⁊c. Et pro istis etiam optime faciũt alia ad hoc propositum adducta per do. Feli. in. d. c. afferte. in prima col. ⁊ per eundẽ in. c. si vero in. j. col. versi. limita. extra de sentẽ. excõi. Et adde hic Ange. in. l. j. §. fi pater. el secundo. per illũ textũ. ff. ad sille. vbi dicit ꝙ vasallus qui nõ iuuat patrem domini sui ille priuatur feudo sicut nõ iuuasset dominum suũ. ⁊ adde etiam hic no. ℞b. Ang. de aret. in lib. maleficiorũ. in verbo, ⁊ dictus Titius se defendendo. in. iiij. char. ver. Quero sicut. ⁊ vide Cepo. in cõsi. lv. incip. Unus ⁊c. in. iij. colum. Et vltra omnia supradicta ⁊ oĩa adducta per do. Feli. in dic. locis. ego adduco not. ⁊ singulare verbũ Bal. ⁊ And. de isernia post gl. in. c. j. in prin. in final. verbis. quibus modis feu. constit. potest. vbi dixit ꝙ feudũ simp. recept. intelligitur receptuz pro se ⁊ filijs suis masculis, licet in inuestitura de nullo herede sit facta mentio. Et idem dicit esse in emphiteosi qõ dicit esse notabile ⁊ tenẽdum cor di ideo non tradas obliuioni. idẽ dixit. And. de iser. in. c. quibus causis feu. amit. ⁊ do. Alex. in cõsilio suo. xvij. incip. attẽtis ⁊c. in ij. col. in. v. volu. dixi ego in preludio feu. in. ij. charta. de quo etiaz per. d. Alexã. late. in. l. qui rome. in. §. duo fratres. ff. de verb. obli. in. xxxj. col. versi. Sed circa hoc ⁊c. vbi improbat hoc dictum Bal. quo ad emphitheosim de quo ibi p eum. Et in hac materia ꝙ pater ⁊ filius ⁊c. adde cõtingentiã facti not. quã refert And. de iser. in. c. j. §. publici latrones. in fi. de pace tenẽda. vbi ponit seu refert rem memoratu dignã quã nõ refero breuitatis causa.

161 ¶ Emologatio seu approbatio laudi approbaꝛ vt quis nõ possit venire contra ipsum laudum: quia nemo est audiendus contra illud. l. quod generaliter. C. de non numera. pecu. l. ficut. C. de act. ⁊ ob. cum simi. Scias tamen ꝙ ecclesia potest petere restitutionez in integrum aduersus laudum enormiter eam ledens etiam si tale laudum fuit emologatum ⁊ etiam elapso quadriennio ⁊ etiam si predecessoꝛ prelati iurauerit in compromisso non contrauenire

laudo. Ita sin. concludit Lud. ro. in consi. suo. 369. incip. circa primum proposite consul. in. 6. colum. quod dictum pro valde not. refert et sequit̃ do. Feli. in. c. placuit in. 6. col. extra de prescript. pro quo allegat alia de quibus ibi per eum. nota

162 ¶ Tu scis q̃ si debitor legat creditori ꝙ funditur actio q̃ intelligitur legasse animo compensandi vt habetur in. l licet. C. ad. l. falcidi. ⁊ in. l. cũ secundum. C. de fideicõmi. ⁊ in. l. debitori. C. de pactis. cũ simil. Attñ limita hoc sing. nisi ipse debitor legando creditori dixerit lego tali creditori meo de bonis meis tãtũ ⁊c. quia hoc casu ipse creditor vltra creditũ suũ poterit legatũ petere nec hoc casu intelligetur factũ legatũ animo cõpensandi. Ita multũ egregie dixit Bal. in. l. si cũ dotẽ in. ℌ. si pater in fi. verbis. ff. solut. mat. allegans rationem dicens q̃ hoc operatur verbuz de bonis meis. qõ importat ⁊ intelligitur deducto ere alieno. l. subsignatũ ℌ. bona. ff. de verb. sign. quod dictum refert ⁊ sequitur. d. Feli. in. c. quoniã in. iij. col. circa princi. extra de prescript.

163 ¶ Crimen falsi est crimen enorme et aliqua habet vltra alia crimina. ideo dixit Bald. in. l. lucius. in fi. ff. ad turpill. quod in generali sermone remissionis delictorum nunquam comprehenditur crimen falsũ. idem dixit ℙet. de Ancha. in repet. c. j. ī. xxxix. charta. versi. Unde si statuto. de cõstitutio. ⁊ Ange. in disput. sua inci. exorta guerra ⁊c. Et dixit Ange. de Aret. in tractatu maleficiorũ in verbo falsario. in versiculo. Et tene menti tu iudex inquirens q̃ licet regulariter in accusatione vel inquisitione delictorum debeat apponi locus ⁊ tempus commissi delicti, tamen hoc fallit in crimine falsi quia in eo non requiritur apponi nec locus nec tempus. allegat ad hoc glosam institut. de publicis iudici. circa principi. ⁊ Bald. in. c. j. circa princip. quibus modis feudum amit. Et idẽ dixit ipse Ang. in. d. tract. malefi. in. ver. in platea communis. in princip. Et vide not. verba ℙau. de cast. in cõsilio suo. clj. inci. Videtur dicendum. post prin. et dicta per. d. Jo. Bapti. de cazal. in repeti. l. oẽs populi. in. cxj. col. ver. quinto fit statutũ. de iust. et iur. et vide omnino que dixi in. l. j. ℌ. si seruus. ver. vltimo pro predictis. ⁊c. ff. de q̃st. Et teneas mẽti q̃ lz cõfirmatio opet̃ supplemẽtũ defectus existẽtis in cõfirmato vt habetur in. c. quotiẽs. extra de pact. ⁊ in. c. j. de trãsact. ⁊ late p Oldra. in cõsil. suo. cclvij. incip. Factũ tale est ⁊c. in. iiij. col. ⁊ dixi supra in fin. lxxix. incipi. Confirmatio ⁊c. tñ q̃ illud qõ cõfirmat̃ puta priuilegiũ repitur falsum tunc cõfirmatio facta cũ quacũq; clausula vel ex certa scientia vel motu ꝓprio vel alio mõ nõ ꝓdest ⁊ nihil operatur. ita singu. dixit Abb. in. c. inter dilectos de fide instru. ⁊ ibi Do. Feli. post eum in v. colũ. qõ est singu. notandũ. q̃ põt seruire ad multa. ⁊ istud ẽt est de mẽte Inno. Jo. and. d. Card. ⁊ d. Anto. in dict. c. inter dilect. ⁊ vide que dixi supra in dict. sing. lxxix. in fine.

164 ¶ Nemo debet se submittere tormẽtis vel carceribus vt habeat̃ in. l. iij. C. ad. l. iuli. maiesta. ⁊ in. l. fi. C. de accu. immo si vellet quis sponte se submittere tormentis nõ posset. q̃ nemo est dñs membrorum suorũ. l. liber homo. ff. ad. l. aquil. Et ideo tene perpetuo menti vnũ q̃ licet per simplicẽ scientiã qsincidat ī crimẽ lese maie. vt in. l. quisquis. versi. fin. C. ad. l. iul maie. ⁊ ibi doct. ⁊ Barto. in. l. vtrũ. ff. ad. l. põpei. de pari. tñ istud est verũ q̃ talis scientia esset ꝓbabilis. secus aũt si esset improbabilis. quia tunc quis non cadit in crimen lese maiestatis per simplicẽ scientiã sine reuelatione. Ita singu. dixit Bal. in cõsilio suo. incip. q̃q̃ allegata sint multa. per plures ratiões ⁊ maxĩe per illã vez q̃ nemo debet se submittere tormẽtis vel supplicijs. Ad quid eñ tenetur quis reuelare qõ probare nõ potest: qui enim solum audit ⁊ non reuelat̃ quia ꝓbare non potest immunis esta delicto. vt habetur in. l. nostris. C. de calumnia. Et istud dctñ Bal. refert ⁊ sequit̃ Ang. de are. in libro maleficiorũ. in verbo. Che hai tradita la tua patria. in. ij. charta. ver. qõ crimen ⁊c. vbi dicit q̃ Bald. ex hoc infert q̃ assessores sequẽtes Bar. in. d. l. vtrũ ⁊ occidẽs homines solũmodo q̃ non reuelant secretum nõ probabile omnes sunt homicide: quia visus vidit, velit nolit auris audit. q̃ sensus corporis et primi motus nõ sunt in ptãte hoĩs vt dicit glos. in. l. j. ℌ. ius naturale in verbo cõiugatio. ff. de inst. ⁊ iur. Et illud dictũ Bald. etiã refert ⁊ sequit̃ Jo. de ana. in rub. de his qui fil. occid. de quo etiam per Ange. de are. instit. de pub. iudi. in. ℌ. publica. in fi. Et ꝓpter hoc ipse Bal. in. d. cõsil. deplorat memoriam fidelissimi militis dũi Donati de Barbadoris qui ob hãc causaz cũ aliquib⁹ alĩs fuit decapitatus. ⁊ subdit ibi Bal. q̃ anima Bar. est sepulta in infernũ ꝓpter illud dictum suũ. ⁊ dicit Ange. ibi q̃ hoc refert Joan. de platea doctor Bonoñ. instit. de publi. iudi. ℌ. publica aũt. pro quo facit ſm eum c. quia plerũq; ij. q. vij. Tu aũt vltra Ange. adde q̃ illud dictum Baldi refert ⁊ sequit̃ do. Feli. in. c. decetero. in vlti. colũ. de re iud. Et pro illo dicto Bald. cõtra Bar. est tex. ⁊ glo. quem ad hoc ego solus allego in cle. volẽtes in. ℌ. notarij in ver. ea probare valeant ☞ ⁊c. (⁊ ibi glo. tenet hãc partẽ. ⁊ idem tz gl. in. c. si quispapa supstite. lxxix. distin. ⁊ vide Flo. in. l. quotiens. ff. ad. l. aquil. vbi limitat hanc doctrinam.) de heretic. ex quo tex. colligit ibi. d. Cardi. q̃ qui nõ põt ꝓbare nõ tenetur nũtiare lz. d. Augu. de ari. in suis addi. ad Ang. vbi supra sequat̃ opi. Bar. in. d. l. vtrũ. dicẽs q̃ idez dixit ipse Bar. in. l. j. ℌ. occisorum. ff. ad fille. ⁊ ibi Ange. ⁊ Abb. in c. j. de rest. spo. sed Lud. ro. in. d. ℌ. occisorũ dicit q̃ cõtra Bar. ⁊ se quacescõsuluit Bal. Florentie ⁊ obtinuit lz Ang. in. d. verbo, che hai tradito la toa patria. dicat q̃ opi. Bart. seruat̃ in practica qõ mihi vĩ durũ ⁊ iniquissimũ ꝓpter ratiões Bal. ⁊ q̃ ſm opi. Bar. ⁊ sequaciũ innocentes punirent̃ ex defectu ꝓbationũ, qõ remotũ est ab omni iustitia ⁊ equitate. ⁊ in hãc partẽ ⁊ sic pro opi. Bal. cõcurrit Ang. in. l. frater. ff. ad. l. pompe. de parici. vbi dicit q̃ fuerũt decapitati plures ciues qui nõ reuelauerunt tractatum quẽ solũ modo sciebãt ⁊ nõ fuerunt participes, ⁊ dicit q̃ hoc fuit male ꝓfactũ ⁊ inique q̃ iura hoc nõ patiunt̃. de quo etiã per. d. Feli. late in c. quãte de snia excõ. ⁊ in. c. ij. extra de hereti. ⁊ subdit Ange. in. d. l. frater q̃ pena capitis est solũ qñ fieret tractat⁹ cõtra principẽ et ☞ papã ⁊ sic cõtra ecclesiã vel imperiũ. (Vide Alex. in ꝙsi. xij. inci. cõsideratis his in. j. col. in. vj. vol.) Et idẽ latius dixit. d. Mellus in trac. bannitorũ in. j. parte scõi tpis. q. xvj. incip. visis ⁊c. vide tñ Car. alex. in. c. j. in. j. col. que sint rega. in vsi. feu. ⁊ idem dixit Ange. de are. instit. de heredi. que ab intestato defe. in. ℌ. interdũ post ꝑn. lz cõtrariũ dicat ℙau. de ca. in. l. nemo in. ij. col. C. de epis. audiẽ. Subdit ẽt Ang. vbi. s. q̃ vnus forẽsis qui nõ est de populo ⁊ sic ius populi nõ dz tueri licet sciat conspirationẽ ⁊ nõ reuelet nõ dz puniri. ⁊ dicit q̃ hoc tz gl. in. d. l. vtrũ: in verbo cõscios ad que ẽt vide. d. Augu. de ari. in dictis suis addi. vbi ponit predicta ⁊ tz opi. Barto. ⁊ dicit q̃ al⁹ fecit vnũ potẽtẽ dñm decapitari de quo forte vt puto aĩa sua passa est ⁊ patiet detrimẽtũ ⁊ afflictionẽ apõ ĩferos in eterna secula. Et hic ẽt adde Bal. in cõsi. suo. 34. incipi. casus talis est Guido ⁊c. in fi. in. iij. vo. ⁊ in cõsi. ibi sequẽ. vbi dicit q̃ ꝙiunctio sanguinis aliqualiter excusat cõsanguineũ si nõ accusauit ꝙsanguineũ de crimine lese maie. Et plura ad excusandũ cõ sanguineum aliquid facientem pro sanguineo. vide per. d. Feli. in c. cum quidam in penult. ⁊ vlti. colũ. de iureiuran. ⁊ per Barto. in in. l. fi. in fi. ff. de here. institu.

165 ¶ Scriptum est in. c. sunt qui dicunt. xxvij. q. ij. ⁊ in. c. an quod̃ et in. c. penulti. xxxij. q. ij. ⁊ in. c. inter corporalia de transla. episcopi. Quos deus coniunxit homo non separet: matrimonium enim perfectum non potest etiam a papa dirimi ⁊ separari: quia papa non habet aliquam potestatem super tali matrimonio ſm Archi. in. c. quapropter. 27. q. ij. ⁊ Bald. in. l. deo nobis in. iij. colum. ver. vlterius not. C. de epis. ⁊ cle. Licet ex maxima ⁊ vrgentissima causa posset super matrimonio iã consummato disponere de plenitudine potestatis secundum Joan. andr. in regula actus legitimi de regul. iur. in mercu. ⁊ Bald. in. l. si tibi filius. ff. de adoptio. ☞ (Vide. d. Philip. deciuz in consi. 112, incipi. in presenti consultatio. quasi per totũ) ⁊ p ℙe. de ancha. late in consi. suo. 374. incipiẽ. revocatur in dubium. et per. d. Fely. in. c. que in ecclesiarum. in. v. col. de const. vbi loquendo remissiue plures alios ad hoc allegat. Teneas tamen menti q̃ si vir duxit scienter vxorem nõ cognoscibilez licet nõ debeant separari, tamen si eps qui satis est inferior papa videt eum suspectum de incontinentia debet prouidere vt contrahat cum alia ⁊ primam tenebitur alere. Ita dixit Abb. in. c. consultationi de frigi. ⁊ malefici. quod dictum refert et sequitur. d. Fely. in. c. latoz. in. ij. col. de re iudi. qõ est menti tenendum: q̃ sepe ista occurrunt in facto: ⁊ ego iam sunt. xij. anni quibus vidi hunc casum de facto hic Bononie.

166 ¶ Inconstantia reprobatur in qualibet persona et maxime in principibus. epistola inter claras. C. de summa tri. ⁊ fi. catholi. et habetur in. l. j. de consti. pecu. ⁊ in. c. j. de pact. cum si. et ideo dixit do. Cardi. in consi. suo. cxlvij. incipien. Dominus papa. q̃ si papa revocat omnes suas concessiones non intelligitur revocare a se initas per viam contractus. Et dixit idem Card. in consi. cxlj. incipien. punctus ⁊c. sanctissimus dominus noster. quod rescriptum contrarium primo non nocet̃ gestis iam legitime vigore primi. Et dixit singu. Bald. in consilio suo. vlti. in. j. volumi. in. v. colum. q̃ varietas seu vacillatio est legibus inimica et doli mali materia. vnde maxime conuenit regibus et imperatoribus illud verbum. Semel locut⁹ est deus. et iterũ. Quod scripsi scripsi. vnde dicit qõ principes debet habere vnum calamum et vnam linguam et non plures calamos et plures linguas, quia scriptum est. Que ꝓcesserunt de labijs meis non faciam irrita. Et ideo debet esse immobilis sicut lapis angularis et sicut polus in celo. Et in materia etiaz tene menti nota. verbum dominoz de rota in antiquis deci. xxix. vbi dicunt q̃ episcopus qui mandauit q̃ vni conferretur beneficium non potest variare etiam re integra. qõ dictũ pro not. refert et sequitur. d. Feli. in. c. cum olim in. iij. colum. de re iudica. vbi predicta et alia q̃plura similia adducit ad hanc materiam que vide re poteris.

167 ¶ Violentus inuasor alicuius rei punitur: q̃ perdit omne ius si quod habebat in re ⁊ punitur alĩs penis de quibus in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. Tene tamen menti q̃ si quis occupat rem ratione presumptionis iuris quod habet in re non solum in proprietate sed

prietate sed etiam in ciuili possessione excusatur a dolo: & a culpa & per consequens a pena dicte.l.si quis in tantam.C.vnde vi.ita singu.dixit Jnno.in.c.cum in officijs extra de testa.quod dictum pro valde not.refert et sequitur Bald.in auth.licentiam in vltima colũ.C.de episc.& cle.& d.Bartho.cepo.in consi.suo.iiij incip.visa querela &c.in fi.verbis.¶Exemplum ponit Bal.in ecclesia dicẽs q si ecclesia occupat possessionem rei que reuera pertinet ad heredem prelati q ecclesia non incidit in aliquam penam.quia ratione presumptionis iuris quam habet ecclesia pro se excusatur vt supra:idem a paritate rationis dici posset in priuato qõ est not. verbum.¶Hippoly.de ✠arsi.&c.

168 ¶Equalitas semper seruanda est in iudicijs vt habetur in.c.primo de re iudi.in.vj.et in.l.qui accusare.C.de edendo.et in.c.cum inter.de excepti.& in.c.nouit:de iudic.& iiñ.q.ix.c.vlti.et.iiñ.q.iij. c.ij.& l.nõ debet.ff.de regu.iur.& ff.q quisq iur.in rubro & nigro cum si.Et ideo teneas|menti q stante statuto q reus non possit opponere aliquã exceptionẽ vel defensionẽ cõtra instrm vel eius executionẽ si tamẽ actor qui petijt executionem instri nõ liquidi habuerit aliquam dilationem ad probandum & liquidandũ tunc durante tali dilatiõe poterit similiter reus pbare & allegare cõtra ipsam liquidationem & cõcernentia illa nõ obstãte dicto statuto. ita multũ signanter dixit Bal.in.l.si cãm.in vlti.colũ.C.de execu. rei iudi.quod dictum pro valde nota.refert & sequitur do.Jo.baptista de sancto Seue.in repe.l.admonendi.in.v.char.in.iij.colũ. in fi.ff.de iureiur.vbi ad hoc etiã allegat Bart.ibi & alios.et dicit q'ad hanc doctrinam Bal.semp recurrit in palatijs & in foro per causidicos:& ideo rogat oẽs tenere menti hanc doctrinã q faciet eã scientibus singularẽ honorẽ q cõiter ignorat fm eñ ibi. (Et illam doctrinã etiã refert & sequit do.¶Phili.decius in.l.nõ debet ff.de regu. iur.) Sed tu vltra eum ibi addas Bald.in.c.j.in.ij. col.in fi.extra de mu.petitio.vbi dixit q ille text.facit in argu.q si exceptio nõ põt probari per testes ex forma statuti,similiter nõ poterit pbari per testes actio seu replicatio:q iudex & iudiciũ nõ dz claudicare fm eum ibi:ad que etiã vide dicta do.Feli.in rubri. de rescrip.in.j.colum.circa me.Et per eundem in.c.ecclesia sancte ✠arie.in.xxxiij. col.post prin.de cõstitu.Jtẽ ad materiã istã adde q si captus est bãnitus cõdẽnat' de aliquo delicto q velit probare tunc suam innocentiã q eo tpe etiã aduersarius poterit probare nocentiã ipsius bãniti nõ obstante lapsu tpis:ita singulariter dixit Guido de suza.in.l.seruum quoq in.§.publice interest ff.de pcura.quẽ refert & sequit Jo.and.in addi.Specu.in titu.de accusatio.in quarta parte in.§.fi.in addi.incipiẽ.sunt ibi hec verba.in versi.subdit demũ. (Vide Jas.in.l.j.in.j.colum.versi.adde ad hanc legem.C.de iur.et fac.igno.et que dixi infra in singulari. cclxxxix.incipi.tu scis &c.& Jas.in repe.l.admonendi.in.vij.colũ. de iureiur.& Socy.in cõsi.cx.inci.insignis doctor &c.in fi.in.iiij.volu.¶Pet.de anch. in repe.c.canonũ statuta.in.cvij.col.versi. subiicio simile questionẽ de cõstitu.) Hippolytus de ✠arsilijs Juris Utriusq Doctor bononiensis &c.

169 ¶Nota est regula illa & vulgata q actore non probante reus dz absolui.l.qui accusare.C.de eden.c.vnico vt ecclesiasti.benefi.cum multis si.Et intellige q dz absolui.s.diffinitiue & nõ aliter vt dixit glo.in auth.qui semel.C.qũo & qñ iudex in verbo q locuz in fi. teneas tñ menti q si actori fuit statutus terminus ad probandũ absente reo & ipse actor nõ pbauit in termino q tũc licet reus debeat absolui per iura predicta tamẽ nõ debebit hoc casu absolui diffinitiue: sed absoluetur ab obseruatione iudiciũ: quia minus hoc casu imputat actori q si reus fuisset pñs forte confessus fuisset petitionẽ actoris:ita singu.dixit Jnno.in.c.prout.de dolo & cõtu.in fi.quod dictũ pvalde no.refert & sequitur Bal.in margarita sua in verbo,actor.ver.actor si dato &c.& do.Jo.bap.de sancto Seue.in repe.l.admonẽdi.in.vj.char.in.iiij.col.versi.Quintus casus.pro quo alle.dictã glos.in.d.auth.qui semel que optime facit. sed si vera loqui fas est ego & si minimus sim dico q pdicta doctrina Jnno.& sequaciũ nũq mihi placuit,maxime ppter rõnem per eum allegatã vcz,q si presens fuisset reus forte confessus fuisset. Tunc ego dico dato q non fuerit presens tempore statuti termini in quo potuisset ꝯfiteri.Jstud nihil releuat,q ipse actor in dicto termino sibi statuto ad probandũ potuisset citari facere reum & eidem facere positiones seu interrogationes quib' reus coact' fuisset rñdere medio iuramento suo & potuisset tunc reus sic confiteri intentionem actoris sicut potuisset cõfiteri qñ fuit sibi statutus terminus,si fuisset pñs tũc: & sic p hoc mihi vr q ratio Jnno. & sequaciũ nõ militet.Jdeo cogita q dubiũ ẽ quotidianũ & practicabile.¶Hippoly.de ✠arsi.&c.

170 ¶Animaduertant rogo pcuratores & q versant in palatijs maxime tirones ad vnã doctrinã notabilem que sepissime occurrit. Nam dixi supra prime q actore nõ probãte reus debeat absolui. Sed quero peto a te centũ vigore cuiusdã instrumẽti publici qõ effectualiter pduco cora iudice & eum dimitto in actis apud notariũ:tu negas mihi teneri in aliquo:quo stante iudex statuit mihi terminũ ad probandũ in quo termino nihil pduco sciens me pduxisse publicũ instrm faciens plenam fidem & eum dimisisse in actis apud notariũ cause an hoc casu tale instrm probet adeo q debeat seq snia ꝯdẽnatoria in mei fauorẽ absq eo q aliud faciam vel pducam: in quo dicas breuiter q nõ immo tu debebis absolui tanq ego actor nihil pbauerim vel pduxerim.Rõ autez est q& z produxeriz publicũ instrm debiti probans plene debitũ,attñ illud pduxi ante litem contestatã ad fundandũ intentionẽ seu petitionẽ meã nõ autẽ illud pduxi ad probandũ q eo tpe quo produxi.s ante lit.cõtesta.nõ poterant fieri pbõnes vt hr in rubro & nigro extra vt lit.nõ cõtesta.Et ideo tanq nõ probãs debeo succumbere & tu debebis absoluiita singu.dixit Fede.de se.in consi. suo.clx.incip.Casus talis est do.✠inus:vbi dicit q instrm productuz ante lit.cõtesta.nõ probat nisi post tpe pbatorio itez producatur & ideo cauti pcuratores tpe probatorio dicunt cora iudice pñte vel citata parte pduco ac reproduco oia antea producta per me in tali cã & tũc talia iura taliter reproducta plene probant.alle.ipse Fede.pro dicto suo casum quasi ad lram fm euz in c.veniens.el.ij.extra de testi.& que not.in.c.cum dilectus:de ordi. cogni.in glo.& hãc doctrinã pro valde not.refert & sequit do.Anto in.d.c.cũ dilectus.in.§.nos igit.in vlti.colũ.et in.c.j.extra de proba.& in.c.cũ veniissent:de testi.in intest.& do.Feli.in.c. causam q.in.ij.col.de testi.& in.c.j.in pe.colũ.de pba.vbi ponit not.restitutionẽ ad hanc doctrinã qnem vide post do.Ant.ibi qui dicit q productio instri ante lit.ꝯtest.nõ prodest ad merita cause nisi de nouo producat:& alle.Fede.in dicto consi.clx. Sed ego vltra do. Feli.& alios dico q istud videt decidere glo.in.l.~~que oia~~.in.j.glo. ibi,oia de nouo reiterari opz.ff.de procu.& optime faciũt que voluit Bar.in.l.mutari.in prin.eo.titu.Et idẽ expresse tz Bal.in.l. ait pretor.in prin.ver.circa fm.ff.de iureiur.vbi loquit in iuramẽto.& dicit q iuramentũ qõ prestat pro ingressu iudic.est magis iuramẽtum calũnie,quã iuramentũ probationis &ideo nil facit ad pbationẽ cũ nudũ sit tps pbationis & ideo quo ad pbationẽ iterato iurandũ erit:& idem dixit ipse Bal.in additio.Specu.in ti. de primo & scõo decreto:versi.qõ iuramentum:vbi singu.dixit q iuramentuz calũnie nõ est loco probationis.Et ideo dicit q si ex forma statuti accusatio dãni dati probatur per iuramentuz q nõ sufficit tpe producte accusationis iurare cãm esse verã & non calũniosam:q istud est iuramentum calũnie nõ iuramentum probationis que dz fieri post rñsionẽ rei:ideo nouo iuramẽto opus est & dz pstari.j terminũ probãdi,& dicit q ita de facto seruat ✠Rota in palatio.Et idẽ expresse tenet do.Alexã.in cõsi.suo.iij.incip. in cã & lite.in.iiij.colũ.in.ij.volu.¶Pro istis ẽt optime faciũt dicta per ✠atha.in no.suo.clxvij.incipiẽ.not.singularẽ doctrinã.Videas tñ Bal.qui vr tenere cõtrariũ in cõsi.suo.cccxvj.inci.¶Presupposito statuto.in fi.in.iiij.vol.& in.l.vnica.C.vt que desunt ad quo.partium.vbi tñ remittit cogitandũ. (Cõtra dicta in hoc singulari faciunt dicta per Ang.in.l.j.& in.l.properandũ.in.§.& si quidem.C.de iudi.& per Bald.& ¶Pau.de cast.in.l.vnica.C.vt que desunt aduoca.partiũ.quos refert & sequit Jas.in.d.§.& si quidem. in.j.col.in fi.ver.Quarto limita &c.& circa hãc materiã vide in simili Jas.in repe.l.admonẽdi.in.lv.col.de iureiur.) Tene menti predicta q quotidiana sunt & practicabilia:nec ea forte ita diffuse facile alibi reperies.

171 ¶Audiuisti alias regulã istãvcz q idefinita equipollet vñi.vt hr in l.si pluribus.ff.de lega.ij.& in.c.solite:de maio.& obe.& in.l.j.p glo. Bar.& alios.ff.de reg.iur.Attñ scias q hec regula fallit in testib' q in dicto testis indefinita nõ equipollet vñi:ita dixit sing.Abb. in.c.auditis.in.iiij.colum.extra de rescrip.post Jnnoc.ibi in glo. sup verbo exceptio.alle.rationẽ dicens q hoc est q pbatio seu dictũ testis dz de necessitate cõcludere.c.i pñtia de pba.vñ si dicũt aliquẽ exercuisse iura epalia nõ pbãt qõ exercuerit oia cũ dictum eorũ possit ✠ificari in aliq busiurib' tñ.de quo dicto facit festum Alex.in ꝯsi suo.cx.incip.Visis acutissimis &c.in ij. colũ.in j.vol. alle.etiã ad hoc Old.in ꝯsi.c.inci.in executiõe &c.& ¶Pet.de anch. & Jo.ð imo.in.c.quãto de his q fiũt a pla.sine cõsen.ca.vbi dicunt qõ si i istro dz tales canonici ꝯstituerũt talẽ sindicũ qõ p hoc nõ probatur legitima cõstitutio sindici.s.q fuerit ꝯstitutus ab oibus vel a maiori parte q ille sermo & illa idefinita s.canonici,potuit ✠ificari in duobus canonicis tñ vt hr in.l.iter illã.ff.de ✠.fig.& in.l. libertas.§.fi.ff.de manu.test.& dicit q idẽ voluit Bar.in.l. curiales C.de pdijs cur.li.x.idẽ ẽt dixit ipse.d.Alex.in cõsi.suo.vij.inci.sup hac dubitatiõe:in fi.in.j.vo.& in.l.reseriptũ.in princ.ff.de pac.& in ꝯsi.suo.lxviij inci.viso & discusso.in.iiij.col.x.nec sufficiat &c.in ij. vol.de hoc tñ dicto q aliq possent alle.in ꝯtrũ vide d.Fely.late loquẽtẽ circa hãc doctrinã in.d.c.anditis:i.xiij.col x si.gusta etiã &c. de pscrip.Et in.c.cũ oẽs.in.xvj.col.ver.Tertia declaratio de cõsti. ad quẽ me remitto ne sim longior in presentiarum.

172 ¶Habeo nunc vnam questionem de facto quam alias pluribus vicibus hic & alibi vidi in facti cõtingentia.Statuto cauet in hac ciuitate Bononie & cõiter viget per Jtaliã q de litibus & qõni-

bus vertentibus inter affines fiat cõpromissum. ¶Modo affines fecerunt cõpromissum qõ est expiratũ lapsu tpis. vnus ipsorũ qui est actor iterũ reuertitur ad iudicẽ ordinariũ pro dicta cã. reꝰ aũt corã iudice petit vt iterũ inter eos fiat cõpromissum. actor aũt negat velle vlterius cõpromittere dicens ꝙ adimpletũ statutũ est p cõpromissum iam factũ. reus aũt dicit immo nõ esse satisfactũ dicto statuto cũ effectu: dubitaẽ mõ quid iuris vcz an iterum debeat fieri compromissum inter eos. in quo dicatis ꝙ ficta singlr dixit Bal. in l. fideicõmissa. §. si quis decẽ. ff. de lega. iij. qõ dictũ pro val de no. refert ꝛ sequit Ludo. ro. in cõsi. suo. 504. incip. in casu proposite cõsultationis ꝛc. vbi pro hoc alle. plura iura. Subdens ꝙ ratio huius põt esse qr verba legis vel statuti debent intelligi cuz effectu vt. ff. ne qs eũ q in ius voc. l. si p aliũ. §. docere. ꝛ. ff. ꝙ quisqz iur. l. j. §. hec verba cũ multis si. ¶Tu dicas vltra Ludo. ꝙ idem in terminis voluit Bald in l. veluti. §. hec vror. ff. de eden. vbi dicit ꝙ ista questio sepe accidit in palatijs. Idẽ tenet do. Feli. in. c. innouamus. in vlti. col. de treuga ꝛ pace: vbi videas. ꝛ hoc dictũ habeas mẽti cõtinuo qr est multũ quotidianũ ꝛ practicabile. de quo dixi etiam in repe. rub. ff. de fideius. in. l. col. vbi adduxi etiam aliã rationẽ corroboratam pluribus iuribus vcz ꝙ paria sunt nõ facere vel facere ꝛ minus legitime vide ibi plenius. pro quo faciunt optime dicta per do. Felin. in. c. qualiter. el. j. in. pe. col. de accusa. ¶Predictas tũ doctrinas ꝛ cõclusionẽ intellige esse veraz qñ qs tenetur facere cõpromissum ex dispositione legis vel statuti: sed secus est qñ ad hoc teneꝰ ex ordinatione seu dispositione hois: naz tũc sufficit ꝙ semel tñ cõpromiserit licet nõ sit sequutũ laudũ. ita dixit Socy. in cõsi. suo. cxvij. incip. visa. in. j. col. vbi dicit ꝙ hoc voluit Spec. in tit. de arbi. in. §. excipiꝰ. in ver. Sz quid si fuerit actũ ꝛc. ꝛ Bal. in l. j. C. de his que pene nomine. ꝛ alios alle. de quibus ibi per eũ que limitatio est multũ no. ad predicta.

173 ¶Fiunt quotidie cõpromissa in quibꝰ ór ꝙ arbitri possint ferre sniam absentibus partibꝰ an hoc casu poterũt tales arbitri ferre sniam partibꝰ nõ citatis, in quo vꝰ dicendũ ꝙ sic ꝓpter illa verba absentibus partibus. nihilominꝰ cõtrariũ determinat Spe. in ti. de arbi. in. §. excipiꝰ: in fi. dicẽs ꝙ hoc casu nõ valebit snia partibus nõ citatis. qõ dictũ pro no. refert ꝛ sequiꝰ Jo. de imola. in. c. cũ dilectus de arbi. ꝛ do. Alex. in. l. si quis arbitratu. in. v. col. ver. Limita. ff. de verb. obli. ꝛ do. Feli. in. c. cũ olim. in. x. col. de re iudi. ꝛ ideo debebit dici in cõpromisso ꝙ arbitri possint ferre sentẽtiã partibus absentibus ꝛ nõ citatis: naz hoc casu bñ valebit snia nõ citatis partibus ſm docto. in dictis locis qõ est practicabile.

174 ¶Ille q sibi ascribit aliqd de bonis testatoris in testamento in scriptis incidit in penam falsi. tex. est in. l. iij. C. de his q sibi ascribunt in testamẽto. Tene tñ mẽti ꝙ istud fallit ꝛ nõ hz locũ in prelato ascribẽte aliqd de bonis testatoris ecclesie sue qr nõ cadit in falsum: ita singu. dixit do. Anto. post Hostiẽ. in. c. inter de re iudi. qõ dictuz refert ꝛ approbat ibi do. Feli. in. iij. colũ. in prin. qõ dictum poteris addere ad priuilegia clericorũ que tibi dedi in repetitio. mea rubrice. ff. de fideiussoribus.

175 ¶Cõcesso vno oĩa videnꝰ esse cõcessa p que deuenit ad illud. l. ij. ff. de iurisdom. iudi. l. iij. §. qui hz. ff. de seruitu. rusti. predio. l. si venditor. ff. de religio. ꝛ sump. fune. l. vxori. ff. de auro ꝛ argen. lega. habeꝰ late per Oldra. in cõsi. suo. xj. incip. Thema tale est in quadaz clausula ꝛc. ꝛ per eũdẽ. in cõsi. xxvij. incip. Thema tale est vacante, Et per do. Fely. in. c. causam. in. j. ꝛ. ij. colũ. de re iudi. ꝛ in. c. ꝙ sit: circa princi. de iudeis. Ideo tene menti ꝙ si a statuto conceditur alicui licentia aliquid faciendi vtputa se vendicãdi contra aliquẽ de offensa sibi illata ꝙ erit sibi licitũ congregare amicos q ipsum iuuent ad hoc ꝛ illi tales adiuuantes non punienꝰ sicut nec principalis. ita singulariter dixit ¶Pau. de cast. in. l. refectiõis gratia. p illum tex. in versicu. ego fabricz mei ꝛc. ff. cõia predio. vbi dicit ꝙ illud qõ facere possum per me possum facere per ministros meos ad hoc necessarios: ꝛ illis resistens vꝰ mihi resistere. ꝛ de hoc dicit esse glo. singu. in. l. cum fundum. ff. de vi ꝛ vi arma. ꝛ ñdet ibi ad glo. in. l. gracchus. vbi est bonus tex. ad hoc. C. de adulte. que videtur aliqualiter cõtrariari: ꝛ dicit hãc partẽ tenuisse Jac. but. in. d. l. refectionis: ꝛ idẽ tenuit ipse ¶Pau. de castr. in. l. raptores. in. ij. co. C. de epis. ꝛ cleri. ꝛ Bal. in. l. j. in antepe. col. ver. Sz quid dicemus statutũ permittit ꝛc. C. vnde vi. ꝛ Bal. in. l. vt vi. in. iij. col. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ idem firmat do Fely. in. c. super literis. in. xiij. col. de rescrip. ꝛ Bal. in. c. decetero. de re iudi. (Vide super statutis in verbo, bannum seu in versi. bannitus. in. viij. colum. versi. statutuz dicit ꝙ bannitus pro certo crimine. ꝛ vide Jas. in. l. scrinearios. in prin. C. de testa. mili. ꝛ vide apostil. ad singu. Corseti in verbo auxilium ꝛc.) Et do. Bartho. Cepo. in consi. suo. iij. incip. Querela ꝛc. in vlti. colum. subdit per has doctrinas alꝫ se obtinuisse in contingentia facti in ciuitate Verone vbi est statutuz quod si frater reperiat aliquẽ turpiter conuersantem cum sorore sua possit ipsum impune occidere, ꝙ vnus qui repererat quẽdam in camera cubiculari cum sorore sua cum armis conuocauit amicos armatos ꝛ occidit illum, ꝛ licet statutum loqueretur de fratre tñ tamẽ dixit ꝙ dz extendi etiam ad amicos congregatos sine quibus nõ potuisset tute occidere illum repertum cum sorore: ꝛ refert ꝙ ita per totam curiam Verone iudicatum fuit: ꝛ dicit etiam fortius ¶Pau. de cast. in dictis locis ꝙ in casibus in quibus qs potest facere vindictam in personam alicuius ꝙ hoc potent etiam fieri facere per alium ꝛ ille talis hoc faciens non punietur. in quo tñ Bal. in dictis locis tenet expresse contrarium dicens ꝙ illud ꝙ alicui persone specialiter committitur ad alium non potest transmitti per. l. cum patronus. ff. de lega. ij. de quo etiaz per Bal. in. c. ad nostram. extra de probatio. ꝛ per Barto. in. l. non solum. ff. de iniur. ꝛ in. c. j. §. si quis vero. de pace iuramen. firman. ꝛ Bal. in. l. per diuersas. C. mandati. ꝛ vide tex. notabilem ad hoc. in. l. qui fundum ff. de vi ꝛ vi arma. ꝛ in. l. seruus si heredi. ff. de sta. libe. ꝛ Bal. in. d. l. gracchus. ꝛ Pet. de anch. in. c. j. ꝙ metus causa. ꝛ Joan. de ana. in c. ij. in vltimis verbis. de homi. Et per domi. Feli. in. c. que in eccle siarum. de constitu. in. iij. col. versi. ceterum: ꝛ do. Paridem de puteo in suo tractatu sindicatus. in. xlj. char. versic. Familiaris. tenementi predicta qr sunt qnotidiana ꝛ valde vtilia ꝛ lucrosa que addere potes his que dixi supra in singu. xvij. incipiẽ. Accessorium. Hippolytus de marsilijs. J. U. D.

176 ¶Voluntas ꝛ propositum distinguunt maleficia. l. qui iniurie. ff. de fur. l. quod rei pub. ff. de iniur. l. j. C. ad. l. corneliam de sicarijs cum simi. ꝛ affectio operi nomen imponit. l. si non conuitij. C. de iniur. (Vide glo. in. c. cum in captiuitate. xxiij. qõ. ij.) Et ideo tene menti ꝙ si aliqui aggrediuntur aliquem animo et intentione eum bastonandi vel aliter percutiendi, ꝛ eum sic bastonando ꝛ percutiendo interfecerunt quod isti interfectores de occiso non tenentur sed aliter mitius puniuntur cum vltra propositũ delinquerint. Jta singulariter per optimas rationes consuluit ¶Paul. de cast. in cõsi. suo. cxcij. incip. In causa incarceratorum: ꝛ ibi respõdet ad contraria que adduci possent. ꝛ est profecto sing. consiliũ. quod refert ꝛ sequitur domi. Augu. de arimi. in suis addi. ad Ange. de are. super maleficijs. in ver. ꝛ appensate ꝛc. in fi. vlt. additio. et in versicu. dictus Andreas armatus circa fi. prime addi. Quod dictum optime facit pro illa questione ꝛ arti. magno ꝛ prolixo vcz an delinquens vltra propositum vel an delictum commissum sine dolo puniaꝰ ꝛ quomodo q̃ dubia nunc non examino propter eorũ prolixitatẽ: sed solũ loquar remissiue: ideo videas Bar. in. l. diuus. ff. de ficar. Bar. in. l. oẽs populi: circa. xx. col. versi. Ex predictis. ff. de iusti. ꝛ iure. Bar. in. l. nõ dubiũ. in. iij. col. C. de legi. Bar. in. l. in lege corne. ff. de sicar. Bal. in. l. si qs seruo. C. de fur. Bald. in. l. venia. C. de in ius vocan. Bald. in. l. si qua per calumniam. C. de epis. ꝛ cleri. ꝛ in. l. si qs ignorans. ff. locati. Bal. in. l. si mandati. C. mandati. et. l. data opera. C. qui accusa. non possunt. Bald. iu d. l. omnes populi. in. x. colũ. ꝛ in. d. l. nõ dubium. ꝛ in. l. si quis alieno. §. cum autem. ff. de his qui not. infa. Bald. in. d. l. gracchus: et in. l. quãuis. ff. de in ius voc. Bald. in. l. benignus. ff. de legi. Bal. in. l. decuriones. C. de infami. Bald. in. c. j. in. v. colum. de constitu. Bal. in. l. penult. ff. quod quisqz iuris. Bald. in. l. actionibus. ff. de in litẽ iuran. Bald. in. l. quicunqz. in. v. colum. C. de seruis fugiti. Bald. in. l. si serui vestri. C. de noxalibus Bald. in. l. j. in. ij. colũ. ff. de legibus. Bald. in. l. q̃ fortuitis. in penul. col. C. de pigno. actio. Bal. in. l. j. §. quod pretor. ff. ne quis euz qui ꝛc. Bal. in prohemio digestorum. in. §. sed tñ nos in. vj. col. Bal. in. l. vnica. in. xiij. colũ. C. de confes. Bal. in. l. j. in. ij. colum. C. si a nõ compe. iudi. Bal. in. l. j. C. de his qui latro. Bald. in repeti. l. j. C. de summa tri. et fide catho. in antepe. colũ. Bal. in cõsi. suo. cxiij. inci. Dubitatur in iij. vol. Barto. in. l. repe. ff. de q̃stionibꝰ. ꝛ in. l. ꝙ nerua. ff. depos. Ange. in. d. l. diuus. ff. de sicar. ꝛ in. l. qm̃ multa. Ange. in. l. j. §. non autem. ff. si quis testamen. liber. esse iussus fue. Ange. in. l. plagij. C. de plagiarijs. Ange. in. l. j. C. de thesau. lib. x. Ange. de aretio in tractatu maleficiorum. in versicu. ꝛ appensate. in versicu. Ultimo. ꝛ ibi in v. Quid si habeat arma ꝛc. Ange. in auꝫ. de teste. §. ꝛ licet in vlti. col. Salycetus. in. d. l. qm̃ multa. Sali. in. l. data opa. C. qui accusa. nõ posꝫ. Jo. and. in merculiali. in regula cũ quis. de reg. iur. vbi ponit plures questiones similes. Lud. ro. in. l. j. §. occisorum. in iij. col. ff. ad silleia. doc. in. l. pe. ff. de adul. doc. in. c. fi. de homici. ꝛ in l. ex incendio. ff. de incẽ. rui. naufra. gl. ꝛ doc. in. c. j. quib. mo. feud. amit. d, Flo. in. l. iij. §. iniuriarũ. in. ij. col. ff. ad. l. aquil. Guido de suza. in questionibus statutorũ. in. ij. col. Cy. in. l. j. ff. de legi. ¶De. de ancha. in consi. cclxxxiij. incip. iure stricto. in fi. Alexan. consi. cix. incip. visis ꝛ vt oportet consideratis. in. j. volu. ꝛ eo. volu. consi. iij. incip. ponderatis. in. j. col. ꝛ in consi. cxl. inci. videꝰ in casu proposito. in. ij. ꝛ in vlti. colum. in. j. volu. d. Jo. bap. de sancto seuerino. in in repe. l. omnes populi. in ver. v. infert ꝙ si statutum de iusti. ꝛ iure. ¶Pau. de ca. in cõsi. cxxxix. incip. viso processu. in. ij. col. ver. qõ quidem ¶Pau. de ca. in. l. nemo. C. de episcopali audi. Raph. cu. in consi. cxxxiij. inci. visis. in fi. Joan. de ana. in. c. lator post alios. de homi. d. Bartho. cepo. in cautela sua. iij. versi. si statutum imponat. ꝛ in consi. xxix. incip. viso processu. ĩ antepe. col. ꝛ in cõsi. xxxj. incip. sup homicidio. in antepe. col. ꝛ in consi. xxxij. inci. multa ꝛc.

in. j. col.

in.j.col.ꝛ in cõſi.xxxiiij.incip.ſi vnꝙ in.iij.char.in pe.col.ꝛ domi. ℙarid̃ in tractatu ſindicatus in.lxxv.char.in.iiij.colũ.ꝛ.d.Feli. in.c.qſi contra.in.v.col.de pba.ꝛ.c. in noīe.in.ij.col.de teſti.poſt prin.ꝛ in.c.lator de homici.Tene menti predictã doctrinã ℙau. de.ca.in.d.cõſi.cxcij.qꝛ nõ fallor eſt not.ꝛ poſſet tibi facere honorẽ ꝛ vtilitatem.Et vide omnino dicta infra in ſingulari.ccxlvij.incipien.principale propoſitum.

177 ¶ Malitijs hoīum obuiandum eſt.c.ſedes apoſtolica de reſcri. l.in fundo.ff.de rei vendi.cum ſi.qõ intellige nedum recta via,ſed etiã cũ malitijs ſm doc.in.d.c.ſedes.ꝛ ideo dixit glo.no.in.d.c.cupientes.in ver.malignantium.de elec.ꝙ aduerſus calumniã quis põt ſe defendere cum calumnia.quam gl.refert ꝛ ſequitur Bal.in rub.C.de fi.inſtru.in.viij.col.ꝛ Ange.in.l.maritus que eſt.l. pe. ff. de vſur.Et dixit gl.valde no.in.c.dñs noſter.xxiij.q.ij.ꝙ ſi aduocatus fouet iuſtã cãm põt ꝙuincere aduerſariũ ſuũ cũ malitia.ꝛ faciunt ibi dicta p Arch.ꝛ p glo.in.c.nullus.iiij.q.iij.ꝛ tex.no. in.l. cũ pater.§.titio.ff.de leg.ij.ver.nec dolo vī feciſſe cũ fraudẽ excluſerit.quẽ tex.alleg.Ange.pro dicto glo.in.c.cupiẽtes.in.d.l.maritus.pro quo faciũt dicta per Bar.in.l.j.§.preterea.ff.deqõnibus. Et dixit ſingu.d.Anto.in.c.j.de mu.pe.ꝙ ſi mutuaſti mihi.x.que tibi reſtitui in ſecreto,ſi tu iterum illa petis poſſum licite negare et dicere nihil a te habuiſſe,qõ etiam tenet ℙe.de ancha.in.c.ij. de reg.iur.in.vj.ꝛ in.d.c.cupiẽtes.ad que etiã faciũt dicta p Bald. in.d.rubr.C.de fi.inſtru.in.viij.col. verſi.incidẽter etiã quero.Et dixit no.Jo.an.in addi.Spe.in rubr.de iur.iur. ver.Jterũ quero de eo qui iuranit redire ꝛc.ꝙ iniuſte carceratꝰ qui iurauit cuſtodi ꝙ ſi eũ relaxaret vt poſſit ire ad audiẽdũ miſſam ꝙ ea audita reuerteret ad carceres qui poſtea intrauit eccleſia ꝛ noluit exire nec reuerti ad carceres an hoc ſibi licuerit: decidit ibi ꝙ ſic.p q̃ facit optime qõ voluit Bar.in.l.vis eius.C.de pba.vbi dicit ꝙ ſi quis iniuſte detinetur ab aliquo capitaneo ꝛ anfugit nõ tenenť in aliquo:qõ etiã voluit do.Alex.referẽdo Bart.in.l.ſed eximendi.§.ſi quis circa fi.ff.ne quis eũ qui in ius voc.ꝛ in.l.relegati.ff.de penis. Et illud dictum Jo.an.in.d.rub.de iur.iu.refert ꝛ ſequiť.d.Abb. in.c.inter alia in fi.de immu.eccleſie dicens hoc tantũ eſſe verũ vbi immineret mors aľs ſecus,qꝛ ille teneret ad obſeruãtiã iuramẽti. Et p illo dicto allegat bonã glo.in cle.paſto.in ver.per violẽtam de re iud.Et vltra p̃dicta facit qõ dixit Archi.in.c.vtilẽ.xxij. q.ij.ℨ vbi dixit ꝙ cũ papa Alex.tertius haberet p manibus epm ſymoniacũ pmiſit ei in ſecreto ꝙ ſi publice fateret delictũ ſuũ diſpenſaret cũ eo:ꝛ ſtatim cũ ille cõfeſſus fuit coꝝ cardinalibꝰ depoſuit eũ qõ dictũ refert ꝛ ſeqť.d.Feli.i.c.accedẽs.el ſecũdo.vt lit.nõ ꝙteſtata in.j.col.ꝛ in.c.afferte.poſt prin.de preſum.Ad idẽ facit qõ not. Domi.poſt Ugo.ꝛ Archi.in.c.nos in quẽꝙ ad fi.ij.q.j. vbi dicũt ꝙ iudex pmittẽs delinq̃nti remittere ſibi delictum ſi illud cõfiteatur qõ ſi confiteatur ex tali confeſſione põt eum codẽnare ꝛ excuſatur iudex ex tali ſimulatione p tex.in.d.c.vtilẽ.qõ dictum refert do.Feli.in.c.afferte.in prin.extra de p̃ſum.cõtra q̃ faciũt q̃ dixi infra in ſingulari meo.ccj.incip.in cõfeſſum.Ego autẽ dũ fui in officijs nũꝙ curaui facere reis tales pmiſſiones.Et vltra predicta ad propoſitũ adduco not.verbũ de quo nũꝙ obliuiſcaris.vcz dictuz Uberti de bobio.in.l.ſi pro fure.ff.de cõdi.furti.ꝛ Joan.an.referẽtis eũ in addi.Spe.in rub.de furti.vbi dixerũt ꝙ ſi paſſus furtũ fecit pactũ cũ Titio ꝙ ſi indicaret fures ab ipſo nihil peteret ſi ſibi ex illa cauſa in aliquo teneret.quo ſtãte ipſe Titius indicauit furtum p qõ apparuit ipſum fuiſſe de furibꝰ,dñs ℨ eũ agit furti ipſe excipit de pacto:dicunt tñ predicti doct.ꝙ poterit agere contra eũ nec iuuabitur ex pacto qõ eſt ſingulare verbũ ꝛ ppetua memoria dignũ qꝛ quotidie occurrit aliqõ furtũ ꝛ fiũt pclamationes ꝙ indicãti furtũ parcetur ſi eſt de ſocijs.Ideo tene menti.ꝛ iſtud dictũ pro valde no.refert ꝛ approbat Barb.in.c.ſedes apoſtolica.in iiij.col.de reſcrip. (Ad qõ vide etiam Jaſ.in.l.conuẽtionũ.ff. de pac.in.ij.col.) Itẽ etiã ad ppoſitũ huius predicte regule ꝙ malitijs hoīum eſt obuiandũ adduco not.verbũ Jnn.in.c.cũ olim.el primo.de reſti.ſpolia.quẽ ibi ſequiť do.Ant.vbi dixit ꝙ ſi nõ poſſum recuperare rem meam a te qõ poſſum equialẽtẽ furtiue a te recipere p.c.dñs noſter.xxv.q.ij.qõ dictũ refert ꝛ ſequiť do.Flo.in l.itaq̃.ff.ad.l.acquil.vbi bonꝰ tex.qõ dicit ibi Flo.eſſe mirabile.ꝛ ſubdit ipſe ibi ꝙ ſi etiã moꝛs ſequeretur ex hoc ille nõ eſſet irregularis.Tu dicas ꝙ hoc etiã dixit gl.in.c.iusgẽtiũ.j.diſ.quã p ſingulari ad hoc allegat.d.Feli.in.c.qm̃.in vlti.col.de ſymonia. Et idẽ ẽt voluit Jnn.in.c.qꝛ plerique extra de immu.eccle.quẽ refert ꝛ ſeqtur Bal.in.l.j.in.ij.co.C.de teſta.ꝛ do.Alex.in cõſi.ſuo.cxxxv.inci. ☞ Circa primũ ꝛc.in.j.col.ĩ.j.vol. (Alex.in.l.ſi qs in tm̃.in.j.apoſt. C.vñ vi.) ꝛ Bal.in.l.ij.in.xv.col.C.de ſerui.ꝛ aqua.in verſi.ꝛ nota ꝙ ſubditi.ꝛ Alex.in cõſi.ccccl.xxvj.inci.Pulchre rñdit.in pe.col. ꝛ in cõſi.ccccl.xxiij.inci.Viſa inq̃ſitiõe.in.iij.col.ꝛ do.Feli.in.c.pe de homici.Cõtra predicta tñ fortiter facit illud vcz ꝙ graue ẽ fidẽ fallere.l.j.ff.de cõſti.pec.de quo dixi.s.i ſing.ccxlviij.inci,Graue.ꝛ etiã illõ qõ etiã hoſti fides ſeruãda eſt,de quo in.c.noli.xxiij.q.j.ꝛ in.c.innocens.xxij.q.iij.ꝛ in.c.dñs nr̃.xxiij.q.ij.Sz potes dicere ꝙ illa iura intelligunť in hoſtib⁹ ſeruãtibus fidẽ alijs.ſecꝰ ſi ipſi non ſeruãt fidẽ alijs.Ita dixit gl.in.d.c.noli.ſz ī predictis caſib⁹ poſſet ☞ dici illos nõ ſeruare fidẽ.ergo eis nõ eſt ſeruãda. (Et idẽ dixit gl. in.c.vt pridẽ.xxiij. q.vlt.in.j.glo.ꝛ vide glo.in.c.dñs nr̃.xxiij.q. ij. ꝛ vide do.℘hil.deci.in.l.ea eſt natura in fi.ff.de reg.iu.) Et facit p hoc gl.in.d.c.vtilẽ.xxij.q.ij.q̃ dixit ꝙ dolꝰ contra hoſtem eſt bonus.Et dixit Bal.in.l.j.in pe.col.ver.q̃rit̃ qdã cleri.C.vñ vi.ꝙnullus eſt dolus ſi fides predonib⁹ nõ ſeruať. vide que dixi in repeti. mea.l.fi.C.de pba.in.xx.char.in fi.Et vide etiã do.℘arid.de put. in ſuo trac.findi.in.xcvij.char.in verſi.Et aduertẽdum eſt.ꝛ in eodem trac.in.lxxxvj.char.in.j.col.in ver.Saluus cõductus.ꝛ iſtas doctrinas,ꝛ dicta teneas mẽti rogo qꝛ indubitãter teneo ꝙ alibi iſta cumulata nõ reperies.ſz ego ſolus oĩa p̃dicta iam plurib⁹ annis collegi maximo cũ labore ꝛ tene menti.

178 ¶ Jnimicꝰ repellit̃ ateſtimonio.c.repellanť.c.cũ.℘.ꝛ.c.cũ oporteat de accu.ꝛ in.c.ſi teſtes.iiij.q.iij.ꝛ in.l.liberi.C.de inoffi.teſt.et in auť.ſi vero dicať.C.de teſti.cũ multis ſi.de quo vltra oẽs dixi in repe.mea.l.fi.C.de pba.in.xvj.char.cũ ſequẽ.qõ ẽverũ nedũ in inimico publicoꝛ manifeſto ſed ẽt hz locũ ī eo apudquẽ eſt cã inimicicie ꝙtra illũ cõtra quẽ pducit̃,lz ipſe cõtra quẽ pducit̃ neſciat illã cãm.vt puta.Titiꝰ accuſauit Sempꝛoniũ de aliquo crimine:certe lz ipſe Sempꝛo.neſciat ſe accuſatũ eſſe ab eo tñ nõ poterit ꝙtra eũ eẽ teſtis.vel pone Titiꝰ adulterauit vxorẽ vel filiã Gaij hoc tñ eſt incognitũ ipſi Gaio attñ nõ obſtãte illa ignorãtia,qꝛ tñ ſubeſt cã inimicicie nõ poterit ipſe Gaiꝰ teſtificari ꝙtra ipſũ Titiũ.Ita ſin. dixit Bar.in.l.j.in fi.ff.de his quibus vt indig.ꝛ Jnn.in.c.cũ J.ꝛ A.circa fi.extra de re iudi.ꝛ Bal.referẽs Jnno.in.l.pſcriptiõe.in antepe.col.C.ſi cõtra ius vel vti pu.ꝛ in.d.auť.ſi dicať.in vlti.col. ꝛ Abb.in.d.c.repellanť.ꝛ in.d.c.cũ oporteat vbi videas etiaz do. Feli.in.vij.col.circa fi.ꝛ Ludo.ro.in.l.j.§.reſcriptũ in prin.ff.ad ſille.ꝛ in rub.ff.de arbi.in.ix.col.ver.ſcias tñ.ꝛ do.Alex.in cõſi.ſuo. ccccl.xxiiij.incip.Viſa inquiſitiõe.in vl col.in fi.ꝛ in ℘ſi.ſuo.xcix.in cip.in cã inquiſi.in.ij.col.in.j.vol.ꝛ Lud.Ro.in ſing.ſuo. cccxvij. ſm ordinẽ meũ incip.Jnno.in.c.cũ J.ꝛ A.ꝛc.ꝛ.d.Feli.in.c.ſciſcitatus.in.viij.col.de reſcrip.de quo late dixi in predicta repe. mea l.fi.C.de pba.in.xvj.char.vbi videas ꝛ teneas mẽti ꝙ licet teſtis dicat nõ habere inimicitiam vel odiũ aliqõ cũ illo ꝙtra quẽ teſtificat attamẽ repellitur ꝛ ei nõ creditur ſi ſubeſt cauſa inimicitie per p̃dicta qõ aperte voluit do.Alex.in.d.ſuo cõſi.xcix.in.ij.col.qõ eſt not.qꝛ cõmuniter teſtes dicũt ſe nõ inimicos illi⁹ ℨ quẽ teſtificanť.

179 ¶ Uiget cõmuniter ſtatutũ p Jtaliã quo cauet ꝙ pcuties priorem vel antianũ puniatur in duplum.modo aliquis fuit prior vel antianus.ſz de primo eſt remotus a tali officio.vtrũ hoc caſu ſi aliquis eũ percutiat cadat in penam dupli. in quo Alber.de roſat. in.ij.parte ſtatutoꝝ.q.xx.incip.Quid ſi ſtatuto ꝛc.dicit ꝙ hoc caſu pena duplicabitur.allegat.l.ordo.ff.de publi.iudic.ꝛ.l. ordine. ff.ad municipales.Sed Ludoui.Roma.in.l.ſi quis in graui.§.de his.ff.ad ſillenianum.tenet contrarium dicens ꝙ qualitas adiuncta verbo debet intelligi ſecundum tempus ꝛ actum verbi.per.l. in delictis.in.§.ſi detracta.ff.de noxalibus.ꝛ in.l.Titius.ff.de teſta.mili.ꝛ in.l.habebat.ff.de inſtitu.Unde cũ ſtatutũ loquatur de prioꝛe vel antiano nõ hz locũ in remoto.qꝛ de illo ſtatutũ non loquitur.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.mat.l.ſi cui eoꝝ.§.affinitatis. ff. de poſtu.Adducit poſtea tex.in.c.ſi.in fina.verbis de vaſallo qui contra conſtitutionem Lotharij in vſibus feu.vbi ſm eũ dicitur ꝙ ſi vaſallus eſt a vaſallitico liberatus dñm defendere nõ tenetur vt prius,ita nec offendere:ꝛ ſi eum offenderit non puniet ea pena qua puniret ſi dominum offendiſſet,ſed alia iudicis arbitrio.ꝛ dicit ꝙ ita dicit ibi tex.coniuncta glo.ꝛ ideo predictam deciſionem Alberici ipſe reputat falſam.Dicit tñ ꝙ pro Alberico ipſe allegat duos text.in.l.ſi.ff.de decurionibus.ꝛ in.l.pe.eo.ti.ꝛ.l.fruſtra. C.de ſentẽtiam paſ.dicit etiã ꝙ miratur de Albe.qui allegat.d.l. ordo,qꝛ illa lex modo aliquo non facit ad illud ad qõ Albericus eã allegat.Et hanc opi.Lud.in hac.q.ſequutus eſt Ang.de are.in trac.malefi.in ver.gaium ſempꝛonij.in vlti.char.in ver.ꝛ diligenter pondera.vbi refert Ludo.roma.de verbo ad verbũ. dictũ autẽ Alexan.in.l.pe.C.de decur.lib.x.refert Albe.Lud.ro.ꝛ Ange.de are.in.d.locis nec aliquam opi.approbat ſed.d.Aug.de ari.ī ſuis addi.ad Ange.in.d.verſi.ꝛ diligenter pondera. videtur inclinari in opi.Lud. allegat enim Bald.in.l.obſeruare.§. proficiſci.ff.de officio procon.in.vij.queſtio.vbi tenet idem ꝙ tenet Ludo.ſecus autem dicit eſſe in poteſtate durante ſindicatu: quia tunc offendens eum cadit in penam ſtatuti punientis offendentem poteſtatem.Ego autem in hac.q.ſum valde dubius propter dictas cõtrarietates ꝛ varias opi.Tñ in contingentia facti magis inclinarem in opi.Albe.ꝙ Ludo.ro.ꝛ ſequacium, qꝛ illa vere eſt equioꝝ ꝛ ſuſtentabilioꝝ.Uidemus enim ꝙ ea que fiunt de proximo videtur ineſſe arg.l.fili.fami.ff.de teſta.mil.ꝛ.l.lecta.ff.ſi cer.pete.ver.dicebã.Item opi.Alb.pluribus iuribus probatur ꝙ opi.Lud.ro. nã pro opi.Alb.eſt tex.in.d.l.ſi qs in graui.§.de his.ff.ad ſille.ex quo tex.Ludo.ro.ibi formal illam queſtionem.Item eſt tex. in.l. ſi ff.

Judex pmittẽs reus remittere ſi delictũ confiteatur excuſat eum condenando.

de decurio. & in l. pe. C. eo. lib. x. & in l. frustra. C. de sentētiam pas. & in l. vnius facinoris. §. seruus. ff. de questioni. & in l. extraneo. §. fi. eo. ti. & in l. seruos non soluz. C. de qōni. & in l. nihil. in fi. eo. ti. in quibus omnibus iuribus probat clare opi. Albe. & vltra dicta iura etiam plures doctrine doctorum reperiūtur pro hac parte ideo adduco ea que adduxi. s. in singu. cuj. incip priuilegium dignitatis vbi dixi q priuilegium dignitatis durat finita dignitate ſm Bald. in. c. sedes apostolica de rescriptis post Innocen. ibi. ad qō adduxi glo. in. c. accedens. l. distin. que dixit quod licet clericus sit degradatus, attamen eum percutiens cadit in excommunicationē & glo. que idem voluit in. c. dictum. lxxxj. dist. & doctri. ꝛBar. de fan. quā refert Fran. tigrini. in. d. l. fi. ff. de decurio. vbi dixit q per illum tex. euasit quendam qui fuerat condemnatus ad mortem, & dum appellauit opposuit coram iudice q fuerat cōsiliarius sue ciuitatis, Potestas tū ꝓpter indicia cōtra eū existentia posuit eū ad torturā quo casu nō poterat torqueri per illū text. & ille in tormētis cōfessus est maleficiū: & ex quo illa tortura nō tenuit eodem modo nō tenuit confessio. Et vide. d. Feli. in. c. eam te in. ix. colū. in ver. infidelitas precedens de rescrip. & faciunt dicta per Bar. in l. j. C. de aduoca. diuerso. iudi. vbi dixit q ille qui deposuit officiū aduocatiōis adhuc est in dignitate & appellat clarissimus & q nō debet torqueri tanq̄ hūs dignitatē q debet mitti iuramentum ad eū tanq̄ ad egregiam personā. Et faciūt etiā que dixi in sing. xxxv. inci. ille qui nūq̄. vbi dixit q ille qui alīs tabellio fuit & fuit depositus a tabellionatu. si tū facit instrumētū tanq̄ tabellio nō debet puniri pena mortis, secus in priuato: & hoc q ipse olim tabellio iuuat primordio veritatis ſm Bald. in l. si quis. C. de aque ductu. & Bal. in l. data opera. C. qui accu. nō pos. in. xxij. colum. de quo latius ibi. & facit glo. in. c. cōstituit. xvij. q. iij. que dixit q indeus qui de proximo est effectus christian⁹ nō poterit esse testis cōtra christianum. Et facit glo. in. l. qui cū vno. §. ignominia. ff. de re milit. que dixit qō periurus etiam post peractam penitentiam non poterit esse testis sicut antea non poterat. Item facit etiam. nā inimicus etiam post pacē factā non potest esse testis ꝓtra illum cū quo habebat inimicitiā ſm Alex. i cōsi. xcix. ici. i causa inqsitionis. in. j. vol. vbi plura ad hoc allegat de quo ego late locutus sum in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. xvj. char. cum seq. de quo etiam per Feli. in. c. cum oporteat. in. v. col. in fi. de accu. Et facit optime tex. in. c. is qui in fi. de sepul. in. vj. & in. l. filij. §. vidua. ff. ad municip. cū concordā. in gl. alleg. vbi habet qō dignitas quesita vxori ꝓpter maritū durat etiā mortuo marito. Et facit etiā nā licet inimicitia surgens ex spoliatione purget facta restitutiōe. c. cū qs. de restit. spo. in fi. tū non purgatur adeoq̄ ille qui spoliauit non possit si sit datus iudex recusari. casus est cū glo. pe. in. c. cōquerente de resti. spo. quē sing. not. ibi. d. Frā. de are. ita dixit. d. Feli. in. d. c. cū oporteat. in. viij. col. de accu. in prin. possent etiam alia ꝑplura adduci ad propositum que breuitatis causa omitto. sed me remitto a plene dicta per. d. Feli. in. c. que in ecclesiarum. in. xxxij. colum. ver. fallit quinto ꝛc. de cōsti. Et sic per ista mihi magis placet opinio Alberti. non obstat ratio Ludo. ro. vcz quod qualitas adiuncta verbo debet intelligi ſm tēpus & actuz verbi, quia rñdeo qō illud non est semper verum vt patet in exemplis & doctrinis superius adductis. Nec habet etiā obstare tex. in. d. c. j. de vasal. qui cōtra cōstitutionē Lotharij ꝛc. quē pro opinione sua allegat Lud. ro. vna cū gl. sua, q ego rñdeo & dico q mirandū est de Lud. ro. & de Ang. de are. qui eum sequitur, q ille tex. non dicit illud ad qō ipsi eum allegant. sed immo probat contrariuz si recte inspiciatur. in fi. dū dicit. sed eum quidem tunc offendere non debet. & glo. ibi supplet in memoriā pristine fidelitatis ꝛc. & glo. ibi vlterius procedens, tenet quasi aperte opinionē Albe. ideo Lud. nec Ang. are. bene inspexerūt. d. tex. & d. gl. q vt dixit tex. ille & glo. faciunt de directo cōeos. Et per ista ego remaneo cum opinione Albe. & eam sequor q̄ vt dixi est equior & sustentabilior iudicio meo. quibus etiā adde dicta per. d. Paridem de puteo in tractatu suo findi. in. xxxix. char. in penul. col. in princi. & post me. Que omnia tene menti ad hanc questionem et etiam pro limitatione & restrictione illius vulgate regule videlicet quod cessante causa cessat effectus. de qua in. l. adigere. §. quāuis. ff. de iure patro. cum simili. Hippolytus de ꝛBar filijs. Juris Utriusq̄ Doctor.

180 ¶ Plura & plura iam dedi tibi singularia & notabilia non omnibus cognita iudicio meo. Sed nouissime do tibi vnum notabili⁹ ceteris omnibus qō tenēdum est semper in scrineo pectoris. Tu scis quod propter cōmunionem vel societatem inhabiles gaudēt beneficio habilium vt est tex. in. l. si cōmunem. ff. quēadmodū seruit. amit. in. l. si is qui duos. & ibi Bar. ff. de libe. leg. & voluit Abb. in. c. ad audientiam extra de prescrip. dicens q cōtra priuatum habētem rem cōem cum ecclesia romana currit solum prescriptio centenaria. & dixi de hac cōmunione seu societate forte vltra alios in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. vj. char. vbi plura dicta iura & doctrinas posui. sed vltra omnia que ibi posui tene mēti q ista communio seu societas operatur mirabilem effectum: videlicet qō si plures simul sunt capti & inquisiti a iudice seculari quorum vnus est clericus & ipse petat se remitti ad ecclesiasticum iudicem iuxta. c. si iudex de sententia excommu. in. vj. cum si. qō tunc omnes laici debent secum remitti ad iudicem ecclesiasticum per. d. l. si cōmunem ne continentia cause diuidatur & ne sequatur absurdum, si in eadē causa varie sententie ferrentur & forte cōtrarie. ita singu. & mirabiliter dixit. d. Anto. de prato veteri doctor Bononiē. in. l. j. in fi. ff. que sentētie sine appel. rescin. Quod dictum maximis ꝓconijs et summis laudibus extollit & ponit in celum. d. ꝛMaria. soci. in. c. ij. in. iiij. char. in. ij. colum. versi. octauo fallit extra de mutu. petitio. Et in consi. suo. xij. incip. qm̄ in presentiarum. in. vj. col. inversi. est adeo ꝛc. & in. d. c. ij. & corroborat eum pluribus dictis & doctrinis, & maxime ex tex. aureo. in. c. per tuas. de arbi. vbi qualitas duorum laicorum per se inhabilium habilitatur propter adiunctionem vnius clerici. & ex hoc dicto infert etiam do. ꝛMarianus in. d. loco ad aliud notabile dictum de quo ibi per eum. Et hoc dictum etiā pro stupendo refert & sequitur ponendo supradicta. d. Feli. in. c. placuit. in. v. col. circa me. extra de prescri. (Vide i materia Alex. in consi. cxlix. inci. in causa inquisitionis. in. ij. colum. in. vj. volu. & j. in sing. ccccl xxx. inci. apud doctores.) Ego autem ad confirmationem huius dicti adduco Jo. de imo. in consi. suo. cxxxix. incip. Prefatus sum. in. iij. col. post me. versicu. quinimo. vbi idem tenet. Et adduco etiam not. consi. excellentissimi in iure viri. d. Ludo. de Lodouisijs al̄s pthonotarij Bonoñ. & Archidiaconi Bonoñ. quod consilium inci. premittendū est ꝛc. vbi in contingentia facti consuluit & bonis rationibus & iuribus in causa magnifici militis. d. Ant. de magnanis ciuis Bonoñ. qui erat immunis ab oneribus propter numerum liberorum, qō fratres sui secum simul habitantes debent gaudere beneficio illius immunitatis & hoc propter personam fratris sui. & illi cōsi. se subscripserunt q̄plures docto. pro quibus faciunt optime dicta per. d. Feli. in. c. quam sit: in primo not. de iudeis. vbi omnino videas. Et per eundez in. c. que in ecclesiarum. in. xvij. col. versi. sexta dubitatio de consti. Et facit text. quem ego solus allego in hac materia. in. l. j. in. §. si vir in verbo commixta familia. ff. ad sillen. & faciunt dicta per Fely. in. c. sedes apostolica. in. vij. colum. de rescrip. & per. d. Alexan. in consil. suo. lxxv. incip. Videtur in presenti. in. ij. colum. in. v. volu. vbi dicit q saluusconductus concessus alicui & socijs comprehendit iudeum socium. de quo ibi latius per eum. (Vide in simili Bald. in. c. j. in vlti. colū. versi. vlti. extra queritur de contro. feu. apud pares termi. in vsi. feu. & Jas. in. l. j. in princi. C. de transac.) & faciunt dicta per Cardi. Alexan. in rub. de appella. in. xvij. colum. in fin. Et faciunt etiam optime dicta per Federi. de senis. in consil. suo. clxvij incip. mulier accusata. vbi dicit quod si mulier aliqua cōmisit fornicationem cum vno sacerdote quod iudex ecclesiasticus nō secularis puniet ipsam propter ipsum sacerdotem: quod dictum refert & sequitur domi. Augu. de ari. in addi. ad tracta. Angel. de aret, in maleficijs, in versi. Che ai adulterata la mia donna. in. vj. charta. in prima additio. post me. Et vide Bald. in add. Spec. in titu. de accusatore. in prima colum. versi. Sed quid si offensus ꝛc. Et vide domi. Bartho. soci. in. l. cum senatus in fin. ff. de rebus dubijs vbi approbat supradictam opi. referēs patrē suū ita tenuisse in. c. j. de foro compet. & refert ita obtentuz fuisse qō dicit ipse esse summe not. pro adiuuandis amicis. Cōtra predicta tamen vident facere dicta per Bal. in. l. nō ideo minus in fi. verbis. C. de accusa. Tenementi predictam doctrinam vt possis adiuuare amicū seu clientulum tuum captum & carceratum: q ex hac doctrina poteris liberare q̄plures a pena mortis: q cum sunt in manibus iudicis ecclesiastici sunt tuti a morte licet nō ab aliqua pena inducta de iure canonico, & ex hoc poteris lucrari multas pecunias et tūc eris mei memor.

181 ¶ ꝛMandans fieri homicidiū tenetur vt faciēs illud ſm Bart. & alios in. l. si per alium. ff. ne quis eum. in prin. & in. l. sed si vnius. §. si seruus. & ibi Alex. ff. de iniur. Bart. & alij in. l. si seruus. §. pretor ait. ff. de acqui. here. Bald. in. c. j. in. vlti. colum. qui. mo. feu. amit. Alexan. post alios in. l. si quis id qō. ff. de iurisdi. om. indi. & in. l. j. in prin. ff. de ver. ob. de quo late per Ange. de are. in trac. malefici. in verbo, sempronium mandatorem. per totū. & per doc. in. c. sicut dignum. de homicid. & p. d. Feli. in. c. mulieres. per totum. de sen. excom. vbi videas per te. Sed quero ego quid in nūtio scienter portante literas homicidij. dicas q tenetur pena homicidij. ita fingula. dixit Cy. in. l. non ideo minus. C. de accusa. idem expresse firmat Bald. allegans Cy. in. l. j. §. ne autem in. v. colum. C. de cadu. tol. vbi etiam subdit idem esse si mandaui Titio vt faceret homicidium & Titi⁹ mandauit Seyo. nam oēs tenemur. alle. tex. quē dicit fore sing. in. l. si ego. ff. q vi aut clam. idem etiaz voluit Barto. ī. l. j. §. incidit. ff. ad turp. vbi inquit quod nuntij per quos fiūt tractatus maleficiorum puniuntur per illum text. et subdit quod ille casus est pro gl. in. l. sciente. ff. ad legem pompe. de parrici. que dicit q preneta cōtractus vsurarij tenet ad restitutionē vsurarū. idē videtur tenere ipse Bar. in. l. aut qui aliter. §. fi. ff. q vi aut clā.

Idem etiā

Idem etiã expreſſius voluit Ang.de are.in trac.maleſi.in verbo, Sempronĩ mandatorẽ.in.ĩj.char.ver.ſexto querorꝛc.Idẽ voluit etiã Sali.in.d.l.nõ ideo minus.in antepe.col.ver.viſo de mãdante, quero qd de nũtiorꝛc.ꝛ adde qõ illam glo.in.d l.ſi ſciẽte appꝛobat Ludo.ro.in ſingu.ſuo.cclxxiĩj.incip.fui interrogatus.vbi dicit illam forꝛe ſing.ꝛ repꝛobat Bal.repꝛobantẽ illam.in.c.j.§. ſimiliter.invlti.colum.de cõtro.inueſti.pꝛo qua ipſe Lud.ibi alle.glo. ꝛ Jnno.ac Jo.an.in.c.michael.de vſur.ꝛ Archi.in.c.ſicut nõ ſuo. xlvj.diſtin.ꝛ Lap.allegatione.xcix. Sed tu vltra Ludo.roma. dicas qõ illa glo.nõ eſt ſingu.ſed immo alia eſt ſimilis in.l.ordine.§. ſi.in verſi. miniſt. ff.ad munici. Pꝛo quibus glo.facit optime qõ voluit Boſt.in ſumma in tit.de vſur.§.ſi.ver.quid de notario.vbi dixit qõ notarius ſcribẽs inſtrumẽtum vſurarium punitur,qꝛ efficitur periurus ꝛ nõ põt vlterius inſtrumenta facere,ꝛ poteſt pꝛonuntiari infamis.qõ dictũ refert Archi.in.d.c.ſicut in ſuo.ꝛ Lud. ro.in ſing.ſuo.ccclxxxiĩj.incip.pone q notarius.Ad que omnino vide Bal.in rub.C.res inter alios acta.in vlti.col. Pꝛo qbusetiã optime faciũt dicta per.d.Feli.in.c.ſi aduerſus.de hereti.in.ĩj.no. Et dicta per.d.Barto.cepo.in cõſi.ſuo vlti.Et adde etiã in ſimili qõ ſi aduocatus auxiliaꝛ fouẽti iniuſtitiã ꝛ habẽs iuſtitiã ſuccumbat tenetur ei ad omne intereſſe ſm.d.Ant.in.c.calumniã in fi.de pe.quem refert ꝛ ſequiꝛ Feli.in.c.j.in.xĩj.colum.de cõſti.ꝛ in.c.tua nos.in pꝛin.de homi.ꝛ ibi vide alia plura ſimilia iſtis.

182 ¶ Judex nõ debet eſſe demẽtiorꝛ lege.§.oportet.in auꝛ.de iudicibus.l.reſpicieñ.ff.de pe.l.ſi.C. ne manci. Chꝛiſtia.voluit Bald. in.l.cũ fratrem.C.de hiſ qbusvt indig.ꝛ in.c.j.que fuit pꝛima cauſa bñfi.amit.ꝛ latius habetur per Jo.de ana.in.c.i ciuitate.in.vĩj. col.in ver.vtrũ aũt ꝛc.de vſur.Scias tñ q hac regula nõ obſtante iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere penã.Jta habeꝛ per oẽs in.l.hodie.ff.de penis.ꝛ in.l.quid ergo.§.pena grauiorꝛ.ff.de hiſ qui no.infa.ꝛ p Bal.in.l.ꝛ ſi ſeueriorꝛ.C.de infa.ꝛ Bald.Lud.ro. ꝛ alĩj in.l.q ſeruus.ff.de cõdi.ob cauſam.de quo etiã per Ange.de are.late.ꝛ ibi in addi.in tracta.maleſi.ver.quas ſi nõ ſoluerit infra ☞ x.dies ſoluat cum quarto pluri. (Vide in materia not.verbum Boſti.in.c.in archiepatu.de rapto.quem refert ꝛ ſequiꝛ Bald.in repertorio ſuo inverbo,pena.in.ĩj.col.in ver.pena legalis ꝛc.ꝛ vide glo.in.c.ſi quẽ penituerit.§.notandum.in ver.volũtati.ĩj.q.iĩj. ꝛ vide Jo.de ana.in.d.c.in archiepiſcopatu.in.iiĩj.col.ꝛ ad predicta vide oĩno.d.Flo.de ſancto Petro.in.l.j.§.ſocius.in.ĩj.colũ.in verſi.dic ergo q ibi ꝛc.ff.de vſur.ꝛ vide.d.Augu.de ari.in addi.ad tracta.Ange.de aret.ſuper maleſi.in verbo ſciẽter ꝛ doloſe.in.iĩj. char.in.j.addi.in fi.) Et ideo tene menti no.deciſio. Lud.roma. in conſi. ſuo.ccccxxix.incip. cõſidero in propoſita.vbi per plures optimas rationes conſuluit qõ licet diſpoſitione ſtatuti fur pꝛo paruo furto poſſit furcha ſuſpendi.tñ iudex põt moderare penã illiusſtatuti citra mortem qõ pꝛofecto eſt no.verbum in practica. Qõ dictũ refert ꝛ ſequiꝛ.d.Augu.de ari.in addi.ſuis ad Ang. de are.in trac.maleſi. in verbo,quas ſi nõ ſoluerit.in.ĩj.addi. ante fi. Pꝛo quo facit optime.nam licet eps factũ pape tanꝯ ſuperioris mutare nõ poſſit:vt habetur in.l.minoꝛ aũt magiſtratus.ff.de minoꝛ.ꝛ in.c.cum inferioꝛ.de maio.ꝛ obe.ꝛ xxj.diſt.c.inferioꝛ.tamen ex cauſa penitentiam quaꝫ papa iniunxit diminuere poterit.ita dixit gloſ.ſing.in.c.tempora plenitudinis.xxvj.q.vĩj.quam refert ꝛ ſequitur Lu.ro.in cõſi.ſuo.ccccxxviĩj.incip.in terminis ꝛc.in fi.ꝛ facit no.verbũ Jo.de lig.in.c.at ſi clerici.de iudi.quem ſequuntur Dñi de ro.deciſi.ccccccxxxĩj.Et Archi.in.c.licet canon.de elec.in vj.ꝛ Ludo.ro.in.d.cõſi.ccccxxviĩj.vbi dixit q q̃uis eps diſpẽſare non poſſit cõtra decretũ cõcilĩ.tñ ex euidenti ꝛ iuſta cauſa põt cõtra illud diſpẽſare.facit etiã alia no.deciſio Bar.ꝛ aliorũ quam refert Ludo.ro.in.d.cõſi.ccccxxviĩj.in vlti. verbis.ꝛ in hac materia etiã teneas mẽti vnũ:vꝫ q ſicut penã impoſitã a lege vel ſtatuto ex cauſa iudex põt augere vel minuere vt dixi,ita poterit augere vel minuere penã impoſitã per cõſuetudinẽ.Jſta eſt glo.no.in.d. l.hodie.in vlti.gl.quam refert ꝛ approbat.d.Abb.in.c.de cauſis. in vlti.verbis.de offi.delega.Et in hac materia pene tene mẽti qõ cõſtitutio q extẽdiꝛ ex idẽtitate rationis nunꝯ extẽdiꝛ reſpectu pene.ita ſing.dixit Jo.an.in.c. diſpẽſanda.de reſcrip.in.vi. quem referunt ꝛ ſequuntur doc.in pluribus locis.quos refert do. Feli. in pꝛohemio Brego.in.iĩj.col.

183 ¶ Diffuſe ſatis tibi dixi ſuperius in ſing.xix.incip.tu ſcis clarũ eſſe ꝛc.qõ teſtis de credulitate non probat.ideo nõ repeto ibi plene dicta.Sed addo vnum no.vꝫ qõ licet dictum teſtis deponentis de credulitate nõ pꝛobet.attamẽ ſi tale dictum iunctum eſt ratione,vel pꝛeſumptione inferente ita credi debere dictũ talis teſtis pꝛobat.ita no.dixit Ja.de are.ꝛ Cy.in.l.teſtium. C.de teſti. et Bal.in.l.ſolã.in.ĩj.col.ver.ex hoc nota ꝛc.C.de teſti.ꝛ Jo.and.in addi.Spe.in titu.de teſte.§.ſuper.ver.item qõ deponit de credulitate ꝛc.ꝛ.d.Alex.referens pꝛedictos in dictis locis in conſi. ſuo clxxxvj.incip.in hac cauſa lite.in pen.col.in.ĩj.volu.vbi dicit idẽ eſſe in dicto teſtis deponentis per verbum iudicio ſuo: qõ tenemenți,qꝛ vtplurimũ teſtes vtuntur altero de iſtis verbis:vꝫ credere,meo vel iudicio meo. (Et idez dixit ipſe Alex.in cõſi.cxix. incip.viſo proceſſu.in.iĩj.col.in.vĩj.volu.)

184 ¶ Ratihabitatio equiparaꝛ mãdato.l.qd ergo.i pꝛin.ff.de hiſ qui no.infa.l.j.§.quotiens.ff.de vi ꝛ viar.c.pe.de elec.c.cum ad ſedem.de reſti.ſpo.in fi.in regula ratihabitationez.de reg.iur.in.vj. cũ cõcorꝛ.ibi allega.in glo.Teneas tñ menti qõ hec regula non habet locum quo ad irregularitatẽ incurrendã.Et ideo clericus habens ratum homicidiũ eo ignorante factũ nõ eſt irregularis. ita ſingu.dixit Spe.in ti.de diſpenſa.in.§.iuſta.in antepe.char.in vl. col.ver.ſed quid ſi agenti ꝛc.ꝛ ibi eum ſequiꝛ Jo.an.ꝛ Archid. in c.oẽs.xvĩj.q.iĩj.ꝛ Boſti.in ſumma.de homici.§.que nona.ver.qd ☞ ergo ſi placet. (Vide Jaſ.in.l.ſi is qui pꝛo emptorꝛe.in.xlvj.colũ. in pꝛin.ff.de vſucap.) Et.d.Feli.in.c.ſicut dignum. in.iĩj.colũ. in fi.extra de homici.vbi etiã allegat Archi.in.c.fi.xv.q.j. vbi dixit qõ ſi clericus inueniat mortuũ illum ad quẽ accedebat vt eum occideret ꝛ intulit ei vulnus,non tñ per hoc eſt irregularis.ꝛ alia allegat ibi ipſe.d.Feli.quem videas,ꝛ vide eundẽ in.c.a nobis.el ĩj.de ſententia excommunicationis.

185 ¶ Confeſſio inquiſiti hoc modo facta vz, cõfiteoꝛ me occidiſſe hominẽ ad mei defenſionẽ fundat intentionez curie inquirentis adeo qõ ipſo inquiſito nõ pꝛobãte feciſſe ad ſuã defenſionẽ debet ſequi condemnatio,qꝛ confeſſio talis diuiditur ꝛ ſtatur ei contra ipſum inquiſitũ.ſecus aũt pro eo qꝛ habet pꝛeſumptionem iuris cõtra ſe qõ nõ fecerit ad ſui defenſionem.ita dixit Bar.in.l. aurelius.§.idem queſijt.ff.de lib.leg.de quo etiaz per Bal.in additio. Specu.in titu.de confeſ.in.ĩj.col.ver.confiteoꝛ me occidiſſe.ꝛ per Bald.in.l.ſi filius.§.in exceptionibus.ff. de interrog.act.ꝛ in.l. codicillum.C.de codi.ꝛ in.l.j.C.de confeſ.ꝛ per Bald.ꝛ Jmo.in.l. ĩj.ff.de verbo.obli.ꝛ per Abba.poſt glo.in.c.cum veniſſent.extra de inſti.ꝛ per Bald.in cõſi.ſuo.ccxlv,incip. Dauanti da voi ꝛc.in ĩj.volu.ꝛ per doc.in.c.j.de confeſ.in.vj.ꝛ per Abba.ꝛ alios in.c. bone.de poſtu.pꝛela.per Bald.in.l.ſi quidem.C.de excep.ꝛ in.l.ĩj.C. de dona.ante nup.ꝛ in.l.ea que.C. de condi.inde.per Abba.in.c. j.de iura.calũ.per Ange.in.l.j.§.ſi quis ſimpliciter.ff. de verbo. obli.per.d.Anto.in.c.cum dilecti.de offi.deleg.ꝛ per Ang.de are. in trac.maleſi.in verbo,comparent inquiſiti,ꝛ partem negãt ꝛc.in pꝛin.ꝛ ibi in additi.ꝛ in.d.trac.in verbo,de anno preſenti.ver. qd ſi accuſatoꝛ ꝛc.ꝛ ibi in addi.ꝛ per do.Alex.in.l.non ſolum.§.ſciendum.ff.de noui operis nun.ꝛ per.d.Feli.in.c.paſtoralis.in.vj.col. ☞ de excep. (In hac materia vide oĩno Jaſ.in.§.item ſi gs.in.iiĩj. ꝛ.v.col.inſtitu.de actio.ꝛ in.l.vt vim.in.iĩj.ꝛ.iiĩj.col.ff.de iuſt.ꝛ iure.ꝛ Ja.de belui.in ſua practica iudiciaria cauſarum criminaliuz. ſub rub.de cõni.in.xxĩj.col.) Teneas tñ menti perpetuo ſingulare verbũ.vꝫ qõ ſi de homicidio non cõſtat aliter niſi qꝛ reus captus ꝛ inquiſitus dicit, interfeci ſeu occidi ad meam defenſionẽ ꝛ ſuã defenſionẽ nõ probat.tñ per hanc cõfeſſionẽ nõ puniꝛ pena mortis.ita ſingulariter dixit.d.Abb.in.c.auditis.circa vlti.col.de preſcrip.quem ſequitur ibi.d.Feli.dicens hoc eſſe dictum ſingu.ꝛ alibi nõ reperiri:ꝛ qõ apud practicos aduocatos eſt in ſolẽni cultu.idem etiam ipſe dixit.in.c.ſignificaſti.el.ĩ.in pe.colũ.de homi. qõ dictum etiam ſequiꝛ.d.Alex.in.d.§.ſciendũ.non obliuiſcaris ☞ qꝛ ſingulare eſt. (Vide oĩno Bald.in conſi.ſuo.cclxxĩj.incip.pone quidam accuſatus ꝛc.in.vj.volu.)

186 ¶ Tu ſcis q condẽnatus ad ſoluendũ aliquam quãtitatẽ ſi petit dilationẽ ad ſoluendũ videꝛ approbare illã ſniam ꝛ renũtiare appellationi.vt habeꝛ in.l.ad ſolutionẽ.C.de re iudi.Sed quid ſi procuratoꝛ ꝛ nõ dñs petit dilationẽ ad ſoluẽdũ,an intelligaꝛ eſſe renuntiatum appellationi in preiudiciũ dñi.dicas qõ ſic.ita ſing. dixit Egidius bel.in ſuis deciſ.in.xxix.char.ſub rub.de renun.de ciſio.cxxxvĩj.incip.procuratoꝛ ꝛc.qõ dictũ refertꝛ ſequiꝛ pꝛo no.do. Feli.in.c.q ad cõſultationẽ.in.vĩj.col.circa me.extra de re iudica. qõ no.ad ampliationem.d.l.ad ſolutionem.

187 ¶ Qualitas appoſita in accuſatione vel inquiſitione debet pꝛobari aſ ſilla non pꝛobata debet ſequi abſolutoꝛiam ſm Ja.de are. ꝛ Cy.in.l.ĩj.C.de pꝛoba.ꝛ Jo.and.in addi. Spe.in titu.de accu.et inquiſi.in rubri.de quo per Bart.in.d l.denuntiaſſe.§.quid tñ.ff. de adul.ꝛ per Bald.in.l.j.C.qui accu.non poſ.ꝛ in.l.edita.in repe. C.de eden.ꝛ in.l.quid ergo.§.pena grauiorꝛ.ff.de hiſ qui no.infa. ꝛ per Pet.de ancha.in conſil.ſuo.xxxiĩj.incip.in hac cauſa quia Ludouicus ꝛc. in fi. penul.colum.ꝛ per Ludo.roma.in conſil.cx. incip. queſtio conſultationis. de quo etiam per do.Feli. late loquentem in.c.ex parte.in.xiĩj.ꝛ.xiiĩj.colum.de reſcrip.Et ideo teneas menti qõ ſi aliquis accuſat aliquem qõ interfecit Titium, poſtea ſi probat qõ hoc fecit per alium accuſans ipſe ſuccumbet ꝛ proceſſus erit nullus.ita ſingu.ꝛ mirabiliter dixit Joã.mo.in regula qui per aliũ.de reg.iur.in.vj.de quo dicto facit feſtum Bal. in.c.j.§.iniuria.in vlti.col.ver. pone accuſo te. de pace iuramento fir.ꝛ.d.Feli.in.c.mulieres.in pe.colum.de ſen.excõ.pꝛo quo optime facit.nam quotienſcũq; ſtatutũ ſeu lex diſponit in aliquo caſu exprimendo aliquã qualitatẽ:tunc agens ſeu fundãs ſe ex tali ſtatuto debet articulare ꝛ pbare qualitatẽ ipſius legis vel ſtatuti.

ita no.dixit Ang.in.l.vel negare.ff.quēad.testa.ape.vbi dicit qō vbicūq; optima opinio testium est cā inductiua plene ꝓbationis que alʒ plena non esset:tunc de plena ⁊ optima opinione est articulādum ⁊ probādum.vnde dicit qō cū statutū Bononiēse dispo nat qō ad probationē mortis alicuius qui extra territoriū decessit sufficiat probatio per tres testes optime opi.deponētes de fama nō erit ꝓbata mors nisi probeť illos testes deponētes esse optime opinionis ⁊ fame.Idem dixit Ang.in.l.j.§.si quis neget.ff. quēad.testa.aper.quē refert ⁊ sequiť.d.Alex.in cōsi.suo.lxxxij.inci.in cā vertente.in.iij.col.in.j.vol.⁊ illud dictū Ange.in.d.l.vel negare.refert ⁊ sequiť.d. Barto.cepo.in cōsi.lviij.incip. Franciscus.in vlti.col.ver.postremo.vbi cōsuluit qꝫ si statutū punit abducētem mulierem honeste vite bone conditionis ⁊ fame qꝫ iste qualitates erunt probande ad hoc vt abducens mulierē puniať pena statuti alʒ si tales qualitates nō sint probate nō poterit abducēs condēnari:etiā si sit cōfessus se talem mulierē abduxisse de qua loquitur statutū.allegat etiā Bar.in.l.in illa stipulatione si calendas.ff.de ver.ob.⁊ l.hoc iure.ff.de iusti.⁊ iure.Pro quo faciunt etiaz dicta per Sali.in.l.si qñ.C.vnde vi.ver.quero quarto statutū.ad q̄.vide etiā Soci.in consi.cclxxiij.incip.in cā dñe Lise.in.xij.col.ver.postremo. (Vide.d.Alex.in consi.ccccl xj.incip.in causa ⁊ lite.in.j. col.in verbo ad secundum dubiū ⁊c.⁊ in consi. suo lxiij.incip.viso themate.in vlti.col.in ver.scōo respōdeo ⁊c.in.j.volu.) Ad q̄ vide etiaz que latius dixi in consi.meo.xxxvij.incip.in cā vertēte in.j.char.vbi plura adduxi in proposito.

188 ¶ Capitulū si quis suadente diabolo.xvij.q.iij.volens qō percutiens clericum sit excōicatus extendiť licet odiosum ad facientem sibi violentiam in vestibus ſm glo.ibi:in ver.manus que dicit idem esse si quis spuat in clericum vel eum perfundat cū aqua, ⁊ idē quo ad vestes tenet glo.in.c.si quis pulsatus.de peni.dist.j.⁊ idem tenet Inno.in.c.nup.de sent.excō. quē ad hoc refert Bart. in.l.j.§.hoc autē interdictum.de operis noui nun.⁊ in.l.licitatio. §.qꝫ illicite.ff.de publi.idem etiā tenet Bal.referendo Inno.vbi s.in.l.j.§.hec verba.ff.de his q deie.vel effu.⁊ in.l.si qua per calū niam.in.j.col.C.de epis.⁊ cle.⁊ in.l.gallus.§.ille casus.ff.de lib.et posthu.⁊ in.c.j.q.mo.feu.amit.⁊.d.Flo.in.l.si seruus seruz.§.rupisse.ff.ad legez aquil.de quo etiā per Barto.in.l.sed questionis. ff.de iniur.hanc tñ extensionem seu ampliationem qꝫ faciens violentiam clerico in vestibus sit excōicatus limita procedere ⁊ habere locum dūmodo ipse clericus sentiat.secus si dormiat.nam tunc lacerās sibi vestem vel faciens aliquam aliā violentiam in ipsis vestibus non est excōicatus.ita no.dixit dñs Cardi.in cle.j.in prin. in.vj.q.de penis.qō dictum refert ⁊ sequiť.d.Feli.in.d.c.nuper.in vlti.col.de sen.excōi.vbi ponit etiā plures limitationes ad.d.c.si quis suadente ⁊c.de quibus ibi per eum.

189 ¶ Tu audiuisti alʒ.l. plericq;.ff.de in ius vo.in qua habetur qō nemo potest capi seu inuitus extrahi de domo sua nisi pro causa criminali:vt ibi per doc.Sed forte non audiuisti vnā not.limitationem ad illam.l.quā volo te docere.ideo dico qꝫ illa lex quevult qō quis inuitus nō possit extrahi de domo sua:qz vnicuiq; est tutissimum refugium.pōt limitari ⁊ restringi nisi illa domus in qua quis est minareť ruinam.nam tunc existens in tali domo inuitus potest extrahi de domo etiā vim inferendo.ita dixit glo.singu.in c.ipsa pietas.xxiij.q.iij.⁊ ibi est etiā bonus tex.ad hoc.quam glo. refert ⁊ sequitur ille verus iuris illuminator.d.Feli.quem hactenus mihi incognitum veneror ⁊ incredibili amore prosequor propter eminentissimā scientiam ⁊ doctrinā integritatemq; in.c.contingit.in.ij.col.extra de sen.excō.Et eam sequitur.d.Alex.eam referens in.l.non tm̄.ff.de appel.qō tene menti nedū ad limitationem.d.l.plericq;.sed etiā ad ampliationem illius regule.vcz qꝫ nemo est dñs membrorū suorū.circa quam regulā ponit q̄plura notabilia ipse.d.Feli.in.d.c.contingit.circa me.vbi videas.

190 ¶ Judices seu alij officiales qui ciuiles administrationes habent puris debent vti manibus ⁊ ab omni exceptione se abstinere contenti his que sibi a fisco dantur vt habetur in auť.vt iudi. sine quoquo suffra.§.cogitatio.⁊ alibi dicit Canon estote cōtenti stipendijs vestris vt habetur in.c.non satis.lxxxvj. distin.circa fi. quequidem stipendia eis dantur ⁊ constituta sunt vt gratis iustitia litigantibus ministretur ⁊ ne iustitia efficiatur venalis vt habetur in.c.cum ab omni.de vita ⁊ hone.cleri.⁊ in.c.non licet.xj.q. iij.Est enim auaritia omnium malorū mater:vt habetur in.c.bonorum.xlvij.distin.⁊ in.d.auť.vt iudi.fine quoquo suffra.in.ij.col. maxime qñ non priuatorū sed iudicum inheret animabus vt ibi dicitur.Et ideo dicit text.in.l.venales.C.quando prouoca.nō est neces.qō sententia lata per pecuniaz est ipso iure nulla.⁊ habetur etiam in.§.venales.ij.qō.vj.⁊ notat glo.in.c.quatuor modis.xj.q. iij.⁊ adeo predicta sunt vera qō etiam dans pecuniam non causa corrumpendi:sed causa iuris sui conseruandi pōt ipsam repetere a iudice.glo.est in.c.non sane.xiij.q.ij.⁊ voluit Archi.in.c.qui recte.xj.q.iij.Scias tñ ⁊ menti habeas qō si pecunia sit data iudici post sniam latā qꝫ tunc valet snia nec dicitur venalis nec poterit iudex puniri de barataria.ita nota.dixit Pet.de ancha.in consi. suo.cclxxij.incip.de titulis criminū.in penul.col.qō dictum refert ⁊ sequiť do.Feli.in.c.tua nos.de simo.in fi.pro quo vide eundem Pet.de anch.in cōsi.suo.ccij.incip.premitteñ.in prin. Ad q̄ vide etiā Bal.in cōsi.suo.ccccxc.incip.proponiť qꝫ dictus prosellus.in versi.sup primo puncto.in.iij.volu.Sed ego dubito de vno,qd si pars nihil dedit iudici ante snīam sed ei promisit post snīam dare pecunias vtrū hoc casu snīa lata in fauorē illius promittentis sit nulla tanq̄ venalis.Bal.in.d.cōsi.tenet qꝫ sic sed de hoc valde dubito qz rari reperirenť iudices q vellent sub simplici promissione partis sine reali numeratione ferre snīam ad requisitionē partis. nā cōiter ante prolationē snīe partes promittūt iudici alʒ Maria et mōtes.Sed post prolationē ipsius nedū non obseruāt promissa sed nec partē promissoz.immo sepe fingunt eū nō cognoscere:⁊ q viderūt testimoniū perhibuerūt:nam alʒ dum essem ex vicarijs generalibus ducis alʒ Mediolani multos iudices ⁊ officiales findicaui a q̄bus q̄plura pcepi circa predictaz ego quoq; p.xxij.annos morā traxi in officijs:ideo plene noui mores litigātiū. cogita tñ.

191 ¶ Sepius iam dixi tibi maxime in singulari.xx.incipiente. alʒ Masculinum ⁊c.⁊ in singula.xxxvj.incip. Capias vnum.qō masculinum concipit femininum regulariter vt in iuribus ibi adductis que non repeto:sed nouissime dico tibi qō hoc limitatur ⁊ nō habet locū in cōtractibus qz in illis masculinū nō cōcipit femininū qz verba cōtractus stricte interpretanť cōtra cōtrahentes.l.veteribus cū ibi not.ff.de pac.Istud fuit singu.dictum Archi.in.c.si quis suadēte.xvij.q.vbi dicit qꝫ hāc partē tenet Gui.de suza.⁊ hāc partē firmat.d.Joā.de imo.in.c.potuit prope fi.extra de loca.vbi dicit se ita in facto cōsuluisse:⁊ ideo inuestitus de emphiteosi p se ⁊ filijs nō censetur inuestitus pro filiabus ſm Archi.in.d.c.si qs suadēte:qō etiā firmat do.Feli.ponēs predicta in.c.qñ in.ij.colū. ver.no.in ver.hoc etiam extra de simo.vbi subdit qō de hoc dicto etiā exclamat Ludo.ro.in.l.ij.in prin.in.viij. col.ff.de verbo. obli. dicēs hoc dictū fuisse cognitum soli Bal.in.l.gallus:in prin.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ idē tenet Jo.de imol.in.c.potuit:in vlti.col.de loca.vbi refert se ita cōsuluisse apud Lucam:⁊ ibi etiā Barba.in fi. verbis dicit se cōsuluisse Rauēne:⁊ do.Alexan.in consi.suo.cciij. incip.Cōsideratis verbis:in.iij.colū.in.ij.volu.⁊ in cōsi.lxj.incip. super eo qō queritur:in.iij.col.in.j.vol.⁊ in.l.sed si hac.§. liberos: in prin.ff.de in ius voc.⁊ in.l.qō dicitur in.ij.colū.ver.subdit tñ.ff. de verb.obliga.de quo etiam in cōsi.meo.xxxv.inci.in Christi nomine:in.j.char. (Et vide.j.ī sing.cccccxxxvj.inci.habuisti iā ⁊c.)

Hippolytus de Marsilijs.J.U.D.Boñ.

192 ¶ Diuturna prestatio facta ex mera liberalitate nō pducit obligationē ſm Inno.in.c.cū ecclesia.de causa pos.⁊ proprie.⁊ Bart. in.l.cum de in rem verso.ff.de vsur.⁊ doc.oēs in.l.si certis annis.C. de pact.scias tñ ⁊ teneas mēti qō istud nō procedit in prestatione que fit in piā causam,nā ex tali prestatione diuturna qs obligať: istud fuit singu.verbū Pau.de Leaza.in.c.in literis:in.x.col.ver. modo querīť extra de restitu.spo.alle.tex.in.c.ad apostolicam extra de simo.ex quo dicit limitari tex.in.c.peruenit de censi.vbi habetur qꝫ diuturna prestatio facta ex mera liberalitate non pducit obligationem:qō dictum pro valde not.refert ⁊ sequitur do.Feli. in.d.c.ad apostolicam in fi.vbi videas.

193 ¶ Bastardus ⁊ ceteri q patiūtur defectum natalium ⁊ maxime filij sacerdotis geniti in sacerdotio sunt incapaces beneficiorum ecclesiasticorum nec beneficia possunt habere nisi cū eis fit dispēsatū ab habēte potestatē:ita habeť in.c.j.ij.⁊.iij.⁊ fere p totū titulum extra de fil.presby.⁊ in.c.j.⁊.ij.eo.ti.lib.vj.quinimmo teneas mēti vnū in materia ista:vcz qꝫ si talis incapax beneficiorū vtputa filius sacerdotis sit habilitatus per papā ad oēm dignitatem nō obstante defectu natalium:tñ nō habebit beneficiū nisi habeat specialē dispēsationē ad beneficia obtinēda:istud fuit singu.dictum Inno.in.c.dilectus:el.iij.de preben.qō dictum pro valde not. refert ⁊ sequitur do.Feli.in.c.veniēs:in.j.colum.de accusa.vbi dicit istud dictum esse menti tenendū ad restringēdas habilitationes.

☞ (Vide.j.in sing.cccxxxij.incip.credo te scire.)

194 ¶ Magna est differētia inter ius quesitū ⁊ ius querēdū. (Vide ☞ Soci.in cōsi.lxxvij.inci.repe.⁊c.post me.⁊ in repto. meo:in litera B.in.x.char.in.iij.no.⁊ do.Anto.burgos in rubr.extra de emp.⁊ ven.in.vj.col.) Et iō dixit glo.no.in.§.fi.xvj.q.vj.qꝫ platus pōt preiudicare ecclesie in obtinēdo nō aūt in obtento:qō etiā firmat Inno.in.c.fraternitatē:de dona. Bal.in.l.bonorū.C.qui admit. ⁊ in.c.potuit de loca.vbi dicit qꝫ prelatus recipiens pēsionem ab eo quē poterat priuare propter nō solutum canonem preiudicat ecclesie vt amplius eū expellere nō possit.Idē tz Fede.de se.in cō si.ix.⁊ Cardi.in.c.tua de his que fiūt a prela.sine cōsen.ca.⁊ Bart. in.l.pupillorū.C.de repu.here.de quo latius per Barba.in.c.cuz dilect'.in pe.char.in.iij.col.de cōsue.vbi plene de materia:⁊ p do. ☞ Feli.in.c.que in ecclesiarū.in.ix.colū.de cōsti. (Vide oīno Abb. in consi.suo.lxxxij.inci.cōditor omniū ⁊c.in fi.in ver.ex cōiecturis ⁊c.in.j.volu.) Et per Bal.in cōsi.suo.ccxlv.inci.dauanti da voi:

⁊ Sign mereſm Priꝫ Aeneas in.ij.volu.

in.ℏ.volu.vbi dicit qꝫ datiarꝫ possunt obesse seu preiudicare fisco in iure querendo,secus autem in iure quesito:ꝛ teneas mẽti vnuꝫ singulare verbum qꝫ licet episcopus vel alius citra papam non possit alterare relicta ad piumvsum vt in cle.qꝛ contingit in prin. de relig.do.ꝛ ibi per Joã de imo.post Pau.de leaza.ꝛ habeꝯ per Bar.in.l.legatum.ff.de vsufru.lega.ꝛ in.l.legatum.ff. de admini. rerum ad ciui.perti.ꝛ per eundem Bart.in.l.fi.ff.de oper.pub.ꝛ p Bal.in.l.si quis ad declinandam.C.de episco.ꝛ cleri.ꝛ per Ludo. ro.in cõsi.clxxvꝫ.incip.licuit ipsi notario:in fi.attamẽ eꝑs voluntatem testatoris nõdum executã potest alterare,secus in iã executa:quia facilius tolluntur fienda qꝑ facta vt in.l. patre furioso.ff. de his qui sunt sui vel alie.iur.in.c.quemadmodum de iureiuran. Jta singu.dixit Joan.de imo.in.l.j.in.lxxxiiiꝫ.colũ.ff.de condi.in stitu.qꝫ dictuꝫ pro singu.refert ꝛ sequit̃ do.Feli.in.c.super his:in ꝫ.colum.de accusa.vbi subdit qꝫ etiã pro hac parte faciunt dicta per do.Dñicũ in.c.quãuis:de pac.in.vj.vbi dicit qꝫ laici nõ possunt disponere per statutũ super iuramẽto prestito:secus sup iuramẽto prestãdo.ꝛ adducit etiã Bal.in cõsi.suo incip.sub protectione ꝛ dñio:qꝫ cõsiliũ ſm eũ est inter cõsilia Pet.de ancha.vbi dixit qꝫ quis laici nõ possint statuere super iure quesito ecclesie:tñ statuere possunt ex causa super iure querẽdo ecclesie. (De quo etiã vide Alexan.in cõsi.clj.incipien.viso themate.in.ꝫ.colum.in.vñ. volu.) Tene menti predicta qꝛ sunt notabilia ꝛ vtilia:ego dum essem vicarius gñalis ducis Mediolani nunc depositi ꝛ carcerati habui casum dicte cle.qꝛ cõtingit.et super eo iudicaui in causa ardua.xxx.mille ducatorũ hereditatis do. Joã.marcꝫ de grassis de Bononia,qui per multa tempora fuit capitaneus iustitie ciuitatis Mediolani, ꝛ causa illa vertebatur inter episcopuꝫ Tortone ꝛ quendam Franciscum de palma Alexandrinuꝫ:ꝛ ex salario illi⁹ sententie habui centum ducatos.

195 ¶ Nemo priuandus est possessione sua etiam si sit predo nisi primo citetur et interueniat cause cognitio.l.fi.C.si per vim vel alio modo.c.licet eꝑs:vbi glo.no.de prebẽ.in.vj.voluit Jnno.in.c.j.in ꝫ.glo.de cõcef.preben.in.vj.ꝛ in.c.cum olim:el.j.de priuileg.ꝛ Luro.in.l.iuste possidet.ff.de acquiren.pos.ꝛ Bald.in.l.ꝫ.C.vbi in rẽ actio:et Ange.in.l. ordo.C.de execu.rei iudi.ꝛ Pet.de ancha.in consi.suo.ccxciꝫ.incip.videtur prima facie:circa me.ꝛ in consi.suo cclxxv.incip.ad declarationem.Abb.in.c.cum olim.de re iudi.et ☞ Cald.in tit.de dilatio.cõsi.iiiꝫ. (Vide.d. Philip.deciũ in consi. cccc.incip.viso:in.iiꝫ.colũ.) Et ideo dixit do. Card.in cõsi.lxxvj. incip.do.Abba.in.j.dubio. qꝫ vasallus nõ petens investituram tpe debito nõ priuatur feudo sine citatione.pro quo faciũt dicta per eundẽ in cõsi.suo.cxxxꝫ.incip.archipresbyter: circa fi.et dixit no.ipse Card.in cõsi.xxxvꝫ.inci.reuerẽde pater:qꝫ si iudex expulit possessorẽ eo nõ citato cũ esset intrusus debet reuocare traditionem possessionis:ꝛ dixit no.Bal.in.l.si maritus:la.j.C.de dona.inter virũ ꝛ vxo.qꝫ licet clericus sit ipso iure priuatus non tñ debet expelli sine cause cognitiõe ꝛ citatione.ꝛ eũ sequit̃ ibi Ang. ꝛ Bald.in.l.si deserta.C.si propter pũbli.pensi.ꝛ do.Cardi.ꝛ Jo. de ana.in.c.ꝫ.in.j.colũ.de simo.ꝛ dixit Ludo.ro.in cõsi.xcix.incip. Viso questionis themate:in vlti.col.qꝫ nõ valet missio in possessionẽ facta etiã cõtra possidẽtem de facto si ipse taliter possidens nõ fuit citatus:ꝛ dixerũt dñi de rota in antiquis decisio.in tit. de resti.spo.in.v.decisio.qꝫ qui perdit titulum sed nõ possessionem non est sine ordine iuris spoliãdus.pro quibus etiam optime faciunt dicta p do.Feli.in.c.fi.in.viꝫ.col.de presump.ꝛ p eundez in c.cum olim:in.vñ.col.circa prin.de re iudi.ꝛ ibi in.ix.colũ.et in.c. ꝫ.de simo.in quibus locis adducit ad propositũ etiã do.Alexã.in pluribus cõsilijs ꝛ alias qꝑplures doctrinas:teneas tamẽ ppetuo mẽti qꝫ si quis notorie tenet ecclesiã iniuste nõ est necessarium qꝫ eꝑs eũ vocet in iudiciũ sed potest eũ spoliare de facto sicut de facto se ingessit:ita singu.dixit do.Abb in.c.qꝛ clerici:in vlti. no de iure patro.vbi subdit qꝫ ea que fiũt per partes de facto extra iudicium possunt per iudicem de facto extra iudicium reuocari per illum tex.qꝫ dictũ est menti tenendum in eternũ ſm do. Feli.qui refert ꝛ sequitur illud.in.c.qualiter ꝛ qñ:el.j.in.x.col.de accusa.p qꝫ dicit qꝫ possunt limitari tex.ꝛ glo.in.d.c.licet eꝑs de preben.in vj.ꝛ alia iura superius allegata volẽtia qꝫ etiã iniustus possessor nõ sit priuãdus possessione sua nõ precedẽte citatione ꝛ iurisordine quia illa iura procedũt dummodo non sit notoria intrusio seu notoria iniusta possessio:puta si quis propria autoritate omni colore cessante se ingessit qꝫ profecto est summe notandum ad limitationem ꝛ restrictionẽ iuriũ ꝛ doctrinarũ superius allegatarũ:et istud dictum addere poteris ad glo.no.in.l.minor al's si minor.ff. de euic.ꝛ ad alia similia iura volentia qꝫ factum de facto debet reuocari de facto.de quo per Bal.ꝛ Moder.in.l.si pacto quo penã ☞ C.de pac. (Vide Corse.in no.suo incip.interlocutoriaꝛc.subverbo sententia.) De quibus etiã dixi in repeti.mea rub.C.de proba.in materia notoriꝫ:ꝛ in.l.ꝫ.circa fi.eo.titu. Hippolyt⁹ de Marsilijs Juris Utriusqꝫ Doctor Boñ.

196 ¶ Cõfirmatio superioris validat inualidũ vt ptz in.l.adoptio nõ iure facta.ff.de adop.ꝛ in.l.iiꝫ.C.de dona.inter virum ꝛ vxo. et in.c.j.ꝛ.ꝫ.de trãsac.ꝛ habetur in.c.ad petitionem:de accusa.ꝛ in.c. cum dilectus:de cõfir.vti.vel inuti.ꝛ per glo.in.c. quis nesciat.xj. dist.de quo pulchre per Oldr.cõsi.cclvꝫ.incip.factum tale:in.iiiꝫ. colũ.ꝛ per do.Frã.de are.in cõsi.suo.viꝫ. incip.abunde satis:in.ꝫ. col.ꝛ dixi supra in singulari.lxxix.incip. Confirmatio superioris. ☞ (Vide decium in cõsi.cclxꝫ.incip.in causa in vlti.colũ.) Scias tñ vnum de quo nunqꝑ obliuiscaris qꝫ si in cõfirmatione facta per principem concurrerent actus validi et inualidi qꝫ tunc in dubio talis cõfirmatio refertur tantum ad actum validum ꝛ sic potius cõfirmat validum qꝑ validet nullum.istud fuit singu.verbum Jdem and.in.c.dudũ:in fi.de decimis:qꝫ dictuꝫ ibi refert ꝛ sequitur do. Anto.dicẽs qꝫ hoc dictum de facili nõ inuenies alibi.qꝫ dictum etiam alleg.Bal.in.l.bonorũ.C.qui admit.in.j.col.vbi dicit qꝫ qñ factum superioris potest interpretari ad ius cõe nunqꝑ presumit dispensatum nec inutile cõfirmatum. ꝛ illud dictũ Jo.and.refert ꝛ sequitur pro aureo ꝛ singulari illud iuris lumẽ ꝛ doctorũ omniũ decus eternum do.Feli sandeus in.c.qualiter ꝛ qñ:el.j.in. xꝫ.col. versi.iiiꝫ.limitat:extra de accu.vbi dicit qꝫ pro hoc dicto facit qꝫ voluit Bald.in.c.j.ℏ.item sacramenta.in.vlti.colum.de pace iura.fir.vbi dixit qꝫ lz Rex possit donare filio suo in potestate propter auctoritatem regis,argu.l.penulti.C.de dona.inter virum ꝛ vxo.tamen dicit qꝫ si Rex vult qꝫ donatio valeat debet exprimere se facere auctoritate regia.et illꝫ dictũ etiã refert ꝛ sequit̃ idẽ do. Feli.in.c.j.in.viꝫ.col.de cõsti.ꝛ in.c.j.in.viꝫ.col.in prin.de rescrip. ꝛ do.Alex.in cõsi.suo.lix.incip.viso statuto in.vñ.col.in fi.in.j.volu.ꝛ in consi.cccl xxxiiꝫ.incipien.viso statuto in.iiiꝫ.col.ꝛ.d.Feli.in c.cum inter priorem.in.iiiꝫ.colum.in fi.de excep.ꝛ in.c.cum venissent.in.ꝫ.col.de testi.ꝛ vide etiã in materia Jas.in.l.legata inutil. in.ℏ.col.ff.de lega.j.Tene mẽti illud dictũ qꝛ est singulare et videt destruere qꝑplura iura ꝛ doctrinas:in quib⁹ ôr qꝫ qñ inhabilis cõcurrit cũ habili inhabile sustentat̃ propter habilẽ.de quo p Bal. in.l.si quis ex argẽtarijs.ℏ.j.ff.de edẽ.ꝛ in.l.imperator:la.j.in.iiiꝫ. colum.ff.de statu homi.de quo latissime loquutus sum in repe. mea.l.fi.C.de proba.in.v.ꝛ.vj.char.ꝛ aliquid etiã dixi.ℏ.in singu. clxxx.inci.plura ꝛc.nam in hoc casu patet qꝫ per cõfirmationẽ superioris actus inualidus nõ validat̃ licet cõcurrat cũ valido ꝛ habili:tene menti.et an confirmatio superioris firmet actum nullũ: vide singularia verba do.Feli.in.c.inter dilectos.in.v. colum. circa me.de fide instru.

197 ¶ Quo ad hoc vt deueniri possit ad deferendum iuramentum in supplementum probationis facte per vnũ testez necesse est qꝫ ille testis sit integer ꝛ omni exceptione maior,al's ille testis non faceret semiplenam probationem sed tm̃ induceret iudicẽ ad suspicandum vt in simili dicit gl.in.l.etiam matris.ff.de proba.ꝛ ita firmãt doc.in.l.admonẽdi.ff.de iureiur.ꝛ in.l.in bonefidei.C. eo.tit. cõcludentes qꝫ vbicũqꝫ aliqua est suspitio cõtra testẽ talis testis nõ facit semiplenam probationẽ.vt habeꝯ in.l.fi.C.de fide instru. ꝛ in.c.fi.de succes.ab intesta.ꝛ ideo dixit no. Bal.in.l.i.in prin.ꝫ. col.C.qui ꝛ aduer.quos qꝫ qñ semiplena probatio aliqua presumptione eliditur non est locus delationi iuramenti: et idem dixit Ludo.roma.in consi.suo.xcj.incip.visis in pe.colũ.ꝛ dixit Bald. multum no.in.c.j.ℏ.sacramentum:in ꝫ.col.de cõsue. recti feu. qꝫ quilibet minimus defectus in teste: impedit vt non possit parti deferri iuramẽtum in supplemẽtum probationis.de quo ego feci mentionem in repe.mea.l.fi.C.de proba.in.vñ.char. Pro quibus faciũt dicta per Bald.in rub.de controuer. investi.circa prin.vbi dixit qꝫ testis faciens semiplenam probationem ad hoc vt possit deferri iuramẽtum in supplemẽtum probationis debet esse omni exceptione maior:nã si aliquo modo lederet̃ talis testis opi. non deberet iuramentuꝫ deferri:ita formaliter dicit Bald.vbi supra, Teneas tñ mẽti vnuꝫ casum in quo defertur iuramẽtũ in supplemẽtum probationis etiã qñ examinatus est vnus testis nõ tantũ integer sed etiã inhabilis in totũ q casus est vez tu scis qꝫ nec iudici nec arbitro in forma testis producto credit̃ de pertinẽtibus ad causam in qua iudicarunt:ita tenẽt doc.in.c.cuz a nobis extra de testi.Cy.Jac.but. Bart.Bald.ꝛ Sali.in.l.ne in arbitris.C.de arbi.do. Abba.in.c.j.vt eccle.benefi. Bald.in.l. iubemus:la.ꝫ.ℏ. sane.C.de sacrosan.eccle.in fi.do.Ant.multum copiose ꝛ notãter in consil.suo.xxiiiꝫ.incip. questio hec dubia habet vulgaria in pe. col.ꝛ ibi alleg.rationes ad hoc de quibus per eum ibi,ꝛ per doc.in dictis locis:attamẽ nõ obstante qꝫ ipse arbiter non admittatur ꝛ qꝫ dictũ suũ sit ipsius solius ꝛ sic singulare:tñ hoc casu parsin cui⁹ favorem est latum laudum qñ ipse arbiter fuit examinatus de gestis coram se poterit iurare in supplementum probationis ꝛ erit plene probatum ad favorem suum:ita multum singu.ꝛ egregie dixit do.Cardi.in consi.suo.cxl.incip.in Christi noie amen.factum tale est magister Bartho.manentis ꝛc.in.v.colũ.qꝫ dictũ pro valde no.refert ꝛ sequitur do.Feli.in.c.cum dilecti: in.iiiꝫ.colum.de accusa.qꝫ tene mẽti quia est singu.limitatio ad predicta iura ꝛ doctrinas:ꝛ vide etiã Bal.in.l.de qbus in pe.col.ff.de legi.vbi dicit

qō testis nō reddens rationem dicti sui nō debilitat dictuz testis reddentis causam: adeo qō nō possit deferri iuramētū in supplemētum probationis ei qui produxit illuz testem reddētem rationem dicti sui qō est multum no. ad limitationem eorum que superius dicta sunt: ꝛ istud dictum Bal. refert ꝛ sequitur do. Feli. in. c. causam in. vj. colū. ver. fallit quarto. extra de testi. de quo dixi in. l. proprietatis. C. de probatio.

198 ¶ Testis qui nō debet examinari examinatus facit indicium ꝛ si non plenū saltem quale quale vt voluit Bart. in. l. maritus ver. Alterius oppono. ff. de qōni. ꝛ glos. in. l. iij. in prin. ver. aduertendus. ff. de testi. ꝛ Bald. in. l. cūctos populos. C. de sum. trini. ꝛ fide catho. ꝛ Bal. Sali. ꝛ alij in. l. seruos. C. de testi. ꝛ voluit do. Abba. in. c. ex literis. in prin de trāsac. ꝛ Bal. in. c. j. de cōfes. circa princi. vbi dicit q minor qui ratione etatis nō debet examinari examinatus facit indicium solēne. cum quo dicto cōcordat Sali. in. l. fi. C. de his quibus vt indig. ꝛ facit qō voluit do. Flo. in. d. l. iij. ff. de testi. vbi per illam glos. ibi dixit qō licet testis in aliqua causa vt suspectus repellatur a testimonio tamen si fit examinatus facit indicium: ꝛ dixit no. Bald. in. l. cum titia in fi. C. de iure do. qō ibi regulariter requiritur certus numerus testium, minor numerus facit indicium: ꝛ dixit Bar. in. l. ij. ff. de appel. reci. q testi q post terminum datū ad probandum nō est examinatus si postea examineť facit aliqō indiciū: ꝛ bene facit gl. in. c. cū olim: el. j. de priuileg. ꝛ tex. in. c. cū olim: de do. ꝛ contu. p quē dicit ibi do. Abb. in. iij. no. q testis sine iuramēto examinatus facit presumptionē de quo p Alexā. in cōsi. xxiij. inci. animaduersis: in. iiij. char. in. ij. vol. ꝛ ego latius dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. lxxxj. char. teneas tamē mēti perpetuo qō in casu in quo testis qui nō debebat examinari examinatus facit indicium est verum si a principio anteq̄ fuerit examinatus nō fuit per partem opposita cōtra eum exceptio sue inhabilitationis: sed si anteq̄ fuerit examinat⁹ fuit opposita exceptio sue inhabilitationis cōtra eum tūc si postea sit examinat⁹ eius dictum nullum facit indicium ꝛ pro nullo reputatur: ita sing. dixit. d. Frā. de are. in. c. ex parte ade: in. v. char. extra de testi. alleg. rationem dicens quia sicut testis a principio si repulsus est nihil penitus probat pro producēte qz nō esset examinat⁹: ita si examinaretur post reseruationem nullum penitus facit indicium exceptione probata quia reseruatio operatur effectū conseruatiuum actus perinde ac si suo tpe fact⁹ esset quo ad omnia vt probat tex. cū glo. in. l. itē labeo. §. j. ff. fami. her. de quo meminit Bal. in. l. terminato. C. de fruc. ꝛ lit. expen. p quo bene facit qō no. glo. ꝛ doc. in ☞ c. cum cōtingat: de foro cōpe. (Vide. j. in singulari. cccxv. incip. exceptio.) Et qō talis testis hoc casu nullū faciat indicium dicit ipse do. Frā. se allegare casum no. in auf. de testi. §. si vero dicatur circa prin. vbi text. fm eum dicit qō perinde est ac si nunq̄ fuerit examinatus. ꝛ ideo dixit Bart. in. l. si ille a quo. in. §. testamēto. ff. ad trebel. q reseruatio exceptionum operatur qō si postea pateat de veritate ipsarum exceptionum omnia retro sunt nulla: idē dixit Pan. de ca. in cōsi. cccxcij. incip. viso quodā libello in fi. ij. col. ꝛ idem voluit glo. ꝛ ibi doc. in. c. cum cōtingat extra de offic. delega. quam ad hoc alle. pro singulari do. Jaso. in. §. preterea: in pe. col. insti. de actio. illud añt qō voluit Bart. ꝛ sequacium in. d. l. maritus: est verū qñ fieret examinatio testis qui nō debebat examinari parte nō opponēte: ita ad literā dixit do. Fran. de are. in. d. c. ex parte ade: qō dictum cū omnibus per eum ibi dictis refert ꝛ sequitur do. Feli. in. c. cum dilecti: in pe. col. de accusa. dicēs hoc dictum esse valde no. ꝛ eū alibi non legisse. Jdeo tene mēti in practica⁹ qz posset facere tibi magnum honorem.

199 ¶ In iure expressum ꝛ clarum est q regulariter spoliatus ante oia est restituēdus. vt habeť in. l. si qs a se fundū. C. ad. l. iul. de vi: ꝛ in. c. reintegrāda. iij. q. j. ꝛ late p Alex. in. l. naturaliter. §. nihil cōe ff. de acquiren. pos. ꝛ per Bertha. in reperto. suo in verbo, spoliatus: et dixi supra in singulari. xj. incip. regula vulgata est: scias tū qō predicta regula nō habet locū qñ sacerdos esset spoliatus corpore mortuo iam sepulto qz tūc nō⁹ est ante omnia restituendus ꝛ hoc vt euitetur vexatio corporis humani licet in alijs sit secus: ita sing. dixit Jnn. in. c. cum liberū extra de sepul. ꝛ ita affirmāt in facto obtentum fuisse dñi de rota decisio. ccciij. in antiquis incip. Jtē not. glo. qō habet etiā locū nedum in agente interdicto recuperāde: sed etiā si ageret p viā attentati qō est remediū pinguius fm Jnno. ꝛ alios in. c. cū dilecti: de maio. ꝛ obe. ꝛ ita in proposito dicūt dñi de rota in nouis decisio. decisio. cliij. incip. cū partes litigarēt. quos sequitur Dñicus in. c. nō solum: in fi. de appel in. vi. licet dicant secus esse de rigore iuris fm Hosti. in. d. c. cum liberū: ꝛ istud dictum Jnno. in. d. c. cum liberum pro valde singulari refert ꝛ sequitur ponens predicta do. Feli. in. c. sicut indeis: in. j. colū. extra de indeis. Subdens vltra predicta qō istis addi potest tex. in. l. sunt persone: ibi, ne insepulta corpora iacerent. ff. de religio. ꝛ sump. fune. ꝛ text. in. l. si quis sepulchrum: in prin. ꝛ in. l. ne corpora. eod. titu. Et ideo dixit Specu. fm eum in titu. de appella. §. quibus: versicu. Octauo qō non auditur creditor appellans ne corpus debitoris sepeliatur: quia est recipiens dilationem qō procedit nisi creditor haberet instrumentum per quod debitor capi posset ad omnem instantiam creditoris: quia tunc creditor cum licentia iudicis potest sequestrare corpus mortui debitoris ne sepeliatur donec sit sibi satisfactum fm Ange. nota. in auf. vt defuncti seu funera circa prin. qō non credit ipse domi. Feli. procedere de equitate per predicta de quo dicto feci mentionez proximis diebus in voce ꝛ in scriptis. in. l. si in singulos. in. vij. colum. versicu. Ultimo adde hic nota. verbum ꝛc. ff. de annuis lega. et in. l. fi. in vlti. colum. versicu. Ultimo in hac materia. ff. de questioni. vbi videas.

200 ¶ Differt sententia cōdemnatoria a sententia in qua pronuntiatur quem condemnandum fm Joan. and. ꝛ alios in. c. j. de offi. lega. vbi dixit qō legatus potest pronuntiare episcopum deponendum: licet non possit illum deponere. pro quo facit qō nota. Bald. in. c. at si clerici. in vlti. colum. de iudic. et Joan. andr. in. c. transmissa. de elec. ꝛ Domi. in. c. ij. in. j. colū. de pe. in. vj. vbi dicunt qō licet electus non possit deponere clericum per gl. d. c. transmissa. tamen potest pronuntiare eum deponendum. Et ideo dixit Albe. de rosa. in. iiij. parte statutorum. q. lxxiiij. incip. Sed pone statuto. qō officialis prohibitus a statuto aliquem bannire prope fi. officij vel absoluere, potest tamen pronuntiare banniendum vel absoluendum: quia aliud est bānire aliud pronuntiare quem banniendum. l. fi. C. vbi ꝛ apud quem. de quo etiam per Barto. in l. solent. in fi. prin. ff. de offi. proconsul. ꝛ ideo dixit Joan de imol. in. l. si quis filio. §. eius qui. ff. de iniusto testa. qō officialis proximus fini officij sui licet non posset condemnare, tamen potest condemnandum pronuntiare. et dicit idem Jo. de imo. in. l. j. in. §. ij. in. iij. colū. ff. de verbo. obliga. qō sententia dicens, pronūtiamus talem condemnandum non condemnat nisi addat. et ideo iubemus vt soluat. Jdem tenet ibi Ludo. ro. ꝛ Alexan. allegant plura ad hoc vt idem etiam tenet Bal. in. l. ne quicq̄. in fi. ff. de offici. proconsu. et in. c. j. ad fi. de offic. lega. ꝛ Ange. in. l. fi. C. vbi ꝛ apud quem. ꝛ do. Feli. vltra predicta adducens alia plura in. c. nō potest in. ij. colum. de re iudica. De quo etiam per do. Feli. in. c. ceterum in penult. colum. de rescrip. Et ideo teneas menti in materia vnū nota. verbum vcz q si est lata sententia contra aliquem per quā pronuntietur ipsum commisisse crimen dignuz priuatione, propter hoc non est priuatus nisi hoc exprimatur in sentētia. Jstud fuit nota. verbum Jnno. in. c. qualiter ꝛ quando. el. ij. in gl. super verbo ad denunciationē. ibi, credimus tū. extra de accu. quod dictum referunt ꝛ sequūtur do. de rota decisio. ccxxxij. in nouis que incipit. Accusatus coram ordinario in fi. ꝛ do. Feli. in. c. inquisitionis. in. iij. col. post prin. extra de accu. Et p hec sint expleta singularia mea presentis anni. 1500. ad laudē summi clemētissimiq̄ Dei ꝛ eius glorioſissime matris totiusq̄ celestis curie ꝛc. Hippolytus de Marsilijs Juris vtriusq̄ Doctor Bononiensis.

201 ¶ In confessum nulle sunt partes iudicis nisi in condemnando. l. proinde. ff. ad legem aquiliam. l. confessus. ff. de custo. reo. l. qui sententiam. C. de pe. l. j. ff. de confes. ꝛ in. l. vnica. C. eo. cum simi. Et adeo est vera hec regula qō ipse confessus etiam super inordinato processu pōt condemnari. Jta dixit singulariter Jnno. quem omnes sequuntur ibi. in. c. qualiter et quando. el. ij. de accusa. vbi dixit qō confessio est tanti vigoris qō ipse confessus potest condemnari etiam data nullitate processus. ꝛ idez dixit ipse Jnno. in. c. per inquisitionez. de elec. ꝛ Abba. antiquus in. c. pisanus de resti. spo. ꝛ Bald. in. l. edita. C. de eden. in. v. col. in ver. Sed pone qō reus. ꝛ illam doctrinam Jnno. refert et sequitur Barba. in. c. veniens. in. iij. colum. de accusa. ꝛ in consil. suo incip. Prope est dominus inuocantibus eum ꝛc. ꝛ in repe. c. testimonium. in. xiij. charta. in vlti. colum. versi. nam confessio. extra de testi. vbi allegat etiam hoc voluisse Jnno. in. c. ū. de ordi. cog. quam doctrinaz etiam sequitur Mathe. in notabili suo. liij. incip. Nota vtilem regulam. ꝛ idem voluit Bald. in. l. j. circa fi. ff. de iurisd. om. iudi. ꝛ in. l. ij. ff. de re iudi. ꝛ Ange. in cōsi. suo. clxxvij. incip. Visis actis productis. ꝛ in cōsi. ccxvij. incipiente. In causa accusationis producte per do. Philip. ꝛ Bald. in additio. Specu. in titu. de libel. cōcep. in vltimo versi. ꝛ Are. in tractatu suo maleficiorum in verbo comparent dicti inquisiti ꝛ cōfitentur totuz: in ver. Quero confessus. ꝛ volunt docto. in plerisq̄ locis quos retuli magis accurate. in. l. j. ☞ §. diuus antoninus. in. iij. char. ff. de questioni. vbi videas. (Et hic adde qō cōfessio plus operatur q̄ aliqua species probationis fm Bald. in. l. cum mulier. in. xij. colū. versi. deinde quero. ff. solu. matri.) Pro qua doctrina Jnnocē. etiam facit optime not. verbum Bal. in. l. properādum. in prin. in fi. verbis. C. de iudi. vbi dixit qō licet lapsa sit instātia tamē cōfessus potest cōdemnari. ꝛ ibi alle. rationē dicēs qō cōfessio nō requirit talē processum seu ordinem iudicij. qō dictum refert ꝛ sequitur Ang. are. in tractatu suo maleficiorum in verbo, inchoata ꝛ facta. in. iij. colū. ꝛ Barba. in. d. suo cōsi. ꝛ in. d. c. veniens. in. iij. colū. ꝛ Ange. aret. in. d. tractatu in verbo, comparent dicti inquisiti ꝛ confitentur totuz in dicto ver.

Quero

Quero an confessus. Et dixit singu. Ange. in l. ff. C. quorum appel. non recip. qđ licet tertius possit appellare pro reo condemnato capitaliter etiam ipso inuito, tamē illud fallit nisi talis reus condemnatus sponte confessus sit crimen ꝛ in eo perseuerauerit. de quibus omnibus latius dixi. in. d. ℌ. diuus antoninus ¶ Potes tamen limitare omnia predicta nisi nullitas processus proueniret ex defectu iurisditionis iudicis: nam tunc confessio partis cōferentis intentum aduersarij non iustificat nec validat processuz. Ita not. in. c. at si clerici. in princi. de iudic. ꝛ in. c. olim. vbi est bonus text. fm do. Abba. ibi extra de rescrip. Ita not. dixit Cardi. Alexand. in. c. dilecto. in. ff. col. in fi. de appella. ꝛ hoc optime poteris addere his que dixi supra in singulari. x. incip. Tu scis ꝛc. Pro qua etiam limitatione facit singu. dictum Ange. in cōsi. suo ccxvij. incip. In causa accusationis producte per Philip. in vlti. col. vbi limitat doctrinam Inno. ꝛ aliorum in. d. c. qualiter ꝛ quādo. habere locum tantum coram iudice ordinario: secus corā delegato. qđ dictum provalde sing. refert ꝛ sequitur do. Augu. de ari. in suis additio. ad Ange. de aret. in tractatu malefi. in verbo, qui iudex addidit. in pe. additio. de quo etiam dixi in repeti. l. fi. C. de proba. in. lvij. charta. circa me. (Pro hoc dicto facit in argu. nota. verbum Abba. in. c. olim ex literis post prin. in ver. ꝛ ex hoc et ex illo text. ꝛc. de rescrip.) Teneas tamen perpetuo menti vnum casum no. in quo sponte confessus non potest ex confessione sua condemnari. qui casus est quando iudex habens in manibus reu criminis dicit sibi, confitearis delictum quia promitto tibi indulgere ꝛ facere tibi gratiā: nam isto casu si reus cōfiteatur delictum nō potest ex confessione sua puniri. Ita singulariter ꝛ mirabiliter dixit Jo. de imo in cōsi. suo. cix. incip. Visa inquisitione: et mouetur iuribus ꝛ rationibus de quibus ibi per eum. qđ maxime procedit si in ipsa confessione non perseuerat. vt ibi. pro quo faciunt dicta per do. Mico. millum in suo reperto. in ver. cōfessio. in ver. cōfessione persuasione aduersarij: de quo feci mentionem. in. l. j. ℌ. questioni. in vlti. col. ff. de questioni. vbi videas. pro quo etiam faciunt dicta per Jas. in. l. error. in. ij. col. in fi. C. de iur. ꝛ facti igno. ꝛ idem qđ dixit Joā. de imo. in. d. consi. dixit do. Paris de puteo in tractatu sindicatus. in. cvij. charta. versicu. Sequitur questio quotidiana. Teneas menti quia als plures audiui ius dicentes facere talem promissionem reis. Et istud addere poteris dictis supra in singulari. clxxvij. incip. malicijs hominuz ꝛ alia requisita in cōfessione vt preiudicet cōfitenti in criminalibus. vide per me in l. j. in prin. in. vj. char. ff. de questioni. ꝛ in repe. mea rubri. C. de probatio. in materia confessionis.

202 ¶ Tu scis regulam illam satis vulgatam vez qđ confessio facta absente parte non plene probat de qua. in. l. certum. ℌ. si quis absente. ff. de confes. ꝛ in. l. fi. ff. de interroga. actio. cum simi. Attamen aliqui sunt casus in quibus talis confessio plene probat. vn⁹ est casus multum singularis in quo talis confessio facta absente parte plene probat qui casus est in solutione alicui facta vtputa Titius erat debitor ex instrumento Sempronij in certa quantitate. ꝛ Sēpronius confitetur in absentia ipsius Titij debitor isse esse solutum ꝛ sibi esse satisfactum ab ipso Titio, tunc talis confessio licet sit facta in absentia partis tamen plene probat talem solutionem ꝛ repellit contrariam presumptionem. Ita sing. dixit Bal. in cōsi. suo. xlj. incip. In primis ꝛc. in. v. volu. qđ est singu. no. ad limitationem dicte regule. Et idem dixit do. Joā. bap. de sancto Seue. in repe. l. admonendi. in. xix. charta. in. ij. colū. in fi. ff. de iureiur. (Et Alexā. in cōsi. ccxlv. incip. ponderatis ꝛc. in vlti. col. in. vj. volu. ꝛ in cōsi. cxv. incip. visa scriptura. in. j. col. in. vij. volu.) Et scias etiam qđ licet talis cōfessio facta parte absente non plene probet tamē probat semiplene. Ita dixit Bart. in. l. admonendi. in. xvj. col. ff. de iureiur. ꝛ Ludo. ro. in consi. suo. ccclxxij. incip. Visis allegationibus hincinde cōfectis. ꝛ Bald. in addi. Specu. in titu. de cōfes. circa fi. ꝛ Abb. in. c. fi. de succes. ab intesta. ꝛ Bald. in. l. in bonefidei. C. de iureiu. ꝛ. d. Alexā. in consi. xxiij. incip. animaduersis ꝛc. in pe. colū. ante fi. in. ij. volu. ꝛ in consi. cxxvij. incip. ponderatis narratis. in pe. colū. ꝛ dixit Ludo. roma. in consi. suo ccxcj. incip. cum isti fratres. in. ij. col. qđ talis confessio facta absente parte facit presumptionem aduersus confitentem. Et teneas menti etiam aliquos alios casus in quibus cōfessio facta absente parte plene probat. vnus est in confessione facta in libello vel in alia scriptura iudicij producta parte absente nam talis cōfessio facit plenam probationem fm Bald. in. l. vnica. in pe. colū. C. de confes. Alius est casus in confessione facta absente parte cum iuramento: quia talis confessio plene probat fm Old. in consi. ccxcj. incip. Hec sunt rationes. ꝛ Bald. in consi. ccxlij. incip. In cā dñi Ludouici. in. iij. volu. licet cōtrarium teneat Pau. de cast. in cōsi. suo. ccxlj. incip. Primo videndum. circa fi. Item est alius casus: nam confessio facta absente parte non nocet confitenti. hoc est verum: nisi sit frequens ꝛ continuata ꝛ totiens repetita qđ transeat quasi in publicam vocem ꝛ famā quia tunc plene probat. Ita no. dixit Pau. de castr. in consil. suo. clxxv. incip. Super primo ꝛc. in vlti. col. ante fi. Est ꝛ alius casus naz confessio facta absente parte plene probat quādo fit ad exonerationem cōscientie: fm do. Feli. qui plura allegat. in. c. olim. in. iij. colū. de rescrip. idem etiaz procedit in foro penitentiali fm Bald. in. l. rationes. in fi. C. de probatio. ꝛ in. c. innotuit. in. j. colū. de elec. quem refert ꝛ sequitur do. Feli. in. d. c. olim. in fi. iij. col. Item confessio facta absente parte: licet non preiudicet confitenti. tamē fallit in confessione que non tendit ad obligandum confitentem alteri sed tendit principaliter ad probandum aliquid ex qua probatione absenti queritur obligatio vtputa si quis approbat aliquod instrumentum tanq̄ verum vigore huius approbationis omnes quorum interest poterunt agere contra approbantem. Ita not. dixit Ang. per illum text. in. ℌ. si vero expressum. in. iij. colū. versi. Ex hoc patet. et aut. de here. ꝛ fal. qđ dictuz refert ꝛ sequitur do. Feli. in. c. cum. Ald. ferrarien. in. xvij. colū. de cōstitu. An autem de equitate canonica cōfessio facta absente parte plene probet vide do. Frā. are. in cōsi. suo. lxiij. incip. diligēter. ꝛ per do. Alex. in cōsi. suo. clxxix. incip.

☞ In causa angelorum. in. ij. colū. (Et in consi. cxv. incip. visa in. j. col. in. vij. volu. ꝛ in consi. ccxlv. pōderatis. in. vj. volu. in vlti. col.) Et per do. Feli. latius in. d. c. olim. de rescrip. in. iij. col. vbi etiam ponit alios casus in qbus vz cōfessio facta absente parte ad plenam probationem faciendam. ꝛ in materia vide etiam Alex. cōsi. clxxxvj. incip. In causa ꝛ lite. in. ij. colum. ꝛ vide Pau. de cast. in. l.

☞ quidam in iure in prin. ff. de dona. ꝛ in. l. nuda ratio eo. titu. (Et vide. j. in singulari. cccclix. incip. vox viua.)

203 ¶ Judex extra territorij sue iurisditionis nullum habet imperium vt habetur in. l. fi. ff. de iurisdi. om. iud. ꝛ in. c. fi. de foro cōpe. et in cle. pastoralis. de re iudi. ꝛ habetur in. l. fi. ff. de offic. prefec. vrb. cū fi. Scias tamē qđ si iudex alicuius loci scripsit literas vel misit nuntium iudici alterius territorij iuxta ea que dixi supra in singulari. cxxxvij. incipiente. Judex alterius territorij. rogando ipsum iudicem qđ vellet citare reum subditum suum ratione habitationis in loco coram ipso iudice in cā delicti per eū cōmissi in loco iurisditionis ipsius iudicis scribentis hoc, et talis iudex requisitus hoc modo nō vult citare ipsum reum qđ hoc casu poterit talis iudex loci delicti per semet citari facere per dicta vel per nuntiū talē reum in territorio vbi degit: sicut si esset in territorio suo. Ita singu. dixit Bart. in tracta. ad reprimēdum in verbo per edictuz. in vlti. col. qđ dictū pro valde no. refert ꝛ sequitur do. Fran. are. in cōsi. suo. lvij. incip. diligēter. in. ij. col. versi. Amplius dixit. quod multum nota. in practica. ꝛ ad limitationem. d. l. fi. cum concordā tijs. ff. de iurisdi. om. iudi.

204 ¶ Percutiens clericum incidit in excommunicationem. c. fi quis suadente. xvij. q. iij. ꝛ ibi docto. Et tene menti qđ adeo prohibitum est percutere clericum q̄ nō solum est excommunicatus ille qui percutit clericum vt dixi sed etiam excommunicatus est ille qui percutit seu vulnerat consanguineum ipsius clerici respectu ipsius clerici. ita singulariter ꝛ mirabiliter dixit Ludo. roma. in repe. rubrice. ff. de arbi. in. xxiij. col. in fi. ad qđ allegat optimū text. in. c. sciāt cuncti. in verbo, consanguineos. de elec. in. vj. quod dictum pro mirabili refert et sequitur do. Feli. in. c. ecclesia sancte Marie. in. xlij. colū. de consti. vbi plura allegat. sed inter ceteraa allegat dictum Pet. de ancha. in. d. c. sciant cuncti. vbi dixit qđ ille dicitur frangere pacem qui compromisisset Titium nō offendere, offendit cōsanguineum suum. ꝛ allegat etiam no. per Jo. an. in regula frustra. in mercurialibus. qđ tñ dicit intelligendum esse quando non apparet qđ offendat eum ex alia causa quam ex illa de qua fuit facta pax als secus per no. per do. Ant. ꝛ Jmo. in. c. ij. de renun. et alia etiam ad hoc allegat ipse do. Feli. in. d. c. ecclesia sancte Marie. de quibus ibi per eum vbi etiā late examinat questionem illam vez an statutum laicorum imponens penam cōsanguineis clericorum valeat ibi.

205 ¶ Vehemens opi. cōsona veritati idem operatur q̄ certitudo. glo. est no. in. l. si qs extraneus. ℌ. sciendū. in glo. fi. ff. de acqui. heredi. ꝛ ibi Bal. summe eā notat dicēs qđ multa sunt de quib⁹ non pōt haberi vera certitudo: tñ vehemens opi. iuncta cum veritate idem operatur qđ certitudo. ad idem est glos. in. l. ij. ℌ. pe. in verbo sciant. ff. de aqua plu. arcen. et in. l. si duo. ℌ. pe. in verbo scire. ff. vti pos. ꝛ sentit glos. in. l. si liberti. ff. de pecu. ꝛ glos. in. l. si paterfami. ff. de here. insti. ꝛ ibi illam no. Bald. ꝛ Jmol. ꝛ Barto. in. l. qui bona. ℌ. qui alieno. ff. de dam. infec. ꝛ do. Anto. ꝛ Abb. ꝛ Jmol. in c. cū causam de iura. calum. Et idē dixit singulare verbuz Pet. de ancha. in cōsi. cccly. incip. Viso diligenter puncto. q̄ in substituto casu quo masculus nō nascatur potest haberi ista cōditio pro impleta etiam ante partum si ex vehemēti cōiectura fetus femineus sit in vtero ꝛ postea hoc apparet ex partu. quia precedens opi. verisimilis attentis pluribus. de quibus ibi iūcta veritate postea de recta facit illam opi. haberi pro certitudine. vnde dictus substitutus trāsmittet hereditatem etiā si eam adierit ante partū. Et idē cōsuluit ipse Pet. de ancha. in cōsi. suo. cccxciij. incip. Visis diligēter. in quibus locis allegat q̄ plura. que omnia refert ad literā do.

Feli.in.c.j.in.j.colũ.de sum.tri.ꝛ fide catho.vbi plura alia in materia ista allega.de quibus ibi per eum.ꝛ in.c.preterea.in prin.extra de testi.Et vide etiam ipsum do.Feli.in.c. cum contingat. in.iiij. col.in fi.de rescrip.in.c.j.in.iiij.ꝛ in.v.colũ.de lit. cõtest.vbi etiam ponit plura notabilia dicta in materia credulitatis.et vide que dixi in rub.C.de proba.in materia probationis que fit per vehemẽtem omniuz opi.ꝛ do.Feli.in.c.preterea.in prin.extra de testi. Et de hac re vehemẽti adde qõ vehemẽs adminiculum supplet semiplenam probationem ꝑm Bald.in cõsi.suo.incip. Quidam Petrutius de Viterbio ꝛc.quem refert ꝛ sequitur Soci.in consi. suo.lxxxix.incipien. In causa agitata inter Jacobum.in.vj.colũ. vbi etiam adducit Bald.in.l.ea quidem.in.ij.col.C.de accusa.vbi dicit qõ vehemens adminiculum est suppletio defectus probationis ꝛ talia circa ꝑdicta dicit ipse Soci.in.d.cõsilio que ibi videas.

(Vide tñ Joã.de ana.in cõsi.suo.lix.incip.visa inquisitione.in ij.col.post prin.) Et circa hãc materiam etiam adde do.Alex.in l.fi.in pe.additio.ff.de questioni.vbi dixit q̃ adminicula dicũtur vehemẽtia indicia.ad qõ alleg.c.cũ dilectus.de succes.ab intesta. ꝛ Bal.in.l.fi.in.iij.col.C.fami.her.item adde etiã qõ vehemẽs infamia etiam sine aliquo alio indicio sufficit ad torturam:vt habetur extra de purga.cano.in.c.fi qs.per Innocẽtiũ. Ita dixit do. Alex.in.l.fi.in.iij.versi.ff.de questioni.ad qõ etiaz allegat.l.quero ℈.fi.ff.de edil.edic. Item subdit etiã do.Alex.vbi supra q̃ Inno. in.c.cũ.J.ꝛ.A.de re iudica.dicit qõ etiã admittuntur testes viles contra valde diffamatũ:que omnia tanq̃ notabilia ꝛ nõ omnibus nota reponas in scrineo pectoris quia seruient tibi ad multa. Et vltra adducta supra per do.Feli.potes tu in illa materia etiã adducere tex.in.l filiusfa.ff.de ritu nuptia.vbi est text.qõ illud dicit certum.qõ probabili ratione certum est.pro quo facit dictũ Bal. in.c.j.in prin.in.ij.col.de cõtrouer.inuesti.quem vide.ꝛ hic etiam in materia adde singulare verbum Bal.in.l.bello.in fi.ff.de excusatio.tuto.quem omnino vide.

206 ¶ Incertitudo regulariter vitiat oẽm dispositionẽ siue loquamur in cõtractibus siue iudicijs siue in vltimis voluntatibus. vt late dixi iudicio meo vltra oẽs in.l.a vobis quoq̃.ff.de annu.leg. ꝛ in repe.rub.C.de proba.in pe.ꝛ vlti.charta. Attamen tene mẽti perpetuo ꝛ nõ obliuiscaris vnũ casum in quo incertitudo nõ vitiat actum. Nam si probatio est verificabilis ꝛ conclusiua in omni intellectu prodest probãti licet habeat ambiguos intellectus.ita colligit Dñicus ex verbis Joã.and.ibi in.c.j.in vlti.col.de pac.in vj. (Idẽ dixit do.Phili.decius in cõsi.ccxviij.incip.in casu in.j. col.) Ex quo dicto intulit do.Alex.in.l.inter stipulantem.℈.j.in vlti.col.ff.de verb.obli.qõ si accuso Titiũ qõ occidit Seiũ ꝛ testes sup hoc deponẽtes deponũt alternatiue dicẽtes qõ eũ occidit cũ gladio vel cũ claua licet deponant incerte ꝛ ambigue,tñ q̃ vterq̃ intellect' cõcludit homicidiũ habeẽ pro probatione certa qõ est multũ not.qõ dictum refert ꝛ sequit̃ do.Feli.in.c.ex parte,el.j.in xij.col.de rescrip.ꝛ do.Jas.in.l.dedi.in.j.col.ff.de cõditio.cau.data nõ sequuta. (Vide tñ in cõtrarium Fede.de senis in cõsi.clxij. in.q.proposita.ꝛ vide omnino Pau.de cast.in.l.si communem in ℈.si is qui aquã.ff.quẽadmo.serui.amit.in fi.ꝛ Ange.aret.institu. de excep.in rub.in.xvj.col.ꝛ Bal.in addi.Spec.in ti.de accusa.in versi.sed quid si statutum dicit.ꝛ in.l.j.ante fi.in ver.itẽ scias ꝛc.c. si vnus ex plu.appel.) Tenementi quia est not.limitatio ad.l.fi. C.de proba.vbi in criminalibus probationes debẽt esse luce meridiana clariores.ꝛ etiam facit ad ampliationem illius regule scilicet qõ sufficit q̃ testes in eũdem rei finem cõcordent licet per diuersa verba de qua in.l.qui sentẽtiam.C.de pe.ꝛ in.c.nihil de verbo.fig.ꝛ per glo.in.c.dudum.de conuer.coniuga.ꝛ in.c.cum eccle sia sutrina.de causa pos.ꝛ proprie.ꝛ in alijs pluribus locisque adducere presentialiter non expedit.vide doctores in dictis locis.

(Et vide que latius dixi in repe.mea rub.C.de proba.in.lxxiij. col.ver.ꝛ ideo si accuso.)

207 ¶ Victus victori debet cõdemnari in expẽsis siue loquamur in ciuili vt in.l.qui solidum.℈.etiã.ff.de leg.ij.ꝛ in.l.eum quem teme re.ff.de iudi.c.finem litibus de dolo ꝛ cõtu.℈.hec autẽ insti.de pe. teme.litig.cum fi.siue loquamur in criminalibus.tex.est ꝑm vnam lec.in.l.fi.C.de fruc.ꝛ litis expẽ.ꝛ voluit glos.in.d.c. finem litibus cum simi.de quo dixi latissime in repe.mea.l.fi.C.de proba.in.xix. q.principali:q̃ tñ fallit ꝑm doc.in dictis locis nisi victus habuisset iustam causam litigandi:quia tunc debet absolui ab expensis. Quod tamẽ vltimum limitatur pluribus modis.vt dixi in.l.fi.in xix.q.ꝛ inter alia limitatur vno modo ꝛ q̃ nisi extet statutũ in loco iudicij dicẽs qõ victus victori condemnetur in expensis:quia isto casu etiã si habuerit iustam causam litigandi condemnabit̃ tñ in expensis. Ita dixit glo.reputata singularis in aut.de exhibẽ.reis in.℈.sancimus quam ibi summe ponderat Ange.ꝛ eam etiam sequitur.d.Alexã.in consi.suo.cclvij.incip.viso processu in fi.et do. Francis.de are.in notabili suo.cxx.ꝛ Ange.in.l.nõ solum.ff.de rei ven.ꝛ hoc dicunt doc.procedere vt statutum aliquid operet̃ vltra ius cõe ꝛ ei aliquid addat.de quo etiam per Barb.in.c.causamq̃ de rescrip.ꝛ in consi.suo.lv.incip.proposita mihi in antepe.col.in iij.volu. Et adeo est verum qõ q̃ statutum est in loco qõ victus victori cõdemnetur ipso iure in expensis qõ tunc debet cõdemnari in expensis etiã si habuerit iustã causam litigandi:qõ etiaz hoc casu iudex nõ posset eũ absoluere ab expẽsis:immo si eum absoluat, nonvalet talis sententia absolutoria tanq̃ sentẽtia cõtraria prime sentẽtie statuti. Ita singulariter dixit Sali.in.l.j.in.iij. col. C.quando prouoca.non est necesse.vbi dicit ita fuisse conclusum Ferrarie post varias allegationes.quã doctrinam refert ꝛ sequit̃ do. Feli.in.c.inter monasterium in fi.extra de re iudi.qõ est multum not.cum sepissime in ciuitatibus extet tale statutũ.ꝛ in hac materia condemnationis expensarum vide que dixi in.d.l.fi. in xix.q.principali.C.de proba.ꝛ in.l.patre vel marito.ff.de questionibus in quibus locis plura dixi not.digna in materia ista.ꝛ vide etiam omnino.d.Feli.in.c.aduersario tuo in penul.colum.versi. Ad aliud de excep.

208 ¶ Compensatio non est proprie solutio sed differta solutione adeo qõ ꝑm magis cõem opinio.ille qui iurauit soluere nõ potest compẽsare:vt est text.ꝑm vnam lectu.ibi cõiter approbatam per oẽs scribentes.in.c.ad nostram.el primo de iureiurando.ꝛ voluit Jo.de imo.in.l.si heredi.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ Alatha.in notabili suo.liij.incip.nota qõ iurgmentum.ꝛ Barto.in.l.statu liberos.ff.de statu libe.ꝛ Alex.in consi.suo.xcj.incip. Visis actis mihi transmissis.in.iij.colũ.in.ij.volu.ꝛ.d. Fran.aret.in consi.cx.incip. Longitudo verborum in pe.colũ.licet Bart.tenuerit cõtrarium ꝛ male in.l.amplius non peti ante fi.ff.rem ratam haberi.de quo ibi per scribentes. Pro qua opinione facit nã si quis ex iuramento tenetur aliquid facere potest precise compelli ad faciẽdum nec liberatur soluẽdo interesse:vt volunt scribentes in.l.si pecuniam ff.de condi.ob causam. Et facit etiam qõ voluit Bal.in consi.suo cxxiij.incip. Verba instrumenti in fi.in.iij.volu.vbi dixit qõ pactum de non probanda solutione non est pactum de non probanda compensatione quia sunt diuersa licet concurrant in eundem finem. Scias tñ qõ licet per predicta compensatio non sit proprie solutio.attamẽ sepius vim solutionis retinet vnde dixit notãter Bal.in.l.filium in.vj.col.ver.est ꝛ alia ratio.C.familie herciscunde q̃ satis restituit qui compensat. Et dixit Bald.in.l.fi.in.v.col. C.de edendo.qõ obijciens compẽsationem nõ dicitur proprie excipere.de quibus per Pau.de cast.in consi.suo.lxvj.incip.qõ naues ꝛ gozus.ꝛ dixit Alex.in consi.suo.xij.incip. Viso testamento ante scripto in pe.col.q̃ prohibitus opponere exceptionẽ potest cõpensare etiã si iurasset non excipere etiaz si statutũ concederet solum exceptionem solutionis.allegat q̃plura de quibus ibi per eum.ꝛ teneas menti not.verbum Ange.in consi.suo.cxxxij.incip. Quidam Nicolaus.alꝫ incip. Visis dictis dubijs in princi.vbi dixit qõ si statutum prohibet opponi omnẽ exceptionem cõtra instrumentum nõ intelligetur de compensatione:quia illa poterit opponi non obstante statuto q̃ est no.quod dictũ ꝛ quasi omnia supradicta refert ꝛ sequitur.d.Feli.in.c.suborta in.j.col.de re iud. vbi etiam adducit alia plura examinando an exceptio compensationis possit opponi in execution sentẽtie.ꝛ vltra dicta per eum adde Bal.in consi.xxxij.inci.Verba instrumẽti in fi.vbi dixit qõ sicut sufficit debitori offerre pecuniam in iudicio. Ita sufficit si in iudicio offerat compensationẽ qõ est nota.allegat.l. iulianus.ff. de condi.ꝛ demon.

209 ¶ Socius criminis non facit indicium ex eius assertione regulariter cõtra socium eiusdẽ criminis vt habet̃ ꝑ Cy.ꝛ alios in.l.fi. C.de accusa.ꝛ per.d.Ant.in.c.j.de confes.ꝛ Pau.de leazaris in.c. grauis extra de posito.ꝛ per.d. Alex.in consi.suo.cccxiij.incip. viso themate ante scripto. (In hac materia socij criminis vide Phili.decium in cõsi.cccxlij.incip.in cã in.j.ꝛ.ij.col.) Aliqua tñ sunt delicta.de quibus socius criminis põt interrogari de consocijs.vt notat Bar.in.l.repeti in.℈.his qui.ff.de questionibus.ꝛ.d. Alex.in cõsi.lxix.incip. Visa facti renuntiatione in fi.in.ij.volu.ꝛ per Sãd.in suo not.tracta.malefi.sub rub.de questio.ꝛ tormẽtis. in.iij.col.ver. Nunc autez. de quo late dixi.in.l.j.℈.diuus antoninus.ff.de questionibus.ꝛ in repe.mea.l.fi.in.lxxx.char. C.de proba. Teneas tñ menti perpetuo ꝛ nunq̃ obliuiscaris q̃ in casibus illis in quibus socius criminis põt interrogari de cõsocijs tale dictũ seu dispositio ipsius socij criminis nõ facit indiciũ ad torturã cõtra socium criminis nisi cõtra eum alia sint indicia. Ita singulariter dixit Guido de suza.in tracta.suo de tormentis in.viij.col.j. versi.sed qd de questione occurrẽti.ꝛ idem voluit Sali.in.l.fi.in fi. C.de accu.quem refert ꝛ sequit̃.d. Alex.in consi.suo.cccxiij.incip. Viso themate ante scripto in.ij.col.ꝛ in cõsi.suo.ccccl xxv.ꝑm ordinem meum incip. Qm̃ abunde circa fi.vbi dicit q̃ hoc etiã volnit Jo.de imo.in.c.j.de confes.idem etiam dixit do. Jason in.℈.item si quis in.v.col.ver. Duo etiam.insti.de actio.vbi dicit de hoc esse gl.not.in.l.si quidem.ꝛ ibi Bal.C.de excep.vbi ipse Bal.dicit qõ istud alibi in iure nõ habetur.nemo tamẽ allegat Guido.de suza. in.d.loco cuius fuit originalis doctrina.de quo dixi aliquid in.d.

l.j.℈.diuus

l.j.§.diuus Antoninus.ff.de qõnibus.tene mẽti quia non fallor: est verbum honoris ꝛ vtilitatis plenum.

210 ¶ Jura sanguinis nullo iure ciuili dirimi possunt.l.iura sanguinis.ff.de regu.iur.et inisti.de nuptijs.cum simi.et ideo iura generaliter phibẽtia cõionem cum excõicato non comprehendũt cõiunctos ipsi excommunicato.text.est in.c.qm̃ multos.xj.q.iij.et in.c. inter alia.de sñia excõi.et facit tex.in.l.fi.ff.de recepta.vbi dicit qõ lex puniens receptãtẽ bãnitum nõ hz locũ in receptãte bãnitum affinẽ vel cõiunctum.ꝛ text.in.l.pe.ff.de postu.vbi dicit ꝙ quis nõ phibet assumere aduocationẽ cõtra rempublicã pro aliquo affine vel cõiuncto,licet pro alijs sit secus,vt habetur in.l.ij.C.de aduoca.diuer.iudi.ꝛ vide no.verbũ Ange.in aut.quibus mo.natu. efficiũ.legiti.in.§.j.circa me.et adduci possent alia plura et plura iura ad hoc ꝓpositum cumulata p Lu.ro.in.l.j.in ius vocati eant vel satisdent.ꝛ per eũdem in repe.l.si vero.§.de viro.in.xvij.fallentia.ff.solu.ma.et p Feli.in.c.cum quidã.in pe.col.de iureiurã.que hic non trãscribo breuitatis causa.Sed solũ addo vnuz singulare verbũ,vcz qõ adeo est vera supradicta regula ꝙ stante statuto qõ bãnitus possit impune occidi,attamẽ frater nõ poterit occidere fratrem bãnitum impune pretextu talis statuti.ita multũ singulariter dixit.d.Mellus in tractatu bãnitorum.in tertia parte secũdi temporis.in.q.iij.incip.Queritur:duo ciues.vbi refert ita tenuisse.d.Egidium in quadam eius disputatione qõ dictum pro valde not.refert et sequitur.d.Bartho.cepo.in cõsi.suo.v.incipi. Casus talis est.in.v.colũ.post princ.et etiam idem dixit ipse do. Mellus in.d.tractatu bãnitorum.in scõa parte scõi temporis.q.x. quem vide.et idem teñuit Dyñ.in.l.si adulterium cum incestu.§. liberta.ff.de adul.vt refert Bart.cõtrarium tenẽs in.l.minime.ff. de reli.ꝛ sump.fu.sed Bar.nõ loquitur generaliter in omni bãnito,sed in bãnito qui est hostis ciuitatis.p illum text.ideo secus est in alijs bãnitis.Et scias etiam qõ stãte statuto qõ bãnitus possit impune occidi,ꝙ tamẽ vassallus nõ poterit occidere impune dictum bãnitum.ita not.dixit Ange.in.l.si adulteriuz cum incestu. in.§.liberto.ff.de adult.qui etiã ponit quid iñ patre quo ad filiuz

☞ et ecõtra. (Vide Jas.in repe.l.oẽs populi.in vlt.char.in.ij.colũ. ante fi.ff.de iu.et iur.)

211 ¶ Testes examinati a iudice incõpetẽti nõ faciũt fidem coꝛã cõpetẽti,vt habet in.l.iij.§.idem diuus.ff.de testi.ꝛ in.l.si et ibi Bal. et doc:to.C.de testi.et in.l.pe.in fi.C.de arbi.cũ simi.Quod tamen limitat sing.Lu.ro.nisi testes examinãdi essent in ꝓuincia remota a loco iudicij,et de eoꝛ absentia vel mioze dubitaret:nam hoc casu necessitatis ratiõe ꝛ ne ꝓbationis copia pereat.arg.l.qm̃.C. de hereti.poterũt testes coram iudice loci vbi sunt examinati,et faciẽt fidem coꝛã iudice competẽti si absentes fuerint vel mortui: si vero viuunt adhuc poterit noua examinatio fieri p iudicem cõpetẽtem vel per alium de cõmissione sua.ita not.dixit Lud.ro.in repe.l.si vero.in.§.de viro.in.§4.fallentia.ff.solu.ma.allegat text. not.in.d.l.fi.C.de testib.et que habentur in.l.ij.C.naufra.lib.xj.et allegat do.de Rota.et alia de quibus ibi per eũ.et dicit qõ ita intelligit Bar.in.l.cum his.ff.de transac.dũ tractat coram quo fieri debeat examinatio testium ad ꝑpetuam rei memoriam.et vide.d. Feli.in.c.qm̃ frequenter.in.vj.col.post me.vt lit.nõ cõtest.ꝛ in materia vide etiã que dixi in repe.mea.l.fi.C.de proba.in.37.charta. in questione illa,videlicet:an testes examinati parte non citata probent.et latius in.l.j.in.§.preterea.in.ij.colum.ff.de questionibus.vbi latissime locutus sum de necessitate et eiꝰ effectu.et vide que dixi.s.in singulari.24.incip.Clarum est in iure.

212 ¶ Communis oĩm scribẽtium opinio est:ꝙ si testis dicit vnum extra iudicium et aliud in iudicio qõ statur dicto suo in iudicio solenniter facto et cum iuramẽto.c.j.et ibi per Bal.§.si enim dño quid sit inuestitura.glo.ꝛ docto.in.c.cum causam.de testi.Specu. et Joã.an.in titu.de teste.§.j.ver.quid si idem testis.Bal.et Sali. in.l.nullum.C.de testi.Bal.in.l gesta.in.ij.colum.C.de re iudica.

☞ (Vide glos.in.c.literas.in verbo,purgauit extra de presump.et Barba.in cõsilio.lxix.incip.illud referam.in penulti.in.iiij.vol.) de quo late p Allexã.in cõsilio suo.74.inci.Viso testamẽto.in.xv. col.in.volu.et in cõsilio.ccxxj.incipiẽ.Visa facti narratione.in.v. colũ.in.ij.volu.et per Bal.in cõsilio suo.clxj.incipi.Licet assessores.in.v.volu.et p Lu.roma.in cõsilio suo.cv.incipi.cum testis.in prin.et per Bar.Ange.talios in.l.eos.ff de falsi.et p Bal.in.c.per tuas.in vlti.col.de ꝓba.et p docto.in alijs locis relatis a do.Alex. in dictis cõsilijs.Teneas tamẽ menti qõ dictum testis extra iudicium est tanti effectus qõ quando tale dictum extraiudiciale est iactum post dispositionem iudicialem ꝙ tunc iudex ad sentẽtiaz sm dictum iudicialiter factum ꝓcederere nõ debet.hz si iam esset lata sentẽtia ex hoc nõ posset eam renocare.ita singu.dixit.d.An. in.c.cum in tua.extra de testibus.qõ dictum refert et sequitur do. Fran.de are.in cõsilio suo.71.incip diligẽter ꝛ mature.in.iiij.colũ.

☞ in ver.his tamẽ nõ obstãtibus. (et Allexã in cõsi.364.incipiẽ.in causa appellationis.in.v.col.) et in hac materia adde no.verbũ Abb.in.c.inquisitionis.§.tertie.circa me.ver.et ex hoc posset.de accus.vbi dixit ꝙ si testis forte vilis fortune dixit in presentia partis potẽtis aliquid ꝙ veniebat in fauorem illius partis si postea in iudicio iuramento prestito dicit cõtrarium qõ non debet stari primo dicto:qz satis presumi potest testẽ illud dixisse extra iudicium vt placeret parti timens eius potẽtiam,sed in iudicio metu iuramẽti dixit veritatez,secus vbi talis ꝑsumptio nõ subesset.qõ dicit ibi Abb.fore bene menti tenendum ꝓpetuo.

213 ¶ Viam quã quis elegit sibi patere dz.l.si mulier.§.fi.ff.qõ met. cã.l.si quis iusiurandũ.C.de rebus credi.c.gratum.de offici.deleg. c.solitudinem.de appel.cum multis vulg.et ꝑ ampliatione hui' regule tene menti duo singularia dicta.primum est ꝙ si quis petit iuramẽtum deferri aduersario casu quo iudex nolebat eũ deferre tamẽ ex quo pars volũtarie petit tale iuramẽtum deferri aduersario nõ potest postea rescindere sentẽtiam ex nouis ꝓbationibus supueniẽtibꝰ.ita no.dixit Guil.de cu.in.l.admonẽdi.ff.de iureiur. qõ dictum refert ꝛ sequitur Barba.in cõsi.suo.lxij.incipien.viso puncto.in.ij.col.in.ij.volu.Secũdum est:ꝙ si ex pacto licet conductori recedere a cõtractu post mensem quandocunqꝫ voluerit nisi fuerint sibi seruata quedam promissa illud quandocunqꝫ debet intelligi nisi post mensem fecerit actum per quem videatur ab illa facultate recessisse:vt puta si petierit adimplere sibi promissa. Ita singulariter dixit Salic.in.l.cõmissione.in fi.C.de pact.inter empto.et vẽdito.qõ dictum pro aureo et singulari refert et sequitur do.Feli.in.c.sedes apostolica.in xij.colum.de rescrip.in versi. faciat ꝛc.

214 ¶ Ad validitatẽ dicti testis requiritur inter alia iuramẽtum.l. iurisiurãdi.C.de testi.c.tuis questionibus.extra eo.et ibi in.c.nuper.ꝛ in.c.item iurisiurandi.iij.q.iij.ꝛ in.c.hortamur.ij.q.ix.cũ si.

☞ (Vide.j.in singula.ccccxxxiij.incipiẽ.alꝫ tibi dixi.) Et hoc non solum habet locũ in teste ꝓducto ab vna parte:sed habet locum in eo cuius dicto standum est de voluntate vtriuscꝫ partis vel vigore alicuius statutivel alterius dispositionis.sm Ange.in repetitio.l.si vacãtia.in.ij.col.C.de bo.vac.lib.x.vbi singulr dixit:qõ hz ex dispositione alicuius statuti stari debeat simplici verbo nuntij, nõ stabitur nisi primo iurauerit ante eius dictum.alleg.tex.no.in l.theopompus.ff.de do.preleg.qõ dicit esse vtile ad statutum volens qõ stetur simpliciverbo accusatoris de dãno ipsi dato ꝙ ei nõ creditur nisi primo iuret.alleg.l.qui bona.§.qui dãni.ff.de dam. infect.et in.l.si qm̃.C.vnde vi.quã doctrinam refert ꝛ sequitur do. Maria.in repe.c.qualr et qm̃.le.ij.de accusa.in.vij.ꝛ ix.q.princ.de quo etiã p do.Feli.in.c.significasti.le.j.in fi.de homi.et in.c.qz iudi

☞ cante.in.j.colũ.de prescri. (Vide Soci.in cõsilio.xc.incipiẽ.visis. in.iij.col.in.iij.vol.Baueriã.in.lvj.priuilegio iuramenti.) Pro quibus optime facit tex.in.c.j.circa me.extra de frigi.ꝛ malefi.cõiuncto text.in.c.cõtinebat.de desponsa.impube.et facit text.in.l. cõparationes.circa fi.C.de fide instru.ꝛ ibi dixi.Pro quibꝰ faciũt dicta per Jo.de ana.in.d.c.significasti.le.ij.in.vj.colũ.versi. Circa scõm.de homici.Et faciunt optime dicta p Ange.ꝛ Pau.de cast. in.l.de pupillo.in.§.qui opus.ff.de ope.noui nun.vbi dixerũt qõ vbi cõmittit aliquid conscientie alicuius p legem vel per principẽ si vult commissarius ꝙ eius sententia valeat requiritur qõ ad eiꝰ sentẽtiam iuret,ꝙ ita dictat sibi conscientia sua:alꝫ nõ est stãduz eius sententie.qõ dictum refert ꝛ sequitur do.Alexan.in consilio suo.217.qõ incipi.visis verbis dicti ꝛc.in penul.colũ.versi.ad predictorum cõfirmationem.de quo dixi in repe.mea.l.fi.C.de ꝓbat.

☞ in.xxvij.charta. (et vide Allexã.in consi.lxiij.incipi.viso ꝓcessu. in.vj.volu.) Et in materia ista seu iuramẽti testis:tene menti qõ etiam papa nõ potest dispensare qõ testis in ferendo testimonio in iudicio nõ debeat iurare.ita singulariter dixit Aug.de ancha. in lib.de potestate ecclesie.q.lv.art.vlt.quia hoc est de iure diuino ꝙ testis iuret,vt habetur Genesis.51.qõ dictum p stupendo ꝛ canonistis incognito refertꝛ sequitur.d.Feli.in.c.cõstitutus.in.viij. colũ.de rescrip.vbi videas.et vide que dixi in consilio meo incipi.

☞ Non auferas de ore meo verbũ veritatis dñe.in pe.char. (et vide omnino.d.An.in cõsi.suo.xxj.incipi.viso ꝛc.in verbo,ad scõm.vbi ponit not.verbum.

215 ¶ Validum est argumẽtum de matrimonio carnali ad matrimonium spirituale.c.sicut vir.vij.q.j.c.q̃ Christo.lvij.qõ.j.c.inter corꝓoralia.de transla.epi.voluit Cardi.in clemẽ.j.in.§.quem etiam.

☞ in.ij.q.de concess.prebẽ. (Vide tamẽ Bertha.in verbo,pfessio. in.xj.versi.) Et ideo dicimus qõ qñ mulier ingreditur religionẽ qõ dicit tũc matrimoniũ ꝓtrahi cũ ecclesia seu cũ Christo.d.c.que

☞ Christo.cuz simi. (Vide in materia matrimonij.§.in fine.cxlvij. incipien.filius presens ꝛc.et.j.in fine.347.incipiẽ. matrimoniũ.) Et pro hac parte qõ a pari ꝓcedat matrimonium carnale ꝛ spirituale optime facit illa decisio doctorum volentium qõ si testator in testamẽto suo reliquit filie mille si nupserit et sexcentum si religionem intrauerit,ꝙ si ipsa filia intrauerit religionem:tamen debebit habere mille ac si matrimonium carnale cõtraxisset.vt voluit Joan.an.in addi.Specu.in titu.de statu mona.sup rub.et d. An.et alij in.c.in presentia.de proba.in.xx.colũ.et Far.in l.ij.vbi

vide Soci. ff. de hisq̃ pene nose. ⁊ Lu. ro. in l. stipulatio hoc modo cõcepta. in. vij. col. ver. venio ad idē. ff. de ver. obli. ⁊ Ab. in repe. c. ecclia sancte ℳarie. in. xxxj. col. de cõstitu. et Alb. de ros. in prima parte statuto. q. cv. et. q. seq. et Bal. in. d. c. in pñtia. in. vj. col. versi. sed qd si testator. et ℳatha. in nota. suo. lij. qõ incip. nota qõ si testator. (et Jas. late i aut. si qua mulier. i. ij. ⁊. iij. col. C. de sacrosan. eccle.) et volunt alij plures docto. quos retuli in repeti. mea rub. ff. de fideiusso. in. xx. col. vbi posui hanc qõnem: et teneas mēti qõ adeo est veruz q̃ validū est argu. de matrimonio carnali ad matrimonium spirituale, q̃ statutum puniens aliqua pena cognoscentem mulierē nuptaz haberet locū in cognoscente monialem. Jta dixit quidā dñs Dionysius de perusio in consi. suo. xx. incipi. et si doctrina cecū illuminet. quem refert ⁊ sequitur do. ℳaria. soci. in d. c. qualiter ⁊ qñ. le second. qõ. viij. arti. pe. quos refert ⁊ sequitur do. Feli. in. c. nõ satis. de symo. licet istud dictum reprobet ipse. d. Feli. in. c. ecclesia sancte ℳarie. de cõsti. in. xxxj. col. Attamē opinio do. ℳaria. videtur cõmunior ⁊ fauorabilior ecclesijs ⁊ psonis ecclesiasticis ac iuri diuino. qua opinionem etiā firmat Bal. in. c. causam matrimonij. in vlti. colū. de pba. tene eā menti q̃ est nota. verbū. Adde tamē q̃ tale argumētum de matrimonio carnali ad matrimoniū spirituale non pcederet vbi esset dānosum vel contrarium ecclesie. p doctrinam Bald. in. l. deo nobis. C. de episco. et cle. Vbi dixit q̃ si maritus relinquit vxorem suā dominaz massariam ⁊ vsufructuariam donec caste ⁊ honeste vixerit et vitāvidualem seruauerit si ingrediatur monasterium non pdit legatū: ⁊ tūc cessat dictum arg. de matrimo. carnali ad spirituale, q̃ esset contra ecclesiam. qõ dictum p singulari refert et approbat. d. Fran. de cre. in nota. suo. 142. incip. ℳaritus reliquit, et dicit istud dictuz forte non esse alibi. Et ad supradictam materiam de matrimonio carnali et spirituali facit in argu. glo. in. c. aut facta. in verbo, parē tem. de pe. distin. j. que dixit q̃ eadem pena punitur occidens patrem spiritualem qua punitur occidens patrem naturalem. quaz glo. ad hoc refert et sequitur. d. Paris de puteo in tracta. sindica. in. xvj. char. in. iij. col. (Vide omnino q̃ dixi ⁊ que postea addidi in. l. diuus adrianus. in fi. ff. de parrici.)

216 ¶ Vbi agitur de his que concernunt commodū burse publice sententia pro delicto lata contra vnum nocet tertio, adeo qõ sine nouo pcessu vigore dicte sententie potest deueniri cõtra tertium qui se tueri non potest ex eo q̃ non fuerit ad causam citatus. Jta habetur in l. j. C. vbi cause fisca. l. quisquis. C. ad leg. iul. maie. c. cū ſm. de hereti. in. vj. et not. plene p Bar. in disputatione sua incip. Perusine ciuitatis statuto. et in. l. cum filius. in princ. ff. de verbo. oblig. et per Bal. in. l. j. C. ne filius p patre. et in. l. fi. ℣. j. C. de bo. q̃ lib. et per Bal. in addi. Specu. in titu. de sentētie platione. in. xvij. colū. et per Sali. in. l. si filius. C. ne filius pro patre. et per Canoni. in. c. q̃uis. de re iudic. Teneas tamen menti qõ etiam in casu isto sententia nulla validata per rescriptum principis nūq̃ nocet tertio. Jta multum singulariter dixit do. Alexan. in consi. suo. cccviij. ſm ordinem meum incipi. In causa que vertitur inter agentes. in iij. colum. qõ dictum pro valde not. refert ⁊ sequitur do. Feli. in. c. q̃uis. in vltimis verbis. de sententia ⁊ re iudi. quod dicit esse proprie notan. propter commissiones pape sanantes sepe nullitates sententiarum.

217 ¶ Ter vel quater iam retroacto tēpore consului et etiam qñq̃ allegaui in voce ⁊ continue obtinui in hoc, vez q̃ quotiēs occisus seu interfectus non habet nisi vnicū vulnus: et plures fuerunt in rixa vel mortu⁹ habet minora vel pauciora vulnera q̃ fuerint numero homines contra eum in rixa: q̃ si nescitur ex quo vulnere sit mortuus, vel nescitur quis ipsoruz rixātium intulerit vulnus vel vulnera, tunc ppter incertitudinem nemo ipsorum rixātium debet puniri pena mortis. et hoc per regulam. l. absentem. ff. de penis. vbi melius est nocentem absoluere q̃ innocētem condēnare. Jta voluit glo. multum singularis in. l. item mella. in. ℣. si plures. ff. ad leg. aquil. quam glo. p singulari refert ⁊ sequitur do. Alex. in consi. suo. ccxxxvij. incipien. Ponderatis narratis in themate. in iij. colū. et dicit qõ dictam glo. secutus est Dy. cõsulendo, qõ consilium Dyñ. refert ⁊ sequitur Pet. de ancha. in consilio suo. ccxvij. incipien. In Christi nomine. Nos Bartholomeus de saliceto. Et idem qõ voluit dicta glo. voluit Specu. in titu. de homici. ℣. j. ver. pone qõ quatuor homines. Et idem qõ nemo in dictis casib⁹ puniatur pena mortis. tenuit Joā. de ana. in. c. significasti. le second. in. xxiiij. colū. de homici. et do. Alexā. in consi. suo. xv. incipi. Viso processu inquisitionis. in. v. ⁊. vj. colum in. j. volu. vbi allegat hanc partem tenuisse Sandi. in suo tractatu maleficiorum. sub rubric. de homicidio. et Ludo roma. in cõsilio. 401. incipien. Eo proposito. Et idem tenet Bal. in consi. suo. lxxij. incipi. Presupposito qõ in ciuitate. in. v. volu. vbi remittit se ad dicta per Specu. in tit. de homicidio. in dicto versi. Sed pone qõ quatuor homines. ⁊ in cõsilio suo. cccxj. incipien. Quidam rumor ⁊c. in. iij. vol. Idem tenuit Rapha. cu. in cõsilio suo. cxxxiij. incipien. Visis. in. iij. colū. et Bal. in repertorio suo. in verbo, vulnerat⁹ vno vulnere. in pmo versi. vbi allegat. d. glos. in. d. ℣. si plures. quaz ibi dicit singularem et alibi non reperiri. et idem dixit ipse Bal. in. d. reper. suo. in verbo, homicidium. in. vj. ver. Et idem etiā firmat do. Alex. in consi. suo. cclvij. incipien. Pōderatis ⁊c. et in cõsilio. 390. incipien. Copiose. et idem tenet Spe. in ti. de dispensatione. in. ℣. iuxta. in pe. colū. ver. Quid si aliquis in rixa. ⁊ ibi Jo. an. remittēs se ad Spec. in. d. versi. Sed pone quatuor hoies. et idem etiam tenet do. Feli. in. c. significasti. le. ij. de homici. in. iij. colū. Pro qua opi. facit glos. in. l. j. in ver. sibi dño. ff. si quadru. paupe. fe. dica. et glo. in. c. nolite. xj. q. iij. et glo. in. c. quiescamus. xlij. dist. Et faciunt etiaz dicta per Albe. de rosa. in tertia parte statu. q. lxj. incipi. Jtē querit quinq̃. et dicta per do. Jo. de imol. in cle. j. extra de homici. in vlti. colū. et faciunt dicta per do. Feli. in. c. dilecti filij. in vlti. colū. de except. et per me in cõsilio meo. xxij. incipien. Illud in medij. vbi consului super hoc dubio pro hac parte. de quo etiam late dixi in. l. a vobis quoq̃. in. iij. charta. ff. de annu. lega. dum posui materiam incertitudinis. et in repe. mea rubri. C. de pba. in eadem materia incertitudinis. Ex quibus satis cõstat q̃ propter incertitudinē: q̃ nescit quis intulerit vulnus nemo vt dixi poterit puniri ad mortez nec aliquis eoz eadem ratione nõ poterit torqueri ad veritatē inuestigādam quādo aliqua indicia nõ sunt magis cõtra vnum q̃ contra alium, ne innocens indebite p nocente torqueatur. Sed oia predicta tamē singulariter limita ⁊ restringe nisi vnus ipsoruz qui fuerit in rixa sit male cõditionis ⁊ fame, vt quia al's cõmisit simile delictum seu intulit simile vulnus: quia hoc casu nõ obstāte incertitudine poterit ad veritatem eruendam ille talis torqueri. Jta multum singulariter ⁊ mirabiliter dixit Sali. in. l. fi. in vlti. colū. in versi. Quero an sufficiat. in fi. C. de qõnibus. et idem videtur velle Guido de suza. in tractatu suo de tormentis. in. iij. col. versi. Que et qualia indicia. circa fi. (Pro hac doctrina facit in simili nota. verbum Catal. in tractatu suo sindicat⁹. in versi. ℣42. incipi. adde quia sepe ⁊c. in fi. ij. colū. illius versi. vbi dicit q̃ fuga facit indiciuz cõtra fugiētem quādo ipse fugiens est al's male vite ⁊ conditionis al's secus.) Tene menti q̃ est verbum aureū et singulare: ex quo multum honoris ⁊ lucri acquirere poteris in contingentia facti si eris aduocatus partis offense, nec apud aliquem antiquū vel modernum supradicta ita diffuse ⁊ copiose inuenies. Jtē limita etiā predicta alio modo. s. q̃ nemo punitur pena mortis in dicto casu ppter incertitudinez, qõ est verū quādo constat istos rixātes seu percussores nõ habuisse animum occidendi, vt puta quādo talia vulnera fuerunt facta in rixa ⁊ nõ appensate et data opera: secus aūt si constaret eos tractasse, insultare ⁊ pcutere ⁊ occidēdi animū habuisse tunc ex volūtate quā habuissent, ⁊ postea ex facto subsecuto oēs ad mortem cõdēnarent. Jta singulariter dixit gl. Bar. et Ange. in. l. fi. ff. de sica. et ibi ego dixi. et voluit Sandi. in tracta. suo maleficior. sub rub. de homicidiarijs. i. iij. col. ver. Pone qõnē quā ego multotiens vidi. circa me. vbi satis plene examinat hanc qõnē. et p limitatione ista adducit aliqua de quibus ibi p eū. tene mēti rogo, quia ista vere nõ sunt vulgaria nec paruipendenda. Et p prima limitatione superius data faciunt optime que dixi. ſ. in singulari. lxxiij. incipi. Tu habes regulam, vbi plura nota. digna adduxi circa illam regulam: qui semel est malus semper presumitur malus ⁊c. Hippolytus de ℳarsilijs Juris Utriusq̃ doctor Bononiensis.

218 ¶ Regulam habemus in iure clarissimaz ⁊ vulgatam, vez qõ in dubijs/obscuris/⁊ ambiguis semper debemus inclinare in mitiorem ⁊ benigniorem partē, vt in. l. semp in obscuris. ff. de regu. iur. ⁊ in. l. factum cuiq̃. ℣. fi. eo. ti. et in regula, in penis. de regu. in. in. vj. cum multis si. ibi in glos. allegatis. ⁊ in. c. eos vero. ℣o. dist. et in. l. merito. ff. pro socio. et in. l. arrianus. ff. de actio. ⁊ ob. de quo latissime locutus sum in repe. mea. l. fi. C. de pba. in. vj. char. et in sequē. ibi. vbi ad istud propositum adduxi forsan. lxx. notabiles doctrinas: de quo etiam p Jaso. in. l. fructus. in. iij. col. ver. Tertio adde. cum ver. sequenti. ff. solu. matri. (Et facit quod voluit Bal. in. c. duobus. in. j. colū. versi. quid si iudices. de re iudi. vbi dicit q̃ in testibus pari numero discordātibus preualet benignior pars. ⁊ do. Feli. in. c. aduersario tuo. in. iij. colū. p totum. de exce.) Sed scias tamen qõ ista regula nõ est semper vera, sed fallit in aliquibus casibus multum singularibus quos perpetuo tene mēti: naz primo fallit hec regula quando dubitatur: an vulneratus sit mortuus ex vulnere, ⁊ sup hoc sunt examinati plures medici qui diuersimode deponunt ⁊ sunt in diuersis opinionibus: nā hoc casu iudicaē cõtra percussorem: et sic in duriorem partem. Jta not. dixit Bal. in. c. j. in prin. in. vj. colū. quibus cau. feu. amit. et do. Feli. referens Bal. in. c. presbyterū. in. j. colū. in fi. de homicidio. et dñs Cataldinus in suo tractatu sindi. in ver. 287. incipi. adde qõ qñ. pro quo mihi videtur text. formalis in. c. significasti. le second. in. ℣. fi. de homici. et illud dictum Bal. etiā refert ⁊ sequitur do. Bartho. cepol. in cõsi. suo. lxij. incipien. Magnifice. in vlti. colū. licet nemo ad hoc alleget illum tex. in. d. c. significasti. (Adde tamē qõ cõtrarium tenet Bal. in cõsilio suo. 195. incipien. An vulnus. in. j. volu. in duobus

locis

locis illius cõsilij.et Rapha.cu.cõsilio.cxxxiij.incipi.Visis.in.ij. colũ.ante me.z Soci.in cõsi.138.incip.Primo aspectu.in.iij.colũ. sed cũ Bal.tenet Flo.in.l.si vulnerat⁹.ff.ad leg.aquil.) Alius est casus,vcz quãdo reperitur confessio rei de crimine.et dubiũ est vtrũ cõfessionem illã fecerit metu tormentor an sponte.et sic ex cõsciẽ tia criminis,tunc in dubio presumitur potius q illam fecerit ex conscientia criminis q̃ metu tormentor.Ita notãter dixit Bal. in.l.vnica.in.vij.col.C.de confes.qõ dicit esse multum notabile,de quo tamẽ dicto dubito p ea que dixi.s.in singulari primo.Alius est etiam casus,vcz si queratur vtrum ille cui datum est consilium vel mãdatum ad maleficium committendũ esset als illud factu rus necne:z in hoc presumitur contra consulentem z sic q̃ ille non fuisset als facturus.Ita singulariter dixit Dy.in dicta regula,in obscuris.quem refert z sequitur Bal.in.l.ob hec verba.circa me. ff.de his qui notantur infa.quos refert z sequitur do.Alexan.in cõsilio suo.ciij.incipien.Videtur ꝛc.in.vij.colũ.in.j.volu.vbi dicit qõ hoc idem voluit Bal.in.l.data opera.in.xvij.colũ.C.qui accu. non possunt.Et voluit do.Feli.in.c.sicut dignum.in.iiij.col.in fi. ver.Tertia exclusio de homicidio.vbi alia etiã allegat p hoc dicto. pro quo faciunt optime dicta per do.Bartho.cepol.in cõsilio suo xxxiij.incipien.Si vnq̃ ꝛc.in.xvij.colũ.versic.Decimo ꝛc.Item adde alium casum,videlicet in cõfessione que potest se habere ad delictum et non delictum,quia interpretatur in deteriorem par tem.text.est notabilis quẽ ibi ponderat Joan.de ana.in.c.cuz di lecti.de accus. (Contrarium tenet do.An.in.c.ex literis.in vlti. colũ.de sponsa.et Bart.in.l.inter stipulantem.§.j.ff.de ver.oblig. quos refert et sequitur Decius in cõsilio.189.incipien.Letatus sum.in.vij.colũ.in fi.) Item adde alium casum quem ponit Jo. de ana.in.c.dilectus filius.le second.in.vij.colũ.de symo.vbi dicit q si vniversitas vel aliquod collegiuz deliquit et non apparet ex presse quis fuerit vel qui fuerint qui delinquerint,tamen stante hoc dubio omnes punientur.exemplum ponit quãdo posituz est partitum ad fabas albas z nigras et obtentum est partitũ ad de linquẽdum,licet non sciatur vere quis dederit fabas albas ad de lictum committendũ:tamen omnes debent puniri,et hoc ne deli cta remaneant impunita.ad quod allegat Barto.hoc tenentem in dicta.l.aut facta.in.§.fi.in.iiij.colũ.ff.de penis.qõ multuz nota. ad materiam glo.in.l.item nulla.§.si plures.ff.ad le.aquil.de qua dixi.s.in singulari primo,licet iudicio meo hoc nõ dicat Barto. si recte ponderentur verba sua ibi.Item adde etiam alium casum in quo sequimur qõ durius est qui casus est in notario scribẽte fal sum instrumẽtum cui abscindi debet vna manus:nã debet abscin di manus dextra cum qua deliquit et non sinistra que est minus digna z minus vtilis ipsi notario.Ita dixit And.de Jser.in.c.j.§. scriba.de prohi.feu.alie.per Federi.in vsibus feu.quem ibi refert et sequitur Cardi.Alexandrinus.circa finem.qõ dicit notandum esse ad limitationem eorum que habentur in auf.sed nouo iure. C.de seruis fugi.Et vide Bal.in.l.data opera.in.vij.colũ.versicu. Unde in casibus istis ꝛc.vbi dixit qõ dubio in deteriorem partem interpretanda sunt propter rigorem iudiciorum cõseruandum.

(Alium casum vide per Ange.in.l.verum.la.ij.ante fi.in ver.vlti. sub die.ff.de furtis.

219 ¶ Obligatio non continens causam est inefficax.Ita dixit glo. in.l.instrumenta.C.de pba.z in.l.generaliter.in verbo,causa.C.de de non nume.pecu.z voluit Bart.in.l.nuda.C.de dona.z Salice. in.l.j.C.de confes.Bar.in.l.j.C.de eden.Specu.in titu.de confes. in.§.nunc videndũ.ver.Sed que est ratio.in.ij.parte.et ibi Joan. an.in addi.incipien.Rofredus ꝛc. (Vide Alex.hoc limitantem et not.loquentem in consi.157.incipien.Viso themate.invlti.col. in.vj.volu.) Et volunt alij q̃plures docto.in diuersis locis quos retuli in.l.j.in.§.preterea.in.viij.charta.ff.de cõnibus.vbi idẽ pro bauit esse in dispensatione pape:in donatione qñ incipit a pmis sione:in precepto iudicis:in petitione restitutionis in integrum. In petitione absolutionis a iuramento z in similibus.Et teneas ppetuo mẽti vnum de quo etiã feci mẽtionem,vcz qõ istud nedũ pcedit in causa ciuili,sed etiam in criminali:in qua similiter non valet cõfessio facta sine causa.Ita singulariter voluit Pe.de anc. in cõsi.suo.xxiij.inci.Visa inquisitione formata cõtra Philippũ. in.j.col.ver.Item nuda cõfessio.vbi inquit qõ cõfessio sine causa in criminalibus nõ preiudicat confitenti sicut nec in ciuilibus.qõ dictum tanq̃ mirabile et aureis literis rescribendũ teneas menti perpetuo,quia posset tibi afferre honorem simul z vtilitatez:z de hoc dicto feci mentionem in dicta.l.j.§.preterea.in.d.viij.charta. ff.de questionibus.

220 ¶ Fideiussor accedens obligationi regulariter hz beneficium excussionis.auf.pñte.z ibi doc.C.de fideius.et in auf.de fideiusso. in prin.et in auf.hoc si debitor.C.de pigno.cũ similib⁹.Sed pone Florentinus vel Senẽsis dat fideiussorẽ Bononie,qui Florenti nus in domicilio suo est idoneus z solucdo.sed hic Bononie vbi iudiciuz agit nihil habet:an hoc casu absq̃ eo q̃ alia fiat excussio in bonis sitis Florentie possit ipse fideiussor conueniri:in quo di cas qõ non,sed ad hoc vt ipse fideiussor possit cõueniri hic necesse est qõ primo fuerit facta excussio in bonis principalis etiam sitis extra iurisditionem iudicis vbi iudicium agitur.Ita singulariter dixit Jaco.de are.quem refert et sequitur Bald.ibi in.l.fi.§.sed si cum Seio.ff.si cer.peta.qõ dictum refert et sequitur do.Alexã.in consilio suo.308.incip.In causa que vertitur.in vlti.col.Limita tamẽ hoc dictum fm Bal.in.d.§.si cum Seio.et do.Alexan.in.d. cõsilio esse verũ z pcedere quando facilis esset exactio seu excussio bonorum alibi sitorum,als secus:quia absurdũ esset qõ actor co geretur peregrinare faciendo excussionem in diuersis locis.et ad hoc plura allegat Bal.et do.Alexand.in dictis locis que videas per teipsum.

221 ¶ Restitutio in integrũ retinet naturã prime cause et fm illam regulã,adeo q̃ vt scis sicut in cã criminali nõ potest interuenire pcurator,vt in.l.penulti.in.§.ad crimen.ff.de public.iudi.et in.l. seruum quoq̃.§.publice interest.ff.de pcur.z in.c.veniens.extra de accu.Ita nec in petendo restitutionẽ in integrũ aduersus sen tẽtiam latam in cã capitali poterit interuenire pcurator.Ita no. dixit Bal.in.l.j.§.pe.in fi.ff.de postulando.qõ dictum pro not.et singulari refert et sequit do.Franc.de aret.in.d.c.veniens.in.xxij. colũ.de accus.Quod dictum nota.in practica qñ clientulus tuus minor vellet petere restitutionẽ in integrũ aduersus sniam capi talem cõtra eũ latã in casu quo posset eã petere,vt dixi in.l.j.§.fi. in fi.ff.de cõnibus.nã tunc debet eã ipse petere et nõ potest eã pe tere per pcuratorem.ad q̃ etiam vide que dixi.s.in singulari.88. incip.Stante statuto.in fi.verbis.

222 ¶ Exceptio nõ numerate pecunie põt opponi infra bienniũ.l. in cõtractibus.C.de nõ nu.pecu.etiã si in cõtractu sit appositum iuramẽtum,vt in.l.fi.C.eo.de nõ nu.pe.Sed pone qõ renũtiatum est p debitorem huic exceptioni:an hoc casu poterit opponi talis exceptio:in quo Bar.in.l.ex cautione.eo.ti.in fi.post multa tenet qõ nõ obstante tali renuntiatione poterit opponi talis exceptio. et mouetur potissime hac ratione dicẽs qõ ea facilitate et fragili tate qua inducitur ipse debitor ad pmittendum,eadẽ fragilitate inducitur ad renuntiandũ.et alia dicit ibi ad hoc, de quibus per eũ ibi.vbi etiaz p Bal.satis late.Sed tu in hac materia tene semp menti vnũ no.verbũ Bal.vcz qõ ex cõfessione partis in qua confi tetur se habuisse z recepisse cũ renuntiatione exceptionis nõ nu. pecu.oritur psumptio iuris z de iure cõtra ipsum debitorẽ q̃ vere habuerit z receperit dictam pecuniã cõtra quã nõ admittit̃ pba tio in contrariũ nisi p confessionẽ partis aduerse.auf.sed iã necesse. C.de dona.ante nup.Ita multum sing.dixit Bal.in cosi suo.452. incip.Duo rei.in.j.vol.de quo dixi in cõsi.meo.48.incip.In cã et lite.in.ij.char.vbi plura etiã dixi in materia exceptionis non nu. pecu.et vide quẽdam Modernũ not.loquẽtem in hac materia in tractatu clausularũ sub rubri.an exceptioni nõ nu.pecu.renũtiari possit.per totum.tene mẽti:quia illa doctrina Bal.als fecit mihi honorem in contingentia facti.

223 ¶ Nonnulla dedi tibi singularia dicta.s.in materia incertitudi nis,vcz in singulari.206.incipi.Incertitudo.et in singulari.217. incip.Ter vel quater.licet principaliter abũde et latissime mate riam ipsi⁹ incertitudinis posuerim in.l a vobis quoq̃.ff.de annu. leg.Et melius z latius in repeti.mea rub.C.de pba.ante fi.Nuper rime aũt do tibi vnum aliud nõ omittendum in ipsa incertitudi nis materia,vcz q̃ licet icertitudo de iure ciuili regulariter vitiet dispositionem,tamẽ de equitate canonica cõpelli potest pmissor vt arbitrio boni viri impleat pmissa incerta.Ita multum singulr dixit Archi.in.c.nõnulli.j.q.j.quẽ refert et sequitur.d.Ant.in.d. c.ex parte.extra de censi.quos refert z sequitur do.Alexã.in.l.j in vj.col.ff.solu.ma.vbi dicit qõ non recordatur vidisse hoc dictum apud legistas relatum pterq̃ a Bal.in.l.salariũ.ff.mã.qui solum dicit.vide Archi.in.c.nõnulli.j.q.j.et illud dictum refert z magni facit etiam ipse do.Alex.in.l.ita stipulatus.in.ij.colũ.ver.Et sicr per hãc legem.ff.de ver.obli.vbi no.loquitur. (Et in cõsilio.158. incip.viso testamẽto.ad fi.in.vij.vol.) De quo dicto videas etiã melius p do.Feli.in.c.j.in.iij.col.in fi.ver.Pro ista opinione cõi. extra de pac.vbi plures refert approbãtes illud dictum et aliqua no.similia adducit.Et illud etiã refert ipse do.Feli.in.c.si cautio. in.viij.colum.in princi.de fide instru.et in.c.cum iuramẽto.de ho micidio.vbi etiam dixi tene menti:quia profecto est singula.ver bum ad multa.

224 ¶ Filius nõ tenet soluere debita pris nec ecõtra,vt habet i toto tit.C.ne filius p pre.et.C.ad mace.z istud est naturale z regulare, vt habetur in.l.pe.z fi.C.ne uxor p ma.z in.l.vnica.C.vt nullus ex vic.pro debi.alle.libro.xj.et in.l.hac diffinitione.C.de omni agro deser.lib.xj.et in.§.quia vero.in auf.vt nulli iudi.et in.l.puiden dum.C.de decurio.lib.x.et in.l.ob es.et in auf.ibi posita.C.de act. et obli.Nec valet fm aliquos statutum volens q̃ vnus teneatur pro debito alterius,vt dixit Bal.in.l.fij.in vlt.colũ.C.de constit. pe.de quo etiã per Bal.in rub.C.res inter alios acta et p do. Jas. de may.insti.de actio.in.§.actiones aũt.in antepe.colũ.Et p do.

Fran.de are.in not.cõsi.suo.xxix.incipi.Diligẽter ꝛc.in.iiij.char. Et p Bal.in.l.dotis.C.de iure do.Et Pe.de anch.in.c.canonum statuta.in.vj.char.in ver.Quero vlterius scriptum est.de consti.ꝛ Jo.de imol.in.c.pe.de cõsue.et p.d.Alexan.latius in cõsi.suo.xlij. inci.Sup premisso themate.in.xij.col.in.j.vol.vbi alios adducit. et p do.Feli.late in.c.ius gñale.in pe.ꝛvlt.col.j.dist.Tene tñ mẽti et nunq̃ exeat mẽtem tuã qõ statutũ volens qõ bona filioꝝ ꝛ vxoris,et etiam qõ ipsi filij possint capi p delicto fallentie.s.qñ pater fallat seu cedat foro valet:nã amore cõiugis et filioꝝ sepe homies retrahant ab illa fallẽtia.Jta singu.ꝛ peregrine dixit Abb.in.c.ex parte.in vltimis verbis.extra de cõsue.vbi etiã subdit esse in simi libus casib⁹ arduis ꝛ valde periculosis.Dicit tñ qõ tale statutum est iniquũ qñ ex necessitate inducit quis ad fallendũ,secus aũt qñ quis fallit ex ppposito,qõ est singu.not.qz vterq̃ modus fallendi sepe venit in facto:ex quo dicto poteris ex hac doctrina limitare tex.in.d.§.qz vero.in auth.vt nulli iudi.et alia iura superius alleg. vide etiam in materia Jo.de ana.in.c.ij.in.vij.col.versi.Quid aũt ☞ecõtra.extra de delic.pue. (Vide Bart.et Jaso.in.l.his solis.ff. de condi inde.et Ludo.ro.in sing.suo.ccxij.incipi.pater erat pauper.et Bal.in.l.fi.C.ad macedo.)

225 ¶ In delictis ad fauorem rei attendit initiuz ꝛ nõ finis.l.qui cũ maior.in princi.ver.Sed minor.ff.de bo.liber.l.qõ ait lex.§.ait.ff. de adult.et ibi Bart.ꝛ volunt docto.in.l.gracchus.C.de adult.et Bal.in.l.si quis non dicam rapere.C.de episco.ꝛ cleri.in.iij.col.et Alexã.in cõsilio.299.incipi.Viso themate.in vlti.col.ꝛ Joan.de ☞ana.in cõsilio suo.xj.incip.omissa discussione.in.ij.col. (Et ideo offendens bãnitum nõ tenet eo postea exempto ab auo,qz inspicitur initiũ.ita dixit Bal.in.l.si cõstante.in.§.si vxor rem.ff.solut. mat.) Et ideo tene mẽti qõ stante statuto hic Bononie put stat quo cauet qõ vnicuiq̃ liceat aĩalia aliena que reppererit in fundo suo ppria autoritate occidere in illo.Attamen si quis reppererit aliquod animal in fundo suo et cũ vellet illud occidere aĩal aufugit extra fundũ poterit tunc illud extra fundũ impune occidere. Jta not.in proprijs terminis dixit Salice.in.d.l.gracchus.in pe. colũ.ver.Ex predictis habes.C.de adult.Tene mẽti,quia quoti☞die istud occurrit inter rusticos. (Et idem expresse dixit Barto. in.l.qõ ait lex.in.§.qõ ait.in fi.ff.de adult.quem refert et sequitur Ange.de are.in lib.maleficioꝝ.in verbo,in platea cõis.in.j.char. in fi.in ver.incipi.quero quid si aliquis existens ꝛc.et vide Pe.de ancha.in repet.c.canonum statuta.in.81.col.in versi.vltimo.circa istam.de cõsti.) Et adde hic Bal.in.d.l.qõ ait.in.§.fi.vbi dicit q̃ si quis potest offendere ex forma statuti ingredientẽ possessionez suam et aliquis eã fuit ingressus et postea aufugit:et dñs eũ psequitur q̃ poterit eũ offendere extra possessionem suam.Et dixit Bal.in.l.cunctos populos.in repeti.post me.C.de sum.tri.ꝛ fide catho.q̃ licet pro debito ciuili quis nõ possit capi in domo si tamen repertus fuerit p officialem extra domum ꝛ fugerit in domo q̃ tunc poterit extrahi de domo.Et dixit Cy.in auth.si quis ei.C. de adult.q̃ licet quis de ecclesia p officialem secularem extrahi nõ debeat,tamẽ si deliquit extra ecclesiam ꝛ aufugit in ecclesiaz adeo q̃ officialis eum extra ecclesiã capere non potuit,poterit de ecclesia extrahi per text.in.§.sed necq̃ homicidium.in auth.de manda. princi.que omnia vltimo hic adducta refert ꝛ sequitur do.Alexã. in cõsilio suo.xxiij.incipien.Animaduersis ꝛc.in.x.colũ.in.ij.vol. quem vide.Et hic adde not.verba Bal.in.l.pomponius.in.j.col. ante fi.versi.nota inspici initium.ff.de nego.gest.Vbi format tres similes questiones,ꝛ decidit qõ attendatur initium.et eum refert et sequitur Joã.de ana.in.c.fi.in.xiij.colũ.circa me.de collu.detegen.de quibus omnibus dixi in.c.j.circa princi.extra de homicid. et in.c.ij.circa fi.eo.titu.vbi omnino vide.Videas tamẽ Jaso.in.l. plericq̃.in.ij.colũ.ver.nono procedit.ff.de in ius voc.vbi tenet cõtra superius dicta.

226 ¶ Emphyteota priuati nõ solues canonem p triẽniũ cadit a iure suo.vulgata.l.ij.C.de iure emphy.emphyteota aũt ecclesie non solues per biẽnium cadit a iure suo.auth.qui rem.C.de sacrosanc.eccle.c.potuit.de loca.§.si vero quis.in auth.de alie.ꝛ emphy. cum simi.quod tamẽ intellige,nisi ipe emphyteota iurauerit soluere singulo anno:quia tũc cessando in solutione per annũ tãtuz cadit tunc a iure suo,vt singu.dixit Bald.in.c.querelam.extra de iureiurã.quem refert ꝛ sequitur do.Alexã.in cõsilio suo.85.incip. Nõ puto.in j.volu.vbi etiam aliqua pro hoc dicto allegat.quam doctrinam sequor,licet dñs Jas.de may illam reprobet ꝛ male indicio meo.in.l.ij.in.vij.colũ.versi.Nono quero.C.de iure emphy. fundat eñ opinionem suam cõtra Bal.solum ex illo,vez qõ iramẽtum sequitur naturã cõtractus sup quo interponitur.l.fi.C.de nõ nu.pecu.Sed de natura cõtractus emphyteotici est qõ ante biẽnium nõ cadat emphyteota a iure suo nõ soluẽdo:ergo licet nõ iurauerit cadet a iure suo nõ soluẽdo in primo anno.Sz illa rõ nõ habet tollere doctrinam Bal.quia non est semper verum hoc qõ iramẽtum sequatur naturam cõtractus super quo interponitur:immo potius iuramentuz alterat naturam cõtractus,vt ptz in pluribus doctrinis et iuribus traditis per Modernos in.l.si duo patroni.§.marcellus.ff.de iureiuran.et patet etiam ex dictis per me in repeti.mea.l.fi.C.de pba.in.xxxiiij.charta.vbi plura notabilia posui in materia iuramẽti.et dixi etiam satis ample in cõsilio meo.lij.incipien.Presupposita.et latius valde in auth.q̃ obtinet.C.de proba.et illa regula scz qõ iuramentum regulat̃ fm naturam contractus habet locuz in substantialibus iudicij:secus in accidentalibus seu accessorijs.fm Joan.de imo.in.c.j.de iudi.vbi nota.loquitur in materia huius iuramenti.Sed teneas menti in hac materia emphyteote vnum perpetua memoria dignuz,vez q̃ licet emphyteota nõ soluẽs in primo anno regulariter nõ cadat a iure suo:hoc tamẽ fallit in emphyteota ecclesie qui fuisset citatus ab ipsa ecclesia ad soluẽdum canonem:nam facta tali citatione non erit necessarius cursus biennij,sed sufficiet lapsus sex mẽsium,in quo si non soluerit canonem cadet a iure suo nõ expectato alio tempore decurso.Jta singulariter dixit Ange.in.l.hac diffinitione.C.de omni agro deser.lib.xj.qõ est singu.no.ꝛ ppetua memoria dignum.qõ dictum pro valde nota.refert ꝛ sequitur do. Anto.Corsetus in sua repe.rubri.extra de iureiurã.in.xj.priuilegio iuramenti.

227 ¶ Per dationẽ fideiussoris in iudicio sisti ꝛ de iudicato soluendo satisdãs non dicitur cõsentire in iudicem,adeoq̃ postea non possit opponere exceptionem declinatoriã.fm Bar.et alios in.l. si cũ venerit.ff.de iurisdi.oĩm iudi.qz in tali fideiussione subintelligitur nisi ex iusta causa iudex recusaretur.qõ etiaz pbat̃ in auth. offeratur.C.de lit.cõtest.vbi post satisdationem datur tempus ad deliberandũ.et idem voluit Ange.in.l.sed si susceperit.ff.de iudi. dicens qõ actus factus ex necessitate,vt est iste,nõ infert cõsensuz in iudicem.ad qõ allegat Inno.in.c.inter monasterium.de re iud. Et idem tenet Bal.in.d.auth.offeratur.in.ij.no.et Bal.in.c.j.in.j. colũ.extra de iudi.et in.l.ij.in princi.in.iij.colũ.ff.si quis in ius vo. nõ ierit.et in.l.ij.C.de bo.auto.iudi.pos.vbi idem dicit in eo qui satisdat de parendo mãdatis curie.Teneas tamẽ menti qõ predicta non habẽt locum in eo qui satisdat vt revocet tenutam quam passus est ex primo decreto.iuxta.c.qm̃ frequẽter.vt lit.nõ cõtest. qz odio sue cõtumacie inductum est vt non possit vlterius forum declinare.Jta singulariter dixit Ange.in.l.eũ qui in possessionẽ. ff.de priuile.cre.per text.in.l.de die.ff.qui satisda.cog.et in.l.si finita.§.item videamus.ff.de dam.infec.vbi idem tenet Ang.ꝛ Joã. de imol.quam doctrinam refert ꝛ sequitur do.Feli.in.c.inter monasterium.in.vj.col.extra de re iudi.de qua dixi in.l.si queramus. in.iij.charta.ff.de testa.et in.l.si quis ne questio.in.vj.colũ.versic. vnum tamẽ nota.ff.de qõ.Et p dicta doctrina Ang.facit optime qõ voluit Pe.de ancha.in cõsilio.192.incipien.In auxilium veritatis.circa mediũ.vbi dicit qõ licet per satisdationem de iudicio sisti quis nõ dicatur prorogare iurisditionem iudicis ꝛ in eũ consentire,vt per Bart.ꝛ docto.in.d.l.si cõuenerit.attamẽ hoc fallit, nisi quis esset captus ꝛ carceratus:ꝛ vt revocaret capturã ꝛ exiret carceres prestaret fideiussorem de iudicio sisti ꝛ de iudicato soluẽdo:quoniã hoc casu per talẽ dilationem fideiussoris dicet̃ in ipsuz iudicez consensisse,adeo q̃ non poterit vlterius impugnare eius personam qõ est no.verbum.in cõtrarium tamen faciũt no.verba do.Joã.bap.de cazalupis in tractatu suo de debito.fugi.in versi. Quintodecimo ꝛc.vbi videas.

228 ¶ Agens in iudicio nomine alieno si dubitat̃ de mandato non admittitur sine cautione de rato.l.nõ solum.§.qui alienum.ff.de procura.l.j.C.de satisdan.et in.l.si is a quo.in.§.si pcurator.ff.vt in pos.lega.et in.l.j.C.de procura.Sed tene menti notabilẽ limitationem ꝛ restrictionem ad predicta iura,videlicet qõ quãdo dubitatur de mandato admittitur talis agens cũ cautione de rato. Jstud est verum nisi dñs pro quo ille vult agere sit intra ciuitatez vel in loco propinquo:ita vt faciliter possit haberi eius presentia et possit tollere dubium circa mandatum: nam hoc casu non admittetur etiam cum cautione de rato.Jta singula.dixit Ang.per illum text.in.l.mutus.in.§.is qui curatorem.ff.de procura.qõ dicit bene notandum ꝛ semper menti tenendum esse.quod dictum
Añ2 pro valde notabili ibi sequitur Pau.de ca.et similiter dicit illud esse perpetuo menti tenendũ.pro quo optime faciunt dicta infra in singulari.cclx.incipiente.Citatus semel.et dicta per Joan.an. in additio.Specu.in titu.de appel.in.§.nunc breuiter.in.ij.colũ. in addi.incipien.Aduerte quia mandatum ꝛc.Ex quo dicto ego inferebam ad vnum:q̃ licet cõiunctus admittatur pro coniũcto sine mãdato,vt.l.sed ꝛ hec.ff.de pcu.ꝛ in.l.exigẽdi.C.eo.dũmodo caueat de rato,vt est tex.in.l.iij.§.sed et si forte.ff.iudi.sol.ꝛ volũt doc.in dictis locis,dũmodo nõ appareat de ☞traria volũtate illiꝰ coniũcte persone p qua coniũctus agit:qz si appareat de cõtraria volũtate nõ admittitur talis cõiuncta psona etiaz cũ cautione de rato,vt est tex.ibi et doc.oẽs in.l.pomponius.in.§.fi.ff.de pcu.Tamen si nõ est certum de cõtraria voluntate:sed dubitat̃ si tunc ipse coniunctus de cuius voluntate dubitatur est in ciuitate vel loco ppinquo:in quo faciliter potest haberi eius presentia et eius declaratio

claratio volũtatis fue,tunc nõ admittetur talis cõiunctus ꝑ con iuncto etiam cũ cautione de rato.et hec illatio optime mihi videt ꝓbari in.d.l.mutus.in.ℊ.is qui curatorẽ.et etiã ex dicta doctrina Ang.ꝛ Pau.de caſt.ibidem qõ ꝓfecto eſt mẽti tenendum cũ faci liter poſſet in facto cõtingere.ꝑ quibus oĩbus optime faciunt dicta ꝑ Bart.in.l.admonẽdi.in.xiĩj.colũ.ver.Venio ad tertium,ibi.

☞ Item hoc intelligo verum ꝛc.ff.de iureiurã. (Vide Alexã.in cõſilio.xxxix.incip.Stãtibus ꝛc.in.iiĩj.col.in.vj.volu.ꝛ Soci.in conſilio.66.incip.Viſo compromiſſo.in.ij.col.in.iiĩj.vol.)

229 ¶ Sentẽtia que tranſiuit in rem iudicatam nõ retractatur prꝛetextu inſtrumẽtorꝝ nouiter repertorꝝ,vt late habet in.l.ſub ſpẽ.C. de re iu.ꝛ in.l.imperatores.ff.eo.tit.ꝛ in.c.inter monaſteriũ.de re iudi.et in.l.ſub ꝓtextu.C.de tranſac.ꝛ in.l.argẽtarĩs.in.ℊ.cũ aũt. ff.de eden.cũ ſi.Teneas tamẽ mẽti qõ ꝛ predicta ſint vera:tamen ſi ille qui vult dictã ſentẽtiam infringere habuit iuſtã cãm ignorãdi dicta inſtrumẽta poterit petere dictã ſentẽtiam retractari ꝑ remedium reſtitutionis in integrũ cõcedenduꝝ ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cauſa ꝛc.de qua in.l.j.in fi.et in.l.ſed et ſi ꝑ prꝛetorem.ℊ.hec clauſula.ff.qui.ex cau.maio.Ita ſing.dixit Cy.in.l.j.C. de cõdi.inde.quẽ refert ꝛ ſequit Jo.an.in addi.Specu.in titu.de execu.ſnie.in.ℊ.fi.ſup ver.illud aũt querit ꝛc.et Jo.de imol.in.d.l. imperatores.quos oẽs refert ꝛ ſequit do.Alexã.in conſi.ſuo.293. ſm ordinẽ meũ incip.In cã ꝛ lite vertente.in.ij.col.Sed tu vltra eũ dicas qõ idem in effectu tenuit Jo.an.in addi.Spec.in titu.de inſtru.edi.in.ℊ.poſtꝯ.in.v.col.in addi.inci.Hec iura loquunt ꝛc. Teneas mẽti ad limitationẽ dictorꝝ iuriũ.ſ.l.ſub ſpẽ.C.de re ind. cũ alĩs ſuperius allegatis.Et vere nõ ſunt multi dies quib⁹ euenit hic caſus in facto:et plura dicta fuerunt ſuper eo.Attamen a nemine fuit allegata ꝑdicta doctrina Cy.ꝛ aliorꝝ ſequacium.

230 ¶ Antiqua dubitatio eſt apud doctores:an papa ſine cã poſſit diſpenſare circa ius poſitiuũ,in quo fuerũt varĩ:nã Innocẽ.in.c.ad inter monaſterium.de reſcind.ꝛ Pe.in.c.non eſt de voto.quos ibi refert Abb.tenent qõ ſic.ꝑ quibus facit.c.ꝓpoſuit.de ꝓceſ.ꝓben. et glo.in.c.j.in verbo,ab omnibus.de conſti.hinc eſt qõ papa ſine aliqua cauſa poteſt abbꝛeuiare omnẽ dilationem iuris.ſm Pet. de ancha.et Jmo.in.c.ex oꝛe.per illum text.de his que fi.a maio. parte ca.Et Bal.in cõſi.ſuo.433.incip.Queritur vtrum ꝛc.in.iĩj. volu.Cõtrariam aũt opinionem.ſ.qõ non poſſit ſine cauſa diſpẽſare.tenuit Jnno.in.c.diuerſisfallacĩjs.de cle.ꝯiuga.vbi dicit fortius qõ ſuperiorꝝ diſpenſans ſine cauſa peccat.et idem videt velle in.c.veniens.de filĩjs preſby.quem refert ꝛ requirit Pau.de caſt.in cõſi.ſuo.cxix.incip.notãdum eſt qõ adulterium.in.j.col.vbi etiaꝝ allegat ꝑ hac parte tex.in.c.innotuit.de elec.Ex quo ſubdit ipſe Pau.de caſt.in.d.cõſi.qꝑ ſuperiorꝝ dãs poteſtatem officiali diſpenſandi in aliquo caſu debet ſubintelligi cauſa rationabili ſubſiſtẽte.ꝛ nõ aliter.et hanc partem etiam in ipſo papa firmat ſatis late do.Abb.in.d.c.nõ eſt de voto.vbi eſt glo.ad hoc in iure ſolitaria. ſm Barba.in.c.cũ ſit romana.in.viĩj.colũ.de appel.quam qõnem tamẽ ad preſens latius vel diffuſius nõ examino,ſed remitto me ad plene dicta per docto.in.d.c.ꝓpoſuit.et ad dicta per Archi.in c.cõſequens.xj.diſt.ꝛ ꝑ Jo.an.in.c.de multa.in.iĩj.colũ.de ꝑben.ꝛ per Abb.in.c.ꝑ venerabilem.in princ.qui filĩj ſint legi.et ꝑ Semi. in.d.c.conſequẽs.ꝛ per do.Feli.in.c.ad audientiam.de reſcript.et in.c.j.in.iiĩj.fallentia.vbi videas.de conſti.ꝛ in.c.poſtulaſti.in.xix. colũ.de reſcrip.tetigi ego vnum verbũ in.l.j.in.ℊ.preterea.in.viĩj. char.parua.ff.de qõnibus.Attamẽ non omitto vnum ſingulare verbũ in hac materia diſpenſationis,vcꝫ qõ licet papa in aliquibus caſibus poſſet diſpenſare ſine cauſa:attamẽ ſi quis tanꝯ vice gerens pape diſpenſat ſine cauſa gerẽs vices ſibi cõmiſſas a papa talis,eius diſpẽſatio nõ valet,licet ipſe papa hoc potuiſſet facere qõ eſt ſingulare notã.Ita dixit Jnno.in.c.dudũ.el ſcõo.ad fi.ibi, item ſi papa.extra de elect.ꝛ idem tenet ipſe Jnno.in.c.cũ ad monaſterium.in.j.col.ibi,Item ꝛ cõditioni.de ſtatu mona.ꝛ in.c.veniens.in.j.glo.de filĩjs preſby.quẽ refert ꝛ ſequitur lumẽ et decus iuris immortale do.Feli.in.d.c.poſtulaſti.in.xviĩj.col.ver.Quartus caſus ꝛc.de reſcript.vbi ſubdit qõ hoc etiã not.Abb.in.c.at ſi clerici.in.ℊ.de adulterĩjs.in.ix.colũ.de iudi.ꝛ in.c.preterea.in pe. colũ.de teſti.cog.ꝛ Bal.in.l.ſi teſtamẽtum.poſt prin.C.de teſta.et Federi.de ſe.in cõſilio ſuo.cciiĩj.incipien.Reuerende pater ꝛc.Et iſtud dictum teneas ꝑpetuo menti,quia ſm do.Feli.vbi.ſ.ex hoc dicto poteris facere infringere in foro contentioſo mille diſpẽſationes quas faciunt legati pape ſuper incompatibilibus cũ perſonis indignis.

231 ¶ Juſta cauſa multũ operat ꝛ eſt magne importãtie ſiue loquamur in principibus ſiue in iudicib⁹ ſiue in priuatis,vt ſatis luculẽter ꝛ copioſe oſtendit dñs Alex.in cõſi.ſuo.219.incipien.Titulus qũſtionis ꝛc.in.v.col.in.ij.volu.et Barba.in cõſi.ſuo.76.inci.Viſo puncto.in.iĩj.col.in.iĩj.volu.ꝛ Bal.in auc. generaliter.de epiſc.et cleri.in.ij.colũ.et ꝓz etiam ex tex.vnico ſm oẽs in.l.ſi hominem. ff.mãdati.de quo plura dicit do.Feli.in.c.j.in.xv.et.xvj.colum.de cõſti.ꝛ Barba.in.c.cum olim.le.j.in.xij.colũ.de offic.deleg.etin.c. ceterum.in princi.de iura.calũ.ꝛ in.c.ſi.de cõſue.ꝛ in.c.at ſi clerici. de iudi.ꝛ in.c.cum ſit romana.de app.in.x.colũ.ꝛ in.d.cõſilio.76. et Bal.in.l.ſi pater patrũ.C.de ſponſa.in ver.Sed pone pater.de qua iuſta cauſa aliquid dixi in.l.j.ℊ.preterea.circa me.ff.de qũſtio.ꝛ ſ.In ſingulari.cxiiĩj.incipi.vulgatum ꝛc.vbi poſui not.verbum.et vnum aliud poſui.j.in ſingulari.233.incipien.Que de nouo ꝛc.et

☞ 261.incip.Exceptio. (Et plura etiam ponit Jaſ.in.l.barbarius. numero.xvj.per duas col.de offic.ꝓto.) Sed vltra omnes effect⁹ ipſius iuſte cauſe poſitos in dictis locis a doctorib⁹ do tibi vnum alium effectum forte notabiliorem ceteris:nam tu ſcis qõ vltimũ ſtatutum nõ tollit primum habens clauſulam derogatoriam niſi in ſecũdo fiat expreſſa mẽtio ꝛ reuocatio primi ſtatuti derogatorĩj,vt voluit Cyn.in diſputatione ſua incipien.Prima voluntas ſequẽtibus derogatoria ꝛc.argu.l.ſi mihi ꝛ tibi.ℊ.in legatis.ff.de leg.j.et in.l.ſi quis in principio teſtamẽti.ff.de lega.iĩj.ꝛ no.in.l.ſi. C.ſi cõtra ius vel vtili.publi.et volunt Cano.in.c.nonnulli.de reſcrip.et Bart.in tractatu ad reprimẽdam.in verbo,non obſtante. Attamẽ qñ cõſtat ſcõm ſtatutum emanaſſe ex aliqua iuſta et rationabili cauſa mouẽte ſtatuẽtes quibus viſuꝝ fuit primũ ſtatutũ fore inutile,tunc ꝑ tale ſcõm ſtatutum cum clauſula generali non obſtãte videt derogatum primo quantũcũqꝫ derogatorio,eo qõ cauſa derogationis ſuperueniens habet in ſe vim reuocationis. Ita fuit de mẽte Bal.in.c.j.de cõſti.lib.vj.qõ dictum ꝑ valde no. refert ꝛ approbat.d.Joan.bap.de ſancto Seuerino in repe.l.oẽs populi.in.xv.char.in ver.quibus etiã adde.ff.de iuſti.ꝛ iure.ꝛ do. Feli.in.c.nõnulli.in.vĩj.colũ.ver.Limita hoc de ſtatuto.extra de reſcrip.qõ dictum dicit alibi nõ vidiſſe.prꝛo quo allegant.l.ſi cum cornelius.ff.de ſo.et dicta.l.ſi hominem.et text.in auc.hec conſtitutio innouat in rubꝛo ꝛ nigro.prꝛo quo etiam dicit videndũ fore dictum Bal.in.l.j.in penulti.colũ.verſi.Item valet.C.qui bonis cedere poſ.

232 ¶ Capias vnum ꝑ ruſticis,cõmuniter extãt ſtatuta per Jtaliaꝝ quibus cauetur qꝑ in aliquo caſu villa teneatur ad reſtitutionem ſeu emẽdationem dãnorꝝ datorꝝ:an hoc caſu quelibet villa teneat ad talem emendationem:in quo dicas qꝑ non:nam tale ſtatutum non habebit locum in villa in qua non ſint quinqꝫ homines qui ſint patreſfamilias.Ita not.dixit Bal.in.c.j.in.ĩj.col.ver.Quero quot homines.extra de elec.vbi idem etiam dicit eſſe in caſtro.qõ dictum refert do.Alexã.in.l.ſi.in pe.colũ.ante ſi.verſi.Itẽ ꝑ illum text.C.de teſta.ad quod dicit videnda eſſe notata ꝑ Barto.in.l. prꝛetor.la ſcõe.in princi.ff.vi bo.rap.et per Ange.poſt Bart.in.l. ſicut.ℊ.in decurionibus.ff.qõ cuiuſqꝫ vniuer.nomine.tene mẽti: quia alꝫ vidi de hoc dubitari in cõtingẽtia facti.Et adde in ſimili qõ fama ville non ſufficit vbi in villa non ſunt niſi duo vel tres homines tãtum.Ita not.Abb.antiquus in.c.inquiſitionis.de accu. quem refert ꝛ ſequitur Bal.in Margarita ſua.in verbo,fama.in viĩj.verſi.vide tamen Bal.ſuper ſtatutis.ſuper verbo,familia.vbi videtur tenere contrarium.

233 ¶ Que de nouo emergũt nouo indigent auxilio.l.de etate.ℊ.ex cauſa.ff.de interroga.act.vbi ꝑ Bart.et alios.ꝛ habet in.l.plane. ff.vt in poſ.lega.et in.l.j.in princ.ff.de ven.inſpiciẽ.ꝛ in.c.paſtoralis.de excep.ꝛ in.c.ceterum.de iura.calũ.cũ ſimi.de quo late locutus ſum in.l.j.in.ℊ.fi.in.iiĩj.chart.parua.ff.de queſtioni.vbi plura notabilia dicta adduxi in hac materia.et dixi etiam aliquid in.l.ſi queramus.ff.de teſta.in.vj.char.parua.prꝛo quo facit not.verbum

☞ Bal.in.l.iĩj.in fi.C.de epiſco.audiẽ. (Ad hanc materiã vide not. verbum Dy.in cõſilio.xx.incipiẽ.Super queſtione qua queritur vtrum filius ꝛc.vbi dixit qꝑ licet ſtatutum vel ius cõmune dicat qꝑ in cauſa appellationis vel nullitatis nõ recipiantur noue ꝓbationes qõ tamen recipiẽtur ſi de nouo emerſerunt.qõ dictum ꝑ not. refert ꝛ ſequitur Flo.in.l.quedam mulier.in.iĩj.colũ.circa med.ff. fami.herciſ.) Sed vltra omnia que in dictis locis dixi:addovnũ not.et ſingulare verbum iudicio meo,vcꝫ qꝑ ſi ego ꝓcurator tuus ſatiſfedi de iudicio iſti ꝛ de iudicato ſoluendo ꝑ te quẽ defendebam.iuxta.l.j.C.de ſatiſdando.et ea que habẽtur in.l.non ſolum. in.ℊ.qui alieno.ff.de procur.et in.l.j.C.eo.cũ ſimilibus.et poſtea tu efficiaris non ſoluẽdo,vt quia bona tua iam incepta ſunt poſſideri per creditores tuos qꝑ iſta eſt iuſta cauſa recuſandi defenſionem tuã et vlterius nõ litigãdi ꝑ te:quia ſi ego condemnarer prꝛo te et ſoluerem non poſſem poſtea a te recuperare.Ideo nõ teneor vlterius prꝛo te litigare nec contra me committitur ſtipulatio ob rem non defenſam.Ita ſingula.et egregie dixit Pau.de caſt.in.l. mutus.in.ℊ.qui non cogitur ꝑ illum tex.ff.de ꝓcu.qõ eſt multum not.ad materiam dicte regule q̃ de nouo emergũt ꝛc.et etiam ad limitationem illius regule,vcꝫ que ab initio ſunt voluntatis ex poſtfacto ſunt neceſſitatis.de qua in.l.ſicut.C.de acti.ꝛ obli.cum cõcor.ibi in glo.allegatis.ad que vide etiam dicta.j.in ſingu.ccxlj. incip.Non debet addi.

234 ¶ Paria delicta mutua cõpenſatione tollũtur.l.viro atꝫ vxore.ff.ſolu.mat.l.cum mulier.la.j.eo.tit.c.ſignificaſti.de diuor.c.pe. de adult.ꝛ.c.ſi.eo.titu.et.xxxij.q.vj.c.nihil.cum multis ſimili.glo.

dictoꝝ iuriſ alle.et ꝑ Spec.no.loquentē in tit.de accuſa.in.§.j.in
☞ verſi.quid ſi te vocaui latronē. (Et circa hanc materiā vide Jaſ.
in.l.in arenam.in fi.verbis.C.de inoffi.teſta.) Et ideo tene mēti
qō ly mulier committēs adulterium ꝑdat dotem ⁊ actionē ipſius
vt habetur in.d.l.viro atq; vxore.⁊ in.d.l.cū mulier.⁊ in.l.cōſenſu.
C.de repudiis.⁊ in.c.plerūq;.de dona.inter vir.⁊ vxo. Attamen ſi
mulier commiſit adulterium nō perdit dotē ſuam ſi maritus ſuus
tenebat cōcubinas,et ſimiliter cōmittebat adulteriuz. Ita ſingu.
dixit Pau.de caſt.in cōſilio ſuo.cxxviij.incipi.Mec mulier nō de-
bet excludi a petitione dotis. Et mouetur per dicta iura ⁊ per dic-
tam regulam,q; paria delicta. Et idem tenet aperte glo.ſi.in.d.c.
penul.de adul.ly eam nō alleget Pau.de caſt. Qō dictum ꝑualde
not.refert ⁊ ſequit̄ do.Aug.ari.in addi.ſuis ad Ang.de are.i trac.
malefi.inverbo,Che hai adulterata la mia dōna.in.iij.char.in pe.
addi.ante fi.de qua doctrina feci mētionem in l.patre vel marito.
☞ in.ij.charta.ff.de qōni. (Et idem tenet Spec.in tit.de cri.in mo-
dum excep.oppoſitis.in.§.imprimis.verſi.excipitur.) Pro qua
faciūt etiam dicta ꝑ Abba.in.c.cōſtitutus.de cōuer.cōiug.et per
Rapha.cu.quē oīno vide in cōſi.ſuo.clxxix.incip.dōna Andriola.
circa fi.vbi etiā dicit qō mulieri cōpetit actio de dote etiā cōſtante
matrimonio marito retinēte concubinas.ad qō allegat plura de
quibus ibi per eū.qō multum nota ad fauorem mulierū ⁊ ad am-
pliationem dicte regule:q; paria delicta ⁊ ſet etiā ad limitationē
glo.ſingu.in.c.plerūq;.de dona.inter virū ⁊ vxorez.que voluit q;
ſicut mulier cōmittēs adulteriuz ꝑdit dotē. Itē perdat bona para
fernalia.quā glo.dixit ſingularem Lu.ro.in ſing.ſuo.cccxij.incipi.
ꝑpter adulterium ⁊c. Tene mēti:q; raro ꝑbatur adulteriū com-
miſſum eſſe ꝑ mulierē quin poſſit ꝑbari ſimiliter adulterium eſſe
cōmiſſum ꝑ maritū:q; rariſſimi ſunt q ſtent cōtenti ꝑpria vxore,
vt cōiter dignoſcit. Et adde p̄dictis q; ſicut viuēte marito ꝑpter
adulterium vxor perdit dotem,ſimiliter mortuo marito ſi vidua
cōmittit ſtuprū ꝑdit dotem ſeu actionem ad repetendū dotē. Ita
ſing.dixit Pau.de caſt.in cōſi.ſuo.cxxj.incip.reuocat in dubium.
alleg.bonū tex.cū glo.in.l.pe.⁊ ibi Bar.ff.de adul.vbi no.Bart.q;
qui offendit ex adulterio cōſtāte matrimonio ille offendit ex ſtu-
pro viduitate durante. Qō dictū exclamat do.Jaſ.in.l.ū.in.ij.col.
ver.adde q; illud.ff.ſolu.mat.vbi adducit Pau.de caſt.hoc idem
tenētem in alijs locis.et vide do.Feli.in.c.paſtoralis.de iudic. Et
qñ mulier que cōmiſit adulteriū eſt mortua:an poſſit hoc heredi-
bus ſuis repetētibus dotem opponi.vide Jo.de ana.in.c.intelle-
ximus.in.viij.col.de adul.

235 ¶ Procuratores,aduocatos ⁊ alios morantes in palatijs rogo
vt animaduertāt advnū per qō poterūt facere corruere mille pro-
ceſſus ⁊ ſentētias:nā tu ſcis qō citatio eſt magni effect⁹,vt dixi.§.
in q̄pluribus ſingularibus,maxime in ſingu.lxxv.incipi.citatio.
Sed tene mēti qō ad validitatem actus ꝓceſſus vel ſententie nō
ſolum requiritur qō fiat ipſa citatio,ſed etiam requirit qō iudex
committēs citationem exprimat perſonam vel nomē nuntij ꝑ quez
vult qō fiat talis citatio:alſ ſi generaliter cōmitteret partē citari
et nō exprimeret per quē nuntium non valeret citatio. Ita ſingu.
dixit do.Frā.de are.in cōſi.xxxiij.incip.cōſultatio premiſſa.in.iij.
colū.ver.nec poteſt dici.circa me.illius verſi.ad qō alleg.Bal.in.l.
petēs.C.de pact. Sed tu dicas qō hoc apertius voluit Bal.quem
ipſe nō vidit in.l.eius qui in ꝑuincia.in.ij.col.in ver.preterea ibi.
☞ et in nuntio videt clarius ⁊c.ff.ſi cer.peta. (Vide Bal.oīno in.l.
ſi.circa mediū verſi.vnde datur qō credat ⁊c.C.de exhiben.reis.et
Bal.in.c.venerabilis.in.ij.col.poſt mediū.de dolo ⁊ ꝓtu.) Tene
mēti:quia ex hoc dicto poteris cōſequi decus ⁊ cōmodum,maxi
me q; iſtud dictum paucis eſt notum:⁊ cōiter iudices committūt
citationē partis generaliter dicēdo notario cauſe:facias partem
citari ad talē actum pro tali die ⁊ hora,nec aliter exprimūt perſo-
nam vel nomē nuntij,ideo teneas ꝑpetuo mēti. Et iſtud dictū po
teris addere ad materiaz incertitudinis quā ſatis late poſui in.l.
a vobis quoq;.ff.de annu.lega.et latius in repeti.mea rubri.C.de
proba.in materia incertitudinis. Et circa hanc materiam nuntij
vide Ange.de are.nota.loquentem in.§.quadrupli.in.vj.colum.
inſti.de actio.

236 ¶ Dictio tāq̄,eſt nota improprietatis.l.ſi pecuniā.ff.ſi cer.pet.
l.iubem⁹.in.§.ſane.le p̄mier.C.de ſacroſanc.eccle.voluit Bar.i.l.j.
in fi.p̄n.ff.de offi.eius cui mā eſt iuriſ.et Bal.in.l.apud antiquos.
C.de fur.ly aliquādo ſit expreſſiua veritatis.c.ſolite.et ibi gloſ.de
maiori.⁊ obed.c.j.et ibi not. Archi.de homici.lib.vj.l.j.et ibi not.
Bal.in prin.ff.de here.inſti.de qua dictione vide etiā text.cū glo.
in.c.cū pro cā.de ſen.excōi.et in.c.ex parte.de ſpon.⁊ per Bar.in.l.
ſi is qui ꝑ emptore.in xxiij.col.ff.de vſucapio.⁊ in.l.ſi marit⁹.la.ij.
§.j.ff.de adult et do.An.in.c.nuper.in fin.extra de biga.⁊ per do.
Feli.in.d.c.ſolite.⁊ per do.Alex.in cōſi.ſuo.xv.incipi.viſo ꝓceſſu.
☞ in.ix.colū.in.j.volu. (Idem dicas in verbo,perinde.ſm Fulgo.
in.l.licet in predijs.ff.in quib⁹ cauſis pig.taci.cōtraha.) Et ideo
teneas mēti vnum nota.verbum,vez qō ſi ſtatutuz dicit qō aliqs
puniatur tāq̄ falſarius qō nō debebit puniri pena legis cornelie,
de fal.ſed alia pena arbitraria iudici. Ita ſingu.dixit Bal.in.c.nō-
nulli.in.§.ſunt ⁊ alij.de reſcrip.qō dicit eſſe mēti tenenduz.qōdic-
tum refert ⁊ ſequitur ibi do.Feli.in.ix.col.in prin.⁊ in.d.c.ſolite. Ah 44
in.ij.colū.de maio.⁊ obe.

237 ¶ Expenſe cōuētionales valde differūt ab expenſis iudicialib⁹:
nā habēs iuſtam cām litigandi excuſat ab expēſis iudicij ſi ſuccū-
bit,vt habet in.l.pperandū.in.§.ſinaūt.C.de iudi.⁊ in.l.g ſolidū.
§.etiā.ff.de lega.ij.⁊ in.l.eum quē temere.de iudi.⁊ in.c.finē litib⁹.
de dolo ⁊ cōtu.cū ſimi. Attamē licet habeat iuſtā cauſam litigādi
nō excuſabitur a peniscōuentionalibus,vt qñ inter ipſas partes
cōuentum eſt qō ſuccūbens in cauſa teneret ſoluere expenſas ipſi
victori:nā hoc caſu nō habito reſpectu an victus habuerit iuſtam
cauſam litigādi,necne cōdemnabit in expenſis. Ita dixit gl.ſing.
in aut.de iudicibus.in.§.oportet.quā glo.ad hoc ſumme pōderat
Ang.in.l.pperandum.§.ſinaūt alterutra.C.de iudi.⁊ ibi Bal.et
Bar.et Bal.in.l.ſi mulier.in.§.ſi rem.ff.de lega.ij.et Bal.in aut.
gñaliter.in.ij.colū.C.de epiſco.⁊ cle.⁊ Bal.in.l.eos.in.§.cautiōe.
in.j.col.C.de appel.de qua glo.et materia latius valde locut⁹ ſum
in.l.patre vel marito.in.iij.chart.parua.ff.de qō.vbi oīnovideas.
Sed vltra ibi dicta teneas etiā menti qō ſi iudex in ſnīa abſoluit
partes ab expenſis intelligitur ſolum ab expenſis iudicij non ab
expenſis cōuentionalibus,quia nō obſtāte tali abſolutoria pars
ipſa obtinens poterit petere expenſas conuentionales. Ita ſing.
dixit Ange.de are.inſti.de pe.teme.litigan.in.§.hec autē omnia.
in fi.j.colum. qō dicit nota.eſſe iubens qō hoc nunq̄ exeat men-
tem legentis.

238 ¶ Differunt habitantes in ꝑuincia ab habitātibus in confini-
bus ipſius ꝑuincie. Et ideo ſi fit mentio de habitantibus in certa
regionevel ꝑuincia non comprehendūtur habitantes in confini-
bus. Ita ſingu.dixit Domi.de ſancto Hemi.in.c.j.in.j.colum.de
tempo.ordi.lib.vj.colligens hoc ex dicto Joā.an.ibi.per qō ſequi
tur ſm eū qō in materia ſtricta emanante ſuper ꝑuincia Tuſcie/
Lombardie/Romandiole/⁊ Marchie Triuiſane nō includitur
Bononia,q; eſt ſita in cōfinio iſtarum quatuor ꝑuinciarū vt dicit
patere in priuilegio ſtadij.qō dictum dicit eſſe no.do.Feli.referēs
eum in.c.Rodulphus.in.xiij.col.ver.ceteruz.de reſcrip.vbi dicit
qō ꝑ hoc dicto facit qō voluit Bal.in.l.oēs populi.in.xiij.colum.
ver.item ſi ſtatutum dicat.ff.de iuſti.⁊ iure.qō dictum Bal.refert
et ſequitur Pe.de ancha.in.c.canonuz ſtatuta.in quarto mēbro.
et allegat alia de quibus ibi per eū. Et vide etiam bonum dictum
Ange.in.l.j.§.occiſorum.ff.ad ſylle.vbi loquitur de maleficio cō-
miſſo in confinibus.

139 ¶ Contumax ſeu morioſus nō poteſt allegare pendētiā litis ſm
Bart.in.l.vbi ceptum.ff.de iudi.et in.l.q̄uis.ff.de dā.infec.et in.l.
ſepulchri.ff.de ſepul.vio. Et ideo teneas menti qō ſi remiſſus ad
curiam eꝑalem ſuper aliquo incidēti eſt ibi in mora,qō tūc iudex
prime cauſe poteſt ad vlteriora ꝓcedere:q; morioſus vel cōtumax
nō poteſt allegare pendētiā litis in alio loco. Ita ſing.dixit Bal.
quem ibi refert ⁊ ſequitur do.Alex.in.l.de die.§.tutor.poſt me.ff.
qui ſatiſ.cog.vbi dicit qō cautela eſt qō iudex ſecularis qñ remit-
tit partes ad curiam eꝑalem ꝑ aliquo articulo vt prefigat termi-
num infra quē debeat ſe preſentare coraz eꝑo qō facere pōt iudex
ſecularis,vt ꝑbatur in.l.preſes.cū ibi not.et hoc voluit Bar.per
illum tex.C.de appel.de quo etiam latius per do.Alexan.in.d.§.
tutor.vbi videas:quia iſtud eſt nota.dignum in practica ſm eum
ibi.quem refert ⁊ ſequitur do.Feli.in.c.cum ſit romana.in.ij.colū.
de appella.

240 ¶ Regula legis per hanc.C.de tempo.appel.vez nō probatuz
probabo,et nō deductum deducaz in cauſa appellationis habet
locum vt ꝑbatur ſeu deducatur aliquid in cauſa appellationis de
nouo circa prius petita in cauſa principali,non aūt vt aliquid de
nouo petatur,et ſuper eo aliquid ꝑbetur vel deducatur qō nō ſit
petitum vel deductum in cauſa principali:quia hoc non pertinet
ad iudicē appellationis,vt in.l.eos.C.de appel.et.ij.q.vij.in fine.
Ita ſingu.dixit Abb.in.c.ſignificauerunt.de excep.quem refert ⁊
ſequitur ibi do.Feli.in.iiij.col.vbi ipſe de hoc dicto facit feſtum ⁊
dicit qō ꝑpter hoc datur ſingularis declaratio ad.d.l.per hanc.et
ad.c.cum Joannes.de fide inſtru.tene menti in practica:q; pauci
☞ aīaduertūt ad hoc. (Vide Jaſ.in repe.l.admonēdi.in.xxv.col.)
Et hic adde oīno ſingu.dictum Inno.in ſimili q; ego plene retuli
☞ in.l.j.§.fi.in.xiij.col.ver. Et inquātum.ff.de q̄ſtio. (Vide in ſin-
gula.clv.incip. doctrina.)

241 ¶ Nō dz addi afflictio afflicto.c.cū percuſſio.vij.q.j.l.tā demen
tis.C.de epiſc.audiē.l.diuus.ff.de offi.p̄ſi.cū ſi.in glo.ibi alleg. Et
ideo teneas mēti qō ſi qs fuerit ſpoliat⁹ bonis ſuis ꝑpter guerrā
q; nō debet poſſe poſtea inſolidū cōueniri a creditoribus ſuis.ita
ſing.dixit Jo.fab.inſti.de actio.in.§.eū quoq;,qō dictum ſm eum
eſt piū ⁊ equum.⁊ eū ſequit̄ Joā.de pla.ibi ⁊ dō.Jaſ.dicēs hāc eſſe
mirabilē deciſionē ⁊ notandā,quā tñ relinquit cogitandū.ꝑ quo
☞ facit dictum Bal.in.c.j.in fi.verbis.in tit.an agna.vel fili. (Vide
oīno Bal.in ſimili.in.l.ij.C.de vectiga.) Et iſtud poteris addere

his que

his que dixi supra in singu.cccxxxiij.incip.que de nouo.

242 ¶ Textū habes valde no.i.l. fi.ff. de rei ven.dicētē qō si quis in veritate possidet aliquā rē & cōtra eū agat rei vēdicatiōe ad illā rē si ipse negat illā possidere,& cōuincat de mēdacio qz actor probet ipsaz possidere, tūc debet talis possessio incōtinēti ab eo auferri et in actorē trāsferri etiā nihil de suo iure pbāte, de quo text. late loquit̄ do.Abb.in.c.pe.in.vj.col.de iura.calū.& Ang. de are.in.§. omnium.insti.de actio.vbi dicit idē esse si actū esset cōtra aliquez qui diceret se tenere pro Titio noīando Titiū in iudicio vt habe ret bñficiū.l.iij.C. vbi in rem actio.cū ille Titius nō esset dñs nec pro eo possideret:sed possidebat pro se,tūc si cōuincat de mēdacio debet priuari possessione,& illa est in aduersariū trāsferenda,& ita dicit tenere Specu.in titu.de primo & scōo decre.in.§.restat.versi. quid si nominās.& Bal.in.d.j.fi.ff.de rei vē.ad qō etiam vide Bal. idem tenētem post Barto.in.d.l.iij.C.vbi in rem actio.in.v. colū. in.xj.q.& Bald.in.l.vnica.C.de his qui pe.nomine. & in rub.extra de eo qui mit.in pos.rei seruan.causa circa fi.& Jnno.in.c.quoniaz frequenter.in.§.qō si super.extravt lite nō cōtesta.& ibi do.Anto. in.ij.colū.de quo etiam text.in.d.l.fi.ff.de rei ven. videas Abb.in cōsi.xvij.incip.in questione Ottonelli.& videas Ludo.roma.late loquētem in cōsil.suo.lxx.incip.visis themate.in.ij. & iij.colum.et Ange.ibi,vbi per illum tex.dixit in.j.colū.qō si emphitheota negat rem esse emphitheoticam & cōuincatur de mēdacio qō priva tur iure suo emphitheotico.& alleg. Jnno.idē tenere in.c.ceterū. in fi.de iudi.licet cōtrarium videatur tenere Bal.in.c. vasallus.el j.si de feu.fue.cōtro inter dominū & agna.in.ij.col.versi.extra que ro vtrum ista pena.Et idē dicit̄ esse in vasallo negāte feudū, quia si cōuincatur de mēdacio priuat iure feudi.text.est not.in.d.c.va sallus.el.j.Idē etiaz dicas esse in creditore negāte rem sibi esse pi gnoratam: qz per talem negationem videt repudiare ius pigno ris sm Ang.in.l.titius.in.§.titius seyo.ff.quibus modis pig.vel hypo.sol.& vide que dixi in aut.item possessor.C.qui potio.in pi gno.hab. (Et de pluribus alīs negātibus quibus probat̄ ctra rium vide Jas.in.l.j.in penul.& vl.col.C.de trāsac.) Sed teneas tñ mēti qō.d.l.fi.ff.de rei ven.procedit & locū habet quando rens specialiter negat se possidere,sz sec⁹ est si respōdēs libello diceret nego narrata prout narrātur esse vera qz tūc per talem negationē nō diceretur negare se possidere eo qz per talē negationē videtur negare illud qō est substātia libelli nō aūt eius circūstātias. Jstud fuit not.dictū Barto.in.l.si dubitetur.in.§.ita demum.ff.de fide iusso.qō dictum refert & approbat do.Jas.in.§.omniū.in.xx.col. in fi.insti.de act.dicēs hoc dictum esse perpetuo notādū qz vtilissi mum in practica,vt cōuctus nūq̄ neget se possidere ne incidat in penam.d.l.fi.sed simpliciter neget narrata in libello prout narrā tur esse vera.& refert Jo.de imo.in.d.l.si dubitetur.in.§.ita demū. diceret als fuisse bene lucratuz,sed hoc dicto,qō dictum etiam se quitur ipse Joā.de imol.in.d.l.si de hoc ita.ff. de re iudi.de quo la tius per do.Jas.in.d.§.omnium.in.xix.& xx.colū.de quo tñ dicto vide do.Fely.in.c.j.in.iiij.colū.de lit. cōtesta.in ver.ad iij.q. (Et illud dictum Bar.etiā refert & approbat Alex.in cōsil.xcj.inci.in causa &c.in penul.col.in.vj.volu.) Et vide etiam Bal.in.l.error. in.v.col.versi.secū do casu.C.de iure & fac.igno.vbi videt aliqualiter discrepare a supradicta doctrina.

243 ¶ Satis notū est in iure qō licitū est creditori capere debitorez suū fugiētē etiā ppria autoritate.vulgata.l.ait pretor.§.si debito rē.& ibi glo.& doc.ff.q̄ in frau.cre.& habet̄ p scribētes ī.l.j.C. qñ lic. se sine iudi.vin.& in aut.& oīno.C.ne vxor p mari.cū si.Sed potest queri vtrū hoc liceat facere procuratori ipsius creditoris sicut lz ipsi creditori,& certe videret dicēdū qō nō qz illud qō alicui perso ne specialiter cōcedit̄ ad aliū nō poterit trāsmitti sm Bal.in.l.j. in antepe.col.versi.sed quid dicemus statutū permittit.C.vñvi.& in.l.vt vim.in.iij.colū.ff.de iusti.& iure.ad qō alleg.l.cum patron⁹. ff.de lega.ij.de quo etiam per Bar.in.l.nō solū.ff.de iniuri. et per Bal.in.c.ad nostram.de proba.& in.c.j.§.si quisvero.de pace iura. firm.& in.l.per diuersas.C.mā. Cōtrariū tamē dicas esse verius, vez qō sicut licet ipsi creditori capere debitorē suum fugiētez, ita hoc licebit eius procuratori,ita dixit glo.vnica & singu.in iure iuncta tex.in.l.j.C.vbi quis decu.vel coar.in glo.parua in verbo,ab his, et ibi vide Ange.quā glo.refert & sequitur & de ea facit festuz do. Jas.insti.de actio.in prin.in.xv.colū.ver.aduerte etiam. (Vide omnino Alex.in consi.cxxxiij.incip.circa executionem in.j.col in vj.volu.) Et licet aliquis posset impugnare illā glos. ppter dicta Bal.& aliorū in locis superius allegatis,& etiā qz illa gl. nihil allegat que nō est tenēda sm Bal.in.l.res publica.C.ex quib.can. maio.Sed tu sustinēdo illā glo.dicas qō pro illa glo.est tex. not.in l.refectionis gratia.in verbo, ego Fabri qō mei.ff. cōia predio. et ibi Pau.de cast.cū summe notat,pro quo vide q̄ dixi supra in singu.clxxv.incip.cōcesso vno. Et ad limitationem & restrictionē d. l.ait pretor.§.si debitorem.vide Bal.in.d.aut.& oīno.in pe.colū. C.ne vxor pro marito.quē refert & sequit̄ do.Aug.de ari.in addi. ad Angel.de are.super maleficijs,in verbo,fama publica.in.viij. char.in addi.incip. tu aūt in hac materia teneas et vide que dixi in singu.xliij.incip.debitor fugitiuus.

244 ¶ Tu scis illud qō fere oībus notū est, vez qō ppter enormita tem delicti licitū est iura statuta & ꝯsuetudinē trāsgredi sm Jnn. in.c.j.de cōsti.vbi p oēs.& voluit Bal.in.l.qd ergo.in.§. pena grauior.ff.de his qui not.infa.in.iiij.col.& Bald.in.c.j.in.vj. colū.qui feu.dare pos.Bal.in.l.& si seuerior.in.ij.co.C.ex quibus cau.infa. irrog.Bal.in.l.j.in prin.v.col.C.qui accusa.pos.Bal.in.l.obserua re.in.§.proficisci.in.vj.co.ff.de offi.procon.Bal.in.l.j.C. de preci. impera.offe.Bal.in.c.j.§.iniuria.in prin.de pace iuramē.firm.Bal. in aut.sed nouo iure.C. de ser.fugi.in.j.colū. Bal.in.c. iurgantiū. in fi.de re iudi.et volūt alij doctores in pluribus alīs locis quos satis accurate reduxi in repeti.mea.l. fi.C. de probatio. in. lxxiij.& lxxiiij.char.vbi plura notabilia adduxi in materia. Sed istud dictum non intelligas ita absolute procedere.sed restringe eū multum singulariter,vez qō ppter enormitatē delicti licitum est iura statuta & cōsuetudines trāsgredi,hoc est verū in maioribus magi stratibus tātum quibus hoc licet:sed secus est in minoribus magistratibus vt in potestatib⁹ terraruz:qz ipsi nō possunt leges vel statuta trāsgredi etiā ppter enormitatē delicti qz debent seruare statuta ad vnguē. Jstud fuit singulare dictū Bal.in aut. hodie.p illū tex.C de iudi.qō dictum refert & sequit̄ do.Jas.insti.de act.in §.ex malefi.in.ij.col.vbi pro hoc dicto allegat Ludo. roma.in.l.si vero.in.§.de viro.in.xlvj.fallen.ff.solu.matri vbi sing.dixit sm eū qō ppter enormitatē delicti nō lz magistratui leges trāsgredi:sed qō immo tūc debet cōsuli superior, pro quo allegat text.quē dicit vnicū & singula.in iure in.l.diuus.la.ij.ff.de fal & dicit do.Jas.vbi supra qō istud dictum Ludo.roma.alibi nō reperit̄ scriptū lz sibi videat̄ qō ille tex.nō probet illud.Sed parcat mihi excellētia do. Jas.qz immo ille tex.hoc dicit aperte.Et vltra eum dico qō illud qō dixit Bal.ī.d.aut.hodie.dixit etiam idem Bal.in aut.sed no uo iure.circa.ij.colū.C.de ser.fugi.vbi videas. (Vide que dixi.j. in singulari.cccxvij.incip.arbitrium.)

245 ¶ Qñ dubitat̄ de mādato tūc nō admittit̄ procurator sine cautio ne de rato.l.j.C.de procu.l.nō solū.§.qui alieno.ff. eo. habet̄ ple ne per doc.in.l.vnica.C.de satisdā.& lz regula ista sit vera,attamē teneas mēti qō ista regula & iura predicta & similia sunt limitāda nisi agat̄ de magno preiudicio,& ppter quā cautionē nō esset suf ficiēter pronisum qz in tali casu si dubitat̄ de mādato procuratoris, vt supra cōstituti, tūc nō admittet̄ cum cautione de rato.ista fuit singularis doctri.Bau.de ca.per illū tex.in.l.qui ita.in.§.etiā ab sentis.ff.ad trebellia.qō etiā sentit ibi Ang.quā doctrinā nō me mini me alibi legisse per quā poteris restringere,& limitare.l.exi gendi.C.de procur.& in l.sed & hec.ff.eo. Et vide que dixi supra in singu.cix.incip.infamis infamia facti.

246 ¶ Remissio iniuriarum facta in foro cōscientie licet nō operetur in foro cōtētioso vt habet̄ per Bal.in.c.j.§.iniuria.de pace iuramen.firmā.& per Bal.in.l.nō solum.in.§.j.ff.de iniuriis.in suis additio.& volut Ludo.roma.in.l.ij.ff.ad syllenia. & per Bart.in d.l.nō solum.& in.l.si tibi.§.j.ff.de pac.Tamē istud fallit si diuisset ipse iniuriam passus se facere plenam remissionez iniurie.Ita di xit Bal.& Ludo.roma.in dictis locis.quos refert & sequit̄ do.Fe ly.in.c.inter quatuor.ante fi.de maio.& obe.vbi dicit qō hoc etiaz tenet Alexā.in.d.l.si tibi.& allegat etiā Specu.in titu. de legato. in.§.j.versi.quid si degradatus,vbi dicit qō lz restitutio degrada ti & priuati bñficio nō trahat̄ ad ipsum bñficiū.tñ hoc fallit nisi sit plene restitutus.qō etiā voluit Joan.an.& Dñic.in.c.q̄uis.de re scrip.in.vj.Pro quibus etiā faciūt sm eū ibi pauloante dicta per Barba.in repe.c.testimoniū.in pe.char.in versi illustris do.Mar chio Ferrariēsis &c.de testi.& in.c.eam te.in.xij. col. de rescri. ī ver. ego cōsului.vbi dicit sc obtinuisse Ferrarie qō lz ista verba facim⁹ tibi gratiam importēt simplicē indulgētiā & remissionē pene non autē restitutionē bonorū vt finaliter cōcludit Sali.cōtra Bar. in l.fi.ad fi.C.de sen.pas.hoc tamē fallit vbi princeps diceret facim⁹ fiscum,ad quod inducit verba Bal.in tit.de pa.cōstā.in verbo, in tum in.d.c.inter quatuor.que per te videre poteris.

247 ¶ Principale ppositū vt scis semper attēdi dz.vulgata.l. si gs nec cām.ff.si cer.peta.l.sed & si quecūq̄z.in fi.ff.ad.l.aqui.l.qui iniu rie.in prin.ff.de fur.cum fi.pro qua regula possem plures singula res doctrinas adducere quas als cumulaui p ampliationē ipsius regule q̄ presentialiter omitto.Sz solū do tibi singulare verbū in hac materia,vez qō si statutū punit lenātes rumorē & vnus inimi cū suū percussit,ex quo incidēter sequutus fuit rumor qō hoc ca su talis nō dz puniri pena statuti: qz ille principaliter nō intēdebat offendere rē publicā nec leuare rumorē. Ita singlr cōsuluit Bal. in ciuitate Assisij p tex.in.l.si gs ingenuaz.in.§. in ciuilibus.ff.de capti.qō dictū refert et approbat do.Catal.de viso. in tracta.suo findi.in versi.cccxciij.inci.Adde tñ qō ille nō dz turbare &c. q̄ oīa ponit & approbat do.Fely.in rubri.de treu.et pace.in.iij.col.in fi.

et vide in simili dicta supra in singu.clxxvj.incip. Volũtas ꝛ ppositum.ꝛ vide do.Nellũ.in tracta.bănitorum.in secũda parte secũdi tẽporis.q.xiij.incipiẽ.Sed circa idem.ꝛ do.Jaſ.in.l.ſi quis nec causam.in.iij.colũ.ff.de iurisdi.om iudi.ꝛ que ego dixi in.c.ij.prope fi.de homici. (Vide in simili not.dictum Fulg.in.l.quid sit fugitiuus.ff.de edil.edic.in prin.ꝛ domi.Alexan.in cõſi.cxiij.incip. viso instrumẽto.in fi.in.ij.volu.ꝛ Soci.in cõſil.lxxx.incip.presens consultatio.in.iiij.col.circa med.in.iiij.volu.ꝛ ibi in consi.cxxj.incip.premittenda est in.ij.colum.)

248 ¶ Cõditio mulierũ ꝫ in pluribus casibus sit deterior cõditione masculorũ:attamẽ capias plures casus notabiles,in quib⁹ cõditio mulierũ est fauorabilior. Et primo quo ad carcerationem. Nã mulier regulariter pro debito carcerari nõ põt,qõ tñ secus est in masculo. pbaſ in.l.j.C.de offi.diuer.iudi.ꝛ ĩ auſ.ibi posita.ꝛ in auſ.sed nouo iure.C.de custo.reo.ꝛ habeſ per Bart.in auſ.matri et auie.in.iiij.col.C.qñ mulier offi.tu.fungi.poteſt.ꝛ voluit Bar. in.l.ſi quis sub cõditione.in.viij.col.ff.de te.tut.ꝛ Bald.in.l.j.ff.q ſatiſ.cog.ꝛ Bal.in.l.j.in.iiij.col.C.qui bo.ced.poſ.Bal.in.l.etiaz. in.v.colũ.C.de execu.rei iudi.Bald.in.l.cõſentaneũ.in pe.col.C. quomodo ꝛ qñ iu.Bal.ꝛ Jmol.in.l.ſi quis poſt.ff.de teſta.Ludo. roma.in.l.alia.ſ.elegãter.in.iiij.colũ.ff.ſolu.matri.ꝛ ☞Mathesi.in nota.ſuo.cviij.ꝛ per Alb.Sandy.in trac.ſuo maleſi.ſub rubri.qd ſit agẽdũ reo preſente in.iij.col.verſi.ſed qd ſi non appareat.in fi. (Vide Bal.in cõſi.cccxiij.incip.in pũctis.in.ij.volu.) Quod tñ nõ procedit in causa tutele ꝛ eius administrationis:qꝛ tũc bñ poterit mulier carcerari ſm Bar.in.d.auſ.matri ꝛ auie.ꝛ in.d.l. ſi qs ſub conditione.ꝛ Ludo.ro.in.d.ſ.elegãter.ꝛ ☞Mathesi.in.d.not. cviij.ꝛ Ange.in.l.qñ.C.de custo.reo.Nec etiã procedit in muliere meretrice:qꝛ illa carcerari poterit ſm Bal.in.d.l.cõſentaneum.ꝛ Ange.in.d.l.qñ.ꝛ Ludo.in.d.ſ.elegãter.Quod tñ verũ intellige niſi talis meretrix ſit maritata: qꝛ tunc incarcerari nõ poterit ſm Jo.an.in addi.Specu.in titu.de iniur.ꝛ dãno dato.Pro quo facit dictũ Bald. in cõpendioſa ſua.in rubri.de questionibus.circa ſniam.ver.xiij.querit.vbi dixit qõ ſtatutũ dicẽs qõ meretrix poſſit impune offendi nõ habet locum in meretrice maritata. Et facit dictũ Bal.in.l.j.in vlti.col.C.de raptu virgi.vbi dicit qõ lz lex illa non habeat locũ in meretrice.tamẽ secus est in meretrice maritata,ad quod vide Bald.in.l.ſi.ff.de rerum diui.ꝛ in.l.raptores. circa princi.C.de epiſco.ꝛ cleri.ꝛ per Ang.in.l. verum.ff.de fur.et ☞Mathesi.in notabi.ſuo.cj.Potes etiã limitari predictã regulam niſi mulier recuſaret redire cum viro ſuo:qꝛ tũc poterit perſonaliter capi ꝛ cogi redire cum viro ſuo.vt habeſ per Abb.in.c.literas. in vlti.qõ. vbi etiam per alios.de reſti.ſpo. Et teneas menti circa hãc administrationẽ tutele,qõ nedum ipſa mulier pro cauſa administrationis tutele poteſt carcerari: ſed etiaz ille qui accipit in vxorẽ mulierẽ que fuit tutrix filiorũ ſuorũ ſi nõ reddidit administrationẽ anteq̃ ꝯtrahat mr̃imoniũ bona ipſius viri ſunt obligata pro dicta administratione.Jta ſingulariter dixit tex.in.l. ſi mater.C.in quib⁹ cau.pig.taci.cõtraha.ꝛ ibi Bald. multũ exclamat illũ tex.ꝛ dicit qõ eũ ſumme habẽt notare illi qui cõtrahũt matrimoniũ cũ viduis.et vide etiã duo iura ſimilia allegata per glo.d.l. ſi mater.Itẽ in alio caſu cõditio mulierũ est melior, nã in casibus in quibus quis in iudicio cõparere cõgiſ perſonaliter nunq̃ illis casibus mulier cogi põt ſm Bal.in.l.ſi.C.de pcur.ꝛ Bal.in.cj.de iudi.in.vj.Itẽ ꝛ alio caſu cõditio mulier̃ est fauorabilior, nã ſi legatum est factum monaſterio nec apparet cui in dubio intelligiſ factũ tale legatum monaſterio mulierũ ꝛ ſic monialiũ,nõ autẽ virorum. Jta dixit Bald.poſt Cy.in.l.cum multe.C. de dona.ante nup.ꝛ Bal.in.l.in multis.ff.de ſtatu ho. (Et Jaſ.in.ſ.ex maleſi cijs.in.xiij.colũ.in prin.inſtitu.de actio.) Itẽ alio etiã caſu cõditio mulierũ est fauorabilior,nã ſtãte ſtatuto qõ nullus audiaſ cõtra inſtrumẽtum.Itẽ qõ nullus magnũ ingrediaſ palatiuz certe nõ habebit locũ in muliere volẽtevti beneficiovelleyani cõtra inſtrumẽtũ cõtra eam productũ ſm Bal.in.d.l.in multis. Itẽ ſtante ſtatuto qõ filij bannitorum expellantur de ciuitate,attamẽ nõ expellentur filie femine.Jta dixit Bald.ꝛ Salice.in.l. quicunq̃. in.iiij.col.C.de ſer.fugi.Item ſi mulier ſit inuenta cum armis etiã ſi nõ inueniat fideiuſſorẽ nõ tamẽ debet duci ad palatiũ:ſed debet relaxari preſtita cautione iuratoria de ſtãdo iuri. auſ. nouo iure. C.de custo.reo.Jta no.inquit Bald.in.l.ſed ꝛ ſi is.ff.de in ius vocã.qõ dictũ refert ꝛ ſequiſ domi.Fely.in.c.legebaſ.in prin. de maio.ꝛ obe.ꝛ idẽ dixit Bal. in addi.Specu. in titu. de ſenten.in penul.char.in ver.titius fideiuſſit.ꝛ Bal.in.l.nemo deinceps.poſt mediũ.C.de epiſc.ꝛ cle.ꝛ Ang.de are.in trac.maleſi. in verbo, pro quibus Antonius fideiuſſit. in.ũ. char. in verſic. et aduertas ꝛc. Et vide ad predicta que dixi in ſingu.cclxxvj.incipien.Dixi tibi. Itẽ alio caſu cõditio mulierũ est melior, nã mulier nõ poteſt etiã pro maleficio capi in domo. Jta dixit Bal.in addi. Specu.in tit. de citatio.in.ij.colum.ver.an nuntius poſſit, pro quo faciunt dicta per Bal.in.d.l.ſed ꝛ ſi is.

249 ¶ Obligatio ſine cã nõ valet vt habeſ in.l. cum de indebito.in ſ.ſi.ff.de pba.ꝛ in.c.ſi cautio.extra de fide inſtru.ꝛ voluit glo.in.l. inſtrumẽta.C.de pba.ꝛ in.l.gñaliter.inverbo,cauſam.C.de nõ nume.pecu.ꝛ Bar.in.l.nuda.C.de dona.ꝛ Salice.in.l.j.C. de confeſ. Barto.in.l.j.C.de eden.ꝛ alij plures doctores quos ad hoc retuli in.l.j.ſ.preterea.in.xxxij.col.in forma parua.ff.de queſtio. Attamen teneas mẽti qõ licet talis obligatio ſine cauſa nõ probet verum plene,ſecus autem ſemiplene,nam talis obligatio ſine cauſa probat ſemiplene,ita ſingu.dixit Spec.poſt ☞Marti. de Fa. in tit. de cõfeſ.in.ſ.nũc videndum.in.vij.col.ver.ſed nũquid. Quod dictum pro valde not.exclamat Ludo.roma.in cõſi.ſuo.cccxxiij.qõ incip.in caſu propoſito.ante fi.Et idem dixit do. Alex.in cõſi.ſuo iij.incip.circa primum queſitũ.in penul.col.in.j.vol.ꝛ in cõſi.ſuo lxxxiij.incip.in cauſa ꝛ lite.in.j.volu.et do. Anto.in.d.c.ſi cautio. de qua materia latiſſime dixi forte vltra omnes in.d.l.j. in.ſ. preterea.in.xxxij.col.cum ſeq.ff.de queſtio.

250 ¶ In materia legitimatiõis filiox per ſubſequẽs matrimoniuz dixi tibi ſingulare verbũ ſupra in ſingu.cxxj.incip. Credo te ſcire. Sed preſentialiter dico tibi vnũ aliud in eadẽ materia nõ minus ſolẽne iudicio meo, vcz qõ filij naturales legitimenť p ſubſequẽs mr̃imoniũ vt dixi in dicto ſing. cxxj.attñ ſi alij filij legitimi ꝛ naturales adſunt, iſti naturales nõ legitimabunť p ſubſequẽs matrimoniũ tñ niſi tpe ſequuti matrimonij fiãt inſtrumẽta dotalia,ita ſingulariter dixit Bald.in.l.cum multe.in.j.colũ. in fi.C.de dona. ante nup.ꝛ in.l.neq̃.C.de nup.quod dictum pro valde not.refert et ſequitur Ange.in.l.cõtrahiť.ff.de pigno.Ex quo ipſe ſingulariter infert ad vnũ,vcz qõ ſi pater habẽs filios ex concubina illam poſtea accipit in vxorem ſine inſtrumẽtis dotalibus, deinde poſt matrimoniũ cõtractũ habuit ex ea filiũm,ꝛ ſic legitimũ ꝛ naturalem ex poſt moritur pater ab inteſtato, qualiter ſuccedũt iſti filij. dicit quod ex quo non interuenerunt inſtrumenta dotalia primo genitus non ſuccedit quia naturalis:ſed ſuccedet ſecũdo genitus quia legitimus ꝛ naturalis:qõ dicit ibi Ang. eſſe figendum cordi perpetuo,ſi aderant filij legitimi ꝛ naturales tempore dicti matrimonij contracti,alꝫ ſi nõ adfuiſſent alij filij legitimi et naturales. Jta ſuccederet primo genitus ſicut ſecundo genitus: quia ad eorum legitimationẽ nõ requiruntur inſtrumenta dotalia niſi quãdo adſunt filij legitimi ꝛ naturales vt dixi,ideo tunc ambo eſſent equales in ſucceſſione,tene menti quia vere eſt not. verbum exiſtens apud paucos,fateor tamen quod predicta ſolum procedũt de iure ciuili:vt etiam tenet gloſ.in.ſ.fi.inſti.de nup.ꝛ ibi doct.ſecus autem eſt de iure canonico:qꝛ de iure canonico non requirun tur inſtrumenta dotalia ad talem legitimationem filiorum fiendam per ſubſequens matrimonium ſm domi.Abb.in.c.tanta.in prin.qui filij ſint legitimi,et Angel. de are.in.d.ſ.fina .inſtitu.de nup.quos videas.

251 ¶ Cõnexorũ idẽ eſt iudiciũ.l.proinde ſi ſeruũ.ff.ad.l.aquil.l. lucius.la.ij.in.ſ.paulus reſpõdit.ꝛ ibi Bart. poſt Jaco.de are.ff.de admi.tuto.l.quid ergo.ſ.ſufficit.ꝛ ibi Bal.ff.de cõtrario iudi.tute.c.cũ ſingula.de prebẽ.in.vj.cũ ſi.in gl.ibi allegatis. ꝛ voluit Jo. de imol.in cõſi.ſuo.cxxix.incip.prefatus ſimus in.ij.co.vbi plura allegat ad hoc.ꝛ do.Frã.are.in cõſi.ſuo.xxix.incipiẽ.diligenter.in xij.col.verſi.his breuiter.ꝛ do.Alexã.in cõſi.ſuo.cxcvj.incip.circa primum in vlti.col.poſt med.in.ij.volu. Pro quibus faciũt dicta per Bal.in.c.j.de capita.qui curiam ven.ꝛ per glo.in.c. qꝛ in tãtũ. de prebẽ.vbi dicit qõ diſpẽſatio extẽditur ad cõnexa.ꝛ facit not. verbum Pau.de caſt.in cõſi.ſuo.xxviij.incip.Aiſo pũcto.in prin. vbi dixit qõ procurator apponẽs manus ad cõnexa mãdato non dicitur excedere fines mãdati.ꝛ idem in delegato dixit glo.j.in.c. licet ergo. ſeptima.q.j.ꝛ idem in arbitro dixit Jnno.in.c. cum dilect⁹.de arbi.ꝛ idẽ in teſte dixit Bald. in.l.perẽptorias.C.ſen.reſcin.non poſ.Et faciunt dicta per Paul.de caſt.ꝛ domi. Alexan. in.l.ij.in prin.per illum text.ff. ſi qs cau.vbi dixerunt qõ trãſactio facta ſuper ſorte operatur etiã ſuper pena tanq̃ ſuper cõnexo.qõ dictum refert ꝛ ſequitur do.Fely.in.c.ſuper literis.in.xiij.colũ.de reſcrip.vbi etiam dicit qõ iuriſditio ſuper principali extẽditur ad cõnexa.allegat gl.in.ſ.accuſatus.in verbo,iudicari.de here.in.vj. quam allegãt ad hoc Ange.Jo.de imo.ꝛ do.Alex.in.l.qui rome. in.ſ.duo fratres.ff.de verbo.oblig.ꝛ allegat etiam tex.in clemẽ.ij. verſi.eas quoquo modo tãgẽtes.de iudi.ꝛ poterat allegare text.ꝛ que ibi habentur in.c.j.de iudi.ĩ.vj. Et ſubdit etiaz do.Fely.in.d. c.ſuper literis.qõ liberatio ſuper principali extẽditur ad depẽdẽtia ꝛ cõnexa etiam nõ expreſſa,ad qõ allegat Bart. in.l.aurelius. ſ.gayus.in.vj.q.ff.de libe.lega.ꝛ alia adducit ibi do.Fely. de quibus ibi per eum. de qua materia vide que late dixi in.l.j.ſ. diuus adrianus.ff.de queſtio.ꝛ que dixit domi. Fely.in.c.trãſlato.in.iij. col.de cõſti.ꝛ in.c.j.in.ix.col.verſi.ſecũda declaratio ꝛc. vt lite non cõteſta.vbi dicit qõ in mandato facto alicui intelliguntur contineri cõnexa ſeu dependentia, ad qõ allegat notabiles doctrinas de quibus ibi per eum. Teneas tñ mẽti qõ trãſactio gñalis facta ſuper re de qua litigabaſ lz extẽdaſ ad ꝯnexa ꝛ acceſſoria vt habeſ in.l.ſi de certa.et in.l.agẽ.et in.l.ſub pretextu.C. de tranſacť. cum

ami. tamē nō extēditur ad expensas. Ita singulariter dixit Joā. and. in addi. Specu. in tit. de primo ꝛ secundo decreto. in §. sequitur. in additio. incipien. quod iudex infra annum ꝛc. quod dictuꝫ referunt ꝓ valde not. aliqui ⁊ Moder. in. d. l. si de certa. C. de trās. act̄. quod est multum not. cum sepe de facto contingat, ꝓ quo optime faciunt dicta per Speculato. in titu. de accusatore. in. §. j. in. vj. columna. versicu. quid si vulneratus. vbi omnino videas, de quo etiam dixi in. l. patre vel marito. in materia expensarum. ff. de questionibus.

252 ¶ Juramētū calūnie debet prestari a litigatoribus in principio iudicij vel quādo sunt requisiti iurare. l. j. ꝛ fi. ꝛ quasi per totuꝫ. C. de iura. calum. immo tale iuramētum tanq̄ introductū fauore publico nō potest pacto priuatorum remitti. tex. est in. l. fi. §. sed quia veremur. C. de iura. calum. Et scias qō dictum iuramentū calumnie est tante importantie ꝛ effectus quod ille qui recusat prestare ipsum iuramentum perdit causam. Ita singulariter dixit Ange. de are. insti. de pe. te. liti. in princ. in. ij. colū. versi. aduertas ꝛc. allegat hoc voluisse Jaco. butri. in. l. ij. C. de iura. calum. ꝛ istud dictuꝫ multum exclamat Ange. vbi supra. ꝛ dicit, teneas perpetuo menti ꝛ nunq̄ exeat mētem tuam. Sed profecto mirandū est de Ang. qō tm̄ istud dictū exclamet: qꝛ de hoc dicto habemus tex. aptū in terminis quem ipse non vidit in auc. vt litigantes iurent. in. §. illo videlicet. ꝛ in auc. principales. C. de iura. calū. que extracta vel sumpta est ex dicto. §. illo videlicet. ⁊ Hippolytus de Marsilijs. J. U. Doctor Bononiensis.

253 ¶ Forenses nō ligantur statuto ciuitatis ſm Bart. ꝛ alios in. l. cūctos populos. C. de sum. trini. ꝛ Jac. de are. ꝛ Bal. in. l. si nō speciali. C. de testa. ꝛ late per cano. in. c. j. de cōsti. (Vide in materia forēsiū not. verbū Catal. in trac. sindi. in ver. 545. incipiē. adde qō stante ꝛc.) Et sicut nō patiuntur onera ciuitatis ꝛ non supponūtur statutis ciuitatis ita non gaudent beneficio statuti ipsius ciuitatis. argu. l. si vnus. §. si vnus. ff. ꝓ socio. ꝛ l. manifestissimi. §. cū in secūda. C. de fur. ꝛ facit. l. ſm naturā. ff. de regu. iur. cum multis simi. Et faciūt optime dicta per Soci. in cōsil. suo. cxx. inci. cum in presenti. i. vij. ꝛ x. col. Et ideo teneas mēti qō stante statuto q̄ debitor debitoris capiat ad petitionē creditoris nō poterit capi debitor debitoris ad petitionē creditoris forensis. Ita singulariter dixit Lu. ro. i cōsil. suo. ccxxiij. inci. ista captura facta de Bratiolo ꝛc. ad qō allegat Ange. in cōsi. suo incip. Dicta actio sine cessione. qō dictū ꝓ valde not. allegat ꝛ sequit̄ Barba. in tracta. Cardinaliū. in. ij. q. scōi tractat⁹ vel scōe partis inci. sequit̄ i ordine. in ix. col. ver. ꝛ ideo cōsuluit. vbi dixit qō ꝓ hoc dicto etiā facit no. verbū Dau. de ca. i cōsi. suo. cccxlv. qō inci. statutū supra relatū. in vlti. col. vbi cōsuluit qō statutū arctās cōitatem ad emēdationem dāni dati alicui nō arctat eā qñ dānū passus est forēsis cū statutū voluerit prouidere subditis ex quo supportāt onera ciuitatis nō autē extraneis. Tene mēti qꝛ ista sepe eueniūt in facto. de qua materia vide etiā Albe. Ban. in trac. malefi. sub rub. de rebus nō portādis cōtra deuētū in. ij. colū. versi. preterea. (Et Catal. in tract. sindi. in ver. 545. incip. adde q̄ stante statuto.)

254 ¶ Ex illicito coitu cōtrahit affinitas. c. discretionē. c. pe. ꝛ fi. de eo qui cogno. cōsan. vxo. sue. l. nō facile. §. nōnunq̄. ꝛ ibi glo. ff. de gradi. cū si. (Vide Soci. cōsil. cxx. incip. circa primum ꝛc. in fi. iij. volu.) Quod tamē intellige verū quo ad impediendū matrimonium, secus autē quo ad puniēdum aliquem de incestu qꝛ tūc talis illicitus coitus nō operat vt quis possit puniri de incestu. Et ideo dixit cōsulēdo multum egregie Pet. de ancha. in consil. suo ccxcij. incip. videtur prima facie qō licet aliquis cōcubuerit cum vna sorore secrete, ꝛ postea aliam sororē duxerit in vxorē palā, qō tamē propter hoc nō debebit puniri pena incestus, quod dictum ꝓ valde no. refert ꝛ sequit̄ do. Aug. ari. in suis addi. ad Ang. de are. in tracta. malefi. in verbo. Che hai adulterata la mia dona. in pe. addi. in fi. verbis. quod dictum est notandum: quia sepe cōtingit ex quo possunt limitari dicta iura, ꝛ vere nunc pēdet de facto. ⁊ Hippolytus de Marsilijs. J. U. D.

255 ¶ Subrogat⁹ sapit naturā illius in cuius locū subrogat̄. l. si eū. §. qui iniuriarū. ff. si quis cau. l. si donate. in. §. si spōsus. ff. de donatio. inter virū ꝛ vxo. l. filie. §. titia. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. j. §. sed ꝛ si. ff. de exercito. cū simi. in glo. dictorū iuriū allegatis. de quo per Dy. in. l. qō debitori. ff. de dona. causa mor. per Pet. ꝛ Cy. in. l. si creditori. ff. de leg. j. per Bar. in. l. j. §. hec actio. ff. si quis testō liber esse iuss. fue. ꝛ per docto. oēs. in. d. l. eum qui. §. qui iniuriarum. (Vide Alexā. cōsil. cxcix. incip. perspectis. in vlti. col. in. vj. vol. ꝛ do. Frā. cur. in ꝛsi. lxxiij. incip. super memorata ꝛc. nu. 50. cū seq. vbi oīno vide. ꝛ vide sing. verbū Soci. in cōsi. lxiij. incip. visis ꝛc. in. vj. colū. in. iij. volu. Vide Ludo. ro. in cōsil. ccj. incip. ꝓ decisione ꝛc., post prin. ꝛ Bal. in addi. Specu. in ti. de accusatore. in. iij. col. ver. p formam statuti. ꝛ Bal. in. l. si post diuortiū. ff. solu. mat. ꝛ do. Philip. deciū in cōsilio suo. lix. incip. lꝫ in casu. in. iij. colum. vide in singu. ccclxvij. incip. viget statutū ꝛc. parū ante fi. Soci. in ꝛsi. lij. viso ꝛc. in. j. col. in. iij. vol. ꝛ in cōsi. lxvij. incip. in p̄senti. in vlt. col. ad fi. ꝛ j. in singu. ccclxvij. incip. viget ꝛc. parū ante fi.) Et adeo est vera regula predicta qō stāte statuto qō cōtractus minorū nō valeat nisi fiāt in presentia ꝛ cū cōsensu cōsanguineorū si fiat vel cōstituat̄ cū dicta solēnitate per minorē aliquis procurator ad cōtrahēdū puta advendēdū noīe ipsius minoris, certe ille procurator dū cōtrahet debebit seruare eādē solēnitatē quam seruare deberet ille minor principalis si cōtraheret ipse. Ita sing. dixit do. Jo. bap. de cazalupis in repe. sua auc. sacramēta puberū. C. si aduer. vē. vbi plura ꝓ hoc allegat: ꝛ dicit qō ita cōsuluerunt in questione de facto multi illustres doctores, ꝛ dicit qō ēt multi doctores erāt credētes sufficere qō dicta solēnitas eēt seruata tpe cōstituti p̄curatoris. (Vide Jaſ. i. l. j. §. itē acqrim⁹. in. ij. col. ver. vj. p̄cipaliter nota cū col. ibi sequēti. ff. de acq. pos. ꝛ oīno Alex. in cōsi. clxxxix. incip. viso statuto per totū. maxime in vlti. colū. in vij. volu.) Et istud idē dixit in terminis idē do. Joā. bap. de cazalup. in repet. sua. l. cūctos populos. in. xv. char. in. iiij. colū. C. de sum. tri. ꝛ fide ca. versi. ꝛ predictis accedūt. ꝛ idē dixit do. Bartho. soci. in cōsi. suo. cxij. in ver. postremo moueor. incip. multū abūde. et Jaſ. in. l. i. §. Itē acquirimus. in. ij. col. ff. de acqui. pos. Et vltra adducta per eos p hoc dicto optime facit dictū Bal. in. l. si puellam. C. si mācip. ita fue. alie. vbi dixit qō si testator mandauit executori vt distribuat in pauperes bona sua ſm consiliū guardiani sancti Frācisci, modo ppter negligētiam executoris eps succedit vt habeā in. l. nulli. C. de epis. ꝛ cle. an tūc eps teneat sequi formā a testatore datam sequēdi cōsilium guardiani, ꝛ dicit qō sic. qꝛ lꝫ recessum sit a persona tamē nō est recessum a forma. de quo latius per Barba. in. c. cū dilecta. in. viij. char. de rescri. ꝛ aliquid p Bal. in addi. Spec. in ti. de tuto. ver. si tutor nō fecit inuētarium. et in l. fi alterius. C. si minor se maio. dixe. ꝛ in. l. nō omnis. in fi. princ. ff. si certum peta. (Adde hic Alex. in. l. j. §. hec actio. ff. si quis testamento liber esse iussus fue. ꝛ Jaſ. in. §. fuerat. in. ij. colum. insti. de actio. ꝛ domi. Anto. corse. in not. suo. in verbo, cōsiliū.) Et illud dictum Bal. in. d. l. si puellam, refert ꝛ approbat do. Fely. in. c. cū accessissent. in. viij. colū. ver. Et ex hoc dicto de cōstitu. vbi plura singularia adducit ꝓ illo dicto, ꝛ domi. Alex. in. l. j. §. hec actio. ff. si quis test. liber esse iussus fue. de quo etiam per do. Fely. in. c. cum dilecta. in. xvj. colū. in versi. Amplia septimo, extra de rescri. et in. c. j. in. vj. ꝛ vij. col. eo. ti. de rescri. Et in materia illi⁹ regule qō subrogatus debet sapere naturam illius in cuius locū subrogat̄, vide no. verba Bal. per illū tex. in. l. parabolani. C. de epis. ꝛ cle. et que ego dixi in repe. mea rubri. C. de pba. in. lxxj. colū. ver. sed vltra adducta. (Et vide Angel. in. §. reliquū. in fi. in auc. de heredi. ab intest. veni.) Cōtra predictam doctrinā do. Joā. bap. ꝛ sequaciū facit tamē dictū Bald. in. l. si pupillorū. in. §. j. ff. de rebus eorū. ꝛ Bar. in auc. hoc ius porrectū. in vlti. col. versi. quero pone quod ecclesia. C. de sacrosan. eccle.

256 ¶ Eadē ratio est de toto quo ad totum que est de parte qūo ad partem. l. an pars. ff. ꝓ derelicto. l. qui scit. ff. de vsur. l. que de tota. ff. de rei vēdi. cū simi. Et ideo dixit multum no. Jnno. in. c. tua. ad fi. extra de coha. cle. ꝛ mulie. qō sicut omissio ordinis iudiciarij reddit processum nullum in ordinarijs iudicijs vt in. l. prolatam. C. de sen. ita omissio qualis qualis ordinis ꝛ extraordinarijs iudicijs vitiat ipsum iudiciū. quod dictum refert ꝛ approbat Pe. de ancharano. in consilio suo. clxvj. incip. Visis diligenter. circa fi. quos refert ꝛ sequitur domi. Fely. in. c. j. de lit conteſt. in. iij. colum. ver. dicas tamē. ꝛ in. c. ecclesia sancte Marie. in. xij. col. ver. quinto no. extra de consti. Et facit no. verbum Ange. in. l. j. §. sed sciendum. ff. de edil. edic. vbi dicit qō sicut quādo fit executio super toto corpore animato requiritur merū imperiū. Ita ꝛ quādo fit executio super eius parte, ad quod allegat glo. quam dicit singu. in. l. imperium. ff. de iurisdi. om. iudi. (Et facit etiam nota. verbum Bal. in. l. denicq̄. §. j. ff. de mino. quod refert ꝛ sequitur do. Augu. de arimi. in suis addi. Ange. de are. super maleficijs in primo verbo, in viij. char. in. j. additio. post medium.)

257 ¶ Nemo audiendus est veniens contra illud quod propria voce confessus est. l. generaliter. C. de non numera. pecu. c. per tuas. de probatio. ꝛ adeo istud est verum quod licet acta facta in iudicio summario nō noceant in iudicio plenario etiam inter easdez personas ſm Barto. in. l. ij. in. v. col. ff. vi bo. rap. ꝛ do. Ant. Abb. Jmol. ꝛ alios in. c. causam q̄. el. j. de testi. et in. c. veniens. eodē tit. tamen hoc fallit in confessione, quia cōfessio facta in iudicio summario nocebit confitenti in iudicio plenario. Ita sing. dixit Jnnocen. in. c. ij. de ordi. cog. quem refert et sequitur Joan. de imol. in clemē. constitutionem. in. v. colum. de elect. ꝛ domi. Anto. in. c. dilectus. in. xj. colum. de capel. mona. ꝛ in. c. vestra. in. xliij. colū. de coha. cle. et mulie. ꝛ Ludoui. roma in. l. naturaliter. §. nihil cōmune. in. viij. colum. ff. de acquiren. possess. ꝛ idem voluit Bal. in auc. item possessor. in fi. C. qui po. in pigno. hab. vbi videtur glos. contraria, ꝛ illam doctrinā Jnno. ꝛ aliorū refert ꝛ sequit̄ etiam domi. Fely. in. c. j. in pe. col. vt lit. nō cōtesta. vbi subdit qō istud restringitur solum in cōfessione principalis: sed secus esset in cōfessione

ꝓcuratoris:qꝛ tũc cessat ratio.d.l.gſiaſſ.ꝛ.d.c.ꝓ tuas. qõ tñ relinquit cogitãdũ. Supꝛadictam tamẽ doctrinam limita et restringe nisi contra illam cõfessionẽ,in ꝓmo iudicio fuerit ꝓnuntiatuz qꝛ tunc illa confessio.nõ nocebit in alio iudicio. Jta dixit glo. no. in auſ.itẽ possessoꝛ.C.qui po.in pig.habe.de qua glos.videtur dubitare ibi Barto.sed ꝓo illa glos. faciũt dicta per Barto. in.l.papinianus.in.§.nec impuberis.ff.de inoffi. testa. et ꝓo ea faciunt dicta not.Bal.in auſ.nouo iure.C.de pena iudi.qui male iudi. et faciũt dicta per Jnno.in.c.mulieri.de iureiuran.vbi dixit qõ confessio nõ nocet cõfitenti quãdo cõtra ipsam cõfessionem sentẽtiatum est.quod dictum refert ꝛ sequitur Bald.in.l.si quis in hoc genus.C.de episco.ꝛ cler.ꝛ in.d.auſ.nouo iure.ꝛ adde qõ idem dixit glo.in.§.illud quoꝙ.in glo.in verbo,ꝛ legem.in ꝓinci.in auſ. de triẽ.ꝛ semiſ.quã ad hoc alleg.Bart. in.d.auſ.itẽ possessoꝛ. de quo etiã per do.Augu.ari.in addi.Ange.in tractatu malefi.in verbo, necnon ad querelã.in.xvñ.char.in vlt.additio.ante finem, et per do.Fely.in.c.j.in.v.colũ.in ver.Limita tertio,de exceptio.et in.c. capitulum sancte Crucis.in.xiiij.col.de reſcrip.

258 ¶ Plura cõcedũtur quando res est tempoꝛe peritura que aſs nõ concederentur:vt late dixi in repe.mea.l.fi.C. de ꝓba. in.xl. char.ꝛ in.l.j.in.ij.col.C.de execu.rei iudi.ꝛ vltra ea que dixi in dictis locis teneas menti vnum aliud verbum quod licet iudex a cuius interlocutoꝛia est appellatum nihil debeat attentare in causa pendẽte dicta appellatione vt habetur in.c nõ solum.de appella. in.vj.ꝛ ff.nil noua.appel.pen.in rubꝛo ꝛ nigro, attamen quando res esset tẽpoꝛe peritura valeret attentatum per iudicem appellatione pendẽte.Jta not.dixerunt domini de Rota in antiquis decisio.suis in titu.de testi.in.ij.decisio. vbi dicunt quod non obstante pendentia appellationis, si aliqui sunt testes abfuturi vel in breui moꝛituri qui commode conueniri non possint quod poterunt tunc appella.pen.examinari per ipsum iudicem ne ꝓbatio pereat.Et istud dictum refert et sequitur domi. Fely.in.c. qñ frequenter.in ꝓin.in.vj.colum.circa med.vt lite nõ contesta. vbi subdit quod tali casu pars petẽs talem examinationem nõ videt renũtiare appellationi,quod tamen ipse ibi modificat duob⁹ modis de quibus ibi per eum.

259 ¶ Generalis citatio valet vbi ꝙtradictoꝛ est incertus,secus aũt vbi cõtradictoꝛ est certus: qꝛ tũc nõ valet talis generalis citatio. Jta singu.dixit Dominicus de sancto Gemi.in.c.fi.de elec. in.vj. Et ideo dixit Bald.in.l.si curatoris.C.de iure delibe.qõ nõ sufficit ꝓclama generale qõ qui vult esse heres cõpareat sed debent citari illi quos ꝓxima cã successionis tãgit,ꝛ hoc per tex.not.in l.j.§.denũtiari.ff.de ven.inspic.ꝛ idem dixit ipse Bal.in.l. naz ita diuus.ff.de adoptio.ꝛ in.l.obseruare.§.proficisci.ff.de offi.procõs.ꝛ Ludo.roma.in consi.suo.ciij.incip.viso themate.in fi.vbi no. loquitur.ꝛ allegat.d.l.j.§.nuntiare.ꝛ.d.c.fi. de elec.in.vj.ꝛ alia plura de quibus ibi per eum.ꝛ voluit etiam ipse Ludo.roma. in consilio suo.ccccx.incipiẽ. Ut clarioꝛ reddatur.circa ꝓin. vbi allegat plures docto.hoc affirmantes.ꝛ de illo tex.ad hoc ꝓpositum facit festum Bal.in.l.iubemus.circa secundam colũ.C.ad trebel. et in.l.j.in vl.col.C.qui admitti.ꝛ in.c.inter quatuoꝛ. de maio.ꝛ obe. et in.l.si suspecta.in fi.ꝓin.ff.de inoffi.testa.ꝛ in rubꝛi.C.de succes so.edicto.in fi.ꝛ Bar.in cõsi.suo.xcj.incip.Jn questione vertente. Pro quo faciunt adducta per do.Fely.in.c.fi. de maio.ꝛ obediẽ. in.ij.col.vbi omnino videas:quia moze solito notãter loquitur.ꝛ per eũdem domi. Fely. in.c.cognoscentes.in.vj.colũ.in ꝓinci.de constitu.vbi similiter dignissime loquitur.ꝛ vide etiam do.Alex. in cõsi.suo.cxxxvij.incip.Jn causa ꝛ lite in.iij.col.in.ij.volumi.Et predictis etiam adde no.dictum domi.Abb.in.c.fi.devita ꝛ honesta.cleri.vbi dicit quod vbi ad perdendum aliquod ꝓuilegiũ clericale iura requirunt trinam monitionem fiẽdam ipsis clericis nõ recte viuentibus,oportet qõ illa citatio seu monitio apprehẽdat clericos si fieri potest,ꝛ nõ sufficit generalis monitio qõ oẽs abstineãt,quod dicit esse menti tenendum,ꝓ quo bene facit decisio. Rote in titu.de dolo et cõtu.in.xj.decisio.in antiquis.vbi dicitur quod vbi aſs sufficerent cõiecture de hoc qõ citatio apprehẽdat citatum,tamẽ vbi agitur de ꝓuatione beneficij requiritur certitudo.vnde si quis citatur tanꝙ inciderit in penam.c.licet canon. de electio.in.vj.oportet qõ citatio legitime et clare perueniat ad eius sciẽtiã,nec sufficerent ꝓesumptiones, de quo nunꝙ sis obli tus ſm domi.Fely. qui predicta refert in.c. quoniam frequenter. in.§.porro.in.vij.col.versicu.aliud valde notabile.vt lite non contesta.ꝛ ibi alia adducit in materia quem vide.Et vltra predicta in hac materia citationis teneas menti vnum dictum nota.et mihi nouum Ludo.roma.in dicto cõsilio suo.ccccx. incipiẽ. Ut clarioꝛ reddatur.in.j.col.vbi dixit qõ ꝙuis erratuz sit in modo citãdi seu in forma a iure traditis,nihilominus si is cuius interest notitiaz habuit eius citationis per quã non legitime citabatur. Jta enim eum ligat talis illegitima citatio vna cum notitia subsequuta sicut citatio legitime emanans,allegat ad hoc casum nota. in cle. causam.ad fi.de elec.qõ not.ꝛ tene menti:qꝛ tibi seruiet ad multa.

☞ (Jn contrarium facit quod voluit Bartol.in.l. denuntiasse. in ꝓinci.ff.de adulte.ꝛ domi.Philip.decius in consi.lxxiiij.in.fi.colum.ꝛ que dixi in meo repertoꝛio in litera.A.i.ix.char.in.viij.nota.ꝛ vide Alexan.in consi.cxiiij.incipien.ponderatis.in.iij.col.in versi.accedit.in.j.volu.)

260 ¶ Citatus semel personaliter põt postea citari per edicta posita in locis publicis ꝛ cõsuetis ꝛ talis citatio p edicta arctat ipsum citatum.Jta habetur per tex.ꝛ doc.in cle.j.de iudicijs ꝛ per Bar. in tractatu ad repꝛimẽdũ in verbo,per edictũ.ꝛ per glo.ꝛ doc.in.l. ad peremptoꝛiũ.ff.de iudi.ꝛ habeť etiam per Ly.post glo.in auť. qui semel.C.quomodo ꝛ quãdo iudex,sed teneas perpetuo mẽti qõ talis stilus citãdi personaliter,ꝓmo ꝛ postea per edictum nõ valet,nec talis citatio arctat citatũ qñ sumus in loco in quo facili ter potest personaliter citari ipse citãdus,secus autẽ in illo qui lõge abest,ꝛ nõ potest cõmode citari:qꝛ tunc talis citatio per edicta valet ꝛ ipsum arctat.Jta dixit Jo.and.in additio.Specu.in titu. de citatio.in.§.viso.in additio.inci.Super illo verbo ꝛc. quem refert ꝛ sequitur Pau.de ca.in.d.l.ad peremptoriũ post mediũ: vbi subdit qõ cũ quidam delegatus pape datus in partibus seruasset istũ modum citãdi personaliter.ꝓmo ꝛ põstea per edictum dicit se dixisse sentẽtiam esse nullam tanꝙ latam cõtra non citatuz,qõ dicit summe notãdũ esse. quod dictũ refert ꝛ sequitur do.Fely.in c.quoniam frequenter.in.§.porro.in.v.col.vt lit.nõ cõtest.ꝛ Barba.in.c.consuluit.in.x.char.in.j.colum.de officio delega.ꝓ quo optime faciunt dicta supꝛa in singulari.ccxxviij. incip. Agens in iudicio,ꝓ quo etiam faciunt dicta per Bal.in ꝙsi.suo.ccccxliij. incip.Sequens questio.in tertio volu.ꝛ per Abba.in.ꝙsi.lxxxiiij. incip. Casus super quo. aſs incipit. Arbitroꝛ in dubio in tertio volumine.ꝛ per eundem in consi.xliij.incipiente.Ex omnibus. in j.columna. et per Ludo. roma.in consilio.ccccliij. incipien. in re presenti.in.ij.colum.

261 ¶ Exceptio loci non tuti excusat citatum a comparendo in loco vbi est citatus.Jta habetur in clemen.pastoralis.ver. Pisana de re iudica.ꝛ in.c.cum dilecta.de cõfir.vti.vel inuti.ꝛ in.c. venerabilibus.§.secus.de sententia excommu.in.vj.ꝛ in.c.accepimus de fide instrumento.ꝛ.c.cum persone.de priuileg. in.vj.ꝛ habetur in l.fulcinij.in.§.quid sit latitare.ff.ex quibus causis in posses.eatur. et per glo.in.c.hortamur.tertia questione.ix.ꝛ per glo.penultimã in fi.in clemen.appellanti.de appellatio.ꝛ late per Lud. roma. in l.si vero.in.§.de viro.in.xj.fallentia.ff.soluto matrimo.ꝛ per dominum Anto.in repeti.c.vestra.in.xxxviij.colum.de cohabi.cleri.et mulie.et habetur in.c.statuimus.de officio delega.in.vj. Jtem locus nõ tutus etiam operatur alium nota.effectum,nam si quis se obligauit in contractu vt possit ex eo cõueniri vbicꝙ, tamẽ nõ poterit cõueniri inuitus in loco sibi nõ tuto.Jta dixit Ange.ꝛ post eum domi.Alexan.in.l.cum res.in principio.ff.de lega.j.quod dictum refert ꝛ sequitur dominus Fely.in.c.accedens. el.ij.in.ij. cocumna vt lit.non contesta.vbi etiam subdit quod si quis promittit soluere Titio.x.in certo loco,ꝛ ad illum locum nõ sit tutus accessus ipsi Titio poterit arctari debitoꝛ ad soluendum in loco tutioꝛi per tex.in.l.vsuras.C.de solu.quam legem facit sing.Lud.roma.ſm eum in cõsi.suo.cccliij.incipiẽ.Spiritus sancti gratia.in penultima colũ.ꝓ quibus faciunt dicta supꝛa in singulari. ccxxxj. incipiente.Justa causa.

262 ¶ Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui.l.multuz interest.C.si quis alteri vel sibi.l.si genero.C.de iure dotiũ.l. quotiens.in principio.ff.de heredi.instituen. et in.l. si emancipatis. C. de dona.c.cum super abbatia. de leg.c.inter coꝛporalia.in fine.de

☞ trãsla.episcopi,cũ multis simi.in dictis locis p gl.allega. (Adde ad hanc materiaz dominũ Philippum deciũ in consi.suo.cxxix. in tertia columna.versicu.nam quãdo episcopus ꝛc.et Ang.are. in.§.quadrupli.in.xxj.columna.versicu.quero iudex iussit ꝛc. insti.de actio.) Et ꝓ ampliatione huius regule seu dictoꝛum iurium teneas menti vnum perpetua memoꝛia dignum ꝛ literis an reis scribendũ, qõ si iudex habet reum criminis in fortijs suis cõtra quem habet plenas ꝓbationes dicti criminis,ꝛ sic eum põt absq; confessione sua condemnare ad moꝛtem iuxta.l. qui sententiam.C.de penis.ꝛ iuxta ea que dixi supꝛa in singu.cviij.incipien. Alias fui interrogatus,sed volens ipse iudex vltra ꝓbationes dicti maleficij habere cõfessionem rei ad hoc vt post confessionez suam tanꝙ confessus ꝛ conuictus non possit appellare a cõdẽnatione cõtra eum fienda iuxta.l.ij.C.quoꝛuz appel.nõ recip. ponit talem reum ad toꝛturam vt cõfiteatur dictum crimẽ seu delictum ꝛ hoc vigoꝛe dictarum ꝓbationũ,hoc casu si ipse reus toꝛt⁹ sufficiẽter semper perstitit in negatione tũc iudex nõ potest vlterius eum cõdẽnare de dicto delicto vt antea poterat,ꝛ hoc qꝛ per talẽ toꝛturam ꝛ negationem ac perseuerãtiam ipsius rei ꝓbationes que erant cõtra eum sunt debilitate,ꝛ magis videtur verum illud quod dicit ꝛ negat cum perseuerantia ipse reus qui melius scit an delinquerit ꝙ alius ꝙ illud qõ deposuerũt testes cõtra eum. Jta multũ singu.ꝛ egregie dixit Albe.de ros.in.l.edictũ per glo.ibi.ff.

de questio.

de queſtio.ꝛ ibi dixi qꝺ dictum ꝓ valde no.refertꝛ ſequitur do. Bartho.cepo.in conſi.ſuo.xxxij.incip.quidã ruſtici.in penul.col. et dicit qꝺ iſtud etiam videtur fuiſſe de mente Barto. in.l.vnius. in.§.j.ff.de queſtio.ꝛ dicit qꝺ iſtud etiam voluit Ange. de aret. in tracta.ſuo maleſi.in verbo,comparuerunt dicti inquiſiti et negarũt totum.et refert etiam hoc vidiſſe alꝫ ſeruari Uerone. Sed in libꝛo meo Ange.de are.in dicto loco hoc non dicit quia forte liber meus corꝛuptus eſt.Et ꝓ iſto dicto facit qꝺ voluit Boſt. in c.cum ex officij.de preſcri.vbi dixit qꝺ ſi iudex ordinarius ꝓceſſit vt delegatus nõvalet ſnĩa, qꝛ quod potuit noluit,ꝓ quo faciũt optime dicta per Alex.in cõſi.ſuo.ccxij.incip.viſo ꝛ oportune. in iij.col.in fi.ꝛ facit etiam ſingu.verbum Ange.in.l.qꝺ ſi forte.in.§. j.in fi.ff.de ſolu.vbi ſingu.dixit qꝺ duobus arbitris ꝫ ordinatibus, ſi tertius aſſumatur eius ſolius ſententie parẽdum eſt. argu. illius texꝛ.ꝛ ita dicit tenuiſſe Jaco.de are.per.l.item ſi vnus.§.principaliter.ff.de arbi.ꝛ per illum texꝛ. (Uide Bal.cõſi.cccxcj.incip. ꝓponitur qꝺ ꝓpter in.ij.volu.ꝛ Soci.in cõſi.liij.incip. abũde ꝛc. in.ij.colum.verſi.tertius ꝛ vltimus.) Et faciũt optime dicta per Ange.in.l.ſi donatione.C.de colla.vbi ſingu. dixit qꝺ licet donatio facta inter cõiuges firmetur morte donantis.l. donatio quas parentes.ff.de donatio.inter virum ꝛ vxo.cum ſi.Attamẽ ſi inter ipſos cõiuges ſit facta donatio ꝓpter benemerita tunc ad hoc vt valeat donatio debebunt plene ꝓbari benemerita,nec ſtare tur aſſertioni dictoꝝ meritoꝝ facte per donãtem.ꝛ ideo talis donatio tali caſu nõ cõfirmaretur morte donãtis:quia qꝺ potui nolui.Quod dictum dicit ibi Ludo.roma.nõ reperiri alibi, et iſtud dictum ꝓ valde no.refertꝛ approbat do.Franciſ.de cre.in not.ſuo.cxxxvij.incip.Donatio facta ſimpliciter,de quo tñ dicto vide do.Fely.in.c.ſicut.ĩ.xv.col.de re iudi.ꝛ vide que dixi.ĩ.in ſingu.cclxxxij.incip.Tolle moras ſemper.ꝛ facit etiam ad predicta, nam teſtimonium illius qui poteſt loqui nõ valet in ſcriptis ſm Joan.and.in.§.nunc tractañ.ver.quid demum.ꝛ ibi Joan. an.in addi.quos omnes refertꝛ ſequitur Dominicus de ſancto Gemi. in conſi.ſuo.cxxxij.incipiẽte.In cauſa prioris.in.ij.colum. Et iſta omnia etiam potes notare ꝓ ampliatione regule illius,videlicet viam quam quis elegit ſibi patere debet de qua in.l.mulier.in §.fi.ff.quod met.cauſa.ꝛ ſupra in ſingu.ccxij.incip.viam ꝛc.Hippolytus de Marſilijs.U.J.Doctor.

263 ¶Monitus ſeu cõdẽnatus ad aliquid faciẽdũ tali die vel tali tẽpore ſi illud nõ fecit ꝓpter caſum fortuitum ſibi ſuperuenientem excuſatur a pena ſi ipſe nõ fuit in culpa vel mora nimis ſe arctãdo,ſecus ſi ipſe fuit in mora vel culpa nimis ſe arctãdo: qꝛ tũc cadit in penam ſi illud nõ fecit nõ obſtãte caſu fortuito.texꝛ. eſt nota.ꝛ ibi doc.in.l.ij.in.§.qꝺ diximus.ff. ſi quis cautio.ꝛ habeť in.l. cum poſtulaſſem.in princi.ff.de dãno infecto.ꝛ in.l.ſi fideiuſſor.§. penulti.ff.qui ſatiſdare cogantur. Jſtud tamen limita multũ notanter habere locũ et procedere vbi imponitur pena pecuniaria, ſecus autẽ eſt in pena corꝓoali,nam vbi pena corꝓoalis imponi tur ſi quis certũ quid nõ ſoluerit vel nõ fecerit tũc ſi illud nõ põt facere qꝛ ſe nimis arctauit nõ tamẽ punietur pena corꝓoali. Jta multum egregie dixit Bal.in.l.data opera.in.xvij.col.verſi.Ultimo nota.C.qui accuſare nõ poſſunt.vbi dicit qꝺ ſi quis fuit cõdẽnatus in pecuniã,ꝛ ſi nõ ſoluerit infra decẽ dies fuit cõdẽnatus in amputatione manus,ꝛ camerariꝰ cõis cui pecunia erat ſoluẽda, nõ fuit inuẽtus vltima hora termini fiende ſolutionis, tñ hoc caſu lz ipſe cõdẽnatus ſe nimiũ arctauerit nõ tamẽ punietur pena inciſionis manꝰ.allegat texꝛ.in.l.fi.in.§.ſi quis profeſſus.ff. de publicanis.ꝛ de hac materia vide aliquid per do.Fely.in.c. cũ inter priorem.in.xij.colũ.de exceptionibus. (Uide.ſ.in ſingulari.xc. inci.fauorabiliores ꝛc.) Hippolytus de Marſi.Juris Utriuſq; Doctor Bononienſis ꝛc.

264 ¶Eũ ſequũtur cõmoda quem ſequũtur incõmoda.l.j.ff.de inſtito.l.in inſulã.§.vſuras.ff.ſolu.matri.l.ꝛ ſi cõtra.ff.de vulgari.et pupilla.l.ſi mandato.§.quotiens.ff.mandati.l.ſm naturam.ff.de regu.iuris.cum ſimili.ibi in glo.allegatis.Et ꝓ ampliatione huius regule teneas mẽti ſingulare verbũ Barto. in tractatu ſuo de duobus fratribus.in.ij.col.vbi dixit qꝺ ſtante ſtatuto qꝺ muliere decedẽte in matrimonio ſine filijs vt lucretur dimidium dotis qꝺ hoc caſu ſi pater mariti ſuſtinet onera matrimonij faciẽdo expenſas filio ꝛ vxori ſue ꝛ decedat ipſa vxor filij ſine filijs qꝺ tale lucruz dimidie dotis acquireꝛetur patri ꝛ nõ marito,licet ſtatutũ dicat qꝺ acquirať marito:qꝺ dictũ ꝑ notabili refert ꝛ approbat do. Abb. in cõſi.ſuo.lxxix.incip.Uidetur primo.circa fi.in.ij. volu. et Lud. roma.in auť.ex teſtamẽto.in.v.colũ.C.de collatio. (Uide in materia Bald.in auť.ex teſtamento.in.xij.colum.verſi.tertium capitulum.C.de collatio.Et adde ad hanc materiaz nota.verbũ Barto.in.c.quia poterat in fine.ff.ad trebellia.quem vide.) Teneas bene menti quia paſſim vidi hic Bononie, et etiam alibi ſeruari contrarium ab idiotis et ignorantibus.) Hippolytus de Marſilijs.J.U.Doctor.

265 ¶Fines mandati diligenter ſunt cuſtodiẽdi.l.diligẽter.ff. mandati.c.cũ dilecta.de reſcript.c. examinata.de cõfirma. vtili vel inutili.cũ multis ſimilibꝰ.Et ideo teneas mẽti ſingulare theoricam Paul.de ca.in.l.delegare.ff.de nouatio.vbi dixit qꝺ ſi dixi cãpſori mihi debitori qꝺ tibi ſoluat nõ aũt dixi qꝺ tibi promittat, hoc caſu ſi ipſe tibi promiſerit etiã per ſtipulationez nõ liberať a me nec fit delegatio.allegat ad hoc caſum quẽ dicit nota.in.l. ſi debitorẽ. ☞eodẽ titu.de nouationibus. (Uide do.Philip.deciũ conſi.cvij. incip.in cauſa.in fi.ĩ.colũ.) Et ideo poſſum adhuc ſibi inhibere qꝺ nõ ſoluat:qꝛ ſimplex mãdatũ poteſt renouari re integra.l. ſi cũ cornelius.ff.de ſolutio.ꝛ hic videtur res integra poſtq̃ non ſoluit lz promiſerit:qꝛ hoc ſibi nõ mãdaui tibi, ſecꝰ ſi mandaſſez p.l. vtrũ. ff.de conſtit.pecunia.ꝛ l.ſi quis prohibuerit.ff. de publi. Et dicit ipſe Paul. de ca.hec oĩa eſſe mẽti tenẽda:qꝛ ſunt quotidiana.Et ex hoc ſequiť ſm eũ qꝺ ſi campſor efficiatur fugitiuus dãnum eſt meuz,ꝛ tu potes ad me redire qꝛ nõ eſt facta nouatio niſi eſſet expreſſe dictũ.Et hãc eãdem doctrinã ponit ipſe Paul.de ca.in.d.l. ſi debitorem.vbi dicit qꝺ ille texꝛ.eſt ſingularis. Et ibi ſubdit qꝺ ſi aliqs habet mãdatũ ad recipiẽdã ſolutionẽ a debitore ꝛ ad quietandũ ꝛ liberãdũ eũ qꝺ hoc caſu ſi nõ apparet de ſolutione realiter facta ſed ſolum apparet de cõfeſſione ipſius qui confitetur ſibi ſolutum ꝛ liberat debitorem qꝺ hoc nõ nocet mãdãti, quominus adhuc poſſit cõuenire debitorem nõ obſtante liberatione facta, qꝛ mãdatum debet intelligi qꝺ liberet debitorem vere ſoluẽtez.i. facere inſtrumentum ſolutionis,ſed hic nõ apparet de vera ſolutione:ꝛ eodez modo dicit ſi habet mandatũ a me de recipiẽdo nõ ſufficit debitori meo hec cõfeſſio de recepto niſi vere appareat de reali ſolutione de quo ibi latius per eũ,que omnia nota vt ad vnguem ſeruesꝛ nõ excedas mãdatum,vide tñ ad reſtrictionem ꝛ limitationem predictoꝝ que dixi.ſ.in ſingulari.lviij.incipiẽ.Si dedi tibi mandatum,ꝛ que dixi in.l.nomen quoq; debitoris.C. q̃ res pig.ob.nõ poſſ.in prima charta. Hippolytus de Marſilijs. J.U.Doctor Bononienſis.

266 ¶Judex debet iudicare ſm allegata et probata.l.illicitas.in.§. veritas.ff.de officio pcõſul.ꝛ ibi per doct.ꝛ habeť in.c. paſtoralis. in.§.qꝛ vero.de offi.delega.cũ ſimili.Teneas tñ mẽti notabile verbum,vez qꝺ iudex poteſt moueri ad iudicandum etiam ex aliqua cõfeſſione coꝛã eo facta viua voce ꝛ nõ ſcripta in actis.Jta notanter dixit Bal.ĩ.l.j.in.j.col.C.de manu.vindicta.per nota.ĩ.l.quotiens.§.j.ff.de probationibus. quod dictuz ꝓ aureo ꝛ ſingulari refert ꝛ ſequitur do.Fely.in.c.cum venerabilis.in.xvij.col.de exceptionibus.ꝛ in.c.aduerſario.in.ij.col.in fi.eodem titu.ꝛ in.c.ſicut. in.xij.col.de re iudica.de quo dicto dicit qꝺ nunq̃ obliuiſcaris: qꝛ eſt mirabile ſm eum ibi.Et ad materiaz dicte.l.illicita.§.veritas. vide Specula. in titu.de ſententijs.in.§.qualiter.verſi.Itẽ debet ferri ſm allegata vbi ponit quando ſolus iudex vidit Titiuz delinquere ſi alias probationes dicti maleficij vel alia indicia nõ habet an poſſit ipſum Titium ex ſolo viſu ſuo aliter non allegato nec probato ponere ad torturam, vide ibi per eum ꝛ per Joã. an. in additio.et in titu.de notorio crimine vbi ſe remittunt, et illud dictum Specu.in dicto.§.qualiter.quem refert ꝛ ſequitur Bald. in.l.ampliorem.in principio.in ſecũda columna.verſicu.Itẽ quero an iudex.C.de appellationibus. Hippolytus de Marſilijs. U.J.Doctor Bononienſis.

267 ¶Dubia probatio ſemper interpretatur cõtra producẽtẽ.glo. eſt notabilis in.c.in preſentia.in verbo,verbum dubium.extra de probationibus.ꝛ habeť in.l.ſi quis intẽtione.ff.de iudic.ꝛ in.l.inter ſtipulãtẽ.§.j.ff.de verbo.obliga.cũ ſimilibus. Et ꝓpter hoc teneas menti quãplura notabilia dicta, et primo not. ſingulare verbum Ange.in.l.poſtq̃.ff.de petitione heredi.in fine. vbi dixit ſemel euaſiſſe quendam accuſatum de rapina:qꝛ teſtes dixerunt fuiſſe preſentes rapine,ꝛ interrogati in cauſa ſciẽtie dixerũt qꝛ viderũt rẽ auferri de manibus accuſantis per accuſatuz,nã per hoc nõ ꝓbať rapina,ꝛ hoc per glo.in verbo,abſtuliſſe que vult qꝺ verbum auferre habeat duplex ſignificatũ, ſcz cum violẽtia ꝛ ſine, cũ ergo illa verba teſtiũ qꝺ viderunt auferri de manibus accuſantis per accuſatũ poſſint intelligi cũ violẽtia ꝛ ſine.ꝛ ſic ſint dubia debẽt interpretari cõtra ipſum accuſatorẽ producentem ſm Ange. qꝺ eſt not.ꝓ quo dicto facit qꝺ voluit Barto. in.l.ij.§.j. in fine. ff.de duobus reis.vbi dixit quod ſi accuſatur Titius quod cognouit Seiam violenter tuncan cõdẽnari debeat etiam ſi teſtes producti contra eum dicant et affirment illam fuiſſe cognitam violẽter ꝛ dicit non videri probatam violentiam,cum illud verbumviolenter poſſit intelligi actiue ꝛ paſſiue,videlicet qꝺ Titius intulerit violẽtiã mulieri,ꝛ etiã poteſt intelligi qꝺ mulier intulerit violentiã ipſi Titio ꝓpter quod illam violẽter cognouerit,ideo ex tali ꝑbatiõe dubia nõ debebit ꝙdẽnari.Jta reſidet ibi Bar.ꝛ idẽ firmat ipſe Bar.in.l.ſi vxor.in.§.ſi qs vxori.ff.de adul.ꝛ Bar.ĩ.l.ſi ita ſcriptũ.ff.de manu.teſtamẽto.ꝛ Bar.ĩ.l.filiusfamilias.ff.de teſtamentis.ꝛ Matha.in notabili ſuo.cũ.et Abba.in.c. dudum. in xvij.columna.de electio.ꝓ quibus eſt gloſſa vnica et ſingularis ſm Angelum ibi in.l.vnica.in verbo, deſponſatam. C. de raptu

virginū. quam Bar. nec ceteri allegāt ad hoc. ℙro quibus etiam faciūt optime dicta per Joā. and. in additio. Specu. in rubrica de cohabitatione clericorū ⁊ mulierū. vbi dicit semel fuisse deuolutā causaz Rome de qua curia satis habuit solacium. erāt duo electi ⁊ vnus opponebat cōtra alium qō tenebat cōcubinam publice. ⁊ hoc posuit. Iste respōdendo negauit, arguebatur de periurio et per testes fuit probatum qō ipse tenuit cōcubinam, iste autem replicauit qō immo cōcubina tenuit eū in domo sua ⁊ sibi fecit expēsas, ⁊ ita eua sit periuriuz, pro quo facit quod dixit Bal. in. l. fina. circa pri. C. si a nō compe. iudi. vbi dixit qō licet in dote lucranda inspiciatur statutum domicilij viri vt tenet Barto. et Ange. in. l. exigere dotem. ff. de iudic. ⁊ Bal. in auc. omnes peregrini. C. communia de succes. in princ. secūde col. ⁊ Bal. in. c. j. ℌ. fi. de inuestitu. de re. alie. fac. tamen si ipsa mulier ducat maritum ad domū suam ⁊ sic in suo domicilio tūc in lucrāda dote attēdetur statutū domicilij ipsius mulieris. Ita dixit Bal. in. d. l. fi. quod est notādum in proposito isto. Et in hac materia vide domi. Fely. singulariter loquentem, ⁊ plura singularia adducentem in. c. super his. in. ix. col. extra de accusationibus. ℙredicta tamen limita nisi consuetudo interpretaretur vel intelligeretur actiue tantum vel in malo significato tantuz, quia tunc probatio non diceretur dubia: sed interpretaretur cōtra eum accusatum tantum, ⁊ non contra producentem Ita dixit Mathe. in dicto notabili suo. cij. incip. Nota mirabilem regulam ⁊c. ⁊ Jo. de imol. in. l. ij. ℌ. j. ff. de duobus reis. et ibi etiam vide Ange. in materia ista.

268 ¶ Verus possessor cum titulo etiam cum errore iuris vel facti facit fructus suos. l. sed si lege. in. ℌ. scire autem. et ibi docto. ff. de petitio. heredi. ⁊ habetur in. l. bonefidei. ff. de acquirendo rerū dominio. ⁊ per Bal. in. l. ij. in penulti. col. C. de seruitute ⁊ aqua. Teneas tamē mēti qō licet quis sit verus possessor etiaz cum titulo, attamen si scit qō propter aliquod delictuz vel aliquā causam debet priuari illa re ⁊ possessione tanq̄ indignus, tūc teneť ad restitutionem fructuum nō obstante eius titulo ⁊ possessione. Ita singulariter dixit Ange. in. l. predonib⁹. ff. de petitio. heredi. vbi dicit quod ibi est casus rotundus contra prelatos canonice institutos qui propter eorum demerita sciūt se debere priuari tanq̄ indignos, nam licet habeant dominium prelature ⁊ faciāt fructus suos ⁊ anteq̄ priuentur habeant administrandi potentiā, tamen si postea priuantur eo modo tenētur quo predones intrusi, quod est nota. dignum ꝑm eum ibi, ⁊ subdit idem esse si non sint priuandi tanq̄ indigni. Sed quia eoruz institutio potest cassari. de quo ibi latius per eum, quod dictum pro valde notabili refert ⁊ sequitur ibi ℙau. de castro. Teneas menti quoniam hoc dictū potest millies contingere in facto.

269 ¶ Alias dixi tibi late in. l. j. ℌ. idez cornelio. ff. de questionibus. ⁊ in. l. fi. post Bar. ibi eodē titu. qō ad probādum indiciū sufficiēs ad torturā sufficit vnus testis tātū integer deponēs de ipso maleficio, secus si deponat super aliquo remoto ab ipso maleficio quia tūc requirūtur duo testes: vt volnit glo. not. in. l. fi. C. fami. ercisc̄u. circa que plura adduxi in dictis locis. Nūc autem limito tibi predicta notabili limitatione, vez qō veruz est qō vnus testis integer deponens de ipso maleficio facit indiciū ad torturā, hoc est veruz qñ solū tractať de tortura, secus autez si ex forma statuti vel legis deberet stari indicijs quātū ad plenam probationē: qz tūc necesse est qō tale indiciū probetur per duos testes. Ista est gl. valde not. in auc. de testamē. imperfec. post prin. ⁊ hoc ibi voluit Angel. vbi inquit qō si statutū dicit qō in maleficijs nocturnis indiciū habeatur pro plena probatione, qō tūc licet vnus testis deponat de veritate, ⁊ de ipso maleficio tamē nō poterit ex tali indicio sequi cōdēnatio nisi probeť per duos testes qō est summe notāduz, ⁊ vere nō memini me alibi vidisse hāc doctrinā, de qua etiā feci mentionem in repe mea. l. fi. C. de proba. in. lxxvij. char.

270 ¶ Homicida puniēdus est pena mortis vt habeť in. l. ij. ℌ. legis cornelie. ff. ad. l. corne. de sica. ⁊ in. l. qui vltimo. cū ibi not. ⁊ in. l. respicieñ. ℌ. fi. ff. de penis. vt habeť i. ℌ. itē. l. cornelia. insti. de pub. iudi. ⁊ in. c. omnis. ij. dist. Et ideo dixit tex. i. l. nemo. C. de episcopa. audi. qō homicida expectet illud qō alteri fecit, ⁊ ratio potest esse qz sangnis occisorū cōtinuo clamat ad deū vt scribit in Apocalipsi. Ecce post hec vidi aīas interfectoz clamātes ad deū, ⁊ dicētes. Usq̄quo dñe nō das iudiciū ⁊ vindicas sanguinē nostrū de interfectoribus nr̄is qui sunt in terris. Qō refert dñs ℙaris de puteo in suo trac. sindi. in. cv. char. in j. col. ⁊ facit illud, clamitat ad celū vox sanguinis. Teneas tñ mēti no. verbū qō est in potestate iudicis non cōdēnari pena mortis sed deportare homicidā quē impulit iracūdia orta etiā aliter quā ex facto offensi, per tex. in. l. lex iulia. in. ℌ. fi. ff. ad. l. iul. repe. ita singu. dixit Lu. ro. in. l. cū mulier. in xxxij. col. versi. aduerte tñ qz etiā offensa. ff. solu. matri. qō dictum pro valde notabili ⁊ mirabili refert ⁊ sequiť do. Fely. in. c. dilecti filij. in. viij. col. versi. secūda declaratio. extra de excep. vbi etiā plura singularia adducit. Et illū tex. in. d. l. lex iulia. in. ℌ. fi. pro valde not. allegat Bald. in. l. additos. C. de episcopali. audi. ⁊ Ange. de

are. in tractatu maleficiorū in verbo, presente Gaio, ⁊ appellante in versi. quid autem si non obstante. ⁊ vide que dixi supra in singulari. 100. incip. Occidens aggressorem.

271 ¶ Probationes non debēt sumi de domo rei. l. nimis graue. C. de testi. l. de minore. ℌ. tormēta. ff. de qō. l. qui accusare. C. de edendo. l. ei qui. l. ab ea parte. ff. de proba. cū similibus. Limita tñ hanc regulā ⁊ predicta iura duobus modis. ℙrimo qō nō habet locuz vbi principaliter tractatur de periculo aīe qm̄ tunc probationes possunt sumi de domo rei. Ita not. dixit Ludo. roma. in cōsi. suo cccxcvij. incip. Ut clamor. vbi dicit qō licet regulariter ad fundādam intētionē reus actori propria instrumēta seu proprias rationes edere non cōpellať vt in. c. j. de proba. ⁊ in. l. qui accusare. C. de edēdo. cū simi. Attamē hoc fallit, vbi principaliter tractať de periculo aīe qm̄ tūc reus actori compellitur edere ad intētionē suaz fundandā, allegat ad hoc tex. in clemē. prima in. ℌ. ceterū. de vsur. quam ad hoc ꝑm eum allegat Joan. and. in addi. Specu. in tit. de instrumē. edic. ℌ. vidēdum in additio. incipiē. Satis est magna cā. Secundo limita predictam regulā qō licet probationes non sint sumēde de domo rei. Attamē ex magna causa iudex ad fundādaz apud eū intētionē agētis compellet reum ad exhibēdū instrumēta seu libros rationū sibīpsi iudici. Ita not. dixit Lu. ro. in dicto cōsilio suo. cccxcvij. ad qō allegat Spec. in titu. de instrumē. edic. in. ℌ. nūc vidēdum. versi. ⁊ nota ex premissis. in versi. ⁊ nota qō si lite pendē. ⁊ allegat etiā dños de Rota in decisio. sua. 602. et dñs Anto. in. c. j. de proba. ⁊ subdit qō magna causa est ꝑm eū qñ parti alteri perisset copia probādi qō ipsa intēdit: sed tu vltra Lud. dicas qō idez voluerūt dñi de rota in nouis decisionibus in titu. de proba. decisio. v. inci. Licet pars. de quibus doctrinis ⁊ limitationibus dixi etiā in. l. de minore. in. ℌ. tormēta. circa fi. ff. de qōnib⁹. vbi videas. Hippolytus de Marsilijs. J. U. D.

272 ¶ In hac inclyta ac regia ciuitate Bononie mihi patria amenissima, hactenus fuerūt, ⁊ de presenti sunt aliqui ꝓcuratores doctissimi in vtraq̄ cēsura qui nō dubitāt cū quocunq̄ peritissimo viro allegationes iuris oreten⁹, ⁊ etiā in scriptis facere. Audeo qō si vera loqui fas est aliqui ꝓcuratores huius ciuitatis sunt doctores aliquorū doctorū aliquarū ciuitatū Italie, ⁊ aliarū ꝓuinciaruz, ⁊ inter alios est hic ser Melchion de zanitis ꝓcurator vir profecto magne practice ⁊ scientie qui primis diebus elapsis allegando in quadā cā dixit singu. verbū qō nō memini ab alio nec doctore nec ꝓcuratore viuo audiuisse, vez. Tu scis qō si deduco vnam causaz in libello, ⁊ postea probo de alia succūbā. l. habebat. in princip. ff. de institu. ⁊ habeť in. l. j. ff. si mess. fal. mo. dixit. per Bar. in l. j. in princ. in. ij. col. versi. veniamus ad causam. ff. de eden. ⁊ p Inno. in. c. ex parte. de priuileg. hoc tñ limitatur singulariter nisi causa ipsa esset cognoscenda de equitate vel sola facti veritate inspecta, nam tali casu, lz actor in libello deduxerit vnā causam ⁊ ꝓbauerit de alia cā debebit obtinere, ad quod allegauit Bart. hoc expresse dicētē si eius verba recte pōderētur in. l. emilius. in. ij. colū. ff. de mino. ⁊ do. Alex. hoc idem clarius dicētem in. l. fi ita stipulatus. in. ℌ. grisogonus. in. v. col. ff. de verbo. oblig. nō tamē allegat Barto. in. d. l. emilius sed allegat hoc voluisse domi. Anto. in cōsilio suo incipiēte. Viso dicto puncto. ⁊ Jo. and. in additio. Specu. in ti. de actio. ⁊ petitio. i. ℌ. sequiť superversi. hoc quoq̄. ⁊ Barto. in trac. suo ad reprimēdū in verbo, sine figura, ⁊ alios de quib⁹ ibi per eū, que doctrina est nota. nō fallor ⁊ eā addere poteris ad materiam clausule sola facti veritate inspecta de qua per doceť. in clementina sepe. de verb. signi. vbi per Lāfrā. in. ij. col. ⁊ per Jmol. in. c. dilecti. de iudi. ⁊ per Bald. in. l. nemo. C. de sentē. ⁊ in c. j. ℌ. inuestitura. de noua for. fideli. ⁊ per Barto. in tracta ad reprimēdū. in verbo, summarie. ⁊ per Bart. in repe. l. ne quicq̄. in. ℌ. plane. ff. de offi. procōsu. ⁊ in. l. iudices. c. de iudi. ⁊ per Ludo. roma. in cōsi. suo. xx. incip. Viso puncto. in. ij. col. ⁊ in cōsi. lix. inci. In casu proposito ante fi. (Vide omnino domi. Philip. decium in consi. xj. incip. quoniam. in vlti. col. ⁊ Alexan. in consi. cxiij. inci. viso processu ⁊c. in vlti. col. in. vj. volu. ⁊ Soci. in consi. cv. incipien. visis testibus. in vltima colum. in fi. in. iij. volu.) Hippolytus de Marsilijs Juris Utriusq̄ Doctor Bononiensis.

273 ¶ Notissimū est in iure qō vn⁹ testis deponēs de re ipsa de qua agiť facit semiplenā probationē vt voluit Barto. ⁊ alij in. l. admonēdi. ff. de iureiur. ⁊ in. l. bonefidei. C. eo. titu. cum simi. Et habens vnum testem, ⁊ sic semiplenam probationem potest petere a iudice sibi deferri iuramentum in supplemētum probationis, ⁊ iudex tenetur illud sibi deferre regulariter vt tenent omnes scribentes in dictis iuribus. Attamen teneas mēti qō istud nō procedit nec locum habet in illo qui pro se examinasset vnum testem qui esset spurius quoniam non deferretur sibi iuramentum in supplementum, ⁊ ratio est quia spurius cēsetur infamis ⁊ eius fides nō facit semiplenam probationem. Ita dixit Ludo. roma. in. d. l. admonēdi. quod dictum ibi refert ⁊ sequitur domi. Joan. baptista de caza lupis. in. xvij. char. in. j. colum. versicu. xv. fallit. ad quod allegat etiam Azo. in summa. in titu. de natura. libe. et Bald. in. l. j. C. de

de iure

iure aureo.annulo.ꝛ alios de quibus ibi per eũ.Et subdit ipse.d. Joã.baptista:vbi supra in verñ.xxvj.eadem ratione idem esse in spurio petẽte sibi deferri iuramentuz quãdo probauit per vnum testẽ:qz in hoc iuramẽto sibi deferẽdo fungitur vice testis ꝛ tanꝙ infami tale iuramẽtum nõ est sibi deferẽdum:ꝛ allegat ea que dixi in dicta repetitione.d.l.in.xij.fallentia. (Vide do.Phili.deciuz in cõsi.xxxvij.incip.in causa.in.iij.colum.circa principium.) Et subdit postea ipse in versicu.xxvij.ibi sequenti qꝙ eadem ratione idem erit in feneratore cum ipse sit infamis:vt in.l. improbum.C. de infami. (Et ibi vide Pau.de castr.ꝛ Alex.in cõsi.xcij.incip. repetitus.in.j.colũ.in.vj.volu.) Et per Cy.in.l.si quis ad declinandum.C.de episco.ꝛ cleri.ꝛ in.l.j.C.de summa trinita.ꝛ fide catho.ꝛ in.l.cassius.ff.de senato.Et ideo cõsequẽter dicit qõ si vnus testis erat feneratoꝛ quẽ ego produxi vel ego qui volo iurare sum feneratoꝛ nõ deferetur mihi iuramẽtũ.Ita dixit in indiuiduo dixisse Bal.in.l.qui accusare.C.de edẽdo.qõ dictũ ꝑm eum sequunt ibi Soder.ꝛ in.d.l.admonendi.Pro quo dicit bñ facere qõ dixit Matha.in not.suo.l.ꝛ do.An.in.c.raynutius de testa.vbi dicunt qõ instituto feneratore videt institutꝰ turpis persona:ad finez vt testamẽtũ fratrũ possit expugnari per fratrẽ preteritũ de quo in l.fratres.C.de inoffi.testa.Ego aũt supradicta de spurio ampliabã vno modo,postea limitabã aliquib⁹ modis.ꝛ primo ampliabã procedere superius dicta nedum in spurio meretꝛ de facto spurio: sed etiã in spurio legitimato qz spurius etiam si fit legitimatus est infamis.Bald.in.l.generaliter.C.de institu.ꝛ substitu.sub condi. fact.pro quo facit quod voluit idẽ Bal.in.c.fi.in.ij.col.de trãsla. epi.vbi dixit qꝙ spurius legitimatus est assimilatus homini medicato a morbo remanente aliqua cicatrice:ꝛ facit etiã glos.no.in.c. cõstituit.xvij.qõne.iij.que voluit qõ infamia remaneat apud infamẽ extincta causa infamie.Ideo dicit qõ iudeus in casu in quo nõ potest esse testis cõtra Christianuz non poterit etiã esse testis cõtra eum si efficiatur Christianus ꝛ sic post baptismũ.quem tex. ꝛ glo.allegauit pro singulari.Lud.ro.in singulari suo. ccccccxcvij. incip.Veniamus ad lucrum panis.Et facit glo.not.in.l.qui cum vno in.ff.ignominia.ff.de re mili.que dixit qõ periurus etiã post peractam penitẽtiam nõ poterit esse testis sicut nec antea poterat.quam glo.ad hoc allegat Bald.in.l.lucius in fi.ff.de infami.ꝛ facit etiã.nã inimicus etiã post pacem factã nõ põt este testis cõtra illum cum quo habebat inimicitiam.Ita dixit do.Alexan.in cõsi.suo.xcix.incip.In causa inquisitionis.pro quo allegat bonũ text.in.c.accusatores.el primo.iij.q.v.de quibus latius dixi.ſ.in singulari.cvij.inci.Priuilegium dignitatis.vbi videas. Limito tñ predicta de spurio non procedere nec locum habere in spurio alꝰ bone cõditionis vite ꝛ fame,nam propter bonitatem ꝛ legalitatem persone recedit a regulis iuris cõmunis per glo.singu.in.l. titio fundus.ff.de cõditi.ꝛ demon.de quo late dixi forte vltra oẽs in.l.j.ff.ad questionẽ post prin.ff.de questioni.ꝛ in repeti.mea.l.fi. C.de probatio.in.iij.char.Limito etiã istud nõ procedere in spurio effecto religioso,nã si talis deponit pro aliquo facit semiplenã probationẽ adeo qꝙ poterit deferri iuramentũ parti pro qua deposuit.Ad quod dicendũ moneoꝛ ex not.doctrina Guiliel.de cu. in.l.j.C.de sacro san.eccle.quẽ ibi refert ꝛ sequit Bal.vbi singu.dixit qõ per ingressum religionis filius spurius efficitur legitimus. qõ dictum refert etiã ꝛ sequit Lu.ro.in repe.aut.similiter in.vij. priuilegio.C.ad.l.fal.ꝛ do.Feli.in.c.testimoniũ in.xj.colũ.in fi.extra de testi.ꝛ in.c.ex tue de simo.in prima colũ.circa me.de quo dicto feci mentionẽ in repe.mea rubri.ff.de fideiusso.in.xij.q.loquẽdo de dignitate ordinis clericatus.Moneoꝛ preterea per singulare verbũ Joã.de imo.in.c.cũ.R.de officio deleg.vbi dixit qꝙ licet frater nõ possit esse testis pro fratre.vt in.l.parentes.C.de testi.cum simi.tamen istud fallit in fratre religio.nã talis frater admittitur ad testificandũ pro fratre:quod dictum refert ꝛ sequitur Barba.in.d.c.cũ.R.canonicus.in.v.colũ.de quo dixi similiter in d.mea repe.rubri.de fideiusso.vbi.ſ.Et pro hac limitatiõe faciũt optime q̃plura per me accumulata circa dignitatẽ clericatus seu religionis.in.d.rubri.in.xij.q.que videas.Limito etiam predicta de spurio non habere locũ in spurio nobili ꝛ magne cõditionis ꝛ excellẽtie vt puta in filijs spurijs principũ vel regũ ꝛ similiũ. nam tales propter dignitatem ꝛ nobilitatẽ personarum suarũ facient semiplenaz probationẽ ex dicto suo,adeo qõ poterit deueniri ad declarationẽ iuramẽti in supplementũ probationis.Ad qõ dicẽdũ moneoꝛ primo p tex.sing.in.c. nobilissimus.xcvij.dist.vbi credit verbo simplici legati sine ostensione literarũ de sua legatione propter nobilitatẽ psone sue.Et illũ tex.ad hoc allegauit Ange. in.l.ex quacũq;.ff.fi.ff.de publicia. Moneoꝛ etiã per tex.no.in.l. filiussa.ff.de dona.in.ff.nõnunꝙ vbi habet qõ prohibitio donationis facte regulariter filiussa.nõ extẽditur ad filiossa.senatoris vel alterius dignitatis:ꝛ hoc propter dignitatẽ persone.quẽ tex. ad hoc multũ notat Ang.in.l.obligatiõe generali.ꝛ ibi dixi legẽdo.ff.de pign.p quo facit siug.verbũ Pau.de castr.qõ retuli.ſ.in sing.cxiij.incip.vulgatũ ꝛ tritũ est.qõ nõ refero breuitatis cã.de quo etiã feci mentionẽ in.l.j.ff.ad qõnẽ circa me.ff.de questio. Et facit optime not.verbũ Bal.in.l.exẽplo in fi.C.de pba.vbi dixit, quidã Cardinalis tanꝙ legatus de latere asserit se habere certas speciales cõmissiones puta ad legitimãdũ vel restituendũ fame ꝛ processit ad executionẽ illarũ:tñ litere apostolice de mãdato non apparẽt.ꝛ ideo reuocat in dubio qõ factũ est.querit quid iuris.in quo ipse Bal.respõdet qꝙ si publice fecit huiusmodi actus nõ semel sed pluries presumit qꝙ habeat mandatũ qõ asserit ꝛ valẽt gesta nõ rõne cõmunis erroris sed rõne presumpte veritatis ꝛ assertiõe talis ꝛ tãti viri.allegat no.in.c.cũ ex literis de restitu.in iteg. in nouella qõ dicit esse mẽti tenẽdũ.pro quo faciũt optime dicta per Sali.in.l.j.ff.de mã.prin.ꝛ facit qõ voluit.d.Feli.in.c.qz verisimile in prin.vlti.col.de presumpt.vbi no.dixit qõ lz nõ credat testi deponẽti nõ verisimile per illũ tex.ꝛ que ibi habent:tñ hoc nõ pcedit in testibus valde dignis qz tales testes tm̃ probãt quãtum testes alꝰ idonei cũ fama,qõ dicit esse sing.not. (Vide Jas.in.l. iubemus in.ij.ꝛ iij.col.C.de iudi.) Quibus etiã addi põt dictuz Alberi.de ro.in.l.additos.C.de episcopali audiẽtia.Et Bal.in.l. additos.C.de appel.quos refert ꝛ se quit.d. Bartho.ce.in caute. suis caut.ij.nã tu scis qõ eximẽs de manib⁹ familie aliquẽ reũ criminis qꝙ punit crimine legisiulie maiest.ꝛ sic pena mortis vt dixit Bar.in.l.cuiusq;.ff.ad.l.iul.maiest.ꝛ eadẽ pena punit qua veniebat puniẽdus ille exẽptus.vt habet in.l.j.C.de his q latro.occulta.quẽ tex.ad hoc allegat Bar.in.l.si qs in fi.ff.ne qs eum.de quo latius p Alex.in cõsi.suo.xxxv.inci.Viso themate in.ij.col.ij.vol. Sz hoc fallit in cardinali.nã qñ reus criminis ducit ad iustitiã et obuiat alicui cardinali tũc ipse cardinalis põt illũ reũ auferre de manibus familie,ꝛ familia nõ dz sibi facere aliquã resistentiã sed ob reuerẽtiã ipsius cardinalis eũ sibi tradere. (Idẽ dixit Bald. in repto.suo in versi.priuilegiũ circa fi.ꝛ Jas.in rub.C.ne lice.potẽ.) Ita dicit Alb.in.d.l.aditos.se audiuisse in romana curia lz hoc de iure nõ reperiat cautũ.qõ dictũ ibi refert Pau.de ca.in fi. dicẽs qõ istud dictũ est vbiqꝫ diuulgatũ.Ex quo dicit qꝙ tpe quo erat curia romana Florẽtie cauebãt rectores ꝛ cardinales nõ ire p loca per q̃ criminosi ducebãtur. Et sic p ista limitabam dicta de spurio nõ habere locũ in spurio nobilissimo ꝛ dignissimo:p qb⁹ optime faciunt q̃ dixi de testibus legalissimis.in.l.j.ff.si qs vltro post prin.ff.de questio.Potes etiã limitare predicta non habere locũ vbi nõ posset alia probatio haberi.nã tunc admitteret ipse spurius per ea q̃ dixi in repe.mea.l.fi.C.de probatio.in.v.char.circa prin.ꝛ supra in singu.lxxij.incip.plures.Vltimo circa hãc materiã spurietatis scias qõ si aliqs notarius spurius fuit notarius alicui⁹ cause scripsit pcessum,ꝛ fuit rogatus de gestis in cã a partibus ꝛ a iudice ꝛ ista fecit ad banchũ iuris tanꝙ notarius banchi publici:qꝙ talis pcessus nõ vz sed corruit ꝛ nõ facit probationẽ. Ita multũ notãter dixit do.Alex.in cõsi.suo.lxxx.incip.examinato processu.in.j.col.in.ij.vol.ad qõ adducit Bar.hoc in terminis dicẽtẽ in.l.eadẽ ante fi.ff.ad.l.iul.repetũ.vbi dicit qõ infamis ꝛ sic spurius nõ poterit exercere aliqõ officiũ publicũ puta qꝙ esset notarius ad bãchũ iuris.ꝛ alle.no.in.l.ij.ſ.miles.ff.de hisq no.infa. de quo latius p do.Alex.in.d.cõsi.suo,qõ pfecto est singulare verbũ qz poterit facere corruere infinitos pcessus factos p notarios spurios ad banchũ iuris. Ego in officijs q̃ fere p totã Italiã habui semp ad bãchum meũ iuris vnũ ꝛ qñ duos notarios spurios habui q erãt rogati de oĩb⁹ processib⁹ agitatis coram me ꝛ iudicib⁹ seu assessoribus meis:ꝛ partes semp tacuerũt ego quoqꝫ tacui ne repellendo eos facerem eis iniuriã dicendo eos esse spurios ꝛ sic infames:nã vt supra in prin.dixi spurij sunt infames ifamia facti vt etiã dixit Bal.in.c.j.ſ.naturales.in.ij.col.si de feu.fue.cõtro ꝛ do.Alexan.in cõsi.suo.ij.incipi.visis codicillis.in.iiij.colum.in.j. volu.vbi ad hoc alle.Azo.in summa.C.de infa.circa prin.et idem dixit ipse do.Alexan.in cõsi.xxv.incip.Circa primũ dubiũ.in.iij. col.in eo.vol.ꝛ in cõsi.lxvij.incip.Cõsideratis ꝛc.in.vij.colum.in eo.volu.ꝛ in cõsi.xciij.incip.Cõsideratis ꝛc.in.iij.colũ.in eo.volu.et in cõsi.lxxx.incipi.Examinato pcessu.in.j.col.in.ij.volu.Teneas etiã mẽti in hac materia delationis iuramẽti qꝙ periuro nõ deferet iuramentũ in supplementũ pbationis ꝑm doct.in.c.fi.de iureiu.quos refert Soci.in 2 si.cxxxvj.incip.Prestãtissime.in pe. col.pro qbus facit regula semel malus cũ simi.ꝛ faciunt que late dixi in.l.maritus.in.vj.ꝛ vij.col.ff.de qõni.Tene mẽti predicta qz facient tibi honorẽ ꝛ fructuz dabunt in tpe oportuno,ꝛ forte ista alibi reducta nõ inuenies ni fallor.

274 Licet regulariter ea q̃ sunt nulla nõ sint in cõsideratiõe:ꝛ aliquid nõ operent:vt habet in.l.iiij.ſ.cõdẽnatũ.ff.de re indi.ꝛ in.l. nõ putauit in.ff.nõ queuis.ff.de bo.pos.2 tratabu.ꝛ in.l.quotiẽs. ff.qui satisdare cogan.cum multis simi. (Vide Jaso.in.l.licet.C. de procura.ꝛ qꝙ nulla ꝛ inualida sint in consídera.ꝛ operẽtur vide Lu.roma.in cõsil.ccccl.xxxiij.incip.saluatoris suffragio in.ij.colũ. versi.iij.qz videmus ꝛc.vide.j.in singu.ccccxxxj.incip.dixi tibi ꝛc.ꝛ vide omnino Alex.in cõsi.clxxxij.incip.in cã lite in.iij.colum.in vj.volu.Abba.in cõsi.xxxvij.incip. in qõne ꝛc.in.ij.colũ.in versi.

nec obstat q̄ dictus ꝛc. in .iij. volu.) Attamē teneas mēti perpetuo vnum casum in quo nullū ꝛ inualidum operatur magnū effectū. Nam ad hoc vt tertius cōparens merito sit audiendus tanq̄ sua interfit, sufficit qđ de iure suo doceat apparēter. licet excipiat̄ vel replicetur de nullitate ipsius iuris sui: vnde sufficit probare se electum licet statim dicat̄ electionem nullam vel non canonicam. Ita sing. dixit Inn. in c. veniens el secūdo. super ver. intentionez de testi. ex quo dicto dicit ibi Cardi. qđ cum quidā fratres venirēt vt tertij ꝛ probassent in primo congressu de quadā vnione debuerunt audiri licet statim diceretur inualida. Et ita dicit obtinuisse Florētie claudēdo per illud dictū ora allegantium, qđ dictū dicit ipse esse signādum cum centum manibus. Quod dictum ꝛ omnia quasi supradicta ponit. d. Feli. in. c. cum super in. vij. col. versiculo ad hoc vt tertius de re iudi. ad qđ etiā allegat. d. Cardi. in cōsi. suo lxx. inci. In causa fratrū omniū sanctorū. vbi loquitur in materia nō tñ allegat dictū Inno. ꝛ alia etiam adducit ibi. d. Feli. pro hoc dicto de quibus ibi per eum. Sed latius etiam ista ponit ipse do. Feli. in. d. c. veniens el secūdo de testi. in. v. col. in versi. quinta conclusio. vbi dicit qđ dictum Inn. sequitur Spe. in titu. de offi. iudi. in. §. postremo. ꝛ Bar. in. l. a diuo pio in. §. si super rebus. ff. de re iudi. ꝛ Car. in cle. j. de re iudi. Et ibi etiā ipse. d. Feli. ampliat doctrinā Inno. ꝛ sequacium quem vide. Teneas menti predicta ad impedien. execu. sentētiarū qm̄ potest sepius occurrere in facto vt superioribus diebus occurrit duz ego essem iudex mercantie hic

☞ Bononie. (Et adde hic qđ licet cōfessio facta cora iudice incōpetenti regulariter non noceat vt habetur in. l. magistratibus. ff. de iurisdi. om. iudi. tū talis cōfessio facta coram incōpetenti operatur qđ cōfitens talis nō poterit variare coram cōpetenti. ita dixit Inno. in. c. per inquisitionē de elec. quē refert ꝛ sequitur Ang. in l. quero in. §. seruum. ff. de edil. edic. et vide omnino not. verbum Alex. in cōsi. cccclix. incip. in causa ꝛc. in vlti. verbis.)

275 ¶ Statui omnino te docere singulare verbuz paucis crede mihi notum per quod poteris immēsum honorem ꝛ gloriā: necnō magnas pecunie quātitates cōsequi. Ideo attēde. Nam si iudex maleficiorū formaꝛ cōtra furez inquisitionē de furto dicēs in ea inter cetera q̄ ipse fur accessit tali tēpore ad domum talis puta Titij ꝛ furto subtraxit vestē vel pecuniā vel aliquid aliud qđ pertinebat ad ipsum Titium. Certe hoc casu nō procedit ipsa inquisitio sed corruit, sed necesse est vt dicat qđ talis res furata pertinebat ad Titiuz iure dñij vel quasi. alʒ si simpliciter diceret qđ ad Titium pertinebat non procedit inquisitio vel accusatio qm̄ illud verbuz pertinere latissime sumitur ꝛ etiā cōprehendit eū cui debeꝯ actione personali vt habeꝯ in. l. verbū pertinere. ff. de verb. signi. ꝛ ideo nō competeret accusatio vel inquisitio pro furto: ꝛ sic debet sequi absolutio. Ita singula. ꝛ mirabiliter dixit. d. Maria. Soci. in cōsi. suo. viij. inci. Omnipotens deus. aliter inci. Visis ꝛ diligēter in. ij. col. vbi dicit q̄ ita sing. cōsuluit Bar. in cōsi. suo. cliij. inci. vī dicēdū dictos accusatos. ꝛ hoc p not. in. l. j. §. scenola. ff. si qs testamēto

☞ lib. esse iust. fue. ꝛ per Cy. in. l. si abducta. C. de fur. (Et p hac pte faciunt q̄ dixit Ang. de are. in trac. malefi. in verbo, ꝛ vestē celestez in pe. char. in ver. ꝛ aduertas bene qz in ingsitione ꝛc. vbi oīno vide. ꝛ Jas. in. l. licet inter priuatos nu. xv. C. de pac.) Tene menti rogo qz poteris euadere mille inquisitos vel accusatos de furto a pena mortis. nā sepenumero in accusationibꝰ vel inquisitionibꝰ de furto omittunt̄ illa verba iure dñij vel quasi vt docet experientia. Vide tñ dictū Ang. in. l. j. §. interdictū. ff. si pars heredi. petat̄ qđ videꝯ destruere predictā doctrinā si bene pōderetur: ꝛ vide que dixi in practica mea causarū criminaliū in illo dubio. vcz an sit necesse qđ ante oīa cōstet iudici inquirēti de noīe offensi. vbi plura adduxi. ꝛ vide etiā oīno Ang. in. l. fallsus in. §. qui alienum in ver. in tex. ibi nihil ꝛc. ff. de fur. ꝛ vide etiā de isto verbo ptinere Abb. post do. Ant. in. c. j. in. iiij. col. de cā pos. ꝛ ppie. ꝛ in. c. cū cōtingat. in prin. de decimis. ꝛ vide. d. Feli. in. c. inter dilectos in. ij. col. de fi. instru. vbi plura dicit de hoc verbo.

276 ¶ Parum ꝛ nihil equiparanꝯ. c. licet causam. §. quāq̄ in verbo nulla vel modica. extra de proba. ꝛ probatur insti. ad. l. falci. circa

☞ prin. in ver. pro nullo aut minimo lucro ꝛc. (Vide Barba. in cōsi. lxxiij. incip. scripsit ꝛc. in. j. col. in. iij. volu. ꝛ omnino Jas. in. l. si is q pro emptore. in. ij. col. ff. de vsucapio. ꝛ Jas. omnino in. l. sciendum. in. ij. ꝛ. iij. col. ff. qui satis. cog. vbi adhuc plura not. dicta in hac materia qđ parū vel nihil equiparanꝯ.) pro quo facit gl. i. §. pe. in aut. de instru. cau. ꝛ fide. in verbo, inter quos ꝛc. que dixit qđ parum scire ꝛ nihil scire equiparantur. Et ideo dixit Ludo. ro. in sing. suo. cccxxxj. incip. Hodie quidā q̄ statutum prohibens alienare domum in forensem nō habet locū in parua domo. ad quod allegat tex. quem dicit sing. in. l. senatus in. §. marcellus. ff. de leg. j. vbi hoc etiam sentit Ang. ꝛ dixit Bal. in. c. cum te. de re iudi. qđ officialis pro minimo non est sindicandus. allegat. l. quānis. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ. l. cui dens. ff. de edil. edicto. pro quo facit. l. seio. ff. de in integ. restitutione. ꝛ. l. omnino. ff. de impēsis. ꝛ. l. res bona fide. ff. de contrahen. emptio. Pro quibus etiam facit. nam parū vulnusculuz nō est in cōsideratione. vt est tex. in. l. j. in. §. proinde. ff. de edil. edicto. adeo qđ statutum puniens vulnerantē nō comprehendit facientem vulnusculum seu paruam cutis scissuraz ſm Bald. in. l. fi. C. de edi. act. in. j. col. vbi etiam subdit qđ si statutum dicit qđ sindici teneantur denuntiare percussiones sanguinolentas non tenentur denuntiare. vbi est leuissima cutis scissura: ꝛ allegat dictā. l. cui dens. ꝛ dicto. §. proinde. quem text. dicti. §. etiam ponderauit Ange. ꝛ Ludo. roma. in. l. j. §. excusantur. ff. ad silleia. Pro quibus facit glos. not. in. c. cum illorum in verbo sanguinis de sentē. excom. ꝛ in cle. ne Romani in. §. fi. in ver. effundendis. de elect. ꝛ in. c. placuit el secundo. xvij. dist. ꝛ facit. l. quesitum. ff. de re iudi. vbi dicitur qđ appellatione febris non venit leuis febricula. Et dixit Bald. in. l. si quis in hoc genus. in. l. fi. C. de epis. ꝛ cle. qđ si statutum vel lex punit offendentem clericuz, comprehendit solum ei inferentem atrocem iniuriam non autem lenem. et possem adducere forte ducentum dicta in hoc proposito que alʒ cumulani ad materiaz. d. l. quesitum. que omitto breuitatis cā. Attamen scias qđ inter alios casus qui possent adduci in quibus etiam parum seu modicum est in cōsideratione ꝛ multū operatur est vnus casus multum nota. vcz qđ licet res inter alios acta tertio nō preiudicet vt in toto ti. c. res inter alios acta. ꝛ habeꝯ in. c. pe. de re iudi. cum simi. attamen snīa inter alios lata cōtra tertium operatur quale quale preiudicium: ꝛ sic modicū preiudicium vt habetur in l. a snīa. ꝛ in. l. sepe de re iudi. Et istud quale quale preiudiciū operatur maximum ꝛ mirabilem effectum, nam equipollet semiplene probationi habili ad deferendum sacramentum in defectum semiplene probationis. Ita multum singu. dixit. d. Ant. in. c. pe. in. iiij. col. de re iudi. ꝛ dicit qđ hoc tenet Bar. in. l. admonendi. in xiij. col. versi. quero quid si dicta testium. ff. de iureiurā. vbi dixit qđ si dicta testiū sint recepta inter alias personas faciunt quo ad alios semiplenam probationem: qđ dicit esse verum si tales testes nunc examinati nō possunt, alʒ sibi imputaretur cur de nouo nō faceret eos examinari: qđ dictum etiam ponit do. Ant. ꝛ Abb. in c. fi. de iureiurā. ꝛ do. Alex. in repe. d. l. sepe. in. xvij. col. in prin. de re iudi. vbi dicit tene menti istud dictum obsecro. qz est de pane lucrādo. ꝛ istud dictum etiam refert ipse do. Alexā. in. l. si duo patroni in princi. ff. de iureiur. vbi etiā ponit de isto quali quali preiudicio. ꝛ in. d. l. admonendi. in pe. col. versi. querit etiam Barto.

☞ hic quid si dicta testium. (Vide. j. in sing. cclxxj. incipiēte testis de auditis ꝛc.) Item pro istis etiam faciunt optime dicta per Ang. in. l. ij. in fi. C. de edēdo. vbi dicit qđ sentētia lata inter alias personas facit quale quale preiudicium quo ad semiplenam probationē. Inter alias personas faciunt etiaz dicta per Bald. in. d. l. si duo patroni. ꝛ predictam doctrinam. d. An. in. d. c. penul. de re iudicata refert dominus Feli. ibi in prima colum. ꝛ in. c. cum dilecti in vlti. colū. de accusa. d. Abb. in dicto cap. penultimo reputat hoc dictum nota. tamen dicit esse relinqueñ. iudicis arbitriio qui arbitrari debet ſm qđ sententia tangit ius absentium. allegat aliqua de quibus ibi per eum de quo latius per dominum Alex. ꝛ. d. Feli. in dictis locis superius alleg.

277 ¶ Licet supra in sing. lxxxvij. incip. stante statuto. Plura dixerim circa materiā recursus ad superiorem vt ibi patet. Attamen nuperrime in eadem materia capias aliud notabile verbuz succi plenum vcz. Tu scis qđ exceptio nō nume. pecu. nō potest opponi post biennium vt est tex. in. l. in cōtractibus in. §. illo. C. de non numerata pecunia. attamen poterit creditor post biennium implorare officium iudicis ſm Bald. in. l. illicitas in prin. ff. de offi. presidis. Quod dictum reputat sing. Belenzinus in. c. fi. de solutio. in apostillis. ꝛ ratio esse potest quia prohibitus excipere non prohibetur iudicis officium implorare ſm Bar. in. l. j. §. et parui in. ij. col. ff. qđ vi aut clam. ꝛ dixi in. d. singu. lxxx. Item sciasetiā q̄ licet post biennium nō possit opponi dicta exceptio, tñ bene pōt opponi exceptio doli qz dolo ꝛ fraude petit vel dicit solutam pecuniam nō numeratam. Ita singu. dixit Hosti. in. c. si cautio de fi. instru. qđ dictuz refert ꝛ sequit Barb. in cōsi. suo. xviij. incip. Preclare scribit. in vlti. col. in. ij. volu. suorum consiliorū. Ubi dicit qđ

☞ istud dictuz sequuntur omnes docto. (An aūt de iure canonico possit ppetuo opponi exceptio non nu. pe. vide Jas. in. l. cū qs in pe. colū. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ in. l. q pecuniā in. j. col. ff. si cer. pet.) Tene menti: qz sepe practicaꝯ materia ista nō numerate pecunie. Hippolytus de Marsilijs. J. U. D.

278 ¶ Habēs duos reos vel plures obligatos insolidū pro vno debito potest conuenire quem vult pro toto debito. vt habetur in. l. duos reos in prin. ꝛ in. l. reos. §. fi. ff. de fideiuss. ꝛ in. §. plures. insti. de fideiusso. Hoc tñ limita ꝛ restringe q̄ tali casu nō poterit vnus solus cōpelli nisi primo etiā alij fuerint requisiti seu interpellati ꝛ fuerint in mora. Ita notāter dixit Pau. de ca. in. l. in executione circa prin. ff. de ~~diuersis~~. vbi pro hoc alleg. bonū tex. in. l. fideicōmissa in. §. pe. ff. de leg. iij. quē tex. dicit se alibi nescire. ꝛ idez dixit d. Alex. in. l. ij. in. §. ꝛ harum post prin. ff. de verb. obli. ꝛ hoc etiam ipse sentit in eadē. l. in. §. ex his. pro qbus faciunt dicta per Abb. in. c. cum

in.c.cum deputari in.v.col.de iudi.Tene menti qñ est quotidianum ꝛ plures errant in hoc.

279 ¶ Dixi tibi superius in fing.248.incipi.Condition ꝛc.plura in materia mulierū.Et inter cetera dixi ꝙ lz mulier carcerari nō posfit pro debito,tñ hoc fallit in muliere meretrice:quia talis mulier meretrix poterit ꝑ debito carcerari ꝛ allegaui doct.hoc tenentes in plurib⁹ locis.Quod tñ ibi limitaui nisi talis meretrix sit maritata qꝛ tunc incarcerari nō poterit.ad ꝙ allegaui Joan.andre.in addi.Spe.in ti.de iniurijs ꝛ damno dato.ꝛ alios de quibus ibi videas.Sed nuperrime dico qō ista limitatio Jo.an.ꝛ aliorū volentiū ꝙ meretrix maritata nō possit carcerari est limitāda ꝛ restringenda nisi maritus talis mulieris meretricis sit leno vel infamis. nā tūc cōiugium nō obstaret quin talis meretrix nō posset carcerari pro debito.ita dixit do.Jo.bap.de sctō Seuerino in tractatu suo de debitoribus suspectis ꝛ fugitiuis.in.xiij.col.post me. pro quo allegat in ar.q̄ habenť in.l.si adulteriū.C.de adul.ꝛ in auť.sz nouo iure eo.tit.Tu vltra eū dicas qō ꝑ hac limitatione ꝛ doctrina facit optime in ar.tex.ꝛ q̄ ibi habētur per doct.in.l.in hārenā. C.de inoffi.testamē.Tene mēti:quia hoc faciliter istis tēporibus potest euenire in facto pluribus modis.

280 ¶ Licet quis possit agere ad declarationē iuris sui quando dubitat molestari vt habetur in.l.diffamari.C.de inge.manu.et in.l. si duo patroni.in prin.vbi glo.not.ff.de iureiur.ꝛ in.l.aurelius.§. centū.ff.de lib.leg.Et habetur plene ꝛ magistraliter ꝑ Ange.are. in rub.insti.de excep.in.xviij.col.versi.Scōo fallit.ꝛ in eadez rub. in.xxviij.col.ver.quarto aduertēdū ꝛc.Attamē tene mēti ꝙ si ego essem in possessione alicuius rei in qua nō haberem ius ꝛ dubitarē in ea molestari a te quē etiā scio nullū ius habere in eadē re non possem agere ad declarandum te nullum ius habere in illa re.sed tunc demū possum agere qñ pretendo me ius habere vt illud declaretur.ita sing.dixit Jnn.in.c.abbate post prin.in.j. col.de ver. signi.qō dictum pro valde no.refertꝛ sequitur Pau.de cast.in.l.si cōtendat.ff.de fideiuss.Et idem Pau.de ca.exclamat illud dictuz in.l.si finita.§.elegāter.ff.de dam.infec.ad limitationē.d.l.si contendat.qō est multū not.ad limitationem dictoruz iurium ſm.d. Alex.in.d.§.eleganter in.xj.col.ꝛ.d. Feli.in.c.olim in.vj. colū. de rescrip.quē vide.Item scias etiā qō si quis possideat rem quaz tñ restituturus est non pōt denegare restitutionē opponēdo exceptionem de iure tertij.ita not.dixit.d. Alex.in.l.si patroni in.§.qui fideicōmissariam in.iij.col.ff.ad trebel.vbi ad hoc allegat gl.quam dicit singularem in.l.his cōiter.§.j.ff.familie herc.ꝛ Bar.in.l.fi.ff. pro herede.ꝛ Bal.ꝛ mod.in.l.si aliena.ff.solu.matri.ꝛ idem dixit Lud.ro.in cōsi.suo.cccxlvij.incip.quo ad articulum.circa me.vbi etiam allegat.d.de rota hoc tenentes.Teneas menti qꝛ vere sunt puo no.dicta in iure ꝛ non parui ponderis.

281 ¶ Socius tenetur de culpa et negligentia vt habetur in.l. cum duobus in.§.venit.ꝛ ibi Barto.ff.pro socio.ꝛ in.l.socius socium eo titu.Et ideo teneas menti qō si aliqui contrarerunt societatē insimul ꝛ proposuerunt vnum ex eis negotiationi,qō si ille neglexit exigere a debitoribus societatis cū posset ꝛ illi debitores effecti sunt nō soluendo qō ille teneť de negligentia cōmissa in exigēdo.adeo qō in diuisione societatis tales debitores inhabiles imputabuntur in partem ipsius socij negligentis exigere dum erāt soluendo.ita sing.dixit Pau.de ca.in.l.si fideiussoz.ff.de fideiuss. Et vere non est adhuc annus, quod ego vidi hoc in facto inter duos macellatores socios in arte macellarie inter quos ita iudicatum fuit hic Bononie.

282 ¶ Creditor volens facere capere et carcerari debitorem suum tanquā suspectum de fuga debet ostendere iudici saltez summarie se esse creditorem illius quem capi petit in tanta quantitate: puta in centum.Item qō post tempus celebrati contractus debitor deterioravit conditionem suam.Item debet probare qō debitor non possidet immobilia, ꝛ si mobilia non tamen sufficiētia ad quantitatem debiti.Item debet dicere ipsum suspectuz de fuga ꝛ hoc probabitur per iuramentum ipsius creditoris,ꝛ hoc facto iudex debet dare licentiam capiendi debitorem fugitiuuz alīs istis non precedentibus talis debitor capi non potest:ꝛ si esset captus tanquam male captus deberet relaxari ſm Ange.ꝛ alios in l.nemo carcerem.C.de exacto.tribu.libr.xj.et Barto.et alios in l.ait pretor in.§.si debitorē.ff.que in frau.cred.ꝛ in.l.si is a quo.ff. vt in pos.lega.ꝛ in.l.si creditores.ff.de priuileg.cre.ꝛ per Bal.in.l. cōsentaneū in.vj.col.C.quō ꝛ qñ iud.ꝛ per Pau.de ca.in cōsi.suo xxxix.incip.Jn causa capture.ꝛ in consi.ibi sequenti incip.Pro pleniori ꝛc.Et ideo dixit Ang.multum not.in.l.si arbitro in.§.fi. ff.qui satisda.cog.qō imperiti assessores sequentes imperitos advocatos immediate ostenso instrumēto debiti ꝛ prestito inramēto de suspitione ꝛ fuga consueuerunt concedere familiam et capi facere talem debitorē ꝛ male faciunt ſm eum ibi,ꝛ refert infinitis vicibus practicasse hoc non valere sed immo requirunť illa quatuor que supra dixi.de quo etiam articulo habetur per doctores. in.l.fi.C.de feriis et per Bald.in.l.apertissimi.C. de iudic.et per omnes in.l.secunda.ff.solu.matri.ꝛ per do.Anto.in.c.fi.de feriis. et per Jmol.in.c.quemadmodum de iureiuran.ꝛ in.c.propter. de loca.in tertio nota.ꝛ per docto. institu.de actio.in princi.ꝛ in.l. si fideiussor.§.fi.ff.qui satisdare cogan.ꝛ late per do.Joan.bapti.de sancto Seuerino.in tractatu suo de debito.suspe.ꝛ fugi.per totū. maxime.in versicu.Sexto principaliter queritur.Teneas tamen menti ad restrictionem predictorum singulare verbum vcz qō licet vt supra dixi predicta quatuor requirantur ad hoc vt creditor possit habere licentiam capiendi debitorem suum suspectum alīs non possit capi. Attamen propter publicam vtilitatem poterit capi ꝛ carcerari talis debitor suspectus de fuga prestito solo iuramento de suspitione etiam nō facta fide aliter qō causa suspitionis de nouo superuenerit nec aliter ꝑbatis illis quatuor de quibus supra.Ita singu.dixit Paul.de castr.in.l.iusto.in prin.ff.de vsucapio.vbi etiam subdit qō si predictis non probatis contra capturam opponatur qō non valeat qō non debebit admitti querela propter frequentem vsum ꝛ ne multe capture irritentur arg. illius tex.pro quo dicto facit optime qō voluit ipse Pau.de cast. in dicto cōsi.suo.xxxix.inci.Jn causa capture.in fina.verbis.Tene menti qꝛ est doctrina not.ꝛ lucrosa ad sustinendum capturam non rite factā quā communiter ignorant procuratores. (Vide Jas.institu.de actio.in princi.in.xiij.colū.in fi.ꝛ in.l.si ab arbitro. in.ij.ꝛ.iij.col.ff.qui satisdare cogantur.)

283 ¶ Lapsus termini precludit viam contumaci.l.mancipiorum. ꝛ ibi Barto.ff.de optio.lega.l.diffamari.C.de ingenuis manu.l.si eo tempore.C.de remiss.pigno.l.si ea que.C.qui accusa.nō possunt c.licet causam.in princi.extra de probatio.glos.in clemen.sepe in verbo,non obstante extra de verbo.signi.cum simi.ꝛ ideo si alicui datus est terminus ad probandum si non probauerit in illo termino non admittet vlterius ad probandum vt in dictis iuribus. Quod tamen limita et intellige esse verum si iudex interlocutus fuit terminum fore lapsum ꝛ per consequens amplius audiri nō debere alīs autem ante dictam interlocutoriam poterit talis contumax probare non obstāte lapsu termini. Jta singu.dixit Ang. ꝛ Jmo.in.l.quādiu la grande.in.j.col.ff.de acqui.heredi.ad quod allegat Jnno.in.c.lator.qui filij sint legi.ꝛ idem dixit Ange.in.§. idē iuris.in pe.colū institu.de exceptio.vbi ad hoc allegat Jnno. in.c.cum in tua.extra qui matri.accus.poss.ꝛ idem dixit Bald.in auť.ad hec in pe colum.versi. Quero si ego.C.de vsuris.ꝛ Ange. in.l.papinianus in.§.si quis post.ff.de inoffi.testamento.ꝛ domi. Fran.de aret.in.c.licet in beato Petro in.v.colum.in fi. extra de accus.licet non alleget Ange.de are.vbi.s.ꝛ subdit Ange.in.d.§. idem iuris qō procuratores debēt aduertere,quia quando parti aduerse labitur tempus seu terminus qō accusent contumaciam aduersarij ꝛ faciant etiam per iudicem interloqui terminum fore lapsum:ꝛ amplius in illo actu nō fore audiendum.ꝛ dicit qō non sufficit solum modo accusare cōtumaciam nihil probantis vel nihil facientis in termino qō dicit Ang.nūquam exeat mētem tuā quia quotidianum.Idem dixit dominus Bartho.cepo.in caut. sua.clxvij.incipiē.Ut quis post terminum.vbi solū allegat Ang. in.l quādiu.ꝛ Jnno.in.d.c.lator.Et istud dictum videtur extendere Ang.in dicto.§.idem iuris ad exceptionem nō nume. pecu. vt possit opponi etiā post biennium nisi fuerit interlocutum per iudicem vlterius partem nō esse audiēdam per predicta. (Vide que dixi in repe.mea rub.ff.de fideiusso.in.lxiij.colum. circa medium in versicu. adducit etiam ad predicta ꝛc.) Et vide etiam Ange.de areti.in.§.appellantur in.ij.colum.in fi.institu.de exce. ꝛ ad predictam regulam videlicet ꝙ lapsus termini precludit viā contumaci scias ꝙ illa regula non habet locum in iudice contumace:nam si statutum imponit penam iudici nō expedienti causam infra mensem si iudex ipse non expedierit dictam causam infra mensem, lapsus dicti termini ꝛ per consequens contumacia ipsius iudicis nō precludit viam ipsi iudici nec eum excludit a cognitione ꝛ pronūciatione ipsius cause.Jta not.dixit Jacob. de are.Oldra.Cy.Bart.Bal.in.l.properandum in princip.C.de iudic.ꝛ est tex.ꝛ ibi Bald.ꝛ alij in.l.prima in fi.C.vt omnes cause tam ciuiles ꝙ criminales.ꝛ Bald.in.l.scire oportet.§.cōsequens. ff.de excus.tuto.ꝛ voluit Joan.andr.in additio.Specu.in titu.de iudi. delega.in.§.restat. versicu. Quod ꝛ instituto.alīs in versicu. Quid si statuto.de quo late per Pau.de cast.in cōsil.suo.cccxxvi. incipiēte,Videtur dicendum.quasi per totum.ꝛ Ludo.roma.in cōsi.ccccxxv.incipi.Quo ad primum in fi.ꝛ in consi.suo. ccccxxvij. incipiēte.Jn proposito casu in secunda colum.de quo etiam per dominuz Feli.in.c.ex parte.el secūdo in vlti.colum.de rescriptis. ꝛ per dominum Mariānū soci.in repe.c.venerabilis in.v.charta. in prima colum.de iudic. (Adde etiam predictis qō si statutum dicit qō contumax habeatur pro confesso qō ad hoc vt talis contumax habeatur pro cōfesso requiritur super hoc interlocutoria iudic. alīs talis contumax etiam elapso termino comparendi nō habetur pro confesso.ita singulariter dixit Paul de castr.in suo consi.xxxij.incipiēte,super primo in.ij.colum.in versicu.ō.quādo

loquitur ꝛc. Et circa materiam huius tract. vide Bal. in l. si ea. in penul. colum. in versicu. denuo glo. C. qui accu. nō poss.) Et predictis adde Bal. in cōsi. suo. ccxvj. incipiēte. Punctus super quo in quarto volu. vbi dicit ꝙ probatio potest fieri etiam post terminum cōuentionalem. ad quod inter cetera allegat glo. provnica ꝛ singu in auc. vt sine prohibitione matres debitrices ꝛ creditrices in. ℈. quia vero. de qua glo. latius locutus sum in repe. mea rubrice. C. de proba. post princi. in materia probationis que fit per testes. ꝛ vide etiam Bald. in cōsi. suo. cccxvj. incip. Presuppositio statuto circa finem in. d. iij. volumi. vbi dicit qō post terminum statutarium assignatum ad probādum potest fieri probatio per instrumēta publica que omnia nō tradas obliuioni ꝛ quia sunt multū frequētia ꝛ quotidiana, ꝛ multi etiaz literati circa predicta decipiuntur. Et in materia supradicta adde Oldra. cōsi. iij. incipiente, Cum causa. vbi cōsulnit qō post terminū peremptorium exceptiones peremptorie nō admittuntur quāuis offeratur iuramētū de noua notitia ipsarum. quod dictum refert ꝛ sequit̄ do. Feli. c. licet causam in. xij. colum. de proba. vbi ponit plures casus not. in quibus valet probatio facta post terminū quem omnino vide.

☞ (Et vide eūdē. d. Feli. in. c. pastoralis in. xij. col. post me. de exce.

Hippolytus de Marsilijs. J. U. D. Boñ.

284 ¶ Tolle moras semper nocuit differre paratis. Jta dixit Lucanus in primo. pro quo dicto capias singulare verbū. Nam tu scis qō vna ex prioribus ꝛ potissimis causis ad capiendum debitorez post cōtractum vt voluit Barto. in. l. fi. C. de sponsa. ꝛ habetur in c. pastoralis de excep. ꝛ in. l. ij. C. de cōsor. eiusdem lit. ꝛ in. l. ita demum. C. de procu. ꝛ in. l. pōponius. ℈. rati. ff. de procura. ꝛ in. c. presentium de testi. lib. vj. in quibus iuribus habet̄ ꝙ paria sunt qd de nouo emergere vel de nouo ad notitiam peruenire. et probat tex. in. d. l fi. C. de spōsa. ꝛ in. l. si ab arbitro. ff. qui satisdare cogan. quinimo si statutum diceret ꝙ ratione suspitionis creditor possit facere capi debitorem debet illud statutum intelligi vt locum habeat quādo suspitio superuenit de nouo post cōtractum debitum. ꝛ nō aliter. vt per Barto. in. d. l. fi. C. de spōsa. Teneastamen menti perpetuo qō licet dicta causa suspitionis emerserit post cōtractum debitum, si tamē postquaz creditori hoc notum fuit ipse tacuit per multum tempus antequam petierit dictam licentiam faciendi eum capi sibi imputetur quia non poterit postea facere eum capi. Jta singu. dixit Ange. in. l. si arbitro. ℈. fi. ff. qui satisda. cogan. ad quod allegat tex. in. l. si creditores. ff. de priuileg. credi. quod dictum pró valde not. refert ꝛ sequitur dominus Joā. bap. de cazalupis in tractatu suo de debi. suspec. ꝛ fugi. in. xv. colū. post princi. qō dicit procedere quasi videatur propter illam taciturnitatem eius personā approbasse licet suspectaz: qō dicit etiā fuisse de mente Jaco. butrig. in. d. l. si creditores. ꝛ domini Mariani soci. in commento suo de dilationibus. in. xlj. char. in prima colum. ar. xx. questione. xxviij. versic. Tertio exigitur. qō dicit esse perpetuo mēti tenendum. Querit postea ibi quātum istud sit multum temporis quo patiendo quis sibi preiudicat. ꝛ dicit ꝙ Azo dixit quinquēnium, arg. l. prima. ℈. quod dictuz est. ff. de separa. ſz in. l. si creditor tenet qō sit arbitrio iudicis. vt in. l. prima in fi. ff. de iure deliberādi. ꝛ faciunt ad predicta q̄ dixi supra in singu. lxxvij. inci. Patientia. ꝛ in singulari. cclxij. incip. Quod potui nolui. et facit optime qō dixit Raph. cu. in cōsi. suo. xcij. incip. Viso subscripto casu in prima col. vbi dixit qō si mulier stetit per decem annos qō nō petijt dotem postquam maritus cepit vergere ad inopiam est excluſa tali casu a petitione ꝛ exactione dicte dotis. pro quibus faciunt optime que dixi in consi. meo incip. Dñe deus omnipotēs qui cecum illuminasti circa medium. vbi omnino videas. et vide Bald. in consi. suo. xxxvij. inci. Quidam tabellio. ante fi. in tertio volu. vbi dixit qō si accusator multum stetit ad accusandum eius

☞ accusatio redditur suspecta, qō est nota. (Pro quo facit text. in c. primo in versicu. quia si proclamare voluit cur tamdiu tacuit ꝛc. de frigi. ꝛ malefi. ꝛ vide que dixi in. l. patre vel marito in. xvj. colū. de questionibus. et vide Jaso. in. ℈. fuerat in. v. colum. institu. de actio. ꝛ in. l. prima in. vj. colū. versicu. Jtem pro excussione. C. qui admi. ꝛ vide. ſ. in singulari, cclxxxj. incipiēte socius ꝛc. Jtem adde qō violentia per lapsum longi temporis presumitur conuersa in cōfessum ſm Specu. in titu. de presumptio. in. ℈. species in versic. necessaria ꝛc. Et pro istis faciunt dicta per Alex. in consi. cxv. incipiente visa ꝛc. in prima colum. ad fi. in. vij. volu.) Hippolytus de Marsilijs. J. U. Doctor.

285 ¶ Multi sunt qui absolute dicunt qō si testes instrumentarij cōtradicunt instrumento qō tunc tale instrumentum redditur suspectuz ꝛ eius fides anihilatur vt de materia plene habetur per gl. ꝛ doc. in. l. j. in. ℈. si qs neget. ff. quēad testa. aper. ꝛ per Jnn. Jo. an. ꝛ alios in. c. cū Joānes de fi. instru. ꝛ ꝙ Spe. in tit. de instr. edi. ℈. restat in. ij. col. ver. Sed quero quot testes preiudicēt instrumēto ꝛc. ꝛ per Cy. Bal. Sali. ꝛ alios in. l. in exercēdis. C. de fi. instru. ꝛ per Alex. in cōsi. suo. lxxvij. incip. In causa accusationis in. ij. col. in primo volu. ꝛ in cōsi. cxlix. incip. Viso processu in vlti. col. in. ij. volu. ꝛ ibi in cōsil. ccxxj. incipiente. Visa facti narratione ꝛc. in. v. col. ꝛ in cōsi. cclvj. incip. Ponderatis verbis in pe. colū. ꝛ in consi. ccclxxxvij. incip. Visis ꝛ pōderatis in. ij. colū. ꝛ in consi. ccxl. incip. Pōderatis his in antepe. col. ꝛ per Ludo roma. in cōsi. suo. cccxl. incip. Circa primū. circa fi. ꝛ per Jo. de ana. in cōsil. suo. xcvij. inci. in causa ista post prin. ꝛ ibi latius in addi. ꝛ per Ange in cōsil. suo clxix. incip. super puncto supraſcripto invlti. colum. ꝛ per Pe. de ancha. in consi. suo. ccvij. incip. super primo in. ij. colū. versic. super quarto. Sed tu istam generalitatem ꝛ absolutum sermonem restringe ꝛ intellige esse verum quādo testes instrumētarij necessarij ad actum factum in ipso instrumēto cōtradicūt instrumēto. nā tunc vacillat ipsum instrumētum ꝛ eius fides anihilatur. Secus est qñ aliqui testes instrumētarij cōtradicunt instrumēto attamē remanēt firmi tot testes pro ipso instrumēto qui sufficiūt ad validitatē ipsius instrumēti. Mā tunc non obstāte cōtradictione illorum nō vacillat instrumētum nec eius fides anihilatur. Jta not. dixit glo. fi. in fi. in. d. l. j. ℈. fi qs neget. ff. quemadmodū testa. aper. quam ibi summe ad hoc not. Barto. vbi dicit qō hoc idem voluit Jnno. in dicto. c. cum Joannes. ꝛ ibi Jo. an. ꝛ Jaco. de aret. ꝛ Cy. in. l. in exercendis. C. de fide instru. Et ideo dixit multum egregie Pau. de cast. in. l. heredes palam in princi. in. ij. colum. ff. de testa. qō si aliqua causa testes dixerunt vera esse contenta in capitulo seu articulo interrogati quibus presentibus illud factum fuerit, dicūt presente Titio ꝛ Seio: postea Titius ꝛ Seius interrogati dicūt se nihil scire ꝙ tamen per hoc non vitiatur dictum illorum si sunt in sufficiēti numero ad probandū, qō dicit ibi Pau. de ca. habuisse de facto quia in quodam instrumēto erant descripti sex vel septem testes cum sufficerēt duo vel tres ꝛ duo interrogati responderūt se non interuenisse in illo contractu: alij vero erāt mortui, querebatur an ex hoc instrumentū redderetur vitiosum, ꝛ videbat̄ ꝙ sic qz sufficit quod vnus ex testibus descriptis in instrumēto cōtradicat ei vt reddat ipsum suspectū. vt not. in. l. prima in fi. ff. quemadmodū testamēta aperiantur. per Bart. ꝛ per Jnno. in dicto. c. cū Joannes. Contrarium tamen dicit Pau. de cast. ibi se dixisse: quia hoc est verum quādo non sunt descripti plures testes in ipso instrumēto ꝙ sint necessarij, alꝫ si remanent necessarij qui non cōtradicūt non videtur nocere contradictio aliorum supranumerariorūvt ibi, qō dicit ipse forte mēti tenēdum. Ego etiā alꝫ de hoc dicto Pau. de cast. feci mētionem in. l. vnius facinoris in. ℈. fi. in prima charta. ff. de questionibus in examinatione illius materie. videlicet qō quando actus potest fieri sine certa solennitate si interueniat illa solennitas minus legitime nō vitiat̄ actus vbi videas. quia ibi plura notabilia dicta posui in illa materia.

Hippolytus de Marsilijs. U. J. D. Boñ.

286 ¶ Capias vnam cautelam pro iuuenibus philocaptis vt multi modernis temporibus insano ac ceco carnali amore dediti inueniuntur, quorūvita detestabilis vt communiter dignoscitur pessimum finem habere solet. Aliquando iuuenes vt eorum voti compotes fiant secreto modo tempore nocturno intrāt domū amasie sue ꝛ quādoqz vt ego alꝫ vidi ab affinibus ipsius mulieris ibidez in domo secum reperiuntur in actibus venereis: qui ex metu vel ex persuasionibus aut blandicūs perueniunt ad actum despōsandi ipsam amasiam suam per verba de presenti: ꝛ deinde ad carnalem copulā. Et sic sepissime hoc modo accipiūt aliquam in vxorē sibi domuiqz sue indignam. Pro quibus cautela est vt possit eam desponsare per verba de presenti ꝛ rem secum habere ꝛ tamē non valeat matrimonium ꝛ eam non teneatur ducere in vxorez. Jam quādo eam desponsat debet dicere ipse vir ipsi mulieri ꝛ affinib⁹ suis ibi existentibus hec verba videlicet. Ego te desponso ꝛ te volo habere in vxorem meam cum hoc ꝙ tu eris bona ꝛ fidelis vxor mihi ꝛ honeste vives nec cum aliquo facies vt feciſti mecū. ꝛ casu quo vnquam aliquam inhonestatem facies cū alio: nolo vlterius obligatus esse te habere ꝛ tenere in vxorem ꝛ provxore: tūc si ipsa mulier expresse consentiat tali ptestationi qō verisimiliter faciet quoniam ipsa nec affines sui huic dicto cōtradicerēt ne ipsa videretur velle meretricari, immo affirmabunt audacter predicta. Et hoc facto ipse iuuenis poterit eā desponsare ꝛ millies habere rem secum nec tamen per hoc erit eius vxor sed immo poterit aliam

als. fo. 87. col. ij. ꝑ im fili bri. secūdi.

☞ ducere ad libitum suum. (Vide in silua nuptiali. in. ix. charta. in ij. colum. vbi late ponitur hec materia,) ꝛ ita colligitur ex dictis domini Abba. in. c. fina. in primo nota. extra de conditio. appositis. vbi per illū tex. dicit ꝙ aliquis habēs suspitionē de futura incontinentia mulieris contraxit secū matrimoniuz sub cōditione ꝙ si committeret adulterium liceret sibi recedere a matrimonio ꝛ aliam ducere, qō tunc non est inter eos cōtractum matrimonium. Et hoc propter conditionem resolutiuam in ipso matrimonio appositā qō idem operatur ꝙ conditio suspensiua vt ibi colligit. Tene mēti qz est no. cautela ad quā etiam periti non animaduertūt. Et qz occultor aliene laudis furi par est̄ vt dixit Bald. in prelud̄s feudorū ꝛ ne ex lana vel serico alieno cōficiā mihi vestē. Fateor me hāc cautelā ꝛ doctrinā habuisse ab excellentissimo. U. J.

monarcha

monarcha.ꝛ vero iuris illuminatore mihi maiore plurimum ho-
norañ.do.Antonio de Burgos Hispano quē amare colere ꝛ ve-
nerari me cogit ꝛ viget immēsa eius sciētia bonitas ꝛ integritas.
Et vt ipse mihi retulit hāc cautelā legēdo ipse expressit in.c.fi.de
precarijs.ꝛ in.c.illo vos.de pign.vbi tractaꝫ de cōditione resoluti
na cōtractus.Tene mēti iterum qꝛ no.est ꝛ posset tibi cōferre de-
cus ꝛ lucrū.In cōtrarium tamen multum faciunt dicta per Bal.
in.l.si quis ita.ff.de heredi.institu.quem omnino vide.

287 ¶ Tetigi tibi alʒ remissiue tamē supra in sing.clxxvj.incip.vo-
luntas ꝛ propositu.an delictum commissum sine dolo puniatur
ꝛ quomodo.Sed nunc dico tibi in eadē materia vnū verbum no-
tabile.ꝛ singularissimū domini Car.in clemē.prima in.xxxix.que
stiõe de priuilegijs.vbi refert se cōsuluisse qō illa clausula puniēs
aliquem presumētem:ꝛ sic notans dolum ꝛ temeritatem nō ligat
hominem simplicem cōtrauenientem sine dolovel presumptione
qꝛ cessat respectus quem lex cōsiderauit.qō dictum fertꝛ sequi-
tur.d.Feli.in.c.quoniam contra in.v.colum.de proba.vbi dicitqō
non legit alibi tam notabileverbū in materia sua.Postea subdit
q̄ prius istud consuluit Joan.cal.in titu.de sentē.excom.in consi.
iiij.incip.Sacerdos parrochialis.vbi late cōsuluit qō non faciēs
in contemptum non incurrit penam.l.que vtitur verbis denotā-
tibus dolum.Pro quo facit etiam qō voluit dominus Alexā.in
l.fi.ff.qui satisda.cogā.vbi dicit q̄ periurium nō committitur si-
ne dolo.de quibuslatius dixi in.l.de minore in prin.ff.de questio-
nibus in questione illa.videlicet qō statutum dicens q̄ occidens
occidatur.intelligitur dummodo dolose occiderit.vbi videas.Et
facit not.verbum Bal.in auf.hodie in.ij.col.C.de app.vbi dixit
q̄ si procurator bona fide cessanit appellare quia putabat senten
tiam iustam vt in dubio presumitur,tunc dominus non potest
appellare nec habere regressum contra procuratorem etiam si est
soluēdo fm Bald.ibi.qō dictum reputat mirabile dominusFeli.
in.c.primo in quinta colum.versicu.pulchre etiam.extra vt lit.nō
contesta.dicens quia illa bona fides est potius quedam negligen
tia vel simplicitas inexcusabilis.nam non poterat errare appel-
lando licet nō teneretur prosequi iuxta.l.inuictus.C.de procura.
qō tamē ibi relinquit cogitañ.dominus Feli.tene mēti predicta.
Hippolytus de Marsilijs.J.U.D.

288 ¶ Dixi tibi supra in singulari.cclxvij.incip.dubia probatio.qō
dubia probatio non releuat probantē,qō maxime procedit in cri
minalibus in quibus probationes debēt esse luce meridiana cla-
riores vt in.l.fi.C. de probatio.ꝛ habeť in.l.absentem.ff.de penis
cū si.Attamen teneas mēti sing.verbum.videlicet qō si duo rixa-
rūt adinuicez in qua rixa vnus percutitur seu vulneratur ab alio:
testes autem examinati super hoc dicunt q̄ nonviderunt quādo
fuit facta talis percussio seu tale vulnus sed viderūt eos inuicem
rixātes ꝛ qō statim dimissa rixa dicunt q̄ viderunt illum esse per-
cussum ꝛ vulneratū,certe ex hoc resultat indicium indubitatū qō
illevulnerauit illum ex quo poterit deueniri ad cōdemnationem.
Ita singulariter dixit Sali.in.d.l.fi.C.de probatio.qō dictum re-
fert ꝛ sequitur Soci.in cōsi.liij.incipiēte.Visis testibusin penul.
colū.in.iij.volu.ꝛ eum etiam refert ꝛ sequitur.d.Fran.bru.in tra-
cta.suo de indicijs ꝛ tortura in.v.charta.in.iij.colum. pro quo fa-
ciūt dicta per eū ibi in sequēti col.de quo latius dixi in repe.mea
rubri.C.de proba.in questione illa an ex presumptione violenta
possit peruenire ad sentētiā diffinitiuā.ꝛ in.l.repeti.ff.de questio-
nibus. (Vide tamē Ang.in.l.fi quis alieni.C.ad.l.iul.maiesta.)
Teneas menti hoc dictum quia sepissime occurrit in facto.ꝛ ego
pluries eum vidi in contingentia.

289 ¶ Dolus futurus nunq̄ intelligitur remissus.l.si vnus.ʃ.illud
nulla.ff.de pac.l.cōuenire.ff.de pact.dota.l.ita demū.ff.de arbitr.
habetur per Barto.in.l.aurelius in.ʃ.gaius.ff.de liber.lega.et in
l.si quis cum aliter.ff.de verbo.oblig.ꝛ in.l.tres fratres.ff.de pact.
ꝛ in.l.quidam decedens.ff.de admini.tut.ꝛ in.l.in commodato.in
princip.ff.commo.ꝛ per Bal.in.l.prima in fi.C.de vsufru.Et ideo
scias qō licet quādo iudex esset datus de cōsensu partiū cum clau
sula appellatione remota,tunc ex nulla causa posset appellari cū
censeantur partes renūtiasse appellationi.l.fi.C.de temp.app.et
fuit hoc not.verbum Bald.in.l.ij.in fi.verbis.C.de app.qō etiam
voluit dominus Anto.in.c.pastoralis.ꝛ ibi do. Abb.in.iiij. colū.
de appel.Attamen si iudex fuit in dolo vel in lata culpa poterit
appellari nō obstante qō dicta clausula appellatione remota fue-
rit apposita de cōsensu partium. Ita singulariter dixit Bald. in
c.vt debitus in.ij.col.de app.qō dictum refert ꝛ multum magnifa
cit.d.Philip.frā.de peru.in.d.c.pastoralis in.viij.col.ver.quarto
decimo operať de app.ꝛ circa hāc clausulaz appellatione remota
subdit ipse do.Philip.ibi in ver.sequenti qō quādo ipsa clausu-
la est apppposita in statutis censetur omnis appellatio prohibita
quo ad omnem effectū nisi propter dolū iudicis vel partis.ꝛ alle-
gat Bal.in.c.pastoralis.ʃ.fi.circa fi.de offi.deleg.ꝛ do. An.in.d.c.
pastoralis de appel limitantem illum tex.ibi procedere quando
appellatio est remota per rescriptū.si aūt est remota ex priuilegio
persone aut a statuto vel ex cōuentione partiū aut propter cōtu-
maciam vel qꝛ appellatio fit deserta censetur tūc remota appella-
tio quo ad omnem defectū nec posset dictis casibus reuocari gra
uamen per superiorem nec habet tunc locū tex.in.d.c.pastoralis
de app.qō dicit ibi.d.Phil.Franc.esse menti tenendum.pro quo
etiā allegat no.verbū Ange.in.l.eos in prin.C.de app.dicens qō
quando statutū prohibet appellationē vel recursuz tūc intelligiť
sublatus omnis modus:ꝛ omnis regressus cōtra sententiā qō est
singulare verbū perpetuo cordi tenēdū:qꝛ hoc vidi alʒ pluries in
facto ꝛ maxime proximis superioribus diebus hic Bononie in
ardua facti questione. de quo etiāvide no.verba Soci in cōsi.suo
ccxlij.incipiente,circa primū.ꝛ ista addere poteris hisq̄ dixi supra
in singulari.lxxxviij.incipiente, stante statuto.

290 ¶ Confessio procuratoris vera ꝛ nō ficta preiudicat domino.c.
suborta de re iudi.gl.in c.j.in fi.ꝛ ibi doct.vt lit.non contesta.ꝛ ha
beť in.c.j.de postu.prela per glo.ibi inverbo,negauit.ꝛ per Jmo.
in.c.in presentia in prima colū.de renuntia.ꝛ habetur per omnes
scribentes in.c.fi.de confess.ꝛ per Bald.ꝛ Ange.in.l.non abstulit
C.de dona.Barto.in auf.hocius porrectū in.ij.colū.versi.quero
qualiter hoc probabit.ꝛ ibi Bald.in.v.colū.ver. Tertio quando
est procurator.C.de sa.san.eccle. Bald.in.l.ad hec.C.de quadriē.
prescrip.ꝛ habetur per Spec.in titu.de procura.ʃ.vt autem.ver.
ceterum.ꝛ ver.sequenti.ꝛ in ti.de cōfessis.ʃ.nunc videndum.ver.
Sed nunquid cōfessio procuratoris.ꝛ in.ʃ.postremo.versi.sivero
fit per procuratorem.Istud tamē limita nō habere locū in appel-
latione vel quo ad appellationem quoniam licet alʒ propria con
fessio domini possit eū repellere ab appellando:tamen nunq̄ cō-
fessio procuratoris etiam vera preiudicat domino qō appellare
nō possit.ita sing.dixit.d.Ant.in.c.cum speciali in.ʃ. fi de appel.
per not.in.c.per inquisitionem de elec.qō dictum sequitur Jmol.
in.d.c.speciali in.v.col.Et idem voluit.d.Anto.in.d.c.j.ꝛ ibi etiā
Abb.vt lit.non conte.ꝛ Cy.in.l.j.C.de confes.quos ad hoc refert
ꝛ sequitur.d.Feli.in.d.c.j.in pe.col.ver. Quarta declaratio.vt lit.
non cōte.ꝛ idem firmat.d.Philip.Fran.in.d.c.cum speciali in.ʃ.
fi.in pe.col.vbi subdit qō pro hoc dicto benefacit:quia licet alʒve
ra cōfessio ipsius domini in vno iudicio noceat sibi in alio,tamen
secus est in confessione procuratoris,qꝛ facta in vno iudicio nunq̄
preiudicat domino in alio iudicio.singulare dictum fuit Compo
stella.ꝛ Joā.and.in.d.c.per inquisitionem de elec.quos ibi sequi-
tur Abb.in.vj.col.in fi.ꝛ ibi posuit rationem.Tene menti predi-
ctam doctrinam nā prima fronte forte quilibet diceret cōtrariuz
cum habeamus qō negligentia vel cōtumacia procuratoris in nō
appellādo preiudicat dñovt habetur in.c.sunt quorū.ū.q.vij.ꝛ in
l.j.ff.qñ app.fit.Et de predicta doctrina.d.Anto.ꝛ sequaciū in.d.
c.cū speciali vide etiā.d. Alex.in.l.creditor in.ʃ. iussus.ff.de app.
ꝛ in.l.j.in.ʃ.si aduersus.ff.quando app.fit.

291 ¶ Prescriptio interrumpitur per citationem etiam si citatio si
vnica ꝛ nō peremptoria fm Jo.an ꝛ alios p illum tex.in.c propo
suisti de fo.cōpe.ꝛ in.c.licet de offi.deleg.ꝛ in.c.venerabilis.ꝛ in.c.
cū plures eo.ti.lib.vj.ꝛ voluit Ange.in.l.ad peremptorium.ff.de
iudi.ꝛ Bart.in l.ex dicto in prin.in.j.col.ꝛ ibi Alex.in.v.col.ff. de
eo per quem factū erit.ꝛ Alexan.post Bald.in.l.accusatur⁹.ff. de
adulte.hoc tamē intellige per citationē validam ꝛ legitimam:alʒ
per citationem inualidam ꝛ minus legitimam non interrūpitur
prescriptio nec perpetuať seu preoccupatur iurisditio fm doct.in
dictis locis.Pro quibus facit.c.bone el secūdo de elec.ꝛ ibi glo.ꝛ
hoc etiam voluit Bar.in.d.l.accusaturus.ꝛ in auf.offeratur circa
fi.ꝛ ibi Bal.in.c.j.de lit.cōtesta Quinimmo teneas menti qō non
solum requiritur qō citatio in casibus predictis sit validaꝛ legiti-
ma.Sed etiam si fuit valida a principio et postea fuit circundata
puta quia pars ad cuius petitionem emanauit citatio nō compa
ruit in termino illius citationis vt habetur in.l.post edictum.ʃ.
circundato.ff.de iudic.ꝛ in.c.j.de dolo ꝛ cōtu.in.vj.aut quia forte
nō fuit accusata cōtumacia ipsius citati vt habetur in.l.properā-
dū in.ʃ.j.in verbo,incusante.C.de iudic.ꝛ plene per Bar.in.l.si fi-
nita.ʃ.iulianus circa prin.ff.de dam.infec. quomodocūq̄ citatio
fuerit circūdata nunq̄ ex ea interrūpitur prescriptio nec induci-
tur litis pendentia.ita singu.dixit Bald.in.d.l.fi.ff.de eo p quem
factū erit.Et idem dicit Bald.in.d.auf.offeratur qñ citatio foret
facta tempore feriato aut si esset defectus psone citate vt qꝛ esset
minor qō his casibus non inducitur per citationē litis pendētia
vel interruptio prescriptiōis.ꝛ istud dictū Bal.in.d.l.fi.refert ꝛ se
quitur eū exclamādo.d.Philip.Franc.in.c.vt debitusin.v.colū.
ver.Tertia cōclusio de appel.vbi subdit etiāvnū esse no.circa hāc
materiā qō dicit Bar.in.d.l.accusatur⁹.vcz qō eo casu quo p cita-
tionē interrūpiť prescriptio tūc nō curať an libellus fuerit male
formatus dūmodo citatio fuerit legitime facta.de quo latius ibi.
Hippolytus de Marsilijs.J.U.D.

292 ¶ Nihil est tam grauez periculosum q̄ litigare sub suspecto iu-
dice.c.qō suspecti.iij.q.v.c. Secundo requiris in fi de appella.l.
apertissimi.C.de iudi.cum fi.Et propter hocvideret qō princeps

nō possit causam committere recusatione remota qz esset tollere defensionē,cū recusatio iudicis videatur de iure naturali vt probat in.d.c.qz suspecti.Ea vero q̄ sunt de iure naturali sine causa p principem tolli nō possunt.vt habeť in cle.pastoralis de re iudi.z insti.de iure naturali.§.sed z naturalia.z per Inn.in.c.q̄ in ecclesiarū de cōsti.z dixi in cōsi.meo.inci.In cā magistri Joānis ferrariensis.in.viij.char.Et in hac opinione videlicet qō princeps nō possit cōmittere causam recusatione remota residet Abb.in.c.ad hec extra de rescrip.dicens de hoc esse ibi gl.sing.z idem etiam tenet in.c.cum inter de except.z Hemi.in.c.iudex ab apostolica de offi.deleg.in.vj.adducens etiam gl.q̄ ꝑm eū hoc voluit in.c.si quis in quacūq;.ij.q.vj.Sed contrariū tenet Spec.in tit.de recusa.§.j.ver.quid si cā.z Lapus in.d.c.iudex ab apostolica.z Bald.in.l.fi.C.de senten.z interlocu.om.iud.z Ange.z Imo.in.l.j.in.§.interdum.ff.a quibus appel.nō licet.z Innocen.in.c.transmissa de foro competen.vbi cōcludunt qō princeps possit tollere recusationem cuz possit tollere appellationem.vt habetur in.d.§.interdū.z in.c.pastoralis de appel.z in.l.prima.C.de senten.prefecti preto.de quo etiam aliquid per.d.Philip.in.c.j.in princi.de rescrip.Tu dicas qō si princeps cōmittit etiā ex certa scientia causam notorie suspecto licet valeat cōmissio,per hoc tū nunquā intelligiť tollere exceptionem recusationis:qz non obstāte qō cā sit cōmissa p principem iudici notorie suspectoz ex certa sciētia principis,tū intelligitur saluū z reseruatū parti ius recusationis:z istud est qō voluit glo.in.d.c.ad hec.z idem tenuit Inno.in.d.c.ex trāsmissa. pro quibus etiā facit tex.in.c.ij.z ibi Abba.vt lit.non contesta.in j.colū.Ita dixit.d.Philip.Frāc.de peru.ponēs quasi omnia predicta in.c.postremo in.iij.col.de appel.vbi etiaz subdit in.iiij.col. ibi qō quādo princeps committit causaz etiā notorie suspecto cū clausula nō obstāte exceptione recusationis qz videť tūc vti plenitudine potestatis tali casu recusatio sublata est quia hoc modo tolli potest.qō dicit sing.voluisse Inno.in.d.c.ex trāsmissa.quem sequť Host.in.d.c.cum inter.z glo.in.d.l.apertissimi in ver.recusare.C.de iudi.z Bart.in.l.fi.C.de sentē.Et subdit etiā qō si princeps simpliciter cōmittit causam recusatiōe remota debet intelligi de friuola nō aūt de graui z iusta suspitione.ad qō alleg.Spec. in.d.tit.de recusa.§.j.ver.quid si sit cā.de quo latius per ipsum.d. Phil.Frāc.in.d.c.postremo.ad q̄ etiā vide omnino ibi reuerēdissimū.d.Car.Alex.not.loquētem more solito.Tene menti predicta qz sunt multum quotidiana.

293 ¶ Statutū tollens omnes exceptiones nunq̄ tollit exceptiones peruenientes ab alio statuto ꝑm Bar.in.l.j.in.§.z parui.circa me.ver.vtrū possit opponi.ff.qō vi aut clam.z Bar.in.l.pretor in.§.eritq; hec differentia.circa fi.ff.vi bo.rap.z do.Anto.in.c.itē cum quis de resti.spo.z Joan.de imo.in.c.ex parte.el secundo.de offic.delega.z in.l.fi.ff.a quibus app.non licet.z do.Alex.in consi. suo.cxlv.incipiēte.Aiso ꝛc.in fi.verbis in.v.vol.z in cōsi.cccj.inci. Aisis in penul.col.z Pet.de ancharano in cōsi.suo.ccxxij.incipiēte discutieñ.in fi.verbis.z do.Fran.de aret.in cōsi.suo.cvj.incip.In presenti dubitatione in tertio dubio.Et ideo tene menti ppetuo notabile z singulare verbuz Barbatij in.c.j.in pe.charta.extra de rescrip.vbi dixit qō si statuto cauetur qō iudex teneatur seruare certam formam in ferendo bāno cōtra delinquentes,alio statuto caueť qō potestas si ceperit bannitum infra terminū trium dierū debeat facere illū decapitari nulla exceptione vel defensione audita vel admissa.modo potestas banniuit quendam ad penam capitis qō in bāno ferendo nō seruauit formam statuti,quib⁹ stantibus post certum tempus captus est ille bannitus per potestatē qui elapsis tribus diebus vult facere illum decapitari an possit.z dicit qō nō.ad quod allegat Joannem andre.in additio.Specu. in titu.de senten.§.postremo in additio.incipiente,Contrarium vide.vbi refert antiquos dicentes statutū in loco dat certam formam sententiandi.Aliud statutum dicit qō sentētie infra certuz terminum mandētur executioni nō obstante aliquo alio statuto an hoc casu sententia in qua cōstat nō fuisse seruatam formaz primi statuti mandetur executioni et dicit qō non: quia illa clausula apposita in vltimo statuto nō impedit vnum statutum limitari z ☞ suppleri p aliud. (Vide Pet.de ancharano.in repe.c.canonū statuta in.lxxix.colū.versicu.hic etiam quero extra de cōstitu.) Itē allegat etiam Joan.and.in additio.Specu.in titu.de sententia. in.§.vt autem in addi.incipiēte.Ad hec z ea que.vbi refert antiquos dicere,statuto cauetur qō minor nō possit obligari ex precepto sine certa solennitate.alio statuto cauetur qō cōtra preceptū nihil possit opponi quin mandeť executioni. Modo minor obligauit se sine solēnitate statuti,opponitur qō nō valet obligatio, replicatur qō nihil potest opponi in executione.Dicit Joannes and.ibi q̄ poterit opponi solennitas alterius statuti:quia vnum statutū limitatur per aliud.Item allegat etiam Bald.in.l.prima in penul.colū.C.ne liceat in vna eaq; causa tertio prouocare.vbi dixit statuto cauetur qō sententia feratur de cōsilio antiquorum. alio statuto cauetur qō sententia statim executioni mandeť.dicit ibi Bal.q̄ nisi appareat qō lata fuerit de consilio antiquorū non mandabitur executioni:quia vnum statutū limitatur per aliud. Itē allegat ipse Barba.plures z plures alias doctrinas notabiles pro hac parte quas breuitatis causa omitto referēs me ad eū ibi.Et vltra adducta per Barba.ad hoc vbi supra.Adde Bald. in additio.Specu.in titu.de execu.sententie in penul.colum.versicu.bannum.vbi dicit qō cauti debent esse assessores quando statutum dat formam qualiter procedatur ad banniendum aliquez qō illam formam seruent,alsbannum z quicquid fundatur super eo'est nullum ipso iure.Item subdit ibi in principio illius versiculi quod bannum generale vel speciale inordinate vel sine causa factum vel datum alicui non habet vim legis vel sententie.allegat hoc voluisse Dy.in.l.quarta in.§.condemnatū.ff.de re iudicata.siue sit datum seu latum interlocutorie siue diffinitiue.Et vide Alberi.de rosate in quarta parte statu.in questione.lxxiij.incipiente.Sed quid si statuto caueatur.vbi post plura argumenta pro z contra tenet cum Andre.z sequacium:scilicet qō talis bannitus non possit decapitari:sed qō tale bannū sit nullum.Et idez dixit Alber.gādi.in suo tractatu maleficiorū sub rubrica de multis questionibus dependentibus a statuto in.vj.colū.versi.Item pone contineri.z vide etiam notabile verbum Ange.in.l.sed si in lege in.§.perinde.ff.de petitio.hereditа.z Bald.in.l.labeo la secūda.in.§.hec autem clausula.ff.de arbitris.z Bald.in.c.ad hec.el secōdo in fine de appellationibus.z in.c.primo post glo.ibi extra de rescriptis post principium.z Bald.in.c.ij.in fin.verbis de exceptio.vbi in predictis locis ponuntur not.dicta in proposito.Et vide etiam Barba.in.c.causamq;.in.viij.charta.de rescrip.vbi refert quasi omnia per eum dicta in.d.c.primo de rescri.Tene menti predicta:quia temporibus meis nedum semel:sed vt ita dicam millies vidi predicta in practica.z nuperrime cōsului pro Petro Antonio de fernesio qui erat bannitus:z fuit captus:z euz euasi a pena mortis.z cōsilium meum fuit subscriptum quasi ab omnibus docto.huius ciuitatis.

294 ¶ Odia restringi z fauores cōuenit ampliare,vt in regula odia de reg iur.in.vj.cū simi.ibi in glo.allegatis.Et ideo teneas mēti: qō licet extra territoriū iudicis impune nō paretur:qz iurisditio iudicis non extenditur extra territoriū.Istud fallit in fauorabilibus.nam si statutum iudicis dat premiū occidenti bannitū comprehendit etiam occidentem bannitū extra territoriū ipsius iudicis vt dixi supra in sing.cxxiij.incip.Vidisti anno preterito.Secus autem est in odiosis.z ideo dixit sing.Jo.de imo.in consi.suo lxxx.inci.in casu premisso in fi.verbis.qō vbi per statutum imponitur pro delicto aliqua pena specialis tale statutum nō extenditur ad delictū commissum p subditum extra territorium qō dicit ☞ voluisse Bar.in.l.j.C.de sum.trini.z fi.catho. (Vide in simili.d. d.An.in.c.proposuisti in.ij.col.de fo.cōpe.z Catal.in tract.sindi. inversi.cccccliij.inci.Adde z tene menti perpetuoꝛc.Lud.bolog. consi.lvij.in.ij.col.post me.) qō vere est notabile verbuz.Et vide circa predicta nota.verba Ang.in.l.heres absens.§.j.circa fi.ver. vltimo circa istum articulum.ꝛc.ff.de iudic.

295 ¶ Clausula appellatione remota est magne importātie.de qua habeť p doc.in.l.j.§.fi.ff.a quibus appella.nō licet.z in.c.pastoralis.z in.c.sup questionū.§.porro.z.§.si vero duo.de offi.deleg.z p Jo.an.z Host.in.c.vt debitus de appel.z p Host.in summa in ti. de appel.i.§.fi.z p cano.in.c.pastoralis de appel.z p Bal.in addi. Spe.in ti.de appel.circa prin.ver.clausula appellatione remota. z p Bal.Sali.z alios in.l.fi.C.de appel.z p Bal.in.l.ij.C.de appel. p.d.Philip.de perusio in.d.c.pastoralis in.x.col.ver.xvij.operať. z p.d.Frā.de are.in cōsi.suo.cvj.inci.in presenti in vlti.col.sz circa ipsam clausulam aliqua scias vtiliaz quotidiana valde.Et primo qō inferior a principe non potest apponere clausulam appellatione remota qz est casus reseruatus principi.tex.est not.in.d.l.j. intantum qō dixit Spe.in ti.de legato.§.nūc ostendendum ver. xiij.qō etiā legatus de latere nō pōt apponere clausulā appellatione remota nisi hoc haberet ex speciali commissione pape.z ita etiā voluit gl.in.c.trāslationem extra de offi.deleg.in glo.magna in fi.pro quo bene facit gl.q̄ reputatur singularis in.c.fi.in verbo figura de here.in.vj.quevoluit qō legatus de latere nō possit cōmittere causas simpliciter summarie ꝛc.qō etiā sequiť Bal.in.l.ij. C.de appella.dicēs predicta procedere:etiam si papa concessisset legato legationez cū clausula omni appellatione remota:qz licet dicta clausula operek quo ad sententias ferēdas per eum:non tū poterit ipse legatus cōcedere hoc suo delegato.pro quo est tex.in c.sup questionum in prin.z in.§.si vero duo de offi.deleg.z subdit Bal.qō licet princeps vel papa cōmittat alicui vniuersitatē causarū cū plena z omnimoda potestate non tū p hoc intelligiť concessa potestas subdelegādi cū dicta clausula.ita dixit Bal.in.l.ij. de appel.cuius dicta refert z sequiť Jo.de imol.in.d.l.j.ff.a qbus appel.nō licet in.xxv.z.xxvj.col.q̄ omnia sunt mēti tenēda ꝑm.d. Phil.Frāc.de perusio in.d.c.pastoralis in.xj.col.versi. Secundo queritur.Facit etiam nam legatus non cōmittit causam sublato

iuris

iuris ordine ꝺm.ꝺ.Abb.in.c.j.de reſcrip.quẽ refertꝫ ſequit ibi do. Feli.ĩ.j.col.v.legatꝰ ꝛc.vbi ad ꝓdicta adducit plura ꝫplura singularia dicta quẽ oĩno videas.Scõo ſcias ꝙ virtꝰ huiꝰ clauſule ap. remota extẽdit ſolũ ad partes nominatas in reſcripto,nõ aũt ad ꝓiudiciũ alterius tertĩ.vnde oẽs alĩ quorũ intereſt poterunt cõparere ꝫ opponere coꝝ iudice delegato,ꝫ ſi grauantur poterunt appellare:qꝛ ex quo ad eos nõ intelligit remota appellatio qꝛ nõ ſunt nominati in reſcripto.ita dixit.ꝺ.Philip.frãcus de peruſio in.ꝺ.c.paſtoralis de app.in.xv.col.ver.Septimo querit.vbi dicit ꝙ de hoc eſt tex.ſing.in.c.ſup eo.ſ.de offi.dele.vbĩ hoc tenẽt doc. ꝫ idẽ voluit Bar.in.ꝺ.l.j.ff.a quibus app.nõ lz.ꝫ dicit.ꝺ.Philip. francus.vbi.ſ.ꝙ predicta inducit Abb.ad ſtatuta remouẽtia appellationẽ in executiõib⁹ ſnĩarũ ꝫ inſtrorũ qꝛ nõ includit rertios cõparẽtes ꝓo ſuo intereſſe ſed ſolũ nominatos in ſententĳs vel in inſtrumẽtis qõ dicit eſſe menti tenẽdũ.Et ex predictis inferri põt ꝺm eũ ꝙ lz cauſa ſit delegata per principẽ appellatione remota,ꝫ legatꝰ a principe poſſit alteri ſubdelegare.l.j.C.qui ꝓo ſua iuriſditione.c.paſtoralis in prin.de offi.deleg.Et licet eadem debeant ſeruari ꝫ interuenire in ſubdelegato que in ipſo delegato vt in.c.ſtatutũ.ſ.in nullo quoꝙ.de reſcriptis in.vj.Et lz alĩs ſubdelegatus teneaꝫ ſeruare formã ꝫ ordinẽ datũ in reſcripto ipſi delegato.c.venerabilis de officio.delegati.tñ hec omnia procedunt preterꝙ in clauſula appel.remota:qꝛ poſita in reſcripto reſpicit ipſum delegatũ.vnde ipſe nõ poterit ſubdelegare cũ dicta clauſula,vnde a ſentẽtia ſubdelegati poterit appellari.text.eſt no.in.ꝺ.c.ſup qõ.ſ.ſi vero de offi.deleg.hoc tñ fallit ſcõm.ꝺ.Philip.frã. vbi.ſ.in caſu not.ꝺ.c.paſto.ſ.ſi.vbi delegatus põt ſubdelegare cũ clauſula appellatione remota ꝫ rõ ibi ꝓ ꝺm eũ de quibus latius per eũ ibi.vbi plura ſingularia in materia iſtius clauſule appellatione remota,forte per tres chartas ideo videas eũ ibi (De hac clauſula:vide domi.Paridẽ de puteo.in tractatu ſuo ſindicatus: in.xvĳ.char.in.fĳ.col.) Tene menti predicta ꝫ ea nõ ſpernas qꝛ ſunt quotidiana et de pane querendo:ꝫ nõ ſunt vulgaria.Hippolytus de Marſilĳs Juris Utriuſq; Doctor Bononienſis.

296 ¶Alias practicaui vnũ in cauſa propria de quo conſequutus fuiꝫ tilitatem ꝫ honorem quod te volo docere,videlicet ꝙ iuriſditio delegati poteſt preueniri per ordinarium dummodo litere delegatorie nõ fuerint primo preſentate iudici delegato.Ex quo ſequitur ꝙ ſi citatus coram iudice ordinario excipit ꝙ papa vel princeps primo illam cauſam alteri commiſerat nõ auditur ꝫ imputet ſibi ipſe impetrans quare literas prius iudici delegato nõ preſentauit.ita de hoc eſt tex.in.c.vt debitus.ꝫ ibi ſcribentes de appellatio.Et hoc ibi ponit vt ſupra do.Philippus Franchus de peruſio.in.fĳ.colum.verſicu.Quinto nota.ꝛc.Et dicit ꝙ ratio fuit fauor ordinarie iuriſditionis que eſt fauorabilis et largo mõ adiuuãda ꝫ interptãda:lz iuriſditio delegata eſt extraordinaria. vt extra de trãſact.c.decetero:ꝫ velut odioſa eſt reſtringẽda.Ita dixit gl.not.in verſi.volumus.ĩ clemẽ.fi.de offic.ordina.ꝫ in.c.j.in verbo,proceſſus:in fi.de reſcrip.in.vj.Limitat tamen ſupradicta niſi impetrans fuiſſet impeditus per aduerſarium contra quem impetrauit vt ſic aduerſarius preueniret impetrantem coram iudice ordinario:tunc enim eius dolus non debet ei patrocinari vt in.c.ex tenore.extra de reſcrip.pro quo etiam dicit fore bonũ tex. in.l.quamuis.ff.de bo.aucto.iudic.poſſiden.Tene menti qꝛ tibi etiam poſſet occurrere in facto vt mihi euenit.

297 ¶Teſtes de nouo reperti admittuntur etiã extra tempus probatorium ꝫ poſt cõcluſum in cauſa.Ita volunt doct.omnes in.c. preſentiũ.per illũ tex.extra de teſti.ꝫ facit optime text.in.c.vt circa.ſ.alioquin.de electio.in.vj.ꝫ text.in.c.nulli.circa fi.eo.tit.ꝫ lib. ꝫ faciunt que habentur in.c.innotuit.de electio.Et faciunt que dicuntur a Barto.in.l.admonendi.in.fĳ.col.vbi etiã p alios.ff.de iureiuran.vbi volũt ꝙ inſtrumẽta de nouo reperta poſſint pduci etiã poſt cõcluſionẽ in cauſa.de quo aliquid ſupra in ſing.ccxxix. inci.ſententia.ꝫ habeꝫ per do.Feli.in.c.ſuborta.in penul.ꝫ antepenul.col.de re iudica.Scias tñ ꝙ ſi iudex dedit licentiã Titio pducendi teſtes poſt cõcluſum in cauſa cũ cõditiõe ſi iurauerit eos ſibi nouiter notos.Et poſtea pbeꝫ eos ante fuiſſe ſibi notos exami natio corruit,qꝛ in dicta cõditiõe ſi iurauerit eos ſibi nouiter notos ſubintelligit alia cõditio tacite vcz ꝫ ita ſit.Ita ſingulariter multum dixit Pau.de caſt.in.l.cum patruo.C.cõia vtriuſq; iudi. propter gl.fĳ.ibi,qõ dictũ refert ꝫ multũ exclamat do.Feli.in.c.paſtoralis.in.xĳ.col.in prin.de exceptio.de quo dicto ꝺm eũ nunquã ſis oblitus.Tene menti,qꝛ poterit tibi ſeruire ad multa.Hippolitus de Marſilĳs.J.U.D.Bonoñ.

298 ¶Remotũ a veriſimili ꝛõ q̃dã falſitatis imago ꝺm Bald.in.l.j. ĩ.iĳ.col.C.de ſeruis fugitiuis.Et veriſimilitudo eſt magne ĩportãtie:vt late dixi in.l.j.ĩ prin.ff.de qõ.ꝫ ĩ repe.mea rub.C.de pbatio. in materia veriſimilitudinis.ꝫ iõ teneas mẽti notabile verbũ:vcz qõ licet alĩs qñ teſtis dicit vnũ cũ iuramẽto aliud ſine iuramẽto qõ ſtatur dicto eius cũ iuramẽto ꝺm Abb.in.c.ꝓ tuas.de ꝓbatiõi qõ etiã voluit Bal.in.l.fi.C.de re iudi.Attũ qñ ꝓ primo dicto ſine iuramẽto ſunt ꝓſumptiones.ꝫ p ſcõo cũ iuramẽto nõ ſunt ꝓſumptiones tũc ſtaꝫ primo dicto ſine iuramẽto.Ita ſingulariter dixit Bal.ꝫ Abb.in.ꝺ.c.ꝓ tuas.ꝓ illũ tex.de ꝓba.Qõ dictũ ꝓvalde no. refert ꝫ ſequitur.ꝺ.Bartho.Soci.in ꝓ ſi.ſuo.cclĳ.inci.In cã dñi. Joan.frã.ꝛc.in.ĳ.col.Et illud etiã refert ꝫ ſeqtur celeberrimus iuris interpres do.Alpianus de zanis in cõmento ſuo.inſtitu.de iuſti.ꝫ iure.ĩ.ſ.his ergo ꝛc.in.xliĳ.col.verſi.hoc tñ limita:vbi etiã alleg.Ang.hoc tenẽtẽ.in.l.fi.in.j.col.C.de qõ.licet Ang.ibi nõ loquatur in dicto iuramẽto.ꝫ allegat etiã Barb.referentẽ.ꝫ ſequẽtẽ pdictã doctrinã in aliquibus ſuis cõſilĳs.de quibus ibi p eũ:vbi late examinat materiã variationis teſtium.

299 ¶Aduertas ad vnũ in quo vidi ꝙplures errare.Mã tu ſcis qõ iuramentũ firmat contractum minoris aĺs inualidũ vt habetur late in aut.ſacramenta puberuꝫ.C.ſi aduerſus vendi.ꝫ in.l.ſiquis maior.C.de trãſac.ꝫ in.l.ſiquis p eo.ff.de fideiuſſo.ꝫ in.c.cũ cõtingat.de iureiurã.ꝫ in.l.cũ pater.ſ.filius matrẽ.ff.de lega.ĳ.cũ ſimilibus.Sed tu diſtinguas qõ aut loquimur in iuramẽto minoris aſſertorio aut iuramẽto cõfirmatorio.Si loquimur in iuramẽto aſſertorio appoſito in cõtractu p minorem vt qꝛ aſſerit ſe maiorẽ de quo.in.l.ſi in alterius.C.ſi minor ſe maio dixe.tunc ipſe minor pretextu talis iuramẽti ſoluꝫ excluditur a beneficio reſtitutionis in integrum.non autem excluditur a beneficio nullitatis allegande.Ita ſingulariter dixit Jo.and.in additio Specu.in tit.de ſententen.ſ.vt autem circa prin.in additio.inci.Ad hec ꝫ ea que ꝓmiſſa ſunt.qõ dictũ refert ꝫ ſequitur Lud.ro.in cõſi.ſuo.xĳ.inci.Viſo facto prepoſito ꝛc.in vlti.col.dicẽs hoc dictũ eſſe ſingulare.ꝫ illud alibi neſcire.Et illud dictũ etiam ꝓ valde nota.refert ꝫ approbat Pau.de ca.in.ꝺ.l.ſi in alterius quã legit cũ.l.j.illius tituli.ꝫ illud etiã refert ꝫ ſequitur do.Bartho.Soci.in cõſi.ſuo.lxj.inci.In pñti conſultatione ꝛc.in.iĳ.col.vbi plura allegat ꝫ dicit ſe aĺs late ꝓ hac parte cõſuluiſſe.ꝫ dictã doctrinã Jo.and.etiã refert ꝫ approbat idẽ do.Bartho.Socy.in cõſilio ſuo.lxvj.inci.Fruſtra.in.viĳ. col.ſi autẽ loqueremur in iuramẽto cõfirmatorio non poſſet tunc allegare nullitatem ipſius contractus ſed ab ea excluderetur ꝺm doc.in dictis locis.Tene mẽti qꝛ vere eſt nota.verbũ in practica.

300 ¶Prorogatio intelligitur fieri cũ oĩbus qualitatibus rei prorogate.l.lecta.ff.ſi cer.peta.l.ſi manẽte.ff.de p̃cario.habetur.in.l.ĳ. in.ſ.ſed ſi iudex.ff.de iudic.ꝫ habeꝫ p Barto.ꝫ alios in.l.ĳ.in.ſ.ꝫ poſt operis.ꝫ ibi p Alex.in.iĳ.col.ff.de oper.noui nũtia.ꝫ p domi. Anto.ꝫ alios.in.c.p̃terea.el.ĳ.extra de appella.ꝫ p Bal.in.c.j.poſt prin.de mutu.petitio.vbi dicit ꝙ ſi aliquid ſubſtantiale mutareꝫ nõ diceretur prorogatio.alleg.not.in.c.hi qui.de p̃ben.in.vj. Sed aduerte quia hec regula limitatur aliquibus modis.Et primo limitatur in iuramento.Nam ſi factum eſt compromiſſum cum appoſitione certi termini ꝫ cum iuramẽto de non veniendo contra. ꝫ poſtea infra dictum terminum fuit dictum compromiſſum prorogatum facta prius narratione contentorum in primo compromiſſo ꝫ non ſpecialiter de aliquo iuramento niſi adiũcto verbo ꝛc. An tali caſu iuramentum intelligarur eſſe repetitum ꝫ prorogatum.Ita quod ſi veniatur contra laudum latum poſt terminum primi compromiſſi contraueniens poſſit dici periurus ſeu poſſit p cenſuram eccleſiaſticam cogi ad obſeruationez iuramẽti:in quo dicas quod non erit periurus nec dicetur prorogatum iuramentum.Ita ſingulariter dixit Bal.in notabili conſilio ſuo.cccĺxviĳ. incipiente.Queritur ſi factum fuit compromiſſum.in.iĳ.volu.et allegat ad hoc plura:ꝫ reſpondet ad ea que adduci poſſent in contrarium.Limita etiam dictam regulam non ꝓcedere in pena: nã ſi prorogatum eſt compromiſſum non intelligitur prorogata pena.Ita no.dixit Bal.in.l.pe.ſ.vxor.ff.ſolu.matri.p.l.ſi ſeruus.ea. l.ff.de ſeruis exportan.Pro quo facit dictum eiuſdem Bal in.l. ſi a te.C.de pactis inter empto.ꝫ vendi.vbi dicit ꝙ illud quod dicitur qõ ꝓrogatio termini intelligitur facta cũ omnibus ſuis qualitatibus eſt verum in fauorabilibus,ſecus autem in odioſis:ꝫ ibi ponit notabilez exemplum de ꝓrogatione officĳ poteſtatis quẽ vide,licet cõtra predicta faciãt adducta per do Bart.cepo.in cõſi.ſuo.viĳ.inci.dicẽdũ.Teneas menti qꝛ iſte ſunt notabiles limitationes que ſepius occurrere poſſunt in facto ꝫ afferre poſſunt decus ꝫ lucrum.Et circa predicta videas etiam Bald.in.l.etiã.in fi. C.de iure dotium.ꝫ Bar.Alexan.ꝫ alios.in.l.item queritur in.ſ. qui impleto.ff.locati.ꝫ Pau.de caſtro in.l.ſi procurator.C.de procurato.ꝫ Specu.in titu.de procurato.ſ.ratione autez.in.iĳ.col. in verſi.Sed vltra ea.ꝛc.Et in hac materia prorogationis teneas menti ꝙ eadem ſolẽnitas requirit in prorogatione cõpromiſſi q̃ requiritur in primo compromiſſo faciendo.Ita dixit Bald.in cõſilio ſuo.cccĺxxxviĳ.incip.Viſo ſtatuto.in.ĳ.volu.Et ſic per iſta cũ adiutorio beatiſſime virginis Marie expedita ſunt ſingularia.ccc.que aĺs vobis pollicitus ſum componere ꝫ vobis tradere que nõ tedeat vos ſepe reuidere: quoniam ex ipſis nõ fallor eueniente oportunitate reportabitis emolumentũ,honorem et gloriam:ꝫ forte ſepius eritis mei preceptoris veſtri memores.Hippolytus de Marſilĳs Juris Utriuſq; Doctor Bononienſis.

Incipiunt singularia

noua mei Hippolyti de Marsilijs Juris Utriusq; Doctoris. vltra alia 300. singularia mea. Jam in lucem edita ꝛc.

301

Jri tibi alias satisplene ꝛ forte vltra oēs in.l.fi.in.v.col.cū quatuor col. ibi sequētibus. ff. de qōni. ꝙ mos oīa soluit. ad qō adduxi plura iurat doctrinas. do tñ nūc tibi casum in quo mos nō tollit oīa: ſz immo post mortē illud qđ añ fuit remanet in viridi put erat añ mortē: q casus est si papa delegauit causam vni subnoīe ꝓprio qui delegatus postea est mortuus tali casu ordinarij loci post mortē ipsi⁹ delegati nō poterit se intromittere de illa cā. Jta sing. dixit Bal. in.l.sivt ꝓponis. la.j. in pe.col. C. qūo ꝛquādo in.vbi dixit ꝙ licet delegatus sit mortuus ꝛ delegatio sit cōsumpta: tñ in tali casu solus papa habet de illa causa cognoscere ꝛ disponere: alle. hoc voluisse Archi. in. §. is ita. xxviij. q. ix. in apostilla: que incipit adde ibi ꝛc. ꝛ dicit ꝙ causa q̄ semel intrat in curia romana: nunq̄ exit de curia nisi princeps eam deleget alteri vel remittat causam ad ipsum ordinariū qō dicit Bal. esse not. et adducit illum tex. ad hoc. qō dictū sequit ibi Saly. ꝛ Jo. de imo. in.l.si expressum. in vlti. col. in prin. ff. de app. ꝛ Jas. in.l.j. in. xvij. col. ver. cōtra tñ. ff. de officio eius: ꝛ in.l. more. in vlt. col. ff. de iurisdi. om. iudi. Jtē istud dictū refert ꝛ sequit do. Phili. de frāchis de perusio in.c. vt nostrum in pe. col. extra de appella. vbi dicit ꝙ pro hoc dicto est tex. sing. in.c. pastoralis. §.j. de offi. ord. vbi si papa causam spectantē ad ordinariū alteri delegauit: et delegatus processit in cā: ꝛ in cōtumaciā partis misit in possessionē vel excōicauit: ſz postea delegatus moriat nō tñ pōt ordinarius se de illa causa ītromittere nec absoluere excōicatū cū absolutio spectet ad papā delegantē nec poterit per ordinariū recuperare possessionē amissam qr ex quo papa semel illam causam delegauit nō redit vlterius ptās ad ordinarium. Jta est tex. ibi singularis pro quo dicit facere in simili: qr qñ papa semel reseruauit sibi collationem alicuius beneficij: non redit potestas cōferēdi ad ordinariuz quousq; prouisio illius beneficij virtute reseruatiōis habuit effectū: de quo per Jnno. ꝛ Jo. andr. in.c. inter dilectos. de excess. prela. ꝛ per glo. ꝛ doct. in.c. si eo tēpore. de electio. in.vj. ꝛ in.c. cuz vintoniēsis. de elec. refert postea do. Feli. vbi supra Saly. in. d.l. si vt ꝓponis: restringere ꝛ limitare dictū Bal. ꝓcedere qñ delegatus decessit re nō integra alʒ si re integra videt qō redeat potestas ad ordinariū per id qō habet in. d.l. si vt ꝓponis. Sed in hoc dicit Jmo. ſm eum in. d.l. si expressim. in fi. esse seruandū stilū curie: qñ de illo cōstaret: vt in.c. q̄ graui. de cri. fal. ꝛ ī.c. cū. ad. ꝛ in.c. ex literis. de cōsti. sed cessante stilo iurisditio delegati pape pōt ꝓueniri ab ordinario re integra anteq̄ litere sint presentate iudici delegato: vnde si citatus coram ordinario excipit ꝙ papa primo illā causaz delegauit alteri ꝛ cōmisit nō audit: imputet enim sibi impetrās ex quo prius delegato literas nō presentauit etiā si fuit impedit⁹ ꝙ pñtare nō potuisset quāto magis si reintegra decesserit: ꝛ de istis dicit esse tex. in.c. vt debitus eo. ti. de app. Que oīa sunt mēti tenēda ſm do Philip. in. d.c. vt nostrū ꝛc. Ad que etiā vide vnū verbū p Soci. in cōsi. suo. xxxix. inci. capio ꝑmū ꝛc. in ꝑn. v. col. in. iiij. vol. ꝛ vide etiā Soci. limitātē hāc materiā in cōsi. suo. lxxxiij. inci. pro clariori ꝛc. in. ij. colū. in dicto quarto volu.

302 ¶ Mater nō poterit infra annū tutorē dari filijs suis aut priuatur successione ipsorū. l.ij. §. si mater. ff. ad tertulia. l. sciāt. C. de legiti. heredi. hr̄ in aut. matri ꝛ anie. C. qñ mulier officio tut. fungi pōt. ꝛ habet de materia p Joā. de ana. in cōsi. suo. xlv. incipi. visis his ꝛc. ꝛ p Ludo. ro. in consi. ccvij. incip. si volumus ꝛc. ꝛ in cōsi. suo cclxxix. incip. visis ꝛc. hoc tantum limita non habere locum quando filius habet multa debita. ꝛ ppter hoc mater voluit petere tutorem vt filius remaneret indefensus ꝛ sic non posset condēnari ꝛ contra eum non agi seu aliquid fieri tāq̄ indefensus. nam hoc casu excusatur mater: nec perdit successionem filij. casus est singu. in l.ij. §. ego etiam. ff. ad tertulia quem tex. ad hoc dicit singu. ꝛ notandum perpetuo domi. Alexan in aut. cessante C. de legi. heredi. ꝛ Lu. ro. in fin. suo. cvj. inci. ſcdo quero ꝛc. qō dicit esse notandū.

303 ¶ Filiorū appellatione regulr cōtinent nepotes ex filijs l. filij. ꝛ l. iusta. ꝛ l. liberorū. ff. de verbo. signi. hf per scribentes. in l. cū acutissimi. C. de fideicommis. ꝛ in. l. cum amis. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ in l. filium habeo. ff. ad macedo. ꝛ in. l. lucius. la. ij. ff. de heredi. īstitu. cum simi. Aliqui tamen sunt casus in quibus dicti nepotes non continentur. vnus casus est quando filij vocantur cū aliqua qualitate que non erat in nepote. nam tunc appellatione filij non comprehenditur nepos. l. fi. C. de natu. libe. ꝛ no. Bar. in. d.l. liberorū. in. v. colū. in ver. ij. queritur quando verbum filij ꝛc. Et in. l. j. C. de priuileg. dot. ꝛ voluit Alex. in cōsi. suo. cccxlviij. incip. ponderatis verbis testamenti presenti nobilis viri. in. ij. colū. vbi refrt predicta: ꝛ alij plures casus in quibus nō veniunt nepotes appellatione filiorū ponuntur per Bertha. in suo reptorio in verbo, filiorum appellatione. in. xxj. versi. vbi latissime loquitur: ꝛ circa hanc materiam teneas menti vnum perpetua memoria dignum: ꝙ si statutum dixit ꝙ extantibus filijs masculis filie femine nō succedāt ꝙ tale statutū etiā hz locū si extāt nepotes ex filijs. Jta no. dixit Rapha. fulgo. in cōsi. suo. lxxviij. inci. supposito statuto. in. ij. colū. et Soci. in cōsi. suo. xiij. incip. sequendo ordinē ꝛc. in versicu. iij. predicta cōclusio ꝛc. De quo tñ vide do. Philip. deciuz. in consi. suo lxxxvij. incip. pro resolutione ꝛc. in pe. col. vbi allegat Bal. in contrarium. in cōsi. suo. xxx. in. ij. volu. ꝛ vide etiā domi. Frā. de are. in consi. suo. clxiij. incipi. diligenter. in. iij. col. in ver. nec videtur obstare. de qua materia vide etiā Alex. in cōsi. ix. inci. visis verbis testamēti. in. j. vol. ꝛ in cōsi. cxxvij. incip. cōsideratis ꝛc. in eo. volu. ꝛ domi. Philip. deciū in cōsi. suo. xcv. in. ij. iij. ꝛ. v. colum. ꝛ Franci. de are. in consi. suo. cxlvj. inci. rñdendo ꝛc. Et Jas. in. l. de quibus. in. v. vj. ꝛ. vij. col. ff. de legi ꝛ in. l. ij. in. §. prete ait. in. ij. colum. ff. de in ius voc. ꝛ an tale statutum habeat locum in filiabus monialibus. vide Pau. de cast. in cōsi. suo. cccxxxvij. incip. primū dubium de quo querit ꝛc. in. ij. ꝛ. iij. col. ꝛ Soci. cōsi. lxxxj. incip. in presenti cōsultatione. in. iij. ꝛ. v. col. ꝛc. Et latius per do. Rochū cur. in. c. fi. in. cxix. ꝛ. cxx. col. de cōsuetu. Jtē an dictū statutum habeat locū in filio spurio legitimato. vide Rapha. fulgo. ꝓsi. lxij. incip. stante statuto ꝛc. Hippolytus de Marsi. J. U. D.

304 ¶ Animaduertant creditores hñtes debitores captos ꝛ carceratos qñ tales debitores carcerati volunt exire carceres prestando fideiussorē. Nam si tales fideiussores promittunt soluere creditori omne id ꝛ totū qō apparebit ipsum debitorē carteratum sibi debere facta ratione vel calculo tunc cautus sit ipse creditor vt faciat rōnē siue calculum cū ipso debitore viuente. naz si moreretur talis debitor anteq̄ esset factus calculus fideiussor nō teneretur sed esset liberatus. casus est singularis quē ibi ad hoc summe not. Pau. de cast. ꝛ do. Alexā. in. l. qui rome in. §. augerius. ff. de verb. oblig. ꝛ Jas. in. l. si ego. in. iij. colum. post me. ff. si cer. pe. qō est summe no. qui tex. etiā multū facit ꝓ tra regulā illāvcz ꝙ heres ꝛ defunctus censent vna ꝛ eadē persona. de qua habet in aut. de iureiur. a morien. prest. in prin. de quo late p Soci in cōsi. suo. xxiij. incipi. pñs cōsultatio ꝛc. in. ij. col. in. iij. volu. ꝛ per Alex. in cōsi. xvij. incipi. attentis narratis. in vlti. colū. in. v. volu. ꝛ vide que dixi. ſ. in singulari. lix. incipien. obligatio ꝛc. ꝛ vide Bald. in. l. diem profere. in. §. j. ff. de arbitris.

305 ¶ Judex maleficiorū nō semp pōt inquirere de delicto cōstante statuto ꝙ de quolibet crimine posit īquirere. nā nō poterit inquirere de crimine: seu de delicto cōmisso nisi primo citet offensus ꝛ intelligat ab eo an velit accusare delinquētē. Jta dicit glo. singularisī. c. ꝑsoꝛter si a plebe. ij. q. iij. quā gl ad hoc dixit singulr Bal. in. l. senatus. C. q accu. nō pos dicēs ꝙ rō est qr preferendus est ille q maius ius hz ꝛ melius fundamētū. ad qō etiā alle. que habent in fin in. l. j. §. denūciari. ff. de vē. inspi. ꝛ in. l. si tñ. ff. de lega. ij. ꝛ in l. necessario. ff. de in diem adiec. ꝛ in. l. q̄uis indubitati. C. de adul. ꝛ in. l. ij. §. fi. ff. de adul. Jtē hāc partē per illam glo. firmauit domi. Bartho. cepo. in cautela sua. xxvij. incip. tu scis ꝛc. vbi allega. tenuisse Lud. ro. in suis singularibus. ꝛ idem tenuit Ang. in aut. de tempo. nō solu. pecu. in princi. ꝛ in repe. l. si vacantia. in. iij. colum. C. de bo. vocā. lib. xij. ꝛ domi. Alexan. in. l. ij. §. si publico. in. j. apostil. ff. de adul. ꝛ do. Amodeus iustinusin tracta. suo sindicatus. in iij. char. in. iij. col. post me. de quo latius loquutus sum in practica mea causarum criminalium. in. xvij. char. post me. vbi videas. Hippo de Marsi. J. U. D.

306 ¶ Materia carcerati an ꝛ qñ possit cōtrahere vel cū carcerante vel cum alio plene tradit a scribentibus in. l. qm̄ in carcerem et in

l. metum

l.metum.§.sed licet.ff.q̄ metus cā.et in.l.qui necꝫ.ff.de verbo.significa.ꝛ habetur per Ange.in.l.nemo carcerem.C.de exact.tribu.lib.x.et in sua disputatio.incipien.renouata guerra.ꝛ habetur per Bal.in.l.vnica.in.iij.char.C.de confes.et per eum in.l.ab eo.C.quomodo ꝛ qñ iudex.in penulti.colum.ꝛ per Ange.de are. in tractatu suo maleficiorum in verbo,qui iudex dictum Saium detineri ꝛ carcerari fecit ꝛc.in vlti.colum.in ver.an autem carceratus ꝛc.ꝛ ibi in additio.ꝛ per Bald.in rub.C.de rescin.ven.circa fi. ꝛ per domi.Abb.in.c.accedens.de procu.ꝛ per do.Feli.in.c.innouamus.de treu.ꝛ pace.et per Barto.in tractatu de carceribus.circa fi.et per do. Cardi.Alexan.in.c.super eo.el.ij.in.ij.colum.in fi. de appel. scias tñ in hac materia nota.ꝛ singulare verbum vez q̄ si aliquis tyrānus vult extorquere pecuniam ab vno subdito suo qui non habet pecunias ad manum facit ipsum carcerari:qui carceratus si vult exire carceres compellitur facere venditionem cuiusdam possessionis sue cuidam alij pecunioso qui libenter emit. ꝛ credit emere secure postꝙ ipse no committit violentiam:et soluit pecuniamilli carcerato vel alteri recipienti pro eo,et postea tyrannus aufert ab eistales pecunias:hoc casu ipse cōpulsus vendere vtrum poterit recuperare ab illo emptore possessionem suā. etiam non restituto sibi precio per eum exbursato ab ipso venditore.Ita singulariter dixit Paul.de castro in.l.non interest. in.j. colum.C.quod metus causa.vbi dicit se als pro hac parte consuluisse:ꝛ fundat se,quia dictum pretium non est conuersum in vtilitatem ipsius venditoris:ꝛ ibi ipse respondet ad aliqua contraria que adduci possent contra hanc suam doctrinam:de quo ibi latius per eum.Pro quo facit.nam carceratus presumitur solnere per metū:ita dixit Cy.in.l.ij.C.q̄ metus causa.ꝛ Bald.in.l. falsus in pe.colum.C.de fur.Tene perpetuo menti,quia iam a.x. annis citra hic casus euenit milies in Italia.ꝛ maxime in hac materia dirupta,dilaniata,lacerata ꝛ conquassata ciuitate Bononie mihi patria miseranda.

307 ¶ Bona delinquentis confiscata:ꝛ fisco applicata possunt per fiscum vendicari:vt habetur.in.l.in metallum.ꝛ in l. si vt proponis:ꝛ in.l.fi.ꝛ in auf.bona damnatorum.C.de bo.dam.quod tamē intellige verum esse ꝛ locum habere si infra quinquennium dicta bona sunt petita ꝛ vendicata a fisco:secus autem post quinꝫ annos:nam si elapsi sint quinꝫ anni a die publicationis vel confiscationis in quibus fiscus non petit dicta bona vlterius non potest illa petere nec consequi.Ita dixit Bar.ꝛ Bal.in.l.commissa. ff.de publica.quos refert ꝛ sequit Barb.in consi.suo.lxx. inci. vbi christus ꝛc.in.xxiiij.col.in.iiij.volu.vbi etiam per hoc adducit ea que habenť.in.l.ij.C.de aposta.ꝛglo.in.l.manicheos. C.de hereti. ꝛ maniche.Item adducit etiam bonum tex.ad hoc.in.l.ij.C.de vectiga.ꝛ commis.vbi dicit tex.q̄ in bonis delatis fisco propter vectiga.non solutum prescribitur spatio quinꝫ annorū.de quo latius per eum in.d.cōsi.ꝛper Alex.in consi.ccxvj.inci.ponderatis. in.ij.col.in.vj.volu.ꝛ vide Bar.ꝛ Bald.in.d.l.ij.C.de vectiga. vbi per illum tex.soluunt no.questionem.ꝛ Bal.in.l.iij.C.si propter publi.pensio.ꝛ in cōsi.suo.cccvij.incip.quidam Lucanus ꝛc.ante finem.in.iij.volu.

308 ¶ Dicūt doct. in.l.generaliter.in.§.cum autem per illum tex. C.de institu.ꝛ substitu.sub cōdi. fac.ꝛ in.l. legem iuliam similiter per illum tex.C.de indicta viduita.q̄ vnum relatium presupponit seu dat intelligere aliud.ꝛ ideo si dicimus talis res non est sua puta Titij,presupponimus illam esse alienam: ex quo inferunt docto.q̄ stante statuto quod si quis per vim arripuerit filium nō suum capite puniatur:quod si quis rapuerit filium carētem patre ꝛ sic non alienum nō incidit in penam statuti.Ita singu.dixit Jaco.but.Sali.ꝛ Alexan.in.d.l.generaliter.in.d.§. cum autē.quam doctrinā pro no.refert ꝛ sequitur Jas.in.d.l.legem iuliam.C.de indicta vidui.tollen.in.iiij.col.in ver.ij.principaliter.quam doctrinam teneas menti:quia prima frōte videretur dicendum contrarium:q̄ omnino iste rapiens delinquit ꝛ dat operam rei illicite ex quo videretur puniendus.

309 ¶ Habuisti a me plura notabilia dicta in materia cōfessiōis in singularibus meis ꝙpluribus precedentibus:sed vltra illa accipe nuper no.verbum in ipsa materia confessiōis,videlicet q̄ cōfessio facta coram duobus ex tribus iudicibus non valet vt confessio iudicialis:ꝛ ideo si tres sunt iudices delegati simpliciter sine clausula:ꝛ si nō omnes ꝛc.Et cōfessio fiat coram duobus nō valebit vt cōfessio iudicialis.ita singu.dixit Abb.in.c.olim ex literis.in fin. de rescrip.qō dicit esse singu.no.ꝛ alle.iura de quibus ibi per eum. Et voluit domi.Alexan.in consi.suo.xxx.incip.ex allegatis ꝛc.in ij.colum.in.vij.volu.ꝛ an citatus a duobus ex tribus iudicibus teneatur comparere vide Abb.in.c.prudentiam.de offic.deleg.ꝛ vide Bald.in addi.Specu.in titu. de citatione.in.iij.colū.in versi.si sunt tres iudices ꝛc.ꝛ vide q̄ dixi ego in repe.mea.l. de vnoquoꝫ. ff.de re iudi.in.xxviij.char.ver.Item circa predictam materiā cōmissionis citationis.

310 ¶ Credo te scire q̄ cōfessio extraiudicialis facit indiciū ad torturam ſm glo.ab omnibus approbatam in.l.capite.quinto.ff. de adul.de qua satis ample loquutus sum adducendo plures docto. eam approbantes.in.l.de minore.in prin.in.ix.col.ff.de questionibus:ꝛ de ea loquitur Ang.ponendo plures effectus confessionis extraiudicialis.in.l.j.ff.de cōfess.attamē si tu habes clientulū tuq̄duz vigore talis cōfessionis:si vis cōsulere saluti sue:ꝛ obuiare seu impedire torturā,sis cautus vt facias qō talis clientulus tuus reuocet illam suā cōfessionem extraiudicialem qō facere poterit: ꝛsic impediet torturā nec debebit probare errorē dicte confessionis: quia illa nō tenuit quo ad aliquod preiudiciuz indicij: sed solum quo ad preiudiciū facti. Ita dixit Bal.in.l.vnica.in pe.colū. C.de cōfes.quod dictum pro not.refert ꝛ sequitur do.Feli.in.c.olim ex literis.in.iij.col.versi.secundus ꝛc.de rescrip.vbi latissime ꝛ copiose examinat hanc materiam vez qñ cōfessio extraiudicialis faciat indiciū ad torturā:ꝛ ibi in materia p̄dicta ponit plures no.limitationes quas vide.ꝛ in materia ista vide.d.Pe.Phili. cor.in cōsi. suo.cciij.inci.pro decisiōe.in.iiij.col.in prin.in.j.vol ꝛ in cōsi. xvij. incip.licet moris ꝛc.in.iij.volu.

311 ¶ Citatus in causis ciuilibus lz teneať comparere per se vel per procuratorē.vt in.l.fi.cum materia sua.C.de procura.Attñ si citatus timet inferri vim nedū persone:sed etiā cause nō tenetur cōparere etiam per procuratorem.Ita dixit Ang.in.l ij.in.§.qō dixim? post me.ff.siquis cautio.quem refert et sequitur domi. Feli.in.c. accedēs el.ij.in.iij.colum.versicu.scōa cōclusio ꝛc.extra vt lite nō cōtesta.ꝛ scias qō quamuis locus sit securus,citatio tamē si ipse citatus nō habet ibi vbi citatur bonum statum:puta si citatur guelphus vbi regnāt ghibelini nō tenetur compare:ſm glo.in.c.statutum.§.j.in versi.nō audēs.de rescrip in.vj.ꝛ ideo dixit Ange.in d.l.ij.in.§.quod diximus. quod exitij terraruz nō tenētur comparere in loco a quo sunt expulsi.quod dictum refert ꝛ sequitur eum ampliādo do.Feli in.d.c.accedēs.in.vj.col.versi.nona cōclusio ꝛc. ꝛ de materia ista habetur etiam per Card.Alex.post alios in.c.ex parte tua.de appellatio.

312 ¶ Illi qui nō possunt disponere nō possunt penā addijcere dispositioni.vt hť in.l.seius ꝛ augerius.ff.ad.l.fal.ꝛ in.l.q̄ de bonis eo.ti.ꝛ ideo sicut priores vt sunt antiani nō possunt cōstituere vel auferre salarium doctoribus.Ita nō possunt imponere legem penalem conseruatori vel depositario ne ipsis doctoribus soluant. ita ad literam dixit Bald.in addi.Specu.in titu.de cōstitu.invlt. additio.Pro quo optime faciunt dicta per Alex.in cōsi.suo. cccxxiiij.ſm ordinem meum qō cōsiliū est primū tertij vo.ꝛ inci.viso pcessu ꝛc.in.iij.char.ꝛ.j.col.post mediū qō est no.adoctorib⁹ Bononiēsibus qbus qñq̄ sequestratur pars salarii sui in manibus depositarij ab antianis vel ab alio magistratu nō hñte potestatē cōstituēdi vel auferendi eis salariū:qm̄ talis sequestratio est nulla ꝛ inualida per predicta.pro quo faciunt optime dicta per do Philip.deciū in cōsi.cxxxj.incip.viso.in.iij.colum.

313 ¶ Diligēter aduertāt recipiētes fideiussores ad verba apposita in ipsa fideiussione.nā si aliqs fideiussit ꝛ pmissit soluere pro actore talis cause:si ipse actor succubuerit in causa an hoc casu si est pnūtiatū īstātiā forte peremptā,ꝛ cōdēnatus est actor in expēsis teneať talis fideiussor ad ipsas expensas,dicasq̄ nō ſm Bal.multū elegāter loquētem in cōsi.suo.cclxxij.incip.proponitur q̄ quidaz in.ij.volu.quem videas:qō est nota.verbum,cuius contrariū prima fronte videretur dicendum.

314 ¶ Prohibitio alienatiōis facta heredi p testatorē vel talis prohibitio facta in alia dispōne:lz displiceat sepe illi cui facta est talis phibitio:tñ qñq̄ talis phibitio est summe vtilitatis ꝛ emolumenti:nā si ex forma legis vel statuti bona ipsi prohibiti alienare ex aliqua causa deberēt cōfiscari talia bona phibita alienari nō poterunt cōfiscari eo q̄ res phibita alienari nō pōt deuenire in fiscuz.ita dixit Bar.in.l.imperator.ff.de fideicō.lib.quē refert ꝛ sequit Alexā.in consi.xxiij.incip.oportune ꝛsideratis.in.iij.col.in.j. volu.ꝛ Ludo.ro.in.l.si cōstāte.in.§.fi.ff.so.mat.ꝛ Ange.de are.in trac.suo malefi.inverbo,ꝛ eius bonapublicamus.in.iij.char.ver.ꝛ no.q̄ facta dicta publicatione ꝛc.ꝛ Soci.in cōsi.suo.cxxj.inci.premittenda ꝛc.in.iiij.col.in.iij.volu.ꝛ idem voluit Par.in.l.si quis in tantā.in.iij.col.versi.quero an dñs teneatur.C.vñ vi.vbi dicit q̄ qñ alienatio est prohibita fauore alterius tūc etiam quis delinquendo nō alienat.quod dictum refert ꝛ sequitur domi.Fran.de are in cōsi.suo.xiiij.incipi.viso ꝛ diligenter.in.vj.colū. Pro predictis etiam facit.nam iura que non possunt in extraneum heredem transire nō possunt etiam transire in fiscū qui habetur loco extranei heredis.l.iura libertorum:ꝛ ibi Barto.ff.de iure patrona.l.eorū.ff.ad.l.iuliam maiesta.ꝛ voluit Alexan in.d.cōsi.xxiij. incipi. oportune ꝛconsideratis.in.iij.colū.in.j.volu.vbi etiam allegat alia iura ad hoc.ꝛ Soci.in.d.cōsi.in.iij.colum.in fi.Item ad predicta facit etiam:nam in gñali alienatione vel obligatiōe nō veniunt ea que sunt sub pena prohibita alienare vel obligare ſm Barto.et alios in.l.codicillis.in.§.instituto filio.ff.de lega.ij.et in.l.obligatione generali.ff.de pig no.et nota.Specu.in titu.de

pigno.§.j.ad fi.in versi.nunquid ꝛc.ꝛ Bal.in.l.j.per illum text.C. que res pigno.obliga.possunt ꝛ in.l.voluntas.ad fi.C.fideicommiſ.ꝛ in.c.imperialem.in.j.colum.de prohibi.feu.alie.per Federi. ꝛ Ange.in auſ.de reſtitu.ꝛ ea que parit.in princip.ꝛ Alexand.referens predictos ad hoc in conſi.ſuo.clxvij.incip.requiſitus ꝛc.in princip.iij.col.ꝛ in conſi.cccclxxj.inci.ſuper primo queſito.in fi.iij. colum.ꝛ voluit Ludo.roma.in conſi.ſuo.clxvj.incipien.viſo diligenter.in.ij.colum.in versi.ij.probatur: aduertas tamen quia illud quod dixi quod res prohibita alienari nõ poteſt deuenire in fiſcum propter publicationem bonorum,poteſt limitariꝛ reſtringi niſi perſone ad quas peruenire debet talis res prohibita alienari defeciſſent:qꝛ deficientibus illis perſonis deficit phibitio alienationis.in.l.quotiens:ꝛ ibi Bal.C.de fideicõmiſ.ꝛ in.l.qui filiũ. in prin.ff.ad trebellia.ꝛ hẽ in.l.filiuſſa.in.§.diui.ff.de lega.j.ꝛ facit l.adigere.§.q̃uis.ff.de iure patro.ꝛ.c.cum ceſſante.de appella.cũ ſimi.ꝛ ideo defectis illis propter quos erat facta prohibitio alienationis teneo q̃ tunc confiſcatis bonis illius prohibiti alienare tranſibunt in fiſcum argu.dictorum iurium quod eſt multum nota.in hac materia.de qua limitatione vide in argu.dicta per Soci.in cõſi.ſuo.liij.incip.in p̃senti cõſultatiõe ꝛc.in.v.colũ.ver.preterea dato ꝛc.Limita etiã predicta nõ habere locũ in dñiovtili qꝛ res prohibita alienari nõ poteſt deuenire in fiſcum eſt verum quo ad dñium directum ſed ſecus eſt quo ad vtile dñium qꝛ tunc vtile dñium bene tranſit in fiſcum.ita dixit Egi.bellame.in cõſi.ſuo. xxiij.incip.quidam baſtardus ꝛc.in.j.col.ad qõ alle.plura de quibus ibi per eum:attñ credo q̃ ſi dñs rei vel teſtatoꝛ prohibuiſſet etiam alienationem vtilis dñij q̃ tunc eodem modo bona prohibita alienare nõ deuenirent in fiſcum etiam quo ad vtile dñium p iura ſuperius allegata.An autem quãdo eſt prohibita alienatio fit prohibita pignoris obligatio:vide Barto.in.l.qui habebat.ff. de lega.iij.ꝛ in.l.in quorũ.ff.de pigno.ꝛ in.l.fin.C.de rebus alien. nõ alie.et Abb.in.c.j.de pigno et circa hanc materiam alienationis prohibite:vide Jaſ.in.l.ſi ſtipulatus fuerim.in.§.cum ſtipulamur.in antepe.colum.ff de verbo obli.Hippolytus de Marſilius Juris Utriuſq̃ Doctoꝛ Bononienſis.

315 ¶ Acceptatio in aliquibus caſibus eſt magni effectus et importantie vt oſtendidi in repe.mea l.de vnoquoq̃.ff.de re iudica.in xxx.char.in prin.in ver.Item vltra premiſſa ſcias q̃ ſi citatus ꝛc. Et in repe.mea rub.C.de proba.in.xxv.colum.verſi.Item ſcias q̃ cõfeſſio ꝛc.de quo etiam per Soci.in fallentia.lxiij.in princi.ꝛ in fallen.lxix.in princip.ꝛ infra in ſingulari.cccxxix.incipi.plures ꝛc.circa me.Sed vltra ea que ibi dixi ſcias:q̃ licet teſtis examinatus poſſit corrigere dictum ſuum ante aperturam proceſſus ꝛ anteq̃ loquatur cum parte:ſm Jnno.in.c.cum dilecti.de accuſa.et glo.in.§.illud tm̃.in ver.nõ habebit in auſ.de teſti.ꝛ Bald.in.l. preſbyteri.in.j.colum.C.de epiſ.ꝛ cleri.ꝛ voluit Jaſ.in.l.quicquid aſtringende.in.v.colum.ff.de verbo obli.hoc tñ limita ꝛ intellige niſi talis rẽſio vel teſtificatio teſtis fuerit per partem acceptata, nam tunc teſtis nõ poterit reuocare dictum ſuum niſi probato error. Jta no.dixit Bald.in.l.gallus.in.§.j.ff.de libe.ꝛ poſthu.qõ dictum refert ꝛ ſequitur do.Alexã.in.d.l. quicquid aſtringende. ꝛ illud etiã refert et ſequitur Jaſ.ibidem qui dicit q̃ idem volnit Ludo.ro.in.l.j.in.§.ſi quis ſimpliciter.ff.de verbo.obli.ꝛ in conſi. ſuo.ccccxxxiij.inci.quo ad primũ ꝛc.in fi.ꝛ Aleran.in cõſi ſuo.xc. incip.fere oĩs vis huius ꝛc.in.j.volu.ꝛ in cõſi.ſuo.xcij.inci.viſo ꝛ oportune ꝛc.in vlti.colũ.in.v.volu.Tene menti qꝛ ſm domi.Alexan.in.d.l.quicquid aſtringende eſt no.in practica.ꝛ ibi dicit Jaſ. q̃ iſtud eſt dictum famoſum in palatiis.An autem ꝛ qñ teſtis poſſit corrigere vel emendare dictum ſuum.vide Alexan.ꝛ Jaſ.in.d. l.quicquid aſtringende.in vlti.col.

316 ¶ Accipe no.ꝛ vtilem cautelam contra fiſcum ad excludendum eum a bonis banniti.vel deportati ex aliqua cauſa.nã ſi times q̃ fiſcus bona tua inuadat ex aliqua cauſa facias donationẽ cã mortis bonorum tuorum vxori tue.Poſtea ſi cõtingat q̃ ſis poſitus in banno eris ꝛ perſone,vxoꝛ poteritdefendere talia bona ſibi donata ne veniant in fiſcum.Nam iſte bannitus quo ad ciuitatem ſuam vnde exulat patitur tale exilium quo maius non reperiꝛ: et ideo talis donatio tanq̃ ex morte mariti cõfirmatur ideo vxoꝛ tali caſu poteſt bona defendere a fiſico dummodo proceſſum ſit ad plenam traditionem,ꝛ tamen maritus ita bannitus poſſet dictam donationem reuocare vt eſt text.vnicus ꝛ ſingularis in iure in.l.ſed ſi moꝛs.ff.de donatio.inter virum ꝛ vxoꝛem.Jta ad literã dixit Bald.in.l.penulti.in.ix.colum in verſicu.quero quidam timens ꝛc.C.de executio.rei iudica.et ibi ſubdit quod ſi fieret reuocatio talis donationis ſequuto banno:quod tamen etiam tali caſu fiſcus non habebit bona:ſed immo remanebunt ipſi marito: quia non fuerunt incluſa in cõfiſcatione:allegat ad hoc.l ſi deporꝛtati ſeruo.ff.de lega.iij.et hanc doctrinam et cautelam referꝛ ſequitur Jaſ.in.l ſi ſtipulatus fuerim.in.§.cum ſtipulamur in pe. colum ff.de verbo obliga.et dicit q̃ idem tenet Bald in.d.l ſed ſi moꝛs.ff.de donatio.inter virum et vxo.Pro quo etiam allegat.l. res vxoris.C.eo.Item ſubdit etiam Jaſ.et dicit q̃ hanc doctrinã Bald.refert et ſequitur pro ſingulari Paul.de caſtro.in.l.poſt cõtractum.in fi.ff.de dona.tu dicas q̃ illam etiam refert et ſequitur Alexan.in.d.l.ſed ſi moꝛs:et idem tenet Barto.in.d l.res vxoris: vide tamen in materia Ange.in auſ.de trien.et ſemiſ.in.§.illud quoq̃.in princi.ꝛ tex.in.l.j.et ibi docto.C.de iure fiſci lib.x.et Jaſo.in.§.item ſi quis in fraudez.in.xv.colum.inſtitu.de actio.Hippolytus de Marſi.J.U.D.

317 ¶ Filiorum appellatione cõprehenduntur maſculi ꝛ femine.l. ſi ita ſcriptum.in prin.ꝛ ibi Barto.ff.de lega.ij.et in.l.ſi quis ita. in prin.ff.de teſt.tute.ꝛ in.l.qui duos.ff.de lega.iij volvit Bald. in.l.j.C.de legi.heredi.Bal.ꝛ Alexan.in.l.ſed ſi hac.§.liberos.ff. de in ius voca.Pau.de caſtr.in cõſi ccclvj.ꝛ in cõſi.cccly.et in conſilio.lxxvij.Jſtud tñ intellige verũ eſſe ꝛ locum habere in materia fauorabili,ſecus autem in odioſa:vt in.l.j.§.ſed ſi incertũ.ff.de vẽ. in poſſeſ.mit.ꝛ voluit Barto.in.d.l.ſi ita ſcriptum.Item iſtud eſt verum niſi ex coniecturis colligatur mens teſtatoris contraria vt ſi teſtatoꝛ plus affectionis habuit ad maſculos quam ad feminas ſm Bal.in ꝛſi.ſuo inci.in chriſti nomine amen: Quia allegatiões ꝛc.ꝛ Alexan in.l gallus.in.§.quidã recte in vlti.colũ.ff.de libe.et poſthu.ꝛ Soci.in cõſi.xlix.incip.Capio primum ꝛc.in.v. colum.ꝛ in cõſi.xxxvj.incip.recte ꝛ mature ꝛc.circa fin.Item etiam intellige predicta eſſevera niſi ſtatutum ſit in loco quod extantib⁹ agnatis femina non ſuccedat.Quia tunc inſtitutio filiorũ facta a patre, intelligitur ſm mentem ſtatuti:vez de maſculis tm̃,non ſi ſit facta ab extraneo.Jta no.dixit Pe.de ancha.in l.tres fratres.ff. de,pac.quem refert ꝛ ſequitur Alexã.in.l.gallus.in.§.quidam recte.in fi.ff.de lib.ꝛ poſth.ꝛ in cõſi.ſuo.ccclix.inci.viſo teſtamẽto ꝛc. in.j.colũ.ꝛ in conſi.cccxcvj.incip.circa hanc dubitationem.in.xij. col.de quo etiam per Soci.in cõſi.xxxvj.incip.recte ꝛ mature ꝛc. in fi.ꝛ in cõſi.xlix.incip.Capio primum ꝛc.in.v.col.ꝛ per eundem Soci.in cõſi.lj.incip.viſa facti narratione.in.vj.ꝛ.vij.colũ in.iiij. volu.ꝛ per eundem Soci.in cõſi.lxxiij.incip.capiẽdo ꝛc.in iij.col. in fi.in eo.iiij.volu.ꝛ in.l.heredes mei.in.§.cum ita.ff.ad trabel.in vlti.char.in vlti.q.Et Deciũ in cõſi.ccxcix.incip.in cauſa in fi.iiij. col.ꝛ in cõſi.cccxvj.incip.in caſu.in pe.col.Ad que vide etiã dicta per Jaſ.in.l.ij.in.lxxiij.colũ.poſt me.C.de iure emphi.ꝛ dicta per Pau.de caſt.in cõſi.ſuo.lxxix.incip.caſus iſte frequẽter cõtingit. ꝛ per do.Ant.in cõſi.ſuo primo incip.viſo puncto ꝛ queſitis.in.j. col.ꝛ per Barto.in.l.vt iureiurandi.in.§.ſi liberi.in.ij.colum.ff.de oper.lib.an aũt appellatione filiorũ veniant nepotes ex filiis: vide Alex.in cõſi.xvij.incipiẽ.ponderatis his ꝛc.in.j.ꝛ.ij.colũ.in.v. vol.ꝛ ibi.in cõſi.xxix.inci.pſpectis.ꝛ Raph.cu.ĩ cõſi.lxix.inci.blaſius.in.iij.colũ.verſi.ſupereſt.ꝛ Raph.fulg.in conſi.lxxvij.incip. ſuppoſito ſtatuto.in.j.col.ꝛ per do.Philip.deciuz in conſi.xv.in j.ꝛ.ij.col.ꝛ ibi in penul.col.

318 ¶ Fui rogatus a iudice maleficiorũ huius ciuitatis externa die vt deberem videre qua pena ſint puniendi iſti zuntatores moderni qui vadunt per diuerſas partes et vendunt aliquam gemmam falſam ꝛ minimi valoris magno precio fingendo illam fuiſſe dero batam pape vel imperatoꝛi:vel alteri magno principi.cui reſpondidi quod predicti zuntatores tanq̃ fures puniuntur:ꝛ etiã acri⁹ per.l ſaccularij.in prin.ff.de extraoꝛ.cri.ibi,plus q̃ fures puniendi ſunt ꝛc.Et oſtendidi ſibi do.Joan.bapti.de ſancto Seueri.hoc expreſſe tenentem.in repe.ſua.l.cunctos populos.in.x.char. in.j. col.circa prin.C.de ſum.tri.ꝛ fide catho.vbi etiaz alia iura allegat de iſtis zuntatoꝛibus.

319 ¶ Hora in inſtrumẽtis ꝛ reſcriptis vel in ſimilibus eſt maxime importantie ꝛ effectus:nam facit quod vnuz dicitur prius altero. ſm gl.in.l.ſi ex pluribus.in.§.fi.ff.de ſolu.quam extollunt docto. pro ſingulari.in pluribus locis.quos refert.d.Feli.in.c paſtoralis.in.iij.colum.in verſi ratione vnius hoꝛe extra de reſcript.vbi plura ponit circa hanc materiam hoꝛe vel certi tẽpoꝛis circa quã materiam teneas menti qõ ſi collatio beneficij ſit facta a papa vni ꝛ ab ordinario alteri eadem die q̃ hoc caſu collatio pape preferꝛ vt in.c.ſi a ſede.de preben.in.vj.attamen ſi in collatione ordinarij ſit oppoſita hoꝛa certa collationis facte ꝛ in collatione pape non ſit appoſita hoꝛa.prefertur collatio ordinarii collationi pape.Jta no.dixit Soci.ex pluribus iuribus ꝛ rationibus.in.l.j.in.ij.colũ. ff.ſolu.ma.quem refert ꝛ ſequitur do.Philip.decius.in conſi.ſuo clxix.in vlti.col.pro quo faciunt optime dicta per Feli.in.d.c.paſtoralis de reſcrip.in.iij.col.Ad que vide etiaz Soci.in conſi. ſuo lxvij.incip.eadem die ꝛc.per totum.

320 ¶ Sepe contingit q̃ partes contrahentes vnã fingunt ꝛ aliud faciunt ꝛ circũueniunt iudicẽ ad interponẽdũ decretuz ſuum tali ſcti:ꝛ ideo ſcias ꝛ perpetuo tene menti q̃ ſi iudex reperit ſe deceptum in interpoſitione decreti põt proprio motu ex ſuo mero officio illud reuocare.Jta ſingu dixit.Joan.and.in.c.conſultationibus.de offic.deleg.in nouella quem refert ꝛ ſequitur Bald in c.i.in.v.colum.in fi.de mili.vaſal.qui cõtu.qõ eſt no.Et idẽ etiam vi velle ipſe Bal.in.l.vnica.in.iij.col.ver.ſequitur quartuz mem-

brum

brum.C.de cõfeſ. Pro quo faciũt dicta per Inno.in.c.dilecto de verbo.ſigni.quem refert ꝛ ſequit Ludo.roma.in cõſi.ſuo.ccccliij. incipi.in re pſenti ꝛc.in.iij.colũ.ꝛ faciũt etiam que dixi ſupra in ſingulari.xvij.incipi.quotidie ꝛc.ꝛ que dixit do.Philip.decius in cõſi.ſuo.clxxx.incipiẽ.viſa ꝛc.in.v.ꝛ.vj.colum. Hippolytus de Marſilijs Juris Utriuſq; Doctor Bononienſis.

321 Credo te ſcire q̃ emptio fundi vel domus vel alterius rei rumpit locationem iam factam de ipſo fundo,domo vel alterius rei. Adeo q̃ ipſe emptor poteſt expellere cõductorem cum nõ teneatur ſtare tali locationi niſi aliter ſit cõuentum inter ipſum emptorem ꝛ venditorem. Ita probatur in.l.emptorem.C.loca.ꝛ in.l.nihil.§.fi.ff.de lega.j.ꝛ in.l.qui fundum.ff.loca.ꝛ in.l.arbores.§.j.ff. de vſufruct. Liulianus.§.penul.ff.de actio.emp.cum ſi. Attñ cautela eſt pro cõductore colono vel inquilino:vt non poſſit expelli ab emptore fundi:vel domus vel alterius rei:naz cautela eſt vt talis cõductor tempore cõductionis per obſeruãtiã cõtractus recipiat obligationẽ omniũ bonorũ locatiõis:q̃ tũc cũ habeat ius in re illa ſibi locata ꝛ obligata pro obſeruatiõe cõtractus nõ poterit expelli per ipſum locatorem:nec etiam per ſingularẽ ſucceſſorem. Ita dixit Bart.in.d.l.emptorem.C.de loca.vbi dicit ſtante tali obligatiõe in cõtractu locationis colonus vel inquilinus poterit dicere emptori ego habeo ius in re:ꝛ ſic nolo inde diſcedere donec mihi ſatiſfiat de pena vel de intereſſe meo cum hec res iam ſit mihi obligata:ꝛ ita dicit ſe iam obtinuiſſe de facto.et ſubdit q̃ cum caſus occurriſſet fecit facere proteſtationem a conductore emptori vt diceret ſe detinere rem pro obligatiõe ſibi facta etiam ideo eum nõ inquietaret:ꝛ idem dixit ipſe Barto.in.l.j.§.quod ait pretor.ff.de ſuperficieb⁹ ꝛ in.l.ſi creditor.§.fi.ff.de diſtra.pign. ꝛ in.l.filio.§.ſi vir.ff.ſolu. matri.ꝛ in.l.qui fundum.ff.loca.ꝛ in.l.ſi ea lege.C.de cõdi.ob cau.et in.l.ſi ita quis in.§.ea lege.ff.de verb. obli.et idem dixit Abb.in.c.fi.ne prela.vices ſuas.ad que in materia vide etiã Barb.in.c.ppter ſterilitatẽ de loca.ꝛ in repeti.c.Raynaldus in Joannina.in.xlvj.char.extra de teſta.ꝛ Ange.in.l.pretor.§.hac actione.circa fi.ff.vi bo.rapto.ꝛ Bald.in margarita ſua in verbo colonus.in.ij.verſi.ꝛ Soci.in cõſi.ſuo.xcix.inci.in cauſa eximij ꝛc.in vlti.colum.vbi videas.ꝛ vide etiã Pau.de caſtr.in.l. qui merces in.§.j.ff.loca.ꝛ Jo.de imol.in.l.filiuſſa.in.§.diui.ff.de lega.j.ꝛ in.l.qui abſenti.§.j.ad fi.ff.de dona.ꝛ oĩno vide Jaſ.in.l. quotiens.in.vij.colum.ver.vndecimo ꝛc.ꝛ de rei ven.et vide Jaſ. oĩno in.§.itẽ ſi quis in.xviij.col.poſt me.inſti.de actio.ꝛ Soci.in conſilio.ſuo.xxix.incipiẽ.viſis duabus ꝛc.in vlti.colum.circa fi.in iiij.volu.vbi omnino videas.ꝛ in cõſilio.xc.inci.viſis in.j.ꝛ.ij. col. in dicto quarto vol.Et in cõſi.ſuo.xvij.incip.capio primam in pe. col.in.iij.volu.Et vltra predicta teneasmenti quod non ſolum in caſu predicto colonus vel inquilinus nõ poteſt expelli ab empto re rei niſi ſibi ſatiſfiat:vt dixi.Sed nec etiam cõductor qui cõfecit expenſas vtiles põt expelli a ſingulari ſucceſſore niſi primo ſint ſibi ſolute tales expenſe:etiam ſi talis cõductor expellaꝫ propter penſionẽ non ſolutã. Ita dixit Soci.in cõſi.ſuo.xv.inci.viſis predictis ꝛc.in.vj.col.in fi.vbi ad hoc allegat.l.dñs.§.j.ꝛ.l.colonus.in prin.ff.loca.ꝛ.l.pe.eo.tit. Item alleg.etiam.l.colonus.ff.de vi ꝛ vi arma.ꝛ alia alleg.de quibus ibi per eum.que omnia tene mẽti: q̃ ſunt quotidiana.ꝛ ſepe de facto cõtingũt:ꝛ hic ꝛ alibi:ꝛ vide que dixi.j.in ſingulari.ccccxlviij.inci.rei ſue ꝛc.

322 Juramentum in ſupplementum probatiõis nõ defertur niſi precedat ſemiplena ꝓbatio vt plene tradunt docto.in.l.in bone fidei.C.de rebus creditis.ꝛ in.l.admonendi.ff.de iureiu.ꝛ in.l. manifeſte eodem titu.de quo etiam dixi ſupra in ſingulari.lxxxiij. incip.in ore vulgi ꝛc.Scias tamen quod eſt dare caſum in quo defertur iuramentum nulla precedente ſemiplena probatione. Qui caſus eſt ſi facta eſt probatio:quod ego mutuaui tibi pecuniam non tamẽ eſt probata quantitas,certe hoc caſu potero petere q̃ mihi deferatur iuramentum de quantitate:et ſtabitur in hoc iuramento meo. Ita ſingulariter dixit Rayne.de forliuio.in.l.prima.ff.de in litem iurando:quod dictum pro valde notabili refert ꝛ ſequitar domi.Bartho.cepo.in cautela ſua.ccx.incipien.aliquis mutuauit.vbi pro hoc dicto allegat nonnulla iura:ꝛ dicit q̃ Rayne. de forliuio.in.d.l.j.credit q̃ iudex poſſit refrenare tale iuramentum iuxta illud quod videtur ſibi veriſimile:de quo ibi latius per eum.quod dictum etiam refert ꝛ ſequitur domi. Philippus decius.in conſilio ſuo.cxlvj.in.vij.columna.vbi dicit quod hoc etiaz videtur voluiſſe Barto.concurrentibus alijs coniecturis.in.l.admonendi.in.xij.colum.verſi.quero quid ſi teſtis.ff.de iureiurand. Pro quo dicto ipſe domi.Philippus dicit quod facit text.in.l. titius.ꝛ in.l.creditor.ff. de actio.empti.ꝛ in.l.predijs.§.titio.ff.de legatis.ij.Et quod tradidit Barto.ꝛ alij.in.l.fina.C.de edendo:ꝛ quod notat Innocen.in ſimili.in.c.cum clamor.extra de teſtibus. Tene menti:quia eſt ſingulare verbum in practica:ꝛ multi dicerent contrarium prima fronte. Hippolytus de Marſilijs. Juris Utriuſq; Doctor.

323 Diuturnitas temporis operatur per omnia:preſumuntur ſo e nniter acta.l.ſi filius.ꝛ ibi docto.C.de petitione.hereditа.l.qui in aliena.§.ſed ſi non adierit.ꝛ ibi docto.ff.de acquiren.hereditate.ꝛ notat Bald.Angel.ꝛ Moder.in.l.ſciendum.ff.de verborum obligatio.ꝛ Hoſtien.ꝛ Joannes andre.in.c.albericus.de teſtibus ꝛ Cyn.in.l.emancipatione.C.de fide inſtrumento.de quo etiam per Paul.de caſtro.in conſilio ſuo.l.incipien.in cauſa que vertitur inter reuerendiſſimum ꝛc.in.iij.colum.ꝛ per Alexan.in conſilio.cccxlv.incipien.ponderatis.in penulti.columna.ꝛ in conſilio. cclxj.incipien.viſo.in.iij.colum.ꝛ per Bald.in.c.j.in.vj.columna verſicu.quero ſi apparet ꝛc.de milite vaſallo qui contumax eſt.ꝛ per Soci.in conſilio ſuo.cclxvj.incipien.in cauſa ꝛc.in.xvj.colum. ꝛ per dominum Felin.in.c.illud.in.iij.columna de preſcriptio.et per Soci.in conſilio.xv.incipien.viſis.in penulti.columna.ꝛ per Alexan.in conſilio.lxxix.incipien.circa principium. in. v. colum. in primovolu.ꝛ ibi in conſilio.cxiij.incipien.ſuper primo.in.iij.colum.ꝛ in conſilio.ccxij.incipiẽ.viſo ꝛ oportune.in.ij. colum. ꝛ per Barbatiam in rub.C.qui admitti.in.iij.colum.ꝛ in rubri.de fide inſtrumento.in.xxix.char.in.iij.ꝛ.iiij.colum.ꝛ Alexan.in conſilio ccclxj.incip.viſo.in.iij.colum.ꝛ per Lud.roma.in cõſilio ſuo. cclij. incipien.pro deciſione.in.ij.colũ.ꝛ in conſilio.cclxxv.incip. quod primum.in prima colum.ꝛ per Jaſo.in repetitio.l. admonendi. in.xcj.colum.de iureiuran.ꝛ per dominum Philippum decium. in conſilio ſuo.clij.incipien.in cauſa.in vltima colum.ꝛ in conſili. xxxvj.in.ij.ꝛ.iij.colum.ꝛ vide infra in ſingulari.cccclxxvj.incipien. late ſatis ꝛc.Tene tamen menti perpetuo q̃ mandatum ad vendendum,emendum,compromittendum vel ad ſimilia nunquam preſumitur ex diuturnitate temporis etiam ex curſu centum annorum niſi probetur ſm Bald.in.l.ij.C.ſi ex falſo inſtrumento.in verſicu.quero quid ſi dominus ꝛc. Et Bald.in.l. prima. C.de rebus alienis non alienan.quem refert ꝛ ſequitur Alexan.in conſilio ſuo.cccxlv.incipien.ponderatis ꝛc.in penult.colum.ꝛ in.l.ſciẽdum.ff.de verbo.obligatio.ꝛ in.l.qui in aliena.in princip.ff.de acquiren.heredit.quos refert ꝛ ſequitur domi.Philippus decius. in conſi.ſuo.xxxvj.in.iij.colum.in princi.ꝛ in conſi.ſuo.xlij.in. vij. colum.verſi.aggredior igitur.ꝛ in conſi.cxcix.inci.viſis ꝛc.in.j. colum.Et voluit Soci.in cõſi.lxxx.inci.in.q.ꝛc.in.ij.col.in.iij.vol.ꝛ ibi in cõſi.xlvj.inci.in cauſa.in.ij.col.ꝛ Alexã.in cõſi.cxcj.inci.perſpecto.in.ij.col.in.vj.volumi.ꝛ domi.Phili.decius.in cõſi. ccxv. inci.in cauſa.in.j.col.ꝛ in conſi.ccxcvij.incipien.non patitur.in.ij. colum.ꝛ Alexan.in conſilio.xxxv.incip.conſideratis.in.j. colum. in.vij.volumi.ꝛ do.Fran.cur.in cõſi.ſuo.xlix. inci. recolende memorie ꝛc.in.vj.col.ꝛ vide omnino do.Fran.cur.in cõſil.ſuo.lxxvij. inci.ſuper notitijs.in.ij.ꝛ.iij.col.vbi tenet contra dictum Bald.ꝛ ſequaciũ.in.d.l.ij.C.ſi ex fal.inſtru. Q̃ eſt no.vide tñ do.Philip. decium in dicto cõſi.ſuo.xlij.in pe.col.circa prin.vbi videt hoc dictum limitare.Et adde q̃ ex diuturnitate temporis non preſumitur quod in contractu interuenerit cõſenſus propinquorum. Ita dixit Bal.in.l.ij.C.de legiti.heredi.ꝛ Ludo.roma.in.l.ſciendum. in.xiiij.col.ff.de verbo.obli.de quo latius per Alex.in cõſi.ccxviij. incip.ponderatis.in.ij.col.in.v.volu.ꝛ adde etiam quod iſta exceptio mãdati poteſt quãdoq; opponi etiam poſt ſniam: q̃ reddit indicium retro nullum. Ita dixit Alex.in cõſi.cxlvij.inci.viſis dubitationibus.in.j.col.in.vj.volu.

324 Mulier licet in dote cõfeſſata preferatur creditoribus probantibus debitum per ſolam confeſſionẽ:q̃ in pari cauſa potior eſt cauſa dotis.l.in ambiguis.ff.de iure do.ꝛ voluit Bal.in.l.aſſiduis.C.qui potio.in pigno.habe.ꝛ doc.in.l.j.ff.ſolu.matri. Iſtud eſt verum niſi alij creditores eſſent creditores ex alia cã.in qua cõcluſio efficaciter preiudicaret vtputa ex cã depoſiti.q̃ tales creditores erunt melioris cõditionis q̃ mulier que innitit ex ſola cõcluſione dotis:q̃ talis cõfeſſio non reputatur ita efficax,cũ exceptio non numerate dotis poſſit opponi vnde nõ ſint in pari cauſa ꝛ ſic ceſſat ratio docto. Ita dixit Alexan.in.l.j.in.vij.col.in verſi. circa q̃ primo adde ꝛc.ff.ſolu.matri.vbi etiã latius loquitur:ꝛ idem tenet ibi do.Fran.de are.quos refert ꝛ ſequitur do. Phili.deci⁹.in cõſi.ſuo.xcvj.inci.viſo puncto ꝛc.in fi.

325 Dixi tibi alſ in.l.pe.in.iij.col.ver.adde do.Pari.ꝛc.ff.de queſtioni.q̃ idem operatur potentia in habitu q̃ operatur potentia in actu.de quo ibi late loquutus ſum:ꝛ ad illam materiam tene menti vnum vltra ibi dicta q̃ ſi maritus bene ꝛ optime verberauit vxorem:q̃ nolebat cõſentire cõtractui fiendo ſi poſtea ex interuallo talis mulier cõſentit preſumitur per metũ cõſenſiſſe:q̃ donec durabit in matrimonio illius viri ſemper metus ille durabit.ita not.dixit Bart.per illum tex.ff.de cõditio.ob.tur.cau.q̃ dictum pro not.refert ꝛ ſequit Jaſ.in.§.quadrupli.in x.col.inſtitu.de actio.vbi allegat Ang.idẽ dicentẽ in.l.ad inuidiã.C.q̃ me. cauſa.hãc tñ doctrinã limitat.ꝛ reſtringit do.Ant.in.c.cauſaz matrimonij.in.ij.col.de offic.delega.vcz niſi qñ ipſa vxor cõſenſit interueniſſent amici ipſius vxoris.q̃ tũc videt q̃ ceſſauerit metus, argu.l.tranſactionem.C.de tranſac.ꝛ ibi Barto.ꝛ argu.glo.ꝛ ibi Barto.in.l.ij.§.que onerande.ff.quaruz rerum actio non datur.

ſed hec limitatio mihi nõ placet modo aliquo ex pluribus,maxime ex ratiõe naturali.Nã ſi mulier ꝙſentit viro ad faciẽdã aliquã obligationẽ poſtꝙ ab eo fuit percuſſa:lz ibi ſint amici nõ tñ facit ſponte,nam ſi in preſentia amicorũ cõtradiceret volũtate mariti: vt ſibi ꝛ perſone fue:nam ſi primo eam percuſſit ſemel ſemotis dictis amicis eam acrius ꝛ durius percuteret:ꝛ ideo mihi nõ placet aliquo modo limitatio do.Ant.ꝛ ꝓpi.mea cõtra.d. Ant. optime faciunt dicta p do.Alex.in ꝙſi.cccxcj.incipiẽ.in cã predicta.in iiij.col.vbi ad hoc alleg.glo.fin.in.c.j.qõ me.cau.que dicit qõ viuẽte viro metus ipſius preſumitur eſſe in vxore.Item adducit etiaz glo.in.c.accedens.de cõuer.cõiuga.adducit etiam Bar.in.l.ij.C. ꝙ me.cau.qui dicit quod ſi aliquis facit aliquid metu tirãni preſumitur durare metus donec viuit tirãnus.ꝛ adducit etiã Inno.in c.ſup hoc.de renũ.vbi dicit qõ vbi apparent ſigna extrinſeca violentie:ꝛ non poteſt apparere de animo tunc ex extrinſecis ſit probatio quaſi dicat ꝙ ſi apparẽt acta extrinſeca violẽtie licet timẽs violentiam inferri faciat animo leto ꝛ iocũdo preſumit tñ per metum facere:nec audiretur volens ꝓbare ꝙ ſponte fecit.ꝛ dicit qõ tũc nõ admittit directa ꝓbatio:ſed indirecta.ꝛ ibi domi.Alexan. ponit exempla:ꝛ dicit do.Alex.in.d.cõſi.qõ illud dictũ Inno.ſequitur Jo.and.do.Ant.ꝛ Jo.de imo.in.d.c.ſuper hoc.in.xvij.et xix.col.de renun.vbi referunt Boatinuz dicentẽ ꝙ ſi filius in ſtudio renũtiat beneficio ſi probat metum fuiſſe illatum a parentib⁹ in patria propter quem renuntiauit non audietur aduerſarius.ſi dicit ſe velle probare per teſtes ꝙ libere ꝛ ſponte renuntiauit, nã teſtes non poterunt videre metum quem intrinſece patiebatur.ꝛ idem dicit Abb.ibi referens Jo.an.ꝛ docto.preallegatos.qui dicunt ꝙ quedam puella rapta ꝛ deſponſata fuit: ꝛ poſtea aufugit ꝛ raptor volebat probare ꝙ tpe cõtracti matrimonij:puella ridebat.Jdeo ſpõte cõtraxerat,dicit ꝙ nõ admittit talis probatio:qz quecunqz ſigna ſint exteriora demonſtratiua letitie:nullius tamẽ ſunt momenti:ex quo apparent ſigna extrinſeca metus,nam animum intrinſecũ nullus mortalis cognoſcere põt.ꝛ multi fingũt ridere qui timent:vnde iura ꝛ docto.volunt ꝙ ſi appareant ſigna metus nõ admittatur volens probare per letitiam metũ eſſe purgatum:quia animus congnoſci non poteſt.Jta dixit do.Alexan. in dicto cõſi.cccxcj.inci.in cauſa predicta ꝛc.Et in cõſi.cccxxiij.inci. in caſu ſupradicto ꝛc.in.iij.ꝛ iiij.col.ꝛ pro ſupradictis optime facit tex.no.in.l.nouiſſime.in ver.quid ſi cõpulſus.ff.quod falſo tuto.aut.Per.quẽ tex.dicit ibi Dyn.ꝙ idem operatur probabilis ſuſpitio tormentorũ ꝙ operatur ipſorum illatio:de quo latius p Alexan.in dicto conſilio.cccxxiij.in.iij.colũ.ꝛ latius per me.in.l.j. in principio.in.x.colum.verſi.alterius inquãtum ꝛc.ff.de queſtio. Tene menti predicta que etiam multum faciũt ad intellectũ. l.ij. C.ꝙ metus cauſa.

326 ¶ Penitentia in delictis re integra operatur vt ille qui proposuit delinquere non puniatur.ꝙ etiã habet locum in aligbus criminibus enormibus:vt eſt crimen falſe monete.nam ille qui proposuit fabricare falſam monetam:ꝛ ad hoc ſe preparauit ſi ductꝰ penitentia deſtitit non punitur ſm Barto.ꝛ doct.in.l.qui falſuz. ff.de fal.ꝛ ego ibi dixi.in.ix.col.in prin.de qua penitentia habetur per ſcribentes.in.l.ſi quis non dicam rapere.C.de epiſ.ꝛ cleri.ꝛ in in.l.j.C.de raptu virgi.in.c.ad abolendam.de hereti.in verſi.ſponte recurrere ꝛc.ꝛ in.l.non prodeſt.ff.de vi bono.rapto.et per gl. in c.apoſtolicos.xij.q.ij.ꝛ in.l.qui ea mente.vbi eſt gloſ. magiſtra.in hac materia penitentie.ff.de fur.Teneas tamen menti ꝙ in committente baratariam nõ habet locuz penitentia etiã re integra. Jta dixit Bald.in.l.ꝛ gñaliter.in prin.ff.de calumnia.quod dicit fuiſſe de facto ſeruatum Florentie:quod dictũ proualde no.refert ꝛ ſequitur Jaſ.in.ſ.quadrupli.in.xij.col.in fi.ver.ꝛ aduerte ꝛc.inſtitu.de actio.qõ dicit eſſe bene ſignandum:ꝛ ſciasqõ in aliquo delicto non habet locum penitentia:quando imponitur ipſo facto vel committitur ipſo iure.Jta dixit glo.no.in cle.ne in agro.in.ſ. quia vero.in verbo ipſo facto:de ſtatu mona.quam glo.ad hoc dixit ſingularem Alexan.in conſi.ſuo.xiiij.inci.viſo ꝛ cõſiderato. in ij.col.in.ij.volu.ꝛ Bal.in aut.habita.in vlti.col.C.ne fil.pro patre. ꝛ Alexan. in.l.qui ea mente.in fi.ff.de furt.ꝛ in.l.ſi inſulam.in.ix. colum.in verſi vndecimo fallit ꝛc.ff.de verbo.ob.ꝛ in.l.j.ff. de his qui notan.infa.

327 ¶ Exceptio non numerate pecunie nõ poteſt opponi ab illo ꝺhente.qui in cõtractu iurauit habuiſſe ꝛ recepiſſe pecuniã ꝛ renũtiauit exceptiõi nõ numerate pecunie.ꝛ ſuper cõtractu apposuit iuramentum ſm Bar.in.l.fi.C.de non nume.pecu.ꝛ in.l.ſi ex cautione eo.titu.ꝛ voluit Bald.in.l.ij.in repe.ff.de iureiur.ꝛ Ange.ꝛ Paul.de caſt.in.d.l.fi.ꝛ in.d.l.ſi ex cautione.vbi firmiter tenent ꝙ quando eſt renuntiatum predicte exceptioni cum iuramento, qõ iſto caſu non poteſt opponi dicta exceptio:ꝛ idem in ſimili tenuit Paul.de caſt.in cõſi.ſuo.ix.incip.viſo puncto ꝛc. Pro quibus faciunt dicta per Bar.in.l.fi.C.qui potio.in pigno.ha.ꝛ per Ange. de are.in.ſ.fuerat inſti.de actio.ꝛ per Joã.de imol.in.l.nemo poteſt.ff.de lega.j.ꝛ facit not.verbum Bald.in cõſi.ſuo.ccccliij.incip. duo rei ꝛc.in.j.volu.vbi dixit ꝙ ex cõfeſſione partis.in qua confitetur ſe habuiſſe et recepiſſe cum renuntiatione exceptio.non numerate pecunie ozij preſumptio iuris ꝛ de iure:cõtra quã non admittitur probatio in cõtrarium niſi p confeſſionem partis aduerſe.aut.ſed iam neceſſe.C.de dona.ante nup.ꝛ in aut.de equali.do. in.ſ.illud cõſi.de quibus omnibus plenius dixi.in ꝙſi.meo.xlviij. inci.in cauſa ꝛ lite ꝛc.in.ij.char.ſcias tamẽ ꝛ ꝓpetuo mẽti habeas ꝙ etiam in tali caſu põt aliquo modo ꝛ via ſubueniri tali cõtrahẽti.qui nõ habuit pecuniã tñ ꝙfeſſus eſt illam habuiſſe ꝛ recepiſſe. ꝛ renuntiauit exceptioni nõ numerate pecunie cum appoſitiõe iuramenti ꝛc.Nam remediũ eſt qõ qñ renuntiatum eſt exceptioni non nu.pecu.ꝛ eſt appoſitũ iuramẽtum hoc caſu poterit opponi exceptio ſimulationis cõtract⁹ vcz ꝙ licet cõfeſſio fuerit facta de recepto cũ renũtiatione ꝛ iuramẽto:tamẽ fuit cõtract⁹ ſimulatus ꝛ non verus ſed fictus.ꝛ hoc caſu iuramentũ nõ obſtabit:qz iuramentum interpoſitum ſuper actu ſimulato non validat actuz nec ligat iurantem,vt eſt glo.ſingularis.in.l.emptiõe.ad fi.ꝛ ibi Bal. C.plus valere qõ agit.ita dixit Ange.ponens hunc modum.in.l. j.C.de dote cau.nõ nume.quam doctrinã ꝛ cautelã refert ꝛ ſequitur pro ſingulariſſima.d.Jaſ.in.ſ.fuerat.in.xxij.col.ver.aliud ſingulariſſimum ꝛc.inſtitu.de actio.ꝛ dicit ꝙ de veritate glo.d.l.emptione debemus omnino videre Bald.in.l.j.C.de oper.liber.vbi Bald.idem tenet,videlicet ꝙ quãdo interuenit iuramentum ſuper contractu ſimulato quod illud iuramentum non obligat iurãtẽ:ꝛ quod non requiritur relaxatio ſiue abſolutio a tali iuramento:ꝛ ibi etiã ponit Bal.ad quẽ ſpectet declarare ꝙ tale iuramẽtũ nõ valeat.an ad epm tm̃:an vero etiam ad iudicem ſeculare:ꝛ etiã Jaſ.vbi ſupra adducit ꝙ plures doc.tenẽtes ꝙ a tali iuramẽto nõ requirat abſolutio ſeu relaxatio.de quibus ibi per eum.

328 ¶ Multi ſunt iudices cõmittentes errores.ꝛ aliquod iniuſtum qui poſtea volunt ſe excuſare ſub ꝓtextu mãdati ſuperioris:ſed vere talis clipeus ſibi non prodeſt in aliquo:eo qz mãdatuz ſuperioris factũ alicui vt aliquid faciat.intelligitur tamen cum cauſe cognitione ꝛ ſeruatis ſeruandis ſm Bal.in.c.ij.in vlti.col. extra de reſcrip.vbi dixit ꝙ ſi papa mandat ſententiam confirmari ꝙ hoc nõ intelligitur velo leuato:ſed cauſa cognita:quia iudicium non procedit ſine cauſe cognitione.de quo ibi latius per eũ.qõ dictuz pro nota.refert ꝛ ſequit̃ do.Phili.deci.in cõſi.ſuo.clxxv.inci. In cauſa falſitatis ꝛc.in.vj.col.vbi ad hoc etiã alleg.Bar.in.l.preſcriptione.C.ſi contra ius vel vti.pub.ego etiam pro hoc dicto vltra do.Phi.adduco Pau.de caſt.in.l.j.C.de executio.rei iudica. Et Bald.in.l.j.in.ij.col.C.ſi propter publicã penſionem.vbi dixit qõ data libera poteſtate iudici procedendi prout ſibi videtur intelligit̃ tñ iuris ordine ſeruato ꝛ ſeruato ſtatutoꝝ conſuetudine:itẽ ſi alicui iudici ſit datum liberum arbitrium debebit tamen ſeruare ordinem iuris per id quod dixit Bald.in.c.j.in fi.de pace iuramen. firman.alꝫ de alodijs.vbi dixit ꝙ verbum libere requirit ordinez iuris.ad quod alleg.Bar.in.l.alio.in.iij.col.in.fi.ff.de alimen.ꝛ ciba.lega.vbi dixit qõ verbum,vide importat arbitrium boni viri: ꝛ facit optime text.in.c.j.in verbo liberã.de offic.ordina.vbi dixit Bald.ꝛ do.Anto.per illum tex.ꝙ ſi datum eſt liberum arbitrium vel libera poteſtas iudici procedendi contra fures,intelligitur tamen precedente diffamatione ꝛ ſeruato iuris ordine.ꝛ faciunt dicta per Petrum de ancha.in conſi.ſuo.clxvj.incip.viſis diligẽter in.j.colũ.ꝛ per Alberi. de roſa.in.iij.parte ſtatutorum.q.xxxvij. incip.an poteſtas ꝛc.Et ibi in.iiij.q.antecedentibus.ꝛ faciunt dicta per Ange.de are.in tracta.malefici.in verbo,metitore di mal dadi.in.iij.char.in ver.quero que ſit pena ꝛc.in fin.ꝛ per Soci. in conſi.ſuo.cxxxj.incip.preſentis conſultationis.in.ij.colũ.verſicu. confirmatio videtur ꝛc.in.iiij.volu.ꝛ per Jaſo.in.l.ij.in.ix.colum. circa medium.C.de iure emphy.ꝛ per eundem.in.l.iij.in princip. ij.col.eo.titu.ꝛ faciunt dicta per do.Catal.in tractatu ſuo' ſindicatus.in verſic.cxxij.incip.adde ꝙ vbi iudex ex forma ſtatuti ꝛc.Et in verſi.cxxxix.incip.adde ꝙ ſi datur arbitrium ꝛc.ꝛ per Alexan. in conſi.ſuo.lxv.incip.habita ſuper contentis ꝛc.in.ij.colum.in.j. volu.ꝛ in conſi.ſuo.l.incip.viſis actis.in.iij.col.in.ij.volu.ꝛ Paul. de caſtr.in.l.certo generi.in.ſ.ſi totus.in fi.ff.de ſerui.ruſtico.predio.ꝛ Modernos.in.l.milites.C.de teſtamen.milit.ꝛ vide Paul. de caſtro.in conſi.cclxij.incip.videtur per predicta ꝛc.in j.colum.ꝛ per domi.Nico millum in repertorio ſuo in litera.P.in.iij.colũ. in vlti.nota.

329 ¶ Plures ſunt caſus in iure ſparſi in quibus confeſſio non nocet confitenti ſaltem ad plenam probationem faciendam vel ad imponendam veram penam delicti:quos hic ſimul reducere ſtatui.vnus eſt caſus in quo confeſſio non nocet confitenti vcz quãdo eſt incidenter facta:ꝛ nõ principaliter.de qua dixi.in.l.j.in prin. in.xv.col.verſi.ꝛ vltra predicta ꝛc.ff.de queſtio.ꝛ in.d.l.j.ſ. diuus antoninus.in.iiij.col.verſi.poſſet tamen huic dicto ꝛc.eo. titu. in quibus locis poſt lecturam meam impreſſam alia addidi. Pro quo faciunt optime dicta per Abba.in.c.ꝛ ſi clerici.in prin.ij. col. de indicijs.Alius eſt caſus in confeſſione contra quaz eſt ſententiatum

tiatum de qua dixi in repetitio.mea rubri.C.de probatio.in.xxv. colum.in versi.vltimo,circa hanc materiam. et in eadem repet.in xxxij.colum.versicu.quinimo ꝛc.et in singulari meo.cclvij.incipiē. nemo audiendus est.Alius est casus,vcz in confessione facta caloꝛe iracundie,de qua dixi in dicta repe.mea rub. C. de probatio. in.xxij.colum.post medium.ver. Item adde quod requiritur ꝛc. de quo etiam latius per Jaſ.in.l.ſi filiam.in penulti. col.C. de inofficio.testa.Alius est casus, vcz in cōfessione facta in criminalibus sub spe gratie promisse.De qua dixi in singulari meo.ccj. incipien.in confessum,ꝛ in dicta repe.mea rub.C. de proba. in.xxv. colū.in versi. Item scias qō confessio debet esse pura ꝛc.ꝛ in.l.j.in §.questioni.ante fi.ff. de questioni . vbi etiam aliqua addidi post impꝛessionem ipsius lectu.Alius est casus in cōfessione facta per toꝛturā quādo nō pꝛocesserūt legitima indicia,vel nō fuerunt seruata seruanda,de qua satis dixi in.l.j.in prin.in.vj.colum.versi.j. enim.ꝛ in.l.penulti.in.ij.col.ver.modo ꝛ redeundo.ff. de questioni.Alius est casus vcz in cōfessione impossibili, de qua dixi in.l.j. in princ.in.xiij.colū.versi.de confessione autem impossibili ꝛc.ff. de questio.et in.l.fi.in.vij.colū.in ver. Item etiam adde qō si confiteoꝛ ꝛc.eo.titu.Et in repeti.mea rubri.C.de proba.in.xxij.colū. versi.requiritur etiam ꝛc. Alius est casus,vcz in confessione sine causa,siue loquamur in ciuilibus, siue in criminalibus. De quo dixi in.l.j.in.§.preterea.in.xvj.colū.in ver.Item pꝛo predictis ꝛc. ff.de questio.ꝛ in singulari meo.ccxix.incipien. obligatio ꝛc. et in dicta repe.mea rubri.C.de proba.in.xvij.colū. ver. nam primo ꝛc. De quo etiam per Pau.de castro.in.l.j.ff.de confes.in versi.est et alia ꝛc. Alius est etiam casus in confessione facta,sed nō accepta ta per partem.de qua dixi in dicta repe.mea rubri.C.de probatio. in.xxv.colū.in versi.Item scias etiam ꝛc.ꝛ in repe.mea.l. de vnoquoq;.in.xxx.char.de re iudicata.Et supra in singulari.cccxv. incipien.acceptatio.Alius est casus in confessione etiam spōtanea facta in criminalibus que non nocet nisi per ipsum cōfitentem sit sepius reiterata ſm Rapha.cuma.in consilio suo. cxxxviij. incip. hoc maxime in.ij.colum.in versi.quantum ad primum ꝛc. Ad qō vide etiam Barba. in cōsilio.lxx.in.iij.colum.in.iiij. volu . Alius est casus,videlicet quādo sunt tres iudices delegati . ꝛ cōfessio est facta solum coram duobus ex illis.de qua dixi.§.in singula.cccix. incipien.habuisti a me ꝛc.vbi vide.Item alius est casus in confessione non iurata que non probat nec nocet cōfitemti ſm do. Anto.in cōsilio suo.xxj.incipien . Viso puncto ꝛ quesito in versic. ad scōm. Ad qō allegat plura iura de quib⁹ ibi per eū,pꝛo quo faciūt optime que dixi supra in singulari.ccxiij.incipiē.ad validitatē ꝛc. Alius est casus, videlicet in illo qui confessus est se fecisse homicidium ad suam defensionem.de qua dixi in singula.meo. clxxxv. incipien.Confessio inquisiti ꝛc.et in.l.repeti.in.vij. colum. versic. quartus est casus ꝛc.ff.de questioni.Item alius est casus in eo qui confessus est se commisisse delictum,nam nō debet puniri probato quod illud fuit ab alio commissum,etiam si cōtra confitentem fuerit lata sententia.Ita dixit domi.Flor.in.l.ait lex. al's inci. inde neratius in.§.si quis hominem.post princi.ff.ad leg. aquiliaz. Alius est casus, vcz in confessione facta coram tabellione absq; presentia iudicis vel etiam coram iudice non sedente pꝛo tribunali,de qua dixi in.l.j.in prin.in.iij.col.in versi.ꝛ hanc partem ꝛc. ff.de questio.et in.l.de minoꝛe.in.§.plurium.in.ij.colum.in versi. et facit glo.ꝛc.De quo etiam per Alexan.in consilio.xxx.incipiē. ex allegatis ꝛc.in.j.colum.in.vij.volumi.Alius est casus,vcz in cō fessione nō probata seu nonverificata que non nocet cōfitenti.de qua dixi in.l.j.in princi.in.xij.colum.in ver.ꝛ primo si cōfessio ꝛc. et in repe.mea rubri.C.de probatio.in.xxij.colum.in fi.in ver.modo vltra predicta ꝛc. Alius est casus,vcz in confessione non verisimili que nō preiudicat confitēti de qua dixi in.l.j. in princi. in.xv. colum.versi.quo autem ꝛc.Et in.l.de minoꝛe.in prin.in.x. colum. in prin.versi.an hoc habeat locum ꝛc.ff.de questioni.ꝛ in dicta repe.mea rubri.C. de probatio.in.xxiiij.colum. versi. Item et vltra predicta ꝛc.vbi late loquutus sum in materia . Item alius est casus in cōfessione facta extra iudicium que nō nocet ad plenā probationem vt dixit glo.in.l.penul.C.de inter.matri.ꝛ in.l.quoniā. ff.de infa.ꝛ voluit domi. Paris de puteo in tract.sindica.in.xcvj. char.in.ij.colum.ver.quia cōmuniter dicitur ꝛc. Alius est casus, vcz in cōfessione facta per metum.tex.est ꝛ ibi Bald.ꝛ docto.in.l. nec si volēs.C.de lib.causa.ꝛ voluit Bald.in.l.ij.C.quod met.causa.Alius est etiam casus,vcz in confessione facta extra tempus. Nam si reus cōfitetur maleficium etiam notoꝛium post lapsum tē pus datum ad inquirēdū per statutū ex tali cōfessione nō poterit cōdemnari.de qua cōfessione dixi in.l.j.in prin.in.xv. colum. ver. adde etiā.ff.de questio.ꝛ vide etiā do.Frā.de are.in.c.cū.P.in.vj. colum.de accus ꝛ Alex.in.l.nō tātum.in pe.apostil.ff.de appella. et vide tex.in.l.si postq̄.ff.de fideiusso.ꝛ Bald. in.l. querela.C. de fal.ante fi.ꝛ Bal.oīno in.l.si pene.in fi.ff.de cōdi.inde . ꝛ vide etiā que dixi in singu.meo.lxxxiij.incip.in oꝛe ꝛc.in vltimis verbis.Et vide etiam alium casum quem posui in.l.edita.in prin.in vlt. col. in ver.ꝛ teneas mēti.ff.de questio.ꝛ alios etiā casus in quibus nō valet cōfessio, vide per me in practica mea causarum criminaliū. in.xxiij.xxiij.xxv.ꝛ.xxvj.char.vbi latissime loquutus sum,ꝛ vide oīno Alexā.in cōsi.xxx.incipiē.ex allegatis ꝛc.in.ij.colū.in.vij.volu.vbi not.loquitur in materia cōfessionis,ꝛ inter cetera dicit qō cōfessio facta coꝛā incōpetēti nō valet etiā nec cōfessio extraiudicialis,ad qō allegat iura de quibus ibi per eū.Tene mēti p̄dictos casus nota.in materia cōfessionis,quos simul volui reducere,pꝛo minoꝛi laboꝛe studentium.

330 ¶ Si bene sis memoꝛ dixi tibi.s.in singulari. lxxvij. incipiē. patiētia ꝛc.qō patiētia cum taciturnitate inducit cōsensuz,ad quod ibi adduxi plura iura ꝛ doctrinas quibus addere potes do.Philippi.decium in cōsil.suo.lxvj.incip.de duobus.in. vj.colū. vbi ponit no.verbum in materia,ꝛ do.Frā.de are.in cōsil.suo. xj.incip.pꝛocedēdum.in pe.colum.post prin.ꝛ Jnno.ꝛ Joā.and.in.c.illud.de pꝛesumptio.quos refert ꝛ sequitur Bald. in.l. siue possidetis . in iij.oppositio.C.de pꝛobatio.dicta tamē in dicto meo in singulari lxxvij.Limita et restringe et dicas qō patiētia cum taciturnitate operatur cōsensum,hoc tamē fallit in his que requirunt scripturam:quia in illis patientia cum taciturnitate, nō inducit consensum,ita dixit Jaſ.in.l.j.in.xviij.colū.in ver. Item per predictam cōmunē cōclusionem ꝛc.C.de iure emphi.ꝛ in.l.ij.in.xlix.colū.eo. titu.quod est no.que autē sunt illa que requirunt scripturā, vide glo.magistram.in.c.j.in verbo,in scriptis.de cēsi.in.vj.ꝛ vide glos. ꝛ que ibi dixi.in.l.cōtrahitur.ff.de pigno.ꝛ per Jaſ.in.l. cū propo nas.in.j.col.C.de pac.

331 ¶ Pacem faciens cum aliquo et promittens eum nō offendere sub certa pena si eum nō offendit:sed offendit cōsanguineū suuz. Ita incidit in penam,ac si offendisset eum. Item not. dixit Pet. de anchara.in.c.sciant cuncti.de elec.in.vj.per tex.in.c. quicunq;. in versi.in bonis suis vel suoꝛum de sentē excom.in.vj.et idem dixit Joā.and.in regula frustra.de regu.iur.in mercu. quos refert ꝛ sequitur Jaſ.in.l.j.in.j.colum.C.de indic.vidui.tol.et in.l.de pupillo.in.§.si quis ipsi pꝛetoꝛi.in.x.colū.de oper. noui nun . et in.l. j.ff.in ius voca.eant ꝛc.vbi latius loquitur in hac materia consanguinitatis plura noꝛ.dicta adducendo.

332 ¶ Credo te scire illam regulam tritā ꝛ vulgatā,vcz q̄ qui omne dicit nihil excludit,vt in.l.maritus.C.de pꝛocura.ꝛ in.l. cum pretoꝛ.ff.de iudi.cum si.hāc tamē regulam limita in vno casu noꝛ. vcz si fideiussoꝛ promisit soluere libere sine aliqua exceptiōe , per hoc tamē nō intelligitur renūtiasse beneficio de fideiusso. quin pꝛius excuti debeat pꝛincipalis debitoꝛ q̄m ipse fideiussoꝛ cum istud veniat ex natura cōtractus.l.quero.§.inter locatoꝛem.ff.loca.et illa verba sine aliqua exceptione intelligūtur solū de friuola.c. ex parte.el.ij.ff.de offi.delega.Ita dixit Ludo.roma.in cōsi.suo.ccxj. incip.allegationes docto.ꝛc.in.ij.colū.q̄ dictum refert et sequitur Jaſ.in.l.j.in.ij.colū.C. de sacrosanc. eccle.pꝛo quibus optime faciunt dicta per Bal.super statutis in litera.O.in verbo,omne.in pꝛimo versi . circa me.ꝛ faciūt etiam que dixi.s.in singulari. cxciij. inci.bastardus ꝛc.ꝛ faciunt dicta per Soci.in cōsi.cxxiij.incip. circa pꝛesentez.in.iiij volumi.ꝛ idem dixit Jaſ.in.l.si ita stipulatus. in.§.possum.circa fi.ff.de verbo.obliga.ꝛ vide dicta per Jaſ. in.§. fuerat.in.xix.colū.insti.de actio.tene mēti quia est no.ꝛ quotidianum,ꝛ vide de hoc que latius dixi in repeti.mea rubri. ff. de fideiussoꝛibus.in.xxxvj.q.

333 ¶ Pactum de futura successione,vt scis nō vz , vt habetur in.l. fina.C.de pac.ꝛ in l.licet inter priuatos.eo.ti.ꝛ in.l.stipulatio hoc modo cōcepta.ff.deverbo.obliga. Scias tamē qō si fiat pactū siue cōuētio inter aliquos,vcz qō altero premoꝛiēte sine liberis ad superstites ꝛ liberos eius bona deferantur,vz tale pactuz, Ita not. dixit Oldra.in cōsi.suo.cxxxix.incip. ad habēdū aliqualem notiꝛ valet pactum inter aliquos q̄ alterotiam ꝛc.ꝛ Joā.and.in additio.Specu.in titu.de instru edic. in.§. porro.circa vlti.colū.ꝛ Sali.in.l.fi.C.de pac.quos refert et sequitur Alex.in.d.l.licet inter priuatos.in fi.C.de pac.ꝛ Ange. in consi.clxxix.incipiē.visis pꝛedictis instrumētis,ꝛ Alex.in cōsi.lxxxiij. incipiē.visa facti narratione ꝛc.in.vij.colū.in versi.venio ad secunduz ꝛc.in.ij.colum.vbi alios allegat tenētes hāc partem,ꝛ Jaſ. in l.si pater puelle.C.de inofficioso testa.et Alexand. in consilio suo ccxv.incipiē.nec arguēdi sumus.in.ij.colū.ꝛ in cōsi.ccxliij.incipiē. pōderatis.in.ij.col.Cōtrariuz tamē tenuit domi.Philip.decius in cōsi.suo.lxiij.in fi.fretus autoꝛitate Alexan.in cōsilio.cclj.incipien.pōderatis verbis instrumēti ꝛc.vbi ipse Alexan.sibi contrarius tenet,quod tale pactum seu cōuentio nō valeat:et mouetur pluribus iuribus et rationibus de quibus ibi per eum. mihi autem magis placet pꝛima opinio Oldra.et sequacium que mihi viꝛ detur equioꝛ,ea potissima ratione:quia vt de se patet dicta cōuētio seu pactum est vicissitudinarium,ꝛ ista vicissitudo est maximi effectus,nam licet donatio inter virum et vxoꝛem constante matrimonio sit inualida:vt in toto tit.ff.ꝛ.C.de dona.inter virum et vxoꝛem.tamen donatio recipꝛoca facta inter coniuges recipꝛoce hoc modo, videlicet qō si contingat alterum premoꝛi superstes

habet bona, valet ꝛ tenet talis donatio. Ita dixit Cy. Bal. ꝛ Sa-
li. quos ibi refert ꝛ sequitur Jaſ. in. d. l. si pater p̃ uelle. C. de inoffi.
testamen. (Et Soci. in fallentia sua. ciiij. in primo versi.) Pro
quo etiam facit, nam licet alꝫ donatio excedens quingentos au-
reos debeat insinuari alꝫ non valet vt in. l. sancimus. C. de dona-
tio. cum similibus. tamē donatio vicissitudinaria nō eget insinua
tione, ꝓm Ange. in cōsi. clxix. incip. visis predictis instrumentis.
in penūlti. colum. et voluit glo. ꝛ ibi doctores in. l. aquilius regu-
lus. ff. de donatio. et Bal. post Guiliel. de cu. in. l. illud. C. de sacro-
san. eccle. ꝛ in. l. iij. C. qui bonis cedere poſ. ꝛ in. l. ꝛ si mortis. ad fi-
nem. C. ad legem falcidiā. ꝛ in. l. fina. ff. de exercito. ꝛ Alexan. in di
cto consilio. ccxliij. in. ij. colum. ꝛ Joan. and. in additio. Specu. in
titu. de instrumē. edi. §. porro. circa vltimam colum. ꝛ voluit Jaſ.
in. d. l. si pater puelle. vbi etiam adducit alia plura, in materia vi-
cissitudinis, ꝛ facit etiam nā donatio que alꝫ potest reuocari pro
pter ingratitudinem non potest reuocari si est donatio remunera
toria ꝓm Ludo. roma. in cōsilio. ccxcviij. incipiē. circa premissam.
in fine. et voluit Alexā. in dicto cōsilio suo. ccxv. incipiē. nec arguē
di. in. ij. colum. ad quod allegat tex. in. l. si pater. §. fina. C. de reuo-
can. donatio. et subdit domi. Alex. in dicto cōsilio qō licet alꝫ pri
uilegium exemptionis possit reuocari propter ingratitudinem:
vt notat Bald. in. l. ij. C. de liberis ꝛ eorum libe. tamē quādo esset
cōcessum in remuneratione nō posset reuocari propter ingratitu
dinem, ad quod allegat Bald. in. l. si cum mihi. ff. de dolo. Item
subdit Alexā. vbi supra quod si statuto ciuitatis cauetur qō qui-
cunqꝫ venerit ad habitādum in ciuitatem, ꝛ ibi steterit per certuꝫ
tempus fit exemptus a collectis, quod si postea ciuitas facit sta-
tutum in cōtrarium in preiudicium illorum qui iam venerūt pote
runt illi iuuari per exemptionem vel actionem de dolo. per. d. l. si
cum mihi. ꝛ dicit Bald. ibi se alꝫ cōsuluisse in ciuitate Senarum
quod priuilegium datum quibusdam bānitis, qō possint secure
morari in ciuitate eo q̄ ex eorum opera occuparūt quoddam ca-
strum, est irreuocabile per. d. l. si cum mihi. ꝛ per glos. in. l. decurio-
nib⁹. C. de filētiarijs. li. xij. quā pro singulari allegauit Bal. in. c. fi
na. in prin. quo tempo. miles. et in. l. si quādo. in prin. C. de inoffi-
cio. testamē. et in. l. non plures. in fine. C. de sacrosanc. eccle. Item
subdit etiam Alexā. vbi supra, quod vbicūqꝫ lex vel statutū trāsit
in cōtractum vel priuilegium nō potest reuocari per. l. sicut. C. de
actio. et obligatio. et per. l. perfecta. C. de donatio. que sub modo.
et. l. ij. C. quādo lice. ab emp. dīsce. ita ꝓm eum dixit Jnno. ꝛ alij in
c. nouit. de iudicijs. ꝛ Archidia. in. c. quicunqꝫ. xj. qō. i. et in. c. licet
canō. de electio. in. vj. et domi. Anto. in. c. que in ecclesiarum. de cō
stitutio. allegat etiam Bald. in. l. sue. de conditio. ob causam, vbi
dixit quod si statuto cauetur qō quicunqꝫ doctor legat medicinā
de mandato habeat a communi centum aureos pro salario. Et
quidam post statutum incepit legere quod non poterit sine cau-
sa cassari: quia transiuit in contractum. Ita resident Alexan. in di-
cto cōsilio. ccxv. incipiē. nec arguendi ꝛc. in. ij. et. iij. colum. ꝛc. Fa-
cit etiam ad predicta quod voluit Alexā. in cōsilio suo. cclxx. inci
pien. visis instrumentis ꝛc. in. iij. colum. vbi dixit quod donās te-
netur de euictione, quando donatio est remuneratoria, allegat
Barto. in. l. iulianus. §. j. ff. de verbo. obligatio. ꝛ in. l. idemqꝫ. §. fi.
et in. l. ibi sequēti. ff. mādati. de quo ibi per eum. ꝛ faciunt optime
dicta per domi. Bartho. cepo. in cautela sua. cxiij. incipien. dona-
tio ꝛc. Et per Jaſo. in. l. petens. in. vij. colum. versicu. iij. nota. C. de
pactis. et per eundem in. l. si stipulatus fuerim. in. §. cum stipula-
tus fuerim. in. §. cum stipulamur. in. ij. columna. in versicu. Quar-
to not. limita. ff. de verborum obligationibus. et faciūt plura val-
de singularia adducta per Jaſonem in materia obligationis an-
tidoralis. in. l. si non sortem. in. §. libertus. in. iiij. v. vj. et vij. colū.
ff. de cōditiō. indebiti. ex istis ergo mihi videtur quod in casu pre
misso qō dictum pactum seu conuentio reciproca de succedendo
vnus alteri valeat et teneat non obstantibus in cōtrarium addu-
ctis et ita pertranseo.

33+ ¶ Pendet nunc de facto in hac ciuitate Bononie mihi patria
questio talis, vez quedam nobilis mulier habebat domum, ꝛ ve-
niens ad quādam differentiam cum vicino obligauit se sub pena
nō facere per se vel per aliam senestram in quodam pariete, qua
obligatione stāte dicta mulier alienauit dictam domum. Emp
tor vult facere senestram in illo pariete. Modo dubitatur an il-
lam facere possit, et si eam facit an ipse vel illa mulier cadat in pe-
nam permissam, in quo videtur primo dicendum quod nō possit
illam facere sine incursu pene. Nam res ad quemcūqꝫ vadat trāsit
cum onere suo. l. traditio. ff. de acquiren. re. domi l. alienatio. ff. de
cōtraben. emptio. l. si predium. C. de euictio. l. si cōuenerit. §. si fun
dus. ff. de pigno. actio. l. si debitorez. C. de distra. pigno. c. cum nō
sit. de decimis. ꝛ c. ex literis. de pigno. cum simi. ergo dicta domus
trāsiuit ad illum emptorem cum dicto onere nō faciēdi senestram
sub illa pena. Cum ergo trāsiuerit cum illo onere nō poterit sine
incursu pene facere dictam senestrā. Sed cōtrarium tenuit Spe-
cula. dicēs ita iudicatum fuisse. in titu. de empto. et vendito. in. §.
sciēdum. in. xiij. colum. in versicu. sed pone. Pp. cauit vicino ꝛc. Et
allegat rationez dicēs quod illa promissio seu obligatio facta per
illam mulierem non fuit seruitus sed obligatio personalis. Ideo
emptor nō tenetur: q̄ aliud est seruitus, ꝛ aliud est obligatio per-
sonalis. Nā seruitus est que rei annexa ꝛ affixa est, adeo quod ab
ea nō separatur etiam si per plures manus ambulauerit: sed per-
sonalis obligatio personam nō excedit vt in. l. ꝛ in pronūciādi. C.
de serui. ꝛ aqua. Et ad predicta optime faciūt dicta per Ange. in
l. nō solum. in. §. morte. circa medium. ff. de ope. noui nūcia. ꝛ per
Bartol. in. l. licitatio. in. §. fi. ff. de publi. ꝛ per Specula. in titu. de
immunita. ecclesia. in fi. (Et vide Ludo. roma. in singulari suo
lxx. incipiē. cōcedo ꝛc. Et illud dictum Specula. refert et sequitur
Cepo. in tracta. suo de seruitu. in. lxij. rubri. de fenestra. in pe. col.
in ver. item queri potest ꝛc. vbi etiam ad hoc allegat plura, ꝛ vide
oīno in simili do. Philip. deciij in cōsi. cclxij. incip. in causa ꝛc. per
totum. Item illud dictum Spec. etiā refert ꝛ sequit̄ do. Flor. in. l.
vt pomū. ff. de seruitu. Cōtrariū tamē tenet Paul. de ca. in. l. cum
fundo. ff. de seruitu. rusti. predio.) Tene mēti quia est no. decisio
et forte multi dicerent contrarium.

335 ¶ Cōiter in ciuitatibus Jtalie sunt statuta quibus cauet quod
de litibus seu differētijs existētib⁹ inter affines fiat cōpromissuz.
modo pone qō vnus ipsorum affiniū cedit iura sua que habet cū
affine alicui, an ille cessionarius teneat facere cōpromissuz prout
tenebatur cedēs, in quo dicas qō sic ne reus efficiat deterioris cō-
ditionis per talē cessionem, ita not. dixit Bal. ꝛ Rapha. cu. in. l. si
post diuortium per illū text. ff. solu. matri. qō dictū refert ꝛ sequit̄
do. Philip. deci. in cōsi. suo. lix. incipiē. licet in casu proposito ꝛc.
in. iiij. col. qō intelligunt esse verū quādo ipse affinis hoc peteret,
secus vero dicit Bal. esse si cessionarius ipse ageret, ꝛ hoc peteret,
q̄ reus inuitus nō cogeret ad faciēdum compromissum cum nō
videatur tūc eadem ratio, vt ibi, quod est summe notādū, et vide
Bal. in. l. j. C. vbi in rem actio.

336 ¶ Argumētū a solidis validuz est in iure. l. illud. ꝛ ibi Barto. ff.
de excusa. tuto. l. ij. ff. de sponsa. l. cum de in rem verso. ff. de vsur. l.
vel vniuersorum. ff. de pigno. actio. ꝛ dixi satis plene supra in sin-
gulari primo. Et ideo tene mēti qō si fratres stāt in communione
ꝛ maior natu cōmunes reddit⁹ recipiebat ꝛ distribuebat, ꝛ minor
natu accepit vxorē ꝛ se obligauit ad restitutionē dotis, qō restitu
tio dotis debebit fieri de cōmuni patrimonio: q̄ sicut ceteri reddi
tus peruenerūt ad man⁹ maioris fratris, ita ꝛ illa dos peruenisse
cēsetur ad manus suas. Ita singulariter dixit Bald. in cōsilio suo
cxx. incip. Duo fratres vnus maior ꝛc. in. v. volumi. quem refert ꝛ
sequitur Soci. in cōsi. suo. xlvj. incip. cum in presenti. in antepeñ.
colū. vbi etiam aliam rationem pro hoc dicto, de quo ibi lati⁹ per
eum, pro qua doctrina optime faciūt que dixit in simili Ange. de
are. in. §. est autem. in. ij. colū. insti. de dona. vbi not. loquitur. ꝛ fa-
cit etiā qō voluit Bal. in additio. Spec. in titu. de senten. in ante-
pe. colum. ver. ad mortem. vbi dixit qō locus a cōmuniter accidē
tibus facit indicium indubitatum, ꝛ faciūt que dixi in. d. meo sin
gulari primo, et que multum copiose dixit Jaſ. in. l. vt liberis. in
iij. ꝛ iiij. colū. C. de collatio. quem vide. ꝛ in. l. certi conditio. in. §. si
nummos. in. v. col. ff. si certum peta. cōtra predicta tamē videt̄ fa-
cere quod dixit Paul. de caſt. in. l. reos. §. cum tabulis. ff. de duob⁹
reis. Hippoly. de Marsilijs ꝛc.

337 ¶ Sequutis homicidijs vel vulneribus inter aliquos vt pluri-
mum lapsu temporis veniūt ad pacē vel saltē ad aliquam treugā
temporalem vt quotidie docet experiētia. Ideo scias qō si duo fe
cerūt pacem, ꝛ promiserūt sibi inuicem, de se non offendendo sub
certa pena, tūc si vnus primo offendat alium incidit in penaz. Et
tūc alius postea potest impune illum offendere. Ita dicūt docto.
in. l. cum proponas. C. de pac. ꝛ Joan. and. in regula frustra. de re-
gu iur. in mercuria. ꝛ in additio. Specu in titu. de treuga et pace.
in prin. ꝛ Paul. de caſt. in cōsil. suo. lxxiij. inci. q̄ frustra. in. vij. col.
in fi. in ver. si aūt dicti fratres ꝛc. De quo latius per Jaſ. in. d. l. cū
proponas. in vlti. col. vbi extēdit ista etiam si in instrumēto pacis
esset adiecta clausula rato manēte pacto, ꝛ qō totiēs pena cōmit-
tat, quotiēs ꝛtra factū fuerit. ad que allegat Bald. Sali. ꝛ Paul.
de ca. in. l. qui fidem. ff. de trāfactio. ꝛ in. l. qui seruū. ff. de ver. obli.
et Alex. in cōsilio. ccccl xij. ꝓm ordinem meum incipien. viso the-
mate suprascripto, ꝛ attestationibus. in. iij. colū. (Ad qō etiam
vide tu Alexā. in cōsi. xcvj. incipiē. viso ꝛc. ante finem. in. vj. volu.)
Et an liceat primo offenso penam petere vltra illud quod potest
impune offendere primum offendētem vide Jaſ. in. d. l. cum pro-
ponas. in fi. ꝛ vide omnino que ego dixi in practica mea causarum
criminalium. in. clxvj. char. cum sequen. Quid autem si facio pacē
Titio ꝛ socijs suis, vel adherētibus an cēseatur rupta pax, si vnus
sociorum vel adherentium offendatur anteq̄ ipsam pacem ratifi
cauerit, vide Barto. in. l. si vxor. in. §. penult. ff. de adulte. ꝛ Bald.
in. l. si. in. j. colum. C. ad macedo. ꝛ Paul. de ca. in. l. bonorum. ante
finem. ff. rem ratam haberi. quid autem si plures fecerunt pacem
cum pluribus, ꝛ promiserunt quilibet insolidum se inuicem non
offendere

offendere,et vnus offendat an insolidum possit petere penam,ꝛ quilibet teneatur insolidum tanꝯ uno rei,vide Barto.in.l. fina. in.ij.q.ff.de duobus reis.Barto.in auten.hoc ita.in.xiij. questio. C.de duobus reis.Bar.ꝛ Pau.de cast.in.l.si id quod.ff. de duobꝰ reis.Bal.in.l.ij.C.de libe.ꝛ eorum libe.circa medium. Ang.in.l.si seruus.§.plurium.ff.si quis cautio . Et an inferens metum dicatur rumpere pacem dicas quod sic,ſm Ange.in.l.si cum exceptione.§.satis.ff.quod metus causa,de quo etiam dixi in.l.j. in princ. in.x.colũ.in fi.ff.de questio.

338 ¶ Extãt statuta per totam fere Italiam quibus cauetur, quod de damno dato stetur sacramento damnum passi,certe tale statutum intelligitur qõ stetur sacramẽto damnuz passi quo ad estimationem damni,nõ autem quo ad dãnum,ꝛ ideo passus dãnũ debebit primo probare damnum esse datum,alꝫ non poterit consequi estimationẽ dãni ex iuramento,ita not.dixit Bar.in.l. diuus traiaius.ff.de testa.mili.quem ibi sequuntur docto.et eum refert ꝛ sequit̃ do.Philip.decius in cõsi.suo.lxxxij.incip.In cã accusationis ꝛc.in.ij.col.vbi latius loquit̃.ꝛ pro istis facit optime illud quod ego late dixi in.l.j.in prin.in.ij.col.versi.vlterius scias ꝛc. ff. de questio.ꝛ que dixit Bãdy.in tracta.suo malefi.sub rub. de presumptio.ꝛ indicijs indubitatis.in.ij.colũ. in ver. itẽ lex presumit, et scias etiã qõ stãte predicto statuto qõ de damno dato stetur sacramẽto dãnũ passi, qõ hoc casu nõ stabitur sacramẽto damnum passi si alius quã ille qui dedit dãnum tenetur emẽdare,vtputa si statutum dicit qõ villa teneatur emẽdare dãnum datuz,nam hoc casu licet extet statutũ qõ de dãno dato stetur sacramento dãnuz passi,tamẽ passus dãnuz debebit probare plene de dãno suo,aliter ꝯ per suũ iuramẽtũ.Ita not.dixit Cy.ꝛ Bal.post eũ.in.l.si qñ C.vnde vi,ꝛ Barto.in.l.ne quid.ff.de incẽ.rui.ꝛ naufra.ꝛ in.l.j.circa fi.ff. fur.aduer.nau.Idem dixit Bal. in l.nummis. ff. de in lit. iur.ꝛ do.Ant.in.c.fi.in.iij.col.ver.predicta faciũt ad questionẽ ꝛc. qõ me.cã.ꝛ Barba.in cõsi.suo.lxxvj.incip.Sapiẽter in.v.col. in fi. in.iij.volu.vbi alle.alios,plures docto.tenẽtes hãc partem, tenemẽti:qz ista quotidie contingunt in facto.

339 ¶ Cui nõ cõuenit̃ verba legis nõ cõuenit eius dispositio.l. iij. §.totiẽs.ff.de dãno infecto.l.hos accusare.§.omnibꝰ.ff.de accusa. l.ita autẽ.in prin.ff.de admi.tut . Et ideo teneas mẽti,qõ si statutum dicit qõ turbãs aliquem in possessione sua puniat̃ pena centum ꝛ ablata restituat,tunc si aliquis turbat aliquẽ in possessione sua ꝛ nihil auferat nõ incurrit penã dicti statuti:qz nõ potest verificari per omnia.ſ.quo ad restitutionẽ.Ita colligitur ex glo. not.in l.mancipia.C.de ser.fugi.quam glos.ad hoc pro no.refert et sequitur do.Fely.in.c.nõnulli.in.xxxvj.colũ.ver.amplia ꝛc.de rescript. ꝛ Ludo.ro.in singulari suo.ccccxcvj.incip.statutum puniẽs ꝛc. et Soci.in cõsi.suo.lxxj.incip.super.q.in fi.j.col.in cõsi.suo.lxxvj. incipiẽ.visa facti cõtingẽtia ꝛc.in prin.iij.colũ.ꝛ ibi in cõsi.ciij.inci. visis ꝛc.in.v.col.in fi.ꝛ in eodẽ volu.in cõsi.cxix.incipiẽ.presuppo-
nitur.in vlti.col. (Et in cõsi.xxxij.inci.super questionibꝰ ante fi. in.iij.vol.) ꝛ Deciũ in cõsil.ccxxxiij.viso.in pe.col.ꝛ in cõsi.cclix. incip.visis.in pe.colũ.in fi.ꝛ in cõsi.cclxxv.incipien.viso tenore.in vlti.colum.ꝛ in cõsi.ccxc.incip.domina Blasia ꝛc.in.iij. colum. et in consi.ccxcj.incipiẽ.visis.in pe.colũ.in fi.ꝛ in cõsi.cccxvij.visis ꝛc.
in.j.col.ꝛ in cõsi.cccxxvij.viso.in.vj.vol.in vlti.col. (Et do.Philip. decius in cõsi.suo.xc.in.ij.col.ꝛ in cõsil.cxxxvij.in fi.pe.col.ꝛ faciũt dicta per eũdem domi.Philip.in cõsilio suo.lxxj.incip . In casu. in penul.colum.) Et idem dixit Jaſ.in.l.j.in.ij.colum.ff.de iusti. et iur.Pro quibus faciunt dicta per ipsum in illa.l.j.in fine.iij.colum.de iusti.ꝛ iur.Et facit optime quod voluit Barto .in consil. suo.clxvij.incip.quod minister fratrum de penitẽtia ꝛc.Vbi dicit quod statutũ loquẽs dẽ pena imponẽda nõ habẽti pacez ab offenso non habet locum vbi nõ est offensus, a quo pax haberi possit, quod dictum refert ꝛ sequitur domi.Fely.in.d.c.nõnulli.in.xxxv. colum.Et ibi dicit quod hoc dictum etiam refert ꝛ sequitur Flo. de sancto Petro in.l.ij.C.de rebus cre.ꝛ Jo.de ana.in.c.ij.in.xiij. col.extra de maledic.Et vide plura notabilia dicta ad hoc ppositũ que adducit do.Fely.in.d.c.nõnulli.in.xxxv.ꝛ.xxxvj. de rescri. ꝛ vide domi.Lau.calca.in cõsilio suo.lxxiij.incip.pro dictis filiabus ꝛc.in.iij.colum.ꝛ Alexã.in.l.j.in.j.colũ.ff.de acqui.possess. et Ange.in.l.si quis id qõ in prin.in ver.sequit̃.in text.ff. de iurisdi. om.iudi.ꝛ Soci.in cõsi.suo.xxx.incip.Quis ꝛc.in.vj.ꝛ.x.colum. et Pau.de cast.in.d.l.mancipia.

340 ¶ Caute agãt banniti qui ex forma statutorum possunt impune occidi:quia etiam si habẽt gratiam et sint rebãniti,ꝛ soluerunt id quod soluere tenẽtur,attamẽ his peractis nisi actualiter ꝛ cuz effectu fuerint cãcellati de bãno, poterũt impune occidi. Ita no. dixit Paul.de castro in.l.si duo.ff.de acquiren.here. Vbi dicit qõ occidẽs bãnitum qui erat rebãnitus sed non erat adhuc cancellatus de bãno nõ debet puniri: quia sufficit quod esset descriptus in libro bãnitorum,quoniaz excusatur autoritate publice scriptura,quod dictum refert et sequitur Alexand.in consil.suo.cxiij.in ij.colum.in.vj.volumine.Et Jaſ.in.l.si creditoris.in.j. colum.C. de fideicom. Et idem voluit Bald. in.l. labeo.in.§.j. in fine.ff.de pac.et Bald.post Jaco.de butri.in.l.de etate.in.§. ex causa.ff. de interroga.actẽ.vbi dicit Bald.quod ille text.allegatur pro offendẽte rebãnitum sed nõdum cancellatum de bãno,quod ille sit excusatus propter autoritatem scripture.Et dicit ibi ipse Bal. quod ista est ipsa veritas.Quod dictum etiam refert Jaſ. in.d.l. si creditoris.et dicit Bal.in.d.l.labeo.§.j.quod ex hoc debet esse cautus ipse rebãnitus vt statim facta solutione faciat se cãcellari de libris bãnitorum.Item hanc partem etiam tenuit Alberi. de rosa.in tractatu suo statutorum.in vltima parte in.q.xxxiij. incip. transeundo ad secundam questionez vbi refert hoc obtinuisse de facto,idẽ etiã tenet Alex.in consi.suo.cclxxx.incipiẽ.attenta dispositione ꝛc.in fi.j.colum.vbi refert Bald.in.d.l. labeo.in.§. fiñ. Dicẽtem quod licet bãnitus soluerit penam,tamẽ nisi fit cãcellatus de bãno adhuc etiã poterit impune offendi:qz donec est scriptus inter bãnitos ista appellatio.scz bãnitus semper sibi inest. Et sic si durat istud nomẽ apellatiuum scz bãnitus, durat etiam effectus nominis.l.tutelas.ff.de capi.diminu. hanc partem etiaz tenuit Alexã.in cõsilio suo.cccj.incipiẽ. Visis dubitationibꝰ ꝛc. in.iij.colum.vbi adducit alios plures doctores tenẽtes hanc partem.Et idem etiam tenet Alexã.in cõsilio.clx.incipiẽ.Visis narratis ꝛc.in.vij.volumi.et Jaſ.in.d.l.si creditoris.Quam cõclusionem et communem opinio.amplia duobus modis,primo quod nõ solum talis bãnitus debet cancellari de vno libro bãnitorum. Sed etiã debet cãcellari de oĩbus libris bãnitorũ, quãdo bãniti describerenꝯ ĩ pluribus libris:vt fit hic Bononie,alꝫ possit occidi:vt si nõ fuisset cãcellatus.Ita no.dixit Ang.in.l.fi. p illũ text. ff.de his que in test.delẽ.ꝛ ibi Rapha.cu.ꝛ Ang.in.l.nostram.C. de testa.Et istud latius firmat Alex.in.d.cõsi.suo.cclxxxix.incip. attẽta dispositione statuti ꝛc.in.j.ꝛ.ij.col.pro quibꝰ etiam faciunt dicta per Alex.in.d.cõsi.suo.cccj.incip.Visis dubitationibus ꝛc. in.ij.vel.iij.col.Itẽ amplia ꝛ scõo supradicta,ꝛ dicas qõ talis bãnitus si fuit cãcellatus de libris bãnitorũ nõ poterit impune occidi.Hoc est verum si debite ꝛ legitime fuit cãcellatus,secus si indebite fuit cãcellatus:quia offendens bãnitum indebite cãcellatũ de bãno nõ punitur perinde ac si offendisset vel occidisset bãnitũ nõ cancellatum.Ita dixit Bald.in.c.j.in princi. in titu. hic finitur.l.cora.ꝛ incip.cõsuetu.regni.ꝛ Bal.in cõsilio suo.ccvij.incip. cõiũgamus ꝛc.in.ij.colũ.in.vj.volu.Idem voluit ipse Bald.in.l. scrinearios.C.de testa.mili.ꝛ Joã.and.in.c.veniens.de accusa.in nouel.ꝛ do.Mellus in tractatu bãnitorũ in.j.parte tertij.tẽpo.in iij.q.Et voluit do.Bartho.cepo.in cõsi.suo.vij.incip.quidã fuit Padue cõdẽnatus ꝛc.in.ij.col.vbi dicit qõ idẽ voluit Ray.in.l.si nõ serui.per illum tex.ff.de dona.inter virũ ꝛ vxo.Et scias qõ qs presumit̃ indebite ꝛ iniuste cãcellatus de banno quãdo nõ appareret cã ppter quã fuit cãcellatus.Ita dixit Bal.in.c. cum super in vj.colũ.de re iudi.ꝛ in.l.si nõ sortem.§.adeo.ff.de cõdi.indeb.ꝛ in l.si preses.C.quõ ꝛ quãdo iu.in fi.de quo dixi in.l.j.in princ. in.ix. col.ff.de sica.pro quibus faciũt no.verba Bal.ĩ.l.si preses.C. quõ et qñ iud.Et faciũt dicta p me in.l.fi.in.iij.colũ.ver.addũci etiam potest ꝛc.ff.de questioni.ꝛ per Abb.in cõsil.suo.vij.incipiẽ. Tria circa primũ ꝛc.in.iij.colũ.in.iij.volu.ꝛ per do.Mellũ in suo tractatu bãnitorũ in.iij.parte secũdi tẽporis.in.q.lxxvij.incipien . Sed circa idem ꝛc.Et faciũt optime notabilia verba Bal. in dicto cõsilio suo.ccvij.incip.Cõiũgamus ꝛc.in.iij.colũ.in.vj. volu. quem omnino vide.Et per eũdem Bald.in repertorio suo in litera.B. in ver.Bãnuz cum cãcellatur ꝛc.Modo circa illud quod.ſ. dixi. qõ rebãnitus nõ cãcellatus de bãno potest impune offendi sicut antea poterat.Limita aliquibꝰ modis. Et primo limita qñ exta ret statutum in loco dicẽs qõ bãniti debeãt rebãniri per quosdaz sapientes.Nam hoc casu licet bãnum nõ sit cancellatum, tamẽ tales bãniti nõ poterũt impune occidi,quoniã tũc bãnuz ꝑpter tale statutũ redditur ineficax.Ita not.dixit Bal. in.l.si creditoris. circa prin. C.de fideicom.Et eum sequitur ibi Paul.de cast.dicẽs quod si deliberatum sit qõ bãniti rebãniãtur qõ tũc etiam anteꝙ de bãno cãcellarẽtur nõ poterant ex forma statuti impune offendi. Idem tenet Alex.in cõsilio suo.cxiij.incipiẽ.Ponderatis.in ij.colũ.in.j.volumi.vbi pro hac parte allegat not.verbũ Jo.and. in addi.Specu.in titu.de obliga.ꝛ solutio.super rubri. quod etiã refert ꝛ sequit̃ Jaſ.in.d.l.si creditoris. Pro quibus etiam faciunt dicta per Angel. de are. in libro maleficiorũ.in verbo,qui iudex. ad probationem sue inquisitionis.in.j.ver.ante finez.vbi dicit qõ quod sufficit cãcellatio facta verbis,ad qõ allegat Barto.in.l.emptor.in.§.lucius.in fine.ff.de pacꝯ. vbi dicit qõ si in capitulis pacis actum sit qõ bãni rebãniãtur ꝛ eorum cõdẽnationes et bãna cassentur,qõ tũc non requiritur qõ de facto cancellẽtur ex libris. Sed satis est quod declarentur haberi pro cancellatis per illum tex.Et idẽ firmat expressius Ang.ꝛ Jmo.in.l.j.in fi.ff.de his que in testa.delen.pro quibus etiã faciunt optime dicta per Bald. et Paul.de cast.in.l.hmõi.in.§.cum ita.ff.de lega.j.ꝛ per Paul. de ca.in cõsil.suo.xxxvij.incip.Viso dicto instr̃o ꝛ tenuta cõcessa ꝛc.

post me.ꝛ in.l.fi nō sortem.§.adeo.ff.de cōdi.in de.in fi. Limita et secūdo in eo qui sciebat bānitū habuisse gratiaz vel solnisse penā bāni vel illum esse rebāniēdum de proximo ex aliqua causa, vel illum esse verbo rebānituz a superiore, nam talibus casibus ꝓpter talem sciētiam punitur talis occidēs talem bānitum nō cācellatum perinde ac si esset cancellatus. Jta dixit do. Mellus in suo tractatu bānitorū in.i.parte tertij tēpo.in.ij.q. et Bald.in.l.ij.in.iij. col.in prin.ff.si quis in ius voca.nō ierit.ꝛ in.l.quid sit fugitinus. §.apud labeonē.ff.de edi.edicto. Et Jo.an.in regula qō quis mādato.de regu.iur.in.vj.in mercu.ꝛ Bald.in.l.j.C.de pe.ꝛ Alexan. in.d.cōsi.cxiij.incipiē.pōderatis ꝛc.in.ij.col.ante med.in.j. volu. et Bal.in.l.hmōi.in.§.si ista.ff.de lega.j. Limita ꝛ tertio fm Jaſ. in.d.l.si creditoris, quādo rebānitus dato qō actualiter nō sit cācellatus de bāno tj per solēne instrumētum positū in archino publico appareret per eū fuisse actualiter solutā tātam pecuniā per quātam erat in bāno positus, ꝛ qua soluta eximitur a bāno quia tūc non dicitur amplius figuraliter nec substātialiter bānit⁹. allegat ipse Jaſ. hoc voluisse Bal.ꝛ Rapha.cu.in.d.l. huiusmodi.§. si ita. Et dicit qō hoc tj ibi limitat Joā.de imol vt ꝓcedat si iuxta bānum facta sit mentio de solutione, alʒ tenet qō adhuc occidēs nō veniat puniēdus cū adhuc etiam possit probabiliter ignorare, qō tamē dictū nō approbat Jaſ.in.d.l. si creditoris. quod ego etiam improbo ex pluribus que adduci possent. Et maxime per ea que ego diri de archino publico in repe. mea rub.C. de proba. in.lviij.ꝛ.lvj.colū.vbi videas. Limitat etiam Jaſ.per dicta vbi.§. non habere locum in bānito qui tolerabit a superiore, nam talis bānitus nō poterit impune offendi licet sit descriptus in bāno et in libro bānitorū, vt dixit Salice.in.l.nullus.C. de iudeis. de quo dicto vlterius me nō extendo: quia late de illo dicto locutus sum in singulari meo.lxxvij.incip. Patientia ꝛc.vbi videas. Et circa illud quod dixi de eo qui sciebat bānitum habuisse gratiā vel coluisse vel debere de proximo rebāniri. Si vis scire ex quibus presumatur scientia.vide Ange.in.l.titius.in.§.lucius titius.ff.de liberis ꝛ posthu. An autē quādo aliquis est bānit⁹ plurib⁹ bannis debeat vnā habere absolutionē vel cancellationem vel plures.vide domi.Mellum in tractatu suo bānitorū in.iij.parte secūdi temporis in.lxxij.q.incipiē.quero Titius ꝛc. Et circa materiam banniti nō cancellati et materiam cancellationis vide Bald.etiam in l.ex morte.C.ad leg.aquil. Bal.in.l.quid sit fugitiuus.§.apud labeonem.ff.de edili.edic.et in.l.j.in.ij.colum.C.si a nō compe.iudi. et vide que dixit domi.Mellus in tractatu bānitorum in.iij.parte secundi temporis.q.lxxiij.incipiē. In ciuitate ordinatum est ꝛc. Et que ego dixi in practica mea causarum crimi. in.§.aggredior numero.30.cum sequē.ꝛ in.l.j.in princi.in.ix.colum.ff. de sicariis. Tene mēti perpetuo qz audeo dicere qō ab aliquo ista plene in simul nō sunt adducta, ꝛ vere ita sunt quotidiana ꝛ lucrosa, quod essent literis aureis inscribēda. Et ego illa millies habui in facto in diuersis locis ꝛ ciuitatibus ꝛc. In hac materia vide etiā Cor.in cōsi.xvij.incip. In hac cōsultatione.in.j.volu.ꝛ do.Philip.deciū no.loquētem in cōsi.cccxxvij. Aliso per totū.ꝛ vide singularia verba Alex.in hac materia in cōsi.suo.cccj preallegato inci. Aliis dubitationibus in.iij.colum.in versi.ad predicta etiam bene facit.

Hippolytus de Marsilijs. J.U.Doctor.

341 ¶ Ille qui tenetur ad aliquid faciendum sub pena infra certuz tempus, si illud nō fecit infra illud tempus: quia ad illud faciēdū non fuit monitus vel interpellatus nō cadit in penā, ita dixit do. Abb.in.c.penulti.in penulti.colum.extra de iudi.ꝛ Bal.in.c.j.§. iudices.in.iij.colū.de pace iura.fir.ꝛ Bald.in cōsi.suo.lxj. incipiē. super cōtentis ꝛc.in.vj.volu.ꝛ Catal. in tracta.sindi.in versi.xlij. incipiē. Adde qō si tu iudex ꝛc. Ubi dicunt qō si iudex tenetur expedire processum vel causam infra certum tempus sub certa pena nō cadit in penam si nō expediuit: quia pars nō instetit ꝛ eum nō interpellauit. Pro quo facit.l.iiij.§. hoc autem iudiciū.ff.de dam no infecto. Et facit text.in.l.j.in.§. magistratibus.ff.de magistra. cōue. vbi dicitur quod magistratus qui nō dedit tutorem vel curatorem minori teneꝛ qō verum est. dicit ibi text. si ad hoc interpellat⁹ fuit, alʒ nō. Et facit gl.in.l.vniuersa.C.de preci. impera. offe. vbi text. dicit quod habens dilationem ad soluēdum a principe tenetur satisdare de soluēdo finito termino, alʒ nō gaudet commodo dilationis. Et glo.ibi dicit hoc esse verum si talis satisdatio petatur a creditorib⁹ alʒ secus. Et per illaz glo. dicit ibi Pau.de ca. not. verbum. Pro quibus faciunt plura ꝛ plura, que ad hoc proposita simul reduxi in.l.vnius facinoris.in.§. cognitarum.in.j. ij.ꝛ.iij.colū.ff.de questio. Et faciūt dicta per domi.Fran. de are.in c.ij.in.ij.col.de accusa. Et facit optime qō not. dixit Soci. in cōsil. suo.cxxxiij.incip. Profecto ni fallor ꝛc.in.i.col.post prin. Teneas tamen menti quod licet ad hoc vt quis cadat in penam non faciēdo requiratur monitio vel interpellatio: vt.s. dixi, tamē quando quis promittit vel obligatus est ad aliquid faciendum ex aliqua particulari obligatione. Et etiam statutum arctat eū ad illud faciendum, tunc vt statutum aliquid operetur tenetur illud facere sine monitione, alʒ cadit in penam. Jta dixit Fede.de senis in cō si.suo.ciij.incip. Quod non fecerit residentiam ꝛc. quem refert et sequitur Abb.in.c.quoniam frequēter.in.§. porro.in.vj.colū. extra vt lite nō cōtest. quos refert ꝛ sequit Soci.i cōsi.suo.cxxxiij.incip. Profecto ꝛc.in fi.verbis. Pro quibus faciunt dicta per eundem Federi.de senis in cōsi.suo.cv.incip. consueuerunt visitatores ꝛc. quē vide. Et vide que dixi in.l.patre vel marito.in.vij.col. ff.de questio. Et vide omnino in materia ista Jaſ.in.l.vnica.circa fi.C. quādo lib.prin.datur.ꝛ faciūt dicta per Corsetum in no. suo. in verbo, prohibitio quem vide.

342 ¶ Quando testis est omni exceptione maior absq; dubio in similibus facit semiplenam probationez: in criminalibus facit indicium ad torturam. Jta habetur in.l.admonendi.ff.de iureiurā. et in.l.in bonefidei.C.eo.et in.l.maritus.et in.l.fi.ff. de questioni. et in.l.fina.C.eo. Jstud intellige esse verum quādo talis testis est rite et legitime examinatus, secus autem si nō sit rite et legitime examinatus, quoniam tunc non facit semiplenam probationem nec indicium. Jta no.dixit Bal in.c.j.in.§.sacramētum.in.ij.col. de cōsue.recti feu.quem refert ꝛ sequitur Barba.in cōsilio suo.xj. incipiē.illud in medium ꝛc.in antepenulti.colum.in.iiij.volu. Et facit qō voluit idē Bal.in aut.sed ꝛ si quis.in vlti.colū.C.de testi. vbi dixit qō testes inordinate recepti nō probāt etiam si essent recepti a cardinalibus. Et facit dictum eiusdem Bal.in.c.j.in.j.col. cum successio.tene.vbi dixit qō vbi nō est ordo deficit substantia. Et teneas etiaz mēti in hac materia qō licet vnus testis omni exceptione maior faciat indicium ad torturam: vt dixi hoc est verū si cū ipso teste cōcurrant alia indicia. secus si est solus sine alijs indicijs qō tūc talis testis solus nō faciet indiciū ad torturam. Jta dixit Cy.in.l.fi.C.de qō. Quē refert ꝛ sequit Alexan.in consi.suo cccxiij.incip. Aliso themate antescripto ꝛc.in.ij.colū. quos refert ꝛ sequit Jaſ.in repeti.l.admonēdi.in.lxxvij.col.ff.de iureiu.in ver. ꝛ.predicta regula ꝛc. Tene menti qz ista sunt quotidiana et lucri ac honoris plena in contingentia facti.

343 ¶ Verisimilitudo est maxime importātie et maximi effectus, vt apparet, ex his que dixi.§.in singulari.ccxcviij.incip. remotū a verisimili ꝛc.ꝛ.j.in singulari.cccxcvj.incip. Verisimilitudo ꝛc. Et in.l.j.in prin.ff.de questio.ꝛ in repe.mea rubri.C.de ꝓba.in materia verisimilitudinis. Et ptz etiā ex ter.valde singu.in.l. titius. in §.lucius.ff.de libe.et posthu.et ex text.in.l.fi.fm intellectū Bart. C.de posthu.heredi.instit. vbi prouisio testatoris facta in vno casu procedit in alio casu in quo testator verisimiliter idem statuisset. Et facit glof. singu.in.l.tale pactum.§.fi.ff.de pac.que vult qō qñ verisimile est qō statuentes idem statuissent si fuissent interrogati habeꝛ ac si statutū esset, quā glo.extēdit Bal.ad rescripta ꝛ generaliter ad alia in.l.j.C.que res pigno.obliga.pos.et.l. barbari⁹. in versi.sed ꝛ si scisset.ff.de offic.preto. De qua glo.ego plura dixi alʒ consulendo, vt apparet in pluribus consilijs meis. Et dixit Bal.in.l.testium.in pe.col.C.de testi. qō magis credit paucis testibus verisimilia deponētibus q̄ cētum verisimilia nō deponentibus. Et dixit Bal.in.l.scripture.in.ij.colū.ꝛ ibi Salice.C.de fide instru.qō in probationibus multū attēdit verisimilitudo. Et dixit do. An in.c.super hoc.de renūtia. qō iudex nō debet admittere exceptionē nō verisimilē. Et dixit do. Alex.in.l.si duo patroni. in prin.in.ij.col.ff.de iureiuran. qō testes alʒ nō idonei si deponūt verisimilia vel habēt presumptionē pro se efficiunt idonei. Et dixit Ange.in cōsil.suo.cclxiij.incip. Philippus ciuis de Florentia ꝛc.in.ij.colū. qō nulla dispositio tā generalis est q̄ trahi debeat ad ea de quibus nō est verisimile disponētem vllatenus cogitasse. Que oīa refert Jaſ.in.l.si extraneus.in.ij.colū.ff. de cōdi. cā data nō secuta ꝛc. Sed vltra eū circa hāc materiam verisimilitudinis scias qō lz nō valeat dictū testis parte nō citata iuribus vulgaribus. De quo late dixi in repeti.mea.l.fi.C.de ꝓba.in.xxxvj.char. tamē si depositio talium testium sit verisimile debet apud bonos ꝛ graues viros qui inspecta sola facti veritate procedunt concludere fm Bald.in.l.solā.circa fi.C.de testi. Quem refert ꝛ sequitur do.Frā.de are.in cōsil.suo.cxxvij.incipiē. In cā do.Antonie.in.ij. col.quos refert ꝛ sequit do.Philip.decius in cōsi.suo.liij.incipiē. Placet ꝛc.in pe.col.ꝛc. Et illud dictū Bal.etiā refert et sequitur idem do.Frā.de are.in cōsil. suo.lxxxiij incipiē. Diligenter ponderatis ꝛc.in.iij.colum.ꝛ Jaſ. in l. certi cōditio.in.§. si nummos. in.vij.col.ff.si certum petatur.

344 ¶ Taciturnitas quādoq; est magni effectus ꝛ importantie: vt patet in.l.cum ostēdimus.ff.de fideiusso. tuto. Et ex his que dixi in singulari meo.lxxvij.incip. Patientia. Et ex dictis per domi. Philip.decium in cōsilio suo.lxvj.inci. De duobus ꝛc.in. vj.col. in fi. Et ex his que addidi ad dictam.l.cum ostēdimus. Et ꝓz etiā ex dictis per do.Jaſ.in.l.cum proponas.C.de pac.ꝛ in.l.nō minorem.versi.ij.limita.C. de trāsactio. Et inter alios effectus operat probationem debiti. Nam quādo mutuasti pecuniam nullo teste presente ad hoc vt possis probare dictū mutuū. Cautela est vt tu scribas vnam literam illi cui mutuasti coram duobus vel tribus testibus

testibus qui legant cõtinẽtiaz ipsius litere in qua scribas quod tu rogas illũ cui mutuasti qõ restituat tibi illa etiã q̃ tuꝫei mutuasti. et postea mittas dictam literam illi debitori tuo per vnuz ex illis testibus qui vidit ꝛ legit cõtinẽtiam illius litere. Naz si postꝑ ipse debitor legerit dictam literam, ꝛ statim nõ fuerit protestatus qõ miratur de tali litera eo quia nõ est tibi debitor in aliquo sed tacuerit, tũc per talem taciturnitatem inducitur probatio pro te cõtra illum debitorem de illis cẽtuz adeo quod ex hoc poteris cogere eum ad soluẽdũ dicta cẽtum. Ita not. dixit Bart. in l. fi. fa. la. ñ. per illum tex. ff. ad macedo. Et idẽ ipse dixit in l. quo enim. in. §. i. ff. rem ratã ha. ꝛ Bar. in l. si taberna. in. §. idẽ queſ̃t. ff. de pigno. et in l. publica. in fi. ff. depo. Et idẽ firmat Batha. in no. suo. xxñ. incip. Nota mirabilem ꝛc. Ubi allegat. d. l. fi. fa. ꝛ tex. in clemẽ. j. de procu. idem etiam voluit Bal. in l. si procurator absentis. in prin. ff. de procurato. ꝛ Barto. ꝛ Bald. in l. titius seyo. ff. de cõsti. pecu. et Bald. in rubri. C. de fide instru. in antepenul. colum. versi. quero quid de literis ꝛc. ꝛ in l. si literarum. C. de solutio. et in l. fi. C. ad macedo. ꝛ Bal. in l. si literas. C. mandati. ꝛ in l. fi. C. de noua. et in c. ex parte. in. vñ. colum de rescrip. ꝛ in c. fina. in. viñ. col. de iureiuran. ꝛ Jo. de imol. in l. qui in domini. ff. de testa. ꝛ in l. nõ solũ in. §. morte. ff. de oper. no. nũtia. ꝛ in cle. j. de procura. in fi. ꝛ Lud. roma. in l. que dotis. in. vñ. colũ. ff. solu. matri. ꝛ Abb. in c. nõ iuste. in. iñ. col. de pcu. ꝛ Abb. in cõsi. suo. xviñ. inci. in causa ꝛ questione. in. ñ. colũ. ꝛ Lepo. in cautela sua. xj. incipiẽ. pone qõ filius ꝛc. et docto. in l. fi. C. ad macedo. Idẽ voluit glos. in l. pomponius scribit. ff. in quib⁹ casibus pig. taci. cõtraha. ꝛ ibi voluit Ange. ꝛ Jmo. et dñs Philip. in c. cũ. Bo. Ferrariẽsis. in. xviñ. col. de cõsti. ꝛ domi. Lau. cal. in cõsi. suo. xviñ. incip. Ad primum videt ꝛc. in. iiñ. colũ. ꝛ dñs Alexã. in cõsi. suo. cxlvñ. incip. põderatis verbis. in iiñ. colũ. in. ñ. vol. ꝛ Jaſ. in repe. l. admonẽdi. in. lxñ. col. de iureiu. De quo etiaz dixi in cõsil. meo. xlviñ. incip. Jn cã ꝛ lite. in. ñ. char. Et latius dixi in repe. mea rub. C. de pba. in. li. colũ. vbi oĩa supradicta adduxi. Et circa hanc materiam scias quod si debitor in duocentum dicit creditori. Accipe tua cẽtum que tantum tibi debeo, si creditor tacet sibi preiudicat: quia dicitur fateri se tantũ debere habere centum et non vltra, secus autem si nõ apposuit dictionem taxatiuã tantum. Jta not. dixit Barto. ꝛ Rapha. cu. in l. si cum dos. ff. rerũ amo. quod dictum refert et sequitur Ludo. roma. in l. j. ff. si quis iusdi. nõ obtempe. et Jaſ. in l. si quidẽ. C. de transac. ꝛ in. §. si min⁹. in. ñ. colum. insti. de actio. Teneas etiam menti sing. verbũ in hac materia taciturnitas, vcz qꝛ si filie vnius ex fratrib⁹ fuit data dos per patrem de bonis communibus aliꝭ fratribus tacẽtibus ꝛ nõ contradicentibus, videntur fratres qui nõ cõtradixerunt eorum partem donasse. Jta dixit Joã. de imo. in quodam cõsilio suo incip. Jn casu premisso de pluribus est videndum ꝛc. in. iiij. dubio. vbi expresse dicit quod dotes date filiabus alicuius intelligũtur date de communibus bonis fratruz si sunt date scientibus fratribus nec aliquid protestãtibus, adeo qõ tales dotes tẽpore diuisionis nõ sunt in partem illius computãde cuius erãt filie: quia fratres nõ cõtradicẽtes videtur partem eorũ donasse, per id qõ not. in l. si seruus cõmunis. ff. de dona. inter viz ꝛ vxo. quod dictũ pro valde no. refert ꝛ sequitur do. Philip. decius in cõsi. suo. lxvj. incipien. De duobus in antepe. col. in fi. qõ etiã tenuit Soci. in consi. suo. v. incip. suprascriptis insignes doc. in. iiñ. col. ver. circa secũdã in. iiñ. volu. ꝛ ibi in cõsi. sequẽti. ꝛ idem voluit Pau. de cast. in 2 si. cxxij. incip. ad primũ respõdetur in. ij. col. pro quo optime faciunt dicta per do. Philip. deciũ in cõsi. cclxvij. incipiẽ. nõ excidit in. ij. col. ad fi. vbi omnino vide, qõ profecto est perpetua memoria dignũ. Cũ sepe de facto cõtingat. Ad que vide etiam Jaſ. in auſ. qõ locum. in. iiij. ꝛ. v. col. C. de colla.

345 ¶ Maritus si cõfessus est in aliquo dotali instrumẽto vel alius eius nomine se habuisse ꝛ recepisse dotem potest si eam vere non habuit infra debitum tempus opponere exceptionem nõ numerate dotis. l. fi. et auſ. ibi posita. C. de dote cau. nõ nume. l. si voluntate. C. de do. promiſ. habetur in. l. in contractibus. in. §. sed quoniam. C. de non nume. pecu. Et in. §. fuerat. insti. de actio. qõ intellige nisi dicte exceptioni sit renuntiatum: vt in dictis iuribus. Jstud tamẽ procedit ꝛ locuz habet quãdo marit⁹ cõfessus fuisset se dotem accepisse ab eius vxore vel ab eius patre, secus autem si confessus fuisset se habuisse dotem a tertio: quia tunc presumitur semper fuisse actualiter numerata. Et ideo tunc non admittitur exceptio nõ nume. dotis. Jstud fuit singu. verbum Sali. in auſ. sz iam necesse. C. de dona. ante nup. quod dictuz pro singularissimo refert ꝛ sequitur Jaſ. in. §. fuerat. in. xxiij. colum. inver. vnũ etiam non omitto ꝛc. insti. de actio. [illegible]

346 ¶ Prescriptio interrũpit pluribus modis: vt habet per Abb. in c. illud. extra de presump. ꝛ per doct. in pluribus et diuersis locis quos refert Bertha. in reper. suo in verbo, prescriptio interrũpitur in. j. ver. vbi latissime loquit circa hanc materiam. Et inter alios modos interrũpitur ipsa prescriptio per citationem legitime factã ſm Jo. and. ꝛ alios in. c. ꝓposuisti. de foro cõpe. ꝛ in. c. sz. de offi. delega. ꝛ in. c. venerabilis. ꝛ in. c. cum plures. eo. titu. lib. vj. Bar. in l. ex hoc edicto. in prin. in. j. colũ. ꝛ ibi Alexã. in. v. colum. vbi allegat alios plures tenentes hanc partem. ff. de eo per quem fac. erit. ꝛ Ange. in l. ad peremptoriũ. ff. de iudi. ꝛ Oldra. in consi. suo. cclxiij. incip. Quia tota ꝛc. in. iiñ. colũ. ꝛ Bar. ꝛ Alexã. in l. accusaturus. ff. de adulte. Tene tamẽ mẽti qõ nunq̃ per citationem interrũpitur prescriptio, nisi de tali citatione fit facta relatio per nuntium iudici. Et talis relatio sit in scriptis redacta. Jta dicunt docto. in cle. ñ. vt lite pendeñ. qõ dicit Pet. de ancha. ibi hoc esse singularissimũ dictum. Et refert se illud audiuisse a Bal. in voce dicẽtez hoc tenere Guiliel. de cu. in l. sicut. C. de prescript. xxx. an. Quod dictũ refert ꝛ sequit Jaſ. in. §. penales. in. xxvñ. colũ. ver. ꝛ circa predicta. insti. de actio. quod est no.

347 ¶ Matrimoniũ metu cõtractũ est nullum ꝛ nõ tenet ſm glo. in l. j. in fi. ff. de auſ. tu. voluit Car. in cle. j. in. xviñ. q. de consangui. et affi. ꝛ Oldra. in cõsi. suo. xxxv. incip. factum tale est ꝛc. ꝛ docẽ. in. c. cõsanguinei. de re iudi. Bal. in tracta. scisma. in. vj. col. ꝛ habeẽ in c. qõ locũ. ꝛ in. c. seq. extra de sponsa. ꝛ per Jnno. in. c. causam matrimoñ. de offi. deleg. per Bart. in l. fi. ff. si quis aliquẽ testa. phi. Et per Bal. in l. j. C. eo. tit. per glo. in l. si mulier. in. §. si dos. ff. qõ met. causa. qõ est verũ si metus sit talis qõ cadat in cõstãtẽ virum alꝭ non, vt habetur in. c. veniẽs. el. ñ. de sponsa. de quo etiam per Alexã. in cõsi. cccxcj. incip. in causa ꝛc. ꝛ in cõsi. ibi sequenti. Et in consi. clvj. incip. Uiso processu ꝛc. in. v. volu. ꝛ in cõsil. suo. cccxliij. incipiẽ. Quoniam matrimonium tamẽ carnale nõ inualidaẽ propter metum reuerẽtialem patris: vt est tex. no. ꝛ ibi Bal. et Sali. in l. si patre cogente. ff. de ritu nup. ad quod tamẽ vide que diximus. in singu. cxlvñ. incipiẽ. Filius presens. ꝛ in fine. ccxv. inci. Ualidũ est argumẽtum. Dicas tamẽ et perpetuo teneas menti quod in matrimonio spirituali. Puta in ingressu religiõis facto per filiũ vel filiam coacte propter reuerẽtiam paternam vitiatur tale matrimonium ꝛ talis ingressus, ita dixit gl. sing. in c. presens clericꝰ. xx. q. iñ. quam glo. pro valde not. refert ꝛ sequitur Jaſ. in. §. quadrupli. in. ix. col. in fi. insti. de actio. vbi dicit illam glo. esse perpetuo notañ. qꝛ sepe cõtingit de facto, qõ filie inuite: quia forte sunt deformes aut claude ꝓpter reuerẽtiam patris ingrediunt monasterium aut virginitatis habitũ suscipiũt: quod per hoc vitiatur ingressus ꝛ professio, ita qõ sine preuaricatione potest deseri ꝛ deponi. Ad qõ etiã dicit videñ. etiam esse text. in c. cũ virũ. ꝛ ibi do. An. extra de regula. ꝛ Jmo. in l. si cum dotez. in. §. eõ autẽ tempore. ff. solu. matrimo. ꝛ text. in c. j. ꝛ ibi glo. ꝛ Abb. extra quod met. causa. de quo etiam per Alex. in. d. §. eo autẽ tẽpore. in pe. colũ. et per Jaſ. in auſ. ingressi. in. j. col. C. de sacrosan. eccle. Pro quibus etiã facit, nã si filia ꝓpter nimiã reuerẽtiã patris iurat tale iuramẽtum eã nõ obligat. Jta no. dixit Bal. in l. etiã. C. ad vellea. et in l. pactũ qõ dotali. in. iñ. col. in prin. C. de colla. quem refert ꝛ sequitur do. Albe. catanius in tractatu suo violãtes. in verbo. mulier. in. ix. char. in. iñ. col. ꝛ faciũt dicta per do. Philip. deciũ in 2 si. ccxix. incip. Uiso pũcto. in. iñ. col. in fi. ver. Septimo adduco. Tene mẽti predicta: qꝛ plusq̃ quotidiana sunt. Et nimirũ si qñq̃ moniales sunt inhoneste ꝛ turpem ducũt vitam in vituperiũ religionis ꝛ suorum affinium. Nam hoc euenit qꝛ ipse fuerunt facte moniales contra earum voluntatem.

348 ¶ Libellus generalis ꝛ incertus regulariter nõ admittitur: vt habetur in l. si in rem. ff. de rei ven. ꝛ in l. j. §. si quis argẽtum. ff. de positi. ꝛ in l. pretor edixit. in prin. ꝛ in. §. qõ aũt pretor ait. ff. de iureiur. ꝛ in l. in actione. ff. de furt. ꝛ in c. j. ñ. ꝛ iñ. de lib. obla. cum si. Hec autẽ regula limitaſ multis modis, sz inter alias limitatiões limitatur hoc esse verum si opponaſ a parte, secus autẽ si non opponaſ. Quia tũc procedit talis libellus generalis et incertꝰ. Jta habetur per doc. in l. fina. vbi glo. C. de anna. excep. ꝛ glo. in l. j. in prin. in glo. magna. ff. de edẽ. ꝛ ibi Bart. in vlti. colũ. ꝛ habeẽ in. c. abbate sane. de re iudi. in. vj. Jstud tamẽ qõ libellus incertus ꝛ generalis ac obscurus procedit reo nõ opponẽte, est verũ, et procedit in causis ciuilibus: sed secus tamen est in causis criminalibus. Et ideo si dicerem accuso Titiuz de oĩbus maleficiꝭ que cõmisit nõ procederet accusatio etiam parte nõ opponente per l. libellorum. in prin. iũcto versi. qõ si libelli. ꝛ ibi Bartol. ff. de accusa. Jta multũ singulariter dixit Bal. in l. j. in. xñ. col. C. de cõfeſ. qõ dictuz pro no. refert ꝛ sequitur Jaſ. in. §. curare. in. v. col. in ver. ad vnum tñ sing. aduertas ꝛc. insti. de actio. de quo etiã ſm eum habeẽ per Bal. met in addi. ad Spe. in ti. de sentẽtiꝭ. in. xx. col. ꝛ per Ange. in repeti. l. si vacãtia. in. v. char. C. de bo. vac. lib. x. Et ex hoc dicto habes nota limitationem ad tex. in l. absentez. ff. de penis. vbi dicitur qõ in causis criminalibus proceditur ad instar ciuilium. ad quem tex. ponit aliam limitationẽ glo. valde no. in. c. de indicũs. qõ est. c. primum. iñ. q. ñ. quã glo. pro valde sin. refert ꝛ sequit Lu. ro. in sing. suo. 718. incipiẽ. Quero nũquid ꝛc. Et alia limitatio ad illum tex. colligit ex dictis per me in l. j. §. fi. in. ñ. col. in versi. scias tamen vnum ꝛc. ff. de questionibus. vbi videas.

349 ¶ In his in quib⁹ tractaſ de preiudicio irreparabili recedim⁹

a regulis iuris communis quod patet. Nam licet quis non possit appellare a grauamine futuro in iudicialibus: quia nõ grauatus non appellat. vt habetur in.c.ante sentẽtiam. ꝛ in.c.nõ ita.ij.q.vj. Et voluit Barto.in.l.tricia.ff.de accusatio.in.v.colũ. ꝛ domi. An. in.c.ex parte.in penulti.colum.extra de appella. Et habetur late per Cano.in.c.vt debitus.eo.titu.tamẽ istud fallit. vbi tractat de preiudicio irreparabili.vtputa si pronunciatur quis torquẽdus, nam licet nondum sit tortus poterit tamẽ appellare ne torqueat cum per torturã tractetur de eius preiudicio irreparabili. Ita habetur in.l.si quis procuratorem.C.de appella. Et per domi. Car. Alexandri.in.d.c.vt debitus.in.ix.col.de appella. vbi ad hoc allegat etiã not.per Bar.in.l.ij.ff.de appella.recip. pro quo faciũt no. verba Bal.in.d.l.si quis prouocatione. Et dicta per do.Fely.in.c. cum super.in penulti.colũ.de re iudi.ꝛ in.c.cum inter.R. priorez. in.viij.colum.de excep.ꝛ per Ange.de are.in tractatu.suo maleficiorum.in verbo. Et dictus Titius se defendendo in.j.char.in vltimo ver.inci.dixi ꝛc.post prin. Et per domi.Fely.vbi omnino videas.in.c.significauerũt.in vlti.col.post med.de excep.ꝛ in.d.c.cũ super.in.iiij.col.ante med. Patet etiaz ex his que dixi in.l. si quis ne questio.in.j.col.ꝛ in.l.j.in prin.in.iij.col.ver. Et subdit Bar.ꝛc. Et ibi in.viij.col.ver.sequeretur etiam ꝛc.ff.de questioni. Et ideo tene menti qõ licet merus executor habeat cõscientiam suam cõtra sentẽtiam quaz debet exequi cũ videat illam iniquam, tamen tenetur illam exequi: vt volunt docto.in.c.pastoralis.§.qz vero.ꝛ in.c.preterea.de offi.deleg.ꝛ in.l.sivt proponas.ꝛ in.l. executorez. vbi per glos.ꝛ Bald.C.de execu.rei iudi. Tamẽ hoc fallit in causa criminali in qua tractat de pena corporali: quia in talibus causis merus executor nõ debet exequi sentẽtiã iniustam cõtra cõsciẽtiã suam: qz dãnum talis executionis est irreparabile. Ita not. dixit Inno.in.d.c.pastoralis.in.d.§. qz vero.quod dictũ refert ꝛ sequit Jas.in.§.si minus.in.vij.col.in prin.insti.de actio.ad quod etiam allegat Pau.de leaza.ꝛ Pe.de ancha.in cle.j.de re iudi.ꝛ Bal.in l.aditos.C.de epali.audi.p hoc etiã facit illud satyrici vcz. Nulla vnq̃ de morte hominis cõtẽtio lõga est. Et vltra eum dicas tu qõ pro predictis optime faciunt dicta per do. Mellum in trac.suo bãnitorum in.iij.parte primi tempo.in.v.q.inci. Quinto quero ꝛc. in ver. Ego vero ꝛc.vbi notanter loquitur ꝛc.

350 ¶ Damnum quod quis sua culpa sentit sibi imputet ꝛ nõ alijs. l.si fideiussor.ff. manda.l. si merces.in.§.culpe.ff. loca.l. inter oẽs. in.§.penul.ff.de fur.l.j.§. vsq; adeo.ff.de iniur.l.iij.§.si quis volentem.ff.de libe.homi.exhi. cũ si. Et ideo teneas menti, nam tu scis quod si sit facta locatio in emphiteosim alicui pro se ꝛ filijs, non comprehenduntur filij adoptiui ſm Speculato. in titu. de loca. in.§.nunc aliqua.in ver.lxviij. Et habetur in.c.adoptiuis.in titu. si de feu.fue.cõtro.inter do.ꝛ agna.hoc tamen intellige verum esse nisi ad instantiam concedentis seu locatoris fierent filij adoptiui: quia tunc tales filij adoptiui comprehenderentur in tali locatione. Ita not.dixit Soci.in.l. si cognatis.in.xij.colũ. in fine.ff. de re. dub.quod etiam extendit ad materiam.l.si vnq̃.C.de reuo.dona. de quo ibi latius per eum. Pro quibus faciunt dicta per Soci. met in fallentijs suis in.cccl.xxij.fallentia.in prin quod est no. Et faciunt etiam dicta per eundem Soci. in cõsilio suo. vj. incipien. Licet adijcere.in.ij.ꝛ.iij.col.in.iiij.volu. Et dicta per me in repeti. mea rubri.ff.de fideiusso.in.xix.q.ante finem.ꝛ dicta per Ludo.roma.in singu.suo.cccclxviij.incip.emptor ꝛc.

351 ¶ Amicitia magna idẽ operat qõ cõiunctio sanguinis.l.cum allegas.C.de castren.pecu.lib.xij.ꝛ glos.in.c.ij.in glos.pe.de testa.in vj.glos.ꝛ ibi Abb.in vlti.colũ.in.c.requisisti.de testa. Cy. Salice. Alexã.ꝛ Jas.in.l.exigendi.C.de procura.Jo. an.in.c.fi. de postu. et Cy.in.l.inuitus.in.iij.colũ.C.de procura. Pro quo facit optime tex.in.l.ij.in prin.in verbo, amici.ff.qui petã.tu. et facit tex. et glos.sing.in.l.in testamẽto.ff.de fideicõ.liber.que dixit qõ affectio facit qõ ex testamẽto nõ solẽni quecũq; legata debeantur. de quo tex.ꝛ glo.dixit plura singularia Jas.in.l.non dubium.in.ij.col.C. de testa. Et faciũt dicta per Bal.in.l.si iure.C.de test.manu.et per Soci.in cõsi.suo.lxviij.incip. Joãnes ꝛc.in pe.colũ. in prin. et per Barba.in repe.l.cũ acutissimi.in.xiij.colũ.in ver.ꝛ si verbis daretur audacia ꝛc.C.de fideicom.vbi conatur sustinere quod dispositio.d.l.cum acutissimi.ꝛ.l.cum auus.ff.de condi.ꝛ demon.et.l.generaliter.§.cum aũt.C.de insti.ꝛ substi.ꝛc.habeat locum etiam in persona valde dilecta testatori. Et hoc ex pluribus iuribus et maxime propter glo.in.l.ij.C.in quibus causis colo.censi.lib.xj. Sed istud dictuz improbat Jas.in.d.l.exigendi.in pe.col.C.de trãsac. Et pro supradictis faciunt optime dicta per Barba.in consil.suo lxxv.incip.sapienter.in.iiij.colũ.in.iiij.volu. Et in eodem volu.in consi.xxij.incip. Clementissimum.in.ij.col. Modo ex supradicta cõclusione pluribus iuribus roborata a docto.in dictis locis, vcz qõ iura loquẽtia in affine vel cõiuncto sanguine habent locum in amico magna amicitia coniuncto. Ego infero ad vnum multum singulare, vcz q̃ sicut ego impune possum occidere illum qui fecit insultum cum armis cõtra cõsanguineum vel affinem meum pro defensione sua, sicut ego possem pro me tali casu talem insultantẽ impune occidere: vt dixit Bal.in.l.raptores.in.ij.not.C. de episc. et cleri.quẽ refert ꝛ sequit Jas.in.l.j. in.ij.colũ.C. de indic. vidui. tol. vbi plura ad corroborationem huius dicti: ita potero impune occidere insultantem cum armis amicũ meum maxima amicitia cõiunctum per predicta qõ audacius affirmo: qz hoc expresse voluit Bal.in.l.vt vim.in.ij.colũ.ver.quinto querit ꝛc.ff. de iusti. ꝛ iure. Pro quo allegat que habẽtur in.l.cum alienam.C.de lega. Vide tamẽ Sali.in.l.nullus.C.de maledi.ꝛ mathe.que videtur dicere vnum verbum cõtra predicta: sed eius dictum potest reprobari per supradicta, de quo etiam dixi in repeti.mea.l.j.C. de rap. virgi.in.xlix.char.vbi videas.ad quod etiam vide Corneum in cõ si.cciiij.incip.pro decisione.in.ij.colũ.in.j.volu.ꝛ vide domi.Fely. in.c.si vero.el.j.in fi.de sen.excom.vbi dicit qõ licitum est occidere aggressorez etiam si aggressum nunq̃ cognouisses.allegat glo.in c.j.in verbo, hactenus.xxiij.q.viij. de quo ibi latius per eũ. Tenementi, qz sepe contingit in facto.

352 ¶ Sepius vidi dubitari circa vnum, vcz si fiat treuga vel pax bãnito an illa sit sibi seruanda, ꝛ an non seruans eam cadat in penaz conuentionalem, in quo breuiter dicas quod talis nõ seruans talem pacem vel treugam nõ cadit in penam. Ita dixit Bal. super statuto in verbo, pax in.j.ver.ꝛ domi. Mellus in tractatu bãnitorũ in tertia parte secundi temporis.q.lj.incipiẽ. Quero bãnitus ꝛc. et ibi in.q.sequen. de quo etiam per Bald. in.l. iurisgẽtium.in.§. si paciscar.el.j. ꝛ in.§. si paciscar. el.ij.ff. de pact. vbi tenet qõ talis pax nõ valeat. Et ideo qõ cõtraueniẽs nõ cadat in penam quod dicit obtinuisse in cõtingẽtia facti quod dicit procedere etiã si pena sit promissa cum iuramẽto. De quo etiam per Jo.an.in regula frustra.de regu.iur.in.vj.in mercu. Et per Barto. Bal. Ange. ꝛ Imol.in.l.quid ergo.in.§.si heres.per illum tex.ff.de lega.j. ꝛ per Bar.in questione sua incip. Lucane ciuitatis. ꝛ in.l.eleganter. in §.fi.per illum text.ff.de pig.act. ꝛ per docto.in.l.j.C.qñ lice. se sine iudi.vindi. Et per Bar. Bal. ꝛ Ange.in.l.j.in.§.nõ autem. per illum tex.ff.de dolo. ꝛ per Bal.in.l.j.in vlti.col.C.si a nõ cõpe. iudi. et in.l.paciscì.ff.de pac. ꝛ per Jas.in.l.conuentionem.in.j.colũ.ff. de pac. ꝛ per do. Phili.cor.in cõsilio suo.clxxv.inci.cõsuluit.in.j. volu. ꝛ per Alex.latius loquẽtem in.l.qui seruum.ff.de ver.oblig. vbi etiã limitat predicta. Et dicit ista esse vera quãdo cuilibet iure publico cõpeteret facultas offendẽdi bãnitũ, secus si solo offenso, qz tũc poterit per pactuz tolli. allegat in arg.l.j.in fi. ꝛ.l.iij.ff. de adi.lega. ꝛ.l.iuris gentiuz.in.d.§.si paciscar. Et dicit qõ ita limitat Bal.in.l.reos.in.xiij.col.C.de accusa. ꝛ Bald. ꝛ Salice.in.d.l. accusationis.ff.quod met.causa. de quo latius valde dixi in practica mea causarum criminaliũ.in.clxvj.charta.vbi omnino videas: qz ista sunt multum vtilia ꝛ valde quotidiana. A433.

353 ¶ Datio pecunie ꝛ interuentus ipsius inducit delictum vbi als delictum nõ esset, et hoc patet in pluribus casibus. primo appareret in teste qui accipit pecuniam vt dicat verum testimoniũ. Nam talis testis incurrit penam falsi ſm glo. Bar. ꝛ alios in.l.j.in prin. ff. de fal. ꝛ ibi dixi in.j.colũ. ꝛ idem dicit ibi glo. Barto. ꝛ alij in iudice accipiẽte pecuniam vt iustam sentẽtiam ferat: vt in.l.ij.ff. de cõdi.ob tur.causaz. Et ratio est ſm Barto.in.d.l.j. quia testes debent deponere gratis illud quod sciunt nõ autem per pecuniam: vt in.l.iij.in.§.l.iulia.ff.de testi. Et illud quod debet fieri gratis si fiat per pecuniam turpiter fit: vt not.in.l.iij.in.§.si tibi.ff. de condi.ob tur.causam. ꝛ idem etiam dixit Barto.in.l.diuus.ff.de re iudi. ꝛ Bal.in.l.data opera.in.xv.col.versi.quid si testis.C. qui accusa.nõ pos.pro quibus facit.l.j.ver. pecunia accepta. ff. de recepta. et tex.in.l.fi.in.§.fi.ff.ad leg.iul.repe. Et faciunt optime dicta per domi. Mellum in tracta.bãnitorum.in.ij. parte secundi temporis in.xij.q. Et vltra predicta circa hãc dationem pecunie teneas mẽti perpetuo singulare verbum, vcz qõ si per auri dationem inducitur mulier ad adulteriuz, licet cõtẽta fuerit committere tale adulterium tamẽ inuita reputatur illud commisisse. Et ille qui auruz vel pecuniam dedit punietur pena statuti que imponitur adulteranti mulierem inuitam. Ita sing. dixit Ang. in auth. de lenonib⁹. in.§.fi.circa fi. Quod dictũ pro not. refert ꝛ sequitur do. Philip. decius in cõsil.suo.clxx.incip. Viso themate ꝛc.in.ij. colum. Pro quo ſm eum facit text.in.l.j.C.de rap.virgi. ꝛ in.l.j.§.persuadere. ff.de seruo corrup. ꝛ etiam videtur idem dicere Cy. in.d.l.j.C. de rap.virgi.in.j.col.in ver.tertio oppo.ibi, ꝛ sic mulier decepta ꝛc. ꝛ idem voluit do. Joã.niuizanus in silua sua nuptiali in.xiij.char. in.ij.colũ.in fi.qõ est no. Pro quo facit. Nam aurũ seu munera faciunt nõ volentem velle. Ideo scribit Deutero.c.xv. Qõ munera excecãt oculos sapiẽtũ ꝛ mutãt verba iustorũ, quod dictuz refert Ang. ꝛ Jas. post eum in.l.nõ dubium.in prin.C.de testa. Et dicit text.in.c.qui recte.xj.q.iij.qõ acceptio nũmorũ prevaricatio veritatis est. Et facit tex.no.in.c.pauper.xj.q.iij.in versi.cito violatur auro iustitia. Hippolytus Marsilius.

354 ¶ In dubio presumitur pro iudice.l.ij.C.de offi.ciuil.iudi.l.herennius.in.§.gaya.ff.de euictio.c.pisanis.de resti.spol. cum simi.

hoc tamen

hoc tamẽ intellige verũ ꝛ locũ habere qñ iudex seruauit debitum ordinem in ꝓcedendo, sed qñ debitũ ordinẽ omisit non ꝓsumit ꝓ eo. Jta no. dixit Bal. in l. sancimus. in iij. colũ. ver. tertiodecimo querit. C. de iudi. qõ dictum refert ꝛ sequit. d. Paris de puteo in tracta. suo sindica. in. xix. char. in. iij. colũ. Tu adde qõ ratio potest esse: qꝛ cognoscere iuris ordine non seruato est ius alterius auferre. ſm Bal. in. c. j. §. seu furtũ. in. v. col. de pace iura. fir. quem refert ꝛ sequit. d. Piero. tortus in cõsi. suo. qõ facit ꝓ cõe Florẽtie tẽpore Sixti pontificis in. xxvj. col. ꝛ. d. Catal. in tractatu suo sindica. in ver. 416. incip. Adde qõ cognoscere ꝛc. Et in eodẽ tracta. in ver. 128. incip. Adde qõ si potestas. Jtem alia est etiaꝫ ratio: qꝛ iudex ꝓcedens extra ordinem dicitur ꝓcedere de facto. ſm Bal. in. l. ictus fustium. in vlti. col. ff. de his qui no. infa. Et ꝓ predictis facit not. verbũ Ang. in cõsilio. 176. qõ refert ꝛ sequitur. d. Phili. decius in cõsilio suo. 74. in. iij. col. vbi dixerũt q ꝙ qñ in instrumẽto venditoꝛ ꝓmittit emptorem defendere de iure ꝛ de facto, ꝛ qõ plus est obligat se etiam si ꝓ iniuriam iudicis res euincatur: hoc tantũ pactum intelligit qñ per ignorantiã iuris vel facti iudicis euinceretur qõ iudex seruato iuris ordine ꝓcessit: secus aũt esset si ꝓtermisso iuris ordine iudex ꝓcederet et res euincerẽt: qꝛ isto casu vigore ꝑdicte ꝓmissionis venditoꝛ non obligaret. Et adducunt rationes ꝛ iura de quibus ibi per eos. Tene menti: qꝛ modernis tẽporib⁹ iudices sunt temerarij ꝛ bestiales ꝛ nullũ iuris ordinẽ seruant: ĩmo ex capite ꝛ ceruice sua nouas leges faciũt cõtinuentibus oculis superiorum suorum, qõ subditis tolerare necesse est cũ alijs calamitatibus.

355 ¶ Debitoꝛ in diem non põt cogi soluere ante diez l. iustas. C. de iure fisci. lib. x. l. si mandauero. la premiere. in princi. ff. manda. l. eũ qui calendis. ff. de verbo. obliga. l. cedere diem. ff. de verbo. signi. §. plus aũt. instit. de actio. cũ si. Et dicit vulgare ꝓuerbium: ꝙ optimus est debitoꝛ qui soluit in termino obligatiõis. Teneas tamẽ menti in materia singularem casum. l. j. C. de cõdi. ex le. vbi habẽt ꝙ hoc fallit in fisco qui ꝓpter necessitates suas occurrẽtes põt debitores suos ante diẽ exigere: et qõ fortius est debitoꝛem sui debitoris potest ante diem exigere: debet tamen intervsurium medij temporis debitoꝛi relinquere. ſm gl. et docto. ibi. Et illum casum dicit ibi Bar. singularem. et dicit ibi Bal. per illum tex. ꝙ empto res gabellarũ ꝓ necessitate reipublice possunt cogi ante tempus: dimisso tñ eis intervsuris medij tpis: et subdit qõ tota die ꝓpter repẽtinas necessitates publicas hoc fieri videmus: et dicit ꝙ hoc non est iniustũ, qõ dicit esse menti tenendum. Et dicit ibi Sali. qõ hoc frequenter practicatur in Bononia cõtra gabellarum conductores ꝛ datiarios, ꝛ verũ dicit: nam ego vidi hoc fieri in hac ciuitate pluribus vicibus, et idem per illuꝫ tex. d. l. j. C. de cõdi. ex leg. dixit Jaſ. in. l. in diẽ. in. j. colũ. in fi. ff. de condi. indebi. Et adde hic qõ omnis fideiussoꝛ fugitiuus potest capi ante diem fiende solutionis. Jta dixit Bal. in dicta. l. j. in fi. verbis. C. de condi. ex lege. allegat ad hoc. l. quesitum. ff. de pig. vbi est gloſ. not. ꝓ hoc dicto suo. quam vide.

356 ¶ Juramẽtum est maxime potentie: et habet plures effectus, vt patet ex dictis canonistarum in titu. de iureiur. maxime in. c. cum cõtingat. ꝛ in. c. lꝫ mulieres. eo. tit. in. vj et ptꝫ etiaꝫ in tractatu de virtute iuramenti edito ab excellẽtissimo. V. J. interꝑte. d. Marcoantonio Baueria. Et p. d. Anto. coꝛsetum in repeti. sua rubric. extra de iureiurã. et p me in repeti. mea. l. fi. C. de ꝓba. in. xxxiij. et xxxv. char. vbi posui plures notabiles effectus ipsius iuramenti. Et inter alios effectus habet vnum qõ est magni commodi ꝛ vtilitatis: nam iuramẽtum appositum in aliquo cõtractu operatur ꝙ tale instrumẽtum ipsius cõtractus habebit executionem paratã: licet de iure cõi instrumẽtum publicũ non habeat executionẽ paratam. l. minoꝛ. xxv. an. cui fideicommissum. ff. de mino. Jta dixit Bar. in. l. ij. ad fi. ff. de iurei. Et ibi dicit qõ miratur qõ cõsuetudo hanc cautelam ꝛ hunc modũ non adinuenerit. Item tenet Fulg. in. l. sed si possessoꝛi. in. §. si cũ hereditate. ff. de iureiurã. ꝛ Pau. de ca. in. l. nam ꝛ postea. §. si petito. eo. tit. ꝛ in. l. post rem. ff. de re iudi. Et do. And. barba. in repeti. rubri. extra de iureiur. et Alexan. in dicta. l. ij. ꝛ do. Jaſ. in. §. item si quis. in. iij. colũ. versi. duodecimus effectus ꝛc. instit. de actio. Et latius ponit ipse Jaſ. in eodem. §. j. xvij. colũ. ver. extra glo. vt obseruẽ ꝛc. vbi ipse per tres col. examinat ꝓdictum articulũ. Et firmat hanc partem ꝛ respõdet omnibus que adduci possent in contrarium. Et hanc partẽ etiã firmat do. Ant. coꝛse. in. d. sua. repeti. rubri. extra de iureiurã. in. x. priuilegio iuramenti.

357 ¶ Extant statuta in aliquibus ciuitatibus vt in hac nostra ciuitate Bononie quibus cauẽt qõ in aligbus casibus, vt est in casu damni dati ꝙ stetur iuramẽto alicuius puta damnũ passi. Certe tale statutũ dꝫ intelligi nisi ꝓ partẽ aduersam cõtrarium ꝓbetur. Jta multum not. dixit Ang. in. l. qui restituere. in. ij. colũ. ff. de rei ven. ꝛ clarius in. l. qui vas. ff. de fur. vbi dicit idem esse si statutum dicit qõ stetur dicto seu iuramẽto Saltuarij. Et idẽ voluit Barto. in. l. ij. in. §. si a pupillo. circa fi. ff. de vsucap. pro empt. et in. l. ſſ põt. in penult. col. ff. de acqui. here. et Ange. in auẽ. de exhiben. reis. in princ. Bal. in. c. j. in. j. colũ. in titu. si de inuesti. inter dñm et vaſ. lis oria. ꝛ in. l. contra negãtem. C. ad leg. aquil. ꝛ in. l. j. ꝛ ibi Sali. C. de re. cred. ꝛ in. l. j. C. de re iudi. Jtem voluit Alberi. in secunda parte statu. qõ. xv. ꝛ. d. Philip. in. c. pastoralis. in. xij. colũ. de except. vbi alios etiam adducit tenentes hãc partem. Et. d. Jaſ. in. §. sed iste. in. xxiij. col. insti. de actio. vbi alia etiam adducit ꝓ hac opinione. Et inter alia adducit Innoc. ꝛ Joã. an. in. c. qꝛ propter. §. illud. de elec. vbi dicũt qõ licet quis possit ꝓbare impedimẽtum per suum iuramẽtum, vt est ibi tex. tamẽ admittitur ꝓbatio in cõtrariũ. Et adducit etiã alia plura de quibus ibi per eũ. Limitat tñ predicta do. Feli. in. d. c. pastoralis. nisi in statuto diceret qõ nõ possit ꝓbari contrariũ: vel nisi diceretur qõ iuramẽtũ haberet pro pleniſſima vel ꝓ omnimoda ꝓbatione: quia tunc nõ admitteretur ꝓbatio in contrarium. ſm Ludo. roma. in. l. si duo. ff. de acquir. here. Et hoc ꝓpter glo. in verbo, fecisse. in cle. j. de ꝓbatio. ꝛ in cle. j. in ver. omĩmodaꝫ. de foro compe. Tene menti predicta ꝓ statuto huius ciuitatis posito sub rubrica de emendatione damnoꝛ datoꝛ a quib⁹ ignoratur ꝛc. Et vide ad predicta omnino que ego dixi in. l. j. in. §. si serui quaſi. in. ij. colũ. ff. de qõnibus. Et vide omnino Alexan. in cõsilio suo. 461. incip. In causa ꝛ lite ꝛc. in. j. col. ꝛ quaſi per totum: et maxime in. iij. col. circa princi. Et vide Jaſ. in. l. j. §. j. in. j. colũ. ff. si ex noxa. cã agatur.

358 ¶ Pater de iure ciuili non tenetur aliquid dare filio suo bastardoꝛ ꝛ habẽt in auẽ. ex complexu. C. de incest. nup. et in auẽ. lꝫ. C. de natura. lib. nec etiam tenetur ei dare alimẽta, vt in dictis iuribus: tamen de iure canonico pater tenetur dare alimenta tali filio bastardo. text. est in. c. cum haberet. in fi. Et ibi hoc volunt doc. extra de eo qui duxit in matri. quam pol. per adult. et dicit ibi Abb. qõ ille text. non est alibi. Et dicit qõ licet de iure ciuili sit secus, qõ tñ statur iuri canonico in hoc qꝛ ecclesia hoc induxit ex quadã equitate naturali ne filij alimentis priuati pereant. Et hoc etiã firmat Bar. in dicta auẽ. ex complexu. C. de incest. nupt. vbi dicit parẽtes posse legare filijs spurijs ratione alimentoꝛũ. Et dicit qõ possunt parentes donare vel relinquere dotes filiabus cum dos succedat loco alimentoꝛ. qõ dicit Abb. in. d. c. cum haberet. esse notañ. Et ita dicit Bar. vbi ꝫ. se cõsuluisse. Et idem dixit Bal. in. l. j. in repe. in. xiij. colũ. ver. sup sexta ꝛc. C. de sacrosan. eccle. et Jo. an. in addi. Specu. in titu. de instru. edi. in. §. nunc vero aliqua. in pe. charta. in. iij. colũ. in addi. incip. continuatur hic alia q̃stio ꝛc. in fi. ꝛ Spe. in titu. qui filij sint legiti. in. §. j. in. viij. col. in ver. quid de natis ꝛc. Et idem voluit Bal. in cõsi. suo. 232. incip. recolo me cõsuluisse ꝛc. circa me. in. iij. volu. vbi dicit qõ alimenta possunt donari ꝛ legari spurijs de iure canonico naturali pietate inspecta: qꝛ licet filius spurius sit spurius, tamẽ filius est, qꝛ natura cõis est: quinimo filij illegitime nati nedum debent alia patre: sed etiam patre mortuo debent habere alimẽta in bonis patris arbitrio boni viri. Jta dixit glo. in auẽ. de trien. ꝛ semis. in. §. cõsideremus. in ver. legitima. quã glo. ibi not. ad hoc tamen illa glo. loquitur in filijs naturalib⁹. Et tene menti perpetuo circa hanc materiam ꝙ si pater in testamẽto suo exꝓresse ꝓhibuisset heredibus suis vt nõ darent alimẽta filio suo spurio, tamen tali ꝓhibitione non obstante heredes tenebuntur sibi dare alimenta. Jta multum sing. dixit Bal. in. l. id qõ paucis. in vlti. colũ. C. de episco. ꝛ cleri. qõ profecto est singu. verbum et forte paucis notum.

359 ¶ Juramẽtum semper est seruandũ qñ seruari põt sine interitu salutis eterne. c. cum contingat. ꝛ ibi per oẽs. extra de iureiur. habetur in. c. lꝫ mulieres. eo. titu. lib. vj. ꝛ in. c. Quis. de pac. in eo. lib. et in. l. si quis maioꝛ. C. de transac. ꝛ in auẽ. sacramẽta puberum. C. si aduer. ven. cũ si. Scias tamẽ qõ iurans in aliqua iusta causa põt venire cõtra iuramentũ. Et tali casu factũ ab eo valebit ꝛ tenebit non obstante dicto iuramento. Jta multum sing. dixit Joã. an. in addi. Spe. in titu. de iureiur. sup rub. vbi dixit ꝙ si aliquis iurauit periculo constitutus nisi ꝓ eo fideiubeat ꝙ non obstante iuramento teneꝫ et debet ꝓ eo fideiubere. qõ dictum ꝓvalde singulari refert ꝛ sequitur Jaſ. in. §. itez si quis. in. xvj. col. post me. instit. de actio. vbi etiam ponit: si quis iurauerit non fideiubere ꝓ aliquo an teneat iuramẽtum vel impediat contractum fideiussionis postea factum: vide ibi per eum.

360 ¶ Scribit apud legistas qõ negligẽtia est dãnosa: et ecõuerso: ꝙ vigilantibus iura subueniunt, vt dicit text. in. l. pupillus. in fi. ꝛ in l. qui aũt. §. sciendũ. ff. que in frau. credi. et habetur in. l. summa. §. sed si illi. ff. de peculio. ꝛ in. l. debitoꝛ. ff. de separatio. Et habetur ꝓ glo. in ꝓoemio instit. in verbo, vigilãs. Et dixi ego de hac negligentia seu vigilantia aliqua. ꝫ. in singulari. cclxxxiij. incipi. Tollemoras ꝛc. Sed vltra ibi dicta circa hanc materiam adde not. verbum Joã. cal. in. c. ab excõicato. de rescript. vbi dicit ꝙ lꝫ excõicatus possit se defendere lꝫ non possit agere, vt habetur in. c. intelleximus. de iudi. tñ dicit ꝙ istud est verum qõ potest se defendere si talis excõmunicat⁹ curauit se absolui ab excõicatione: secus si nõ

curauit absolui,sed cõtempsit excõmunicationẽ:quia tũc non audietur etiam se defendendo.qõ dictum refert et sequitur Barba. in.c.sacris.extra qõ me.cã.Item adde etiam qõ illud qõ dicit in.l. per hanc.C.de tempo.app.vez nõ ꝓbatum in causa principali potest ꝓbari in causa app.ꝛnon deductum potest deduci.Istud habet locũ quando ignoranter fuit dimissum ꝛ non ꝓbatũ vel adductum:secus si scienter et per negligentiam fuit omissum:quia tũc in causa appellationis nõ poterit ꝓbari nec adduci.Ita singu.dixit.d.An.in.c.ad audientiam.le.ij.in.iij.colũ.per glo.ibi,extra de rescri.De quo tamẽ dicto vide ibi.d.Feli.in.x.col.Et idẽ in simili dixit Bar.in auk.qui semel.in.iij.col.in ver.circa scõm.C.de ꝓbat. et Lu.ro.in cõsilio suo.229.incipi.vltra prãdie allegata ꝛc.ante fi. Item adde etiã qõ licet maritus possit petere vsuras dotis post bienniuz a die ductionis vxoris ad domũ mariti,vt in.l.fi.ff.de ꝓpterea.C.de iure do.licet cõtrarium teneat glos.in.l.de diuisione.in glo.fi.ff.solu.matri.de quo latius ꝑ Jaso.post Ange.de arek.in.ff. fuerat.in.iiij.colũ.in ver.ꝙ aũt incipiant ꝛc.insti.de actio.Tamen si petitio talium vsurarũ non fuit facta ꝑ lõgum temporis spaciũ: puta decẽ annoꝝ non poterunt vlterius peti ab ipso marito:quia per talẽ tarditatem ꝛ negligentiam ꝓsumit illas remisisse:ita ꝙ ꝑ preterito tempore peti nõ poterunt.Ita multuz no.dixit Bal. in cõsilio.149.incipien.post bienniuz a die ductionis ꝛc.in.v.col. quem refert ꝛ sequitur Jas.in.d.ff.fuerat.in.v.colũ.Et alleg.Bal. ad hoc casum in terminis valde singu.in.l.cũ quidam.in.ff.diuus. ff.de vsur.que omnia sunt no.ad ꝓpositum dicte regule,ꝙ vigilãtibus iura subueniunt ꝛc.Et dicit Jason vbi.s.ꝙ istud dictũ esset aureis literis scribendũ:quia est quotidianuz ꝛ summe vtilitatis. Et ad prædictam regulam etiam optime facit:nam si debitor alienauit aliqua bona in fraudem creditorum,et postea superlucrat? est de nouo alia bona quibus potuit creditorib? integre satisfieri: ꝙ si creditores fuerint negligentes in consequendo creditũ suum si postea de nouo debitor efficiatur non soluendo non poterũt creditores habere regressum contra bonorum possessores in quo facta est alienatio a debitore in fraudem creditorum,nec contra eos poterunt agere reuocatoria.Ita probat text.in.l.fideiussores in id.in princi.ff.de fideiusso.Per quem text.ita decidit Bal.in.l.fi. in princi.ff.si certum pet.qõ dictum refert ꝛ sequitur Jas.in.ff.itẽ si quis in fraudem.in penul.colũ.instit.de actio.circa fi.quod dicit videñ.esse doc.in aliquibus locis:de quibus ibi per eum.Et adde etiam hic text.nota.et ibi docto.in.l.fina.C.si maior fac.alie.sine decre.fac.ratum habue.De qua exclamat Lu.ro.in sing.suo.795. inci.Judex Bononiensis.quem omnino vide.

361 ¶ Extat iuris regula satis trita ꝛ vulgata,videlicet qõ quilibet potestrenuntiare fauori suo,vt probatur in.l.si quis in conscribẽdo.C.de episco.ꝛ cleri.et in.l.si quis in conscribendo.C.de pact.et habetur in.l.non vsq;adeo.ff.siquis a paren.fue.manu.et in.l.nemo exterus.C.de iudeis.Et ideo videmus qõ beneficio purgationis more pꝙest pacto renuntiari,vt in.l.sancimus.in.ff.si quidẽ. C.de fide[illegible].ſm Bald.in.l.si pacto quo penam.ad fi.C.de pact. quem refert ꝛ sequitur Jas.in dicta.l.si quis in cõscribendo.in.iij. colũ.C.de pact.vbi plura alia adducit ad materiam huius regule de quibus ibi per eum.Et teneas menti qõ nedũ quis põt renuntiare fauori suo in damnũ suum:sed etiam hoc potest facere in dãnum alterius.Et ideo scias qõ stante statuto qõ existentibus masculis filia femina nõ succedat,ꝙ hoc casu si extat masculus et femina potest masculus renũtiare huic statuto ꝛ eius bñficio ꝛ filiã secũ admittere:et hoc modo poterit ꝓiudicare creditorib? suis. Ita singu.dixit Bal in.l.maximum vitium.in.viij.colũ.ver.Sed pone qõ frater.C.de libe.prete.qõ dictum ꝓ valde nota.refert ꝛ sequitur Jas.in.ff.item si quis in fraudem.in penul.col.in fi.insti. de actio.quod est not.

362 ¶ Statutum volens qõ pater teneatur ꝓ delicto filij ad penã pecuniariam licet sit exorbitans a iure, tamen valet et tenet Bal. in.l.receptitia.in princi.iij.colũ.C.de constitu.pecu.et in rubri.C. res inter alios acta.in.ij.col.vbi etiam dicit qõ lz tale statutum sit tolerabile,non tamen est laudabile.Et idem etiam tenet Bal. met.in.l.siquis in tantam.in.iiij.colũ.C.vnde vi.ꝛ ibi dicit ꝙ tale statutum est contra ius naturale,sed tamẽ non valet.et idem etiã tenet ipse in.l.si filio.la.ij.ff.solu.matri.et in.l.ij.ff.si ex noxa.causa agatur.ꝛ in.l.lex cornelia.in princi.ff.de vulga.ꝛ pupil.et in auk.si captiui.C.de episco.et cleri.et ibi etiam dicit qõ talia statuta quę disponunt qõ parentes precise teneantur ꝛ cogantur soluere condemnationem filiorum:quia sunt iuri cõmuni cõtraria,ꝛ sic odiosa sunt strictissime interpretanda.Et idem qõ supra etiam tenuit Alberi.de rosa.in prima parte statutoꝝ.in.q.lxxj.et.lxvij.Et sentit etiam Bald.in.l.j.ff.j.in vlti.colũ.C.de vsur.rei iudi.vbi etiam subdit querendo:an stante statuto de quo.s.ꝙ pater teneatur ꝑ delicto filij,nunquid pater repꝛesentando filium in carcerem euadat onus statuti.Et determinat qõ non cum possit dare filiũ ꝓ noxa.per.ff.si.insti.de noxa.Et idem tenet Bal.in.l.sancimus.C. de penis,vbi dicit per illũ text.ꝙ statutum ciuitatis Perusij quo disponitur qõ consortes teneantur ꝓ delicto consortis ꝙuis sit iniquum ꝛ contra ius diuinuz tamen valet:quia licet nõ sit culpa tamen subest causa vt a delicto magis abstineatur.Et hãc partez etiam tenent alij docto.in diuersis locis quos refert ꝛ sequit Jas. in.ff.actiones autem.in.xj.colũ.insti.de actio.Et in hoc fundant per glo.in rubri.C.de decre.decurio.lib.x.que dixit ꝙ illud quod potest fieri ꝑ pactum potest etiam fieri ꝑ statutum:sed per pactuz posset hoc fieri,ergo et per hoc statutum:de quo latius per Jaso. vbi.s.Sed limita tamẽ prædicta,vez ꝙ stante validitate dicti statuti,tamẽ eius dispositio non habet locum in filio pupillo:nam si filius in pupillari etate ꝛ infra decimũ quartum annũ commiserit delictum pater eius non tenebitur vigore dicti statuti.Ita multum singu.dixit Jas.in.d.ff.actiones autem.in.xij.colũ.vbi ꝑpter hoc allegat not.in.c.ij.extra de delic.puero.ꝛ ibi Pe.de anc.ꝛ alia etiam allegat de quibus ibi per eum.Tenementi:quia est singu. verbum ꝛ lucrosum:quia sepe superiores qui tenent quodãmodo ciuitates in prædã,faciunt talia statuta iniqua et exorbitãtia solũ vt extorqueant pecunias a subditis ꝛ non aliqua alia de causa vt quotidie docet experientia ꝛc.Et vide etiam ad hanc limitationem Alberi.de rosa.in secunda parte statutoruz.q.lxxj.incipien. Item queritur ꝛc.et vide.j.in singulari.ccccl.xxxj.incipien.Communis opinio.

363 ¶ Credo te scire qõ precariuz põt reuocari qñcunq; ad libitum cõcedentis,vt in.l.j.in prin.ff.de ꝓcario.ꝛ in.l.ij.in prin.ꝛ in.l.ꝛ hz. in prin.eo.titu.et hoc est verũ,etiã si esset adductũ tẽpus vsq;quo haberet vti,vt in.l.cum ꝓcario.in princ.ff.de preca.Limita tamen hoc ꝛ ꝑdicta iura,nisi talis cõcedẽs precario vellet sine causa reuocare precariũ illico cum maximo dãno illius cui cõcessum est:nam hoc casu non poterit illud reuocare:qz sibi obstabit exceptio doli, cum non possit negari qõ ꝓcarium non sit beneficium.Nã est beniuola actio commodum tribuens capienti,vnde non debet dolose versari in beneficio cõcesso.Ita not.dixit Abb.in.c.fi.in vlti.colũ. extra de precario.vbi allegat in simili Jo.an.in proemio decretalium.qõ dictum ꝑ valde no.refert ꝛ,sequitur Jas.in.ff.sequens.in vj.col.in prin.insti.de actio.vbi videas ꝛc.

364 ¶ Libellus in aliquib? causis necessario nõ requirit,vt colligit ex dictis ꝑ Spec.in tit.de libel.cõcep.ff.nunc videndũ.vbi enumerat forte.50.casus in quib? non requirit libellus.Et habeť etiam ꝑ glo.in auk.de exhibẽ.reis.in.ff.sancimus.in gl.magna.ꝛ ꝑ Ang. post glo.in.ff.tripli.insti.de actio.Scias tamen vnum:qõ in casib? in quib? requiritur libellus:si actor vadit coram iudice et dicit notario:scribas qualiter peto a Titio centum in quibus peto eũ cõdemnari ꝛc.Quãuis notarius hoc scribat in actis,per hoc tamen nõ videtur libellum in scriptis obtulisse:nec dicitur ꝓcedere ordinario modo sed extra ordinem.Ita dixit not.Bart.in.l.in sacris. la.iij.C.de ꝓpri.sacro.scrineoꝝ.lib.xij.qõ dicit esse bene signanduz: quia posset sepe cõtingere de facto.qõ dictum pro no.refert et sequitur Jas.in.ff.tripli.in.v.colũ.insti.de actio.vbi dicit qõ hoc dictum sequitur Lu.ro.in.l.j.in.ij.colũ.ff.de arbi.de quo etiam dicit videñ.esse Bal.in auk.offerat.ad fi.C.de lit.cõtesta.et Ang.in.l.j. in prin.in.j.col.ꝛ ibi Bal.ꝛ Pau.de cast.ff.de edẽ.Tene mẽti hoc dictum qz no.est:et ex eo limitatur etiã regula illa,vez ꝙ nõ refert qd ex equipollẽtibus fiat:de qua in.l.generaliter.C.de insti.ꝛ substitu.sub cõdi.fac.ꝛ in.l.cũ seruus.ff.de verbo.obliga.ꝛ in.l.titius. ff.lucius titius.ff.de lib.ꝛ posthu.cum multis si.vide tamẽ gl.not. in.l.si qs se iniuriã.C.de accusa.q̃ dicit hoc nõ habere locũ vbi ꝓcedi potest per simplicem querelam.quam glos.ad hoc summe not. Bal in.l.j.in vlti.colũ.C.vt pos.lega.et Lud.ro.in sing.suo.804. incip.Dicit statutum ꝛc.

365 ¶ Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur sed debet reseruari in causa principaliori ꝛ in vltimo iudicio,vt habeť in.l.iij.ff.ibidem.cum glo.in verbo,obscurior.ff.ad exhiben.ꝛ in.l. fi.C.de compensa.Et vtrobiq; per docto.hoc tamen fallit,nisi excipiens sit paratus incontinenti probare.ſm Bar.in.l.si is a quo. in prici.ff.vt pos.leg.de qua oblatione offerentis se statim seu incontinenti probare,vt dixi late in.c.ij.vltra me.extra de crimi.fal. et in repetitio.mea rubri.C.de probat.in vlti.colũ.De quo etiam per Abba.in cõsilio.xxxj.incipien.In causa ꝛ questione ꝛc.in fi.et per Bal.in.l.j.in.ij.colũ.C.vt in pos.lega.Et circa hanc materiam reseruationis exceptionum teneas menti qõ talis reseruatio exceptionum quaz facit iudex per hunc modum,vez interloquor esse ad vlteriora procedendũ saluis exceptionibus:ꝙ ista verba sunt tante importantie qõ si appareat postea dictas exceptiones esse veras et iuridicas,et qõ vere obstarent:tunc processus redditur retro nullus: et quicquid postea factum est habetur pro non facto.Ita dixit glos.in.c.cum contingat.et ibi docto.de officio delegat.et Bald.in.l.ille a quo.ff.si de testamento.versic.fi.ff.ad trebellia.quos refert et sequitur Jas.in.ff.preterea.in.xij.columna. instit.de actionibus.ad que vide que dixi.s.in singulari.cxcvij. incipien.Testis qui non debet ꝛc.Nam ibi dicta multum fraternizant cum dictis hic.

Aliqua

366 ¶ Aliqua tibi dixi.s.in singulari.xliij.incipien.Debitor ꝛc.de impediente creditorem vt non possit consequi creditum suum. Nunc autem dico tibi circa hãc materiam vnum aliud nõ minus vtile,vcz ꝙ licet ego receptauerim in domo mea mercatorez fallitum vel qui fregit,vt vulgariter dicitur:non tamen propter hoc possum conueniri vt eũ debitorem tuum tibi exhibeã:alꝫ tenear ad interesse.Ita singu.dixit Joã.de platea in.ℌ.preterea.instit.de actio.Et hoc per tex.in.l.fi.ff.de libe.hoie exhiben.qõ dictũ refert et sequitur Jaſ.in.d.ℌ.preterea.in.x.colũ.ante fi.vbi dicit qõ hoc dictum est diligẽtissime not.quia est quotidianum:et dicit ꝙ hoc dictum forte alibi non inuenitur.Vide que dixi.s.in singula.137. incipien.In iure ꝛc.Et ex hoc dicto etiam clare constat qõ titulus de receptatoribus non habet locum in ciuilibus,sed solum in criminalibus.

367 ¶ Nemo prudens est qui nesciat qõ iudex secularis cuiuscunꝙ sit preeminẽtie nõ est regulariter competẽs quando tractatur de materia iuramẽti cum sit quid spũale qõ laicis non conuenit.Ita habetur in.c.per venerabilem.qui filij sint legi.ꝛ in.c.cũ sit.de foro compe.ꝛ in.c.predicandũ.xxij.q.j.Et habeꝯ per Hosti.in.c.tuam. super glo.fi.de ordi.cog.et per Abba.in.c.significante.de pig.in.j. not.Istam tamẽ cõclusionem ꝛ dicta iura limitat multũ singu.d. Feli.quinꝙ modis.in.c.ij.extra de sponsa.in.xij.col.Et inter alias limitationes limitat vno modo,vcz nisi iudex secularis vellet cognoscere de nullitate absolutionis a iuramẽto facta a iudice ecclesiastico,qr potest:nec tenetur stare seu precise sequi absolutionem factam p iudicem ecclesiasticum.Ita multum solẽniter cõsuluisse Pet.de ancha.in cõsi.suo.303.incip.retento ordine dubior.in.ij. colũ.motus p no.per Joã.an.in.c.cũ in iure.de offi.deleg.ꝛ in.c.j. de offi.ord.vbi traditur ꝙ iudex secularis non teneꝯ exequi preceptum iudicis ecclesiastici si scit vel suspicetur de eius iniustitia:de quo latius ibi per eũ.Et p do.Feli.in.d.c.ij.in.xij.colũ.inver.gnto limita ꝛc.de sponsalibus.Et idem dixit do.Bartho.cepol in cautela sua.102.incipi.In multis cõtractibus ꝛc.Et Soci.latius loquitur in hac materia.in cõsilio suo.83.incipi.Pro clariori ꝛc.in ij.et.iij.colũ.in.iiij.volu.Et in materia ista ponit not.verbũ Soci. in cõsilio.106.incip.Insignis doctor.in.ij.colũ.in eo.iiij.volu.Et in materia ista vide singu.verbũ Lo.ro.in cõsilio suo.299.incipiẽ. In proposita cõsultatione ꝛc.post prin.et vide Soci.in.xvij.fallẽtia sua.in vlti.ver.in fi.vbi ponit singul.verbum circa hanc materiam.Tene menti:quia est singula.verbum in practica ad multa. Hippolytus de Marsilijs ꝛc.

368 ¶ Licet tertius possit soluere pro debitore creditore inuito fauore liberationis.l.solutionem.ff.de solu.et habetur in.l.soluendo.ff.de nego.gest.ꝛ in.l.qui decẽ.ℌ.j.ff.de solu.ꝛ in.l.postliminiũ. C.de captiuis.cum simi.tamen non potest tertius soluere canonẽ pro emphytheota inuito domino directo.Nam illa solutio canonis non est simplex solutio,sed est recognitio directi dominij quã alius pro alio facere non potest.Ita nota.dixit Bal.in.l.acceptã. in.xxv.qõ.C.de vsuris.Qõ dictum tamen limita sing.nisi volens soluere pretẽderet aliquod interesse:puta quia esset creditor emphytheote:quo casu si emphytheota caderet a meliorametis nõ haberet postea vnde sibi satisfieret:ideo ne emphytheota cadat poterit soluere etiam inuito domino directo.Ita not.dixit Ang. in.l.lex vectigali fundo.ff.de pigno.qõ est multuꝫ no.ad que vide Jaſo.in.l.ij.C.de iure emphy.in.xviij.ꝛ.xxij.col.

369 ¶ Mille hominum species et rerum discolor vsus.Velle suum cuiꝙ est,nec voto viuitur vno.Ita scribitur apud Persium.Que carmina profecto indubitatam veritatem continent,vt experientia quotidiana ostendit.Et ex hoc dubitant docto.Pone ꝙ duo fratres vel duo filij habẽt domum communẽ pro indiuiso:ꝛ vnus vult habitare domum,alius vult eam locare quis preferatur.Et dicunt qõ debet preferri ille qui vult habitare domum.Ita dixit Bald.in.l.sabinus.in vltimis verbis.per illum text.ff.cõi.diuidũ. vbi etiam vide p do.Flo.Et dixit etiam Salic.in.l.iubemus.la.ij. in princi.C.de sacrosan.eccle.ꝙ si duo fratres vel duo socij habent fundum communem pro indiuiso ꝛ vnus vult qõ colatur ꝛ seminetur prout fieri debet:alter vero qui est rixosus et bestialis dicit qõ pars sua non seminetur:ꝛ dicit fratri vel socio ꝙ faciat coli et seminari partem suam:attamen frater vel socius qui est prudentior facit totum fundũ coli ꝛ seminari,non tenebitur alteri respõdere de fructibus etiam pro parte dñica.Ita dicit Salice.in.d.l. iubemus.ꝛ dicit qõ hoc sentit glo.ibi,que duo dicta refert ꝛ sequitur Jaſ.in.l.j.in penult.col.C.qui testamẽ.face.Et in repeti.sua.l. quominus.in.xxxiiij.col.ff.de flumi.Et ad materiam huius vltimi dicti facit optime tex.in.l.si vt pponis.C.de edifi.priua.ꝛ in.l. cum duobus.alꝫ incip.Si fratres.in.ℌ.idem respondit socius qui cessantis.ff.pro socio.In quib9 dicitur ꝙ si sunt duo socij qui habent rem communem,puta aliquod edificium qui egeat reparatione ꝛ ad reficiendũ vel reparandũ:vn9 ipsor socior sit negligẽs alter vero reficiat:ꝙ si socius negligens non soluat partem suam expensarum cum vsuris ad eum pro sua rata portione pertinentium infra quatuor menses perdit dominium partis sue:et illud acquiritur ꝛ applicatur socio reficienti.Et illos tex.ad hoc adduxit Ange.de aret.in.ℌ.sequens.in penulti.colũ.in princi.instit.de actio.quos dicit esse singularissimos.Et idem dixit Lepo.in tracta.vba.seruitutũ.in titu.lix.sub rubr.de refectione.in.iiij.col.ꝛc. Et idem per predicta tenet Jaſon in repeti.l.quominus.in.xxiij. columna.ff.de flumi.et in dicto.ℌ.sequens.in vlti.colum.et in.l. creditor.in fine.ff.si certum petatur.Et circa materiam hic tactaꝫ vide late Soci.in consilio suo.lviij.incipien.In causa ꝛc.per totũ. in.iiij.volumine.

370 ¶ Usucapio dicitur presidium impiũ.text.est in auf.vt ecclesia Roma.circa mediũ.Item etiam dicitur presidium iniquissimuꝫ. ſm Ange.in.l.qui equitate.ff.de doli excep.ꝛ in.l.j.C.de prescrip. trigin.an.Et idem est dicendum de prescriptione,quia fraterniꝫant ſm Bal.in.l.j.in.vij.col.C.de seruis fugi.Et nota.institu.de vsucap.in princi.et rubri.ff.eo.titu.Et voluit Soci.in cõsilio.86. incipi.In causa cõitatis.in.v.colũ.Et ꝑscriptio dicitur esse cõtra naturalem equitatem.ſm Bal.in.l.ancille.in.iij.colũ.C.de fur.et Abb.in.c.fi.in.vj.colũ.extra de prescriptio.vbi etiã adducit Bar. in extrauag.ad reprimen.in verbo,denũtiationeꝫ.vbi dicit ꝙ vbi subest obligatio naturalis orta ex consensu:puta quia promisisti mihi per pactum nudum,vel quia locupletaris cum iactura mea possum recurrere ad ecclesiaꝫ perviam denũtiationis euangelice. qõ in prescriptiõe dicit aperte voluisse Bal.in.c.si quis p trigita. in titu.si de feu.fue.contro.vbi dicit qõ ꝑscribens debitum sciẽter potest semper denuntiari,quia ius ciuile non potuit tollere obligationeꝫ,vt in.ℌ.sed naturalia.insti.de iure natu.gen.ꝛ ci.Et prescriptio est restringenda,quia est odiosa.ſm Innoc.in.c.ex transmissa.de prescrip.quem refert et sequitur Bald.in Marga.sua.in verbo,prescriptio.in.iij.ver.Et idem dixit Innocẽ.in.c.tua.ad fi. de deci.Et Bal.in.l.nõ dubium.in ver.adde qõ consuetudo ꝛc.C. de iegi.Barto.in.l.fi.post prin.ff.de eo per quem fac.erit.ꝛ voluit Pau.de castr.in consilio suo.ccxcv.incipien.Visis et ponderatis omnibus ꝛc.in.ij.colũ.Et teneas menti ex istis ꝙ si alicui est commissa causa ſm veritatem ꝛ equitatem ꝙ non debebit talis commissarius ferre sentẽtiaꝫ pro vtente presidio vsucapionis vel prescriptionis:quia naturali equitate repugnat.Ita multum singu. dixit Ang.in.l.j.ff.de neg.gest.Et in.l.sequitur.in.ℌ.si viam.ff.de vsucap.quem refert ꝛ sequitur Jaſ.in repeti.l.si is quiꝙ emptor. in xxv.colũ.ff.de vsucap.hꝰꝛꝫ.

371 ¶ Testis de auditu auditus licet nõ probet, tamẽ facit qualem qualem pſumptionem seu cõiecturam.ſm Archi.in.c.hoc videꝯ. xxij.q.v.quem refert ꝛ sequitur Pau.de castr.in consilio suo.xvij. incipi.In causa q̃ vertitur Parme in.x.col.Et Alexã.in consilio suo.78.incip.In causa accusationis de crimine falsi ꝛc.in.j.volu.ꝛ do.Fran.cur.in cõsilio suo.70.incipi.Circa primum.in.iij.colũ.in prin.Et scias qõ prodest habere ꝙ se istam qualẽ qualem pſumptionem:quia si ꝓbationes ab vtraꝙ parte essent pares ille obtineret qui haberet istam qualẽ qualem pſumptionem pro se.gl.est no.ibi cõiter approbata in.l.si duo patroni.in princi.in gl.parua. in ver.autoritatis.ff.de iureiurã.Que omnia refert latius Jaſ.in repeti.l.admonendi.in.xxv.colũ.in princi.ff.de iureiur.Et de hac quali quali presumptione vide glos.not.et ibi Bal.in.l.mater.C. de calũnia.Et do.Catal.in tractatu fiudica.in ver.537.inci.Adde qõ lꝫ aliquis.et vide do.Philip deciũ in cõsilio suo.81.incipien. Viso pcessu ꝛc.in.ij.colũ.Tene menti predicta:quia possent tibi pdesse tam in causis ciuilibusꝙ criminalibus.Et ex istis poteris limitare que dixi.s.in singulari.cclxxvj.incipiente.Parum ꝛ nihil ꝛc.Et ibi etiam posui singula.dictum in materia qualis qualis preiudicij.

372 ¶ Capias vnum paucis vt credo notum,vcz qõ quando iudex inquirit cõtra occidentem bãnitum qui ex forma statuti poterat impune occidi,tunc quilibet de populo potest comparere coram iudice inquirente ꝛ ostendere bãnum illius occisi:et statutuꝫ permittens illum posse impune occidi ꝛ petere vt ipse iudex vlterius non procedat cõtra occidentem.ſm Bart.in.l.vbi pactum.C.de transac.quem sequũtur docto.Et fuit originalis doctrina Ricar. malũ.in l.fi.fa.ℌ.veterani.ff.de pecu.per glo.ibi.Quam doctrinaꝫ referunt et sequuntur doct.in pluribus ꝛ pluribus locis quos latissime adduxi in.l.si quis ne questio.in.xxv.colũ.ff.de qõnibus. et in repetitio.mea rubri.C.de proba.in.xliij.colum.ꝛ in.l.infans. in.v.colum.ff.de ficarijs.et in practica mea causarum criminaliuꝫ. in.xvij.charta.et ibi in.xxix.et in.100.charta.de quo etiam habẽtur per do.Mellum in tractatu bannitorum.in prima parte primi temporis.in.ij.q.ꝛ in scõa parte secundi temporis.in.xiij.q.ꝛ per Bandi.in tractatu maleficior.sub rubri.Utrum ꝓcurator in maleficijs interue.in.v.colũ.ver.Ultimo circa materiam ꝛc.cum ver. ibi sequenti.Et per do.Maria.soci.in repetit.c.veniens.in.lxij. et.lxiij.colũ.cum sequenti.de accusa.Scias tamẽ ꝛ perpetuo tene menti qõ ꝑdicta non haberent locũ qñ talis bãnitus interfectus fuisset bãnitus per contumaciã ꝛ non ex veris ꝓbationibus deli-

cti:nam statutum permittens bannitum posse impune occidi nõ comprehendit bannitum per contumaciam,nec de illo intelligitur,sed solum de bãnitis ex veris probationibus delicti.Ita fingu.dixit Alexã.in.l.omne delictum.in prin.ff.de re mili.vbi fing. dixit qõ stante statuto qõ bãnitus possit impune occidi:q vigore talis statuti non poterit impune occidi bannitus per cõtumaciã. allegat hoc voluisse Bal.ꝛ Joan.de Imol.in.l.si mora.ff.sol.mat. Et dicas tu qõ idem dixit Bal.super statutis.in verbo,pax.in.iij. ver.et in.l.transigere.in.iiij.col.ver.nono oppono.C.de transact. Pro qua doctrina faciunt optime que dixi in singulari meo.iiij. incipien.Quãuis ꝛc.Et in.l.infans.in.v.colũ.ff.de ficar.vbi oĩno videas.Et faciunt dicta per Alexã.in.l.cum fi.fa.in.j.colũ.ante fi. ff.de verb.obli.ꝛ per do.Philip.cor.in cõsilio suo.143.inci.Licet. in.ij.colum.ver.et propterea.in.ij.volu.et per Bal.in.l.fi.in fi.ver. quero hic si tabellio.C.de fide instru.et vide que addidi in dicta.l. infans.in.v.col.et vide que dixi in repet.mea causarũ crimi.in.§. sequitur.numero.20.et vide oĩno do.Feli.in.c.cum beltholdus. sequitur.numero.20.et vide oĩno do.Feli.in.c.cum beltholdus. in.ix.col.de re iudi.Et sic ex dicta doctrina Bal.in.d.l.si mora.Et do.Alexã.in.d.l.omne delictum.et alior quos.s.adduxi.Potest limitari ꝛ restringi doctrina Bar.in.d.l.vbi pactum.C.de transac. et sequacium quos adduxi in dictis locis.Tene menti:qr est verbum non obliuiscendũ.

373 ¶ Ut nosti a doctoribus in diuersis locis examinantur plures questiones circa materiam literarum que quotidie scribuntur a mercatoribus inuicem vel ab alijs:et hoc maxime in.l.admonendi.ff.de iureiuran.Ego autem volo solũmodo dare tibi singulare verbum circa eãdem materiam literarum:et ideo tene menti qõ si scribo tibi literam in qua cõfiteor me esse debitorem tuum in mille vel in alia summa.Sed antequã ista litera tibi presentetur ego moriar,hoc casu talis litera non nocebit nec preiudicabit heredibus meis.Ita sing.dixit Innocẽ.in.c.cum dilectus.extra de succes.ab intesta.qõ dictum reputat sing.d.An.in.c.fi.in.v.col.extra de confess.et Barba.in.d.c.cum dilectus.et in.c.post cessionem.de pba. in rubri.extra de testa.in lectura.in.ij.col.non in repeti.Et Corse. in suis notabi.sub verbo,confessio.in no.incipi.Si scribo ꝛc.De quo latius dixi in repeti.mea rubri.C.de pba.in.lj.colũ.ante fi.in ver.et postq̃ ꝛc.et in.l.fi.in.vj.colũ.post mediũ.ver.Et tene mẽti. ff.de qõni.Et ratio põt esse:quia Titius si est mortuus non dicit amplius Titi⁹ ſm Bal.in.l.j.in.xiij.col.ver.Sed quid dices.C.de confes.qõ etiam ipse sentit in.l.conuenticulam.in vlti.colũ.C.de episco.ꝛ cler.Et illud dictum Jnno.etiam refert ꝛ sequitur Ang. in.l.j.ff.de cõfes.et do.An.in.c.per inquisitionem.de elect.et Jas. in repeti.l.admonendi.in.lxij.colũ.de iureiuran.vbi not.loquitur circa hanc materiam.

374 ¶ Bene ꝛ diligenter aduertant banniti capti dũ recognoscunt bannum suum,vt illud simpliciter recognoscant.Sed caueant vt non fateantur contenta in dicto banno esse vera:quia si illa confiterentur possent puniri,et bãnum cõtra eos posset exequi:etiaz si tale bannum esset nullum.Et hoc quia talis cõfessio spontanea facta cum recognitione banni validat sententiam bãni, cũ cautum sit in iure qõ cõfessio spontanea validat processum inualidũ:cum talis cõfessio nõ requirat telam seu ordinẽ iudicij,vt dixit Jnno. in.c.qualiter ꝛ quando.le.ij.de accusat.et in.c.per inquisitionem. de elec.et Bal.in.l.properandum.in fi.prin.C.de iudi.Et volunt alij q̃plures docto.in diuersis locis quos simul reduxi in.l.j.in.§. diuus Antonius.in.iij.et.iiij.colũ.ff.de questio.ita singula.dixit Ang.in.l.j.ff.de confes.ad qõ allegat Jnno.in.d.c.qualiter et qñ. Tene menti:quia sepe banniti et maxime rustici in recognitione banni ignoranter vel inaduertenter confitentur cõtenta in bãno esse vera.Et etiam sepe iudices sub inuolucro verborum faciunt eos taliter confiteri:nam tunc possent puniri et bannum exequi, etiam data nullitate banni:et ideo caueant ipsi banniti.Attamẽ si contingeret casus venias ad me: quia predictis non obstantibus proculdubio defensabo eos de iure a pena mortis ex pluribus iuribus et rationibus: que breuitatis causa presentialiter nõ adduco.

375 ¶ Stulti non debent esse melioris conditionis q̃ sint prudentes.ita dixit text.in.l.seruius.ff.qõ vi aut clam.ꝛ in.c.eum qui.de preben.in.vj.ꝛ in.l.regula.in sexta parte.ff.de iur.ꝛ fac.ignorã.Et ideo scias qõ sicut licitum est occidere hominem prudentem pro defensione sua,vt satis plene tradidi in.l.vnius facinoris.in.§.cognituru.in.x.ꝛ.xj.colũ.ff.de qõnibus.ꝛ in.l.j.in princi.in.v.ꝛ.vj. colũ.ff.de sicarijs.Ita licitum est occidere stultum contra aliquez irruentem cum armis,nec iuuatur ex eo qr stultus:quia arma stultorum ita incidunt ꝛ offendunt hominem sicut arma sapientum. Ita multum nota.dixit Bal.in.l.j.in.xj.colũ.in ver.Quid de furioso.C.vnde vi.vbi dicit q̃ si aliquis furiosus vel dormiẽs insultat aliquem,vt multi faciunt in somnis:an talis poterit impune occidi.Et dicit primovideri dicendum q̃ non:quia talis insultus vitio caret.allegat.ff.de offi.presi.l.diuus.ꝛ.ij.q.ix.c.iudicas hermanum.ergo iniustum esset eum interficere.Contrarium tamen dicit:nõ quia contingat hoc vitio offensionis sed natura defensionis,sicut si quis pateretur insultum ab animali tuo:nam impune illud animal occideretur,licet aliter occidens teneretur aquilia: nam cum se defendens propriam salutem principaliter intendit impune facit:quia principalis debet cõsiderari ꝛ non secundario, vt.ff.ad syllenia.l.qui posthumum.et de fur.l.verum.Ita formaliter dicit Bal.in dicta.l.j.in.xj.col.in dictover.Quid de furioso ꝛc. C.vnde vi.qõ est menti tenendum cum sepe isti stulti sint periculosi.Et quandoq̃ bestialiter percutiant prudentes,vt in facto sepius visum fuit.

376 ¶ Quod maior pars facit valet:qr omnes facere videntur.l.qõ maior.ff.ad municipa.l.duo ex tribus.ff.de re iudica.l.diem proferre.§.si plures.ff.de arb.l.fina.§.j.C.qui bonis cede.pos.c.cum inter.c.dudum.c.in Benefi.c.cum in veteri.c.cõgregato.de elect. cum multis simi.Et ideo teneas mẽti qõ si statutum dicit q̃ nullus inquiri nec torqueri possit nisi cum deliberatione potestatis et ancianorum.Et Potestas cum vno de ancianis dicit aliquem esse torquendũ,vel cõtra eum inquirendũ:omnes autem anciani dicũt contrarium q̃ hoc casu prefertur dictum Potestatis cum vno de ancianis:qr licet Potestas solum habeat dimidiam vocẽ et anciani aliam dimidiam:tamẽ postq̃ Potestas habet secũvnũ de ancianis apparet q̃ excedit dimidiam partem:et sic q̃ ipe Potestas facit cum illo anciano dicitur factum a maiori parte:et per cõsequens valet.Ita not.dixit Alberi.de rosa.in.ij.parte statu.in qõne.clxxxviij.incip.Padue est statutuz.vbi refert Ricar.dicere se hoc obtinuisse de facto:et ipse Alberi.ita allegat plura iura ad hoc.Et idem dixit Soci.in cõsilio suo.40.inci.Ex actis gestis ꝛc. in princi.ij.colũ.vbi etiam allegat plura iura.et allegat Cy.ꝛ Jac. but.in auẽ.causa que fit cum monacho.C.de epis.ꝛ cle.et text.ꝛ ibi Bal.in.l.si quis titio.ff.de vsufruc.lega.Et que habenẽ per Bart. in.l.j.§.si plures.ff.de exercitoria.et allegat alia plura de quibus ibi per eum.Tene menti quia non posset esse magis quotidianũ: nam domini terrarum vt videãtur facere aliquam existimationez suorum ciuium faciunt aliqua statuta in quibus in aliquibus causis dant iurisditionem suo Potestati vel capitaneo, et ancianis illius ciuitatis vel alicui alteri officio.Certe si tali casu aliqs officialis vel ancianus se concordat cũ Potestate vel capitaneo:illõ quod erit dispositum per eos valebit ꝛ tenebit tanq̃ factũ a maiori parte.Et ceteri anciani vel officiales nihil poterunt propter separationem ab eis factam per illũ ancianum,cui anciano immemor illius dicti:q omne regnum in se diuisum desolabitur ꝛc.deberetur premium de quo loquitur Bald.in.l.ita vulneratus.ff.ad leg.aquil.et do.Feli.eũ referẽs in.c.decetero.de homici.quos ego retuli in rubri.extra de homici.et in.l.j.in princi.in.xj.colũ.in ver. xv.limita ꝛc.ff.de sicarijs.Et vide omnino ad supradicta Jas.in.l. si pater.in.j.colũ.ff.de vulga.et pupil.vbi notãter loquitur:et in.l. si.in.iij.ꝛ.iiij.colũ.C.de impub.et alijs substi.vbi etiam no.loquit. et vide Soci.in cõsilio suo.cviij.incip.casus ꝛc.in.j.colũ.in.iij.vol. et vide do.Rochũ de cur.in tracta.de iure patrona.in verbo,ipse vel is a quo causam ꝛc.in.iiij.col.in ver.tertio quero ꝛc.ꝛ vide Jas. in.l.iurisgentium.§.hodie.in nume.ix.et in pluribus numeris ibi sequentibus.ff.de pac.

377 ¶ Cõtumax in iudicio nõ audit nisi primo refectis expensis.l. sancimus.C.de iudi.c.finem litibus.ꝛ.c.cũ dilecti.de dolo et cõtu. c.pia.de excep.in.vj.c.j.de dolo ꝛ cõtu.eo.li.cum fi.et licet refectis expensis audiat,tamẽ etiam tunc nõ audit opponẽdo exceptiones peremptorias.ita not.dixit Jnno.in.c.preterea.de dilatio.et Ange.in.l.peremptorias.C.sent.rescin.nõ pos.qõ dictuz p valde no.refert et sequitur Ang.de are.in.§.appellãtur.in.iij.col.institit. de excep.ista tamẽ doctrina posset forte limitari ꝛ restingi vt non haberet locũ in minore rustico vel muliere:et hoc per doctrinam nota.do.Phili.de perusio in.c.Nicolao.in penulti.colũ.extra de appella.vbi dicit q̃ licet citatus personaliter sit verus cõtumax, et excludatur ab appellãdo,vt in.l.ex cõsensu.in.§.fi.ff.de appel. et in.l.j.C.qñ appellã.fit.tamen dicit qõ hoc fallit in minore muliere ꝛ rustico:qr tales persone citate personaliter ad sentẽtiã audiendam:si non comparẽt nec mittunt procuratorem tamẽ poterunt appellare cum nõ censeantur esse in dolo.ad qõ alleg.Bald. et Ange.in.l.vbi exigitur.ff.de edẽ.qõ dicit esse singr no.qõ dictũ etiam pro valde not.refert ꝛ sequitur do.Phili.decius in cõsilio suo.xxxiij.in.ij.col.et circa supradictam materiam expensarum vide aliquid per do.Jaso.in.l.is apud quẽ.in.iij.colũ.in ver.tene cum Bar.ꝛc.C.de eden.ꝛc.

378 ¶ Geminatio actus est maxime importantie et effectus, vt dixi tibi latissime vltra omnes.in.l.j.in.§.questioni.in.ij.ꝛ.iij.col.ff.de qõnibus.sed vltra omnia q̃ tibi dixi teneas mẽti singulare ꝛ mirabile verbũ in hac materia geminatiõis,vcz q̃ lz ex forma legis vel statuti p aliquo crimine esset imponẽda pena pecuniaria:tamẽ si accusat⁹ de tali delicto cõuincit:q̃ illud etiã alꝭ cõmisit ꝛ frequentauit,tũc talis reus puniri capitaliter pena vltimi supplicij.ita dixit Bar.Bal.Ang.Odofr.et Joã.de platea in.l.j.per illũ text. C.de superexactio.

C.de superexactionibus.lib.x.ꝛ Barto.et Bal.in.l.licitatio.§.qͦ illicite.circa princ.ff.de publica.ꝛ do.Alex.in suis apostil.in.d.l.j. C.de superexactio.pro quo docto.ibi aliqua adducunt:ꝛ maxime Ang.ꝛ Joā.de platea:nā dicit ibi Ange.qͦ quādo assessores volunt facere aliquē reū mori ponūt in inquisitione quā formāt cōtra eū:qͦ illud seu illa crimina de quibus inquiritur pluribus vicibus commisit,et postea eum convincāt de tali perseverantia:quo facto dicit qͦ secure poterunt eū ad mortem cōdemnare,nō obstāte qͦ illa crimina de sui natura nō sint capitalia,qͦ dicit esse bene menti tenendum.ꝑ quo dicit esse text.in.l.omnes.C.de delatoribus.lib.x.vbi quis propter cōsuetudinez peccandi punitur pena mortis:et dicit Joā.de pla.in.d.l.j.de superexactionibus,qͦ propter cōsuetudinem delinquendi augeꝯ pena.ad qͦ allegat etiam l.facultas.C.de iure fis.et.l.iij.in fi.C.de epāli audien.et.d.l.oēs.C. de delato.et dicit do.Alexā.in.d.l.j.de superactio.in suis apostil. qͦ ex hoc etiam dicimus qͦ ille qui hodie furatus est vnā rem vilē et cras aliam:et sic successiue qͦ ratione reiterationis ꝛ consuetudinis poterit furcha suspendi.ad qͦ etiam alleg.Bald.in.l.apud antiquos.in fi.C.de fur.et docto.in auꝯ.sed nouo iure.C.de sernis fugi.adducit etiam ipse do.Alexā.ad hoc qͦ dicitur,vez qͦ cōsuetus litigare repellitur a testimonio,alleg.c.quia suspectos.iij.qͦv. iiij.ꝛ.c.nullus.ibi,frequēter litigantes ꝛc.ea.causa ꝛ qstione.allegat etiam alia plura ad hoc,de quibus ibi per eum:et ad predicta de illo qui est consuetus furari qͦ puniaꝯ pena mortis.vide Ang. de are.in tracta.malefi.in verbo,et vestem celestem abstulit.in iij. char.in ver.quero si alꝫ ꝛc.et ibi in addi.et vide Bart.in.l.si cui.§. fi.in fi.ff.de accusatio.quem refert ꝛ sequitur Joan.de plat.in.d.l. omnes.C.de delato.lib.x.et ad dictum doc.in.d l.j.C.de superact. facit optime text.et glo.in.§.nomine aūt criminis.xxv.distin.vbi dicitur qͦ peccatum veniale geminatū efficitur mortale:ꝛ faciunt dicta per Bart.et Bal.in.l.iij.C.de epāli audien.vbi dicūt qͦ bis carceratus ꝑ eodem delicto amplius non debet relaxari,etiam si ex aliqua cōstitutione carceratus debet relaxari.ꝛ subdit ibi Bal. qͦ non valet indultuz principis super cōdemnatione secūda,nisi fiat mētio de prima:qz videtur obreptitium eo quia princeps nō esset facturus,qͦ dicit esse menti tenendum,et facit etiaz:nam lz hereticus paratus corrigi nō tradatur curie seculari.c.pe.§.sigs. extra de here.tamen si geminata vice cecidit non auditur de correctione.c.super eo.et.c.accusatus.de hereti.in.vj.Et facit in materia geminationis in dicta.l.j.§.qōni.ff.de qstionibus.et faciūt dicta per do.Rochum curtiū in repetitio.c.fi.in.ij.colū.de cōsuetu. Et facit etiam:nam cōtra frequentantem viam sumitur indiciuz maleficij commissi in illa via ſm docto.quos refert ꝛ sequitur do. Pari.de puteo in tractatu sindicatus.in.xcvj.chart.in.ij.col.ver. si aliquis est inuentus ꝛc.Et facit glos.in.l.consentaneum.C.qūo et quādo iudex.que dicit qͦ humanum est peccare,sed diabolicuz perseverare ꝛc.Et vide circa predictam materiam Alexan.in.l.j. in apostil.C.de pascuis publi.lib.xj.vbi dicit qͦ perseverantia vel consuetudo refertur ad duas vices.et vide do.Lauren.de calca.in consilio suo primo.in.xix.colum.et vide Ange.in auꝯ.de trien.et semis.in.§.ꝛ qͦ sepe.vbi dicit qͦ dictio pluries verificatur in duobus.et idem dixit Bal.in.l.fideicommissa.§.si quis decē.ff.de leg. iij.et vide Ange.de are.in tractatu maleficiorum.in ver.pluribus et pluribus.et ibi in additio.et vide text.in auꝯ.de defenso.civita. §.fi.vbi dicit glo.qͦ illud fieri dicitur frequenter qͦ bis fit.predicta tamen omnia limita ꝛ restringe nisi geminatio esset circa minima:quia tunc supradicta non haberent locum,nec homo posset morti tradi propter talia minima:quia talia minima non sunt in consideratione,vt in.l.scio.ff.de in integrum restitu.l.omnis.ff.de impensis.et in.c.licet causam.in verbo,nulla aut modica.de probatio.et institu.ad leg.fal.in princi.in verbo,pro nullo aut modico.de qua materia dixi latius in.l.furem.in fi.ij.colū.ff.de sicarijs. et in singulari meo.cclxxvj.incipien.parum.et ad hoc bene aduertas ne erres et loco iustitie faceres iniustitiam et iniquitatem,vt in hac nostra civitate fecit superioribus diebus quidaz iudex bestialis:qͦ si comedisset fenum fuisset vna bestia ꝛ vnus asinus,voluit ostendere se esse doctum ꝛ fecit suspendere quendam minorē: quia pro nihilo, et toleratum fuit a superioribus qͦ grauius est, sed vere dignior fuisset ipse laqueo cum fine aliqua doctrina auderet similia facere,sed talia eueniunt quando iudices non stant ad sindicatum vt ipse non stabat:qz tunc qͦ placet licet,ꝛ ceca eorum voluntas subrogatur loco legis:sed ista transeant cum alijs enormitatibus hodiernis.Teneas menti predicta:nā pauci sunt dies quibus illa vidi in facto ꝛc.Hippoly.de Marsi.J.U.D.

379 ¶ Clericorum priuilegia in iure sparsa sunt plura et plura que enumerare ꝛ insimul adducere laboriosum esset.vnum posui ego ē.in singulari.xxix.incipi.statuta laicorum.aliud posui in singulari.lv.qͦ incipit.Aduertas ad vnum ꝛc.aliud in singulari.cvij. incip.priuilegium.aliud in singulari.cciij.incipien.percutiēs clericum.et plura ꝛ plura alia posui in repetitio.mea rubr.ff.de fideiusso.sed vltra omnia alia que dixi: accipe nouiter vnum aliud non minus dignum,vez qͦ mutilati mēbris vel corpore vitiati nō possunt testificare cōtra clericos in causa criminali.ita nota.dixit Abb.antiquus in.c.j.de exceptio.quem refert ꝛ sequitur Bal.in Margarita sua.in verbo,mutilati.et idem etiam dixit glo.in.c.j. iij.q.iij.in fi.vltime glo.que dicit idem esse in bigamo.qͦ est no.ꝛ perpetuo menti tenendum.ad que etiam vide glos.in.c.ipsi apostoli.ij.q.vij.Tene menti:quia in cōtingentia facti faceret tibi magnum honorem et vtilitatem.

380 ¶ Furiosus non potest facere actum validū,nec similiter cōtra eum potest fieri actus validus:ideo non potest condemnari ꝑ sententiam ſm Specu.in titu.de senten.in.§.iusta.in versi.Item ex nulla ratione litigatoris ꝛc.Et voluit Bald.in auꝯ.et omnino.in v.colum.C.ne vxor pro marito. Item si committit homicidium non punitur,vt dixi satislate in l.iij.in principio.in.vij.columna. ff.de sicarijs.Item non valet eius confessio, ſm Specula.in titu. de confes.§.sequitur.versi.xiij.Item non potest intrare religionē vt habetur in.c.sicut.de regu.et est glo.in.c.ex eo.de electio.in.vi. Item furiosus non obligatur iuramento.ſm Barto.in.l.qui habet.in.§.si pupillus.ff.de tutel.et Bal.in.l.ij.in.x.qō.C.de rescin. vendi.Item equiparatur prodigo.l.j.et ibi Nico.de neapoli.ff.de cura.furio.Barto.in.l.is cui.ff.de testa.Item equiparatur ignoranti.l.filiusfami.la.j.et Barto.in fi.ff.de testamen.Item equiparatur absenti.l.sed si vnius.§.filiusfami. ff.de iureiuran.l.ij.§.fi.ff. solu.matrimo.l.ij.§.furiosus.et ibi Barto.ff.de iure codici.Item equiparatur mortuo.ſm Bal.in.l.humanitatis.in.iij.colū.C.de impu.et alijs substitu.de quibus omnibus dixi in dicta.l.j.in ꝓnc. in.vij.colum.ff.de sicarijs.quibus nunc addo qͦ furiosus non habet testamenti factionem actiuam,vt in.l.is cui.et in.l.qui testamento.in.§.nec furiosus.ff.de testa.et habetur per scribētes in.l. furiosum.C.qui testamen.facere possunt.immo nec ad pias causas potest testari.ſm Barto.in.l.j.in repetitio.in.j.qōne.C.de sacrosan.eccle.quem refert ꝛ sequitur do.Philippus decius in.l.in negotijs.ff.de regu.iur.Teneas tamen menti qͦ licet ipse furiosus non possit testari:attamen si rite et recte testetur prout faceret quilibet prudens ꝛ diligens paterfamilias,valet et tenet eius testamentum.Ita multum not.dixit Joan.an.in.c.cum dilectus. extra de succes.ab intesta.vbi refert qͦ alꝫ per senatores Romanos fuit approbatum testamentum cuiusdam furiosi,quia bene disposuerat,et refert Valerium hoc recitare.qͦ dictum refert et sequitur Bal.in.c.j.in.ij.colum.in titu.per quos fiat inuestitu.in vsi.feu.et Alexan.in consilio.cxlj.incipien.mature ꝛc.in.ij.colum. in.j.volu.et in consilio suo.lxxxv.incipiente.viso themate ꝛc.in.ij. colū.in.ij.volu.et Soci.in consilio suo.xcviij.incipien.alꝫ cōsului. in.v.colū.in.iij.volu.et Barba.in rub.extra de accusa.in.ij.colū.et in consilio suo.xlij.incipien.illud.in.xvj.colū.in.ij.volu.et in.c.ex literis.in penult.charta.de consuetu.et in.c.sciscitatus.in.v.char. extra de rescript.in quibus locis refert et approbat illud dictum, licet ipse Barba.ex verbis suis videatur in contrariuz.in.c.super questionum.in.§.intentionis. in.iij.colum.de officio delegaꝯ.et contrarium ipse expresse tenet in.c.ij.in.ix.col.de testa.et in.l.j.in princi.in.v ij.colū.ff.de verbo.obliga.vbi se remittit ad ea que dixi in dicto.c.ij.sed Bar.videtur tenere cuz dicto Joan.an.in tracta. suo de teste.in.c.incipien.opposita prudentie ꝛc.Et Jas.in.l.furiosum.in.ij.colum.C.qui testamen.facere possunt.et domi.Joā. neuizanus in sua silua nuptiali.in.xiij.charta.in.iij.colū.de quo etiam per do.Philip.decium in dicta.l.in negotijs.que opi.tāꝯ communior et rationabilior mihi magis placet:et ista superioribus diebus adduxi contra aliquos volentes annullare quoddaz testamentum,probando qͦ testator non erat in recto nec in sano intellectu dū illud fecit:nā ego dixi qͦ etiam si nō fuisset tūc sane mentis,tamen valebat cum ipse testator testatus fuerit rite et recte prout fecisset quilibet prudentissimus et diligentissimus homo: et adduxi doctrinas superius adductas.Ideo teneas menti predicta.

381 ¶ Licet reus criminis vbi tractatur de pena corporali debeat stare detentus nec sit relaxādus fideiussoribus,vt habetur in.l.fi. C.de accusatio.ꝛ in.l.ij.C.de exhibē.et in.l.si quis alicui.C.ad leg. iul.maiesta.ꝛ in.c.quisquis.ij.q.vij.attamen potest relaxari ante sententiam quando apparet ipsum reum fore absoluendū:quod apparet publicato processu.Ita dixit Bal.in.l.fz si is.ff.de in ius vocan.et ibi dicit qͦ de hoc est text.expressus melior de iure in.l. nullus.C.de exhiben.reis.in ver.donec reperierit ꝛc.Idem etiam dixit ipse Bal.in.l.si quis post accusationem.ff.de testamen.ꝛ idē voluit Alexan.in consilio.clxxix.incipien.in causa angelorum.in penult.col.in princ.ꝛ Jas.in.l.si pecuniam.in.§.sed si accepit.ff.de conditio.causa data non secuta.Et Lu.roma.in singu.ccccxcviij. incipien.accusatus.pro quo est text.in.l.qui pene.§.j.ff.de manumissio.et faciunt dicta per Joan.de platea in.l.monende.ante fi. C.de delatoribus libro.x.Tene menti predicta quoniam illa pluries practicani ꝛ obtinui,licet iudices se reddereū difficiles ad excarcerādū reū ante sentētiam,tamē finaliter visis supradictis do-

1 n° 95

ctrinis annuerunt petitis per me:de quo etiam dixi in repe.mea rub.ff.de fideiusso.in.xxxj.q.r faciunt dicta per Bal.in.l.si pro ea. in.vj.q.C.mandati. quem vide.

382 ¶ Aliqui sunt casus in quibus reus potest interrogari de cõsocijs:r tunc dictum socij criminis facit indicium ad torturam contra socium,vt dixi late in.l.j.§.diuus Antoninus.ff.de questio.et supra in singulari.ccix.incipien.socius criminis rc.Sed quero socius criminis in iudicio coram iudice solẽniter sponte vel de tortura seruatis seruandis:dixit q Titius fuit eius socius ad cõmittendum tale delictum,ex quo dicto põt torqueri ipse Titius qñ sumus in casu in quo socius criminis potest interrogari de socijs vt dixi in dictis locis superius allegatis hoc stãte cõdemnatus est reus ad mortẽ:et dñ est super furcha anteq̃ minister iustitie eum proficiat r occidat illo instanti dicit coram populo:rogo vos oẽs vt rogetis deũ pro me,et dicatis Pater noster et Aue maria pro anima mea:postea dicit:ego in processu meo huius delicti p quo morior,inculpani indebite r iniuste Titium r dixi qõ ipe fuit socius meus ad committẽdum hoc delictum:scitote omnes q ego falsum dixi r mentitus sum,qr dictus Titius nihil vnq̃ sciuit de tali delicto qõ feci:et ideo dictum Titium exculpo,et ab eo peto veniam de mẽdacio quod dixi cõtra eum:hoc dicto statim minister iustitie eũ proijcit de furcha r occidit:an per istã exculpationem sit sublatum indicium existens contra ipsum Titiũ propter primum dictum illius rei factum in iudicio solenniter coram iudice.in quo Bal.in consilio suo.lxxix.incipien.regula iuris est rc. in fi.in.iij.volu.videt tenere qõ non sit sublatum dictum indiciuz perueniens ex prima confessione rei:et allegat rationem dicẽs q renocatio confessionis facte in iudicio si fiat in carcere nihil operatur:qr talis renocatio fit extra iudiciũ,non autem in iudicio:et sic pariter videtur dicẽdũ in renocatione r cõfessione facta super furcha.ego autem hoc dictum Bal.hic non approbo nec improbo,sed me remitto ad ea que circa hãc questionem et circa hoc dictum Bald.dixi latissime vltra omnes in practica mea causarum criminaliũ.in.lxix.char.cũ sex chartis ibi sequẽtibus,vbi omnino videas:qr hanc questionem a nemine tactam nec discussam plene examinani. Hippolytus de Marsi.rc.

383 ¶ Clericus incedens sine habitu r tonsura an et qñ perdat priuilegiũ suuz,habeť late p scribentes in.c.perpendimus.et in.c.in audientia.r in.c.cum non ab homine.et in.c.contingit.le.ij.extra de senten.excõmu.et satis late per Joan.an.in cõsilio suo incipiẽ. Quia sepissime rc.insertuz inter consilia do.Alexã.nume.ccccvj. §m ordinem meum.et p Raphã.fulgo.in consilio suo.cxxiiij.inci. Presuppositis rc.in.j.colũ.et per do.Alex.in consilio.viij.incipi. videretur circa primum.in.j.volu.et habetur etiaz per do Laurẽ. calca.in cõsilio suo.lxx.incipien.Pro dicto Nicolao rc.Scias tamen qõ licet clericus incedat sine habitu r tonsura,r immisceat se enormitatibus:nõ tamen p ista perdit priuilegium fori,lz perdat priuilegium.c.si quis suadente diabolo.xvij.q.iij.ita dixit Joan. anto.in.d.c.perpendimus.quẽ refert r sequiť Soci.in 2si.suo.xij. incipien.qm̃ in presentiarum.in.vij.col.et idem dixit Cardi.in.d. c.perpendimus.quem refert r sequiť Alexã.in dicto cõsi.suo.viij. in.iij.colũ.in ver.fortificãtur rc.pro quibus faciunt dicta p Spe. in tit.de senten.excommu.in.§.j.in verbo,sed queritur vtrum rc. quem videas.

384 ¶ Dixi tibi supra in singulari.clxxvij.incipi.malitijs rc.Quod malitijs hominum est obuiandum nedũ recta sed etiaz indirecta via:nunc aũt dico tibi circa eandem materiã aliud nota.verbum, vcz:pone statuto caueť qõ omnes cause infra tres menses decidãtur sub pena.Alduersarius causa testium producẽdox quos dicit habere in lõginquis partibus petit dilationẽ que vltra tres menses extendiť hoc casu non obstãte dicto statuto debet audiri:r sic post tres menses de causa cognoscetur.Jta dixit Dy.r Cy.quos ibi refert Bal.in.l.si cum ipse.ff.de excusa.tuto.qõ dicit Bal.esse nota.dignum.et idem dixit Pau.de cast.in.l.interdum.in princ. ff.de interdi.per illum tex.de quo etiam p do.Catal.in tracta.suo sindicatus.in ver.lxvj.incipien.adde qõ si statutum rc.Et p Jas. in.l.properandum.in.j.colum.C.de iudi.vide tamẽ nota.verbum Alexan.in.l.j.in princi.in vlti.colũ.versicu.Item inquantum.ff. si quis ius dicenti non obtemperauerit.vbi dicit q si iudex suspicatur qõ pars petat talem dilationem ad pbandum p calũniam potest ei dare talem dilationem omni cõminatione,quod si non probabit mulctabit eum,et ipso postea non probante poterit eũ mulctare.allegat hoc voluisse Pet.de ancha.in.c.constitutus.de fideiusso.per.l.si quis dicat.ff.de manumissio.et p.l.ius alimentorum.§.penulti.et ibi Bart.ff.de alimen.pupil.prestan.qõ in practica dicit esse nota.dignuz §m Jmo.in.d.c.constituẽs.de fideiuss. pro quo faciunt dicta per eundem Alexan.in.d.l.j.in.§.fi.in vlti. colũ.versi.ex hoc nota qõ iudex.ff.si quis ius dicen.nõ obtẽpera. Tene menti:qr istud dictum potest etiaz inseruire quando vnus cõpromittentiũ qui pmisit sub pena cũ iuramento parere laudo: postea vult reclamare a laudovt impediat seu differat executionẽ dicendo se enormiter lesum:nã poterit audiri etiam si hoc calumniose petat,sed superior debebit sibi dare iudicem sup tali asserta enormi lesione cum dicta cõminatione:q si nõ pbabit dictã allegatam enormẽ lesionem q mulctabitur in tantam:et hoc modo multi litigãtes calũnioli abstinebunt se ab eorum calumnijs.

385 ¶ Dicit quoddam vulgare prouerbium,qõ omne nimium vertitur in vitium.quod probatur in.c.deniq̃.iiij.distin.r voluit glo. in.c.serpens.de peniten.distin.j.et text.in.c.nisi cum pridem.circa medium.de renuntiatio.et ideo teneas menti qõ si testis laborat aliquo defectu ex toto non repellitur:tamen si plura contra eum laborant,in totum repellitur.Jta nota.dixit Soci.in cõsilio suo cxvij.incipien.visa rc.in antepenulti.colũ.in versic.postremo rc. in.j.volu.et idem Barba.in consilio suo.lxxv.incipi.sapienter rc. in.iij.col.in.iij.volu.Pro quo facit regula illa vulgata,videlicet que non prosunt singula multa iuuant.de qua habetur in.l.cum scimus.C.de agricolis et censitis. libro.xj.et per glos.in.l.ij.in.§. etas.ff.de excusa.tuto.r per Joan.and.post Specu.in titu.de instrumen.edi.§.nunc dicendum.in penulti.colum.et per Bald.in additio.Specu.in titu.de appel.in pe.char.in.ij.colũ.in ver.inci. no.qõ diuerse rc.

386 ¶ Inualida licet regulariter non sint in consideratione vt dixi supra in singulari.cclxxiiij.incipien.licet.attamẽ hoc fallit in tribus casibus.Primo eñ fallit quando de iure aliquid nonvalet,tamen princeps siue superior facit illud de facto seruari:tũc perinde est quo ad subditos ac si de iure valeret.Jta dixit Alberic.de rosat.in.l.cunctos populos.in vlti.colũ.C.de summa trinitate. vbi hoc tradit pro regula.et ibi per hoc determinat nota. questionẽ. quod dictum p nota.refert r sequitur Alexã.in consilio suo.cvij. incipien.Pro inuestigatione rc.in.vij.colum.in.ij.volu.r eos refert et sequitur Jas.in.l.vbi pactum.in vlti.colũ.C.de transactio. vbi post do.Alexan.in dicto consilio dicit qõ idem tenet Cardi. et Joan.de imol.in.c.peruenit.de fideiusso.et subdit etiam Jas. q ad idez est glo.in.l.qui habebat.§.j.ff.de manumissis testa.que colligit vnum quod est mirabile §m eum,videlicet q quando aliquid non tenet de iure:et tamen nõ potest hoc opponi est perinde ac si valeret.quod dicit Jas.vbi supra esse signandum,quia hoc seruit ad multa:de quo latius ibi per eum. Fallit etiam dicta regula in alio casu posito per Joan.and.in.c.Joannes.de cleri.coniugatis.vbi dicit q si clericus in minoribus contrahit matrimonium nulliter:puta,quia contraxit cum consanguinea:primaf tamen beneficijs,perinde ac si legitime cõtraxisset ea ratione,quia saltem contraxit quantum in eo fuit.quod dictum refert et sequitur Ludo.roma.in consilio suo.ccccl xxiij.incip.saluatoris suffragio postulato rc.al's incipit,Dubitatur primo vtrum rc.in.ij.col. versi.tertio quia videmus rc.vbi dixit qõ lex etiam penalis disponens in penam eius,quod est legitime actum disponere:etiã censetur in penam eiº quod est nulliter actum,dum tamen concurrat ratione indẽitatis.ad quod etiam allegat Joan.an.in.c.j.eodez titu.de cleri.coniugatis.et glos.ibidem dicentes:constitutum in sacris matrimonium contrahentem:et sic nulliter beneficijs priuari sicut legitime contrahentem ea ratione.s.ne meliozis conditionis sit qui contraxit illicite q̃ qui cõtraxit licite.allegat in arg. c.nuper.extra de biga.vbi apertum est bigamiam induci per matrimonium contractum licet nulliter omni eo casu quo induceretur per matrimonium legitime contractum.Jta ad literam dicit Ludo.roma.in dicto suo consilio. Fallit etiam tertio dicta regula in casu quem posui in dicto singulari.cclxxiiij.incipiẽ.licet.vbi videas. Hippolytus de Marsi.J.U.D.

387 ¶ Taciti et expressi idem est iudicium.l.cũ quid.r ibi glo.r doc. ff.si cer.peta.l.q̃ q̃.ff.de ritu nup.l.si cui.ff.de seruitu.institu.quib. modis re cõtrahi.obliga.in prin.et habeť id.l.quicquid astringẽde.ff.de verbo.obli.et ideo tene ppetuo mẽti singulare verbũ,vcz q sicut confessio expressa facta p partem validat pcessum nullum: vt dixi late in.l.j.in.§.diuus antoninus.in.iij.r.iiij.col.ff.de qõni. quia cõfessio non requirit telam seu ordinem iudicij,r ibi dixi et supra in singulari.ccj.inci.in cõfessum rc.et in singulari.ccclxxiij. incip.bene r diligenter rc.et in practica mea causarũ criminaliuz. in.xxiij.char.post mediũ.Jta etiam cõfessio tacita inducta p contumaciam a statuto volente q contumax habeatur pro confesso: nam talis confessio etiam validat processum nullum. Jta singulariter dixit Bart.in consi.suo.c.incipi.a do.Cy.de Bononia rc. quem refert do.Mellus in tractatu suo bannitorũ.in prima parte secundi temporis.in.q.xlix.incipi.queritur an talis rc.in fi.quod est nota. Hippoly.de Marsi.J.U.D.

388 ¶ Defensio nõ põt tolli alicui,maxime in causis criminalibus vt latissime dixi in.l.vnius facinoris.in.§.cogniturum.in.ix.et in x.col.ff.de qõ.et vt ibi dixi terminus defensionis debet per iudicẽ dari reo etiam ipso reo non petente.§m Barto.in consilio suo.c. incipi.a do.Cy.de Bononia.in vlti.colũ.vbi ad hoc allegat text. in.l.j.§.fi.ff.de qõni.r tex.in.l.si non defendantur.ff.de pe.et idem tenet Barto.in.l.iij.in.§.hoc autem iudicium.ff.de dam.infec.et Pau.de cast.

Pau.de castr.in consi.suo.cxxxiij.incip.sup primo.in.ij.colũ.& in cõsi.ccvij.inci.super dubio &c.in.iij.colum.& Lepo.in cõsi.suo.xlj. inci.licet inuitus &c. in iiij.colũ.circa prin.& in cõsi.suo.xlvj.inci. titulus.in vlti.colum.quinimo ipsa defensio seu terminus ipsius nõ potest per aliquod statutum nec per aliquam constitutionem tolli nec per aliquam cõcessionem arbitrij sublata esse videtur ꝟz Ange.in consi.suo.clxxvij.inci.in facto ꝓponitur &c. vbi ad hoc allegat.l.j.& ibi Bar.ff.de testa.mili.de quo dixi.in.d.§.cogniturũ in.x.col.& teneas menti qõ lex & iura adeo fauent defensioni reorũ ꝙ licet princeps de plenitudine potestatis possit tollere defensionem in causa ciuili & pecuniaria:tamen hoc non potest facere in causa criminali.Ita singulariter dixit Bald.in.l.iij.in.§.si is ꝓ quo.ff.ꝙ quisq; iur.qõ dictum refert & approbat domi.Feli.in.c. dilecti.in.vj.colũ.de excep.& in.c.cum olim.in vlti.colũ.de re iudi ca.& Socin.in consil.suo.cxx.incipien.memini me alꝭ consuluisse &c.in.ix.colũ.in versi.tertius casus &c.Et idem voluit do.Fran. de are.in cõsi.suo.lxv.inci.sicut Joannes.in.xiij.colum.in ver.ad obiecta &c.Et Soci.in cõsi.clxiij.incip.visa bulla.in.vij.colum.in versic.tertius casus qñ princeps et in consi.clxvj.incip.in cã que vertitur.in.xx.colũ.in ver.tertius casus &c.vbi dicit ꝙ omnes do cto.tenent hanc doctrinã Bal.& idem etiã videtur dicere Barto. in.l.filiussa.in.ij.colum.in versi.sed an tunc.ff.de donatio.Et do. Paris de puteo in tractatu sindicatus.in.xxx.char.in.iij.volu. in.c.incipen.an potestas qui misit &c.De quo etiam dixi in.d.§. cogniturꝫ.in.xj.col.& in practica mea causarum criminalium.in lv.& in.cxl.char.vbi videas.& in repeti.mea.l.j.C.de raptu virgi. in.xliij.char.Tene menti predicta propter aliquos iniquos assessores qui sitibundi sanguine humano:pendente termino defensionis faciunt sibi fieri mandatum a superiore ꝙ aliquibus nõ obstantibus procedãt ad condemnationem et executionem contra talem reum:quoniam non possunt etiam tunc procedere contra ipsum reũ durante termino defensionis alꝭ ipsi assessores acriter sunt puniẽdi ꝓ tali sententia & executione irreparabili:qõ est singulariter notandum per predicta.

389 ¶ Tu scis ꝙ natura correlatiorum est vt dispositum in vno ex ipsis correlatiuis censeatur dispositũ in alio,vt ego latissime dixi in.l.si quis vidnam.in.v.col.ff.de qõnibus:& in.l. circuncidere. in §.serno.in.ij.col.ff.de sicar.& vltra ea que dixi in dictis locis scias ꝙ si statutum disponit qõ a sententia lata super executiõe instrumenti guarentigiati contra debitorem non possit appellari,tale statutum extenditur vt versa vice si ꝓnuntietur contra actorem petentem executionem instrumenti p̃dicti:& sic in fauorem rei:puta instrumentum non esse exequendum non poterit similiter ipse actor appellare a tali sententia:vt seruetur equalitas inter litigãtes.Ita no.dixit Ant.de but.in quodã ꝙsi.suo.qõ cõtrariũ refert & sequitur do.Bal.nouellus in tractatu suo.de dotib⁹.in.x.char. in.iij.col.versi.sed vidi dubitatum de facto &c.vbi latius loquitur. ad qõ faciunt optime que ego dixi.s̃.in singulari.clxviij.inci.equalitas &c.Pro quibus faciunt optime dicta ꝓ Jas.in.l.scienduꝫ.in §.si fundum.circa fi.versi.vltimo not.&c.ff.qui satisda.cog. Et per domi.Philil.decium in.l.non debet actori.ff.de regu.iur.vbi omnino vide.& ex istis vna cum materia correlatiorum limitatur regula illa que dicit quod illud quod non dixit lex:nec nos dicamus de qua habetur.in.l.si seruum quis.in versi.non dixit pretor.ff. de acqui.heredi.& in.c.inter corporalia.in ver.vnde si circa &c.de trãsla.prelato.& in.l.liberto in.§.largius.in versicu.quesitum est.ff.de annuis lega.& in.§.optimum.in aut.de non eligen. secundo nuben.quia illa regula non procedit in correlatiuis in quib⁹ lex nõ dicit nec mentionẽ facit de vno correlatiuo,tamẽ idẽ ꝛ esse statutum in alio.ad que vide etiam Barb.in cõsi.suo inci.circa hanc &c. in.v.& vj.colũ.quod Trium est insertum inter cõsilia Alexan.& in numero est.cccxcvj.& Bal.in aut.ex testamento.in vlti.col.C.de secun.nup.& vide etiam tex.in.l.vnica.in.§.sinautem ad efficientis. C.de caducis tollendis.que omnia tene menti.

390 ¶ Tu scis ꝙ excusso debitore:& eo reperto non soluendo excutiuntur possessores bonorũ suorum ꝓ rata.l.ij.C.de debito.ciuitatum lib.xj.l.j.§.si pluribus.ff.siquid in frau.patro.l.si libertus. latiij.ff.de bo.liber.l.cum possessor.ff.de censi.cum si.scias tamen ꝙ si sunt plures tertij bonorum possessores in quos sit facta alienatio a debitore in fraudem creditorum quod hoc casu creditor põt eligere vnum ex his possessoribus quem velit:& eum insolidum conuenire quatenus ad eum puenit nec tenetur omnes possessores pro rata simul conuenire.Ita no.determinat Barto.in.l. moschis.in princip.ff.de iure fisci.per illum text.iuncta glo.in verbo omnem:& per tex.vbi dicit hoc esse expressum in.l.creditores.ff.de distra.pigno.vbi idem firmat ipsemet Bart. quod dictum refert Jas.in.§.item siquis in fraudem in vlti.col.instit.de actio.& vltra eum hanc partem affirmat Specu.in titu.de obliga.& solutionibus.in.§.j.in.xxij.col.versi.Item debitor meus &c.quod est singulariter notandum in contingeniia facti:quia prima fronte videretur dicendum contrarium per iura hic in princip.allegata:& vide Paul.de castr.in.l.eandem in princi.in vlti.colum.ff.de duobus reis.Hippolytus de Marsi.&c.

391 ¶ Pena dꝫ tenere suos auctores & nõ alios vt habemus regulam tritam & vulgatam in.l.sancimus.C.de pe.& in.l.si heredis seruus.§.fi.ff.de lega.j.& habeẽ etiam in.l.iij.in.§.si emancipatus.ff. de bono.pos.cõtrabu.& in.l.si quis ꝑsens.& ibi dixi.ff.de fal.& iõ teneas menti ꝙ si ex forma statuti ministrales capellarum debẽt denũtiare maleficia:& si aliquis ministralis idiota qui nescit scribere vadit ad notariũ & facit ꝙ ipse notarius scribit denuntiam: & ille notarius scribens errat in nomine delinquentis vel in alio ꝙ hoc casu iudex coram quo fuerit producta talis denũtiatio nõ poterit punire talem ministralem cum ipse nõ deliquerit in aliquo.Ita no.dixit Bald.in.l.ij.C.de errore aduoca.quod dictum ego retuli in.l.qui falsam.in.x.colum.post me.ff.de fal.in materia ignorantie.tene menti:quia alꝭ vidi hoc in contingentia facti in hac ciuitate Bononie.& nisi ostendissem dictum Bald.ille ministralis fuisset condemnatus licet esset innocens.

392 ¶ Aduertas ad vnum quod alꝭ fecit mihi honorem et vtilitatem nõ modicũ:nam tu scis ꝙ quãdo res furata reperitur penes vnum talis inuentio facit contra eum indicium ad torturam:qõ ipse eam furatus fuerit nisi ostendat eam a quo habuit ꝟm Barto.in.l.fi.in pe.colũ.ff.de questio.& in.l.ij.& in.l.milites.C.eod.titu.de questio.& voluit Ange.in.l.ancille.C.de fur.et Ang.de aretio in tractatu maleficiorum in verbo,fama publica.in.ij.char.in ver.quero an vnum indicium &c.Et per domi.Paridem de puteo in tractatu sindicatus.in.xcvj.char.in.ij.colũ.versic.si quis est inuentus circa fi.& Alex.in cõsi.ccv.inci.ponderatis. in.ij.colum. in.vj.volu.De quo latius dixi adducendo plura similia.in.l.q falsam.in.xiij.& xv.col.ff.de fal.& in practica mea causarũ criminaliũ in.xlix.char.Teneas tñ menti perpetuo quod predicta non habent locum in homine bone cõditionis vite & fame:qz si res furate reperiantur penes eum per hoc non poterit torqueri.Ita not. dixit Bald.& Joan.de imo.in.l.fi.ff.de heredi.instit.& voluit Sali. in.l fi.in vlti.col.C.de questio.vbi dat exemplũ in strazarolis Bononiensibus.& euꝫ refert & sequitur domi.Augu.de ari.in suis additio.ad Ange.de are.in tracta.maleficiorum in verbo,fama publica.in.iij.char.in additio.magna incip.tu autem in hac materia adde ꝙ miror &c.in.ij.col.& in eodem tracta.in verbo,vestem celestem.in.v.char.in additio.incipi.tu autem inquantum tangitur hic &c.de quo latius valde loquutus sum.in.d.l.qui falsam vbi supra.& ideo sis cautus quando tu esses aduocatus alicuius rei penes quẽ reperiuntur res furate vel alie res suspecte alicuius delicti ꝙ statim probes de bona voce & fama ipsius rei.nam facta tali ꝓbatione est sublatum indicium ortũ cõtra eũ propter inuentionẽ aliquarum rerum penes eum existentiũ per dictas doctrinas:& ego superiorib⁹ annis cum hac cautela & modo defensaui & liberaui a pena mortis quendam magistrũ Lazarũ armaroluꝫ penes quẽ fuerãt reperte monete false & stampe earuꝫ quas deposuerat penes eum quidã amicus suus in quadam capsa:vt etiã retuli in d.l.qui falsam.Tene menti qz nõ fallor est singulariſſimũ verbuꝫ honoris & vtilitatis plenũ.Hippolyt⁹ de Marsi J.C.D.

393 ¶ Regula semel malus semp p̃sumitur malus &c.est magne importantie & plura operatur vt dicunt docto. in pluribus locis.& dixi ego aliquid.in.l.j.in prin.in vl.colũ.ff.de qõni.& in.l.maritus in.vj.col.versi.modo queri põt &c.eo.ti.cum pluribus versi.ibi sequentibus.& in singulari meo.ccxvij.incip.ter vel quater.& in singulari.lxxiij.incip.tu habes &c.& in.l.j.in prin.in.xj. colum. versi. xvj.limita.ff.de sicar.& in.d.l.j.§.diuus adrianus.in vlti.col. eo. ti. & in repe.mea.l.fi.C.de probatio.in.lxxxij.char.in ver.quero vlterius &c.vbi omnino videas.Scias tñ ꝙ dicta regula habet etiam locum econuerso vczvt semel bonus semper presumatur bonus:& ideo dixit Bal.multum singu.in cõsi.suo.cxj.inci. quidam nomine Restorus &c.in.v.volu.ꝙ lz alꝭ incendiũ presumatur ortũ culpa & defectu inhabitantium: tamen vbi inhabitantes in domo erant consueti esse vigiles & prudentes,tunc si alia indicia contra eos non apparent non tenent de incendio lz vt dixi incendiũ presumatur ortũ culpa inhabitãtiũ.qõ dictũ refert & sequitur Alex. in.l.siquis ex argẽtarijs.in.§.pretor ait.in vlti.col.ff.de edendo.& idem dixit glo.in regula semel malus.de regu.iur.in.vj. que dixit quod semel bonus semper presumitur bonus:& illud consilium Bald.etiam refert & sequitur Alexan.in.consi.l.incip.visis &c. in vltimis verbis.in.j.volu.Pro quibus facit optime nota. verbuꝫ Archy.in.c.hocius porrectũ.x.q.ij.vbi dicit quod prelatus q cõsueuit bene administrare presumit inutilitatem ecclesie conuertisse preciũ rei ecclesie.quod dictũ refert & sequitur Bal.in.c.cũ causa ante fi.extra de re iudi.qõ dicit esse no.dignum.Tene mẽti predicta:qz seruient tibi ad multa.

394 ¶ Calor indicij est magni effectus & importantie vt late ostendidi plura adducẽdo.in repeti.mea rub.C.de probatio. in.xix.et xx.colum.vbi videas:ſz vltra ea que ibi dixi teneas perpetuo mẽti singulare verbũ,vczꝙ promissio facta in iudicio hz executionẽ

paratam sicut instrumẽtũ guarentigiatũ. Ita no. dixit Bal. in. l. eũ p quo. ff. de in ius vocan. de quo etiã ibi per doct. ꝛ per Alexã. in. l. tale pactũ in. §. qui prouocauit. ff. de pac. ꝛ addere potes etiã Bald. in. l. fi. C. arbi. tute. vbi dicit ꝙ idem operatur verbum credo in iudicio ꝙ operatur verbum precisum. s. affirmatiuum. pro quibus etiam facit glo. ꝛ ibi Paul. de castr. in aut. generaliter. C. de episco. ꝛ cleri. que oĩa addere poteris dictis per me in dicta repe. mea. in. xix. ꝛ. xx. colum.

395 ¶ Dubitarũt docto. in pleriscꝫ locis si statutũ punit portantẽ rem prohibitam an requirat apprehensionẽ personae ad hoc vt talis portãs possit puniri. de quo habeꝫ per Bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. ꝛ per Barto. in. l. qui fiscales. C. de nauicula. libr. x. et per Bal. in. l. oẽs populi. in pe. colũ. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ in. l. si quis non dicaꝫ rapere. in. fi. colum. C. de episco. ꝛ cleri. ꝛ in. l. cum inter C. de donatio. ante nup. ꝛ in. l. cum proponas. in prin. C. de nautico feno. ꝛ per Bal. ꝛ Ange. in. l. arboribus. §. iulianus. ff. de vsu fruc. ꝛ per Bal. in. c. nam cõcupiscentia. extra de constitutio. Teneas tamen ppetuo menti qõ si officialis inuenit aliquem cum armis: ꝛ eum non apprehenderit: si tamẽ fecit euꝫ scribi in actis sc̃z qualiter eum inuenit cum armis tali die ꝛ loco: talis scriptura sine captura operabitur: vt talis inuentus cum armis ꝛ nõ captus poterit puniri. Ita not. dixit Bal. in. l. ictus fustium. ff. de his qui notan. infa. Pro quo dicto est gl. in. l. j. in verbo, deprehensus. C. vbi senato. vel̃ clarissimi. De quo dicto feci mentionem in practica mea causarum criminalium. in. §. pro complemento. numero. xxvij. Quod dictum nefandissimum esset docere istos modernos barisellos ribaldos ꝛ sceleratissimos ꝛc.

396 ¶ Verisimilitudo est magne importantie ꝛ effectus vt dixi tibi satis ample. in. l. j. in prin. in antepenul. col. versi. quo autez ad tertiam speciem ꝛc. ff. de qõni. ꝛ in singulari meo. ccxcvij. incip. remotum ꝛc. Et ĩ singulari. ccxlij. inci. verisimilitudo ꝛc. ꝛ ĩ repetitio. mea. rub. C. de probatio. in. xxiij. ꝛ in. xxv. colũ. sed vltra oĩa que dixi in dictis locis teneas menti etiam in materia illa nota. verbũ quod non sum memor alibi vidisse videlicet Bal. in. l. si creditoris in lectu. antiqua. C. de fideicommis. quẽ refert ꝛ sequitur Soci. in consi. suo. cxlix. incip. in causa ambrosij. in vlti col. vbi dixerunt ꝙ vnum verisimile additum pluribus verisimilibus facit plenam probationem: quod est multum nota. in dicta materia verisimilitudinis circa quam materiam vide etiam singulare verbum' succi plenum do. Fran. de are. in. c. cum. P. manconella. in. vij. col. extra de accusatio. vbi dixit ꝙ ad hoc vt credatur socio criminis etiam in criminibus exceptis vltra alia adminicula ꝛ coniecturas requiritur ꝙ vel ex numero testium vel ex qualitate deponentinm vel ex persona eorum contra quos deponitur verisimile sit eos non mentiri. ad qõ dicit esse casum in. c. in fidei. §. fi. de hereti. in. vj. qõ est singulariter notãdum in practica.

397 ¶ Arbitriũ si sit datũ iudici in criminalibus tunc solũ videtur sibi datum tantũ in illis in quibus pena non est expressa, secus autem in illis quibus pena est expressa per statutuz principis: ita dixit do. Flor. ꝛ Pau. de cas. in. l. certo generi. §. fi. ff. de serui. rustico. predio. de quo ego feci mentionem in. l. j. §. sed ꝛ si quis. in. ij. col. ff. de fal. ꝛ de isto arbitrio dato iudici aliqua dixi in. l. questionis modum quasi per totum maxime. in. iij. ꝛ. v. colum. ff. de questio. et plura dixit Catal. in suo tractatu sindicatus. in ver. ✳ ꝛ in pluribus alijs versicu. et scias tu etiam circa hanc materiam arbitrij ꝙ in his que sunt commissa arbitrio iudicis dz ipse iudex seruare equitatem: ꝑm Joan. andr. in. c. j. de constitutio. quem refert ꝛ sequitur do. Feli. in. c. qm̃ frequenter. in. §. porro. in. ij. colum. extra vt lite nõ contesta. et perpetuo teneas menti circa hanc materiã arbitrij dati alicui iudici vcz ꝙ qualitas iudicis vel officialis cui conceditur arbitrium est cõsideranda. Nam si est potestas qui est magnus magistratus cui conceditur arbitrium poterit bona confiscare: et penam corporalem imponere: sed secus si sit minor magistratus cui sit concessum tale arbitrium quia tali vigore talis arbitrij nõ poterit bona confiscare nec penam corporalem imponere. Ita singulariter dixit Bald. in. l. j. C. ne fine iussu princi. quem refert et sequitur Joan. de ana. in. d. c. super his. in. v. colũ. in fi. in versicu. Item adde de accusa. ex quo dicit Bald. et Joan. de ana. ꝙ si alicui minori iudici datur arbitrium contra ludentes ad taxillos non poterit tamen bona confiscare: quia arbitriũ intelligitur ꝑm dignitatem eius cui conceditur argu. l. plenum. §. equitij. ff. de vsu et habitu: et ideo dicit Bald. vbi supra ꝙ precepta et banna iudicum que dicunt in ere ꝛ in persona non tenent nisi tales sint iudices qui hoc possunt ꝑm amplitudinem sue potestatis. quod est singulariter no. et vide que dixi in singula. cccxliij. inci. tu scis ꝛc.

398 ¶ Dixi tibi alꝫ in. l. vnius facinoris in. §. custodie. in penul. col. ff. de questio. ꝙ si feci capere ꝛ carcerare debitorem meum: ꝛ postea petam me immitti in possessionem bonorum suorum ꝙ debeo admitti: qr ista duo remedia tendunt ad eundem effectum: ꝛ vnũ nõ est contrarium alteri ꝑm Barto. in. l. cõsentaneum. C. quomodo ꝛ qñ iudex in vlti. colũ. et Bald. in. l. ignorare. C. de restitu. milita. et Petr. de ancha. in. c. j. de eo qui mitti. in possef. rei seruan. causa. de quo latius valde dixi in. d. §. custodie. in dicta penulti. colũ. vbi omnino videas ꝛc. Sed modo predictis addo nota. verba Bald. in. c. contingit. in. vj. col. de dolo ꝛ contu. vbi dicit ꝙ captura rei principalis nõ liberat fideiussorem. Sed dicit quod imo vterꝙ põt capi. ad qõ allegat l. heres a debitore. §. qõ si seruus: et ibi Bar ff. de fideiusso. et allegat rationem dicens ꝙ lz fit deuentum ad capturam nõ tamẽ est satisfactum. et idem dicit ecõtra vcz ꝙ si primo est captus fideiussor ꝙ potest etiam capi reus principalis nec iuuatur reus si fideiussor appellat a captura: vt in l. creditor. ff. mandati. in princi. vbi glos. singularis de quo latius ibi per eum quem vide: et vide Paul. de castr. in. l. inter eos. in. §. creditor. ff. de fideiusso. de quo etiam late dixi in practica mea causarum criminalium. in. 209. char. post me. et in repe. mea rubrice. ff. de fideiusso. in. lix. q.

399 ¶ Multi sunt iudices qui vt ita dixerim velo eleuato interponunt eorũ autoritatem in cõtractibus minorum vel mulierũ vel similium personarum. que tñ interpositio autoritatis nõ valet ꝛ nihil operatur, et ideo scias ꝛ perpetuo menti teneas ꝙ si statutum dicit ꝙ mulier vel minor non possit se obligare sine autoritate iudicis, quod tunc nõ sufficit ꝙ iudex autoritatem interponat nisi cõtineatur de instrumẽto illo qõ adhibuit cause cognitionem et ꝙ repperit illum contractum cedere in vtilitatem minoris vel mulieris vel alterius cõtrahentis. Ita singulariter dixit Pau. de cast. in. l. cũ hi. in. §. si pretor. ff. de transactio. ꝛ allegat rõnem dicens ꝙ si statutum noluit cõmittere iudici rem negligendam vel donandam sed perquirendã, ꝛ allegat Specu. in titu. de empto. et vendi. in. §. nunc dicendũ. in versicu. ꝛ breuiter: ꝛ subdit Paul. de castr. vbi supra ꝙ lz aliqui dicant ꝙ vbi reperitur interpositum decretum iudicis presumatur adhibita cause cognitio: qõ tñ hoc nõ videꝫ verũ p illũ tex. nisi in instrumẽto expresse hoc dicatur. ꝛ allegat Bald. in. l. j. C. de fide instr. et iure haste fis. lib. x. ꝛ subdit etiam ipse Pau. de castr. vbi supra ꝙ vbi reperitur decretum iudicis interpositum cum cause cognitione, qõ tunc cessat presumptio fraudis ꝛ doli ꝛ metus: vt not. in. l. j. C. de predijs curia. lib. x. et dicit videndũ esse Bald. aliqua diceñ. de decreto in dicis in. l. j. in pe. col. C. qui admitti. que oĩa ego retuli in. l. qui cedem. in vlti. colum. ff. de ficar. Tene menti hoc dictum qõ alibi nõ vidi ex quo poteris facere corruere mille instrumenta publica. Hippo. de Marsi. J. V. D.

400 ¶ Sepius iudices maleficiorũ formant inquisitionẽ cõtra malefactores et auxiliatores et non intelligunt recte materiam auxilij cooperatiui: et ideo scias tu ꝙ ad hoc vt aliqui dicantur auxiliatores vel socij alicuius delinquentis et possint puniri de auxilio, oportetꝙ ad hoc fuerint principaliter adunati seu insimul cõgregati vt habeꝫ in. l. iij. in. §. hoĩes. ff. vi bono. rapto. ꝛ si apparet in facto oẽs fuisse pariter in rixa: ꝛ oẽs fuisse pariter principales tũc omnes prout delinquerũt sunt puniendi. Ita dixit Petr. de anch. in cõsi. suo. ccxvij. incip. nos Bartholomeus de salice. ꝛc. circa fi. qr nescit tunc quis fuerit principalis delinquens: ꝛ quis fuerit auxiliator: ꝛ ideo tunc nemo poterit puniri de auxilio quod secus esset ꝑm eũ: quando hoc sciretur. allegat Barto. in. l. si is qui in. §. si initiũ. ff. de fur. quod etiã voluit Bal. in cõsi. suo. ccxxix. incip. verba inquisitionis ꝛc. in vlti. colũ. in ij. volu. ꝛ do. Alexan. in. l. si duo patroni. in princ. in ver. in glos. in verbo, alteri ꝛc. ff. de iureiuran. ꝛ rationẽ huius allegat Pet. de ancha. in dicto consi. vcz quia dicta ĩcertitudo principalis delinquẽtis infert in accessorio impotentiam procedendi ꝛ p cõsequẽs nullitatem si ꝓceda tur. de qua materia latius valde dixi in practica mea causarum criminalium. in. xix. char. cum pluribus char. ibi sequentibus: et dixi etiam in. l. nihil interest. in. v. colũ. ff. de ficar. et in. l. si. in. vj. et vij. colũ. eo. titu. tene menti predicta qr sunt notabilia ꝛ multum quotidiana: et ego ista habui in facto pluribus et pluribus vicibus. Hippolytus de Marsi. J. V. D.

401 ¶ Nescio aliquem contractum in quo requiranꝫ plures solennitates ꝛ maior numerus testium ꝙ in testamentis vt satis pz in toto tit. ff. ꝛ C. ꝛ extra. de testa. ꝛ hoc merito volũt iura qr in ipsis testamentis tractatur de magno et graui preiudicio plurium personarum scilicet heredis, legatariorũ, executorũ ac etiam venientiũ ab intestato, necnõ etiam testatoris: scias tñ ꝙ licet testes nõ habentes contestes dicantur singulares et per consequens non probẽt vt habeꝫ in. l. ob carmen. in. §. si. ff. de testi. et in. l. qui falsa vel varia. eo. tit. ꝛ in. c. licet vniuersis de testi. cum simi. Attamen si septem testes deponant de testamento et sint contestes: et tamẽ nullus eorum deponat nisi de presentia sua qr interrogati an alij fuerint ꝑsentes: dicunt se nõ recordare. ex quo videntur singulares: tamẽ tales testes faciunt plenam probationem qr dicũtur cõtestes. Ita dixit multum singulariter Paul. de castr. in. l. si. ad si. C. de bo. pos. ꝑm tabu. vbi ad hoc allegat Specu. in titu. de inquisito. in. §. nunc tractemus in ver. item sufficit. qõ dictum pro valde no. refert

de no.refert et sequitur do.Rochus de cur.in.c.fi.in.xxxj.char. in.j.colũ.extra de cõsuetu.de quo latius per Jas.in.d.l.fin.in.xv. col.quod est perpetuo notan.

402 ¶ Quante vtilitatis roboris ac firmitatis actuum iudicialiũ ꝛ extraiudicialium sit iuramentũ omnes maxime iuris profesſo- res sciunt:ꝛ vere potest iuramentum iocose loquendo equipara- ri herbe betonice que vt asserunt medici hꝫ virtutes innumera- biles sic iuramentum:nam vtplurimum validat ꝛ inualidat ꝛ eis dat fomentum ꝛ robur:et sepius sine iuramento actus corruunt vt videmus in testibus quorum dicto non statur sine iuramento vt habetur in.l.iurisiurandi.C.de testi.et in.c.tuis qõnibus extra eo.titu.et in.c.item iurisiurandi iiĩ.q.iĩ.ꝛ in.c.hortamur.iĩ.q.ix. cũ simi.ꝛ videmus etiam generaliter loquendo quod hoc habet locum quotiens ex forma statuti vel alterius dispositionis stan- dum est dicto in aliqua re vel causa.Nam tunc non stabitur dicto alicuius nisi primo ille talis cuius dicto standum est iurauerit sic esse vel sic sibi videri.Jta dixit Angel.in repetitio.l.si vacantia. C.de bonis vacan.lib.x.in.ĩ.colum.vbi dicit ꝙ licet ex forma sta- tuti debeat stari simplici verbo nuntĩ:quod tamen eius dicto nõ stabiť nisi primo sit iuratus.ꝛ allegat ad hoc bonũ text.in.l.theo pompus.ff.de dote prelegata:quod dicit esse vtile ad statutũ vo- lens ꝙ stetur simplici verbo accusatoris de damno ei dato:quod sibi non creditur nisi primo iuret:ad quod plura allegat.quaꝫ do ctrinam Ange.refert et sequitur domi.ẓMaria.Soci.in repeti.c. qualiter ꝛ quando.el.ĩ.de accusat.in.vĩ.q.none in prin.ꝛ Ludo. roma.in.l.j.in.ſ.fi.in.iĩ.colum.ff.de verbo. obliga.pro quo facit text.in.c.j.circa medium.de frigi.ꝛ malefi.iuncto tex.in c.conti- nebatur.de desponsa.impub.ꝛ tex.in.l.cum pactiones circa.fi.C. de fide instrumen.ꝛ ibi dixi:ꝛ faciunt dicta per Joan.de ana.in.c. significasti.el.ĩ.in.vj.colum.versicu.circa scõm ꝛc.de homi.et facit etiam quod dixit Ange.ꝛ Pau.de castr.in.l.de pupillo in.ſ.qui opus.ff.de oper.noui nuntiatio.vbi dixerunt ꝙ vbi cõmittitur aliquid conscientie alicuius per.l.vel per principem:si vult quod eius sententia valeat nec possit infringi requirit ꝙ ante eius de- clarationem seu sententiã iuret qõ ita dictat sibi cõsciẽtia sua:qõ dictum refert et sequitur do.Alexan.in cõsi.suo.ccxvĩ.inci.visis verbis dicti ꝛc.Ad que vide etiam Jas.in repeti l.admonẽdi in lxxxvj.colum.de iureiuran.et in.l.apertissimi.in fi.C.de iudic.de quibus omnibus latius dixi ego in repeti.mea.l.fi.in.xxvĩ.char. post mediũ.C.de probati.ꝛ habeť etiam de materia per do.Feli. in.c.significasti.el.j.in fi.de homi.ꝛ latius per eum in.c.qꝛ iudican te.in.j.colũ.de prescriptio.ꝛ teneas menti perpetuo qõ adeo est ve- rum hoc quod alicui non creditur sine iuramento: qõ istud est verum etiam in confessione.Nam etiam confessio non iurata: nõ probat.Jta not.dixit domi.Anto.de butri.in consilio suo.xxj. in cip.viso ꝛc.in verbo,ad secũdũ ꝛc.quod tene menti ad multa.

403 ¶ Superioribus annis dixi tibi pluries in voce ꝛ etiam in scri- ptis maxime in repetitio.mea rub.C.de pbatio.in.lxxxiĩ.colum. cum sequen.ꝙ quando plures fuerunt in rixa ꝛ vulnerati fuerũt aliqui ꝛ nescitur a quibus vulnerati fuerint:ꝙ nemo punitur ve- ra pena delicti:et hoc propter incertitudinem cum melius sit no centem absoluere q̃ innocentem condemnare:attamen nuper di co tibi vnum perpetua memoria dignuꝫ in illa materia vcꝫ quod si plures fuerunt in rixa ꝛ mortui sunt aliqui vel vulnerati:ꝛ nesci tur a quibus qõ tali casu si apparet quis fuerit inceptor rixe qõ tunc ille solus punietur de homicidio vel de vulneribus ne deli- cta remaneant impunita.Jta dixit multum notabiliter domin⁹ Bonifacius de vitalinis de ẓDãtua in tractatu suo maleficiorũ in titu.de insultu:et percussione ꝛc.in.vĩ.colum.in versicu.sunt tamen qui dicunt ꝛc.Vbi ad hoc allegat optimum tex.in.l.quo- niam multa.C.ad.l.iuliam de vi publi.in versicu.in eum qui vim facere tentauerit ꝛc.De quo ibi latius per eum.quod dictuꝫ fuit originaliter Bald.quem ipse non allegat in.l.j.in.vj.colum.versi. sed quero qui dicantur principales ꝛc.C.de seruis fugitiuis. vbi ad hoc allegat illum text.d.l.quoniam multa.quod etiam voluit Alexan.in.l.fina.in.vj.apostilla.ff.de sicariis.et Lepo.in consilio xxxiiĩ.incipien.si vnq̃.in.iiĩ.char.in vlti.colum.quod etiam vo- luit Sandy.in tractatu maleficiorum sub rubri.de defensionibus a reo faciendis.in.iĩ.colum.versicu.primo incipi.sed pone quod ego ꝛc.qõ etiam voluit Jaco.de beluiso.in practica sua iudiciaria causarum criminalium sub rubr.de questionibus.in.ĩ.colum.in fine,ꝙ et Paul.de castro in consilio.cxciĩ.incipien.in causa.in.ĩ. colum.quod teneas menti perpetuo:quia est magne importan- tie:ꝛ multos perire faceret etiam forte innocentes,vide tamẽ om nino que dixi in.l.j.in.ſ.diuus adrianus.in vlti.colum.in prin.ff. de sicariis.ꝛ do.Bartho.Lepo.in consilio.xxxvj.incipien.in casu isto.in.iĩ.colum.pro quo dicto est etiam not.tex.in.l.in hoc iudi- cio.ff.de seruo corrupto.

404 ¶ Forum sortitur pluribus modis ꝛ ex pluribus causis vt ra- tione originis,ratione incolatus, ratione cõtractus, ratiõe desti- nate solutionis.Jtẽ ratione delicti vt habeť in.l.fi.C. vbi in rem actio in.l.ĩ.ff.de iurisditio.om.iudic.in.l. heres absens. ſ.j.ff.de iudic.ꝛ in.c.romana.ſ.cõtrahentes de foro cõpeten.in.vj.et in.l. contraxisse.ff.de actio.ꝛ obligatio.De materia fori contracti vi- de in repertorio meo.in litera.F.in.vj.char.in vlti nota et etiam alĳs pluribus rationibus et causis sortitur forum vt per docto.in dictis locis.et latius per Bertha.in suo reperto. in verbo, fo- rum.in.ĩ.colum.in ix.versicu.Et per domi.Feli.in.c. dilectus fi lius.el.ĩ.per totum extra de rescrip.ꝛ habetur late per do.Feli in c.dilectus filius.el.ĩ.per totum.extra de rescri. Sed vltra omnes istos patres:dicas qõ ꝛ ratione mandati mandãs sortitur forum etiam in criminalibus:ꝛ ideo teneas menti ꝙ si Titius existens Florentie vel in alia ciuitate mandat Seyo qõ aliquẽ interficiat ꝛ ille eum interficiat hic in hac ciuitate,qõ si talis mandans repe- riatur hic ꝙ ita poterit hic puniri sicut principalis occisor.Jta multum singulariter dixit Pau.de castr.in.l.si vt proponitur.ff. de fideiusso.qõ nõ memini me alibi legisse.¶ Tene menti qꝛ est ve- re nota.verbum in practica.

405 ¶ Jus sibi dicere nemini licet vt habeť in.l.j.C.ne quis in sua causa:ꝛ in.l qui iurisditioni.ff.de iurisdi.om.iudi.ꝛ in.l.iulianus. ff.de iudi.ꝛ in.l.extat.ff.ꝙ metus causa.ꝛ in l.si quis in tantam.C. vnde vi.cũ simi.hanc tamen regulam limita singula.in vxore que habet virum cui fuerunt confiscata omnia bona sua:nã tũc vxor potest in res suas detentas per virum imponere manus autorita te propria ne occupent̃ per fiscum.Jta singulariter dixit Ange. in.l.si quis.la.ĩ.post prin.C.de bonis dãnato.ꝛ ibi subdit ꝙ cau- ta debet esse mulier vt cum timet qõ bona mariti cõfiscentur, vel cũ videat bona mariti confiscata ꝙ nõ expectet autoritatem iu- dicis pro occupando bona sua sed ipsamet manum inĳciat quan tuncunꝫ detinerentur per virum:ꝛ probat per illum tex.ibi.qõ dictum pro valde not.refert et sequitur dominus Augu.de ari- mi.in additio.ad Ange.de are.in tractatu maleficiorum inverbo, ꝛ eius bona publicamus.in.iĩ.char.in prima additio.incipi.Tu autem in hac materia adde pulchra verba Ange.ꝛc.vide tamen omnino que ego dixi in.l.si quis ne questio.in.iĩ.col.ff. de questi. ꝛ vide etiã que postea ibi dictis addidi:ꝛ in materia qñ quis pos- sit sibi ius dicere propria autoritate vide Bar.in.l.generali.circa fi.C.de decurio.lib.x.ꝛ Bald.in.c.cum ex officĳ:circa medium.de prescriptio.vbi dicit ꝙ in his que nõ requirunt formalem strepi- tum iudiciorum in illis potest quis sibi ius dicere propria autori tate:ꝛ vide etiam Alexan.in.l.si alius in principio.ff.ꝙ vi aut clã. ꝛ Bal.in.d.l.vnica.C.ne quis in sua causa in versi.iuxta p̃dicta ꝛc.

406 ¶ Capias nota.verbum in materia possessionis qõ forte pau cis est notum,vcꝫ ꝙ licet ille qui nõ habet possessionem ciuilem vel naturalem: sed nudam detentationem tantum non habeat interdictũ vnde vi vel vti possidetis:vt habetur in.l.j.in.ſ.defi ci tur.in fi.ff.vnde vi.talis tamẽ detentator habet officium iudicis vt restituatur sibi detentatio ablata.vel vt in ea defendatur.Jta dixit Paul.de castr.in.l.acquilius regulus per illum tex.ff.de do natio.quod dicit esse perpetuo notanduꝫ.ad quod dicit facere.l. hec autem.ff.quibus ex causis in possessio.eatur.ꝛ quod nota.in l.j.ſ necessario.ff.si mulier ven.nomine.Jtem subdit etiaꝫ Pau. de castro.ꝙ possessori datur officium iudicis.quod est vtilius q̃ agere interdicto:quia in interdito oportet dare libellum.et ordi- narie procedere.ꝛ potest etiam implorare officium ne turbetur:ꝛ vt precipiatur turbatori,vt desinat.allegat.l.fina.ff.de officio pro cura.cesa.et.l.si de possessio.C.de transac.¶ Tene menti quia hoc pluries euenit in facto.

407 ¶ Non omnis metus est sufficiens ad rescindendum contra- ctum qui dicitur metu factus:sed ad hoc requiritur metus cadẽs in constantem virum:alꝫs minor metus nõ rescinderet cõtractum. ita probať.in.l.iĩ.ff.ꝙ metus causa:ꝛ in.l.interpositas.C.de transi actio. vide in repertorio meo in litera.M.in.iĩ.char.in vlt.not. ꝛ in.c.veniens.de sponsa.ꝛ.c.cõsultationi.eo.titu.cum simi.et idẽ est in contractu mulieris.Nã ad hoc vt metus annullet contra- ctum mulieris debet esse talis qui cadat in constantem mulierem. Jta dixit do.Anto.in.c.consultationi.de sponsa.ꝛ Ludo.roma. in singulari suo.ccxix.incipien.Tu scis ꝛc.allegant glo.in.c.cum locum.de sponsa.tu in simili dicas idem esse in dolo:nam ad hoc vt propter dolum qui adhibetur in contractu ipse contractus re scindatur requiritur quod sit talis dolus qui cadat in prudẽ- tem virum:et ideo non omnis dolus annullat contractum.Jta not.Innocen.in.c.cum dilectus.extra quod metus causa:quem refert et sequitur Bald.in rubri.C.de rescindenda venditione.et Bald.in margarita sua.in verbo,metus:et domi.Alexan. in.l. eleganter.ff.de dolo.quod dictum teneas menti quia sepe con- tingit de facto:et ego hoc dictum practicaui proximis diebus in quadam causa nõ leui.et obtinui,licet habere durũ aduersariũ.

408 ¶ Attende ad vnum cuius contrarium quilibet prudens pri- ma facie diceret vcꝫ testis examinatus deponit ꝛ dicit aliquid fa ctum fuisse presente tali,ille autẽ examinat⁹ an fuerit presens illi actui dicit qõ nõ,an per talem cõtradictionem dictũ illius testis

reprobetur,certe videretur dicendū indubitāter q̄ sic,cum videa tur clare ꝛ manifeste constare de mendacio dicti testis:attamen di cas qō per talem contradictionem non reprobatur dictum illius testis. Ita not.dixit Bal.in.l.testiū.in iiij.col.ver.modo hic insur git dubiū ꝛc.C.de testi.quem refert ꝛ sequitur Alexan.in cōsi.suo cclxxxvij.incip.visis ꝛ ponderatis his ꝛc.in pe.col.vbi etiam ad hoc alle.Barto in.l.j.in.§.j.ff.de aut.tu.ꝛ Bald.Ange.ꝛ Imo.in l.heredes palā.in prin.ff.de test.ꝛ Bal.in.l.j.in.j.pn.C.de bo.pos. ſm tabu.ad quod etiam vide Alexan.in cōsi.suo.lxv.incipi.visis processibus.in pe.col.in.ij.volu.ꝛ faciunt optime dicta per Bal. in cōsi.suo.xxxvij.inci.quidam tabellio ꝛc.in.iij.vol.ꝛ idem tenet Jas.in.l.ij.in §.voluntatem.in.iiij.col.cum seq.ff.solu.matri.vbi allegat plures alios tenentes hanc partem.tene menti predicta: q̄ aſs inuani quendam notarium cōtra quē curia procedebat de falso ꝛ consecutus fui honorem atq̄ lucrum.

409 ¶ Tu scis regulā.l.ij.C.de iure emphi.ꝛ.c.potuit.extra de lo ca.que est q̄ emphiteota ecclesie nō soluens canonē per biennū ꝛ emphiteota prinate per triennium cadit a iure suo:sed hanc re gulam singu.limita:ꝛ dicas illam nō verificari in eo qui cessat per biennium vel per trienniū:qñ tale biēnio vel triēnio vnus solus fructus percipiebatur.nā tūc requiritur cessatio per duo biennia vel triēnia:ita voluit Bal.in.l.edem.in.ij.col.C.loca.quē refert et sequitur Jas.in.d.l.ij.in fi.j.colum.C.de iure emphi.ꝛ.d.Alexan. in.l.diuortio.in.§.ob donationes.ad fi.ff.solu.matri.ꝛ pro hoc di cto do.Jas.vbi.ſ.alle.bonnm text.in.l.fi sic cōstituta sit aqua.ff. quemadmo.seruitu.amittan.in verbo,duplicato constituto tem pore admittitur ꝛc.

410 ¶ Quidam nobilis ciuis huius inclyte ciuitatis Bononie:nu perrime me interrogauit de vno videlicet.Ipse aſs locauit quan dā eius possessionem in emphiteosim ad longum tempus ꝛ spāli ter fecit pactum cum ipso emphiteota q̄ in fine locationis pos sit ipse emphiteota tollere oīa melioramenta que fecit in illa pos sessione ꝛ sint sua.Modo finita est dicta locatio quo stante dñs vult dictam eius possessionē pro se,emphiteota aūt qui fecit ali qua melioramenta vult illa tollere ꝛ exportare vt ex pacto conue nit cum dño tempore locationis.dominus autem nō vult q̄ illa eleuet nec exportet:sed offert precium illorum melioramentorum et q̄tum ex illis cōsequuturus esset,an hac oblatione nō obstāte ipse emphiteota possit dicta meliorameta eleuare ꝛ exportare in quo videreť diceń.q̄ sic virtute pacti expresse initi inter eos tpe locationis.Attñ cōtrariū est verius.Nā dñs pōt phibere ne em phiteota eleuet vel exportet dicta meliorameta.sed illa posset nō obstāte dicto pacto retinere p se,soluendo tñ sibi p̄cium ꝛ valorē dictorū meliorametorū.ita singlr dixit Bald.in.l.in fundo in.iij. no.ff.de rei vēdi. qō dictū pro valde notabili refert ꝛ sequitur Ja so.in.l.ij.in.ix.col.post prin.C.de iure emph.Pro quo dicto opti me faciunt que ego dixi in.xxx.q.prin.vbi feci mentionem de hoc dicto Bal.ꝛc.ꝛ plura adduxi in simili.

411 ¶ Femine nō succedunt in feudo.c.j.§.hoc aūt notañ.in ti.qui feu.dare poss.ꝛ in.c.j.§.ad filias de succes.feud.et in.c.j.in titu. an mu.vel aliter imperfec.ꝛ in.c.j.de aliena.feu.pater.cū fi.hoc tñ li mita duobus modis.ꝛ primo limita hoc nō esse verū in feudo p quo nullū seruitiū p̄stař.Nā ī tali feudo etiā femine succedūt ꝛ di cunť habiles ſm Bal.in.l.quotiēs in.j.col.C.de suis ꝛ legit.ꝛ in.c. j.in verbo,decedente in.iij.col.in versi.querit gl.nunquid femina ꝛc.qui feu.dare pos.ꝛ voluit Lud.ro.in cōsi.cccl xvij.inci.circa pri mū in pe.col.ꝛ in sing.suo.cccvij.incipi.hodie femina ꝛc.que oīa refert ꝛ sequiť.d.Phil.decius in cōsi.suo.xxxij.in.ij.col.circa fi.et in cōsi.lxxxv.in.iij.col.ꝛ in cōsi.cxxxix.in.j.col.scō etiā limita nisi esset cōcessum feudū alicui ꝛ suis descēdentibus, q̄ tunc cōprehē duntur oēs descendentes vsq̄ in infinitū.ita dixit Bald.in.c.que ī ecclesiarū in vlti.char.extra de cōsti.quē refert ꝛ sequiť Jas.in.l. ij.in.lxxv.col.C.de iur.emphi.in versi.illud etiam perpetuo no.

412 ¶ Plures sunt cause ꝓpter quas emphiteota cadit a iure suo inter quas est illa vcz q̄ ipse emphiteota alienauit rem emphi teoticā vel meliorameta aut ius suū irrequisito dño ꝛ sine eius cō sensu.vt habetur in.l.fina.C.de iure emphi.et in.c.potuit de loca. que iura habēt etiā locū in cōductore perpetuo vel ad longū tem pus ſm Raph.ful.in cōsi.suo.xxxiij.incip.pro euidentia eorū de quibus querit ꝛc.quē refert Jas.in.l.ij.de iure emphi.in fi prime colū.sed hoc intelligitur si vēdiderit ꝛ tradiderit.secus autē si nō tradiderit licet vēdiderit q̄ tūc nō cadit a iure suo ſm Spe.in ti. de locato in.§.nūc aliqua in versi.xcv.motusq̄ verbū vendere est cū effectu intelligeñ.l.j.§.hec verba cū vulga.ff.q̄ quisq̄ iur.ꝛ q̄ nō dicitur perfecta vēditio ante traditionē.vt in.§.vendite insti. de rei vēdi.ꝛ in.c.cū Joannes circa princi.de fi. instru.ꝛ idē tenet Saly.in.d.l.fi.post Albe.ibi.qui Salyce.etiā mouetur ad hoc:q̄ q̄ñ nō interuenit traditio in cōtractu venditionis nudo cōsensu ab ea recedit ꝛ pro nō facta habeť.l.ab emptione ī prin.ff.de pac. ꝛ.l.j.ff.de pericu.ꝛ idem tenent alij plures docto.in diuersis locis quos refert et sequitur Jas.in.d.l.fin.C.de iure emphi.in.xliij.et xliiij.col.vbi dicit hāc esse cōmunē opi.hāc tñ sentētiā ꝛ cōmunē opi.limita ꝛ intellige verā q̄ñ ipse emphiteota vendidit nec vere nec ficte tradidit.si aūt nō vere ſz ficte tradidisset.vt q̄ cōstituisset se nomine emptoris possidere dando ei sententiā intrandi possessionē dicti rei,tunc ipse emphiteota caderet a iure suo etiā qō dictus emphiteota venditor post tractum tpis dictam rem emphi teoticam redemerit ꝛ soluerit canonē dño ignoranti dictā aliena tionē.ita singulariter dixit.d.Ant.in cōsi.suo.xxxiij.incip.de iure absq̄ longa allegatione plenū mihi videť ꝛc.quē refert ꝛ sequi tur Jas.in.d.l.fi.C.de iure emphi.in.xliij.colū.vbi latius loquiť ꝛ dicit qō.d.An.in.d.cōsi.mouetur:q̄ licet cōstitutum dicatur fi cta traditio tñ ex eo transierunt verba ꝛ propria possessio ꝛ vtile dominū.l.certe.§.j.ꝛ.§.iulianus inver.ego quoq̄ vero possideo. ff.de p̄cario ꝛ.l.quedā mulier.ff.de rei ven.et hoc voluit Bar.in.l. ab emptione ad fi.de pac.ꝛ Bald.in.c. item inuestitura in vsib. feudorū.ꝛ Jo.an.in addi.Spe.in tit.de empt.ꝛ vēdi.in.§.j.in ver si.ꝛ nota.quod expresse in addi.incipien.et dubitat ꝛc.quam limi tationem dicit Jas.in.d.l.fi.vbi.ſ.esse perpetuo notandum:q̄ cō muniter in instrumētis venditionū apponūtur cōstituta.Et pro dicta limitatione faciunt optime dicta per me.ſ.in singu.lxxxij. incipi.volo.ꝛc.in versi.tertio limita ꝛc.ꝛ in singulari.clviij.incipi. hodie cōmuniter ꝛc.ꝛ per Bald.in consi.suo.ccccevj.incip.vendi tor ꝛc.in.iiij.volu.ꝛ per Alexan.in cōsi.xxxviij.incip.viso ꝛc.in.ij. col.in.ij.volu.ꝛ in cōsi.cclxiij.incip.perspectis in.iiij.col.ꝛ Raph. cuma.in consi.xlj.incip.ad primū circa me.ꝛ vide Paul.de ca.qui ponit supradictā limitationē in.l.j.in.§.si rem.ff.depositi.ꝛ faciūt etiam dicta per Jaso.in.§.actionum in.xxvj.col.institu.de actio. ꝛ in.l.si is qui pro emptore in.xciij.col.ff.de vsuca.ꝛc.

413 ¶ Ingratitudo est vitium enorme ꝛ multum detestabile ꝛ defic cat fontē pietatis vt dicit Ang.de are.in tracta.malefic.in verbo. necnō ad querelam in.v.char.in versicu.ix.repellit etiam.et ipsa ingratitudo plures operatur effectus.nam propter ingratitudi nem reuocatur donatio vt in.l.fi.C.de reuocanda dona.Item in gratitudo impedit gratiam ſm Bald.in.c.j.§.insuper de prohi. feu.alie.per Fede.item ingratitudo est iusta causa exheredatio nis ascendentium ꝛ descendentium vt habetur in.§.aliud quoq̄ capitulū in aut.vt cū de appel.cogno.ꝛ in aut.nō licet.C.de libe. prete.ꝛ in corpore vnde sumiť.ité est etiam iusta causa exheredan di fratres etiā turpez personā institutam vt est text.ꝛ glo.clarior in aut.de nuptijs in.§.ingratitudinem.Ité ingratitudo est iusta causa degradādi filium a militia ſm glo.in.l.j.§.fi.ff.de obsequijs. Item ingratitudo habet alium mirabilē effectū.nam pater po test filium legitimatum reducere ad pristinam illegitimationem propter eius ingratitudinē.ita dixit Bald.in.c.filij nati circa fi.si de feu.fue.cōtro inter dominū ꝛ agna.qō dictuz refert ꝛ sequitur Lud.ro.in sing.suo.ccxxv.incip.vltimo queritur ꝛc.ꝛ Jas.in.l.ex hoc iure.in.xij.col.ff.de iusti.ꝛ iure.vbi dicit alibi nō legisse hoc di ctum.sed dicas tu qō immo hoc idem dixit glo.ꝛ ibi Bald.in.l.ij. C.de libertis ꝛ eorum liber.ꝛ tanto magis hoc ibi probatur:q̄ vt dicit Jas.in.d.l.ex hoc iure equiparantur patronus erga libertū. ꝛ pater erga filium legitimatum.ad qō allegat text.in.§.j.in ver ficu.equalis patri in aut.vt liberi decetero.Et subdit etiā Jas.in d.l.ex hoc iure qō eodē modo qō potestas vel alius index ordina rius si sit ingratus potest propter ingratitudinē tanq̄ suspectus recusari.ad qō alleg.§.sancimus in aut.de exhibē.reis ꝛ can.in.c. postremo de appel.Item subdit etiam quod filius qui fuit a pa tre emancipatus propter ingratitudinē potest a patre reuocari ī patriā potestatē.allegat.l.j.C.de ingrat.liber.ꝛ Spe.in ti.de na tis ex liber.ven.in versicu.sed ꝛ liberti adde etiam tu quod filius ingratus nō succedit patri in feudo,ita dixit Ange.in.§.soluto igitur in aut.de nup.ꝛ in.§.ꝛ super his eo.titu.Scias tamen qō duobus modis tollitur ingratitudo iam commissa contra patrē vel cōtra patronum vel cōtra aliū primo per gratitudinē postea superuenientem:nam talis gratitudo vltimo superueniens tol lit ingratitudinē precedentē:ſm Bald.in.l.fratres ꝛ in.l.liberi. C.de inoffi.testa.pro quo facit qō voluit Specu.in tit.qui fil.sint legi.in.§.pe.in versi.quid si penitentiā egerit.vbi dixit q̄ licet fi lia que peccauit in corp⁹ suū possit a patre exheredari,tñ filia emē data per penitentiā nō potest vlteri⁹ a patre exheredari.ꝛ idez dixit Bald.in.l.si filia.C.de inoffic.testa.ꝛ Innoc.ꝛ alij in.c.qnin tauallis.de iureiur.ꝛ ibi do.Anto.in.iij.col.ꝛ Abb.in.ij.colum. quos refert ꝛ sequiť Jas.in.l.in arenā.in.ij.colum.C.de inoffi.te stamento.ꝛ in.l.ius autē ciuile.in.v.colum.de iusti.ꝛ iure.pro qui bus faciūt dicta per Bald.in.l.si pro ea.in.v.q.C.mandati.ꝛ facit regula illa vulgata q̄ cessante causa cessat effectus.l.adigere.§.q̄ uis.ff.de iure patro.cum simi.Secundo modo tollitur ingratitu do vcz per ingressum religionis adeo quod filius ingratus vel qui commisit vnam de causis propter quam poterit exheredari si postea ingrediatur religionem non poterit exheredari.text.est in c.fi.xix.q.vlti.et ibi docto.ꝛ hoc etiam voluit glo.in.l.fi.in versic. quia ingratum.C.de episco.ꝛ cle.ꝛ text.ꝛ glo.in aut.de mona.in

prin.de quo

prin.de quo etiam dixi in repe.mea rubr.ff.de fideiuſ.in.xij.q.in materia ordinis clericat⁹.vide tñ Car.Alex.in.c.ex pte.in.ij.col. in ver.ſz opere pciũ.extra de ap.ꝛ de hac materia ingratitudinis vide etiã.d.An.conſe.in nota.ſuis in verbo,ingratitudo.

414 ¶ Teſtator filios ſuos heredes inſtituit ꝛ quãplura legata fecit.inter alia leganit cuidã amico ſuo quãdã eius domũ in godimentũ vt vulgaris dicitur.modo dubitaꝛ an tale legatũ tranſmittatur ad heredes,in quo plura adduci poſſunt pro vtraqꝫ parte. attamen veritas eſt qꝫ tale legatũ tranſmittiꝛ ad heredes legatarij:ita multum not.dixit Bal.in.l.ſi habitatio.in.§.ſed ſi ſic.ff.de vſu ꝛ ha.quẽ refert et ſequitur Jaſ.in prohemio feudorũ.ĩ.xxxv. col.ver.quinto cõfirmo ꝛc.vbi plura adducit pro hoc dicto.ꝛ inter alia adducit.l.iij.ff.de ali.ꝛ cib.leg.vbi habeꝛ qꝫ qñ fundus relinquiꝛ ad alimẽta venit etiã proprietas ꝛ trãſmittitur ad heredes.tu dicas qꝫ idẽ tenet Bart.in.l.cũ hi.in.§.ſi vni.ff.de trãſac.ꝛ ibi Ange.clarius ꝛ Bal.in.l.ſi.circa prin.C.de fruc.ꝛ lit.expen.et ita tenet Rapha.fulgo.in cõſi.xiij.incip.circa primum in pe.col. Tene mẽti qꝛ prima facie quilibet diceret contrarium.

415 ¶ Juramentũ eſt magne importãtie ꝛ habet plures effectus vt vidiſti.ſ.in pluribus ſingularibus ꝛ habeꝛ per doc.in pluribus diuerſis locis quos aliter nõ refero.ſed ſcias ꝛ perpetuo tene menti qꝫ iuramentũ nõ operaꝛ aliquẽ effectũ qñ nõ habuit formalem expreſſionẽ quã debet habere:ꝛ ideo ſi aliquid tibi promitto ꝛ iuro demũ dico per iuramentũ qõ aꝰ feci promitto tibi dare decẽ pro hoc nõ obligor ad iuramentũ nec ad periuriũ:qꝛ iuramentũ requirit formalẽ expreſſionẽ,vnde nõ ſufficit expreſſio p relationẽ ad illud.ita dixit.d.An.in.c.ab excõmunicato in.v.col.de reſcri.per tex.in.c.cleric⁹ qõ eſt.c.pe.de iureiuran.qõ dictum refert ꝛ ſequiꝛ Soci.in cõſil.ſuo.xcix.incip.ſereniſſimus rex ꝛc.in.ij.col.in.iij.vo. An autem iuramẽtũ regrat tactũ ſcripturarũ.vide Abb.in.c.fraternitatis.in vlt.col.de teſti.ꝛ Bal.in cõſi.ſuo.viij.incip.punctus qõnis ꝛc.in.ij.vol.qd ſit ĩneſti.Bal.in repe.l.ij.in.xxxj.ꝛ.xxxij.col. ff.de iureiur.Bal.in.l.in alterius.in verſicu.vlt.nota ꝛc.C.ſi miſe maio.dixe.ꝛ in auꝰ.ſacra.puberũ in.ij.col.in verſi.j.qd ſi iuro ꝛc.C. ſi aduer.vẽdi.d.Fely.in.c.fraternitatis.in.ix.colũ.ꝛ in.c.tuis queſtionibus.in.iij.col.eo.ti.Jnno.in.c.ꝛ ſi chriſtus de iureiur. tex.ꝛ doct.ĩ.§.j.in auꝰ.vt oẽs obe.iudi.tex.ꝛ Jo.an.in.c.vt circa de elec. Bal.in marga.in verſi.iuramentum.Alex.poſt Paul.de caſt.in.l. iij.in.§.iurare.ff.de iureiur.ꝛc.

416 ¶ Plures pfecto reperiuntur vidue quib⁹ vꝫ oĩa eis licere impune poſtꝯ ſunt in libertate ꝛ vlterius nõ ſunt ſub ptãte mariti, ſed vere ſe decipiunt.nam ſi tales vidue committunt ſtuprum.ita perdunt dotem ſeu actionem ad repetendam dotem ſicut vxor cõmittẽs adulteriũ viuente marito.ita multũ ſinguꝰ dixit Paul. de ca.in conſi.ſuo.cxxj.inci.reuocaꝛ in dubium ꝛc.ꝛ in.l. ſororem. C.de his qbusvt idig.ꝛ in.l.fideicõmiſſuz.C.de fideicõmiſſis: qõ dictũ reprobat.d.Alex.in.d.l.ſororẽ.ꝛ Jaſ.in.d.l. fideicõmiſſum. ſed illud dictuz approbat ipſe Jaſ.in.l.ij.in.ij.col.ff.ſolu.mat.vbi reprehendit Alexan. in.d.l.ſororem.tenentem contra Paul.de ca.pro quo dicto facit tex.in.l.pe.ff.de adul.per quẽ text.dicit ibi Bar.qꝫ qui offendiꝛ ex adulterio cõſtante matrimonio ille etiam offendiꝛ ex ſtupro viduitate durante.qõ dictũ refert ꝛ ſequiꝛ Jaſ. in.d.l.ij.in.ij.colũ.ff.ſolu.matri.ꝛ.d.Augu.de ari.in ſuis addi.ad Ange.de are.ſuper li.maleſi.in verſi.che hai adulterata la mia dõna.in iij.chart.ſuper verſi.quid ſi maritus ꝛc.ꝛ faciunt etiã dicta per Jo.de ana.in.c.intelleximus in.viij.col.in verſi.ex quo videꝛ poſſe ꝛc.de adult.Et adde etiã qõ vidua habens tutelam filiorũ ſi cõmittit ſtuprũ priuatur ipſa tutela perinde ac ſi tranſiret ad ſecundas nuptias.ita dixit gl.in auꝰ.ſacramentũ.C.qñ mulier offi. tuto.fungi poteſt.alleg.iura de qbusin.c.qõ eſt ſumme notañ.ꝛc. qõ etiam voluit Bald.in.l.his ſolis.C.de reuoc.dona.de qua materia latius locutus ſum in repeti. mea.l. vnice. C. de rap. virgi. in.xv.ꝛ.xvj.char.

417 ¶ Preſentia cõuẽtorũ vel affinium plura operatur.nã facit ceſſare pſumptionẽ metus vis illate teſtatori ſm Bal.in.l.j.in.ij.col. in verſi.quero que coactio.C. ſi quis aliquẽ teſta.phibu.ꝛ Bar.ꝛ in.l.ſi.in.j.col.ff.ſi quis aliquẽ teſta.phi.ꝛ in.l.frater a fratre ĩ pe. char.in.ij.col.ff.de cõdi.inde.itẽ facit ceſſare pſumptionem doli fraudis ꝛ metus ſm Bar.in.l.ſi.ĩ prin.ff.qꝫ metus cã.ꝛ Alex.in.l. ſi cũ dotẽ in.§.eo aũt tpe in pe.col.ff.ſoln.mat.ꝛ volunt doct.in.l. tranſactionẽ.C.de tranſactioni.ꝛ.d.Phi.decius.in conſi.ccxxxij. inci.dura.in.ij.col.Jtẽ idem opatur pñtia ſeu decretũ iudicis. nã facit ceſſare pſumptionẽ metus ſm Barto.in.l.j.C.de pdĳſcuria. lib.x.ꝛ in.d.l.frater a fratre.in pe.char.in.ij.colũ.ꝛ Jmol.in.l.j.in §.fuit queſitũ.ff.ad trebel.ꝛ Bald.in.c.j.in prin.in.iij.colum. qui feu.dare poſ.Jtẽ preſentia honeſtorũ virorũ tollit preſumptionẽ metus ſm Ang.in.l.quero.in.§.ſeruũ.ff.de edili.edicto.q̃ oĩa tñ reſtringenꝛ p Ang.in cõſi.ccxxv.inci.thema tale.invlti.col.quẽ refert ꝛ ſequitur.d.Philip.dec.in.cõſi.ccxix.inci.viſo pũcto.in vlt. col.in fi.Et in hac materia pſenti cõuẽtorũ vel attinentiũ teneas mẽti qꝫ qñ tutores vel curatores faciũt aliquẽ actuz in rebus pupillorũ debẽt eſſe cauti ꝛ facere cũ cõſenſu matris pupillorũ ꝛ attinentium:quoniam tunc licet male ſuccedant pupillo ipſi non tenebunt.ita voluit glo.in.l.ij.in verſi.pupillo circa me.C.de his qbus vt indig.quã Pau.de caſt.ibi invl.col.ad hoc reputat multũ ſing.ꝛ menti tenendam.ꝛ ex illa gl.dicit ibi Bal.in.iij.oppoſitione qꝫ ratione conſilij conuentorum preſumitur a tutore abeſſe dolus ꝛ culpa,qõ dicit eſſe nota.dignum.ꝛ illam glo.etiam refert et approbat Bal.in.c.j.in prin.in.ij.colum.qui feu.dare poſ.ꝛ illam gloſ.cum doctrina.Pau.de ca.ꝛ Bal.refert ꝛ exclamat Jaſ. in.l. j.in fi.C.de tranſactio.ꝛ de hac materia etiam late loquitur Jaſ. poſt alios.in.d.l.tranſactionem.C.de tranſac.ꝛ in.d.l.ij.C. de his quibus vt indig.ꝛc.

418 ¶ Dicta teſtium ſunt iuuãda ꝛ nõ impugnãda nec cauillanda ſm Bal.in.l.de quibus in vlt.col.ff.de legi.ꝛ in.c.cũ dilect.in vlt. colum.de cõſuetu.ꝛ volunt doc.in.l.j.ff.ſi cer.pe.ꝛ Jaſ.in.l.ſi fideiuſſor in.§.ſi neceſſaria.ff.qui,ſatiſ.cog.pro quibus facit.l.qm̃.C. de hereti.ꝛ ideo tene menti ſingulare verbum Jac.de are.in.l. teſtium.C.de teſtibus.vbi dixit qꝫ ſi teſtis q audiuit dicit qꝫ vidi,qõ eius dictum ſaluatur:qõ dictum refert ꝛ ſequitur Bal.in marga. ſua in litera.T.in verſi.vnde qui audiuit ꝛc.ꝛ dicit ibi Bal.qõ ratio illius dicti ſui eſt quia viſus predicaꝛ de omni ſenſu vt ibi latius per eum.de quo etiã per Soci.in cõſi.ſuo.liij.inci.viſis teſtibus.in.j.col.in.iij.volu.tene menti ad euaden.teſtes a falſo.

419 ¶ Licet in re ſua qlibet ſit moderator ꝛ arbiter vt in.l.ĩ re mandata.C.manda.ꝛ in.l.nonvſqꝫ adeo.ff.ſi quis a paren.fue.manu. ꝛ in.l.etiã.§.licet in dotalibus.ff.ſo.ma.ꝛ habeꝛ in.l.nec emere.C. de iure delib.Attñ hec regula fallit in vno caſu multũ no.vcz qñ emphiteoſis propter generationẽ finitã reuerſa eſt ad dñm:qm̃ tũc dñs nõ põt de tali ſua re facere qõ ſibi placet:qꝛ tunc deſcendẽtes ipſius emphiteote pñt petere illã rem ſibi cõfirmari:qꝫ ſi dñs hoc denegauerit poterit appellari ad ſuperiorem.ita dixit Bart. in.l.j.§.permittitur.ff.de aqua quoti.ꝛ eſti.ꝛ in.l.j.ff. de priuileg. credi.ꝛ in.l.ſi mihi ꝛ Titio.in fi.ff.de verb.ob.ꝛ idem voluit Pet. de ancha.in conſi.ſuo.clxx.inci.ex tenore priuilegij.in.iij.colum. vbi loquitur in re.eccleſie.ꝛ approbat dicta Bart.in dictis locis.ꝛ tenet ipſe Pe.de anc.in cõſi.ſuo.clxxij.inci.d.Lazari⁹ in pe. col. ꝛ Ang.in.d.§.pmittitur ꝛ illud dictũ Bar.etiã approbat.d. An. in.c.j.de locato.ꝛ Card.in.c.pe.de poſtu.prela.ꝛ Bald.in addit. Spe.in ti.de loca.in.xj.col.in verſi.inci.emphiteoſis debet poti⁹ ꝛc.ꝛ in.c.in pñtia.in.x.col.de proba.in verſi. quid autẽ. Jtẽ hanc ſniam ꝛ opi.Bar.in dictis locis ex pluribus iuribus ꝛ doctrinis notabilibus approbat Ludo.ro.in conſi.ſuo.xxij.inci. propoſite mihi conſultationis in pe.col.vbi dicit qꝫ ita ſe habet cõmunis opin.ꝛ hanc partem firmat idem Lud.ro.in.l.ij.in prin.ff.ſo.mat. ꝛ hanc partem tenuit.d.Alex.in pluribus locis quẽ refert ꝛ ſequitur.d.Philip.decius in cõſi.ſuo.cxxxj.incip.reuocaꝛ ĩ dubiũ ꝛc. in.ij.col.vbi dicit qꝫ hec eſt cõmunis opi.de quo ibi latius per eũ. ad quod etiã vide Alex.in conſi.clxj.inci.viſis narratis ꝛc. in. vij. vo.vbi dicit pdicta eẽxa qñ deſcẽdẽtes q petũt ſe renouari eſſent inſtituti heredes,ſecus ſi extranei eſſent inſtituti.ad qõ alle. Jo. de imo.in conſi.ſuo.inci.qdã Tonius de pano ꝛc.de quo latius p do.Alex.in.d.cõſi.de quo etiã vide latius per.d.Frã.cal.in conſil. ſuo.xliiij.incip.ſuper controuerſia per totum.

420 ¶ Extat iuris regula vulgata que dicit qꝫ q p aliũ facit ipſe facere vꝫ,vt in.c.q facit.de reg.iur.in.vj.ꝛ in.l.qꝫ iuſſu alterius.ff. de re.iur.ꝛ pro cõfirmatiõe ſeu p ampliatiõe dicte regule ſcias qꝫ ſi quis teneꝛ aliquẽ alere ſufficit ſi faciat eũ recipi in aliquo hoſpitali vel domo dei,vel ſi procuret ei aliquã prebẽdã.Jta multũ not. dixit Bal.in.l.j.in.§.ſed ſcim⁹ p illũ tex.C.de lati.liber.tollẽ.qõ tñ reſtringit illud de hoſpitali dũmodo ille qui debet alimẽtari poſſit ſine eius dedecore habitare in hoſpitali,aꝰ dicit ſecus eſſe:qõ eſt nota.qõ dictum non memini me alibi legiſſe ꝛc.

421 ¶ Qñ periculũ eſt in mora multa toleranꝛ q̃ aꝰ nõ tolerarentur vt dixi ego late in.l.qui ✳ in.j.ꝛ.ij.col.ff.de ſicar.quibus ibi p me dictis adde qꝫ hoc habet etiã locũ in iuramẽto,nã qñ immineꝛ neceſſitas ꝛ nõ poteſt haberi copia ſuperioris a quo petatur abſolutio a iuramẽto tunc cõtra iuramentũ licet venire propria autoritate abſqꝫ abſolutione:ita dixit Jnno.in.c.venerabilẽ de elec.glo.ſup verbo,venire.in fi.qõ dictũ refert ꝛ ſequitur Bal.in l.nõ dubiũ.in antepe.col.C.de legi.ꝛ Abb.in.c.q̃to.in.vj.col.de iureiur.ꝛ Lano.in.d.c.venerabilẽ.ꝛ iſtud dictũ refert et ſequiꝛ.d. Feli.aliqua pro eo adducens in.c.ij.in pe.colum.de ſponſa.Tene menti ad euitandum periurium.

422 ¶ Agnati tranſuerſales vltra decimũ gradũ ad ſucceſſionẽ nõ admittunꝛ ſm glo.ꝛ doc.in.l.ſi.C.vnde legi.ꝛ glo.ꝛ Bart.in auꝰ. in ſucceſſiõe.C.de ſuis ꝛ legi.ꝛ no.in.§.ſi.iſti.de ſerui.cogna.hoc tñ fallit in ſucceſſiõibus illuſtriũ virorũ vt comitũ,baronũ ꝛ ſimiliũ qui in infinitũ admittunꝛ.ita ſing.voluit Bal.in.c.j.~~in.§.capi tanei~~ de feu.marchie.vbi dicit eſſe valde no.qꝫ in ſucceſſiõib⁹ illuſtriũ comitũ ꝛ baronũ mortuo vltimo comite ſine herede ſuccedũt quicunqꝫ agnati etiam ſi cẽteſimo diſtent gradu.Et idem di-

cit in regno seu in regũ succesſiõe: qz si tota domus regia moreret ꝛ extaret vnus de sanguine antiquo ꝛ nõ esset alius primior esto qõ esset in millesimo, tñ iure sanguinis ꝛ perpetue consuetudinis succederet in regno. ꝛ ista oĩa refert ꝛ approbat. d. Philip. decius in cõsi. suo. lxxxv. inci. diligẽter. in. ij. col. in versi. scõo principaliter vbi dicit qꝫ ista sequitur Jac. aluaro. in. d. §. capitanei in glo. fi. vbi post Jaco. de bel. ꝛ Nico. de neapol. concludit qõ quando de acquirente feudum p̃mordialiter fit transitus ad descẽdentẽ. tũc in infinitũ progredit etiã ad trãsuersales acquirẽtiũ de quo latiꝰ per. d. Philip. decium in. d. suo consilio. Tene menti. quia hoc aꝛs vidi in contingẽtia facti ꝛc.

423 ¶ Cõpromissum factũ in aliquẽ nullũ habet effectũ nisi fuerit acceptatũ per arbitrum vel per arbitratorẽ: quia in his que pendent ex cõsensu duorũ nõ inducit perfectio nisi vtriusqꝫ consensu cõcurrente vt est in cõtractibus vltro citroqꝫ obligatoriis. vt in. l. labeo in. §. verba. ff. de ver. sig. ꝛ tempus appositum ꝛ limitatũ in cõpromisso nõ currit nisi a die acceptationis ipsius compromissi: quia ante dictã acceptationẽ arbiter electi nõ est arbiter, nec compromissum dꝛ esse factũ donec nõ est acceptatũ sed dicitur magis partes velle facere cõpromissum: eo aũt acceptato dicit cõpromissum factum glo. est no. in. l. cũ dies in prin. ff. de arbi. ꝛ ridiculum esset dicere qꝫ tẽpora currerent anteqꝫ adesset arbiter qui posset partes audire. tex. est no. in. l. si in diem. ff. de condi. ꝛ de. per quam l. consuluit. d. Christopho. de castel. qꝫ licet tẽpus exercẽde appellationis seu instãtia cause appellationis exercende currãt de iure ꝯmuni a die interposite appellatiõis vt in clausula sicut de appella. ꝛ in. l. fi. §. illud cũ gl. C. de app. tñ disponẽte statuto vel decreto qꝫ debeat eligi certus iudex appellationis ex numero cõfidentiũ quod si post interpositã appellationẽ partes starẽt. x. annis ad faciendũ dare iudicẽ appellationis nunqꝫ currit tps instãtie appellatiõis qz nõ adest iudex qui possit adiri vt ipsa appellatio exerceaꝛ. que oĩa ponit. d. Lanfrancus de brixia in suo tract. de arbi. in ij. char. in. iij. colum. que omnia tene menti quia quotidie occurrunt in facto ꝛc.

424 ¶ Acipe queso vnũ dictum valde periculosum q̃ mihi imposuit maximã admirationẽ qõ dictũ est hoc. vcz qꝫ si qsdicat aliqd alicui in secreto ꝛ in cõfessione qñ non est sacerdos iuramento ei p̃stito qꝫ nemini debeat illud reuelare, tñ si p̃ducaꝛ in testem non obstante iuramento debet illud reuelare, ratio est: quia iuramentum non extenditur ad istum casum. s. quando producitur in testem ꝛ ratio rationis est: quia si intendebat iurans ad hunc casum extendere iuramentum, certe iuramentum fuit temerarium ꝛ nõ seruandum. ita no. dixit Abb. in. c. si sacerdos. in. ij. col. de offi. ordi. post Inno. in. c. qualiter ꝛ quando de accusa. ꝛ in. c. omnis vtriusqꝫ sexus circa fi. de pe. ꝛ remissi. qõ dictũ refert. ꝛ sequitur Jas. in. l. fi. in. iij. col. ver. xij. no. facit ꝛc. ff. qui satis. cog. tene mẽti: qz vt dicit Abb. in. d. c. si sacerdos multi decipiunt. Et ego prima fronte dixissem contrarium per gl. in. c. licet mulieres de iureiurã. in vj. de qua locut⁹ sum in repe. mea rub. ff. de fideius. in. xlvj. colũ. in fi. ꝛc. ꝛ vide Jo. neuizanum in silua nuptiarũ. in. xj. char. ĩ. iiij. col. vbi latiꝰ loquitur in hac materia.

425 ¶ In ɔctibus emphiteoticis semper attẽditur cõsuetudo ꝑm Ang. in. §. emphiteosim. in auth. de nõ alie. vbi dixit qõ simplex p̃missio prelati ecclesie de renouãda emphiteosi concessa ad nouẽnium qñ erit finita intelligitur ꝑm qꝫ est cõsuetuz renouari per alios. Et dixit Bal. in addi. Spe. in ti. de loca. in. iiij. col. in princi. qꝫ locatio in emphiteosi simpliciter facta p̃ plurimũ tñ censet facta in tertiam generationẽ si erat ita cõsuetum. Et dixit Jo. de imol. in. c. potuit de locato qꝫ cõcessio in emphiteosi facta p̃ se ꝛ filiis simpliciter intelligit etiã pro filiis futuris, si ita est cõsuetũ: q̃ oĩa ꝛ aliqua etiã alia not. dicta in materia refert ꝛ sequit Jas. in. l. certi cõditio in. §. si nũmos in. iiij. col. in fi. ff. si cer. pet. que oĩa poteris addere ad materiam consuetudinis ꝛc.

426 ¶ Partus est pars viscerum. Ideo qualis est mater talis erit partus. l. j. in. §. ex hoc rescripto. ff. de vẽ. inspi. l. sed adde in. §. si quis mulierẽ vehendam. ff. locati. l. curator. ff. de ven. in poss. mittendo. ꝛ in. c. si quicquid. ꝛ. c. si ad matris. ꝛ. c. seq. de conse. di. iiij. ꝛ voluit Spec. in ti. de feu. in. §. ij. in versic. quinto queritur. Istud tñ credo regulariter p̃cedere in fauorabilibus: sed secus in odiosis ꝛ hoc propter not. dictum Bal. in. l. fi. C. de libera. causa. vbi dicit qꝫ bannita muliere pregnante natus postea nõ est bannitus. ꝛ dixit idem Bal. in. l. cum inter. C. de fideicõ. liber. qꝫ si banniuntur oẽs homines de tali progenie qꝫ nõ cõprehenduntur existentes in ventre: que dicta refert et sequitur. d. Mellus in tracta. suo bannitorum in. j. parte primi temporis in. ix. q. circa medium in versi. ꝛ nota qõ si banniuntur ꝛc.

427 ¶ Plures sunt casus in quibus sentẽtia nunqꝫ transit in rẽ indicatam quos casus satis ample posui in repe. mea. l. fi. C. de proba. in. xvij. q. extraordinaria ꝛ inter alios casus vnus est ibi ꝛ dixi qñ lata est sententia ex dicto seu ex relatione peritorũ, nã tũc sententia talis nõ trãsit in rẽ iudicatã. Et ideo si extat statutũ qõ sentẽtia debeat ferri cũ cõsilio sapiẽtis vt cõmuniter in aliqbus casibus sunt statuta per Italiã vel etiã si de voluntate partiũ est cõmissa causa cõsilio alicuius sapientis: tunc a tali sententia neduz poterit appellari sed etiã si nõ fit appellatum talis sententia nunqꝫ transibit in rẽ iudicatã: immo semper ꝛ quandocunqꝫ poterit retractari si appareat cõsiliũ alterius doctoris magis periti in cõtrariũ factũ. ita dixit. d. Ant. in. c. proposuisti ante fi. de proba. qõ dictũ pro not. ꝛ mirabili refert ꝛ sequi. do. Alex. in. l. ab hostibus in. §. ff. solut. mat vbi multum exclamat istud dictũ: qõ etiã sequit Lud. roma. in cõsi. suo. ccxxviij. incipi. pro plena discussione ꝛc. ad fi. ꝛ in. l. cum quidam in. §. qõ dicit. ff. de acqui. here. de quo latius per Jas. qui hoc dictũ multum exclamat in repe. l. admonendi in xvj. col. ff. de iureiur. pro quo vide que dixi ego in. l. j. §. fi. in. xvij. colum. in prin. ff. de questionibus.

428 ¶ Materia citationis dilationis vel monitionis peremptorie tradit ascribẽtibus in. l. ij. C. quomodo ꝛ quando iud. in. c. pia. de excep. in. vj. in. c. frequens de resti. spo. in. vj. in. l. j. C. de dila. ꝛ in. l. admonẽdi. ff. de iureiur. ꝛ per Bal. in marga. sua in verbo, terminus. ꝛ p Bal. in. l. mancipiorũ. ff. de dã. infec. ꝛ ĩ plurib⁹ aliis locis q̃ difficile esset adducere. de qua materia aliqua dixi in repe. mea. l. de vno quoqꝫ. ff. de re iudi. ꝛ circa ipsam materiam teneas mẽti qꝫ terminus prefixus assignatus ab hoc iurisditioni iudicis vel instantie cause nõ solum habet vim peremptorij ad probandum q̃tũ ad ipsas ptes: sz etiã hz vim termini perẽptorij ad audiẽdũ sententiã: ꝛ ideo iudex in vltima die termini poterit reum diffinitiue absoluere etiam actore peremptorie nõ citato. ita not. dixit Bald. in auth. ei qui. C. de tempo. app. qõ dictum pro valde singulari exclamat Jas. in repe. l. admonendi. in. xxxv. colum. ver. addo qõ plus ꝛc. ff. de iureiurã. vbi pro hoc dicto plura alia adducit de quibus ibi per eum. de quo etiam vide per Barba. in. c. consuluit in. viij. colum. de offi. delega.

429 ¶ Liber rõnũ ad hoc vt pbet debet habere diez ꝛ cõsulem aꝛs nõ probat. l. j. §. rõnes ꝛ ibi doc. ff. de eden. ꝛ voluit Bald. in rubr. C. de fi. instr. in. xij. col. in versi. viso de scripturis que sunt publica manu scripta ꝛc. ꝛ Ange. in. l. j. in. §. editiones. ff. de edendo istud est verũ ad hoc vt ipse liber rõnum probet pro scribente: sed secus est vt ipse liber probet cõtra ipsum scribẽtẽ: qz tũc nõ est querẽdũ an habeat solẽnitates presertim an habeat diez ꝛ cõsulem: qz etiã sine die ꝛ cõsule probat cõtra scribentẽ. ita singulariter dixit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edi. in. §. nunc dicendũ. in addi. magna incip. quia de argentario ꝛc. in. iij. colum. in versi. dicit etiã qõ si predicta dies ꝛc. ꝛ in eadẽ additio. in. v. col. in ver. de solennitate ꝛc. qõ dictuz summe cõmendat Jas. in repe. l. admonendi. in xlvij. col. in prin. ff. de iureiurã. vbi dicit se nõ legisse alibi hoc dictum. ꝛ dicit qõ idẽ tenet. d. Ant. in. ij. extra de fi. instru. in. v. col. ꝛ Abb. ibi in. viij. colum. in fi. tene menti quia est singulare verbũ seruiens ad multa.

430 ¶ Cauti ꝛ oculati etiã qñqꝫ decipiunt vt experientia demonstrat, ꝛ ideo aduertas tu ne in ipso decipiaris. nã si cõmodaui tibi librũ meũ vel vestẽ vel aliã rẽ ꝛ scribo tibi literam qõ tu mittas librum meũ vel aliã rẽ meã, nõ tñ videor petere a te vt des rẽ illã famulo seu nũtio meo qui portat dictã literã meã tibi nisi hoc expri mã ꝛ ideo si tu tradis dictã rẽ meã illi nũtio ꝛ aufugiat ego nõ te neor nec tu es a me liberat⁹. l. sed si mei causa. ff. cõmo. ita ad literã dixit Car. Alex. in. c. significauit. in. ij. col. de appel. p quo faciũt optime dicta per Bald. in cõsi. suo. ccccxxvj. incipiẽ. Fran. ꝛc. in. ij. volu. ꝛ per. do. Anto. in. c. significãte in. ij. no. extra de pigno. ꝛ ibi in. ij. col. in versi. quero si aliquis ꝛc. ꝛ vide Barto. in. l. cum qui. in §. fi. ff. cõmo. vbi ponit hunc casum tene menti qz etiã sepe occulati ꝛ astuti homines in hoc decipiuntur: quia tradunt rem illi qui portat sibi literam domini ꝛ hoc quotidie occurrit in facto. Hippoly. de Marsi. J. U. D.

431 ¶ Dixi tibi pluries in voce ꝛ ẽt in scriptis qõ inualida nõ sunt in cõsideratiõe ꝛ qõ paria sunt nõ facere vel facere ꝛ min⁹ legitime vt habeaꝛ in. l. quotiẽs. ff. qui satis. cog. ꝛ in. l. scire oportet. in. §. sufficit. ff. de excus. tu. in. l. non putauit in. §. non queuis. ff. de bo. pos. ꝑm tabu. pro quo facit text. in. l. si accusaturus. ff. de adul. vbi libellus nõ rite cõceptus nullũ operaꝛ effectũ. ꝛ facit tex. in. c. pro posuisti. in verbo, legitime. de fo. ꝯpe. ꝛ facit gl. no. in. l. si pater. C. ne de sta. defun. q̃ dixit qõ cõtestatio litis nõ rite facta nullũ operaꝛ effectũ. ꝛ faciũt plura dicta per Jas. in. l. licet. C. de procu. in. j. col. de quibus dixi latissime forte vltra oẽs in ꝯsilio meo. xxj. inci. impone dñe sermonẽ ori meo ꝛc. in. j. ꝛ. ij. char. Sed predicta regula potest limitari vno modo vcz qꝫ licet notarius in instrumento teneatur apponere inditionem aꝛs si nõ apponitur instrumentũ vitiatur vt dixit Barto. ꝛ alij in. l. admonendi. ff. de iureiuran. et habetur in auth. vt prepo. nomen impera. in princip. ꝛ in auth. quibus mo. naturales effic. legi. in. §. q̃tũ in versi. ꝛ habeaꝛ p Cano. in c. inter dilectos. de fide instru. ꝛ p Bar. in. l. librarius. ff. de reg. iur. tñ si inditio sit apposita in instrumẽto licet corrupte nõ vitiat instrumẽtũ: cõstat enim qõ notariꝰ sensit de inditione que illo anno currebat

currebat vnde licet errauerit illa tñ habetur pro appoſita. ita ſingulariter conſuluit Dy. in conſi. ſuo. xiij. incip. queſtio talis eſt in quodã inſtrumento ꝛc. qõ cõſiliũ refert ꝛ ſequit Bar. in l. nomina tim ad ſi. ff. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ Bal. in l. j. C. de nouo codi. cõfir. ꝛ in l. ij. ante ſi. C. de fal. cau. adiecta lega. ꝛ in l. cum proponeret de leg. iij. ꝛ Bal. in l. imperator la. j. ff. de ſtatu ho. ꝛ ibi Ang. ꝛ Bart. in l. librarius. ff. de reg. iur. in. ij. col. de quo etiã per. d. Ant. in c. cũ venerabilis circa fi. de religioſis domi. ꝛ per Jaſ. qui multũ not. hoc dictum in repe. l. admonen. in. lxvj. col. de iureiur. poſt me. ꝛ circa hanc inditionem vide aliqua per Alex. in cõſi. cxc. incip. plura in ij. col. in. vj. volu. Et vide alium dictum in quo inualida operãtur quem poſui. ſ. in ſingu. cclxxiiij. incip. licet regulariter.

432 ¶ Sepe contingit qõ creditor habens malũ debitorem remiſit partem debiti vt reliquum ſibi ſoluat vt ego pluries vidi in facto. ſed ſcias qõ tali caſu talis creditor poteſt repetere illud qõ remiſit per cõditionẽ ob turpem cauſam. Jta ſingulariter dixit Lu. ro. et Alex. poſt eum in l. ſi. ff. de condi. ob tur. cauſam. vbi dicũt qõ hoc fuit dictũ Jaco. de are. in. d. l. ſi. ꝛ iſtud dictum refert ꝛ ſequit Jaſ. in. d. l. ſi. vbi pro corroboratione dicit facere. qz remittere eſt dare: vt in. l. ſi mulier. ff. de condi. cauſa data nõ ſecu. ꝛ iſtud dictũ ſumme no. cõtra iſtos homines ſeu mercatores fallitos quibus eo qz ſunt mali debitores eorũ creditores remittunt partẽ debiti vt reliquum habeant qõ tota die occurrit in facto.

433 ¶ Trita ꝛ vulgaris eſt iuris regula qõ in ore duorũ vel triũ ſtat omne verbum et vox vnius vox nullius. Sunt tñ plures caſus in quibus vnus teſtis tm̃ plene probat, quos ponit accurate Spec. in ti. de teſte in. §. reſtat in verſi. hoc tamẽ fallit vbi enumerat. xxx. caſus in quib⁹ vnus ſolus teſtis plene probat. de quibus etiã habetur p Joã. and. in. c. vt circa de elec. in. vj. in nouella. ꝛ per glo. in c. tãta. lxxxvj. diſt. ꝛ per Inno. d. Anto. ꝛ alios in. c. veniens el. j. de teſti. Et dictis caſibus adde alium caſum. vcz qñ ſumus in cauſis breuioribus, nã in talibus cauſis probatio per vnũ teſtẽ vel p famã dr plena probatio ꝛ ſic nõ eſt neceſſe deferre iuramentũ in ſupplementũ probationis. ita videt de mẽte Bart. in l. de minore in. §. tormẽta in vlti. col. ff. de qõni. ꝛ. d. Ant. in. c. veniens el. j. de teſti. ꝛ in. c. j. de app. ꝛ voluit expreſſe Mathar. in no. ſuo. ij. ꝛ ibi ipſe ſubdit in. iij. not. qõ eodem modo in iudicijs poſſeſſorijs in quibus dr agi de leui preiudicio probatio per vnum teſtem vel famã habet vim plene probationis. ita qõ non eſt opus iuramẽto in ſupplementũ probationis: qõ ſentit etiã Bar. in l. j. C. quor bo. ꝛ clari⁹ in l. ij. in fi. C. vbi in rem ac. de quo dicto latius loquit Jaſ. in repe. l. admonẽdi in. lxxvij. col. poſt me. ff. de iureiur. ꝛ vide. ſ. in ſingulari. xlvij. incip. in ore duorum vel trium.

434 ¶ Alias tibi dixi qõ teſtis nõ iuratus nõ probat ꝛ eius dictum parũ vel nihil operat. ꝛ hoc dixi. ſ. in ſing. ccxiiij. inci. ad validitatẽ ꝛc. etiã ibi dixi qõ papa nõ põt diſpẽſare cp teſtis inferẽdo teſtimonium in iudicio non debeat iurare. ſed dicta iura ꝛ omnia ibi dicta limita ſingulariter non habere locum in arbitro ſeu in iudice cui data eſt poteſtas procedendi de facto, ſed ſententiandi de iure. nam tali caſu virtute talis arbitrij poterit arbiter ſeu iudex plene credere teſtibus nõ iuratis. ita dixit ſingulariter Bald. in. c. cõſanguinei ad fi. de re iud. qõ dictũ provalde no. refert ꝛ ſequitur Jaſ. in repe. l. admonẽdi in. lxxxiiij. col. poſt prin. vbi dicit hoc alibi nõ legiſſe. ff. de iureiurã. ꝛc. ꝛ vide que dixi. j. iſt ſing. ccccl. inci. notiſſimum fore opinor. ꝛc.

435 ¶ Res inter alios acta tertio nõ piudicat vt habet in ti. C. res inter alios acta in rubro ꝛ nigro, ꝛ hoc clarũ eſt. Attamen ſcias et perpetuo teneas mẽti qõ ſi aliqui teſtes ſint examinati inter aliquas pſonas lz nõ noceãt alijs, attñ ſi tales teſtes amplius examinari nõ poſſent hoc caſu faciunt ſemiplenã probationem contra alios: ſecꝰ eſſet ſi iterũ poſſent examinari qz tũc eſt imputandum parti quare eos nõ facit examinare. ita ſingulariter dixit Bart. in l. admonendi. ff. de iureiur. in. xvj. col. in verſi. quero quid ſi dicta. et idem tenet do. An. ꝛ Abb. in fi. extra de iureiurã. ꝛ. d. An. in. c. ꝙuis. in. iiij. col. de re iud. ꝛ Jo. de imo. in. d. c. fi. de iureiur. ꝛ Ang. in l. ij. C. de edendo. ꝛ Abb. in. d. c. ꝙuis. ꝛ do. Alexan. in rep. l. ſepe. in. xxxvij. col. ff. de re iud. multum exclamat hoc dictum Bart. et dicit cp eſt ſumme not. quia eſt de pane lucrando. licet ſm eum non ſit ſine dubio. que omnia refert Jaſo. in dicta. l. admonẽdi. in lectu. in pe. char. in. iij. col. et in repe. illius legis. in. lxxxvij. col. ante fi. vbi adducit. d. Fran. de are. reprobantem hanc doctr. Bar. in conſi. ſuo. clxiij. incip. ſicut Joannes. in. iij. col. ſed Jaſ. in. d. l. admonendi in lectu. in. d. pe. char. in. iij. col. reprobat. d. Franc. in. d. conſi. ſuo ꝛ approbat doctrinã Bar. quam vt equam ego ſequor. de qua materia illius tituli res inter alios acta. vide. d. Phil. decium in conſi. ſuo. cix. in. j. col. vbi refert et ſequitur illud dictum Bart. ꝛ dicit cp licet res inter alios acta tertio non preiudicet, tamen facit aliqualem preſumptionem per glo. in. l. ſi duo patroni. ff. de iure iur. ꝛ in. l. a ſententia. in prin. ff. de app. ꝛ in. l. ij. C. de edẽdo. ꝛ dicit cp talis preſumptio eſt adeo potens cp facit ſemiplenã probationem. ꝛ ad hoc allegat Bar. in. d. l. admonendi vbi. ſ. ꝛ vi de etiã. d. Phil. decium met in conſi. ſuo. xlij. in pe. col. vbi adducit pdicta. ꝛ adducit ẽt. d. An. in. c. fraternitatis de teſti. ĩ antepe. col. in ver. nũquid aũt in eadẽ diſtãtia ꝛc. idẽ dixit ipſe. d. Philip. decius. in conſil. cclxxij. incip. viſo proceſſu. in. ij. colum. ad finem.

436 ¶ Late ſatis dixi tibi. ſ. in ſing. cccxxiij. incip. diuturnitas ꝛc. cp antiqtas ſeu diuturnitas tpis plura ꝛ plura operat: ſed circa eandem materiam dico tibi nuperrime aliud verbum non contemnẽdum. vcz cp licet cautum ſit de iure cp apocha priuata nullo admiculo ſuffulta neq; teſtium neq; ſubſcriptione nihil penitus probet vt habetur in. l. ſcripturas. C. qui potio. in pigno. hab. et per Bart. et alios. in. l. admonendi. ff. de iureiuran. et per Lud. ro. in conſi. ſuo. cccij. incip. hec ſcriptura ꝛc. hoc tamen fallit niſi factuz ſit antiquum ꝛ apocha antiqua: quia tũc ſemiplenã probationez inducit. ita ſingl̃r dixit Jo. an. poſt Mic. de math. in addi. Spe. in ti. de inſtr. edi. §. nũc dicẽdũ. ſup verſi. qd ſi pducẽs. qõ dcm̃ refert ꝛ magnifacit Jaſ. in repe. d. l. admonẽdi. in. lxxxvij. col. ſed tu aduerte cp hoc non dicit Jo. an. in. d. addi. ſed hoc dicit Spe. in. d. §. nũc dicẽdũ in pe. col. in verſi. regulariter ergo ꝛc. ꝛ idẽ dixit. d. An. in c. ij. in verſicu. tertius caſus quando ſcriptura nullo modo approbat ꝛc. extra de teſti. tene menti. quia eſt ſingulare verbum ꝛc.

437 ¶ In cauſis criminalibus proceditur ad inſtar ciuilium. l. abſentem. ff. de penis. Attamen ſcias cp hec regula fallit in aliquibus. primo enim fallit, naz licet in cauſis ciuilibus ſufficiat ſemiplena probatio vna cum fama. tamen ſecus eſt in cauſis criminalibus in quibus ſemiplena probatio cũ fama nõ ſufficit. ita dixit glo. multum no. in. c. veniens. el. j. de teſti. quã refert ꝛ ſequitur Bal. in l. ij. in prin. ff. de excu. tu. ꝛ Imo. in. l. intereſſe ad fi. C. de accu. ꝛ Pau. de leaza. in. l. grauis. in pe. col. de depoſito. ꝛ idem voluit Dy. in. l. fin. C. de qõ. ꝛ Bald. in. l. qui crimen. in. ij. col. in fi. C. qui accu. non poſ. ꝛ in. l. ſi quis ex argentarijs. in. §. ij. ff. de eden. ꝛ idem per illam glo. tenuit Alex. in conſi. ſuo. cxliij. incip. quoniam abunde. in. ij. vol. ꝛ Jaſ. in repe. l. admonẽdi. in. xc. col. poſt prin. ff. de iureiu. vbi ſubdit fortiꝰ vcz. cp idẽ etiã eſt qñ agit̃ ciuil̃r de crimine. ita dixit Jo. de ana. in conſi. ſuo. lix. incipi. viſa inquiſitione. in. iij. col. ad q̃ vide etiã q̃ dixi in repe. mea rub. C. de proba. in. lxij. ꝛ. lxiij. col. ꝛ dicit Jaſ. vbi. ſ. idẽ eſſe in cauſa matrimoniali qñ agit̃ de matrimonio diſſoluẽdo: qz talis cã equiparat cauſe criminali. ad qõ alleg. Alex. in cõſi. ſuo. cclxxxv. inci. ad haben. ſed tu dicas cp idem dixit Alex. in. d. cõſi. cxliij. de quo ego latius locutus ſum. in. d. l. de minore in. §. plurium. in. xij. col. verſi. mõvltra Bar. ꝛc. ff. de qõnib⁹.

438 ¶ Lex multũ confidit de perſona iudicis adeo cp vbi reperitur interpoſitum decretuz iudicis ceſſat preſumptio fraudis ꝛ doli ꝛ quelibet alia ſiniſtra preſumptio ſm doc. in pluribus ꝛ diuerſis locis. nam hoc voluit Spe. in tit. de empt. ꝛ ven. §. nunc dicendum. verſi. ꝛ breuiter ſcias. ꝛ Bald. in. l. cũ hij. in. §. ſi pretor. ff. de trãſac. et in. l. quicunq;. C. de bo. que lib. et in. l. ſi. C. de prediis minorum. ꝛ in. l. ij. C. de offi. ciui. iudi. ꝛ in. l. non aliter. ff. de adop. ꝛ in. l. quecunq;. ff. de pub. ꝛ idem Bald. in. c. j. in prin. in. vj. col. qui tu. dare poſ. ꝛ in addi. Spe. in ti. de app. in. xv. col. ꝛ Jo. de imo. in. l. ſi quis cum aliter ad fi. ff. de ver. ob. ꝛ voluit Alex. in. l. ſciendum. in ✳ col. ff. de verb. ob. ꝛ Alexan. in conſi. ſuo. cxxv. inci. viſis ꝛ conſideratis in. vij. col. in. j. vol. ꝛ in cõſi. lxxxv. incip. viſo themate ꝛc. in. iij. col. in. ij. vol. ꝛ ibi in cõſi. ciij. incip. viſis ſcripturis ꝛc. in. iij. col. ꝛ Bal. in. l. j. ff. de rebus eorum. ſed predicta limita ſingulariter ſoluz habere locũ ꝛ procedere in maiorib⁹ iudicib⁹ vt in p̃ſide, p̃tore ꝛ ſimilibus: qz lex preſumit cp factũ maioris iudicis ſit recte factuz: ſed ſecus eſt in autoritate ſeu decreto interpoſito a minoribus magiſtratib⁹ vt ſunt magiſtratꝰ municipales vel pedanei. ita ſin. dixit Bal. in. l. tutores. ff. de confirmã. tut. qõ dictũ pvalde ſingu. refert et ſeqt̃ Jaſ. in. c. T. in. iij. col. qui tu. dare poſſ. ꝛ dicit Bal. in. d. l. tutores cp iſta fuerũt verba Azo. in ſumma de tuto. vel cur. q non ſatiſ. Tene menti perpetuo. itẽ limita ẽt dictã regulã. vcz cp p̃ſumit̃ p decreto iudicis propter qõ ceſſat p̃ſumptio fraudis ꝛ doli niſi manifeſte p euidẽtiã facti ℨriũ appareret. ita dixit Pau. de ca. in ꝙſi. ſuo. clxxvij. inci, ℨ ſuperius ꝙſulta ꝛc. in. ij. col. vbi ad hoc alleg. not. per Inno. in. c. ꝓpoſuiſti de prob. ꝛ. l. ſi pars. ff. de inoffi. teſta. ĩ verſi. niſi aperte iudicẽ ingt ꝛc. etiã. l. poſtq̃. in fi. ff. de peti. here. ꝛ nota. p Inno. in. c. cũ Bertol. de re iudi. Tene menti.

439 ¶ Pluralitas in dubio non preſumitur. l. omnium. cum glo. C. de teſta. c. in preſentia. §. verum. el. ij. de proba. l. fi. C. ſi cert. pe. voluit Bald. in. l. ij. C. de erro. aduo. vbi dicit cp in dubio non preſumitur pluralitas ſententiarum. ꝛ ibi Saly. no. cp in dubio nõ preſumitur pluralitas actuum. et voluit Bald. in. l. teſtium. in. v. colum. in fin. C. de teſti. et dixit Bald. in. l. neq; natales. in. ij. colum. de proba. cp non preſumitur pluralitas in actibus hominum niſi ꝓbet. Et iõ tene menti cp ſi teſtes oẽs concordãt in dicto ſup quo

deponũt licet aliter nõ appareat qõ oẽs eodẽ tpe fuerint ꝓsentes, tñ in dubio ꝓsumũr ꝫ testes ꝛ eodẽ actu deponere. Ita colligitur ex dictis Bal. in l. fi. C. de bo. pos. ſm tab. quẽ ibi in. v. col. refert ꝛ approbat Jaſ. vbi dicit qõ idẽ tenuit ipſe Bal. in l. in quibus. in antepe. col. ff. de legi. ꝛ Abb. in. c. cũ Joãnes. in. iij. colũ. de ſi. inſtru. ꝛ Alex. in cõſi. ſuo. cxlvij. inci. põderatis. in. ij. vol. de quo latius per Jaſ. vbi. §. ꝛ de hac materia vide etiã Alex. in. d. l. fi. de bo. poſ. ſm ta. in fi. ꝛ. d. Frã. de are. poſt Jnno. in. c. qualiter el. ij. in §. debet. in pe. col. de accuſ. ꝛ vide Bal. in l. ſi duo rei. §. j. in fi. ff. de arbi. vbi dicit qõ pluralitas ſeu reiteratio nõ ꝓſumit in delictis. Et in hac materia pluraliter vide do. Phi. deciũ in cõſi. ſuo. xiij. in. ij. col. ꝛ in cõſi. cxlvj. in. v. colũ. circa fi. ꝛ Soci. in cõſi. ſuo. cxxix. inci. tota. in. ij. col. ꝛ ibi in. iij. col. in fi. in. iij. vol. ꝛ in cõſi. ſuo. cxliij. incip. diu profecto. in. iij. col. in. j. volu.

440 ¶ Princeps nõ ꝓſumit velle tollere ius alterius nec velle aliquẽ ledere. l. ij. §. ſi quis a principe. ꝛ in. §. merito. ff. ne quid in lo. pu. habeat in. l. ſi priuatis. ff. qui ꝛ a qui. ꝛ in. l. totiẽs. ff. de pollici. ꝛ in. l. itẽ ſi verberatũ. ff. de rei vẽ. ꝛ in. l. quotiẽs. C. de ꝑci. impe. of. cũ ſi. Et ideo tene mẽti no. ꝛ ſin. verbũ Pau. de ca. in cõſi. ſuo. clix. inci. qõ iſta vertit in fi. vbi dixit q ꝫ firmatio principis facta cũ clauſula ex certa ſcẽtia nunq operat niſi qñ ipſe ꝑnceps fuit certificat⁹ de iniuria q̃ fiebat alteri ex tali cõfirmatiõe: qr nõ ꝓſumit q ꝑnceps voluerit tollere ius alterius per iura ſuperi⁹ alle. qõ dictũ ꝑ valde no. refert. ꝛ ſequit Alex. in cõſi. ſuo. ccccl xix. inci. viſo pũcto. i n vlti. col. Sz aduertas tu qr forte poſſet purgari hoc dictũ. Nã poſtq̃ princeps dicit ſe facere confirmationem ex certa ſciẽtia aſſerit ſe eſſe certioratũ ꝛ credit aſſertioni pape vel principis vt in cle. vnica. de proba. ꝛ in. c. ſi papa de priui. in. vj. immo nedũ credit aſſertioni pape vel principis: ſed etiã credit dicto cardinalis: vt in. c. nobiliſſimus. xcvij. di. ad qõ vide. d. Feli. in. c. ad euidẽtiã. poſt prin. de ſen. excõ. Ideo cogita qr iudicio meo iſta reddunt dubiã dictã dotrinã. attamen dictum in ſe eſt not.

441 ¶ Licet de iure nemo poſſit cogi vendere nec emere vt in. l. nec emere. C. de iure deli. ꝛ in. l. inuitũ. C. de cõtrahẽ. emp. ꝛ in. l. inuito. ff. de re. iu. tñ hec regula limitat ꝑ tex. no. in. l. ij. C. de cõi rerum alie. vbi dr qõ ſi princeps hz rẽ cõem diuiſibilẽ ſic vt põt partẽ ſuã ꝑ libito vẽdere. ita etiã ſimul cũ illa põt vẽdere partẽ ſocij etiã ſine cã ſoluto tñ ꝓtio ſue partis. quẽ text. ita intelligit Abb. i. c. pe. in. ix. col. de re iudi. ꝛ idem tenet Bar. in. l. fi. C. ſi cõtra ius vel vti. pu. ꝛ. d. Feli. in. c. q̃ in eccleſiarũ. in. xviij. colũ. ver. vj. declaratio. de cõſti. vbi dicũt qõ ſimiliter eſt tex. in. l. j. C. de vẽdi. rerũ fiſca. li. x. ſubdit etiã. d. Feli. qõ tñ equũ eſt qõ princeps vẽditurus talẽ rẽ cõem prius regrat ipm cõſortẽ ꝛ eũ alijs ꝓferat ſi vult tñ dare ꝓtũ ali⁹ ꝛ allegat hoc voluiſſe Bal. in. d. l. ij. ar. l. neceſſe. ff. de in diẽ a die. et l. j. ff. de priui. cre. qõ dicit ipſe. d. Feli. no. eſſe limitationẽ. l. duduz C. de cõtrahẽ. emp. de quo latius dixi in. l. j. §. cũ qdã deponere. in prin. ff. de qõ. Adde tñ predictis qõ illi q habẽt curam fertilitatis poſſunt ſtatuere vt null⁹ emat in foro vltra duo ſextaria grani: ꝛ ſic vt oẽs ꝫ mode habere poſſint. ita dixit Sali. in. l. j. C. de ẽpali aud. quẽ refert ꝛ ſequit Ang. de are. in. §. fi. ad fi. inſti. de dona. vbi ſubdit vnũ qõ cõtra iſtos q vulgariter dicunt incãtare frumentũ vel mercãtias vt ſi qs in foro vadit ꝛ de frumẽto plus debito offert vt alij plus emant vel promittit plus debito in detrimentũ alterius qõ talis cõmittit crimen ſtellionatus. ad qõ allegat tex. ꝛ Bart. in l. ij. §. ſi quis. ff. de cri. ſtellio. qõ dicit perpetuo eſſe no. ꝛc.

442 ¶ Vulgata iuris regula eſt qõ verba enũtiatiua emiſſa ꝓpter aliud nõ probãt nec diſponũt: vt habetur in. l. ex his verbis. C. de teſt. mil. ꝛ in. l. ex hac ſcriptura. ff. de dona. ꝛ in. l. ij. C. de do. pmiſ. ꝛ in. c. iudicante. de teſta. cũ ſi. Sed hec regula a doc. limitat multis modis maxime a Jaſ. i. d. l. ex his verbis. Et inter alias limitationes dicũt qõ dicta regula nõ habet locũ in dote: qr in dote verba enũtiatiua pbãt ꝛ diſponũt: vt eſt tex. in. l. ij. cũ gl. C. de do. pmiſ. ꝛ ita tenet Bar. in cõſi. ſuo. cxxij. inci. factũ ſic ſe habet Titius et Seius venerũt ad diuiſionẽ. quẽ refert ꝛ ſequit Alex. in. d. l. ex hac ſcriptura. in. ij. col. ante fi. ꝛ Lu. ro. in. l. j. ff. ſo. ma. ꝛ ibi Alex. in. xij. col. ꝛ in cõſi. ſuo. iiij. incip. videret inſpectis. in. vij. col. in. ij. vol. ꝛ Jaſ. in. d. l. ex his verbis. in. ij. limitatione. ꝛ. d. Philip. decius in cõſi. ccxij. incip. viſis his in vlti. col. Et pro iſta limitatione facit optime glo. no. in. l. cũ circa. ꝛ ibi Bal. C. de iure dot. q̃ dixit q vos probat per preſumptiones ꝛ cõiecturas, quam glo. retuli in repe. mea rub. C. de proba. in. xv. col. poſt me. pro qua gl. facit optime no. verba Sali. in. l. fi. C. de iure do. in prin. in ver. ex quo nota bonũ arg. vbi dicit qõ ſtatutũ generaliter diſponẽs q inſtrumẽta publica nõ probent niſi poſita ſint ꝛ regiſtrata in memorialibus qõ tale ſtatutũ nõ habet locũ in inſtrumentis dotalibus fauore dotiũ. qõ dictũ refert ꝛ ſequit Jaſ. in. l. j. in. ij. col. in ver. iij. nota. cum ver. ſeq. vbi alia no. adducit in materia. ff. ſol. ma. Et illud dictum Sali. etiam refert ꝛ ſequit. d. Philip. decius in cõſi. ſuo. v. incip. Jn cã dñe ꝛc. poſt prin. ꝛ vide q̃ dixi in repe. mea rub. C. de proba. in. lij. col. ad fi. Tene menti predicta: qr illa pluries habui in facto ꝛ obtinui contra duros aduocatos.

443 ¶ Poſtq̃ ſum in materia dotis ꝛ priuilegiorum ſuorũ capias aliud no. verbum in eadez materia. Nã tu ſcis qõ ſi emphitheota alienat rẽ emphitheoticã inuito vel ignoráte dño q cadit a iure ſuo: vt eſt tex. in. l. fi. C. de iure emphi. ꝛ habet in. c. potuit. de loca. q etiã hz locũ ſi ipſe emphitheota poſt factã talẽ alienationẽ dictã rẽ alienatã reemat ꝛ ſibi eã acquirat. nã ꝑ hoc nõ releuat a caducitate iam incurſa ſm Bar. in. l. ſequit. in. §. itẽ labeo. in fi. ff. de vſuca. ꝛ in. l. ſi qs libellos. in fi. C. de app. ꝛ voluit Pet. de ancha. ꝛ Joã. de imol. in. d. c. potuit. ꝛ volũt alij quos refert ꝛ ſequitur do. Phil. deci. in cõſi. ſuo. clx. inci. in cã monaſterij. ad fi. ꝛ dixi tibi. §. in ſing. ccccxij. inci. plures ſunt. Attamẽ teneas mẽti qõ hoc fallit in dote. nã emphitheota licet nõ poſſit rẽ emphitheoticã alienare inſcio vel inuito dño, põt tñ talẽ rẽ emphitheoticam dare filie ſue in dotẽ vel filio ſuo in donationem propter nup. ſine conſenſu dñi. ita Spe. ꝛ Jo. an. in ti. de loca. in. §. nũc aliqua inver. cix. qõ dictũ refert ꝛ ſequit Jaſ. in aut. res q̃. in. xij. col. ver. xvij. extendit. C. cõia de leg. vbi adducit alios plures tenẽtes hãc partẽ. ꝛ hoc etiã firmat Soci. in ſuis fallẽtijs fal. xij. in vlti. ampliatione ꝛc.

444 ¶ Statutũ eſt in ciuitate quo caueat q miniſtralis denuntiãs maleficia teneat ſub pena probare contẽta in eius denũtiatione. Modo miniſtralis fecit denũtiationẽ alicuius maleficij ꝛ probauit ꝑ duos vel ꝑ tres teſtes contẽta in tali denũtiatione ſed tales teſtes fuerunt reprobati propter infamiã vel ex alia cauſa an tũc talis miniſtralis cadit in penã dicti ſtatuti, in quo dicas q nõ ſm Spec. in ti. de calũ. ad fi. quẽ refert ꝛ ſequit Bal. in aut. generaliter. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ ĩ. l. j. C. de aduo. diuer. iudi. quos refert ꝛ ſequit Soci. in cõſi. ſuo. cxvij. inci. viſa ꝛc. in. vij. col. qõ eſt no. ad multa et ad limitationẽ illius regule que dicit qõ appellatione probationis intelligitur de idonea ꝛ legitima de qua locutus ſum in repe. mea. l. de vnoquoq; in. j. char. ff. de re iu.

445 ¶ Minor leſus in aliquo actu vel cõtractu conſtãte de leſione debet reſtitui in integrũ: vt habet in toto ti. ff. de reſti. in inte. ꝛ in ti. de mi. ꝛ habet in. l. ſi qs maior. C. de trãſa. ꝛ in aut. ſacramẽta puberũ. C. ſi aduer. vẽ. Et ſcias qõ etiã qñq; minor reſtituit in integ. nõ ꝑbata leſione. Et ideo ſi minor cõfiteat delictũ aliqõ cõmiſiſſe de quo aliter nõ cõſtat niſi ꝑ ſuã cõfeſſionẽ tunc tanq̃ leſus ex illa ſua cõfeſſione debebit in inte. reſtitui aduerſus dictã cõfeſſionez etiã aliter nõ ꝑbata leſiõe cũ ſatis appeat de ſua leſiõe ex dicta ei⁹ cõfeſſiõe. ita ſingulr dixit Ang. in. l. certũ in. §. in pupillo. ff. de cõfeſ. vbi dicit q hoc fuit de mẽte Jo. an. in. c. ij. de in inte. re. li. vj. qõ dicit eſſe no. qr eſt quotidianũ, qõ dictũ ꝑ valde no. refert ꝛ ſequit Alex. in cõſi. ſuo. cccxxix. inci. in cã accuſatiõis ꝛc. in. ij. col. ver. ij. principaliter. ꝛ ibi multuz magnifacit hoc dictum quem vide ꝛc.

446 ¶ Magna ꝓfecto ꝛ lõga eſt diſputatio inter doct. an differat emphyteoſis a feudo: ꝛ an iura loquẽtia in vno habeãt locum in alio ꝛ an valeat ar. de vno ad aliũ, quã diſputationẽ no. ponit Jaſ. in. l. j. in. xj. col. cũ tribus col. ibi ſeq. C. de iure emphy. Sz quicqd ſit teneas mẽti perpetuo vnã differentiã inter feudũ ꝛ emphyteoſim. Nã licet emphyteota priuati nõ ſolnẽs canonẽ infra triẽniũ cadit a iure ſuo, vt in. l. ij. C. de iure emphy. ꝛ in aut. qui rẽ. C. de ſa. ſan. ecc. ꝛ in. c. potuit. de loca. ꝛ in. l. quero. §. inter locatorem. ff. loca. cum ſi. hoc tamẽ nõ habet locũ in feudo. Nã licet feudatarius nõ ſoluat annuã preſtationẽ quam ſoluere tenet ꝓ feudo nõ cadit tamen a feudo ſm Specu. ꝛ Jo. an. in ti. de loca. in. §. nunc aliqua. ver. lxxxv. ꝛ voluit Lardi. in. d. c. potuit. vbi refert ſe ita cõſuluiſſe. Et Jo. de imo. in. c. ex parte. de feu. ꝛ Dominicus de ſancto Gemi. in. c. ad apoſtolice. §. ſed licet. de re iud. in. vj. et Alvarotus in. c. j. §. ſed nec alia in tit. que fuit prima cauſa benefi. amit. vbi refert ſe ita conſuluiſſe cum Pau. de caſtro. quos omnes refert et ſequitur. d. Alex. dicens hanc eſſe cõmunem opinionem in cõſi. ccxxxij. incip. Viſo themate ꝛc. in. ij. colũ. vbi ꝓ hoc adducit rationem qõ eſt menti tenendum a feudatarijs hodiernis. ꝛ vide. §. in ſingu. xcv. incip. contractus cenſualis ꝛc.

447 ¶ Faciens cõtractum cũ aliquo intelligit ꝑſtare cõſenſum neceſſariũ ipſi cõtractui. Iz hoc expreſſe nõ exprimat. ꝛ ideo ſtãte ſtatuto qõ fi. fa. nõ poſſit cõtrahere ſine cõſenſu patris ſi fili⁹ cõtrahit cũ patre vz cõtractus. qr intelligitur tũc qõ pater conſentiat illi cõtractui. ita dixit Bart. in. l. cũ pater in. §. libert⁹. ff. de le. ij. quẽ refert ꝛ ſequit Bal. in. l. fi. C. ad maced. ꝛ voluit Ange. in. l. titius. ff. q. mo. pi. vel hy. ſol. ꝛ. d. Frã. de are. in cõſi. ſuo. clx. inci. lõga profecto ꝛc. in. iij. col. ꝛ Bal. in Marga. ſua in verbo ſtatutũ. in pe. ver. de qua materia habet ꝑ. d. Feli. in. c. cũ nũtius. in fi. de teſti. ꝛ in. c. cũ bertoldus. in. iiij. col. de re iu. ꝛ ꝑ Bal. in. l. exceptionez. circa fi. C. de euic. ꝛ per Bar. in. l. j. circa me. C. de decur. lib. x. ꝛ per Bal. et Pau. de caſt. in. l. j. C. qõ cũ eo. ꝛ per. d. Feli. poſt Abb. in. c. nonne in. iij. col. de preſump. ꝛ per Jo. an. in regula qui tacet. de regu. iur. in mercu. ꝛ per Barba. in. c. edoceri. in. v. char. de reſcri. ꝛ in. c. cum dilectus. in. ij. col. de cõſue. ꝛ per Alex. in. l. q̃ q̃. ver. quid ſi fili⁹. ff. de aut. tu. ꝛ in. l. bonorum. la. ij. C. qui admit. ꝛ per Bald. in conſi. ſuo. lxxix. incip. occurrit ꝛc. in. j. volu. ꝛ per Bald. in addi. Spe. in ti. de reo. in vlti. addi. ꝛ ꝑ Abb. in cõſi. ſuo. xj. inci. factũ ſic propo-

nitur.

nitur.in.iij.volu.ꝛ per Soci.in cõsi.suo.lxxxvij.incip. Jn presenti cõsultatione ꝛc in fi.j.col.in.j.volu.ꝛ in cõsi.xxiij.inci.circa predicta.in.ij.col.in.iij.volu.ꝛ in eo.vo.in cõsi.lxxx.inci.presens cõsultatio.in.iij.col.ꝛ p Alex.in cõsi.cclij.inci. preclare.in fi.pe.col.ꝛ in cõsi.cvj.inci.quo ad presens ꝛc.in fi.in.j.vol.ꝛ p Barba.in cõsi.xlj. inci.immortalẽ ꝛc.in.ij.col.in.iij.volu.ꝛ p Soci.in cõsi.cxxv.inci. qñ.in.iij.col.in.iiij.volu. Et ideo teneas menti no.verbũ in materia ista vez qõ si ex forma statuti mulier nõ põt cõtrahere sine consensu duorũ propinquorũ ꝛ cõtingat qõ mulier vẽdat aliqua bona vni ex propinquis cũ cõsensu alterius propinqui valebit contractus ꝛ dicẽ satisfactũ statuto.qz propinquis emẽdo a muliere videt cõsentire illi cõtractui.ita dixit.d.Abb.in.c.cũ inveteri.sup gl.j.de elec.qõ dictũ pro no.refert ꝛ sequit Alex.in cõsi.cclij.incip. preclare ꝛc.in pe.colũ.vbi ad corroborationem huius dicti plura adducit de quib⁹ ibi p eũ. Sz tu vltra eũ dicas qõ idẽ dixit Ang. in.l.j.in.§.fuit quesitũ.ff.ad treb. Et idem dixit Soci.in consi.suo lxxx.incip.presens cõsultatio in.iij.col.vbi refert ꝛ sequitur Abb. in.d.c.cum in veteri.

448 ¶ Habẽs potestatẽ a lege vel a statuto le vindicandi in aliquo casu nõ põt talem vindictã alteri mãdare ſm Bal.in.l.accusationis.C.qõ me.cã.ꝛ in.l.vt vim.in.iij.col.ff.de iusti.ꝛ iu.ꝛ in.c.j.in.§. fi vero de pace iur.firm.ꝛ in.l.ad officiũ.in fi.C.cõi di.ꝛ in repe.l.j.C. vnde vi.de quo etiã per Pau.de cast.in.l.si cũ dotẽ.in.§.trãsgrediamur.ff.solu.matri.ꝛ per Ludo.ro.in.l.iij.in.§.si maritus.ff.ad fille.ꝛ latius per Alex.in.l.nõ solũ.in.§.si mãdato meo.ff.de iniu. Sed hoc tñ credo posse restringi ꝛ limitari in extraneis: quia talis vindicta nõ poterit mandari extraneis.sed secus credo esse in filijs:quia talis vindicta poterit mandari filijs:ꝛ hoc ex duobus. Et primo propter dictũ Bart.in.d.l.nõ solũ.in.d.§.si mãdato.in ij.col.vbi dicit qõ licet licitũ sit patri occidere filiã cõprehẽsam in adulterio.vt in.l.nec in ea.ꝛ in.l.qõ ait lex.ff.de adul.ꝛ licet hoc nõ possit alteri demãdare, poterit tñ hoc mãdare filijs suis.qõ dictũ approbat Sali.in.l.gracchus.C.de adul.ꝛ.d. Feli.in.c.si vero.el.j. in.j.col.de sen.excõ. Scõo hoc credo esse verum ꝛ procedere ꝓpter illã regulã vez qõ pater ꝛ filius censent vna ꝛ eadẽ persona.l.cũ scimus.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj.ꝛ in.§.autoritate.xxv.q.iij.ꝛ habet in l.isti quidem.ff.qõ met.cã.de qua regula plura dixi.ſ.in singu.clx. incip.pater ꝛ filius.vbi videas.

449 ¶ Testamẽta debẽt esse libera ꝛ spõtanea:vt habet in.l.j.C.de sacrosan.eccle.ꝛ in.§.disponat in aut.de nup.cum si. Et ideo videmusqõ testamentũ metu factũ nõ vz ſm gl.ꝛ doc.in.l.ũ.C.si quis ali.test.prohi.ꝛ volũt scribẽ.in.§.j.ff.si qs ali.testa.prohi. Et adeo est verũ hoc qõ testamẽta debẽt esse libera ꝛ non dependere a voluntate alicuius nisi solius testatoris, ꝙ si affines ꝛ intimi testatoris informati forte de ipsius volũtate vel forsan iudicantes quid prudenter illi ageñ.fit fecerũt scribi testamẽtum quo scripto notarius legit institutionẽ heredis ꝛ petit si fic instituere volebat,et testator respõdit qõ fic ꝛ idẽ fecit de legatis,tale testamentum nõ vz: eo qz facile dare materia fabricãdi falsum:qz infirmi quasi ad oia respõdẽt qõ fic.ita dixit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de test.in.§. in primis.in addi.inci.pileus ꝛc. Et idẽ dixit.d. Ant.in.c.cũ tibi. de testa.quos refert ꝛ sequit Alex.in cõsi.cclvj.incip. ponderatis verbis ꝛc.in.j.col. Ex quo instruant notarij vt permittãt testatorẽ noĩare heredẽ ꝛ legatarios ore suo ꝓpio,alʒ testamentũ esset inualidũ.de qbus latius p.d.Alex.in.d.cõsi.suo prealleg.ꝛc.ꝛ per Soci.in cõsi.suo.xcij.inci.in cã.in.ix.col.in.iij.vo.ꝛ ibi in consi.xx. incip.in facto presupponitur in.ij.col.ꝛ per Cor.in cõsi.ciij.incip. circa primum.in vlti.col.in.j.volu.

450 ¶ Simplicitati semper succurrendũ est nec simplices sunt decipiẽdi ſm Car.in cle.ij.in.ij.no.de pe.ꝛ re.ꝛ dixit Bal.in l.i.in prin. C.ne fi.pro pa.qõ simplices homines circũuẽti repetuntur tanq̃ errantes. Et propter simplicitatẽ sepe recedimus a regulis iuris cõis:vt ostẽdidi.ſ.in sing.meo.cclxxxvij.tetigi tibi alʒ.ꝛ in singu. xvij.inci.quotidie fiunt. Et ideo tene mẽti no.verbũ.vez qõ licet principalis ꝛ nõ eius ꝓcurator vel aduocatus debeat respondere positionibus.vt habet in.c.pastoralis.de iudi.ꝛ in.c.j.de iudi.in vj.tñ hoc fallit nisi ille principalisq̃ deberet respõdere esset homo simplex ꝛ grossus in quo esset presumptio qõ de leui caperet in respõdendo:qz tũc admittit ad respondenduz dictis positionibus eius procurator vel aduocatus. Jta no.dixit Abb.in.d.c.pastoralis.ante fi.de iudi.ꝛ in.c.dilecti.in.vj.colũ.eo.ti.ꝛ hoc fuit dictum Host.ibi vt refert Abb.in.d.c.pastoralis.ꝛ idẽ dixit Spe.in ti.de positio.in.§.septimo.ver.xvij.ꝛ ibi Bal.in addi.in.iij.col.ver.qñ cliẽtulus. Et istud est no. pro mulieribus minoribus ꝛ rusticis in quibus presumit simplicitas ſm Bal.in rub.C.de re.permu.ante fi.vbi fortius dicit qõ etiã si tales in cõtractu iurent nõ obligant: qz cũ iuramentũ sit captiosum ꝛ iniustũ debet per eꝯ relaxari:et dicit qõ licet iuramentũ representet quẽ maiorẽ, non tñ fingit eũ prudẽtẽ ꝛ sagacẽ sicut nec mulierẽ fingit sagacẽ:qz vt dicit Aristo. mulier hz cõsiliũ inualidũ ꝛ minor habet iudiciũ seu cõsilium imperfectũ.ꝛ ista sunt naturalia ꝛ immutabilia:ita formaliter dicit Bal.in.d.rub.C. de re.permu. Tene mẽti ꝓdicta:qz nedum semel in anno veniunt facto:sed immo quotidiẽ accidunt ꝛc.

451 ¶ Decreui oĩno aliqua tibi tradere in materia presumptionis vltra ea q̃ dixi.ſ.in singu.cxvj.inci.presumptio ꝛc.ꝛ in sing.clxvij. incip.violẽtus ꝛc.ꝛ in sing.ccclxxj.inci.testis ꝛc. Jdeo scias qõ vbi est presumptio cõtra probantẽ nunq̃ ex vno teste defert iuramẽtũ in supplementũ probationis:qz presumptio ✠ probationem vnius testis. Jta singulariter dixit Bal.in.l.nõ est.la.j.circa prin. ff.qõ me.cã. Jtez scias etiã qõ stat presumptioni qñ veritas aliter haberi nõ põt ſm dñm Lau calca.in cõsi.viij.inci. Jn cã pẽdẽte in vj.col. Jtẽ testis nõ idoneus si habet presumptionẽ ꝓ se efficitur idoneus.ita dixit.d.Alex.in.l.si duo patroni.in prin.in.ij.colũ.ff. de iureiu.deduxi.ſ.in sing.cccxliij.inci.verisimilitudo ꝛc. Jtez qñ iuris presumptio est ꝓ allegãte aliqd ipse illud allegãs releuatur ab onere probãdi. Jta dixit Bar.in.l.in illa stipulatione si calendis.ante fi.ff.de verb.ob.ꝛ Soci.in cõsi.suo.lxvj.inci. frustra. in.v. col.post prin.ꝛ in eo.cõsi.vij.col.in fi.vbi plura ad hoc allegat. Jtẽ tractat de probãdo cõtra illud qõ habet presumptionẽ ꝓ se probationesdebẽt esse efficaciores ſm Abb.vbi illũ tex.in.c.qrverisimile.de presump.ꝛ Spec.in ti.de pba.in.§.fi.ver.quintũ ꝛc.ꝛ Alex. post Bal.in.l.trãsactionẽ.C.de trãsa.ꝛ Alex.in cõsi.cccxxiij.inci. in casu ꝓdicto ꝛc.in fi.verbis.ꝛ.d. Phili.decius in cõsi.suo.clxxv. inci. Jn cã falsitatis.in.vj.col.in prin.ꝛ in cõsi.clxxvij.in prin.ꝛ in cõsi.cxcv.in.iij.col.in ver.ꝛ ista cõclusio.ꝛ in cõsi.cv.in.iij.col.ꝛ voluit Abb.in cõsi suo.xj.inci. Jn cã q̃ vertit in.ij.col in.ij.volu. Jtẽ scias qõ presumptiones possunt esse tales ꝙ faciẽt indiciũ ad torturã,ꝛ ecõtrario possunt esse ita leues ꝙ nihil operant. Jta dixit Bal.in.c.veritatis.in.ij.col.in fi.de dolo ꝛ cõtu. Tene mẽti predicta qz in materia presumptionis sunt no.ꝛ quotidiana.

452 ¶ Jnstrumentũ guarẽtigiatum hz executionẽ paratã:qz nihil aliud est guarẽtigia nisi preceptũ factũ in cõfessum ꝓ notariuz de instrumẽto rogatũ effectũ iudicẽ ordinariũ de obseruãdo ꝓmissa. ita dixit Cy.in.l.j.C.de cõfes.ꝛ Bar.in.l.nõ fatet.ff. eo.ti.ꝛ Ang. ꝛ Jmo in.l.pretor.§.j.ff.de re iud.ꝓ quo faciũt dicta p Bald in.c. j.§.j.in.j.col.in ti.de lege corra.ꝛ p Jas.in.l.legitima in.ij.ꝛ.iij.col. ff.de pac. Scias tñ qõ post factũ preceptum guarentigie cõfessio tanq̃ erronea põt reuocari ſm Bart.in.d.l.nõ fatet.quẽ refert ꝛ sequit Bal.in.l.error in.iij.col.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ Soci in cõsi. suo.lxxix.incip.si essemus ꝛc.in.vij.col.in.iij.vo.de quo etiaz per Raph.cu in cõsi.clx.incip. Joãnes.vide tñ oĩno Jas.in.d.l error in.j.col.vbi dicit qõ cõfessio põt reuocari pretextu erroris dũmodo expense litis actualiter prius reficiantur parti aduerse,allegat Bar.in.l.rura.ad fi.C.de omni ag.deser.lib.xj.quẽ ſm eũ sequitur Are.in.§.si minus.in.xx.col.insti.de act.ad qõ etiã dicit facere qõ voluit Bar.in.l.edicta.in vlti.col.C.de eden. Limitat etiam Jas. vbi.ſ.ꝛ dicit qõ confessio põt pretextu erroris reuocari nisi fuerit primo acceptata ꝓ partẽ aduersam.nã tũc nõ poterit reuocari qñ ex tali acceptatione esset acquisituz ius parti.ad qõ alle.plura de qbus ibi p eũ sed vltra eũ vide circa hoc que ego dixi in repe.mea l.de vnoquoq̃.ff.de re iu.in.xxx.char.vbi plura not.adduxi circa hanc materiam acceptationis. Tene mẽti predicta:quia videtur aliquibus notarijsidiotis qõ quãdo aliquis se ponit in cõstituto cum precepto de soluendo nullum sit remedium pro ipso debitore.ꝛ vide omnino que dixi.j.in singu.ccccl xvij.incip. Viget ꝛc. in verbo.videas tamen omnino Soci.ꝛc.

453 ¶ Odia restringi ꝛ fauores cõuenit ampliari.c. odia de reg.iur. in.vj.cum cõcor.ibi in glo.allegatis.ꝛ dixi.ſ.in sing.ccxciij.incip. odia. Et ideo scias qõ licet statuta laicorũ nõ ligẽt clericos:vt habet per oẽsin.c.cũ oẽs.extra de cõsti.ꝛ habet p Bar.ꝛ Pau.de ca. in.l.oẽs ppli.in.xv.col.in.iij.q.ff.de iusti.ꝛ iu.ꝛ per Bald.in.l.iij. C.ad.l.fal.ꝛ p Bald.in.l.oĩ.C.de sa.san.ec.ꝛ in.l.j.in fi.C.de cõtrahen.emp.ꝛ in.l.cũctos populos.in.vij.col.C.de sum.tri.ꝛ p Bal. in.c.j.§.si quis per triginta.si de feudo fue.cõtro.ꝛ per Bar.in.l.j. §.que onerande.ff.qua.re.act.nõ da.ꝛ per Joan.cal.in dispu.sua inci.statuto ciuitatis cauetur.ꝛ per Paul.de cast.in consi.ccxcix. incip.ad primum.ꝛ habetur etiam in alijs locis que referũt doct. in dictis iuribus. hoc tamen intellige esse verum in preiudicialibus ipsis clericis.secus autem est in fauorabilibus ipsis clericis quia tunc statutum laicorum comprehendit clericos.ita dicit Abba.in.c.ecclesia.de constitu.ꝛ voluit Lapus allega.cj. incip.in ciuitate Florentie in.v.colum.ꝛ voluit domi. Rochus curci.in.c. fi.in.cxvj.colum.de consuetu.vbi ad hoc allegat text.in.c.dilecti. de fo.compe.ꝛ alia plura de quibus ibi per euz. Dicit etiam qõ si consuetudo non esset simpliciter fauorabilis clericis sed indifferens posset clericus ea vti in suum fauorem.c.si in adiutorium.x. dist.ꝛ tradit Bal.ſm eum in.l.de quibus.in.xvj. colum.ff. de legi. Adducit etiã Abb.in.c.fi.in.j.no.per illũ tex.de vita ꝛ ho.cle.vbi dicit qõ clerici possunt vti statuto cõtra laicos:qõ instrumẽta habeant executionem paratam,qõ etiã voluit Bemi.in.c.fi.in prin. in.ij.col.de offi.deleg.lib.vj.ꝛ Pau.de cast.in consi.suo.ccc.incip. ad primum diceñ.vbi dicit qõ nõ est absurdum ꝙ clerici gaudeãt

beneficijs statutorũ populi licet nõ supportent onera:qz sufficit qõ subeant onera spiritualia:z sic non sunt similes cum forẽsibus a quibus populus nullum habet subsidiũ:de quo etiã latius per ipsum do.Rochum in.d.c.fi.in.cxvj.col.de consue.

454 ¶ Cursus temporis est magni effectus:vt dixi z ostendidi.s.in ꝓpluribus singularibus in quibus locutus sum,de diuturnitate tẽporis.Sed vltra omnia q̃ dixi accipe alium no.effectum quem producit cursus tẽporis.Nam tu scis qõ pena homicidij est pena mortis.l.iij.C.de epali audi.z dixi late in.l.j.in prin.in.j.not.ff.de sica.Attamẽ si quis olim commisisset homicidium de quo nunq̃ fuit cognitũ,licet nũc detegaꝛ tale crimen z cognoscaꝛ de eo pena debet aliquantulũ alleuiari.Ita dixit gl.z Bar.in.l.si diuti⁹.ff.de penis.z Pet.de ancha.z Barba.in.iij.colũ.in.c.fi.de cõsue.quos refert z sequit Rochus de curte in.d.c.fi.in.ij.col.ad fi.vbi ex his infert qõ talis homicida decapitari nõ debet sed alia leuiori pena puniri.qz si pena debet esse leuior qñ delictum fuit iãdiu perpetratum ergo erit minor morte:vt ad sensum patet qõ dicit ibi.d. Rochus ligandum esse digito.qz ꝑm eum est decisio pro liberãdo amico a pena mortis.pro quo ꝑm eum benefacit tex.in.l.querelã. C.de fal.z in.l.adultus.C.de adulte.vbi tpis cursu crimen abolet. Sed tu vltra.d.Rochum vide Sali.hoc expresse dicentem in.l. seruos.in.ij.col.C.ad.l.iul.de vi.Et pro hoc dicto optime faciunt que ego dixi in.l.j.in.§.diuus adrianus.in penul.col.in prin.ff.de sica.Tene menti:quia sepe cõtingit qõ homines pro aliquo anti quo homicidio capiuntur z inquiruntur de eo zc.

455 ¶ Difficillimum est iustũ dolorem tẽperare.ita dixit tex.no.in l.si adulterium cum incestu.§.imperatores.ff.de adul.l.gracchus. circa fi.C.eo.tit.que iura alle.Pau.de cast.ad no.decisionẽ in cõsi. suo.cxcij.inci.in causa incarceratorũ in vlti.col.z Ange.de aret.in trac.maleficiorum.in verbo,z dictus Titius se defendẽdo.in.iij. char.in ver.aduertas.z.d.Frã.de aret.in cõsi.suo.cxvj.incip.sicut Joãnes.in vlti.col.Et idẽ probat tex.in.l.j.in.§.fi.ff.de sica.z in.l. si qs in graui.in.§.si tñ maritus.ff.ad sille.Et voluit glos.in.l.nec in ea.in.§.fi.ff.de adul.z voluit Abba.in.c.dilecti filij.de excep.et in.c.j.de iniur.z in.c.cum te.in.xj.col.de re iu.de quo latius locutus sum in.l.j.in prin.in.ix.col.ver.xiij.limita zc.ff.de sica.Et per predicta iura.l.d.§.imperatores.z.d.l.gracchus.teneasperpetuo menti singu.verbũ qõ dixit.d.Pa.de puteovcz qõ si iudex nõ precedentibus indicijs posuit aliquem ad torturam qõ si ille fit indebite tortus occidat talem iudicem non debet puniri pena mortis sed alia minori pena citra mortẽ licet pro homicidio imponatur pena mortis.vt dixi in superiori proxi.not.Ita singulariter dixit d.Pa.de puteo in trac.sindi.in.xxxj.charta.in.ij.col.in fi.sub ver. quidã index.vbi refert quãdam facti cõtingentiaz.pro quo dicto faciũt optime que dicunt de prouocato delinquẽte qui excusatur delicto.de quo late dixi in.d.l.j.in prin.in.ix.col.ff.de sica.et dixit etiam Alex.in cõsi.suo.cxliij.incip.post reditũ.in.ij. col.in.ij.vol. Tene mẽti rogo predictã doctrinã.qz modernis tẽporibus vt plurimũ iudices velo leuato torquẽt hoies sine indicijs:z velle suum subrogãt loco indiciorũ qõ est durũ z iniquissimum,tñ tolerat a superioribus immemores qõ lẽto gradu diuina procedit ira,non tñ ipse deus obliuiscitur iniquitatũ iniquorũ iudicũ zc.

456 ¶ Habuisti.s.satis late in sing.cxcv.incip.nemo priuandus est possessione sua.qõ quis non debet ex abrupto non seruato iuris ordine priuari pos.sua.de quo me remitto ad ea que ibi dixi.Sed circa ipsam materiam possessionis dico vnum aliud not.verbum vcz qõ adeo iura abozrẽt spoliationem possessionis alicuius q̃ si quis vellet me expellere de possessione mea qõ amici z vicini mei possunt illum impune percutere ne me expellat etiam si per magistratũ fuerit missus talis executor.qz populus z quilibet de populo poterit illi resistere impune illum arcẽdo a tali nequitia quã committit.Ita dixit Bar.in.l.deuotum.C.de metallis.quem refert z sequitur.d.Pa.de puteo in suo trac.fin.in.ij.char.in.j.colũ. in ver.excedant plericq̃ zc.qõ profecto est multũ no.propter istos barataꝛios z modernos barisellos qui de facto homines bonis z rebus suis indebite spoliãt vt tota die occurrit z eis videnꝫ omia licere zc.Et idem voluit Coze.in no.suis in ver.defensio in.ij.no. pro quibus faciunt dicta per.d.Alexan.in consil.suo.cxix.incip. Viso processu zc.in.iij.col.in.vij.volu.

457 ¶ Testimonium infamis infamia iuris vel facti licet non sit habile quo ad condemnandum:vt habetur in.l.j.C.de sum.tri.et in c.testimonium.extra de testi.de quo late dixi in repe.mea.l.fin.in vj.charta.de proba.z in singu.meo.cix.incip.infans zc.Tamen scias qõ tale testimonium est sufficiens ad inquisitionem z ad torturam.Ita singu.dixit Bald.in.l.j.in.vj.colũ.C.de sum.tri.quem refert z sequitur do.Pa.de puteo.in tracta.sindi.in.xciij.charta. in.iij.colum.circa me.qõ est singulariter no.Sed hoc tamen indistincte nõ audeo affirmare per ea que dixi.j.in sing.cccclxxvj.inci. Audiisti zc.vbi videas.

458 ¶ Liber mercatoris anꝛ qñ faciat fidẽ pro eo vel cõtra eũ habeꝛ late perscribẽtes.in.l.quedam.in.§.nũmularios.ff.de edẽ.z in.l. admonendi.ff.de iureiu.z in.l.rationes.C.de proba.z in.l.lucius in.§.tutele.ff.de admi.tu.z in.l.argẽtarius.ff.de edẽ.z habeꝛ per Bal.in.l.j.in.ij.col.C.de cõfes.z per Pan.de ca.in.l.tale pactũ.in prin.ff.de pac.z per Bal.in rub.C.de cõsti.pe.in vlti.col.z in.l.in bonefidei.in.iij.colum.C. de re.cre.z in rubr.C.de fi.instru.in pe. char.Sed in hac materia teneasmẽti duo.primũ q̃ si ex forma statuti vel cõsuetudinis standũ est libro mercatoris etiaz in magnis ꝗtitatibus q̃ tale statutũ vel talis cõsuetudo debet intelligi accedẽte tũ cõsensu iudicis z si iudici videbitur considerata qualitate mercatoris z ꝗtitate ac cõditione cause.Ita dixit Bal.in.l.vnica in.iij.col.C.de cõfes.quẽ refert z sequit Abb.in.c.bone.el.ij.i vlti. col.de postu.prela.quos refert z sequit Jas.in repe.l. admonẽdi. in.l.col.de ireiurã.Et subdũt predicti in locis superius alle.qõ si taliscõsuetudo indiscreta esseꝛ indifferẽs.puta qz disponent qõ causa scripture mercatoris credendũ esset ꝓ se q̃ nõ valeret quia esset sine ratione z esset prona ad falsum cõmittendũ cõtra.l.conuenire.ff.de pac.do.z ꝯtra.c.erit aũt lex.x.dist.qõ etiã voluit Jas. in.l.quedã.in.§.nũmularios.ff.de eden.Sc̃o teneas mẽti qõ stãte dicto statuto vel cõsuetudine q̃ libris mercatorum plena fides adhibeat pro scribẽte debet hoc intelligi z limitari nisi mercatoꝛ esset alꝫ infamis vel suspecte vite.Ita dixit Bal.in.d.l.cũctos populos.in repe.in.xv.col.in ver.ꝗtũ exẽplum statutũ pmittit zc.z Bald.in.l.cassius.in vlti.col.ff.de senato.qõ ibi intelligit si talis infamia sit publica alꝫ secus.q̃ dicta refert z sequit Jas.in repe.l. admonẽdi.in.l.col.ff.de iureiu.vbi ꝓ hoc adducit etiã Bar.in simili in.l.quedã.§.nũmularios.ff.de edẽ.vbi dicit q̃ hodie libris mercatorum vel campsorũ plena fides daꝛ pro alio cõtra tertiuz. qõ intelligit Bart.esse verũ nisi talis mercatoꝛ sit persona suspecta.arg.l.si quis ex argentarijs.§.j.ff.de eden.Que oĩa tene menti quia multum seruiunt in curia mercatorum zc.

459 ¶ Vox viua dignioꝛ est voci mortue z ei merito preferꝛ.tex.est in auꝛ.de instru.cau.z fide.in.§.si vero tale.z voluit Spec.in titu. de proba.in.§.videndũ restat.in ver.Sed pone q̃ in instrumẽto. z glo.in.c.iij.loco.de proba.z ibi Barba.in.xxvij.col.z Pe.de an. in repe.c.canonũ statuta.de consti.in.vij.col.z Barba.in.c.ij.in.x. colũ.extra de proba.z voluit glo.in.c.post cessionẽ.z ibi Bart.in xxiij.col.extra de proba.Attamen teneas mẽti vnum casum no. in quo vox mortua prefertur viue voci.Nam tu scis qõ cõfessio facta absente parte nõ plene probat:vt habetur in.l.certũ.§.si quis absente.ff.de cõfes.z in.l.fi.ff.de interro.act.per cano.maxime per d.Feli.in.c.olim.de rescri.z dixi.ij.in singu.ccij.incip. tu scis regulam.hoc tñ fallit in cõfessione quam facit mercatoꝛ in libris suis absente parte.nã talis cõfessio plene probat licet sit vox mortua. Ita no.dixit Bar.in.l.inter chartulas.C.de cõueniẽ.fis.debi.li.x. quem refert z sequitur Bal.in.l.vnica in.iij.colũ.ver.primo casu statur zc.C.de cõfess.vbi dicit qõ hoc euenit:quia scriptura habet actum permanentem qõ non cõtingit in cõfessione viue vocis vt de se patet.ad qõ etiam ipse Bald.adducit dicta per Innocen.in c.cum contingat.de offi.delega.z in.c.si cautio.de fide instru.z idẽ tenet.d.Alex.plura allegãs in cõsi.suo.ccxlv.inci.ponderatis. in vj.volu.z in hac materia cõfessionis facte absente parte.vide que dixi.s.in.d.singu.ccij.inci.tu scis regulam illam zc.

460 ¶ Notissimũ foze opinoꝛ in iure q̃ dictũ testis sine iuramento est inualidũ.vt habetur per oẽs in.l.iurisiurandi.C.de testi.z in.c. tuis questionibus.eo.ti.z in.c.item iurisiurãdi.iij.q.iij.z in.c.hoꝛtamur.iij.q.ix.cuz si.z hoc nedum procedit in teste:sed etiã habet locũ in alia quacũq̃ persona cuius dicto standũ est ex dispositione statuti vel alterius dispositionis ꝑm Ang.in repe.l.si vacãtia. in.ij.colũ.C.de bo.vac.lib.x.de quo latissime dixi in repe.mea.l.fi. in.xxvij.char.C.de proba.z.s.in singu.cxiij.incip.ad validitatẽ. Attamen teneas menti perpetuo q̃ qñ fides testis est ab vtraq̃ parte approbata in tali teste non requiritur iuramentum z valet eius dictum sine iuramẽto.Ita singu.dixit Bar.in.l. lucius.in fi. ver bis.ff.de fideiuss.alleg.no.in.l.j.§.j.ff.de fer.Quod dictum pro valde no.refert z sequit dicẽs illud nõ legisse alibi Jaso.in repe.l. admonẽdi.in.xlvj.col ff.de iureiu.qõ dicit no.esse ad limitationẽ d.l.iurisiurãdi.cũ si.z illud dictũ Bar.etiã pro no.refert z sequitur idẽ Jas.in.§.itẽ si quis.in.xij.col.insti.de act.z vide que dixi.s.in singu.ccccxxxiij.incip.alꝫ tibi dixi zc.

461 ¶ Regulariter stante semiplena probatione in causis non magnis nec arduis deferꝛ iuramẽtum in supplementũ probationis: vt late habetur per omnes in.l.admonẽdi.ff.de iureiu.z in.l.in bonefidei.C.de rebus cre.Sed scias tu qõ tale iuramẽtum in supplemẽtum probationis non differtur etiaz stante semiplena probatione q̃ verisimiliter debẽt posse inueniri plures testes illius rei. Ita no.dixit Bar.in.d.l.admonẽdi.in.xij.colũ.in ver.Item hoc intelligo verum.z idem voluit Bald.in.d.l.in bonefidei.z in repe.l.de quibus.in.xxij.col.ff.de legi.quos refert z sequitur Alexã. in consi.suo.cccclvj.incip.viso processu cause.in vlti. col. pro quibus facit glo.no.in.c.statutum.in.§.cum vero.in verbo saltez.de rescrip.in.vj.q̃ dixit qõ iuramẽto nõ credit nisi in defectũ aliarum probationum.

probationum.quam glos.refert ꝛ approbat Bal.in.l.j.in.j.col.C. de rebus cre.Tene menti:quia vidi hoc in facto in palatio potestatis non sunt adhuc tres dies ꝛc.

462 ¶ Notario non creditur nisi de his que coram eo fiunt qñ celebratur actus vel cõtractus:vt late tradũt scribentes in.c.qm̃ contra.extra de proba.Et ideo teneas mẽti vnum perpetuo qõ si notarius hodie cõficit instrumẽtum mutuꝛ asserit ꝙ heri in sua presentia fuit numerata pecunia nihil ꝓbat de numeratione:qꝛ tpe numerationis nõ fuit rogatus de ipsa numeratione:sed hodie,ꝛ nõ põt attestari in instrumẽto nisi de visis tpe rogatiõis. Et ideo licet falsum dicat non punit de falso.qꝛ loquit vt priuata psona. Jta no.dixit Bal.in.l.ex his.in.ĩ.col.C.de testa.mili.qõ dictum provalde no.refert ꝛ sequit.d.Feli.in.c.si cautio.in.xxiĩ.col.ver.ꝛ vnũ perpetuo nota.de fide instru.vbi dicit qõ istud dictuꝫ nunq̃ exeat mentem tuam.ꝛ vide que dixi.s.in singu.ccccxv.incip.iurameñtũ ꝛc.ꝛ Soci.in cõsi.xcv.incip.in causa.in.j.col.in.iĩ.vo.Alex. consi.xx.incip.viso.in.iĩ.col.in.vj.volu.ꝛc.

463 ¶ Rigoꝛ iuris ciuilis in pluribus moderat ab eqtate iuris canonici.ꝛ hoc patet.nã de iure ciuili ille q nõ opponit exceptionẽ nõ nu.pecu.j.bienniũ,vlterius nõ audit illã opponẽdo. text. est vulgatus in.l.in cõtractibus.C.de nõ nu.pe.ꝛ ibi habetur p oẽs. attamẽ de eqtate iuris canonici audit etiã post biẽniũ volẽs probare pecuniã nõ fuisse numeratã. Jta dixit Dy.in regula locupletari.de reg.iur.in.vj.quẽ refert ꝛ sequit Lu.ro.in.l.diuortio.ff. de verb.obli.ꝛ in cõsi.suo.xliĩ.inci.ex.s.narrato.in.j.col.ꝛ Ange.in cõsi.cliĩ.inci.videt prima frõte.ꝛ voluit.d.An.ꝛ Jo.de imo.in.c. ſ.in pe.charta.extra de sol.ꝛ volunt alĩ plures doc. in alĩs locis quos accurate refertꝛ sequit.d.Feli.in.c.si cautio.in.xix.col.versi. modo fallit primo.de fi.instru. ꝛ Moderat etiaꝫ in alio.Nã tu scis qõ vbi est dies ꝛ pena nõ admittitur moze purgatio:vt late habet in.l.magnã.C.de cõtrahẽ.ꝛ cõ.stipu.ꝛ in.l.traiectitie.in.ſ.de illo. ff.de act.ꝛ obl.ꝛ habet latissime in.l.si insulã.ff.dever.obli.ꝛ ibi dicit Ang.ꝙ debitoꝛ obligatus ex instrumẽto publico si cõuenitur nõ põt morã purgare si extat statutum quẽ debere cogi ad obseruãtiã promissoꝛũ p instrumẽtũ guarẽtigiatũ. qõ dictũ ibi refert ꝛ sequit Alex.in.j.col.Attamẽ de eqtate canonica est ꝙ morã põt purgari etiã vbi interuenit iuramentũ. Jta dixit Bal.in.l.q crimen.in.xj.q.C.qui accu.non pos.qõ dictũ approbat Alexã.in.l.si qs maioꝛ.C.de trãsac.vbi ad hoc etiã alleg.d.Ant.ꝛ Joã.de imo. in.c.dilecti.de arbi.volẽtesqõ de iure canonico seu de equitate iuris canonici mora semp possit purgari si aduersari⁹ nõ fit passus damnũ propter morã.ꝛ idem videtur velle Bal.in.l.si pacto quo penã.in pe.col.C.de pac.Et ita tenuit auũculus meus.d. Hiero. de zanetinis in repe.c.j.de accu.in.lv.differentia inter ius canonicum ꝛ ius ciuile.ꝛ ibi ipse allegat.d.Alex.pro hac parte cõsuluisse in cõsi.suo.cclxvj.incip.Videndum est igitur ꝛc.in secunda char. de quo latius per.d.Philip.decium qui predicta refert in consi. suo.cxxxviĩ.in.iĩ.colũ.ꝛ faciunt optime dicta per eũ in cõsi.cxlvj. in fi.j.colũ.vbi ponit an emphiteota qñ soluit canonem debito tempoze possit purgare morã. Jtem etiã in alio equitas iuris canonici moderatur rigoꝛem iurisciuilis. Nam tu scis qõ de iure ciuili incertitudo vitiat omnem obligationem ꝛ omnẽ dispositionẽ vt latissime dixi in repe.mea rub.C.de proba.in fi.tĩ de equitate canonica potest compelli promissoꝛ vt arbitrio boni viri adimpleat ꝓmissa incerta. Jta fin.dixit Archi.in.c.nõnulli.j.q.j.quez refert ꝛ sequitur domi.An.in.c.ex parte extrã de censib. quos refert ꝛ sequitur.d.Alexã.in.l.j.in.vj.col.ff.so.ma.vbi dicit ꝙ nõ recordat hoc dictũ vidisse apud legistas relatũ preterq̃ a Bal.in.l. salariũ.ff.mã.de quo latiꝰ satis dixi in fin.meo.ccxxiĩ.inci.nõnulla dedi tibi singularia vbi videas.Et in materia equitatis.vide que dixi in.l.j.ſ.fi.in.xiĩ.col.ver.ꝛ ad hoc diceñ.ff.de qõ.Et scias etiã ꝙ equitas nõ conuenit iudeis.ꝛ ideo illis nõ est seruanda fm gl. in.c.ĩ.extra de iudeis.de quo latius per Jas.in repeti.l.admonẽdi.in.cviĩ.col.de iureiuran.

464 ¶ Ex pacto nudo nõ oritꝛ actio.l.iurisgentiũ.in.ſ.sed cũ nulla.ff.de pac.Et idẽ dicas esse in promissione nuda.ar.d.ſ.Et ideo scias ꝛ mẽti teneas vnũvcz ꝙ si aliquis peteret a me ꝙ donarẽ sibi vestẽ ꝛ ego rñdidi nõ tm̃ vestẽ sed oĩa q̃ habeo ꝙ talis rñsio seu pmissio me non obligat in aliquo. Jta probat tex.ꝛ hoc ibi voluit Joã.and.Bald.et alĩ in.c.cũ venissent.circa me.extra de insti.et hoc etiã expresse voluit Lud.ro.in repe.rub.ff.de arbi.in.iĩ.colũ. vbi allegat Bal.in.d.c.cũ venissent.quẽ refert Jas.in.l.ex his verbis ante fi.C.de testa.mili.Et pro istis facit nã licet cõfessio sit magni effectus ꝛ importãtie,tñ quilibet cõfessus nõ põt ex sua cõfessione cõdẽnari qõ patet ex his q̃ dixit Alb.de rosa.in.ĩ.parte statu.in.q.clxviĩ.incip.Jtẽ quero de eo ꝛc.vbi dixit ꝙ sepe in castris seu villis sunt statuta ꝙ qñ fit estimũ quilibet debeat iurare ꝛ dicere oĩa bona sua ꝛ et debita si habet:mõ aliqs iurauit se debere Titio.ꝛ.que vere sibi nõ debebat,modo ille Titius virtute illi⁹ cõfessionis ꝛ iuramenti vult petere dicta.ꝛ.queritur an possit,arguit ad partes sed finaliter dicit ꝙ nõ poterit petere dicta.ꝛ.nazꝫ dicit ꝙ nõ est reperire ꝙ ex tali iuramẽto oriaꝫ alteri actio cũ nõ fit delatũ a iudice nec a parte parti vt requirit ad hoc vt ex iuramẽto oriaꝫ actio.de quo ibi latius per eũ.facit etiã optime dictuꝫ Saly.in.l.vnica.in.viĩ.col.C.de cõfes.vbi dicit,aliquis petebat a me mutuo.ꝛ.ego volens me excusare a tali mutuo dico nõ habeo immo si haberẽ pecunias restituerem.ꝛ.isti Seio presente cuius sum debitoꝛ ex mutuo,certe per hoc nõ potero cõueniri a dicto Seio.ad qõ adducit ibi Saly.plures rõnes ꝛ plura iura de quib⁹ ibi per eũ.vide tñ no.ꝛ sing.tex.in.l.desideriũ.ꝛ que ibi dicit Bal. C.depos.Et licet credã predicta esse vera tñ tales cõfessiones periculose sunt ꝛ possent dare maximũ fastidium confitentis.Et in materia vide Bertha.in repertorio suo in ver.verba contrahentium.in penul.ꝛ vlti.versi.

465 ¶ Aliqua sunt prohibita in vita q̃ tñ cõceduntur in moꝛte.et hoc apparet.nã prohibitus alienare rẽ nõ est prohibitus illã relinquere in testamẽto vel in alia vltima volũtate.ita dixit Ang. in cõsi.suo.lvĩ.inci.dña Andrea suã ꝙdidit testamẽtũ ꝛc. quẽ refert ꝛ approbat.d.Alex.plura addẽdo in cõsi.suo.cliĩ.inci.visis ꝛ accurate ꝛc.in.ĩ.vo.de quo etiã per scrib.post Bar.in.l.pater in ſ.fundũ.ff.de lega.iĩ.ꝛ per Soci.in cõsi.cclj.incip.qm̃ in presenti ꝛc.in.ĩ.iĩ.ꝛ.iiĩ.col.et in cõsi.xix.incip.pro declaratione.ante fi.et per Bal.in consi.suo.cĩ.incip.verba statuti ꝛc.in.j.col.in.j.vol.et per Jas.in.l.nõ dubium.in.j.colum.C.de testa.et per.d.Philip. decium in cõsi.suo.xviĩ.inci.circa primũ.in.vj.col.Jtẽ hoc eiiam apparet.nã licet adultus habens curatoꝛẽ nõ possit in vita alienare res immobiles sine autoꝛitate curatoꝛis ꝛ decreto iudicis: vt in.l.lex que tutoꝛes.C.de admi.tu.et.l.magis puto.ff.de re.eo. tñ adultus in testamẽto põt dare licentiã executoꝛibus suis alienãdi res immobiles sine curatoꝛe ꝛ sine decreto iudicis.ita dixit Bal.in.l.[illegible]ĩ.C.qñ decre.opus nõ est.ꝛ in.l.j.in prin.ff.de reb. eo.qõ dicit Jas.esse mirabile ĩ.l.si frater.in fi.C.qui testa.face.pos. Et idem dixit Alexan.in consi.ccxv.inci.ponderatis ꝛc.in.j.col. in.vj.volumi.

466 ¶ Qm̃ multi sunt notarĩ noĩe/pauci vero re et intelligentia. Jdeo nõ est mirandũ si sepe reperiunt multi errozes in instrumẽtis ipsoꝝ notarioꝝ ex quibus inter ptes oriunt lites ꝛ discordie. Et ideo scias ꝙ si notarius in prothocollo aliquid scripsit ꝛ illud postea cancellauit:ꝛ postea in margine scribit hoc fuit cassuꝫ seu cãcellatũ de volũtate partiũ nec de tali cancellatione ibi apponit testes ꝙ hoc casu nõ credit notario ꝛ talis cancellatio nõ valet et ea nõ obstãte põt inde sumi publicũ instrumẽtũ. Jta multuꝫ no. dixit Jo.an.in addi.Specu.in titu.de instru.edi. in.ſ.ostenso.in viĩ.col.in addi.incip.dixit Rolandinus ꝛc.vbi plura iura ꝛ rationes allegat pro hoc dicto:qõ dictũ refertꝛ sequitur.d.Anto.in.c. cum.Ph.tabellio.in vlti.colum.de fi.instru.ꝛ Abb.in consilio.suo xxxiiĩ.inci.Super qõnis materia.in.ĩ.colũ.in fĩ.volu.ꝛ.d.Alex. in consi.suo.lix.incip.Viso processu.in antepe.colum.in prin.in ĩ.volu.vbi refert alios approbantes hoc dictũ.ꝛ refert etiã Bal. tenere cõtrartũ.sed respõdit ꝛ finaliter tenet cũ Joan.an.in loco prealleg.ꝛ idem tenet Jas.in.l.si vnus.in fi.C.de testa.ꝛ ibi refert Pau.de cast.dicentem ita obtentum esse in facto in hac ciuitate Bononie.Tene menti:quia prima fronte videretur ex pluribus diceñ.contrarium.ꝛ vide Bal.in rub.C.de fide instrumen.in.viĩ. colum.ver.modo incidit ꝛc.

467 ¶ Viget statutũ fere per oẽs ciuitates Jtalie ꝙ inter affines de litibus,qõnibus seu differentijs fiat cõpromissum,qõ etiam est cautum de iure cõmuni:vt habet in.l.congruentius.C.de pa.po. Sed scias ꝙ tale statutũ nõ semper habet locũ:nã qñ agit coram iudice ordinario extra cõtractũ vel ex instrumẽto iurato ꝛ re⁹ cõuentus post oppositiões p eũ factas petit cõpromissuꝫ fieri virtute dicti statuti tũc nõ habebit locũ dictũ statutũ.qꝛ petẽdo cõpromissum reus incideret in periurium ꝛ nõ est verisimile ꝙ de tali casu statuẽtes cogitauerint. Jta no.dixit Pau.de ca.in cõsi.suo.lxviĩ. inci.visis ꝛ ꝙsideratis oĩbus.qõ dictũ pro no.refert ꝛ sequit Alex. in cõsi.suo.xxxviĩ.inci.viso ꝛ oportune discusso ꝓcessu.in.x.col.in ĩ.vo.ꝛ Jas.in.c.elegãter.ĩ.ĩ.col.ff.de cõdi.inde.de quo ego dixi in repe.mea.l.fi.C.de ꝓba.in.xxxiiĩ.char.Jtẽ nec ꝓdictũ statutũ hz locũ qñ res de qua petit cõpromissum esset liquida.fm Bar.in.l. ille aut ille.ſ.cũ i verbis.ff.de le.iĩ.vbi dicit ꝙ si statutũ dicit ꝙ iudex reneat mittere causaꝫ ꝙ filio sapiẽtis,ꝙ tale statutũ nõ habet locũ qñ res est clara vel liquida:qõ dictũ refertꝛ sequitur Alexan. in cõsi.suo.cxlv.incip.viso processu.in vlti.col.in.v.volu.qõ etiam voluit Bald.in.l.j.C.de rela.ꝛ Bald.Paul.de cast.et Fulg.in.l. placet.C.de sa.san.ec.et voluit Jas.in.d.l.eleganter.in.ĩ.colum. vbi dicit idem esse si ex forma statuti vel consuetudinis litere cãbũ haberent executionem paratam. alleg.ad hoc Ange.in.l.ita stipulatus.ſ.grisogonus.ff.de ver.obliga.Et subdit generaliter loquendo quod istud procedit vbicunq̃ quis habet aliquam exceptionem impedientem litis ingressum.ad quod alleg.Bald. Salyce.et Fulg.in.l.fratris per illum text.vbi etiam Alexan.C. de transactioni.et Bald.in.l. fi index in fin. ff. de his qui sunt

sui vel alie.iur.ꝛ Lu.ro.in repe.rub.ff.de arbi.in.xvij.col.qꝫ etiã voluit Feli.in.c.sicut in.j.col.de re iu.ꝛ in.c.inter monasterium.in xv.col.eo.ti.vbi latius loquit in materia. Adde qꝫ predictũ statutũ nõ hz locũ cõtra illũ q hz instrumẽtũ habẽs executionẽ paratã vel sniam fz Bar.in.l.ambitiosa.in.v.col.ff.de decre.ab or.fa.ꝛ in l.si causa cognita.vbi etiã p alios.C.de trãsac.ꝛ in.l.post rem.ff.de trãsa.ꝛ Lud.ro.in.d.repe.rub.ff.de arbi.in.xvij.col.ꝛ volũt cano. in.c.exposita.de arbi.ꝛ Jo.de imo.in.c.super eo.ad fi.de transa.ꝛ Jas.in.d.l.eleganter.ꝛ Ang.in.d.l.post rem.ꝛ Alex.in cõsi.lxxxij. incip.in cã.in vlti.col.in.j.vol. Videas tñ omnino Soci.predicta restringentẽ multũ no.in cõsi.suo.iiij.inci.visis lactis.in.j.vol.vbi dicit qꝫ predicta pcedũt qñ instrumẽta guarẽtigiata sunt clara ꝛ aperta.secus si aliquo mõ vel ex aliqua cã reddunt obscura.qꝛ tũc nõ hz locũ predictũ statutũ.alle. Abb.in.c.cũ olim.de ver.sig.vbi no. loquit in materia.pro quo faciũt optime dicta p eundẽ Soci. in cõsi.suo.lj.inci.prestãtissime doctor.in.ij.col.in.j.vo. Jtẽ predictũ statutũ non hz locũ vbi esset questio de articulo meri iuris.qꝛ nulla subest cõpromittẽdi rõ cũ ius habeat illã causam p decisa.si tñ habuit mixturã iuris ꝛ facti tũc põt cogi ad cõpromissum.ita dixit Bal.in.l.cũ proponas.C.de iureiur.ꝛ in.l.ancille in.j.col.C. de fur.ꝛ Soci.in cõsi.suo.lj.inci.prestãtissime doctor.in.ij.col. in.j. vo.ꝛ Alex.cõsi.lxij.inci.visa facti in.ij.col.in.ij.volu.ꝛ in cõsil.lxij. inci.in cã in.ij.col.in.vij.volu. Jtẽ predictũ statutũ nõ habet locũ in causis criminalibus existẽtibus inter affines.ita no.dixit Jnn. Jo.an.ꝛ Abb.in.c.irrefragabili.in.§.ceterũ.de offi.or. Jtẽ nõ ha bet locũ dictuz in.q.tutele. nam affines nõ poterunt cogi vigore talis statuti facere cõpromissum de tali lite seu differentia.ita no. dixit Bal.in.l.pretor ipse.ff.de tu.ꝛ cu.da.ab his. Jtẽ dictũ statutũ nõ vẽdicat sibi locũ in cã appellationis:sed solũ in causa princi pali. Jta dixit Pau.de cast.in cõsi.suo.lxxv.incip.qꝫ in cã appel lationis.ꝛ eñ sequit Alexã.in.l.si causa cognita.in vlti.colũ.C.de trãsa.ꝛ in cõsi.lxxxij.inci.in causa vertẽte in.iij.col.in.j.volu.ꝛ in cõsi.suo.ccxcvj.incip.diuini numinis ꝛc.videt prima cõsideratio ne diceñ in.iij.colũ. Jtẽ p dictũ statutũ nõ arctat clericos. Jta di xit Bal.in cõsi.suo.cvij.incip.dictat statutũ.in.vj.vol.ꝛ Alexã.in cõsi.suo.ccx.inci.visa facti narratiõe ꝛc.in.v.col.in.ij vol.vbi alle gat aliosad hoc,qꝫ dicit pcedere etiã in clericis in minorib⁹ cõsti tutis de quo ibi n eũ.de quo etiã p Soci.i cõsi.lxxj.inci.circa ꝛc.in iij.vo. An aũt tale statutũ habeat locũ qñ alig sunt fratres legiti mi ꝛ aliqui nõ legitimi qui habẽt litem insimul.vide Pau.de ca. in cõsi.clxxxiij.inci.in causa q̃vertit.in.j.col.ꝛ.d.Feli.in prohe.de creta.in.iij.col.ante fi.Alex.cõsi.lx.incip.visa legitimatione.in.ij. volu. Jtẽ an habeat locũ in emãcipatis.vide Jas.no.loquentẽ.in l.qui se patris.in.xxvij.col.in ver.ij. ✠ C.vñ lib. Jtẽ an habeat lo cum in legitimatis.vide Pau.de cast.in cõsi.lxix. incip.sup eo ꝛc. Jtem an habeat locũ in minore.vide Bal.in.j.cõstitutione.C.in §.qbus. Jtẽ scias qꝫ stante predicto statuto. Si vnus ipsorũ affi niũ dicit rem esse liquidã.ideo nõ esse fiẽdũ cõpromissum. Alius dicit immo rẽ nõ esse liquidã.isto casu sup hoc an res sit liqda vel non debebit fieri cõpromissum.ita dicit Bart.in.l.si quis in con scribendo.per glos.ibi.C.de pac.ꝛ ibi clarius hoc firmat Pau.de cast. Raph.Alex.ꝛ Jas.ꝛ voluit Cepo.in cõsi.suo.x.inci.non pu tet aliqs ꝛc.in vlti.col.ꝛ in cõsi.lxxiij.inci.viso statuto ꝛc.in.ij.col. Scias etiã in materia ista qꝫ stante dicto statuto iudex nõ pote rit cõpellere partes ad fiendum cõpromissum nisi hoc petatur ab altera ipsaꝝ partiũ. Jta dixit.d.Anto.in.c.venerabilis.de excep. quẽ refert ꝛ sequit Alex.in cõsi.suo.lxxxij.inci.in causa.in pe.col. in.j.volu.ꝛ Jas.in.d.l.eleganter.in.ij.colũ.ff.de cõdi.indebi. Et vt plene habeas materiam dicti statuti scias qꝫ qñ dictũ statutum arctat aliquos ad cõpromissum tũc a laudo dato põt appellari li cet regulariter a snia arbitri nõ appelletur:vt in.l.diẽ proferre.§. stari.ff.de arbi.tex.est in.c.ab arbitris.de offi.deleg.in.vj.in fi.ꝛ ibi Bar.C.de iudi.ꝛ voluit Bart.in.d.§.stari.ꝛ in.d.l.j.in.ij.col.C. de pericu.ꝛ cõmo.rei ven.ꝛ in.l.venales.C.qñ prouo.nõ est neces. de quo etiam per eũ in.l.quid ergo.§.ex cõpromisso.ff.de his q not. infa.ꝛ p Pe.de ancha.in.d.c.ab arbitris.ꝛ per Bal.in.c.cũ vigesi mũ.de offi.dele.ꝛ per doc.in.c.suspitiones.de offi.deleg.ꝛ p Bar. in.l.j.§.qui prouocauit.in.xj.col.ff.de pac.ꝛ in.c.irrefragabilis.§. ceterum.de offi.ordi.ꝛ p Bald.in rubri.extra de arbi.in.vij.colũ.ꝛ per Lu.in.l.arbitro.ff.qui satis.cog.ꝛ in.l.admonendi.in.xj.colũ. ff.de iureiur.ꝛ per Jmol.in.l.j.in.viij.colũ.ff.solu.ma.ꝛ per Bart. in prohe.C.ꝛ in.l.nemo potest.ff.de leg.j.ꝛ in.l.si quis maior.C.de transactio. Item scias qꝫ dictum statutum volens qꝫ inter affi nes fiat compromissum de litibus ꝛ differentiis inter eos verten tibus dicitur fauorabile ſm Jas.in.l.q se patris in.xxvij.ꝛ.xxviij. col.C.vnde lib. Et qñ semel vigore dicti statuti est factum cõpro missum qꝫ expirauit an iterũ possint cogi partes ad compromit tendum.vide que dixi in singu.meo.clxxij.incip.habeo nũc ꝛc.vbi satis late circa hoc locutus sum. Scias etiam circa hanc materiã dicti statuti qꝫ stãte predicto qꝫ inter affines fiat compromissum si vnus ipsorum affinium cedat iura sua que habet cũ affine alicui alteri qꝫ etiam ille cessionarius tenebitur facere compromissum sicut tenebatur ipse cedens ne ille affinis efficiatur deterioris cõ ditionis per talem cessionem. Jta dixit Bal.in.l.si post diuortiũ. per illum tex.ff.solu.matri.quem refert ꝛ sequitur.d.Phi.decius in cõsi.suo.lix.inci.licet in casu ꝛc.in.iij.col. Ultimo pro nunc,qñ vigore dicti statuti possit peti fieri compromissum an post cõclu sionem in causa vel qñ colligitur ex dictis per iudicẽ quem sniam ferri velit. Jta dixit.d.Lanfran.de Brixia.in tract.suo de arbi.in vlti.ver.ad qꝫ vide que dixi in.l.maritus.in.iij.ꝛ.v.col.ff.de que stio.ꝛ Rapha.cu.in consil.suo.lxxxv.incip. q̃uis de iure cõi.ante fi.ꝛ Pau.de cast.in.l.si velut.C.de compensa.ꝛ idem dixit Alexã. in consi.lxij.incip. In causa ꝛc.in.ij.colũ.in.vij.volu. Tene menti predicta.quia nõ possent esse magis quotidiana.ꝛ no.q̃ sunt nec alibi ista simul inuenies ꝛc.

468 ¶ Sciunt cõiter iurisperiti qꝫ vbi est dies ꝛ pena non admitte tur more purgatio:vt late habetur in.l.magnam.C. de contrahẽ. ꝛ cõmit.stipu.ꝛ in.l.traiecticie.in.§.dẽ illo.ff.de act.ꝛ ob.ꝛ latissi me in.l.insulaz.ff.de verbo.obli.ꝛ dixi.ſ.in fin.cccclxiij.inci.rigor ꝛc. Tamen sciastu qꝫ ista regula nõ habet locũ in cõtractu pigno ris,nam si sum debitor tuus in certa q̃titate ꝛ dem tibi pignus cũ pacto qꝫ si tali tẽpore nõ dedero tibi tuam pecuniam q̃ habeas pignus insolutum:certe si non soluero tibi pecuniam debito tem pore pignus nõ erit tuum:sed ego potero moram purgare ꝛ dare tibi pecuniam tuã ꝛ nõ habebis pignus insolutum.ita not.dixit Ange.in.l.cũ dñam.C.de pig.ad qꝫ alleg.tex.quem dicit vnicum ꝛ singularẽ in.l.calipodius.aꝰ incipit q̃uis.ff.de solu. Tene mẽti quia est casus quotidianus ꝛ vtilis.qꝛ qñq̃ pignora sunt magni valoris ꝛ maioris q̃ sit debitum.

469 ¶ Dixit profecto no.verbũ Jo.an.in addi Spec.in ti.de obli. ꝛ sol.sup rub.in.j.col.vcz qꝫ propter illã regulam qꝫ circuitus est euitandus de qua in cle.auditor.de rescri.ꝛ in.l.dñs testamẽto.ff. de cõdi.inde.qꝫ ille qui promisit se obligaturum ad.x.põt statim ad.x.conueniri absq̃ alia obligatione etiam euitari circuitus.qꝫ dictum refert ꝛ sequitur Alex.in.l.cũ fundus.in.§.seruum tuum imprudens.in.j.not.ff.si cer.pe.ꝛ Jas.in.d.l.dñs testamento.ff de cõdi.indebi.vbi ambo dicunt qꝫ est multuz no.verbum.qꝛ multi cõtrarium dicerent. Et licet predicti excellentissimi doc.sequant hoc dictum,tñ illud nunq̃ mihi placuit et semper de eo dubitaui eo quia statutum seu lex loquens in vendente nõ habet locum in faciente pactũ de vendendo.scõm Jac.bu.in.l.j.C.de pac.pig.vbi dicit qꝫ si statuto cauetur q̃ de venditione soluatur gabella q̃ nõ soluetur si fuerit factum pactum de vendendo.quia aliud est ven dere ꝛ aliud facere pactum de vendendo.pro quo facit in ar.l.am plius non peti.ff.rem ra.ha.vbi dicitur qꝫ aliud est agere et aliud est velle agere.ꝛ pro istis faciunt alia plura not.adducta ad hoc propositum per.d.Ant.corse.in notabilib.suis in ver. statutum. in.ij.ver.incip.statutum loquens ꝛc.quem omninovideas.ꝛ ideo cogita an sit vera illa doctrina Joã.and.in loco preallegato.quia apud me dubia est.ꝛ vide etiam Bald.in repeti.l.ij.in.xxxix.colũ. ver.considera:quia longe ꝛc.ff.de iureiur.ꝛ Alex.cõsi.clxviij.inci. stantibus veris.in.vj.volu.

470 ¶ Habens domũ diruptam ex qua perducitur difformitas in ciuitate tunc dñs ipsius domus si non habet vnde reficiat potest cogi ad vendendum alteri qui sit potens ad reficiendum:ꝛ si eam iusto precio vendere non potest non cogitur ad vendendum sed licite poterit a republica petere tantum quantum sufficiat ad re parationem domus. Jta singulariter dixit Spe.in tit.de satisda. §.hoc quoq̃.vbi allegat aliqua iura de quibus ibi per eum.qꝫ di ctum pro valde no.refert ꝛ sequitur.d. Bartho.cepo.in tractatu suo de seruitutibus vrba.predio.in.lix.rubri.vcz de refectione in j.col.vbi dicit qꝫ hoc dictum refert ꝛ sequitur Lu.ro.in singulari bus suis. Tene menti quia est not.verbum,nescio tamen si data accidentia facti obseruaretur a superioribus.

471 ¶ Sepe cõtingit qꝫ cõtractus fiunt sine notario sed partes cõ trahentes inter se faciunt scripturam priuatam conuentionis et obligationis inite inter eas.ꝛ quia accidit qñq̃ vnus ipsorũ con trahentium nescit scribere facit qꝫ vnus tertius scribit pro eo de mandato suo ꝛ illa scriptura obligat ipsum mandantem tanq̃ si eam scripsisset:vt no.in.l.diuus.in.§.senatus.ff.de falc.ꝛ ideo di xit Semi.in.c.si pro te.in prin.de rescrip.in.vj.qꝫ stante statuto q̃ quis non audiatur seu nõ admittatur ad excipiendũ contra suaz scripturam.habet locum etiam si scriptura nõ esset confecta ma nu propria ipsius sed alterius eo mandante de quo tamen dicto dubitauit.d.Feli.in.c.inter.in.iij.colũ.de re iu. Sed queri potest an tali casu credatur tali tertio qꝫ scripserit de mãdato talis. In quo dicas qꝫ non:qꝛ est dictum vnius solius qꝫ nõ probat. Jta fi naliter cõcludit Joã.de imo.in cõsi.suo.xcj.incip. In causa q̃ ver titur.in.j.col.qꝫ est not.quia est quotidianum:de quo etiam dixi in repeti.mea rub.C.de probatio.in.lviij.colũ.vbi videas aliqua circa hanc materiam.ꝛ vide Alex.consi.xxxiij.inci.Viso processu. in vlti.colum.in.vj.volu.

¶ Clausula

472 ¶ Clauſula rato manente pacto operatur vt ſors ꝛ pena poſſit peti ꝛ non tantum ſemel ſed pluries ab illo qui conuenit inſtrumẽto, vt habetur per omnes in l. cũ pponas. ꝛ in l. ſi quis maior. C. de tranſac. ꝛ in l. qui fidem. ff. eo. de qua clauſula etiam habetur per Barto. in l. ij. in fi. C. de iure emphyt. ꝛ in l. cum pactum. in. ſ. libertus. ff. de lega. iij. et per Joan. de imol. in c. potuit. in xiij. col. ver. et nota bene glo. extra de loca. glo. et Barto. in l. fi. ff. de eo qõ cer. lo. et per quendam Moder. do. Vitalem de cambanis in ſuo tracta. clauſularuz. in. j. charta. in. iij. colũ. vbi nota. loquitur. ꝛ habetur per Lorſe. in conſilio ſuo. lj. incipien. In hac conſultatione. in. ij. ꝛ iij. colũ. in. j. volu. Scias tamen qõ pena conuentionalis nõ committitur ꝛ peti non poteſt niſi ſemel etiam ſi in contractu ſit appoſita clauſula rato manẽte pacto. Jta ſingulariter dixit Bal. poſt Specu. in addi. in titu. de loca. in. v. colũ. in fi. in ver. incipien. pena legalis. qõ eſt no. cum in contractibus ſepius apponat pena conuentionalis ꝙ legalis vel ſtatutaria: et tali caſu dicta clauſula nihil operabitur.

473 ¶ Demini me als in aliquibus operibus meis plura dixiſſe in materia notarij, vt apparet in repeti. mea rubr. C. de proba. in. xlj. colũ. cum tribus col. ibi ſequentibus. et in. l. j. in. ſ. ſi quis dicatur. in. v. colũ. et in. l. pe. in princi. ff. de qõni. ꝛ in rub. ff. de fal. in. vij. col. et in practica mea cauſarum criminalium in pluribus locis, vt videri poteſt in tabula ipſius practice. in ver. notariũ. Sed vltra ea que dixi in dictis locis ſcias qõ quando notorie apparet ſentẽtiã eſſe iniuſtã debet reuocari non obſtante qõ ab ea nõ fuerit appellatum. Jta ſingu. dixit Innocẽ. in. c. fraternitatis. de frigi. ꝛ male. quem refert ꝛ ſequitur ibi do. Abb. ꝛ etiam in. c. ij. de purga. vulg. pro quo facit tex. in. c. inter ceteras. de re iudi. vbi habetur qõ notorietas iniuſtitie reddit ſentẽtiam nullam. et ibi etiã Abb. refert et ſequitur illud dictum Jnno. et no. Abb. illum text. ad vnũ, vcz ꝙ ſententia cõtinens iniquitatem eſt ipſo iure nulla. ad quẽ vide etiam Car. in. c. cum Bertoldus. de re iudi. et Hoſti. in. c. fi. de pbẽ. et do. Ant. in. c. ſuam. de penis. ꝛ Abb. in. c. nouit. de iudi. et vide not. glo. in. d. c. fraternitatis. in verbo, per errorem. et Hoſtiẽ. in. c. ij. de arbi. et Bald. in. l. vnica. C. ſi de momen. poſſ. fue. app. ꝛ cano. in. c. interpoſita. de app. Bar. in. l. j. in prin. ff. de ope. no. nũ. Ang. in. l. ſi pars. ff. de inoffi. teſt. et Abb. in. d. c. inter ceteras. ꝛ Lorſe. in nota. ſuis in litera S. in notabili. incipien. Sentẽtia poteſt reuocari ꝛc. in not. ibi ſeq. incipi. Si notorie ꝛc. et ad predicta etiam faciunt dicta per Abb. in diſputa. incipi. Stante ſtatuto condito in Jtalia. in. viij. colũ. et Spec. in titu. de execu. ſenten. in. ſ. fi. in. iij. colũ. in ver. illud autem queritur ꝛc. Jtem adde hic qõ ſententia cuius euidens eſt iniquitas ex tenore ſententie vel ex actis ꝛ que per victorias dolum ꝛ obreptionem obtenta eſt per ſuperiorẽ omi modo retractando eſt ſaltem ſupplicationis auxilio cum appellationis vel reſtitutionis via nequeat ſubueniri. Jta dixit Joã. de imol. in conſilio ſuo. cxlvij. incip. In cauſa ꝛc. in penul. colũ. ad qõ allegat Jnno. in. c. cum dilecta. de reſcript. ꝛ in. c. cũ Bertoldus. de re iudi. et ibi Hoſti. et Jo. de ligna. in cle. paſtoralis. de re iud. Jtẽ adde qõ in notorijs iniuſtũ videtur ineptuz. Jta dixit Bal. in. l. j. in. v. col. in fi. C. ne ex delic. defun. et in reperto. ſuo. inver. notoriũ. in antepenult. ver. de quo etiam per do. Nico. millum. in reperto. ſuo. in. litera S. in. vj. colũ. in. v. no. Et circa ſupradictam materiã de notoria iniuſtitia vide do. Feli. in. c. conſanguinei. in. j. colũ. de re iudi. ꝛ in. c. inter monaſterium. in. xviij. colũ. de re iudi. vbi dicit qõ iniuſtitia equiparatur nullitati. ad qõ allegat Jnno. in. d. c. cũ Bertoldus. et vide etiam. d. Feli. in. c. fi. in. ij. colũ. de re iudi. ꝛ vide not. verba Alexã. in cõſilio. xxxix. incipi. ſtantibus. in. v. col. in. vj. volu. et in conſilio. xcj. incipiẽ. in cauſa. in. j. colũ. in eodem volu. et ibi in conſilio. clxxxiij. incipien. in cauſa et lite. in fi. pe. colũ. Tenementi predicta: quia ſunt practicabilia, ꝛ ego in hac materia pluries conſului ꝛ ore tenus allegaui.

474 ¶ Contractus ſimulatus firmatur iuramento. ſm glo. ſingularem in. l. emptione. C. plus valere ꝙ agitur. quã ibi ſequitur Bal. Sali. ꝛ alij. et idem tenet Bal. p illam glo. in. l. j. in ver. modo ſolet dubitari ꝛc. et in. l. nec patronus. inver. in his etiam. C. de ope. lib. et Pau. de caſt. et alij poſt Bar. in. l. ſi quis pro eo. ff. de fide. ꝛ in. l. cõtra leges. ff. de legi. et cano. in. c. cum contingat. de iureiuran. in quibus locis etiam dicunt qõ in tali caſu nõ requiritur abſolutio a iuramento. de quo etiam dixi. ſ. in ſingu. cccxxvij. incip. excipio. Limita tñ oia predicta, niſi in tali ꝓtractu eſſet appoſitũ iuramẽtum omnia cõtenta in tali inſtrumento fuiſſe ꝛ eſſe vera: quia tũc non poſſet cõueniri tali inſtrumẽto ratione ſimulationis cũ tunc nõ preſumatur ſimulatus ſed verus. ita dixit. d. An in. c. cũ cõtingat. in. viij. caſu. et ibi Joã. de imol. in. vj. mẽbro principali. et do. Abb. ibi in ver. decimus caſus. de iureiurã. ꝛ Abb. in diſputa. ſua incip. ſtatuto ciuitatis Senarum. in ver. decimus caſus. et Bal. et Sali. in. l. fi. C. de non nu. pecu. ꝛ Joã. de imol. in. l. nemo põt. ff. de legi. quos refert ꝛ ſequitur Soci. in cõſilio ſuo. lxxxiij. incipi. Pro certo. in. ij. col. in. iij. volu. et idem tenet do. Alexã. in. d. l. nemo poteſt. in. vj. colũ. et Joã. de imol. in. c. ad noſtram. ante fi. de empt. et ven. et do. Bartho. cepo. in tracta. ſuo de ſimula. contractuum. in vij. pſumptione. in. ij. colũ. ad que oĩa vide Alexã. omnino in conſilio. xxxvj. incip. Viſo themate. in. ij. col. in. ij. volu. vbi no. loquit. Et iſtud ſepiſſime occurrit in facto: qz multotiens contrahentes ponunt iuramentum in contractibus.

475 ¶ Non eſt tibi nouum vt puto ꝙ heres et defunctus cenſentur vna ꝛ eadem pſona, vt in auth. de iureiurã. a morie. preſti. in princi. de quo latius per Alexan. in cõſilio. xviij. incipiẽ. Attentis ꝛc. in vlti. colũ. in. v. volu. et p Soci. in cõſilio ſuo. xxiij. incipi. Preſens conſultatio ꝛc. in. ij. colũ. in. iij. volu. et per do. Philip. decium in conſilio. cclxij. incipi. In cauſa. in. ij. colũ. Et ſcias qõ adeo eſt verũ hoc ꝙ ſi quis vendit rem et pmittit ſolum pro ſuo dato vel facto tantum ꝙ nihilominus tenebitur etiam de facto illius cuius eſt heres. Jta not. dixit. d. Alexã. in cõſilio ſuo. cxviij. incip. Attentis narratis. in ✳ colũ. in. vj. vol. ad qõ allegat Barto. in. l. ſi ſeruus. la. ij. in princi. per glo. ibi. ff. de condi. fur. et Bal. in. l. ſi. C. de actio. emp. vbi dicit ꝙ ſi quis pmittit de ſuo dato ꝛ facto vel de ſuo dato vel faciendo tantũ ꝙ tenebitur etiam de facto heredis: quia illa dictio tantũ videtur adiecta ſolum ad excludendas pſonas extraneas: de quo latius per ipſum Alexan. in. d. conſilio. cxviij. et vide etiam eum in alio ſuo conſilio. clxxij. incipiente, In cauſa ꝛ lite. in vlti. colũ. in. vj. volu. ꝛ. d. Philip. deciũ in cõſilio. cclxxxj. incipien. Viſo puncto. in. ij. ꝛ iij. colum. Et vide omnino. j. in ſingula. 546. incip. Licet heres ꝛc.

476 ¶ Audiuiſti a me pluries in voce qõ vnus teſtis deponens de maleficio immediate facit indicium ad torturam dũ non ſit omni exceptione maior, vt dixit Bar. in. l. j. in. ſ. idẽ cornelio. ff. de queſtio. et Ange. de are. in tractatu ſuo maleficior. in verbo, fama publica. in. iiij. char. in ver. et bene no. et Alexan. in conſilio. ccxxxvij. incipi. Ponderatis. in. ij. colũ. et in cõſi. ccxxxviij. incipi. viſo proceſſu ꝛc. circa me. vbi ad hoc etiam alleg. Barto. in. l. maritus. ff. de queſtio. et Bal. in. l. milites. C. eo. et idem firmat Alexã. in cõſilio ſuo. clxxix. incip. In cauſa angelor. in fi. j. colũ. in. ij. volu. ꝛ in cõſi. ſuo. xj. incipi. circa primũ ꝛc. in. j. colũ. in. j. volu. vbi etiam dicit qõ infames etiam ſola infamia facti repelluntur a teſtimonio in criminalibus. per. l. fi. C. de pba. ꝛ p. c. teſtimoniũ. de teſti. de quo etiã latius dixi in cõſi. meo. incip. In cauſa Hieronymi pelizarij Cremonenſis ꝛc. in. vj. char. ad que tamẽ vide q̃ dixi. ſ. in ſing. cccclvij. incip. teſtimonium. ſcias tamẽ qõ licet predicta ſint vera tamẽ nõ habẽt locũ quãdo tractat de pbando indicio remoto a maleficio in quo requirunt duo teſtes cõteſtes ad faciendũ indiciũ ad torturam ꝛ non ſufficit vnus tm̃ etiã omni exceptione maior, vt voluit glo. ſingu. in. l. fi. C. fami. hercis. de qua dixi in. d. l. j. in. ſ. idẽ cornelio. ff. de queſtio ꝛ in. l. j. ſ. preterea. in. viij. col. et in. l. de minore. ſ. plurium. in. xviij. colũ. eo. tit. nã tales teſtes ad pbandũ indicium etiam ſi non ſunt omni exceptione maiores: et ſic tali caſu etiam admittunt infames. Jta dixit Soci. in conſi. ſuo. liij. incipiẽ. viſis teſtibus ꝛc. in. iij. colũ. in. iij. volu. ad qõ alleg. Bal. in. l. cũctos populos. C. de ſum. tri. ꝛ fide catho. ꝛ Bar. in. l. j. ſ. qõni. ff. de qõni. et dicit qõ tali caſu etiam admittuntur familiares et ſimiles. allega. Bart. in. l. ij. ff. de excuſa. tuto. tene menti, quia als ego vidi hoc in facti contingentia ꝛc.

477 ¶ In teſtibus qõ deficit in fide ſupplet numerus. ita dixit gloſ. not. in. l. iij. et ibi Jaco. but. ff. de teſti. et not. Joan. an. in additio. Specu. in titu. de noto. crimi. in. ſ. fama. in additio. incipi. als ſupra ꝛc. et Nico. de neapo. in. l. excuſantur. in princi. ff. de excuſa. tuto. et voluit Alexan. in conſilio ſuo. cxlix. incipi. Viſo proceſſu. in iij. colũ. in. v. vol. vbi alia plura alleg. ad hoc. et idẽ dixit ipe Alex. in cõſilio ſuo. v. incip. In cauſa inquiſitionis. in. v. col. in. j. volu. et in cõſilio. lxxviij. incip. In cauſa ꝛ lite. in. iij. col. in eo. vol. ꝛ in conſilio. xlvij. incip. abunde ꝛc. in vlti. colũ. in. ij. volu. Et in cõſilio. 56. incip. viſo pceſſu. in vlti. colũ. ꝛ in cõſi. ccxj. incipi. viſis ꝛ diſcuſſis. in vlti. colũ. in eo. ij. volu. et in cõſi. iij. incip. viſo pceſſu. in fi. in. vj. volu. et ibi in cõſi. xciij. incipiẽ. repetitus in pe. colũ. et ibi in conſilio. cxxxj. incipi. Perſpectis ꝛc. et in eo. vj. vol. in conſil. ccxxxvij. incipi. Proſpectis. in. j. colũ. et voluit do. Phili. decius in cõſilio ſuo. clxij. incipi. In cauſa matrimoniali. in pe. colũ. de quo etiam per do. Feli. in. c. teſtimoniũ. in. ij. col. extra de teſti. Et ad cõfirmationem predictor facit optime: nã ad hoc vt teſtes pbent famam eſt neceſſe qõ nominent a quibus audiuerint, als non pbant ſm Bar. et alios in. l. de minore. in. ſ. plurium. ff. de queſtio. et volunt alij quos ego adduxi in. d. ſ. pluriũ. in. v. col. tamen hoc fallit niſi eſſent plures teſtes deponentes alicuius rei eſſe famam: qz lz non nominent a quo audiuerint, tamẽ faciunt multuz fidei. Jta dixit Rapha. cu. in cõſilio ſuo. lxviij. incipien. In pñti qõne. in. ij. colũ. ad qõ alle. plura de quibus ibi per eũ: limita tamẽ oĩa ſupradicta, vcz qõ in teſtibus qõ deficit in fide ſupplet numerus: nam hoc nõ hz locum in cauſa criminali vel in cauſa ciuili ardua. ita not. dixit Bal. in. c. ad noſtrã. de pba. ad qõ alle. tex. in. c. lz cãm. in. ſ. quidã vero. de pbat. et ideo dicit Bal. in. d. c. ad noſtrã. ꝙ in cauſa criminali nec in ciuili ardua plurimi infames non probãt. et iſtud dictũ

Bal.refert et sequitur do.Feli.in.c.testimoniũ.in.v.col.in fi.extra de testi.et do.Philip.decius in cõsilio suo.cxxxiij.incip.viso pro cessu.in fi.iiij.colũ.vbi etiam ad hoc alleg.Pet.de ancha.in consilio.ccxlvij.inci.in causa agitata.z Ange.in cõsi.cxxviij.et alia allegat de quibus ibi per eum ꝛc.

478 ¶ Spurius est deterioris cõditionis alijs hominibus,z habet multas infelicitates quas non habent legitimi,de quibus aliqua dixi supra in singulari.cclxxiij.incipi.notissimum.et habetur late per Bertha.in repertorio suo.in verbo,spuri⁹.et in verbo,bastardus.et inter alia scias qõ spurius non potest prescribere nisi spatio longissimi temporis.Ita dixit glos.singu.in.l.nemo potest.ff. pro legato.quam glo.ad hoc p singulari refert z sequitur Bal.in c.j.in.§.naturales.in vlti.colũ.in titu.si de feu.fue.cõtrouer.inter do.z agna.et idẽ dixit ipse Bal.in.l.id qõ pauperibus.in pe.colũ. in versi.et adde qõ iste spurius ꝛc.C.de episco.z cleri.vbi alleg.d.l. nemo potest.ff.pro legato.

479 ¶ Oblatio ad hoc vt valeat et operetur vires oblationis debet realiter z non verbaliter fieri cum pecunijs in manibus.fm Bart. in.l.ait pretor.in.§.si quis paratus.ff.de ope.noui nuntia.z Bal. in.c.j.in.§.lz.si de feu.fue.cõtrouer.inter do.et agna.et Bart.z alij in.l.acceptam.C.de vsu.et Pet.de ancha.in cõsi.cccxxxij.incipiẽ. visis diligenter actis z actitatis ꝛc.et Ludo.roma.in cõsilio.clxiij. incipien.cõstitutio curie ꝛc.in fi.et in cõsi.cciij.incipi.Pro discutienda ꝛc.in.ij.colũ.et Bart.in.l.fi.ff.de distra.pigno.z Mathe.in nota.suo.cxxxvj.incipi.not.qõ vbi quis debet ꝛc.et Alex.late in cõsilio.cccclxxvij.fm ordinem meũ incipiẽ.In causa strazarolor. in.v.col.et Soci.in consi.cxvij.incip.Circa presentem ꝛc.in.ij.col. in.iiij.volu.et Ludo.roma.in cõsilio.ccclij.incipi.Spiritussancti gratia ꝛc.in.j.col.vbi dicit qõ non sufficit facere oblationem cum pecunia in Marsupio,nisi prius coram testibus fuerit numerata pecunia.alleg.iura de quibus ibi per eũ:sed scias qõ istud fallit in pacto de retrouendẽdis in quo satis est pretiũ offerre sine aliqua depositione vel demonstratione pecunie.Ita not.dixit Joan.an. in additio.Specu.in titu.de emp.z ven.super rubri.in prin.quem refert et sequitur Soci.in cõsi.suo.lxxx.incip.In questione.in.iij. colũ.in.iij.volu.qõ est multum nota.

480 ¶ Apud doct.maxime Cano.in pluribus locis dubitatũ fuit: an clericus incedẽs sine habitu z tonsura perdat priuilegium clericale. circa qõ faciunt lõgam distinctionez,vt ptz in consi.Joan. an.incip.quia sepissime ꝛc.qõ cõsilium est seruatum inter consilia Alex.numero.406.fm ordinem meũ,de quo dixi supra in singulari.ccclxxxiij.incip.clericus.vbi etiam posui alios doct.in diuersis alijs locis tangentes hãc materiam:sed qũocũq; sit tenendi perpetuo vnum,vez q⁹ si clericus qui dimisit habitum z tõsuram cõmittit delictum,et cõmisso delicto reassumat habitum z tonsuram q⁹ recuperat priuilegium clericatus.ita dixit Jo.an.in.c.ioãnes.in.iiij.q.extra de cleri.coniuga.vbi refert qõ Padue ita fuit determinatuz.per id qõ habetur in.c.fi.de vita z hone.cleri.ar.l.siqs libellos.C.de app.quod dictum refert z sequitur Alexan.in cõsi. suo.149.incip.In causa inquisitionis.in.ij.colũ.in.vj.vol.vbi dicit.qõ hoc dictum sequũtur cõmuniter scribentes in.d.c.ioãnes. Et dicit qõ idem tenet Joã.mona.Archi.Joã.an.Joã.de ligna. et Semi.in.c.vnico.de cleri.cõiuga.in.vj.et Pau.de leaza.in cle.j. de vita z honesta.cleri.et subdit do.Alexan.in.d.cõsi.satis esse qõ tempore delicti ipse clericus reassumat habitum z tõsuraz:z dicit q⁹ dato etiam qõ post tempus delicti deposuisset hoc ei non nocet:quia ad cognoscendũ ad quem forum spectet cognitio delicti attenditur status in quo quis erat tempore delicti.ita fm eum in propijs terminis singulariter decidit Bal.in.l.affinitatis.C.cõmunia de successio.in fi.tene menti quia milies cõtingit in facto: et ex istis etiam poteris limitare iura loquẽtia de breuitate temporis,de qua temporis breuitate plura dixi in.l.statuliber.in.ij.et iij.colũ.ff.de questionibus ꝛc.

481 ¶ Communis opinio inter scribentes videtur esse qõ statutum generaliter loquens ita comprehendat minores seu maiores,vt habetur in.l.sine herede.in.§.lucius.ff.de admi.tuto.z in.c.constitutus.de resti,in integ.et per Cy.in.l.ij.in vlti.colũ.C.que sit lõga cõsuetu.et ibi glo.z Bal.in.l.fi.C.de restitu.in integ.et per Ange. in.l.si plures.ff.de pac.et per Jaco.butri.in.l.de quibus.in fi.ff.de legi.z per Bal.in additio.Specu.in tit.de restitu.in integ.in vlti. colũ.ver.que prescriptiones.et per Ange.in cõsilio.clx.inci.Pro decisione in presenti.et per Ludo.roma.in suo singu.vltimo.et in cõsilio suo.cxx.incipien.circa primum ꝛc.in princi.z in cõsilio.166. incipien,viso diligenter.in.j.col.et per Alberi.de rosate in secũda parte statu.q.369.incipien.Item quero prescriptiones.et per.d. Rochum curtium in.c.fi.in.cxxxij.colũ.de cõsuetu.et per Soci.in cõsilio.124.incipien.viso.in.ij.colũ.in.iij.volu.et do.Alexã.in cõsilio.254.incipiẽ.abũde satis ꝛc.in.j.z.ij.colũ.in.vj.vol.tene tamẽ perpetuo menti vnum casum in quo minores nõ comprehendun tur a statuto generaliter loquẽte:qui casus est quãdo statuto caueretur qõ filia dotata non succedat extantibus masculis tale statutum non comprehendit nec habet locum in filia infante.ita dixit Bal.in.l.si plures.C.de cõdi.inser.in.x.colũ.in versi.iuxta predicta formatur talis questio:statuto cauet qõ filia dotata ꝛc.z Pet. de ancha.in repeti.c.canonum statuta.in.89.colũ.in versic.pone statuto cauetur qõ filia dotata ꝛc.de cõstitu.vbi concludũt qõ statutum disponens qõ filia dotata nõ succedat non habet locum in ea que remãsit infans:et ideo fratres eam dotarevolẽtes nõ excludent a successione.qõ dictum refert z sequitur Alexã.in cõsi.162. incipiẽ.Visis his.in prin.in.vj.vol.vbi dicit qõ pro hac parte etiã cõsuluit Pet.de ancha.in cõsilio.288.et Pau.de ca.in cõsi.106. incipi.super eo de quo queritur ꝛc.tene mẽti:quia est verbum singulare.Et scias etiam qõ statutum exorbitans a regulis iuris cõmunis licet generaliter loquatur nõ tamen comprehendit minores.fm docto.in locis primo loco.s.allega.vbi assignat rationem quos per te videas.Et vide alium casum in quo minores nõ comprehenduntur a statuto.s.in singu.ccclxij.incipien.statutum volens.et vide nota.verbum in materia per do.Pe.Philip.cor.in cõsilio suo.173.incipiẽ.me subscripsi ꝛc.in.j.volu.

482 ¶ Medum docti sed etiam imperiti vtputo sciũt qõ obligatio seu promissio sine causa est inefficax,adeo vt ex ea agi nõ possit,vt habetur in.l.cum de indebito.in.§.fi.ff.de proba.et in.l.generaliter.C.de nõ nume.pe.et in.c.si cautio.de fi.instrumẽ.z in.l.publia. in.§.fi.ff.depositi.voluit Barto.z alij in.l.nuda.ff.de do.z Salice. in.l.nuda.ff.de dona.et Salice.in.l.vnica.C.de confessis.et Bart. in.l.j.ff.de edendo.et Bal.in additio.Specu.in titu.de instru.edi. in.iiij.colũ.in versic.incipiẽ.instrumẽtum habet eum ꝛc.et volunt scribẽ.in.l.ij.§.circa.per illum text.ff.de doli excep.et Alexã.in cõsilio.iiij.incipien.Circa primum ꝛc.in.j.colum.in.ij.volu.vbi dicit hanc esse communem opi.et dicit:qõ hoc affirmat Joan.de imol. in.l.a titio.ff.de verbo.obligatio.de quo latius per Alexan.in.d. cõsilio.sed scias q⁹ licet predicta sint vera tamẽ p̃missio sine causa facta ex certa sciẽtia valet z tenet:quia ille qui scit se non teneri et promittit ex certa sciẽtia sine causa videtur ex causa liberationis et donationis promittere.ita dixit Jaco.de are.Cy.z Bald.in.l. generaliter.in.xiij.qõ.C.de nõ nume.pecu.allegant.l.campanus. ff.de ope.liber.et.l.si patronus.ff.de dona.et.l.donari.ff.de regu. iur.qõ dictum refert et sequitur Alexã.in cõsilio suo.iiij.inci.circa primum.in.xj.colum.in.j.volu.et in cõsilio.clvij.incipiẽ.viso themate.in vlti.colum.in.vj.volu.vbi allegat alios plures tenentes hanc partem.et subdit qõ quãdo in instrumento sunt illa verba, videlicet etiam sciens se ad infrascripta nõ teneri nec obligatum esse sed volens se principaliter obligare,licet non teneatur solẽni stipulatione z pacto promisit ꝛc.tollũt dictum obiectum qõ obligatio seu p̃missio sit sine causa:de quo latius valde p ipsuz Alex. in dictis suis consilijs,que omnia sunt menti tenẽda propter frequentiam instrumentorum et cõtractuum que cõtinue fiunt cum dictis verbis et clausulis:et pauci sunt dies q⁹ casus iste euenit in facto in hac ciuitate.Et adde hic etiã qõ stipulatio facta sub cõditione valet z tenet,licet aliã causaz nõ habeat:qz ipsa cõditio impleta est sufficiẽs causa et succedit loco cause.fm Bar.z alios in.l. a titio.per illum text.ff.de verbo.obliga.ex quo limitatur regula q⁹ stipulatio sine causa nõ valet:quia obstat doli exceptio,vt in.l. ij.§.certa.ff.de doli excep.z in.l.qui sine.ff.de cõdi.sine causa.nam illa regula procedit in stipulatione pura:secus quãdo fit sub cõditione.Ita dicũt docto.z maxime Jas.in dicta.l.a titio.quem vide omnino quia singulariter loquitur.

483 ¶ Beneficia principum sunt latissime interpretanda.l.fi.ff.de cõstitu.principum.cum simi.ibi per glo.et docto.alleg.hoc tamẽ intellige esse verum nisi respiciãt preiudicium vel iniuriam tertij: quia tunc sunt stricte interpretãda fm iura allegata per glo.d.l.j. sed in preiudicium cõcedentis tãtum bene fit latissima interpretatio,vt habetur in.l.nec auus.et ibi Bal.C.de emancipa.libero. et in.l.cum filius.ff.de testamẽ.mili.et in.l.impuberi.ff.de admini. tuto.et.c.insuper.de offic.deleg.de quo etiam habetur per Bald. in.c.j.in.§.fi.qd sit investitura.z in tit.de pace cõstã.in.xxxiij.col. in versi.possideãt.Et q⁹ in preiudicium tertij sint stricte interpretanda.facit qõ voluit Bal.in.l.j.in.j.colum.ff.de cõstitu.princip. vbi dixit q⁹ si princeps aliquid dat vel confirmat semper debet intelligi saluo iure alterius.et hoc dicit Bal.in.d.versi.possideant. esse no.pro concessionibus aquaruz quas facerẽt principes:quia debent intelligi saluo iure tertij.l.labeo.§.j.ff.famil.herciscun.et ideo dicit Innoc.in.c.cum dilecti.de dona.q⁹ priuilegia principũ dum tangunt iura concedentium debent latissime interpretari: sed quando respiciunt damnum vel preiudicium tertij debẽt strictissime interpretari,vt ibi.et in.c.olim.de verbo.signifi.et est bonus text.in.c.ex tuarũ.extra de aut.z vsu pallij.et voluit Joã.an. in dicto.c.olim.et voluit Abb.in consilio suo.j.in.iiij.colum.et in cõsilio.99.incipiẽ.In causa z questione que in presentia vertitur. in.iij.colũ.Et predicta intelligũtur etiam si beneficium seu priuilegium cõcedatur pupillo vel minori:quia tũc etiam intelligitur sine preiudicio tertij.text.est in dicta.l.impuberi.ff.de admi.tuto.

per,quem

per quem ita dicit Bar.in.l.idemq̃ in prin.ff.qui potio.in pigno. hab.Et in materia ista teneas mẽti no.verbum,vcz q̃ si papa cõfert alicui bñficium ecclesiasticum cum clausula nõ obstante collatione alteri facta,intelligitur de collatione inualida alteri facta ꝛ nõ de valida.ita dicit Lõposte.Joã.an.ꝛ alij in.c.cãmq̃.de rescri. quam doctri.et oĩa supradicta refert ꝛ sequitur Jas.in.d.l.fi.in.v. colũ.ff.de cõsti.princi.vbi dicit q̃ hãc doctrinam sequitur Alexã. in cõsilio suo.125.incipi.viso ti.questionis ꝛc.in.ij.colũ.in.ij.volu. et in cõsilio.379.fm ordi.meum incip.viso pcessu cause vertentis inter cõitatem ꝛc.in.iij.col.et cõsi.xxij.inci.viso pcessu cause vertẽtis inter magnificũ ꝛc.in.iij.col.in.v.vol. et.d.Phili.decius in cõsi.286.inci.In causa.in fi.et in cõsilio.292.incip.et proterui ꝛc. in.ij.col.de quo latius p Jaso.in.d.l.fi.ff.de cõsti.princi.in.v.colũ. Sed tuvltra Jaso.dicas q̃ illaz doctrinã Lõposte.ꝛ Jo.an.refert et sequitur etiã Alexã.in cõsi.suo.xj.incip.ex his q̃ in themate ꝛc. in.j.colũ.in.vj.vol.et ibi in cõsi.xxxiij.incip.visis ꝛ cõsideratis ꝛc. in.ij.colũ.de quo etiam per do.Nico.millum in suo reper.in litera P.in.iij.colũ.in vlti.not.

484 ¶ Sivera loqui fas est ingenue fateor me summa admiratione hodierna die detentũ fuisse ꝛ non sine aliquali animi displicentia et molestia:et hoc ppter vnam cõtrarietatẽ Ang.quã in eĩ⁹ lectura inueni:nam primo ipse Ang.in.l.si fideiusſor.post princi.C.de fideiusſo.dicit,statuto cauetur q̃ instrumẽtum debiti guarẽtigiatum habeat executionem paratam:pone tu petis a me centum ex aliqua causa:puta ex causa mutui vel depositi:ego coram notario cõfiteor me esse debitorem tuuz ex illa causa notarius facit solẽne instrumẽtum huius cõfessionis mee:an tale instrumẽtum habebit executionem paratam vigore dicti statuti in quo dicit q̃ nõ: eo quia istud nõ dicet instrumẽtuz debiti sed potius instrumentũ cõfessionis debiti q̃ sumit vires a die talis cõfessionis ꝛ nõ ante. q̃ dictum p not.posui.s.in singu.135.incip.quero de notabili et quotidiano dubio ꝛc.Nouissime aũt repperi eũdem Ang.cõtrarium dicẽtem in.l.fi.C.de edicto diui adria.tol.per glos.ibi,in verbo,dispositionibus.quaz dicit ibi Ang.esse singularem,et p eam infert ad vnum q̃ dicit esse mirabile ꝛ singulare,vcz q̃ si ex forma statuti instrumẽta guarentigiata vel cõfessionata habẽt executionem paratam,et cõtingat q̃ de debito nõ est factum instrumẽtũ tamẽ p testes pbari potest debitum,et q̃ coram iudice debitor cõfessus fuit debitũ:vel potest pbari q̃ notarius fecit debitori pceptum guarẽtigie si fiat huiusmodi pbatio p testes et redigatur in scripturam,talis scriptura habebit dictaz executionem.pro quo etiã allegat no.p Jnno.in.c.fi.de fi.instru.et sic apparet q̃ Ange. est sibi cõtrarius de directo si diligẽter cõsiderantur p̃dicta sua dicta.Quid ergo tenendũ,dico q̃ magis placet vltimũ dictũ positũ in.d.l.fi.C.de edic.diui adria.eo q̃ mihi videt q̃ illud sit roboratũ pluribus iuribus,rationibus ꝛ autoritatibus,ptz ex illa gl.d.l.fi. et patet etiam q̃ cõfessio interueniens in hoc casu ita facit instrumẽtum guarẽtigiatũ,scut quãdo a principio interuenit in instrumẽto ꝛ nõ refert quid ex equipollẽtibus fiat,vt in.l.ij.C.de instit. et substi.sub cõdi.fac.cuz multis si.ibi in glo.alleg.Jtẽ illud dictũ Ang.in.d.l.fi.refert ꝛ sequitur Alexã.in cõsi.suo.xciij.incip.repetitus in causa ꝛc.in fi.in.vj.volu.et in.d.l.fi.in.vj.col.C.de edi.diui adria.maxime quãdo essem⁹ in casu in quo testes possent examinari ante lit.cõtest.Jtem hoc etiã voluit Jnno.in.c.fi.de fi.instru. quem refert ipse Ang.in.d.l.fi.et idez voluit Jo.de imol.in.d.c.fi. de fide instru.quem ibi refert ꝛ sequitur.d.Feli.in.ij.col.Jtem pro hac parte etiam faciũt optime nota.verba Pet.de ancha.in consilio.351.inci.In q̃stione p̃dicta ꝛc.quem vide:et ex istis magis inclino in sentẽtia Ange.in.d.l.fi.q̃ in sentẽtia sua in.d.l.si fideiusſor.tamẽ cogita ꝛ vide q̃ ego dixi in repe.mea rub.C.de pba.in.xij. colũ.post princi.ver.alio modo ꝛc.

485 ¶ Addemini me alꝫ plura dixisse in materia expensarũ.l.pẽe vel marito.ff.de q̃nib⁹.vbi plura in dicta materia cumulaui:sz vltra omnia que ibi dixi accipe aliud not.verbum in eadez materia,vcz q̃ licet regula sit vulgata:q̃ victus victori cõdemnetur in expensis,vt late dixi in.d.l.patre vel marito.tamen hoc nõ habet locum vbi actor pbat pvnum testem:et supplet p iuramẽtum sibi delatũ in defectum probationis si reus habet vnum testem pro se vel saltem aliquã presumptionem:nam tali casu nunq̃ reus succumbẽs debet cõdemnari in expensis.ita multum singu.dixit Bal.in aut. generaliter.in.v.oppositione.et ibi in seq.colũ.in.versi.ex p̃dictis autẽ sic conclude ꝛc.C.de epis ꝛ cleri q̃ dictum p singulari refert et sequitur Alexã.in cõsilio suo.183.incipiẽ.In causa ꝛ lite.in pe. col.in.vj.volu.vbi latius per eum.q̃ dictum est memoratu dignũ et ex eo potest limitari dicta regula:q̃ victus victori debet condẽnari in expensis ꝛc.

486 ¶ Lõiter scitur q̃ sentẽtia sine pbationibus non valet,vt habetur in.l.prolatam.C.de senten.et in.l.qui accusare.C.de eden.et in.c.vnico.extra vt ecclesia.bñfi.cum simi.et habet per.d.Philip. deciũ in cõsi.cclxxv.inci.viso.in vlt.col.hoc tamẽ limita nisi iudici data esset potestas iudicandi etiã de facto et sola factiveritate inspecta,et put ei melius visum fuerit:nã tunc nõ requiretur de necessitate aliqua pbatio.ita dixit Jo.an.in.c.ij.de iuramẽ.calum.in vj.in nouella.allegat not.in.c.statutum.in.§.assessorem.de rescri. in.vj.quod dictum refert ꝛ sequit Alex.in cõsi.suo.189.incipi.In causa ꝛc.ante fi.in.vj.vol.vbi dicit q̃ idem not.Bal.licet non ita aperte in tit.de pace constan.in versi.aĩam nostram.Et subdit q̃ fortius dixit Bar.in cõsilio incip.In q̃stione p̃dicta primo videndum est de potestate ꝛc.Et in eo.cõsi.82.alr incip.Pũctus q̃nis vertẽtis inter Alber.Joã.ꝛc.vcz q̃ vbi quis habet ptãtem inquirendi veritatẽ summarie et de facto:et de facto cõdemnãdi q̃ ista verba importãt q̃ etiam sine cause cognitione ꝛ pbatione condẽnare possit.allegat not.glo.in.l.ictus fustiũ.ff.de his q̃ notã.in fa. Et vide.j.in sing.494.incip.Probationes ꝛc.Tene menti:q̃ in practica ꝛ in theorica sunt notabilia.

487 ¶ Nota et vulgaris est regula iuris q̃ ille q̃ non appellat a snia videt cõfirmare ipsam sentẽtiam.l.fi.C.de sen.q̃ sine cer.quã.l.j.C. de postu.C.vt lit.pen.et in.l.j.C.de iurisd.oĩm iudi.ꝛ.l.ab eo.C.q̃o et q̃ iud.et.l.hi qui ad ciuilia.C.de app.l.si vt pponis.la.j.C.de nup.cũ si.pro quo facit text.in c.j.de frigi.ꝛ malefi.in ver.si proclamare voluit cur tam diu tacuit.et facit optime glo.in.l.quo eñ.in prin.ff.rem ra.ha.que dicit q̃ ille qui non improbat videt approbare.quã glo.refert et sequitur Bal.in.l.ij.C.si ex fal.instr.ꝛ Ang. in.l.res hypothece.§.fi.ff.de pig.ꝛ illã dixit sing.Bal.ĩ.c.ex parte. in.vj.col.de cõfes.sed teneas mẽti vnum casum in quo ille qui non appellat nõ videt approbare sentẽtiam:nã si lata fuit sentẽtia cõtra falsum procuratorem ꝛ dñs nõ appellauit,nõ tamẽ per hoc dñs videt approbare sentẽtiam,q̃ silẽtium nihil est:ideo ex quo non cõstat de mãdato poterit dñs vsq̃ ad mille annos dicere de nullitate sentẽtie.ita sing.dixit Bal.in.l.qui non puocauit.C.si ex fal. instru.allegat iura de quibus ibi p eũ.q̃ dictum refert ꝛ sequitur Alexã.in cõsi.191.incip.Perspecto ꝛc.in vlti.colũ.in.vj.volu.q̃ est notañ.ad limitationem predictorum iurium.

488 ¶ Dignitas in psonis testiũ est magne importantie,vt dixi.s. in sing.114.inci.vulgatũ ꝛ tritũ est:et i sing.273.inci.notissimũ ꝛc. in fi.j.col.et in repe.mea rub.C.de pba.in.x.col.inver.quarto limitat ꝛc.et ibi in.xxv.col.in ver.et circa hanc materiam ꝛc.Sed vltra oĩa que dixi in dictis locis,teneas menti vnũ aliud circa hãc materiam dignitatis testis vcz:tu scis q̃ si vnus testis cõtradicit alteri tunc neutri credit,vt no.Jo.an.ꝛ cõiter alij in.c.in nostra.de testi. et Jo.an.in addi.Spec.in ti.de testi.in.§.iam de interrogatorijs. in addi.incip.in caute.ꝛc.et Fede.de se.in cõsi.162.incip.dñe Brifolle ꝛc.et voluit Alexã.in cõsi.257.inci.viso pcessu.in.iij.col.vbi etiam alia adducit circa hoc.p quo faciũt plura q̃ dixi in materia incertitudinis in repe.mea rub.C.de pba.in fi.hoc tamẽ fallit nisi aliter dictor testiũ esset tñ melior vel dignior q̃ puocaret iudicez ad defereñ.iuramẽtum in defectuz semiplene pba.q̃ hoc poterit facere index.ita dixit Joan.an.in.c.in nostra presentia.de testi.q̃ dictum p not.refert ꝛ sequit Alexã.in cõsi.suo.236.inci.Prospectis ꝛc.in.j.col.in.vj.volu.vbi dicit q̃ oẽs sequuntur istud dictum in.d.c.in nostra.et ibi Abb.dicit hoc esse sing.verbum,et dicit.q̃ illud dictum sequitur etiã Joã.de imol.in.l.inter stipulãtem.§.j. ff.de verbo.obli.in.iij.col.tene menti ad ea que habẽtur in.l.bone fi.C.de iureiu.ꝛ in.l.admo.ff.eo.

489 ¶ Quãdo a lege vel statuto quis obligat ad aliquẽ actũ facieñ. sine prefinitione termini,vt puta ad insinuandũ donationẽ vel ad facieñ.registrari instrumẽtum vel similia,tunc tempus videt collatum in arbitrio ipsius facere debẽtis,vt pbat tex.in arg.in.l.lz.C. de iure deliberan.et in.l.cum notissimi.in prin.C.de prescrip.xxx. anno.attamẽ tene menti ppetuo q̃ talis non admittet ad faciendum illud:puta insinuationẽ postq̃ fuerit sibi oppositũ de inualiditate donationis ppter insinuationez non factam in ipsa donatione:nã tunc erit sibi precluſa via ad talem insinuationẽ faciẽdã. ita singu.dixit Ang.in cõsilio suo.179.incip.visis predictis instrumẽtis.in vlti.col.allegat ea q̃ habẽtur in allega.eo.decursum.C.de dona.ante nup.et in.l.fi.C.de iure do.q̃ dictum refert et sequitur Alexã.in consi.suo.237.incipiẽ.Perspectis ꝛc.in fi.in.vj.volu.q̃ dictum est summe notañ.quia potest seruire ad multa q̃ quotidie occurrunt.pro quo dicto faciunt dicta per.d.Philip.deci.in consilio.226.incip.magister Joã.in.ij.colũ.in ver.et etiam si nunc ratificaret ꝛc.et vide Bal.in.l.si ea.in penulti.col.versi.vtrum q̃ñ.C. qui accusa.non possunt.

490 ¶ Addos iudicũ est accurate manutenere suã iurisditionẽ iquãtum possunt:et hac de causa sepe vnus alteri inhibet vt quotidie practicatur:sed scias circa hanc materiam q̃ licet iudices ecclesiastici inhibeãt iudicibus secularibus vt de aliqua causa cognoscãt sub pena et censuris ecclesiasti.tamẽ non debẽt iudices secula.curare tales inhibitorias q̃ñ iurisditionem ab eis non habẽt cognoscendi.ita dixit Bald.in.l.j.C.q̃o ꝛ q̃ñ iud.in fi.vbi q̃rit nunquid superior possit inferiori inhibere ne in aliqua causa iudicet:ꝛ respondet q̃ si inferior recognoscit iurisditionem a superiore tunc potest,vt in.l.iudiciuz soluit.ff.de iudi.si vero ab alio non potest.

alleg. Hosti. in c. volẽtes. de offi. deleg. et Archi. in c. pſona. xj. q. j. et dicit qõ Fede. de se. cõſuluit qõ ſi clericus contra laicum falſos teſtes coram iudice ſeculari pduxit, deinde accuſaꝫ de falſo coram eõ qõ nõ poteſt ppter pendẽtiã litis de falſo eps inhibere iudici ſeculari vt fungaꝫ partibus ſuis ꝯ ꝯ accuſatio falſi ſit preiudicialis et maior, tamẽ hoc accidit ppter diuerſitatẽ magiſtratuũ quorum quilibet habet iuriſditionẽ pncipalẽ diuerſi loci: ꝛ ſi eps propter hoc excõicaret iudicem ſecularẽ, excõicatio eſſet nulla cũ incipiat a p̃cepto ipſo iure inualido ſm eum, qõ dicit eſſe not. qõ dictum p not. refert ꝛ ſequitur Soci. in conſi. ſuo. 99. incip. ſereniſſimus ꝛc. in fi. in. iĩj. volu. credo tamẽ qõ predicta recipiãt limitationem niſi vnus iudex vellet occupare iuriſditionẽ alterius, vt puta ſi iudex laicus vellet pcedere contra clericũ: nam iſto caſu lz iudex laicus nõ habeat iuriſditionem a iudice eccleſiaſtico, tamen iudex eccleſiaſticus poterit inhibere iudici laico p totum tit. de fo. cõpe. maxime p ea que habẽtur in. c. ĩj. de foro cõpe. in. vj. et in. c. ſi iudex laicus. de ſentẽ. excõica. eo. tit. cũ ſimi. et an inhibitoria fieri poſſit parte nõ citata: et an ꝛ quãdo iudex eccleſiaſticus poſſit inhibere iudici ſeculari vide doct. maxime. d. An. ꝛ Abb. in. c. tuam. de ord. cogni. ꝛ in. c. ſup eo. le. j. et in. c. cũ teneamur. de app. ꝛ in. c. dilectus filius. de reſcrip. et Fede. de ſe. in cõſilio ſuo. 300. incip. factuꝫ tale eſt: debitor pmiſit ꝛc. et Alex. in cõſi. 92. incip. viſis actis ꝛc. in. iiij. col. in. ĩj. vol. et Lau. de rodul. in tracta. vſurarũ quem poſuit in. c. cõſuluit. in. 131. q. de vſur. et Spec. in tit. de appel. in ver. ſed q̃rĩ. et Pe. de ancha. in conſi. 235. incip. caſus talis eſt: poſt preceptuꝫ ꝛc. et. d. Fran. de are. in cõſi. xx. incip. in q̃ſtione ꝛ cauſa. in penult. col. ver. circa ſcõm dico ꝛc. et in cõſi. 75. incip. diligẽter. in. j. col. ꝛ Bal. in addi. Specu. in tit. de citatione. in. iĩj. col. in ver. incip. inhibitio poteſt fieri ꝛc. et Alexã. in cõſi. cxlix. incip. in cauſa ꝛc. in. ĩj. colũ. in vj. vol. et in cõſi. 353. incip. preſtantiſſime doctor ꝛc. et in conſi. 68. incipiẽ. in cauſa et lite ꝛc. et ibi in conſi. ſeq. p totum. in. vĩj. volu. et alias qõ. in materia inhibitorie videas p Bal. in. l. j. C. de diuerſis reſcrip. p Fede. de ſe. in conſi. cxv. inci. caſus talis eſt: quidam delegatus. et in conſi. 97. incip. qm̃ ꝛc. et p Jo. de ana. in. c. tuas duduꝫ. in vlt. col. de vſur. et p Ludo. ro. in conſi. 330. incip. circa primũ. in ĩj. colũ. et p do. Philip. deci. in conſi. xxxiĩj. incip. viſo puncto. in. j. col. et vide text. ꝛ glo. in. c. nõ ſolum. de app. in. vj. et in. c. j. de offic. ord. et in. c. romana. et in. §. ſinaũt. de app. eo. lib. Hec iſta paruifacias: qr quotidie verſanꝫ in pallatijs et de facto cõtingunt.

491 ¶ Pluries diſputaui de vno, vcz an nõ obediens primo mãdato ſi ſecũdo paruit euitet penã primi mãdati, et primo videtur qõ illã nõ euitet: qr iam in illã incurrit et iam illa pena eſt commiſſa: ſed in cõtrarium reperio glo. in auĸ. de non alienã. in. §. qr vero. in ver. iudicibus. quã ibi not. Ang. et idem tenuit Specu. in titu. de cõtumacia. in. §. nũc dicamus. in ver. ſz quid iſte paruit vltimo ꝛc. et ibi ppe in ver. ſed pone ꝛc. ponit ipſe Specu. cõſimilẽ q̃ſtionẽ, vcz iudex mandat Titio vt aliquid faciat ſub pena decẽ, qui non obedit, poſtea eidem mãdat illud idez ſub pena. xx. et ſimiliter nõ obedit: et tunc iudex eidem mãdat illud idẽ ſub pena. 50. et ſimiliter nõ obedit: an tũc poſſit exigere omnes dictas penas, finaliter poſt multa argumẽta p et contra cõcludit qõ poterit tm̃ exigere vltimã penam, qr iudex cõminando maiorem penã videĸ recedere a minori pena. alleg. l. ſtichus. ff. de manu. teſt. et. l. ſi ita ſcriptũ. ff. de here. inſti. et. l. pe. ff. de pacto. ſtipu. ꝛ l. qui bis idem. ff. de verbo. oblig. ad qõ etiam vide Bar. in. l. ius alimentor. §. ſed ſi nõ cõſtat. ff. vbi pup. educa. debe. Tene mẽti: quia videbis millies in facto. Hippolytus de Marſi.

492 ¶ In legitimatione alicuius illegitimi diligenter eſt aduertendum qõ in ſupplicatione q̃ fit p tali legitimatione fienda ponanꝫ oẽs qualitates illegitimitatis, alꝫs nõ valeret legitimatio tãq̃ ſub reptitia. iuxta no. per Bal. in. l. ſi qua illuſtris. C. ad orfi. et in. l. eã. C. de fideicõ. tamen teneas menti ppetuo qõ ſi princeps in ipſa legitimatione vtitur verbis generalibus includẽtibus dictas qualitates ſup quibus diſpenſat gratia non vitiatur. ita ſingula. dixit Pau. de caſt. in conſi. ſuo. ccxxj. incipiẽ. ſup puncto iſto ꝛc. in fi. qõ dictum p not. refert ꝛ ſequitur Soci. in conſi. lxiĩj. incip. viſis teſtamẽto ꝛc. in. iĩj. col. in. iĩj. vol. et refert etiã. do. Alex. ita conſuluiſſe. et Jo. de ana. in conſi. ſuo. 95. incip. viſis ꝛ ponderatis ꝛc. ꝛ. d. Benedi. capra. in conſi. 157. incip. fuit diſputatum p papam Martinum ꝛc. de quo latius p Soci. in. d. ſuo conſi. Tene menti: qr iſtud dictum poteſt ſeruire ad multa ꝛc.

493 ¶ Juſtum ꝛ equũ eſt vt adminiſtrator alienarum rerũ cũ remoueatur ab adminiſtratione reddat rationem adminiſtrationis: et iſtud habet locũ etiã in fratre qui ſtetit in cõione cũ fratribus adminiſtrauit bona cõia fratrum et rexit domuz: nam talis teneĸ qñ volunt ſe diuidere reddere rationẽ adminiſtrationis. iſta late ponit Soci. in conſi. ſuo. 46. incipien. Cũ in preſenti. in. j. col. ꝛ in conſilio. lxxiĩj. inci. circa primã. in. j. col. de qua materia etiã habetur p eũdem Soci. in conſilio. ſuo. 149. in primo vol. ꝛ in cõſilio. xl. inci. circa primam ꝛc. in. j. colũ. in. iĩj. vol. vbi nota. loquitur in hac materia: de qua etiã materia habeĸ in. c. qualiter ꝛ qñ. le. ĩj. et ibi p glo. in ver. redde. extra de accu. et per Pau. de caſt. in. l. vix certis. ff. de iudi. et de hac materia etiam habeĸ per do. Phili. deciũ in cõſilio ſuo. cx. incip. vere. in pe. col. vbi inter alia dicit qõ redditio adminiſtrationis etiã heredem adminiſtratoris aſtringit. et habetur per eũdem in cõſi. 178. incipi. in cauſa. in. j. ꝛ. ĩj. colũ. et p Bal. in rubri. extra de pcu. in. ĩj. colũ. in ver. nunquid poſt longũ ꝛc. vbi dicit qõ etiam non obſtãte curſu longi tẽporis adminiſtrator teneĸ reddere rationem adminiſtrationis. Et teneas menti qõ adeo eſt verum hoc q̃ adminiſtrator teneĸ reddere rationem adminiſtrationis q̃ etiam filius teneĸ reddere rationem adminiſtrationis de his que viuente patre adminiſtrauit, licet pater illam nõ petierit. ita ſing. dixit Abb. in conſi. ſuo. ĩj. inci. magnificus. d. Jo. ꝛc. alꝫ incipit. vt clare materia ꝛc. in. vj. dubio. in. j. volu. que refert ꝛ ſequitur Soci. in conſi. 73. inci. difficultatẽ. in. vj. col. in. iĩj. vol. et in. d. cõſi. xl. in. j. col. in. iiĩj, vol. et do. Phili. dec. in dictis cõſilijs ꝛc. et Soci. in conſilio. 92. incip. viſo. in. ĩj. col. in. iiĩj. vol. et an adminiſtrator qui ſemel reddidit rationem adminiſtrationis teneatur illam vlterius reddere vide Soci. in dicto conſi. 92. in. j. et. ĩj. columna. Hippolytus de Marſi. J. U. Doctor.

494 ¶ Probationes vt credo te ſcire debent de neceſſitate concludere, alꝫ nihil operanꝫ. c. in preſentia. de proba. ꝛc. et ibi per oẽs. l. neq̃ natales. et. l. ad pbationez. C. de pba. et habetur in. l. nõ hoc. C. vnde legiti. voluit Bal. in. l. ĩj. in vlti. col. C. de bonor poſſeſ. ſm tabu. et in. l. j. in. ĩj. colũ. C. de furtis. et probatio debet concludere per neceſſe, non aũt per poſſibile. ſm Bal. in. l. ad pbationẽ. la. ĩj. C. de proba. dixi latius in repe. rub. C. de proba. in. 73. colũ. de quo etiam per dñm Philip. deciũ in conſi. 321. incip. in cauſa. in. ĩj. col. Teneas tamen menti q̃ iſtud fallit vbicũq̃ cauſa eſſet commiſſa ſola facti veritate inſpecta: nam tunc receditur a regulis iuris cõmunis: et talis cui cõmittitur cauſa, eo modo poteſt credere pbationi ſolum perſuaſiue et non cõcludenti. ita voluit Bal. in. l. ſola. in fi. C. de teſti. qõ dictum refert ꝛ ſequitur Ang. de are. in. §. in bone fidei. in vlti. colum. inſti. de actio. et do. Fran. de areĸ. in conſilio ſuo. 84. incip. diligenter ponderatis his ꝛc. in. iiĩj. colũ. et in conſilio. 127. incip. in cauſa dñe Anto. ꝛc. in. ĩj. col. et Jaſ. in. l. certi conditio. in. §. ſi nũmos. in. vĩj. col. ff. ſi certum peta. et vide que dixi. ſ. in ſingu. 102. incip. clauſula. et in ſingu. 272. incipiẽ. in hac inclita ciuitate ꝛc. et in ſingulari. 486. incipiente, Cõmuniter ſcitur ꝛc. Hippolytus de Marſi. J. U. D. excellentiſſimus.

495 ¶ In cõtractibus ꝛ alijs diſpoſitionibus attendiĸ qõ ſolet fieri et validũ eſt argu. a ſolitis. l. illud. et ibi Bart. ff. de excuſa. tut. l. ĩj. ff. de ſponſa. l. vel vniuerſor. ff. de pigno. actio. l. cum de in rẽ verſo. ff. de vſu. de quo latius p Jaſo. in. l. vt liberis. in. iĩj. et. iiĩj. col. C. de colla. ꝛ adeo hoc eſt verũ q̃ res ſimpliciter data in emphyteoſim per platum tamen cenſetur data in tertiam generationem ſi erat ita conſuetum. ita dixit not. Bal. in addi. Specu. in titu. de loca. in. iĩj. col. ver. eccleſia poteſt dare in emphy. ꝛc. qõ dictum pvalde not. refert ꝛ ſequitur Jaſ. in. l. certi conditio. in. §. ſi nũmos. in. iiĩj. colũ. ff. ſi certum peta. vbi dicit qõ hoc dictum nunq̃ eſt tradendũ obliuioni. Et in ſimili dicit qõ conceſſio in emphyteoſim facta p ſe ꝛ filijs ſimpl'r intelligiĸ etiã de filijs naſcituris nedũ de natis tunc ſi ita erat cõſuetũ. alleg. hoc voluiſſe Jo. de imol. in. c. potuit. de loca. Item in materia iſta ſubdit qõ ſi papa cõſueuit in inueſtituris quas facit rectoribus tẽporalibus locor eccleſie: puta Marchie Anchonitane concedere iuriſditionem mortis ꝛ vltimi ſupplicij et publicationis bonor q̃ iſta duo veniunt vbi etiã nõ fuerunt expreſſa per papam. ita ſm eum dixit Lu. roma. in conſi. 58. incipiẽ. ad diſcutiendũ. in. ĩj. col. Et alia etiam ad hanc materiam adducit Jaſo. vbi. ſ. que per te videas. Hippolytus de Marſilijs Jurijs vtriuſq̃ doctor excellentiſſimus.

496 ¶ Conſtitutio precarij appoſita in inſtrumẽto eſt maxime importantie, vt habetur per ſcribẽtes in. l. quotiens. C. de reiven. ꝛ p Joã. an. in addi. Specu. in titu. de empt. et ven. in. §. ſciendũ. in. x. col. in ver. quid ſi res vendita ꝛc. in addi. incipi. hic dubitatur. et p Ant. de but. in. c. cũ veniſſent. in. iĩj. colũ. de reſti. ſpo. et per Ludo. roma. in conſilio. 189. incip. ſtante primo queſito ꝛc. et per Alexã. in conſi. 27. incip. viſo libello. in. iĩj. colũ. in. j. volu. et in cõſilio. 28. incipi. viſo ꝛc. in. ĩj. col. in. ĩj. volu. et in eo. vol. in cõſi. 82. inci. Perſpectis ꝛc. in. iĩj. iiĩj. ꝛ. v. col. vbi plura not. ponit in materia. ꝛ Bal. in conſi. 438. incip. magnifici viri. in fi. ĩj. col. in. iĩj. vol. et p Alexã. in conſi. 51. incip. Ponderatis ꝛc. in vlti. colũ. et per eũdem Alex. in cõſilio. 963. inci. perſpectis. in. iiĩj. col. et in cõſi. 305. inci. lecto ꝛ diſcuſſo. in fi. vĩj. et in prin. viĩj. col. ꝛ in cõſi. 354. inci. viſo pceſſu ꝛc. in. j. colũ. et per Bal. in cõſilio. 506. incipi. vẽditor conſtituit ꝛc. in iiĩj. col. et p Jaſo. in. l. fi. in. 95. col. C. de iure emphyt. et in. §. actionum. in. xxvj. colũ. inſtitu. de actio. et in. l. ſi is p emptore. in. 93. et 94. colũ. ff. de vſucapio. et per Rapha. cu. in cõſi. 155. incip. Antonoglus. in penulti. colũ. ver. ad ſm. et in cõſi. xlj. incipi. ad primum queſitum. et per Pau. de caſt. in. l. j. §. ſi rem. ff. depoſiti. et p Ang. in. l. q̃nis. in. §. j. ff. de acqui. poſſeſ. et p Old. in cõſilio. 139. incipiẽ. ad habẽdam ꝛc. in vlt. col. et p Alex. in cõſi. 83. inci. viſo. in fi. ĩj. col. in. vj. volu.

in.vj.volu.et ibi in consilio.252.incip.in causa ꝛ lite.in.ij.col.et in eodem volu.in cõsi.153.incip.circa ꝛc.p totum cõsilium.ꝛ ibi in cõ filio.185.incip.in causa.in.ij.colũ.et habeť per docto.Jn alijs etiã locis quos laborioſum magis q̃ ſubtile eſſet adducere:in qb⁹ lo cis ponunt not.dicta in hac materia:ſed ſcias qõ talis cõſtitutio precarij licet ſit magne importantie tamen nihil operatur ſi appo natur ſup re incerta.ſm Bar.per illum tex.in.l.iij.in.ſ.incertam. ff.de acquiren.poſſeſ.vbi dicit q̃ cum quidam emiſſet centũ tabu las terre in predio tuo in illa parte quam eliget venditor,lꝫ tunc cõſtitueret ſe precario nomine illius emptoris poſſidere nihil fa cit ppter incertitudinẽ que eſt rõne locꝛ quote:lꝫ eſſi exprimatur certus nũerus tabularuꝫ,tñ eſt incertitudo rõne quote fundi:qꝛ nõ ꝺr de tertia vel quarta parte fundi:nec dicit in parte oriẽtali vel occidẽtali,vt dicit Alex.in.d.ſ.certaꝫ.Qõ dictũ p not.refert ꝛ ſe quiť do.Phili.deci.in conſi.226.incip.magiſter Joãnes in fi.pe. col.qõ dictum poteris addere his que late dixi in materia incerti tudinis in repeti.mea rubr.C.de probatio.in.lxxiij.colũ.cum.x. colũ.ibi ſequentibus ꝛc. Hippo.de Marſi.J.V.Doctor.

497 ¶ Sepiſſime in iure idem operať timor ſeu ſuſpitio rei qõ ope ratur ipſa res,vt dixi ſatis late plura dicta p hoc adducẽdo in.l.j. in.x.colũ.ff.de queſtio.Sed vltra omnia que ibi dixi teneas menti perpetuo in dicta materia vnum ſingulare auri ꝛ honoris plenũ, vꝫ qõ fuga non facit indicium ad torturam quãdo au fugiẽs iam erat inquiſitus de delicto:quia tunc videť habuiſſe iuſtam cauſaꝫ fugiendi:ſecus ſi fugit ante inquiſitionem cõtra eum formatã,qꝛ tunc talis fuga contra eũ facit indicium ad torturã.ita dixit Bar. in.l.j.ff.de bo.eorꝫ qui ante ſententiã ſibi morꝫ.cõſci.arg.illius tex. queꝫ refert ꝛ ſequitur Ang.in.l.ſi.in penul.col.ff.de qõ.ꝛ Mathe. in not.ſuo.153.incip.nota qõ tota ꝛc.et Ludo.roma.in.l.lege cor nelia.in.ij.col.ff.ad ſylle.et Ang.de are.in tracta.maleſi.in verbo, fama publica.in ver.an fuga ſit ſufficiens.et Jaſ.in repe.l.admo nendi.in.lxvij.col.in fi.de iureiurã.de quo etiaꝫ dixi.ſ.in ſing.115. incip.fuga.ita eodem modo dicas qõ fuga etiaꝫ non facit indiciũ quando erat ſuſpitio vel timor de accuſatione vel de inquiſitione fienda,licet nondum eſſet formata.ita nota.dixit Ludo.ro.in.d.l. lege cornelia.ff.ad ſylle.qõ dictum refert et ſequitur do.Philip. deci.in cõſi.ſuo.234.incip.in effectu.in.j.col.qõ eſt multũ not.qm̃ raro quis fugit ſi non habet ſuſpitionem q̃ contra eũ p̃cedatur p̃ inquiſitionem vel p accuſationem. Hippo.J.V.Doctor.

498 ¶ Bona minor immobilia regulariter non p̃ſt alienari ſine decreto iudicis vel ſuperioris,vt habeť in toto tit.ff.de reb.eorꝫ.ꝛ in toto tit.C.de prędi.mino.hoc tamẽ fallit in alienatione facta a patre de bonis filij minoris qm̃ pater qui habet legitimã admini ſtrationem bonorꝫ filij poteſt alienare bona immobilia filij etiam ſine decreto:quia lex multum cõfidit de paterna pietate.ita dixit Azo in ſumma de bonis q̃ lib.inver.habet añt pater ꝛc.qõ dictuꝫ refert ꝛ ſequitur Bal.in.l.j.ff.de reb.eorꝫ.vbi dicit qõ iſtud dictum Azo.alibi non reperitur.que oĩa refert ꝛ ſequitur do.Phili.dec. in cõſilio ſuo.209.incipi.Jn caſu ꝛc.in.j.col.vbi dicit qõ idẽ dixit Bal.in.l.preſes.C.de trãſac.et alij,vt ibi tradit Alexã.et dicit qõ hoc etiam dixit Bal.per illũ tex.in.l.ſi.ſ.finañ os alienum.C.de bonis que libe.de quo latius p̃ do.Phili.deciũ in dicto eius con ſilio 209.incip.in caſu ꝛc. Hippo.de Marſi.J.V.Doctor.

499 ¶ Licet diſpoſitio teſtatoris facta in vno caſu ad alium caſum porrigatur ex tacita ꝛ veriſimili mente ipſius teſtatoris,vt habeť in.l.ſi.C.de inſti.et ſubſti.ſub cõdi.fac.et in.l.titius.in.ſ.lucius.ff. de lib.et poſt.cum ſi.pro quo facit gloſ.not.in.l.tale pactum.in.ſ. ſi.ff.de pac.Jſtud intelligitur et eſt verũ quãdo tractatur de rebꝰ: quia tunc fit extẽſio de vna re ad aliaꝫ ex tacita ꝛ preſumpta mẽte teſtatoris:ſecus aũt eſt quãdo tractatur de pſonis,quia tũc nõ de bet fieri extenſio de vna pſona ad aliam ẽtiaꝫ ex tacita ꝛ veriſimili mente teſtatoris.ita dixit Are.in.l.gallus.ſ.et quid ſi tãtũ.in.iij. col.in ver.ſcõo adde.ff.de libe.et poſth.qõ dictum refert et ſequiť do.Phili.deci.in cõſi.211.incip.ſubtilis eſt ꝛc.in pe.col.vbi plura adducit ad corroborationem huius dicti.qõ dictum etiam refert et ſequitur ipſe do.Philip.decius in cõſilio.218.incip.in caſu ꝛc. in.iij.col.vbi videas.et in cõſi.273.incip.in caſu.in fi.j.col.et in cõ ſilio.287.incip.in caſu.in.iij.col.et in cõſi.291.incipiẽ.viſis.in.iij. colũ.et in conſilio.cccxiij.incipi.Pro reſolutione ꝛc.in.j.col.et in cõſi.377.incipi.viſis.in.ij.col.et in cõſi.394.inci.p̃ vera.in.iij.col. Hippoly.de Marſi.J.V.Doctor.

500 ¶ Sponſalia de futuro ſoluuntur ambo vel vno ex ipſis ſpõſis renuẽte,etiam ſi talia ſpõſalia ſint iurata.c.ij.et.c.requiſiuit.extra de ſponſali.Quod verum intelligiť niſi ſequatur copula carnalis inter eos,quoniã talis copula ſequens operatur vt talia ſpõſalia de futuro tranſeant in ſponſalibus de preſenti,vt in.c.veniens.de ſponſa quo caſu nec etiam papa poſſet ſecuta tali copula tale ma trimonium diſſoluere.iuxta illud.Quos deus cõiunxit homo nõ ſeparet,vt in.c.ſunt qui dicũt.xxvij.qõ.ij.et in.c.an qõ.et in.c.pe. xxxij.q.ij.et in.c.inter corporalia.de tranſla.epi.et voluit Archi. in.c.quapropter.xxvij.q.ij.et Bal.in.l.deo nobis.in.iij.colũ.C.de epiſco.ꝛ cleri.vt latius dixi.ſ.in ſingu.165.incipiẽ.ſcriptum eſt ꝛc. Et circa hanc materiam teneas menti perpetuo ſingulare verbũ, vꝫ q̃ ſicut papa nõ poteſt diſſoluere ſponſalia contracta p verba de futuro quando ſecuta eſt carnalis copula:qꝛ vt dixi tũc trãſeũt in matrimonium legitime cõtractum per verba de preſenti:et ma trimonium legitime contractum non poteſt diſſolui per papã,vt dixi:ita non poterit diſſolui matrimonium contractum per verba de futuro,ſi anteq̃ eſſent contracta dicta ſponſalia per verba de futuro preceſſiſſet inter ipſos ſponſos copula carnalis,cum ipſa copula antecedens ſpõſalia de futuro ita validet ꝛ tranſferat ſpõ ſalia de futuro in ſponſalibus de preſenti ſicut copula poſtea ſub ſequens.Jta ſingu.dixit do.Jo.de nevizanis Aſteñ.vir profecto doctiſſimus in ſua ſilua nuptiali.in.v.char.in.j.colũ.vbi alleg.ad hoc quendam do.Clau.in rub.ff.ſolu. matri.qõ dictum ni falloꝛ eſt ſumme notanduꝫ,cum quandoq̃ contingat in facto.pro quo dicto facit in ſimili qõ voluit Joan.and.in.c.de teſtibus.extra de teſti.et in addi.Specu.in titu.de teſte.in.vj.ſequitur circa ſi.verſi. quid ſi teſtes ꝛc.vbi dicit qõ tñ valet iuramentum teſtis poſt de poſitionem quantum ante depoſitionem,de quo ego late dixi in repeti.mea.l.fina.C.de proba.in.xxxj.et.xxxij.charta.vbi videas. vide que dixi in practica mea cauſarum criminaliũ.ſ.quoniam. numero.38. Hippolytus de Marſilijs Juris Vtriuſq̃ Doctor excellentiſſimus.

Singularia ducentũ recolẽ-
de ac immortalis memorie. d. Hippolyti de Marsi. J. U. D. pfundissimi ex vtroq; iure per eum collecta et simul redacta nouissime in lucem edita vltra omnia singularia hucusq; impressa cum numeris et repertorio feliciter incipiunt.

501 Ritũ est in iure i pluribus locis qõ societas seu cõmunio operatur vt inhabilis gaudeat priuilegio habilis cum quo cõcurrit in societate vel cõmunione, vt habeť in. l. si is qui duos. ff. de libe. lega. et in. l. si cõmunẽ. ff. quẽad. serui. amit. et in. c. per tuas. de arb. de quo latissime locut⁹ sum in repe. mea. l. fi. C. de pbat. in. vj. charta. et supra in singu. meo. clxxx. incipi. plura et plura ꝛc. et in. l. de minore. in. §. tormẽta. in. ij. colũ. ff. de questio. de qua materia habeť etiam p Soci. in consi. suo. cxxx. inci. visa cõtinẽtia ꝛc. in vlti. colũ. in. j. volu et p do. Mellum in tracta. bannito. in prima parte. iij. tempo. et in. xvj. q. et per Alexã. in cõsi. suo. cxij. incipiẽ. Perspectis ꝛc. in pe. col. in. vj. vol. vbi singulariter loquitur in materia ista. Sed vltra oĩa q̃ dixi in hac materia in dictis locis teneas perpetuo mẽti aliud sing. verbũ, qõ vez si femina naturalis tm̃ sit nupta viro legitimo ꝛ naturali ipsa etiam ppter qualitatẽ mariti legitima efficit: nã capacitas viri ad vxorẽ porrigit, vt no. Bal. in l. si quis. per illũ text. C. de natura. libe. ita sing. dixit Ange. in auť. quibus mo. natu. effi. sui. in. §. qõ vero. in fi. qõ dictum p Sin. refert et sequitur. d. Phili. deci. in. l. femine. in. ij. col. ff. de reg. iur. Tene mẽti q; non fallor est mirabile ꝛ singu. verbũ ꝛ magne importãtie nec memini me alibi vidisse. Et scias etiã qõ per ingressuz religionis bastardus efficitur legitimus vt dixi. §. in sing. cclxxiij. incipi. notissimum ꝛc. in. j. colum. in ver. limito etiam ꝛc. et in repeti. mea rub. ff. de fideius. in xxvij. colũ. vbi videas.

502 ¶ Sententia si fuit dicta nulla et postea expresse sit confirmata meretur executionem etiaz si fuisset dicta nulla ex defectu iurisditionis. ita nota. dixit Innocen. in. c. j. de confir. vti. vel inutili. qõ dictum pro valde no. refert ꝛ sequitur Ange. de are. in. §. quadrupli. in. xx. colũ. instit. de actio. vbi dicit qõ idem voluit An. Imol. et Rapha. in. l. si expressim. ff. de app. Tu dicas vltra eũ qõ idem voluit Innocen. in. c. super literis. in glos. super verbo, forsan. de rescrip. et Abb. in. d. c. j. de confirma. vti. vel inuti. et Ange. in. l. ij. in. vij. fallen. ff. si quis in ius voca. non ierit. et Bal. in. l. j. in versic. circa tertium. C. quando prouoca. non est necesse. et domi. Franci. cur. in consi. suo. lxvj. incip. super premissa. in. xvij. col. vbi allegat rationẽ dicens qõ magis debet attendi sententia confirmans q̃ sententia confirmata ad qõ allegat Alexan. in. l. de pupillo. in. §. qui opus. circa. v. col. de oper. no. nuntia. Et ista potes addere ad materiam confirmationis.

503 ¶ Ex pace et treuga facta inter aliquos sepius plura oriuntur dubia: et ideo statui nũc data oportunitate aliqua circa talẽ materiam in mediũ afferre: ideo scias qõ si duo inimici fecerunt pacem et promiserunt se inuicem non offendere sub pena si alter eorum postea cõmittat aliquã causam ppter quã offendi possit poterit ex illa cã ipune offendi nõ ex antiqua inimicitia sup qua est facta pax. fm Bar in. l. quero. §. inter locatorẽ. et volũt cõiter scrib. in. l. qui seruum. ff. de ver. obl. et ideo dixit Bart. in. l. aut facta. §. cã. ff. de pe. quod si facta pace te offendi non ex veteri inimicitia, sed ex noua cã qõ non rumpo pacẽ. qõ est not fm Alexan. Pau. de ca. ꝛ Jaſ in. d. l. qui seruũ. et idẽ tenet Bal. in. c. j. in pn. in. ij. col. de pace tenẽ. d. Ant et Imol. in. c. cũ inter. per illum text. extra de renun. Lu. ro. ꝛ Alexan. in. l. semel mora. ff. so. mat. ꝛ Lud. ro. in consi. suo clxxxiij. incip. in casu proposito ꝛc. et Alexan. in cõsi. suo. xix. inci. viso processu cause vertentis inter procuratorem. in. j. vo. Et tenementi ppetuo qõ offendens ex noua causa non dicit rũpere pacez etiã si talis noua cã superueniens non esset iusta cã offendẽdi fm Alexã. in. d. consi. xix. quẽ refert ꝛ sequit p valde no. domi. Jaſ. in. d. l. qui seruũ. in princ. ij. col. et ibi subdit qõ in dubio offensa presumitur facta ex cã de nouo superuẽta, ꝛ sic licite ꝛ nõ ex antiqua. ita dicit tenere Bald. in. l. si predium. ad fi. C. de edi. actio. qõ dictum reputat sing. Alexã. in. d. l. qui seruũ. ꝛ in. l. semel mora. et ibi dicit qõ illã decisionẽ Bal. velut auream nunq̃ obliuiscaris. Et in materia noue cause vide etiã Alexã. in cõsi. cccclxij. inci. viso themate suprascripto ꝛ attestatiões ꝛc. Et ex supradictis poteris limitare iura dicentia qõ inualida nõ sunt in cõsideratione, de quib⁹ aliqd supra dixi in sing. meo. cclxxiij. incip. licet ꝛc. vbi videas.

504 ¶ Virtus iuramẽti multiplex est, vt tractant doct. in auť. sacrã puberũ. C. si aduer. ven. ꝛ in. l. si quis maior. C. de trãsac. in. l. si quis p eo. ff. de fideius. et in. l. si quis inquilinos. ff. de leg. j. et in. c. cum contingat. extra de iureiurã. ꝛ in. c. q̃uis. de pact. in. vj. et in. c. licet mulieres. de iureiuran. eo. lib. et in aliis locis. et dixi ego. §. in pluribus singularibus. Sed vltra oĩa q̃ dixi in hac materia in. d. sing. meis scias qõ iuramẽtum appositum p testatorẽ in testamẽto hz vim clausule codicillaris, adeo qõ veniẽtes ab intestato intelligũtur rogati q; iuramẽtuz facit vt actus valeat oĩmodo quo põt valere, vt in. l. cũ pater. in. §. filius matrẽ. ff. de le. ij. ita dixit Bar. in. l. si quis. in princi. in vlti. col. ff. de leg. iij. et in. l. si quis p eo. in. vij. et viij. mẽbro. ff. de fideius. ꝛ in. l. j. in. §. si quis ita. ff. de verbo. oblig. et Bal. in. l. eam quam. in. iij. colũ. C. de fideicom. qui dicit qõ ista est mirabilis virtus iuramenti. et in. l. si iure. C. de testamẽ. ma. quos omnes refert ꝛ sequitur Jaſ. in. d. l. eam quã. in. x. colũ. nu. xvij. vbi etiam alia adducit ad corroborationẽ predictor quem videas. et idem ipse dicit in. l. si conuenerit. in. iij. col. ff. de iur. om. iudi.

505 ¶ Antiqua in pluribus casibus sunt fauorabiliora ꝛ magis priuilegiata quã sint recentia, vt habeť p doc. in. c. cũ cãm. de pbaſ. et in. c. cũ dilectus. de succeſ. ab intesta. ꝛ in. c. si papa. de priui. in. vj. et in pluribus alijs locis, q̃ gratia breuitatis omitto. Et ideo teneas mẽti duo. Primũ est qõ in antiquis fama facit plenã pbationem fm Inno. in. c. veniẽs. de ver. signi. in. vj. ꝛ in. c. veniẽs. le. j. de testi. et Bal. in auť. quas actiones. in fi. C. de sac. san. ecc. et dixi late in. l. de minore. in. §. plurium in. xij. col. ff. de qõ. Scõo tene etiaz mẽti qõ apoca priuata nullo adminiculo nec testiũ nec comparationis literarũ suffulta in antigs semiplene pbat. ita sing. dixit. d. An. in c. ij. in. iij. colũ. ver. tertius casus ꝛc. de fi. instru. allegat Joã. an. in addi. Spec. in ti. de instru. edi. §. nũc dicendũ. sup ver. quid si p ducens ꝛc. que duo dicta refert ꝛ sequitur Jaſ. in. l. cũ aliquis. nu. v. et vj. C. de iu. deli. ꝛ ibi subdit qõ si apparet sentẽtia q̃ sit lata de anti quo licet nõ appareat aliqua acta precessisse, tamẽ talis sentẽtia in qua dicit: viso libello: visa li. cõtest. et visa pbatiõe ꝛc. pbat acta precessisse. allegat plura de qbus ibi p eũ. ꝛ ibidẽ etiã ponit qõ dicatur factum de antiquo. et vide. §. in sing. ccccxxxvj. inci. late ꝛc.

506 ¶ In testib⁹ plurimũ cõsiderant qualitates psonarũ ipsorũ testiũ: nã aliq̃ sunt qualitates q̃ in totũ annullãt dictũ ipsor vt infamia/excõicatio/bannũ/ꝛ similia: alique etiã sunt qualitates q̃ minuũt fidẽ ipsor testiũ vt eis non plene credať. Et ideo scias qõ illi qui ascendũt cacumina edificior p illis reficiendis vel reparãdis qõ talibus si examinanť in testibus non datur plena fides, sed eis minuit de spe. ita dixit Ang. in. l. j. §. ad bestias. ff. de postulã. quez refert et sequitur Joa. de ana. in. c. j. in. iij. colũ. extra de tornea. qõ nota. quia posset contingere de facto.

507 ¶ Viget quandoq; statutũ in ciuitatib⁹ quo cauet qõ nõ possit per officiales seu iusdicẽtes cognosci de delictis commissis retro: puta p tres annos tali casu nõ obstãte tali statuto poterit tm̃ vltra tps statuti pcedi cõtra illũ q fabricauit falsum instrumẽtũ: q; tale crimẽ falsi intelligit esse exceptũ a tali statuto. ita sing. dixit Pet. de an. in repe. c. canonũ statuta. in. lxxxvj. col. extra de cõstit. qõ est sing. no. ppter statuta terrarũ loquẽtia, vt. §. dixi. Et hanc doctrinam addere poteris his que dixi. §. in sing. clxij. incipien. crimen falsi ꝛc. ꝛ in rub. ff. de falsis.

508 ¶ Tractãt doc. in pluribus locis: an frater possit esse testis pro fratre quos ego adduxi ĩ l. j. §. ad qõnẽ. in. ij. col. ver. limita etiã ꝛc. ff. de qõ. Sed vltra ibi dicta scias qõ vbi dictũ fratris fratri pdest et nemini nocet, vt est qñ purgat fratrẽ de hereſi, tũc valet ei⁹ testimoniũ, tex. est not. in. c lras. de psumpt. p qõ põt inferri qõ frater de crimine inculpatus põt ducere fratrẽ cõtra fiscũ ad pbandũ qõ fecit ad suã defensionẽ, q; per hoc nõ dicit nocere fisco qui tractat de lucro penali et odioso cũ alterius iactura. arg. eius qõ no. in. l. si is cui. §. j. ff. de furt. ita nota. dixit do. Flo. in. l. testis idoneus. ff. de testi. qõ est menti tenendum in practica. ex bal mihi pulchra nõ. mihi Cost.

509 ¶ Als dixi tibi. §. in singu. ij. incipiẽ. si plures ꝛc. qõ si plures rei debendi cõstituerenť: attamẽ si in rei veritate ad vnũ tm̃ pervenit pecunia alij habenť loco fideiussor ꝛ gaudẽt bñficio fideiussor, vt ibi late dixi adducendo plures doc. hos affirmantes. Nũc autem addo vnũ in tali materia, vez qõ ad pbandũ hoc qõ pecunia pervenit ad illum tm̃ poterit alius vel alij correi adduci in testes et hoc pbabunt: q; non principaliter interest sua testimonium suum. ita no. dixit. d. Flo in. l. nullus. post prin. ff. de testi. qõ dictuz poteris addere dictis. §. in. d. singulari. secundo.

510 ¶ Verba in dubio intelligenda sunt fm subiectã materiã. l. si ex legati cã. ff. de ver. obli. l. stipulatus. ff. de vsur. l. si vno. ff. loca. et vt hoc mõ intelligant debent impropriari verba. l. sed si possessor. in §. sed si rerũ. ff. de iureiur. et est glo. in. l. si mãdato titi. §. paul⁹ rñdet. ff. man. de quo p Jo. de ana. in cõsi. suo. lx. inci. in qõne ista ꝛc. in fi. et p Soci. in cõsi. ij. inci. qñ ꝛc. in vlt. colũ. in. iij. vol. itẽ verba cõtractus debẽt intelligi fm materiã q tract⁹. l. fi. C. de nõ nu. pe. l. si stipulatus. ff. de vsu. voluit Inno. in. c. ex literis. de iure patro. et Bal. in rub. C. de cõtrahen. emp. in. ix. q. et habeť in. l. dãni infecti quidã. ff. de dã. infe. et ió scias qõ si in cõtractu emphyteotico reperiant inserta ista verba, vez qõ emphytheota possit vẽdere sua melioramẽta nõ tm̃ poterit illa vẽdere dño irregsito quasi ista verba simpliciter plata debeãt intelligi fm naturã cõtract⁹ cui inserunť. ita dixit Spe. i ti. de loca. in. §. nũc aliqua. ver. xciij. qõ. dictũ refert

eſert ꝛ ſequit̃.d.Flo.i.l.ſi ſtipulat⁹ ſit.i ꝓn.ff.de vſu. ꝓ q̃ facit tex. n.l.j.C.de meta.li.xj.ꝛ ibi Bar.vbi ór qó ſi colon⁹ vult vẽdere fru tus ꝓceptos ĩ fũdo ꝓ iuſto ꝓtio dñs ꝓferr̃ vnicuiq; emere volẽti.

§11 ¶ Notoria ſunt magne importãtie,ꝛ ꝓpterea ſepe recedit̃ a regu lis iuris vt ego dixi in.l.pr̃e vel marito.ĩ.xij.col.ver. facit etiã dubiũ ꝛc.ff.de qó.ꝛ ĩ.l.pe.ĩ.j.col.eo.ti.ꝛ in repe.mea rub.C.de ꝓba.in xlj.xlij.xliiij.ꝛ.xlv.colũ.ꝛ in practica mea cãrũ cri.in.§.ij.q. nu.41. cũ pluribus numeris ibi ſeq. Et ideo teneas mẽti qó lz ordo iuris ſit ſeruãdus in iudicijs ꝛ ꝓceſſib⁹ alꝫ ſnia ꝛ ꝓceſſus eſt null⁹ vt hr̃ in.l.platã.C.de ſentẽ.ꝛ dixi.ſ.in fin.meo.ccliiij. inci.in dubio ꝛc. hoc tñ nõ hz locũ i notorijs in quib⁹ lz nõ ſit ſeruat⁹ ordo iuris tũ vz ꝓceſſus lz iudex peccet, ita dixit Inno.in.c.tua.de coha. cle.ꝛ mulie.ꝛ Jo.an.in.c.veſtra.eo.ti.ante ſi. vbi dicit qó lz iudici nõ ſit factũ notoriũ,ꝛ ſi iudex peccet ferendo ſniam priuſq; hoc probet̃ eius ſnia irreuocabiliter tenet:q̃ oĩa refert ꝛ approbat do.Flo. in.l.ſi irruptione.in.§.ad officiũ. in fi. verbis.ff. finiũ regũ. qó dicit no.eſſe ad limita.eorũ que no.per Bart in.l.hec.ff ex qui. cau. ſin poſ.eatur.de quo etiã dixi ego in.d.l pe.in.j.col.ff.de queſtio.

§12 ¶ Adduxi tibi aliq̃ circa materiã regule q̃ de nouo emergũt no uo indigẽt auxilio.ſ.in fin.cxlij.inci.cautũ ꝛc.ꝛ in fin.ccxxxij.inci. que de nouo ꝛc.ꝛ in.l.j.in.§.fi.in.vi.col. cũ tribus col. ibi ſequẽ. ff. de qó.Nũc autẽ dico tibi vnũ in dicta materia,vcz qó ſtãte ſtatuto vel diſpoſitione iuris cõis qó in cã appellationis vel nullitatis nõ recipiant̃ noue ꝓbatiões qó tñ poterũt recipi ſi de nouo emer gunt:qr cũ nõ potuerint claudi in ꝑcedẽti iudicio ne fruſtra oriantur poterunt de nouo allegari,ita no.dixit Dy.in cõſi. ſuo.xx.qó inci.ſup qõne q̃ vertit̃ vtrũ filius ꝛc. qó dictũ ꝓ not.refert ꝛ ſequit̃ Bal.in.l.inuictus.in vlt.col.C.de procu.ꝛ do.Fely.in.c.cum ioan nes.in.ix.col.ver.amplia tertio.de fi.inſtru.et do.Flo in.l.quedaz mulier.in.iij.col.verſi.ſimile dixit Di.ꝛc.ff.fa. ercíſ. vbi dicit iſtud dictum eſſe no.ad limitationẽ cle.appellãti.de appella.Pro quo dicto facit no.verbũ Jo.fab.inſti.de excuſa.tu.in.§.quis añt. vbi ſing.dixit qó ſiue ſit tps ſtatutum a lege ſiue ab hole ſi de nouo ſuperueniant probationes ad notitiam volentis opponere vel probare, qó etiã poſt illud tempus poterit opponere ꝛ ꝓbare.qó dictũ refert ꝛ ſequitur Alex.in.l.mãcipiorũ.ff.de optione lega.ꝛ facit dictũ Alex.in auk.inbem⁹.in.ij.col.C.de iudi.circa mediũ. vbi ſing.dixit qó renũciatio teſtiũ examinãdorũ nõ extẽdit̃ ad teſtes quos tpe renũtiationis ipſe renũtiãs ignorauit poſſe producere. ꝛ faciũt etiã plura ꝛ plura alia que pro predictis adduxi in.l.j.i.§. ſi.in.x.col.ff.de qó.vbi retuli illud dictum Dy.in.d.conſi.xx.

§13 ¶ In cauſis criminalib⁹ p ꝯfeſſionẽ rei actio fit trãſitoria ad heredes ſm Spec.in ti.de accuſatione.in.iiij.parte.in.§.j.in ver. qd ſi latro ꝛc.quem refert ꝛ ſequit̃ Ang.de are.in tracta.ſuo maleſi.in ver.ꝛ veſtẽ celeſtẽ abſtulit.in.v.char. in ver. quid ſi fur cõfiteat̃ ꝛc. de quo etiã p Bar.ꝛ Ange.in.l.j.ff.de priua. deli. Scias tñ qó talis ꝯfeſſio eſt trãſitoria ad heredes qñ ꝓceſſum eſt p viã accuſationis vtputa:qr fur accuſat⁹ cõfeſſus eſt tale furtũ cõmiſiſſe de quo eſt accuſatus,ꝛ alia plura furta cõfiteat̃ cõmiſiſſe,ꝛ ſic talis cõfeſſio ſolũ ꝑdeſt ipſi accuſanti. Sed ſecus eſt ſi proceſſum eſt per viã inquiſitionis,nã tũc talis cõfeſſio cõmodũ affert oĩbus furtũ paſſis ex quo eſt facta iudici inquirenti qui repreſentat perſonã oĩm,ita dixit do.Flo.in.l.ait lex.in.§.hãc actionẽ.ff.ad leg.aquil.ꝛ Joã.de imol.in.l.defuncto.ff.de pub.iud.ad qó allegant Joã.an.in addi. Spe in ti.de accuſa.in.d.ver.quid ſi latro ꝛc.de quo latius per do. Augu.de ari.in addi.Ang.de are.ſuper maleſi.in.d.ver.ꝛ veſtem celeſtem abſtulit.ſuper dicto verſi.quid ſi fur ꝛc. ex quibus habes differentiam inter accuſationem ꝛ inquiſitionem.

§14 ¶ Vigẽt cõiter ſtatuta per Italiã volẽtia qó muliere decedente in matrimonio ſine filijs maritus lucret̃ dimidiã dotis vel certaz partem dotis. Sed tale ſtatutũ nõ vẽdicat ſibi locũ in marito nõ ſuſtinẽte onera matrimonũ,nã tali caſu maritus nõ debet ꝯſequi lucrũ dotis ſibi deferẽdũ ex pacto vel ſtatuto,ita not.dixit Bald. in auk.dos data.in.j.col.C.de dona.ante nup.qó dictũ pro not. refert ꝛ ſequit̃ Alex.in conſi.ſuo.cxxij.inci.viſo ꝓceſſu.in.iij.col. in fi.in.vij.volu.ꝛ ibi in cõſi.cxxiij.incip.viſo proceſſu.in.j. col.vbi ad corroborationem iſtius aliqua adducit de quibus ibi per eum.

§15 ¶ Cõtingit ſepius in hac alma ciuitate Boñ.mihi patria qó ſuperiores eiuſdẽ ciuibus ruſticis forẽſibus ac incolis faciũt ſalnuz cõductũ in latiſſima forma, in quo cõcedũt ſibi inducias put eis videt̃ ꝛ mãdãt Barliellis ꝛ exactorib⁹ vt eos non grauẽt nec molestẽt pro aliquo debito.Sed ſcias tu qó tales ſalui cõducti nõ extẽdũtur aduerſus debitũ iuratũ, ita ſin.dixit Alex.in ꝯſi. ſuo.cciij. incip.viſis his ꝛc.in vl.col.ad fi.in.ij.vol.vbi plura ad hoc allegat qó dictũ ꝓ not.refert ꝛ ſequit̃.d.Marc⁹ Anto. baueria.in trac.ſuo de virtute iuramẽti.ĩ.xxj. priuilegio. incip.nã lz ſi maior pars ꝛc. vbi etiã ad hoc alle.Alex.idẽ tenẽtẽ.in cõſi.ſuo.xxxviij.incip.viſa petitione.in.iij.col.in.iij.vol.qó ꝯſiliũ ſm ordi.meũ eſt.cclxj.ꝛ idẽ tenet Jaſ.ĩ.l.quotiẽs.ĩ.j.col.C.de ꝑci.impe.off.ꝛ Alex. cõſi.xxvij. inci.viſo.in vl.col.in.j.vo.in ver.ꝯfirmo p not.in cõſit̃. cxxv.incip. viſis ꝛ conſidera.ꝛc.in pe.col.in eo.vo.ꝛ in cõſi.ccccxlix.incip.cum ſtatutum ſm or.meum,pro quibus faciunt que ego dixi in conſil. meo.cvij.incipiẽ.poſt redditum conſilium ꝛc.in.iij.iiij. et.v. char. Tene menti predicta quia quotidie occurrunt.

§16 ¶ Teneas ꝑpetuo affixũ cordi ſing.verbũ lucri plenũ, nã tu,ſcis qó nemo eſt teſtis idoneus in facto ꝓprio.l.oĩb⁹.C. de teſti.l. nullus.ff.eo.ꝛ habet̃ in.l.vnica.C. ne gs in ſua cã.hoc tñ intellige eſſe verũ quo ad plenã ꝓbationẽ.ſec⁹ aũt eſt quo ad faciẽdũ indicium ad torturã:qr qs eſt idone⁹ teſtis in cã ꝓpria,qó intellige q̃ talis q teſtificat̃ in cã ꝓpria eſt ꝯſtitut⁹ in mortis articulo,ꝛ ideo ſi inuaſus tpe inuaſionis clamauit ꝛ dixit talis interficit me ꝛ incõtinẽti reperit̃ interfectus,tale eius dictũ facit indiciũ ad torturã contra illũ quẽ noĩauit.qr nõ preſumit̃ immemor ſalutis eterne.l.ſi.C.ad leg.iul.repe.ꝛ in auk.de iureiurã.a mori.preſti. in.§.j. ita ſin.dixit Jaco.de bel.in practica ſua iudicia. ſub rub.de qó.in.v.col. verſi. vndecimũ ꝛc.qó dictũ retuli in practica mea cauſar cri. in.§. diligẽter.nu.121.ꝛ ibi aliqua adduxi pro hoc dicto.Tene mẽti qr vere eſt ſingu.verbum ratione fulcitum ꝛ nunq̃ tradeñ.oblivioni.

§17 ¶ Donatio oĩm bonor pñtiuz ꝛ futuror nõ vz vt late habet̃ ꝓ oẽs in.l.ſtipulatio hoc mõ ꝯcepta.ff.de verb.obliga.ꝛ in.l.ſi.C.de pac.hoc tñ limita eſſe verũ ſolũ quo ad bona futura,ſecus autem quo ad bona ꝑſentia:qr donatio inter viuos oĩm bonorũ preſentiũ ꝛ futurorũ valet quo ad bona ꝑſentia nõ aũt quo ad futura,ita not.dixit Ang.in cõſi.ſuo.cvj inci.quedã mulier. alꝫ incip.ſuper dicto facto ꝛc.in.j.col.allegat in ar.l.ſancim⁹.C. de dona. qó dictũ refert ꝛ ſequit̃ Alex.in cõſi.clvij.inci.in cã ꝛ lite ꝛc.in vl.colũ.in.vj. volu.lz ipſe erret.in prin.d. cõſilij quod tene mẽti ad materiã. d.l. ſtipulatio hoc modo cõcepta.ꝛ.d.l.ſi.C.de pac.cum ſimi.

§18 ¶ In aliquib⁹ differũt bona q̃ſita a bonis querendis vt dixi.ſ. in fin.cxciij.inci. magna eſt differẽtia. de quo etiã hr̃ p Soci.ĩ ꝯſi. lxxvij.inci.repetito.poſt me.in.iij.vo.ꝛ ibi in conſi.liij.incip.viſo inſtro.in.vj.col.añ fi.ꝛ in.ꝯſi.lxxv.inci.primo aſpectu in.ij.col.in prin.ꝛ habet̃ p Abb.in cõſi.lxxxij.inci.cõditor oĩm.in vlt.col.in j. vo.ꝛ Soci.in cõſi.lxvj.incip.viſa.in vl.col.in iij.vo.ꝛ per.d. Philip. deci.in conſil.cclix.inci.viſis.in ij.col.ꝛ in cõſi. ibi ſequẽ. in.ij. col.ꝛ in conſi.cclxix.incip.cõſultus ꝛc.in.iij.col.ꝛ p.d.Ant.burg. in rub.extra de emp.ꝛ ven.in.vj.col.ꝛ per Alex.in ꝯſi.clj.inci.viſo themate.in.ij.colũ.in.vij.vol.Sed vltra omnia dicta in dictis locis accipe aliã differẽtiã, nã pater emãcipãs filiũ põt accipere de bonis filij ꝑ tali emãcipatione vt habet̃ in.l.vtrũ turpẽ.ff. de ver. oblig. lz accipiẽdo de bonis filij in tali caſu ipſe pater priuet̃ ſucceſſione filij per text.in ſimili.in.l.etiam.in.§. ſi quis nũmos.ff. de oper.lib.et.l.ſi quã.C.eo.titu.ꝛ licet ipſe pater emãcipans filium poſſit retinere dimidiam vſufructus in bonis filij emancipati vt volũt doc.ĩ.l. cũ opz.§.cũ aũt.C. de bo.li.ꝛ habet̃ in.§. hoc quoq; inſti.ꝑ quas perſo.nobis acq.p Sali.in.l.pactũ.C.de colla.tñ hoc limitavcz qó pater emãcipãs filiũ põt retinere dimidiũ vſufructꝰ hoc eſt verũ in bonis q̃ſitis, ſecꝰ autẽ eſt in bonis querẽdis,ita ſingu.dixit Jo.an.in addi.Spe.ĩ ti.de filijs na. ex legi.ma.ſup ru. qó dictũ ꝓ ſin.refert ꝛ ſequit̃ Jaſ.in.l.ſi.ĩ pe.col.vbi dicit qó iſtud fuit dictũ Old.añ Jo.an.in ꝯſi.ſuo.ccxiij.inci. factũ tale eſt in iſtrumẽto cuiuſdã emãcipatiõis ꝛc.de quo latiꝰ p Jaſ.in.d.l.ſi.in pe.col.

§19 ¶ Ille qui nõ ſuſtinet onera in ciuitate non gaudet bñficijs ſtatutorũ ciuitatis ſm Lu.ro.in ꝯſi.ſuo.ccxxiij. inci.iſta captura ꝛc. ꝛ Pau.de ca.in.l.oĩs populi.in fi.ff.de iuſti.ꝛ iu.ꝛ voluit Bar. in trac.repreſaliarũ.in.v.q.prin.ꝛ Ange.in cõſi.lxxiij.incip.qó dicta actio ꝛc.ꝛ Albe.de roſa.in.j.parte ſtatuto.q.ix.ꝛ Pau. de ca.cõſi. ccxliij.inci.ſtatutũ ꝛc.ꝛ do.Philip.deci.in cõſi.ſuo.cxiij. in prin. Tamẽ hoc nõ hz locũ in ciuibus nõ ſuſtinẽtibus onera ex priuilegio ciuilitatis ſibi ꝯceſſo:qr lz tales nõ ſuſtineãt onera, tñ debent gaudere beneficijs ſtatutorũ ciuitatis,ita dixit Alexã. in cõſi.ſuo xxxij.incip.viſa cõceſſione ciuilitatis ꝛc.in.ij.col.in verſi.et ex his apparet ꝛc.in.v.vol.qó dictum refert ꝛ ſequit̃ do.Philip. deci.in cõſi.ſuo.cclxxxiij.in.vij.col.de quo latius ibi per eum.

§20 ¶ Qualitas aduenientis qualificat illud ꝛ reponit eum in diuerſa ſpecie.§.preterea.inſti.de inuti.ſtip.c.lz canõ.iũcto.c. ſtatutuz. de elec.in.vj.ꝛ.l.mariti lenociniũ.§.fi.ff.de adulte. vbi habet̃ qó lz accuſatio ſtupri tollat̃ quinquẽnio. vt in.d.l.§.preterea.hoc tñ non hz locũ in ſtupro cõmiſſo cũ violẽtia:qr illa qualitas violẽtie aduenies ſtupro eũ reponit in diuerſa ſpecie.ad idẽ eſt text.in.l.item apud labeonem.in.§.ſi quis virgines.ff.de iniur.vbi ór qó iura loquẽtia de ſtupratẽ virgines nõ extendunt̃ ad ſtupratas virgines indutas veſte meretricali: qr illa qualitas veſtiũ meretricaliũ reponit eam in diuerſa ſpecie,ad idẽ eſt text.in.c.in audiẽtia. de ſen. excõ.ꝛ in.c.ſi iudex laic⁹.de ſen.excõ.ĩ.vj.ꝛ facit tex.in.l.queſitũ.in §.illud fortaſſis.ff.de leg.iij.vbi appellatione marmoris nõ venit marmor ſculptũ.ꝛ facit tex.in.l.heres meus.in.§.due ſtatue.§.de leg.iij.ꝛ facit.l.pali.ff de le.iij.ꝛ.l.pali.ff.de verb.ſig.in quibus habet̃ qó appellatõe lignor nõ veniũt pali nec partice qr vident̃ hfe ens qualificatũ a ſimplici ligno.Itẽ facit etiaz.c.ſi.extra de ſymo. vbi ꝯſtitutio loquẽs de monacho nõ hz locũ in abbate niſi ĩ caſu illius capti.ꝛ faciũt dicta p Abb.in.c.j.de vi.ꝛ ho.cle. vbi dixit qó

statutū loquēs in clerico nō hz locū in canonico ⁊ dixit do. An. in phemio Grego. qō appellatione scholariū nō venit rector: qz ista qualitas rectorat⁹ reponit eū in diuersa spē. ⁊ facit gl. in c. admonere. xxxiij. q. ij. in verbo, carnē. ⁊ in. c. pſbyter. lxxxij. di. quas reputat sing. Abb. in. c. 2 ſuluit. de iude. ⁊ facit tex. ⁊ qō ibi dixit Bart. in. l. j. C. de arro. mili. anno. li. xij. vbi dixit qō Lardū nō est caro p̄pter qualitatē sibi adiūctā. Et facit qō dixit Bar. in. l. ius ciuile. p illū tex. ff. de iusti. ⁊ iu. vbi dixit qō si aliqd addat vel detrahat libello nō dicit prim⁹ seu antiquus libell⁹ sed nouus. circa quā materiā, vide oīno Sali. l. l. q̄uis. in fi. C. in qui. cau. pig. ta. 2trahat.

¶ Sz vltra oīa supradicta circa hāc materiā qō q̄litas aduenies enti qualificat illud ⁊ eū reponit i diuersa spē. adde no. vbū Bal. in. l. vnica. C. de 2fes. in añpe. col. in ver. sz nunqd possessio. ⁊c. vbi dicit qō si terra efficiat lacus vel stagnū ꝓpter impetū aquarū vel ex industria qō pscriptio incepta 9z interrupta: qz prio qualitas mutata est mutato eleméto: qz prio erat terra nūc ē aq̄. ⁊ idē dicit ibi Bal. ecōtra si prio erat lac⁹, ⁊ postea ē effecta terra arida qō dictū refert ⁊ sequit. d. Phi. deci. i 2 si. suo. cccij. in pe. colū. vbi p hoc adducit qō ex mutatiōe possessio perimit. l. q vas. in ſ. itē qd si id qō possidebā. ff. de acq. pos. ⁊ tex. i. l. itm. in pn. ff. de re. diui. ⁊ in. l. qō in litere. in fi. ff. de acq. re. do. de quo lati⁹ p eū in. d. cōsil. de quo etiā ego dixi in repe. mea. c. reintegrāda. nu. 187. iij. q. j.

521 ¶ Ille q vult fundare intētionē suā in cōstituto teneť ꝓbare qō tpe cōstituti possideret ille qui eius noīe cōstitutit se possidere fm Ang. in. l. q̄uis. ſ. si cōductor. ff. de acqui. pos. vbi Alexā. circa fin. sequit hoc et post Ange. admonet aduocatū eius qui agit virtute 2stituti vt debeat ꝓbare cōstituētē possidere tpe 2stituti. ⁊ idē voluit Ang. in. l. ij. C. de acqui. possess. circa fi. vbi formaliter dicit, sis ergo cautus tu vt nō cōfidas in cōstitutione precarū ad probādū tibi esse traditā possessionē nisi ꝓbes qō tpe 2stitutiōis p̄carū ille q cōstituit se possidere p̄cario noīe tuo possidebat, alʒ illa cōstitutio p̄carij esset inanis, ⁊ idē repetit Ange. in. l. quedā mulier. in. j. col. in ver. attēde tñ ⁊c. ff. de rei vē. ⁊ idē tenet Bald. in. l. j. i. j. col. C. qñ lice. ab emp. dīsce. de quo per Alexan. latius in. d. l. q̄uis. in. ſ. cōductor. in fi. ⁊ in cōsi. x. inci. viso ꝓcessu. in. iij. vol. que oīa ponit do. Phi. deci. in cōsi. suo. ccxlvij. incip. in cā ⁊c. in. ij. col. Predicta tñ limita nō hře locū in antiqs: qz in illis nō regrit talis ꝓbatio, ita dixit Soci. in cōsi. suo. clxxxvij. incip. in 2trouersia. in. iij colū. ver. tertio ꝓbat ⁊c. vbi dicit qō in instro antiquo in quo sit cōstitutū ꝓsumit ꝓpter antiqtatē qō possessio esset apud 2stituentē. qō dictū refert ⁊ sequit do. Phi. deci. in cōsil. suo. cccij. in prin. ij. col. vbi dicit qō pro hoc facit qō voluit Pau. de ca. in cōsil. suo. 30. incip. in cā q̄ vertit inter reuerēdissimū pfem ⁊c. in. ij. col. in ver. ptz etiā ex instro antiquo ⁊c. vbi ꝓpter antiqtatē instrumēti arguit possessionē apud eū de quo loquit instrumentum quod est no.

522 ¶ Opponēs exceptionē solutiōis nō videť 2fiteri debitū pcessisse qō aduersari⁹ negat talē solutionē esse factā, ita dixit glo. no. in. l. iulianus verū debitorē. ff. de cōdi. inde. quā gl. ibi summe no. Bar. in. vij. col. in ver. itē aduertas ad istā lecturā. ⁊ Alex. in cōsil. suo. clxxxij. incip. in causa ⁊ lite. in vlt. colū. in. vj. volu. vbi allegat alios plures doc. ad hoc. Pro quo facit nā quis nō pōt se iunare ex positione negata fm Archi. in. c. j. de cōse. eccle. vel alta. in. vj. et Specu. in ti. positio. in. ſ. octauo. ver. j. quē refert ⁊ sequit Bar. in. l. post legatū. in prin. in pe. col. ff. de his quib. vt indi. ⁊ in. l. naturaliter. in. ſ. nihil cōe. in vl. col. ff. de acqui. pos. ⁊ in. l. nō vtiq. ff. de excep. ⁊ doc. in. c. j. de 2fes. in vj. de quo latius per Jaſ. in repe. l. admonendi. in. xlvij. col. de iureiur. vbi plura ponit similia. et per Soci. in cōsi. cij. incip. viso ꝓcessu. in. ij. col. in. iij. volu. ⁊ per Alex. in cōsi. xcj. incip. in cā. in pe. col. in. vj. vol. ⁊ ibi in cōsil. xcij. in vlti. col. ⁊ in consi. xxxv. incip. ponderatis ⁊c. in. iij. col. in. vij. volu. ⁊ ibi in consi. xlix. incip. in causa. in. ij. col. ⁊ ibi in cōsi. lxxvj. in. ij. colū. ⁊ ibi in cōsi. clxxxij. viso. in. j. col. ⁊ ibi in cōsi. ccix. incip. in cā ⁊c. in fi.

523 ¶ Inter alios effectus quos operat incertitudo de quib⁹ latissime dixi in repe. mea rub. C. de ꝓba. in. lxxiij. col. cū. xij. col. ibi seq. Est vnus alius notabilis effectus, vcz qō si inter creditorē ⁊ debitorē celebrat 2tract⁹ obligationis alicui⁹ absolutionis fiēde ⁊ dicat hoc mō, vcz qui Titius debitor ꝓmisit dicta cētū soluere ipsi Seio creditori Bononie, Imole, Florētie, Ferrarie, Mediolani ⁊ gñaliter alibi vbicunq̄ locor vbi cōtigerit postulari per dictum Seiū creditorē ⁊c. hoc casu nemini dubiū qō dictus Titius teneť soluere in vno ex dictis locis, ⁊ per 2sequēs electio loci vbi sit fienda dicta solutio 2sistit in volūtate dicti Seij creditoris, ⁊ ipse Titius debitor si nō soluerit aduenīēte tēpore solutionis nō soluēdo nō poterit dici in mora cū nō fuerit facta interpellatio per creditorē in aliquo loco, ⁊ cū per ipsum nō fuerit facta electio certi loci dicte solutionis fiēde, ⁊ ꝓpter hoc si cōtra dictū debitorē fuerit factus aliquis actus executiuus 2tra dictū Titiū debitorē erit nullus ⁊ inualidus ⁊ debebit reuocari, ita sing. dixit Alex. in cōsil. suo xlv. incip. in cā ⁊ lite ⁊c. in pe. col. in. v. volu. vbi latius loquit circa hoc. Tene menti quia est profecto sing. verbum.

524 ¶ Inquisitio ⁊ accusatio multum fraternizant, ⁊ ideo videmus qō index inquirēs succedit loco accusatoris fm Bart. in extraua. gāti ad reprimeñ. in verbo, per ingsitionē. ⁊ in. l. ij. in. ſ. si publico. in. v. colū. ff. de adulte. ⁊ in. l. querelā. C. de fal. de quo latius dixi in rub. extra de accusa. circa prin. ⁊ ideo ille solēnitates que requirūtur in accusa. regrunt etiā in ingsitione, ita dixit Alex. in cōsi. suo lxiij. incip. viso themate. in. ij. col. in. j. volu. vbi etiā subdit qō statutū repellēs accusatorē videť etiā repellere iudicē inquirētē. alle gat not. in. l. nō solū. in. ſ. q̄q̄. ff. de iniur. ⁊ in pluribus alijs locis de quibus ibi per eū, de quo etiā per Ange. de are. in trac. maleficio. in verbo, hec est quedā inquisitio. in. v. char. in. j. col. ⁊ p Pet. de ancha. in repe. c. canonū statuta. in. lxxxvj. col. in princ. de cōstitu. ⁊ habeť per Berthac. in reper. suo. in verbo, ingsitio. in. iij. col. in. x. versi. ⁊ ibi in. v. col. in. vj. ver. Et 9z ingsitio ⁊ accusatio multū fraternizēt. vt dixi, tñ discrepāt ⁊ differūt in vnū. Mā dicūt docto. qō 9z pena legalis possit per iudicē ex causa minui vel mutari vt in. l. quid ergo. in. ſ pena grauior. in glo. fi. ff. de his qui notā. infa. ⁊ not. in. c. in archiepiscopatu de rapto. hoc solū habet locū qñ iudex procedit ex denūtiatione vel per inquisitionē, secus aūt si procedit per accusationē: quia nūc nō poterit iudex mutare vel minorare penam legalem. ita sing. dixit Hosti. in. d. c. in archiepiscopatu. extra de rapto. quem refert ⁊ sequitur Bal. in reper. suo. in verbo, pena. in. ij. colū. in ver. pena legalis ⁊c. quod profecto est singulare verbū mēti tenēdum. de quo dicto feci mētionem in practica mea causarum cri. in. ſ. cōsidāte. in nume. 83. vbi videre poteris, et vide etiā que dixit do. Phili. deci. in. ſ. j. in. c. at si clerici. in. j. colum. de adulteriis. ⁊ ego ibi. nume. 27.

525 ¶ Clericus q cōmisit causam ꝓpter quam mereť priuari bñficio suo ecclīastico, 9z nō sit ipso iure priuatus anteq̄ ferat snīa vt voluit Lapus allegatione sua. cxxvij. inci. Anastasius canonic⁹. in fi. pro quo est tex. in. c. 9z eps. de prebē. in. vj. pro quo faciūt dicta per Bar. in cōsi. suo. clxxiij. incip. ser Joānes de castro durāti. et in. l. ei⁹ q delatorē. ff. de iure fis. ⁊ faciūt q̄ latissime forte vltra oēs dixi ego in cōsi. meo. xcvij. iter 2silia cinilia qō īcipit casus talis est cauetur quodā statuto ⁊c. Attamē scias qō quāprimū cōmisit causam propter quā mereť priuari beneficio vt dixi efficit indignus et sic malefidei possessor, ⁊ sic a tpe cōmisse cause teneť ad oēs fructus restituēdos, ita dixit Guil. ⁊ Ang. in. l. j. per illū tex. C. de his quib. vt indi. ⁊ dicit ibi Pau. de cast. qō illa lex ad hoc est valde singularis que alibi non reperitur. et ista ibi refert ⁊ sequit Jaſ. in. ij. colum. in ver. ⁊ ideo habes hic ⁊c.

526 ¶ Licitum est vnicuiq̄ ingeniose sibi bona acquirere. l. fi. C. si qs aliquem testa. prohibue. vbi dicitur quod licitum est marito blādis verbis inducere vxorem vt eum instituat heredem, hoc tñ verū intellige nisi testator prius fecisset testamētū ⁊ aliū instituisset heredē: qz tūc si quis blandis verbis vel adulationibus induceret testatorē vt eū instituet, 9z tūc testm valeat, tñ prim⁹ institutus reuocabit a secundo per actionem de dolo vel in factum, ita not. dixit Ang. in. l. j. C. si quis aliquē testa. prohibue. ⁊ in. l. non enim. per illū tex. cum glo. ff. de inoffi. testa. de quo vide latius per Jaſ. in. l. j. C. si quis aliquem testa. prohibue. ⁊ in. l. dedi. in. ſ. fi. ff. de cōdi. causa data non secu'. Tene menti quia hoc anno casus iste venit bis in facto in hac ciuitate.

527 ¶ Ad validitatē sentētie requirit qō scribat, et qō per iudicē legat ore ꝓprio alʒ nō valet. l. j. ⁊. ij. C. de sentē. ex peric. reci. c. fi. de re iudi. in. vj. Et ideo scias qō si de causa vertēte cora iudice ordinario sit petitū cōsilium sapientis ⁊ causa sit commissa cōsilio vnius confidentis partium, ⁊ postea recto cōsilio iudici ordinario iudex di figillat cōsilium ⁊ dicit, pronūcio prout in isto cōsilio continetur. postea tradit consilium notario banchi et notarius in fine scribit qualiter iudex pronuntiauit, prout in cōsilio continetur tunc talis sentētia est nulla ipso iure: quia sentētia diffinitiua debet scribi ⁊ proferri seu recitari per iudicē, iudex ergo primo debuit scribere ista verba, pronūcio, prout isto consilio cōtineť, deinde proferre sentētiam, alʒ sentētia est nulla, ita not. dixit Ange. in cōsil. suo. ccxlix. incip. domina Liberina de Mdātua ⁊c. quod dictū pro nota. refert ⁊ sequitur Jaſ. in. l. ne quid q̄. in. ſ. vbi decretum. numero. 67. ff. de offi. procōsu. quod dictum menti habeas: quia multotiens vidi iudices in hoc errare. Et vide etiam circa hanc materiam Abb. in. c. iij. in fi. de accusa.

528 ¶ Dixi tibi superius in singu. ccccxxxiij. incip. trita ⁊c. qō licet habeamus regulam qō in ore duorum vel trium stet omne verbū attamē plures sunt casus in quibus vnus testis tātʒ probat plene vt ibi dixi. ¶ Modo dico tibi vnum non minus notabile, videlicet quod etiam est dare casum in quo in ore duorū vel triū non stat omne verbʒ. Et ideo scias qō si aliquis cōtractus sit celebratus inter aliquos ⁊ ex parte vnius interuenerit presentia coniunctorum vel iudicis, tunc si talis dicat qō in ipso contractu interuenit metus contra ipsum, tunc talis assertus met⁹ nō poterit probari per duos testes, prout alʒ posset, sed requirentur plusq̄ duo testes, ita sing. dixit Bal. ⁊ Paul. de ca. in. l. trāsactionē dñi. C. de trāsac. qō dictū pro no. ⁊ fin. refert ⁊ sequit do. Fran. de cur. in cōsi. suo. xliij.

ſuo.xliij.inci.ſup ꝙtingẽtia.ĩ.vj.col.vbi etiã ad hoc allegat Spec. in tit.de proba.in.§.fi.verſus finẽ.ꝛ alia de quib⁹ ibi per eũ ad que etiã vide dicta.ſ.in ſing.cccclvij.incip.preſentia coniunctorum.

529 ¶ Nõ oẽs pfecto intelligũt importãtiã abſolutionis a iuramẽto ſed ꝯplurib⁹ vꝝ qõ habita abſolutione a iuramẽto appoſito in aliquo ℈ctu poſſint libere venire ꝙtra ℈ctũ iuramẽto firmatũ:ſed certe decipiunꝝ qm̃ abſolutio a iuramẽto appoſito ĩ ℈ctu nõ facit qõ abſolut⁹ poſſit venire ꝙtra talẽ ℈ctũ qñ ipſe ℈ct⁹ erat validus ꝛ perfect⁹ etiã ſine iuramẽto,ſec⁹ aũt qñ ſuſtinebaꝝ ſolũ ꝓpter iuramẽtũ,qꝛ alꝫ erat inualid⁹,ita dixit Abb.ĩ.c.cũ cõtingat.ĩ.x.col. ver.ſed vltra predicta.de iureiur.vbi refert Ang.ita cõſuluiſſe de quo latius per Soci.in cõſi.cxv.incip.circa primã ꝛc.in penul.col. in.j.volu.qõ eſt multũ nota.cũ plures in hoc errẽt et decipiãtur.

530 ¶ Propter pctã veniũt aduerſa vt ĩ auꝝ.vt nõ luxu.℈ naturaꝫ. circa med.ꝛ in.c.ij.de pur.vul.ꝛ habeꝝ late p.d.Roch.cur.ĩ.c.fi.in iij.col.in fi.de conſue.Et ex hoc potes limitare tex.no.in.l.miles. in.§.defuncto.ff.de adul.vbi habeꝝ qõ ſi mulier maritata etiaꝫ hꝫ rẽ cũ alio ꝯ cũ marito ſi pariat filiũ filius preſumiꝝ eſſe fili⁹ mariti et nõ adulteri.Attamẽ hoc limitaꝝ niſi filius natus ſit claudus cecus luſcus vel aliter corporevitiatus:qꝛ tali caſu pſumiꝝ potius filius adulteri ꝯ fili⁹ mariti qꝛ pctm̃ arguit vitiũ,et corporevitiatus preſupponit ꝙceptionẽ ꝛ natiuitatẽ ſuã fuiſſe in pctõ, ita no. dixit Barba.in.c.in pñtia.in.lxx.col.de pbatio.qõ eſt no. limitatio ad.d.§.defuncto.quẽ tex.doc.reputant ſing.in pluribus locis vt refert Barba.in.d.c.in pñtia.in.d.lxx.col.de quo text.vide etiã Pau.de ca.in cõſi.clxxv.inci.ſuper primo.in pe.col.ꝛ Alex.in cõſi.clvij.inci.circa primũ.in.j.col.in.v.vo.ꝛ Barb.in cõſi.lxviij.inci. oĩpotẽtẽ.in prin.in.iiij.vol.ꝛ Alex.in ℈ſil.lxxxviij.inci.omiſſis.in iij.col.in.vij.vol.ꝛ do.Phili.deci.in cõſi.cclxxij.inci.viſo.in.ij.col. et in cõſi.cclxxxviij.incip.querĩ.in prin.de quo tex.vide etiã que ego latius dixi in.l.j.in.§.ad queſtionẽ.in.vj.colũ.in fi.ꝛ in col. ibi ſequẽ.ff.de queſtio.vbi latius loquutus ſum.

531 ¶ Utilitas publica eſt magne importãtie ꝛ magne potentie qõ apparet.illã qñ ſtatutũ priuilegiũ vel ꝙceſſio trãſit in ℈ctũ tũc nõ põt reuocari ſicut nec cõtract⁹.l.ſicut.C.de actꝝ.ꝛ ob.l.pfecta.C.de dona.que ſub mõ.l.ij.C.qñ lice.ab emp.diſce.ita dixit Inno.in.c. nouit.de iudi.ꝛ Archi.xj.q.j.c.quicunq;.in.c.lz canon.de electꝝ.in vj.ꝛ ſequitur do.An.in.c.q̃ in eccleſiaꝫ.de cõſti.ꝛ idẽ voluit Bal. in.l.ſi.C.de ꝙdi.ob cãm.vbi dicit,ſtatuto cauꝝ qõ quicũq; doctor legerit medicinã de mãdato habeat a cõi cẽtũ aureos ꝓ ſalario,et quidã poſt ſtatutuꝫ incepit legere qõ nõ poterit ſine cã caſſari qꝛ trãſiuit in ℈ctũ,dixit Bal.in.l.ſi cũ mihi.ff.de dolo.qõ ſi ſtatuto ciuitatis cauꝝ qõ quicũq; venerit ibi ad habitãdũ ꝛ ſteterit ibi per aliquod tẽs ſit exẽpt⁹ a collectis:qõ ſi aliq venerunt ad habitãdũ ibi qõ ciuitas nõ poterit illud ſtatutũ reuocare,et allegat rõnẽ dicens qõ priuilegiũ cõceſſum qõ nõ pẽdet ex ſola autoritate cõcedẽtis:ſz ex iure acqſito alteri ꝓpter aliquod factũ illi⁹ cui cõceſſio facta ẽ reuocari nõ põt,ꝛ ꝓ hoc dicit ſe ꝙſuluiſſe ĩ ciuitate Senaꝫ qõ priuilegiũ datũ quibuſdã bannitis vt poſſint ſecure morari in ciuitate ex eo qõ eorum opera occuparũt quoddã caſtrum eſt irrevocabile:qõ dictũ ꝛ alia ſuper⁹ adducta refert et ſequiꝝ Alexã.in cõſi.ſuo.ccxv.incip.nec arguẽdi ꝛc.in.ij.ꝛ iij.col.in.iij.vol. vbi alia etiã plura ad hec adducit,ꝛ idẽ dixit Bar.in.l. oẽs populi. in.vij. colũ.in verſi.circa predicta.ff.de iuſti.et iure.Predicta tamen oĩa limitanꝝ ꝓpter publicam vtilitatẽ, nã ꝓpter publicã vtilitatem poſſunt tolli a principe vel ſuperiore illa que trãſiuerũt in cõ tractum vel in quaſi cõtractum.l.qõ ſemel.ff.de decre.ab or.faciẽ. vbi etiã inferiori puta decuriones lz ſuum decretũ reuocare non poſſint.tũ fallit ꝓpter cauſam reipublice expediẽtẽ vt ibi et intelligiꝝ illa lex de decreto qõ tranſiuit in cõtractũ vt ibi per gloſ. in verbo,itẽ ſpeciale,ꝛ ibi clarius hoc tenet Dy.ꝛ Bart.ꝛ ita illũ tex.ad hoc allegat An.in.l.ij.ff.de his qui ſunt ſuiꝝ vel alie.iur.De quo latius per Alex.in.d.cõſi.ccxv.incip. nec arguẽdi in.vj. colũ. vbi in prin.illius col.dicit qõ iſta limitatio habet locũ in ſubdito: ſed ſecus in nõ ſubdito:qꝛ in eo nõ habet locũ ſm Anto.de but.in c.in noſtra.de iniur.ꝛ dam.dato.de quibus etiã habeꝝ per Barb. in.c.j.in.ix.col.de proba.ſed melius ꝛ latius alĩs loquiꝝ Alexã.in d.cõſi.ſuo.ccxv.in.ij.vol.quem videre non omittas.

532 ¶ Superioribus diebus fui interrogatus a quodã aurato milite de vno,vcz duo inimici cõſtituti corã iudice ordinario ciuitatis ſue promiſerũt ſub magna pena ſeinuicẽ nõ offendere,quo ſtante poſt aliquos meſes vnus ipſorũ repperit aliũ in loco valde remoto a dicta ciuitate et a iuriſditio. dicti iudicis coraꝫ quo facta fuit dicta promiſſio de nõ offendẽdo ꝛ vnus offendit aliũ an ceciderit in penã appoſitaꝫ in dicta obligatione ꝛ ꝙtractu: in quo reſpõdi qõ licet prima facie videretur dicẽdũ qõ nõ per regulã.l.fi.ff.de iuriſdi.om.iudi.cũ ſimi.vbi dicit qõ extra territoriũ iuſdicentis impune nõ paretur,attamẽ cõtrariũ dixi eſſe verius.ſ.quod ille qui aliũ offendit indicto loco remoto,ꝛ extra iuriſditionẽ cadit in dictam penam promiſſam,ꝛ ad hoc allegaui Bart.poſt Guiliel.de cu.in.l.illicitas.in.§.ne potẽtiores. in.ij. col. ver. quero ſi Titius de quo timebam.ff.de offi.preſi.ꝛ ibi Albe.in.iij.col. quod dictuꝫ refert et ſequitur Jaſ.in.d.l.fina.ff.de iuriſdi.omnium iudi.in.vj. limitatione.vbi ad hoc etiam allegat Ange.in cõſilio ſuo.cccxij. incipiente,magnifici domini Anciani ꝛc.quod eſt ſumme no.pro facientibus pacem.de quo ego feci mentionem in repeti.mea.d.l. fina.de iuriſdi.om.iudi.nume.16.

533 ¶ Satis prolixe dixi alꝫ in.l.diuus pius.in.ij.ꝛ iij.col.ff.de queſtioni.et.ſ.in ſingu.lxxij.incipiẽ.plures ꝛc.ꝛ in cõſi.meo.cxij.incip.Illumina queſo dñe ꝛc.qõ teſtes inhabiles admittunꝝ qñ aliter veritas haberi nõ põt,ꝛ in dictis locis adduxi plures et diuerſas doctrinas, ſed in tali materia vltra ea que dixi in dictis locis do tibi vnũ aliud,vcz qõ lz habeamus de iure qõ ꝓxeneta nõ admittitur in teſtem niſi vtraq; parte cõſentiente vt volũt docto.in c.dilectorum.de teſti.cogẽ.ꝛ voluit glo.in auꝝ.de inſtru.cau.ꝛ fide. in.§.in his vero ad numerationẽ,ꝛ probatur.in.c.j.de teſti. in.vj. iuncta ibi glo.pe.vbi eſt caſus ſpecialis in quo admittitur ꝓxeneta altera parte inuita, ergo in cõtrarium eſt ius cõmune.l. ius ſingulare.ꝛ.l.qõ vero.ff.de legi.ꝛ hãc partem etiam ſequiꝝ Bart. in.l.deferre.in.§.idem decreuerũt.ff.de iure fiſ.et voluit glo.in.c. pe.de teſti.in.vj.ꝛ Bar.in l.omnib⁹.C.de teſti.do.An.in.c.cum a nobis.de teſti.ꝛ Joã.de imol.in.l.ſi cui legetur.§.fi.ff.de lega.j. de quo per do.Alexã.in cõſi.ſuo.ccxij.incip. ponderatis.in.vj. colũ. in.vj.volu.ꝛ in cõſi.cxvj.incip.viſo ꝛc.poſt prin.in.vij.vol.et ibi in conſi.cxxvij.incip.viſo in vlti.col.et ibi in cõſi.clxxxvj.inci.viſo ꝛc. in.ij.colum. ¶ Tamẽ talis ꝓxeneta admittitur inuitis partib⁹ vel altera tantum inuita quãdo veritas aliter ſciri nõ poteſt.Ita nota.dixit do.An.in.c.cum dilecti.de electio.ꝛ in.c.cũ a nobis.in vlti.col.de teſti.quẽ refert ꝛ ſequitur do.Nico.millus in ſuo reperto.in verbo,teſtis.in antepe.col.in ver.teſtis ꝓxeneta ꝛc. qõ eſt menti tenendum quia ſepe occurrit in facto.

534 ¶ Attende ad vnũ qõ memorie ſemper habeas qm̃ ex eo poteris acquirere pecunias ꝛ honorẽ ꝛ adiuuare amicũ vel affinẽ. Tu ſcis qõ ſi laic⁹ cõmittit delictũ,ꝛ poſtea ingrediaꝝ religionẽ vel efficiatur cleric⁹ vel religioſus qõ per talẽ mutationẽ fori nõ impediꝝ iudex ſecularis ꝙtra eũ ꝓcedere ꝛ eũ punire ſm Bar.ꝛ alios in.l. j.ff.de pe.ꝛ in.l.cũ q̃dã puella.ff.de iuriſ.om.iu.de quo etiã ꝓ Bar. in.l.hos accuſare.ĩ.§.hoc bñficio.ff.de accuſa.ꝛ in.l.adultera.ĩ.§.ſi eo tpe.ff.de adulte.vt voluit Barto.ꝛ Bal.in.l.fi.ff.ſi ex norali cã agatur.Bar.Bal.ꝛ Ang.in.l.ſi qs poſtea.ff.de iudi.Bal.in.l.officiales.C.de epiſ.ꝛ cle.Bal. poſt Cy.in auꝝ.cã que fit cũ monacho eo.tit.Bal.in.l.ſi qs decurio.C.de fal.Bald.in l.idẽ vlpian⁹.ff.de excu.tu.Bal.Ang.ꝛ Pau.de ca.poſt glo.in l. nemo põt. de leg.j. Bal.in.l.ſi crimẽ.C.de or.cogni.Bal.in.c.at ſi clerici.in.v.colũ. de iudi.ꝛ in.c.cũ nõ ab homine.in.iij.col.eo titu.ꝛ in.c.cũ acceſſiſſent in fi.de pba.ꝛ in.c.qꝛ veriſimile.de preſum. Hoc tamẽ limita ſing. niſi talis qui cõmiſit delictũ,ꝛ poſtea ĩgreſſus eſt religionẽ feciſſet votũ clericat⁹ vel intrandi religionẽ anteꝯ cõmiſiſſet delictũ qñ tunc nullo modo põt puniri per iudicẽ ſecularẽ quaſi votũ trahatur retro. Ita ſing.dixit Bal.in.l.§.C.an ſeruus ex ſuo facto in fi. quem refert ꝛ ſequiꝝ Jo.de ana.in.c.ad falſariorũ.in vlt.col.extra de cri.fal.ꝛ Jaſ.in.l.cũ quedã puella.in.ij.col.ff.de iuriſ.om.iu.vbi dicit hoc eſſe valde nota.qꝛ ex hoc poſſes quẽ euadere a pena mortis,maxime qꝛ de hoc ſtaretur iuramento ſuo an votum emiſerit ante cõmiſſum delictũ ſicut ſtari debet iuramento de alĩs que dependẽt a volũtate vel cõſcientia noſtra ſm gloſ.in.§.alie.inſti. de actio.ꝛ ĩ.c.ſignificaſti.el.ij.de homi.ꝛ Bart.in.l.iterdũ.§.qui furẽ. ff.de fur.Et ſubdit Jaſ.vbi.ſ.qõ illud qõ dicit in religioſo procedit in eo qui eſt infra annũ pfeſſionis:qꝛ tũc cenſetur perſona eccleſiaſtica ſm Ang.in.l.j.ff.de penis.per text.optimum.in.l.ſtatuliber.ff.de queſtio.q̃uis extra hãc materiã qui eſt infra annũ profeſſionis nõ habeaꝝ pro ingreſſo.vt p Bar.ꝛ alios in auꝝ. ĩgreſſi. C.de ſac.ſanc.eccle.Et dicit etiã Jaſ.ſecus eſſe ſi efficiaꝝ de fratribus tertij ordinis:qꝛ tũc iudex laicus nõ impediꝝ cõtra eum procedere ſm cano.in.c.perpẽdimus.de ſen.excõ.ꝛ Fede.de ſenis.in cõſi.cccij.ita dicit Jaſ.in.d.l.cũ quedã puella.in.ij.col.ꝛ pro illo dicto Bal.in.d.l.j.C.an ſeruus ex ſuo fac.facit qõ voluit Abb.antiquus in.c.per tuas.de dona.quem refert et ſequiꝝ Bal.in marga. ſua.in verbo,alienare.in vlti.ver.ꝛ faciũt dicta p Roder.in.c. qm̃ cõtra.in.xlj.char.nu.107.de proba.ꝛ ibi in char.xcij.nu.25.

535 ¶ Abuſiua percuſſio dicit illa q̃ fit cũ pugnis.Ita dixit tex.in.l. itẽ apud labeonẽ.in.§.verberaſſe.ff.de iniurijs.ꝛ ideo dixit Guil. de cu.ꝛ Bal.in.l.ij.in.§.pretor ait.el.ij.ff.de in ius vo.qõ percuſſio cum manu vacua vel cum pugno nõ dicitur atrox iniuria:qõ etiã tenet Ang.in.l.leuia.ff.de accuſa.Et dixit not.verbum Ange.in d.§.verberaſſe quod ſtatutũ puniens verberãtẽ non intelligitur in eo quiverberat cum pugnis:qõ dictuꝫ refert Jaſ.in.d.l.ij.in.d. §.pretor ait.vbi allegat Bal.in.c.j.§.iniuria.in vl.col.de pace iur. fir.vbi dicit quod occidens aliquem manu vacua tenetur ac ſi gladio occidiſſet dummodo dolo fecerit per.l. qua actione. §.j. et ibi Jaco.but.ff.ad leg.acquil.Et vide que dixi in.l.j.nu.37. cum pluribus numeris ibi ſeq.C.de fica.

§36 ¶ Habuisti iam supra in sing.xx.inci.masculinū. & in sing.xxxix. incip.capias vnū &c.& in sing.cxcj.incip.sepius &c.materiam quando masculinū cōcipiat femininū.Sed vltra oīa dicta in dictis locis. Dico tibi vnū nuperrime,vez qō in priuilegio cōcesso comiti Palatino ad legitimandum spurios masculinum nō concipit femininū,& ideo habēs priuilegiū ad legitimādū spurios nō poterit legitimare spurias.Ita not.cōsuluit do. Signorol⁹ de homodeis in cōsi.suo.clxxxvj.incip.in questione vertente inter durātē. qō cōsiliū refert & sequit Jaſ.in.l.si quis id qō.in.ij.col.ff.de iurisdi.om.iudi.& ibi dicit qō hoc dictū refert & sequit Car.Alexā.in.c. per venerabilem.in.xij.col.qui si.sint legi.

§37 ¶ Qui manus violentas imponūt clerico incidūt in excōicatiōnē vulgato.c.si quis suadēte. xvij.q.iiij. Sed scias tū qō quicunq; etiā clericus delinquēs pōt detineri in loco vbi deliquit vt satisfaciat nec tali casu incurrit excōicatio.Ita not.dixit Jo.cal.in repeti.c. de illis de rapto.in.ij.not.vbi pro hoc allegat illū tex. et.c. vt fame.extra de sen.excōica.& in.c.si clericus.eo.ti.de sen.excōicatio.lib.vj.qō dictū refert & sequit Bal.in margarita sua. inverbo, clericus.in.ij.col.in versi.clericus etiā fugiēs &c.& vide que dixi.ſ. in singu.xliij.incip.debitor fugitiuus &c.

§38 ¶ Per interpellationē extraiudicialē debitor cōstituit in mora ſm glo.in.l.qui rome.in.§.coheredes.ff.de ver.ob.& in.l.fideiussor obligari.in.§.si.ff.de fideiuſ.& in.l.amplius nō peti.ff.rē ra. habe. et habeť in.l.si ex legati cā.ff.de ver.obli.& habeť ī.l.qō te.ff.si cer.pe. ¶ Item talis petitio extraiudicialis facit reum teneri ad expensas ſm Bal.in auť.cōtra q ppriā.in si.C.de nō nu.pecu.& Ang.in auť.q semel.in vl.col.C.quō & qñ iud.& Ange.in.l debitores.C.de pigno.et Abb.in.c.ij.de accusa.& Ludo.ro.in sing.suo.cccxcix.incip.alio secūdo &c.& Jaſ.in.l.certi cōditio.in princ.ij.colū.ff. si cer. peta.Et scias qō nō solū interpellatio extraiudicialis constituit debitorē in mora,sed immo etiā sola notificatio debiti extraiudicialis cōsistit debitorē in mora.Ita not.dixit Bal.in.l.vinū.circa fi.ff.si cer.pet.qō dictū pro valde not.refert & sequit ibi Jaſ.ī.viij. col.vbi dicit qō istud dictū raro alibi inuenies, & ibi late loquitur circa hanc materiam interpellationis.

§39 ¶ Probatio irregularis regrit psonas oī exceptione maiores, et ideo stāte statuto qō de dāno dato in fundo vel vinea alicuius steť iuramēto dānū passi, nā cū talis pbatio sit irregularis requirit qō ille dānū passus sit oī exceptione maior. Ita no. dixit Jaſ. in repe.l.admonēdi.in.cix.col.in prin.ff.de iureiuran. vbi ad hoc allegat quēdā doc do.Anto.de alex.Neapolitanū in.l.qui accusare.in.ij.colū. C.de eden.pro quo etiā adducit primo Ang.in.l.i.in §.si dubiteť.ff.quēadmodū testa.ape.vbi dicit quod stāte statuto qō delictuz pbeť per solā famā,tūc qr talis pbatio est irregularis oportet qō talis fama habuerit ortū a personis fidedignis & que sint omni exceptione maiores,& ibi Jaſ.ampliat hoc dictū pluribus modis & pluribus iurib⁹ de quibus ibi per euz. Tene mēti tu Bononiēsis:qr hic Boñ.habemus tale statutuz & ex supradictis facies corruere mille accusationes damnorum datorum.

§40 ¶ Hodie fui interrogat⁹ a quodā iudeo q apud me multū insteterit super vno,vez an immunitas cōcessa hoīb⁹ certi loci vel ciuitatis cōprehēdat iudeos ibi habitātes, ī quo lz aliqua possent adduci cōtra iudeos qō nō cōprehēderenť, attū dixi ei qō ipsi iudei gaudēt tali īmunitate,& hoc tenet expſſe Bal.ī.l.spadonē.in.§.iā autē.ff.de ex cu.tuto.qō dictū refert & sequit Alex.ī 2 sil. suo.lxxv. incip.videreť.in.ij.col.ī.v.volu.& ibi p hoc allegat Ange.in.l.vtimur.ff.de sepul.viola.vbi dicit qō saluus cōductus concessus alicui & socijs suis,cōprehēdit iudeū secū veniētē,& hoc etiā dicit confirmari p tex.ī.l.iudei.C.de iude.vbi 9r qō iudei hñt illa q̄ sunt ciuiū romanorū.Et illud dictū Bald.etiā refert & sequit Barba.in consi.suo.lxiij.incip.lz &c.in.iij.vol.in.j.colū.& in.c.rodulphus.in ix.char.de rescrip.& Soci.in 2 si.suo.lxij.inci.in presenti 2 sultatione &c.in.v.col.in.j.vol.& ibi in 2 sil.lxx.inci.in pſenti 2 sultatiōe.ī.j. colū.& Alex.in cōsi.suo.xcix.incip.visa ingsitione.in.ij.colū.in.vj. vol.& in cōsi.xij.incip.attētis his &c.in.iij.col.in.vij.vol.p quibus faciūt optime dicta p.d.Phili.deci.in cōsi.suo.lj.in.ij.col.vbi etiā dicit qō saluo cōductus alicui cōcessus cōprehendit etiam iudeū vt dixi,& idem dixit Corse.in nota.suis in verbo, societas &c.

§41 ¶ Absolutio fauorabilior est quā cōdēnatio vt in regula fauorabiliores.de reg.iur.ī vj.cū multis si.& ideo scias qō lz pl⁹ credať duob⁹ testib⁹ affirmātib⁹ quā.x.negātib⁹.vt voluit gl.ī.l.diē proferre.in.§.inde q̄riť.ff.de arbi.quā gl.ibi sequunť cōiter doc.& Jo. de imo.ī.l.iter pares.in.j.col.ff.de re iudica.Bar.in.l.j.in pn.ff. de vē.ispi.& ī.l.heredes palā.ī pnc.ff.de test.& idē voluit Jnñ.in.c.q p nouale.dever.sig.& facit tex.& q̄ ibi habenť.ī.c.accusator.vj.q.v.de quo etiā p Bal.in marga.sua.ī verbo,iuramētū.ī.ix.ver.& p Alex. cōsil.cxlviij.inci.excellētissime dñe vicarie.ī.j.col.ī.ij. vol.& dixi in cōsi.meo.cxij.īci.illumīa q̄so &c.vltra me.Tū tene mēti qō illa gl. d.§.inde q̄riť limitať qō nō hz locū ī crialib⁹ qr in illis fauore absolutiōis magis crediť duob⁹ negātib⁹ me deliqsse quā duob⁹ affirmātib⁹ me deliqsse.Ita sin.dixit Alex.ī.d.l.heredes palā.ī pn.ad qō allegat glo.no.quā dicit sing.in.c.clerici.lxxxj.dis. quā scōm eſ sequit Bal.ī.l.data opa.ī.xx.col.C.q accu.nō pos.& illā gl. etiā dixit sing.Lud.ro.in cōsi.suo.ccxlj.incip . spectabiles dñi collaterales in.j.col.& illā etiā refert & sequit Abb.ī.c.ad nr̄am.ī.ij. colū. de pba.& in.c.cū.Ps.māconella.ī vlti.col.de accu.& Abb.ī.c.quotiēs. in fi.de purga.cano.& ī.c.inter.& in.c.de testi.eo.ti.& Abbas.ī.c.bone memorie.el.j.in.v.col.de elec.& in.c.in nr̄a.in vlti.col.de testi.et in.c.ex tenore.in.j.col.eo.ti.de qua glo.vide etiā Corsetū in nota. suis in verbo,testis.in.ix.nota.& vide Jaſ.in rub.ff.de iureiuran. nu.8.& illā glo.dixit sing.Lud.ro.in.l.in illa.in pe.col.ff.de verbo. obli.& Jaſ.in.l.vt vim.nu.6.ff.de iusti.& iur.& illā glo.etiā allegat Decius in.c.ex literis.nu.7. de pba.de qua ego etiā feci mētionē in repeti.mea.l.fi.C.de pba.in.30.char.vbi plura adduxi in materia absolutionis.Et idē dixit Soci.in cōsi.suo.liij.incip.visa breui narratione &c.in pe.col.nu.22.in.iij.volu.

§42 ¶ Tex.in.c.j.§.naturales.in tit.si de feu.fue.2tro. inter dñm et agna.dicit qō filij naturales etiā si sint legitimati nō admittūtur ad successionē feudi.pro quo facit,nā filⁱ adoptiuⁱ nō succedit in feudo vt in.d.c.j.in.§.adoptiuⁱ.sed filⁱ adoptiuⁱ & filⁱ legitimatⁱ equiparanť ſm gl.in.l.cū in adoptiuis.C.de adop.& in.l.filiⁱ.C.de municipi.& origi.lib.x.& ī.l.j.ff.de administra.tu.quas glos.ad hoc allegat Car.Alex.in.d.§.naturales.in.j.col. ergo nimirū si etiam naturalis legitimatⁱ nō succedit in feudū p̄dictū: tū tex. & superi⁹ dicta limita nō pcedere nec hr̄e locuz in filio naturali legitimato p subsequēs mr̄imoniū qr tales legitimati p subsequēs matrimoniū succedūt in feudū.Ita not.dicūt Host.& Joā.an.in.c.lator.in ij.col.q filij sint legi.& ibi hoc sequit.d.An.Car.& alū.& Jac.de bel. & Bal.in.d.§.naturales.& ita cōiter teneť ſm Alex.ī.l.ex facto.in §.si quis rogat⁹.ī.xiij.col.ff.ad treb.de quo latiⁱ p Deciū.in consi. clv.in.iij.& iiij.col.& idē dixit Paul. de cast.in.l.fi.C.de his qui veniam eta.impetra.circa fi. qō dictū refert & pluribus iuribus & doctrinis cōprobat do.Philip.deci.in cōsi.suo.clv.incip. & diligenter.in.iij.col.vbi etiā dicit qō appellatione legitime nati etiaz in materia stricta cōprehēdit legitimatⁱ per subsequens matrimoniū,ſm Anto.de bu.in.c.innotuit.in.ij.col.in fi.ver.no.gl.de elec. Subdit etiā qō pro istis etiā bñ facit tex.in.c. cū in cūctis. de elec. vbi 9r qō in epatu nō pōt pmoueri nisi natⁱ sit de legitimo matrimonio,& tū ille q fit legitimⁱ per subsequēs matrimoniū eligi pōt in epm vt per glo.& doc.in.d.c.innotuit. Adducit etiā,nā vbi per matrimonium fit legitimatio vere restituit ius legitimorum & ab initio cēseť fuisse legitimⁱ ſm Ange.in.§.& qm̄.in auť.qbⁱ mo.na. effi.sui.in prin. ¶ Et sic ex supradictis apparet qō maioris vigoris & īportātie est legitimatio q̄ fit p subsequēs matrimoniū quā alie legitimationes.circa qō ponit plura no.dicta do.Phili.deci. in.d.cōsi.clv.ī.iij.col.vbi oīno videas etiā.d.Frāci.cur.ī 2 si. lxxiij. incip.sup memorata.in nu.61.p totuz.& Deciū in.c.cū in cunctis. nu.9.de elec.Tene menti qr ista sunt magne importantie. 247

§43 ¶ Maleficijs & delictis ante factum obuiādum est ne committantur,post factū vero puniēda sunt.l. nullⁱ. circa fi.C. de summa tri.& fi.catho.Et ideo dicit ibi Bal.ar.illius text . qō si inter duos cōtendiť de possessione,& est timor armorū qō iudex pōt ad se aduocare possessionē & phibere partibus ne accedant ad possessionem donec fit discussum de iure cui cōpetat, ad qō allegat dicta p Jnno.in.c.in presentia.de pba.& per Cy.in.l.j.ad fi.C.vti posside. et.l.fi.ff. de offic. procura.cesaris. vbi bonus text.et voluit latius do.Paris de puteo in suo trac.sindic.in.lxiiij.char. in.iij. colum. et Flo.in.l.cōi dividundo.in.§.de vsufructu.ff.cōi dividū.de quo etiā latius & copiosius per do.Fran.curtiū in cōsi.suo.lxj.incip. super eo,&c.per totū cōsiliū . ¶ Predicta tamē intellige pcedere et vera esse qñ neutra partiū possideret sed vtercz pretēderet possessionē ad se spectare:sed secus si vna pars tātū possideret siue esset in possessione alia nō,nam tunc iudex non potest ad se aduocare possessionem & prohibere partibus vt nō accederēt ad possessionem etiā si videret partes peruēturas ad arma. Ita limitat Bal. predicta in.l.equissimū.ff.de vsufruc.& in.l.fi.C.de or.cogni.& in.c. ij.in.ij.col.de vita & hone.cleri.& in.l.ordinarij.C.de rei ven.et in.c. j.de seque.pos.et fruc.in.iiij.colum.de quo latius per do.Jaſ.in.l. quidā estimarunt. in.iij.col.ff.si cer.peta.et per do.Fran.de curte. in.d.cōsil.suo.lxj. Itē aduertas etiā qō qñ neutra partiū possidet et dubitať de scādalo futuro vt dixi iudex potest phibere partibus ne accedāt ad possessionē hoc estverū sed primo debet saltim summarie 2 stare iudici parte citata qō sit timor armorū & qō scandalū oriri posset nec credereť verbis iudicis asserentis se esse nisi hoc cōstaret ex actis aľs si istis non precedentibus iudex procederet ad inhibitionē possessionis diceretur processisse de facto & de facto deberet revocari. Ita not.dixit Ange.in consi.suo.cvij.inci. Jacobellus & Lucas &c.aľs incip.dicta cōstitutio &c. in finalibus. verbis.qō dictū pro not.refert & sequit do Phili.deci.in cōsil.suo cccl xvj.incip.pro declaratione &c.in vlti.col. Sed credo tamē ego qō posset esse tanta festinātia et res posset agere tali celeritate qō iudex posset inhibere partib⁹ accessum ad possessionē etiā parte

non citata

nō citata vtputa si ambe partes cū armis essent in pcinctu essendi ad possessionem, nā quādo periculū est in mora relaxātur solēnitates in res, vt dixi late in.l.qui cedē.in.ij.ꝛ.iij.col.ff.de fica. vbi inter alia que in tali materia adduxi etiam Pet.de ancha. in consi.suo.cclxxviij.incip.ex predicta ꝛc.in vlti.colū. vbi dixit quod cō temni potest statutum lex vel canō, si in eius obseruātia mora sit periculum allatura de quo ibi valde latius.

544 ¶ Oībus iuris pfessoribus satis notū puto valorē ꝛ importātiā magnā clausule codicillaris, ideo circa eī validitatē ꝛ importantiā aliter nō me extēdā. Sed solū dicā tibi vnū circa dictā clausulā codicillarē quod iudicio meo inter alia est nota. dignū, vcz tu scis qō testamētū efficit caducū qñ heres istitut⁹ morit ante testatorē. vt in.l.i.§.pro scō. C. de cadu. tol. ꝛ in.l.nō putauit. in.§. primo gradu. ff. de cōtratab. ꝛ facit tex. instit. quib. mo. test. īfirmant. in.§.i. Attū etiā tali casu qñ morit heres istitut⁹ ante testatorē testamētū sustētat si in eo adsit clausula codicillaris. Ita sing. dixit do. Alex. ī cōsi. suo. xvij. inci. pōderatis his q̄ in themate ꝛc. ī vlti. colū. in. iij. volu. qō fm or. meū est. ccxl. ꝛ idē dixit Bal. in cōsil. suo ccccl xiij. incip. quidā Nicolaus. in. ij. vol. ꝛ Soci. in cōsi. cxl. incip. cōsiderato ꝛc. in. iij. ꝛ. iij. col. in. j. volu. q̄ oīa refert ꝛ sequitur diuinus ille doctorū princeps. d. Philip. deci. in cōsi. suo. ccxlij. incip. in casu pposito ꝛc. in. ij. col. in prin. ꝛ in cōsi. ccclxix. inci. iuridicas esse ꝛc. in. ij. col. in fi. Et circa clausulam codicillarem dixi aliqua in consi. meo. cliij. incip. cordi meo spiritum sapiētie infunde dñe ꝛc. quasi per totum. quod cōsilium est inter cōsilia ciuilia.

545 ¶ Litigantes vtplurimū qñ succūbūt cōdēnant in expēsis per regulā illaz qō vict⁹ victori dz cōdēnari in expēsis vt habet in.l.q solidū. in.§. etiā. ff. de leg. ij. ꝛ in.l. eū quē temere. ff. de iudi. et in.c. finē litibus. de dolo ꝛ cōtu. ꝛ in.§. hec autē oīa. insti. de pena te. litig. q̄ cū regula limitat nisi vict⁹ habuerit iustā causam litigandi. qz tūc absoluit ab expēsis, ita habet per doc. in dictis locis ꝛ in.l. properādū. in.§. finautē. C. de iudi. de qua materia latissime dixi in.l. pre vel marito. in. iiij. ꝛ. v. col. ff. de q̄stio. teneas tū mēti perpetuo qō qñ iudex absoluit victū ab expēsis eo qz habuit iustā cām litigandi tenet in snīa exprimere illā iustam causam, alʒ talis snīa absolutoria nō valet. tex. est in.§. oportet. in aut. de iudici. Ita dicit Bal. in aut. gñaliter. ī. v. col. ver. qz ergo ꝛc. C. de epis. ꝛ cler. ꝛ volut Specu. in titu. de expē. in.§. nūc videndū. in versi. quidā, alʒ est in.§. postremo. circa prin. ꝛ in tit. de pbatio. sentē. §. qualiter. ver. verum, ꝛ volūt alī quos refert ꝛ sequitur Jaſ. in.l. pperādū. in.§. finautē alterutra. in. v. col. C. de iudi. Tene menti predicta qz raro vel nūquā iudices absolutētes partē victā ab expēsis ppter iustaz cām litigādi nō exprimūt dictā iustam cām ex quo talis absolutoria expensarum est inualida ad qō nec etiā partes aduertunt.

546 ¶ Licet heres ꝛ defunctus cēseātur vna ꝛ eadem persona. vt in aut. de iureiurā. a morīē. prestī. in princ. ꝛ dixi. s. in singu. ccccl xxv. incipien. nō est tibi nouum ꝛc. Attamē teneas mēti duos casus in quibus hec regula fallit, prim⁹ est quod ille qui vult venire cōtra iuramētū prestitum debeat primo petere absolutionē vel relaxationē a iuramēto, hoc est verū ꝛ hz locū in iurāte eo viuēte, eo aūt mortuo heredi ei⁹ nō est necessaria aliqua absolutio vel relaxatio a iuramento: qz vinculū iuramēti qō est spirituale est finitū morte iurantis. Ita dixit Inno. in.c. veritatis. de iureiur. et Joan. an. in c. fi. de foro cōpe. in. vj. in nouella. quos refert ꝛ sequit Salic. in.l. emptiōe. C. plus valere qō agitur. ꝛ in aut. sacra. pub. C. si aduer. ven. quos ego retuli in repe. mea. l. de vnoquoq;. in. xxxvj. colū. ff. de re iudi. ¶ Secūdus casus est quod si in instrumento adest pactum quod de dānis ꝛ interesse stetur iuramēto dānū passi tamen talis facultas nō trāsibit ad eius heredē. Ita dixit Guiliel. de cu. in.l. cū debitoris ad fi. ff. de iudi. ꝛ Lu. ro. in.l. pe. in.§. hoc indiciū. ff. ne quis eū qui in ius voc. est vi exīmat. ꝛ in.l. iusiurādum quod ex conuentione. in prin. ff. de iureiurā. quos refert ꝛ sequitur Jaſ. in. d.§. hoc indicium. in vltimis verbis.

547 ¶ Clarissimū est in iure qō pater in testamēto suo teneat aliqd relinquere filīs iure institutionis, alʒ testamētū nō valet. text. est vulgatus. in.§. aliud quoq; capitulū. in aut. vt cū de app. cogno. ꝛ habeat in.c. quintauallis. de iureiur. ꝛ in aut. nō lz. C. de lib. pteri. et hoc nisi ipsi filij cōmiserint vnam de causis enumeratis in. d.§. aliud quoq; capitulum. ¶ Scias tū qō sufficit qō pater relinquit dotem filie, licet nō dicat iure institutionis qz tūc nō dicit preterita nec exheredata. Ita dixit do. An. in.c. raynutius. in. iij. colū. de testa. quem refert ꝛ sequitur Alex. in cōsil. suo. ccxl. incip. pōderatis his q̄ in themate ꝛc. in vlti. col. pro quo faciūt dicta per eundē Alex. in consi. cccxxxvj. fm or. meum quod incip. post redditū cōsilium. ꝛ illud dictū do. An. in. d.c. raynutius. etiā refert et sequit Alex. in consi. suo. cxxv. incip. qñ abunde ꝛc. in. q̄. col. in. vj. volu. ꝛ vide que dixi. s. in singu. xxxvj. incip. clausula ꝛc.

548 ¶ Rei sue quilibet est moderator ꝛ arbiter. l. ī re mādata. C. māda. l. legis aquilie debitori. ff. ad. l. aquil. l. etiam. §. licet in totalibus. ff. solu. mat. cum si. Sed scias quod hec regula nō est semper vera, nā si ecclesia cōcessit fundum in emphitheosim alicui in quo fundo quidā colon⁹ steterat ad laborādū p maximū tps hoc casu si talis emphitheota repellit illū colonū cū bonus esset et alium subrogauit ī eius loco debet emphitheota priuari emphitheosi. Ita singu. dixit Bar. per illū tex. in.l. cognouimus. C. de manci. et colonis patrimonialiū. lib. xj. qō dictū refert ꝛ sequitur Corsetus in nota. suo. in verbo, emphitheosis ꝛc. ¶ Tene mēti vt quando conducis vel emis fundum apponas pactum vt possis remouere colonum qui reperitur laborare ipsum fundū, et vide que dixi. s. in sing. cccxxj. incip. credo te scire ꝛc.

549 ¶ Litigātes solēt de facili se inuicem verbis iniuriari vt sepius cōtingit, ꝛ de facto videtur. Sed aduertāt ne hoc faciāt in presentia iudicis: quoniā si hoc facerēt corā iudice possent de iure statiz et incōtinēti ab ipso puniri arbitrio suo. Ita dixit glos. not. in.c. deus oīpotēs. in.§. qñ aūt. in verbo, iudicis. ff. q. j. quam glo. dixit sing. Albe. de ros. in.l. illicitas. in.§. veritas. ff. de offi. presi. ꝛ eam refert ꝛ sequit etiā do. An. in.c. vestra. in. lxj. col. sue repe. de coha. cle. et mulie. ad qō etiā est glo. in.l. iij. in.§. pterea. ff. de suspec. tut. et hoc voluit Jac. de bel. in practica sua iudiciali. in. iiij. char. in. ij. col. sub ver. ꝛ p tribunali sedēte vbi ad hoc allegat dictas gl. sz vltra eū dicas tu qō ad hoc est etiā glo. i. l. ij. ī verbo, aspectu. ff. de ferīs. ꝛ ibi Bal. Ang. ꝛ Mod. ꝛ Jo. an. ī addi. Spec. ī ti. de noto. crimine. in.§. fi. in addi. magna incip. vbi tractat ꝛc. in fi. ꝛ voluit do. Paris de puteo in trac. sindi. in. lxvij. char. in. ij. col. ꝛ in eo. tract. latius. in. lxvj. char. in. iij. col. ꝛ Jo. an. in.c. accepimus. de fi. instru. quē refert ꝛ sequit Bal. in.l.j. C. de fi. instru. quos refert ꝛ sequitur Baue. in trac. suo de virtu. iuramēti. in not. liij. in. iij. col. credo tū qō requirat hoc casu qō iudex sedeat pro tribunali eo qz iudici vt iudici debet cōstare de delicto ad hoc vt possit illud punire, alʒ si sibi cōstaret vt priuato nō posset illud punire fm docto. in. d.l. ij. ff. de ferīs. ꝛ Sandy. in suo trac. malefi. sub rub. de aliquib⁹ qōnibus varīs in maleficīs. in. vj. col. in ver. itē pone. ꝛ Spec. ꝛ Jo. an. in. d. tit. de noto. cri. in.§. fi. in pe. ver. in qb⁹ locis dicūt qō si iudex videt aliquē occidētē hoīez stādo ad fenestrā palatij qō si vel probationib⁹ dicti homicidij non poterit dictū homicidā punire de quo etiā p Ang. in.l. a diuo pio. in.§. sz si emptor. in fi. ff. de re iudi. et p Bal. in.l. si irruptione. ff. finiū regū. ꝛ p glos. in.l. ij. ff. de in lit. iur. ꝛ p Bar. in.l. ij. in.§. si publico. in. iij. col. ff. de adul. ꝛ p Bal. in.l. cōtra negātē. C. ad. l. agl. in fi. ꝛ in.l.j. in pe. q. C. si aduer. liber. ꝛ in rub. C. de pba. in. iij. col. ver. sequit visus. ꝛ p Bal. in.l.j. in.j. col. C. vt que desunt aduoca. parti. ꝛ in.c. pe. de testi. cog. ꝛ p Pau. de ca. in cōsi. suo. cxcv. incip. visa ingsitione. in vl. col. ꝛ p Lu. ro. in consi. ccxj. in fi.j. col. ꝛ in cōsi. suo de quo etiā p Bal. ī cōsi. ccxxxv. inci. creditor. in. iij. vol. ꝛ p Albe. de rosa. in. iij. parte statu. q. lij. incip. itē pone ꝛc. ī idē in materia vide etiā do. Albertū de cataneis in suo trac. violātes. in verbo, submisso oculo in. iij. char. ī. ij. col. ꝛ Alex. in cōsi. ccccl xiij. incipiē. viso pcessu ꝛc. in. iij. colū. ꝛ Bal. in.l. ampliorē. in prin. in fi. prime col. C. de appel. Vide tū ad pdicta oīno d. An. ī. c. fi. ī. v. col. ver. no. ergo glo. istā ꝛc. de cōfes. vbi ponit sing. verbū quē refert ꝛ sequit do. Nico. millus in reper. suo. in ver. delictū. in. v. versi. ꝛ idē dicit do. Paris de puteo in trac. sindi. in. lxvj. char. in. iiij. col. versi. nec sufficit fm eum ꝛc. ꝛ ad predicta vide no. verba Alex. in.l. leuia. in. ij. apost. ff. de accusa.

550 ¶ Statui tibi tradere no. ꝛ singulare verbū in materia locationis ꝛ ꝙductio. ꝛ ideo scias qō si alicui fiat locatio alicui⁹ fundi sterilis vel inutilis, ꝛ ad tps fiat talis locatio puta ad. xv. annos, tūc si cōductor laborat taliter dictū fundū qō ex labore suo efficiat fructuosus talis locatio facta ad tps efficit perpetua ꝛ trāsibit ad heredes extraneos nec finiet tertia gñatiōe, lz in instīo hoc nō dicatur. Ita sin. dixit Bart. p illū tex. in.l. qcūq;. la. ij. C. de omni agro deserto. lib. xj. qō dictū refert ꝛ sequitur Ludo. ro. in repe. rubrice. ff. de arbi. in. xix. colū. ꝛ Barba. in.c. cū clerici. extra de pac. vbi dicit se pluries pro illo loco ꝛ dicto cōsuluisse. ꝛ idē voluit Bal. in.l. pe. C. de solu. Et illud dictū Bar. refert ꝛ sequit Pau. de ca. in cō. si. lxij. incip. videt dicēdū ꝛc. ī. j. col. ꝛ. d. Phili. deci. ī cōsi. suo. cxlvij. in vl. col. sz illud dictū Bar. īprobat Lu. ro. in.l. etiā. ff. sol. ma. ꝛ in sing. suo. ccclxxj. inci. fūd⁹ sterilis ꝛc. ꝛ ꝙtra eū videt tenere Jaſ. ī. l. ij. in. lxvj. col. ver. vnū tū no. ꝛc. C. de in. emphi. ꝛ Pau. de ca. in cōsi. cxxvj. incip. viso instīo ꝛc. circa fi. Attū mihi vī teneā. esse dictū Bar. primo p illū tex. q multū facit pro illo dicto si bñ pōderētur eius verba. scōo pro illo dicto Bar. est tex. no. in.c. ad aures. extra de reb. eccle. nō alie. et in.l. fi. C. de alluuio. quē text. ad hoc allegat Ange. in.l. si seruitus. in. iij. colum. ff. de serui. vr. predio. ꝛ cum dicto Bar. ꝙcordat gl. ī. d.c. ad aures. ꝛ cū illo dicto etiā trāsit Alex. in. d.l. quicūq;. in suis apost. ad Bar. ideo tene dictū Bar. et vide q̄ in materia ista lati⁹ dixi in trac. meo bāni. in ver. eccesie. nu. 29.

551 ¶ Pena debet tenere suos autores et non alios. l. sancimus. C. de penis. et nemo debet alterius odio pregrauari vt in regula nō debet. de regu. iur. in. vj. Et ideo scias qō statutū qō est hic Bononie volēs qō si vnus rusticus nō est solucēdo debitum suum exigat ab alīs rusticis ville non valet. Ita no. dixit Bar. in.l. legatorz. in prin. per illū tex. ff. de lega. ij. qō dictū refert ꝛ sequit Jaſ. in.l. si

quis suo.§.legis aũt.C.de inoffi.testa.ad qõ etiã allegat.Joan.de imol.in.l.cũ filius.in prin.ff.de verbo.obli.ꝛ ponit Jas.in.d.§.legis aũt quãplura not.ad hanc materiam que per te videas.

552 ¶ Sepius in ciuitate nostra ꝛ etiã in alijs ciuitatibus fit proclama qõ nullus audeat ludere ad azardum vel ad alium ludum sub magna pena,quo stante scias qõ ita punir ille qui inspicit ludere sicut ille qui ludit. Jta nota.dixit Bal.per illũ tex.in aut.interdicimus.in princ.C.de epis.ꝛ cle.qõ dictũ refert ꝛ sequit Bertha.in reperto.suo i verbo,iurãs.in.j.col.Sed aduerte tu qꝛ iudicio meo ille tex.non facit ad hoc eo qꝛ nõ solũ tex. ille prohibet ludere sed etiam phibet inspicere ludẽtes qõ nõ facit pclama nec statutum prohibẽs ludũ,ideo cogita.Et qõ idẽ operet inspectio qõ operat factũ vide que dixi.s.in sing.cccxcv.incip.dubitarũt ꝛc.et in practica mea causarum criminalium.in.§.pro complemento. nu.27. vbi posui nota.verbum.

553 ¶ Vidi alꝫs plures etiã peritos errare,nam aliq sunt in dignitate ꝛ in aliquo officio ꝛ qñq; subrogãt loco sui aliquos qui nõ pñt subrogari vtputa ptãs vnius ciuitatis si vult recedere rediturus, subrogat loco sui aliquẽ ciuẽ illius ciuitatis,q̃ subrogatio nõ valet cum ipse ciuis subrogatus nõ posset esse ipse potestas illius ciuitatis,ꝛ ideo gesta per talẽ subrogatũ nõ valent. Jta dixit Bal. per illũ tex.in.l.parabolani.C.de epis.ꝛ cleri.qõ dictum refert ꝛ sequit do.Fely.in.c.j.in pe.col.de summa trini. ꝛ fi.catho. ꝛ Alexã. in.l.stipulationes cõmodissimũ.ff.de verbo.obliga. ꝛ in.l.j.§. hec actio.ff.si quis testa.lib.esse iuss.fuerit. ¶ Et idem videtur dicere Bar.in.l.j.in fi.C.de prepo.agẽ.in reb.ꝛ ibi do.Alex.in apostil. refert et sequitur Bald.in.d.l. parabolani et aliqua alia adducit in materia.ꝛ ad predicta etiam faciunt dicta per Alex.in consil. lvij. incipien. perspectis ꝛc.in.iij.colũ.post medium.in vers.nam per predicta ꝛc.in.ij.volu.et per Jas.in.§.fuerat.in.ij.colũ.institu. de actio.et Lardi.in clemẽ.ij.in.xj.questione.de etate et qualitate, ꝛ que ego dixi in repeti.mea rubri.C.de proba.in.lxxj.colũ. circa fi. ¶ Et per supradicta dico et alꝫs pluries dixi qõ aliqui doctores nostri collegij substituti seu subrogati a domino Archidiacono nostri collegij non poterant subrogari cum essent mere laici ꝛ haberent vxorem ꝛ filios,ꝛ sic non possent ipsi habere Archidiaconatum illo vacante,ideo nõ possunt loco Archidiaconi subrogari, ꝛ ideo possent oppugnari doctores creati per tales illegitime subrogatos et ad hoc nemo animaduertit,ideo teneas mẽti quia de facili posset de facto contingere.

554 ¶ Memini me alꝫs plura dixisse in.l. de minore.in.§. tormẽta. in.iij.colum.ff. de questioni. circa hoc quod testis inhabilis iũcto cum teste habili plene probat:qꝛ integra fides vnius supplet defectum alterius.de quo etiam habetur per Soci.in consi.suo.cxxx. incip.visa cõtinẽtia.in vlti.colũ.ꝛ per do.Mellũ in trac. suo bãnito.in.j.parte tertij tẽpo.in.xvj.q.ꝛ per Alex.in cõsil. cxxx.incipiẽ. perspectis.in pe.col.in.vj.volu. ¶ Sed ista oĩa limita ꝛ intellige esse vera qñ ille testis inhabilis non est in totũ inhabilis adeo qõ nec etiã faceret indiciũ vtputa seruus cõtra dñm.vt in.l.diuus.§. ex quibus.ꝛ in.l.maritus.ff.de questio.nã tali casu etiã si testis taliter inhabilis cõcurrat cũ valde habili tamẽ nõ probat,nã si nullum facit indicium nõ potest ab alio teste recipere incrementũ cũ incrementuꝫ presupponat aliquid adesse vt in.l. si manente.ff. de preca.Jta multum singula.limitat predicta Alex. in repetitione l.sepe.in.xvij.col.in fine.ff.de re iudicata.vbi adducit predicta. tene menti quia est singularis limitatio.

555 ¶ Tu scis qõ pbationes facte in iudicio summario non probãt in iudicio plenario,ꝛ similiter sentẽtia lata in causa summaria nõ relenat in plenaria ꝛ ordinaria, vt habetur in.l. si iudex.ff. de his qui sunt sui vel alie.iur. et in.l.ij. C. de ordi.cognitio . cum simili. ¶ Attũ scias qõ si pbationes in iudicio summario facte fuissent plenarie tũc preiudicãt eodem modo ac si ordinaria fuisset causa. istud fuit not.verbum Jaco.but.in.l.ab hostibus.in.§.sed qõ simpliciter.ff.ex qui.cau.maio.quod dictũ refert ꝛ sequitur plura addendo Alexã.in repe.l.sepe.in.xx.col.ff.de re iudi. ℔81

556 ¶ Plura vt credo te scire sunt priuilegia militũ et doctorum in iure sparsa que cumulare presentialiter non curo,et inter alia eorum priuilegia habẽt hoc quod nõ possunt pro aliquo maleficio torqueri licet contra eos exstẽt indicia ipsius maleficij ſm Bart. in.l.milites.C.de questioni.vbi dicit quod alꝫs euasit quẽdam potestatem qui erat miles dum esset in sindicatu,ꝛ sindicator ꝓpter legitima indicia volebat eũ facere torqueri,ꝛ hoc habet locum in militibus nostri tẽporis.vt ibi sentit Bar.ꝛ expresse firmat Sali. post Cy.in.l.j.C.de iuris et fac.igno.ꝛ Alexan.in.l. cẽturio. in.ix. col.ff.de vulg.ꝛ pupil.ꝛ idẽ est in doctore ſm Bart.in.l.j.C.de aduoca.diuerso.iud.ꝛ Cy.in.d.l.milites.ꝛ in.l.iij.C.ad.l.iul.maiest. ꝛ nõ valeret cõsuetudo in cõtrarium disponẽs,immo esset ipso iure nulla.l.oẽs iudices.vbi Barto.not.C.de decurio.lib.x. que oĩa ponit Jas.in.l.de quibus.nu.104.ff.de legi. Predicta tamẽ limitat do.Alex.in.d.l.oẽs nõ habere locũ in crimi. lese maiestatis et pditionis populi per.l.fallaciter.C.de qõ.ꝛ p nota. per Bal. in.l. decuriones.C.de questio.ꝛ dicit qõ hoc etiã voluit Angel. de are. in trac.malefi.in verbo,fama publica.in.vj.q.Et subdit do.Alex. in.d.l.oẽs qõ in casib9 in quibus tales pñt torqueri debent primo degradari antequã torqueãtur,ad qõ allegat tex.quẽ dicit singu. in.l.si exẽpta.C.de maleficijs.ꝛ mathemati.in ver. pñsidio dignitatis exuti ꝛc. ¶ Et subdit Alex. vbi.s.qõ doctor ꝛ miles legitime degradat9 a dignitate sua ad eãdez nũquã aspirare possunt. allegat Bal.hoc dicẽtẽ in.l.ij.circa fi.C.de liber.ꝛ eorũ liberis.ꝛ idem dixit Paris de puteo in tracta.sin.in.lxx.char.in.ij. col. qõ est nota.ꝛ idem dicas tu esse in tabellione deposito ab officio ꝛ priuato officio tabellionat9 qꝛ tũc nõ potest creari tabellio.ſm Bal. in.c. at si clerici.in.iij. col.de iudi.ꝛ in.c.gratũ.de postu.prelato. et in.l. ij.C.de manu.vindi.ꝛ vide Barba.in.c.ex literis.in pe.char.invlti.colum.de constitu.ꝛ Jas.in.l.dedi.in.§. idem erit. in vlti. colũ. ff.de cõditio.causa data nõ sequuta.et in.l naturalis.in.ij.colum. ff.de prescrip.verbis.ꝛ domi.Philippum decium.in.c.vt nostrũ. nume.4.de appellatio.ad que vide etiam domi. Pari .de puteo in tracta.sindica.in.lxviij.char.in quarta colũ. et ibi in. lxx. char. in.ij.columna.et moder. in repetitio.c.quoniam cõtra.in.lxxxvj. char.nume.35.de probatio.

557 ¶ Tu scis qõ testis de auditu regulariter nõ probat vt habetur in.c.testes.iij.q.ix.ꝛ habetur in.l.testium.C.de testi.et voluit Specu.in titu.de teste.in.§.nũc tractandum.in.v. colũ. ver. de auditu quoq;.ꝛ habetur per Alex.in cõsi.lxxvij.incip.in cã.in.ij. col.in.j. volu.ꝛ ibi in cõsil.c.incip.super.j.ꝛc.in.vj.colũ. Car.Alexã. in.iij. colũ.in fi.ff.de appella.ꝛ Soci.in cõsil.suo.lxxxix.inci.in causa ꝛc. in.j.col.in.j.volu.ꝛ habet late per doct. in.c.ex literis.ff.de testi.et ideo dixit do.An.in.c. quotiens.in fi. de testi. qõ testis de auditu nõ est verus testis.Et dixit idez do.An.in.c.auditis.in.j.nota.de electio.quod qñ testis deponit de auditu non sequit qõ intellexerit nisi presumptiue.de quibus oĩbus dixi in cõsil. meo.xix.incip. clarissimi ꝛc.in.j.char. ¶ Scias tamẽ quod dictum talis testis facit indicium ꝛ presumptionem que trãsfert onus probãdi cõtrarium in aduersarium.Jtem sing. dixit Archi.in.c. hoc videt.xxij. q.v.qõ dictũ pro nota.refert ꝛ sequitur Lud.roma. in.l.si vero. in §.de viro.ff.solu.matri.ꝛ in singu.suo.cccxlj.incip.testimoniuꝫ de auditu.ꝛ Alex.in cõsi.suo.lxxvij.incip. in causa accusationis.in.j. col.in.j.volu.qõ est duplicatũ.in.iij.volu.cõsil.lxiij.ꝛ do.Frãcis.de curte in cõsi.suo.lxx.incip.circa primum.in.iij.col. vbi ad corroborationem huius dicti adducit Pau.de cast.in cõsi.suo.xvij.incip. in causa que vertitur Parme.in.xj.col. vbi dixit testimonium de auditu facere cõiecturam ꝛ presumptionem. Tene mẽti predicta quia possunt seruire ad multa ꝛ sunt magni momenti.

558 ¶ Clausula generalis non obstãtibus aliquibus in cõtrarium facientibus licet tollat omnia in cõtrarium faciẽtia etiam si talia cõtraria haberẽt specialem clausulam derogatoriam vt dixi satis late in practica mea causarum cri.in.§.querit.nume.16. ¶ Tene tamen mẽti qõ si in statuto vel rescripto principis sit clausula generalis nõ obstãte aliquo priuilegio qõ debet intelligi de priuilegio in corpore iuris scripti nõ clauso,illa enim que sunt in corpore iuris cõis vel statutorũ clausa nõ intelligũtur sublata per illa verba,ita dixit glo.in.l.ij.in.§.oẽs autẽ isti.ff.de iudi. quã ibi sume not.ad hoc Pau.de cast.qõ dicit perpetuo esse tenẽdum menti,ꝛ quod nunquã debes obliuisci.

559 ¶ Sepe in literis apostolicis in fine ponunt ista verba,vcz nulli igitur hominuꝫ liceat contra has literas ausu temerario contraire,alioquin indignationem apostolorũ Petri ꝛ Pauli se nouerit incursurum ꝛc.Quid importẽt ista verba.Dicas quod important penam arbitrariam.Jta dixit Bald.in repeti.l.cunctos populos.C.de summa tri.ꝛ fide catho.quẽ ibi refert ꝛ sequit do.Jo. baptista de sancto Seuerino.in.iij. char.in.j. colũ. vbi etiam adducit Bal.in.c.porro.in tit.que fuit prima causa benefi.amit. vbi dicit qõ illa verba cõminant priuationem beneficiorũ.de quo latius per do.Jo.bapti.vbi.s.ꝛ per Jas.in.l.j.nu.iij.ff. si quis iusdicen.nõ obtempe. vbi latius loquit de dicta clausula . de qua vide etiam Alexan.in cõsi.ciij.incip.videtur primo.in.iij.col.in.j.volu. ¶ Tene menti quia alꝫs vidi peritos et doctos dubitare de importantia dictorum verborum.

560 ¶ Habem9 in hac ciuitate Bononie in curia mercatorũ quoddam statutum volẽs quod credatur libro mercatorum qõ statutũ intelligitur solum in his que pertinent ad artem mercantie et nõ in alijs ſm Joã.an.in additio. Specul.in titu.de instru.edi.in.§. nũc dicẽduꝫ. in additio.magna.in.j.colum. quod dictum refert ꝛ sequitur Ludo.ro.in cõsi.suo.ccv.incip.in puncto proposito ꝛc.et Jas.in.l.si quis exargẽtarijs.in.§.rõnem.ff.de edẽ.et Lud.roma. in cõsi.suo.cciij.incip.pro discutienda.in.j. colum.ꝛ illud dictum Joã.an.etiam refert ꝛ sequit do.Francis.de are.in cõsi. suo.xxxij. incip.consultatio ꝛc.in.j.colũ.ꝛ in consil.xliij,quod incip. in proposita cõsultatione.ꝛ in cõsi.ibi seq.in vl.col.Et pro pdictis Jas. in.d.§.rõnẽ.adducit etiã Lu.ro.in cõsi.suo.cccix.inci.in cã Joannis ꝛc.vbi dicit quod dispositio seu puisio statuti disponẽs super

adhibẽda

adhibēda fide thesaurario nō pcedit qñ agit de materia nō pecuniaria. Et ista puto notāda esse cōtra iudeos mutuantes ad vsuras sup pignorib⁹ diuersarū psonarū q habēt amplissima priuilegia vt credat libris suis, qō hoc tantū intelligit de mutuo facto super pignorib⁹ ꝛ nō circa alia. Et pro ꝓdictis optime faciunt dicta per Jas. in l. cū geminiano. C. de trās. vbi plura iura ꝛ doctrinas allegat in simili: ꝛ inter alia dicit qō stāte statuto qō cōsules artiū cognoscāt de causis intelligitur de causis spectantibus ad illā artē ꝛ nō de alijs. allegat Lu. ro in consi. suo. ccc. incip. in casu ꝓpositō. ꝛ adducit etiā Bal. in l. fi in. iij no. C. de iurisdi. om. iudi. ꝛ Ly. ꝛ Ang. ibi vbi dicūt qō cōsules mercatorū q habēt cognoscere de causis mercatorū, intelligit qñ cause sunt occasione mercantie, secus si alterius rei. ꝛ dicit ēt qō stāte statuto qō filius artifex obligetur intelligit si contrahat causa illius mercantie vel artificij scōm Bal. in l. fi. in fi. in. ij. col. C. ad macedo. ꝛ in l. iiij. §. ex hoc edicto. ff. nau. caupo. ꝛ stabu. ꝛ Pau. de ca. in l. j. §. in filio. ff. ad macedo. vbi dicit qō pluries vidit istū casum Florentie in simili. ꝛ dicit qō sindici q habent sindicare officialē nō impediūt se de gestis extra illud officiū scōz Bal. in l. ij. C. vbi de ratioci. agi oportet. ꝛ in l. observare. §. pficisci. in. ij. q. ff. de offi. procō. ꝛ Bal. in l. iij. in §. ✳. ff. naute. caupo. ꝛ stabu. ¶ Similiter dicit qō dñs nō tenet de delicto suox officialiū vel famulorū qñ delinquūt extra ministeriū in quo dominus eis vtebatur scōm Bart. in l. ne quid. in prin. ff. de incen. rui. nau. ꝛ in l. j. §. familie. ff. de publi. ꝛ Abb. in c. j. in. iij. col. de resti. spolia. Pet. de an. ꝛ Semi. in c. si episcop⁹. de offi. or. in vj. ¶ Jtē adducit etiā Ang. in l. j. C. si rec. prouincie. vbi dicit qō potestas nō tenet de male gestis p suos officiales extra eox officiuz. Dicit etiā qō cōmunitas non tenet de delicto officialis a se electi qñ deliquit extra materiaz officij. allegat ad hoc Lud. ro. in consi. suo. cccxxxvij. incip. in casu ꝓpositē cōsultatiōis ꝛc. Dicit postea qō nūtio publico nō credit nisi circa officiū suū, vñ si dicat citatū dixisse ei iniuriā nō credit sibi scōm Jo. an. in addi. Spec. in tit. de citatione. §. j. in prin. ꝛ eū sequit Abb. in c. cū parato. in. iiij. col. de app. ꝛ eū se. Jas. in l. properādū. in. §. et siquidē in. ij. col ante fi. C. de indi. ¶ Ultimo adducit Bal. in l. si aduersarius. C. de fi. instru. vbi dicit qō statutū disponēs bānitū haberi pro cōfesso, intelligit quo ad maleficia descripta in libro bāni: ꝛ nō quo ad alia. Tu autem vltra Jas. vbi. s. circa hāc materiā adde dicta per Ludo. ro. in consi. ccccxxxiij. incip. in quo ꝛc. in fin. verbis. ꝛ per Bald. in l. j. in prin. ff. de magi. conue. et per Catal. in trac. sindic. in versi. ccxxvj. inci. adde qō si officialis ꝛc. ꝛ per Feli. in c. post cessionē. in. ij. col. in fi. de pba. ꝛ p Barb. in c. cū ordinē. in vl. col. de rescrip. et per Feli. in c. fraternitatis. in. j. col. versi. fallit. ij. de hereti. ꝛ in c. petrus. in iij. col. de homi. in quibus loci predictis scribētes plura adducūt faciētia ad hanc materiam post Jas. vbi supra. ꝛ hec materia profecto quotidiana est ꝛ vtilis.

561 ¶ Capias not. ꝛ singulare verbū lucri plenū vez qō si testator legat vxori sue vsumfructū fundi cū hoc qō ꝓprietatē alienare non possit eiusdē fundi, tunc censet etiam proprietatem dicti fundi ei legasse. Jta singu. dixit Bal. in l. pculus. ff. de vsufruc. quod dictū pro nota. refert ꝛ sequit Lud. ro. in cōsil. suo. ccvj. incipien. licet de cōmuni cōclusione ꝛc. ꝛ Soci. in cōsil. suo. cxxxj. incip. in ꝑsenti ꝛc. in. vij. colum. in. j. vol. ꝛ Raph. ful. in consi. suo. xiij. incipi. circa primum ꝛc. in vlt. col. ꝛ Alex. in cōsi. suo. cl. incipien. viso themate ꝛc. in. j. col. in. vij. vol. ꝛ. d. Pet. philip. cor. in consi. suo. lxiij. qō incip. in casu presentis ꝛc. in. j. col. in. iij. vol. ꝛ. d. Fran. de cre. in not. suo xxvij. quod incip. maritus legauit ꝛc. ꝛ vide ad predicta Jaso. in l. cum hi. in. §. si vni. ff. de transac. ꝛ vide etiā. d. Francischinum de curte. in consi. suo. xiij. incipiente, visis. in. j. col. ꝛ Soci. in cōsi. suo cij. incip. visis supra ꝛc. in antepe. colū. in. iij. volu. et Cepo. in trac. de serui. in. iiij. rubri. in. ij. colū. Et vide que ego dixi in repeti. mea rub. ff. de fideiusso. in. xxij. questione.

562 ¶ Aduertas ad vnū ꝛ bene arrige aures. Mā habemus hic Bononie quoddam statutuz sub rub. de generalibus seu cōmunibus penis bānitox. in. ij. col. quo disponit qꝫ capto bannito in figura banni descripto in archiuo publico debeat infra tres dies sequentes contra eū fieri executio banni nulla defensione vel exceptione sua audita vel admissa ꝛc. qō statutū non fallox videtur continere iniquitatē, vt satis dixi in practica mea causax crimi. in. §. vltima questio. per totū illū. §. ¶ Tñ dicas qō nō obstātib⁹ verbis dicti statuti potest etiā de iure succurri dicto bānito, nā pōt allegare ꝛ proponere nullitatē bāni ꝛ maxime illā q̄ prouenit ex defectu inrisditionis, iuxta gl. in cle. j. de sequestra. possess. ꝛ fruc. de qua dixi supra in singulari. c. incipiente tu scis ꝛc. et debet audiri quoniam terminus datus ad oēm defensionē faciēdā, lz sit elapsus, tñ non excludit allegationem nullitatis, ꝛ ideo post terminū bāni lz statutū dicat qō vlterius non audiatur, tñ potest proponi nullitas. Jta singulariter dixit Bal. in l. scire oportet. in. §. hec de his ff. de excusatione tutorum. per illū tex. quem modo predicto summat. ¶ Tene mēti perpetuo: ꝛ nunq̄ obliuiscaris pro adiuuādo amicum quādo per aliquod statutum est sibi precluſa via faciendi defensiones suas: ꝛ vide infra in singu. ccccexcij. incipien. nullitas.

563 ¶ Parū aīaduertūt qñq̄ notarij cōficiētes instrumēta: nā qñq̄ incurrūt maximā penā cōficiēdo instrumēta, licet non sint falsa si tamē sunt licita: qz cōficere illicita instrumēta est qñq̄ species falsitatis. vt habet. in. l. iubemus, in fi. C. de testa. Et scias qō notari⁹ scribēs instrumētū simulatū punit pena manus, ꝛ est ppetuo infamis. tex. est fin. in. c. imperialē. in. §. scriba. de phi. aliena. per Fede. quē tex. pro fin. ad hoc allegauit Bal. ī rub. C. res inter alios acta, circa fi. quod ego etiam retuli in. l. si sciente ad fi. ff. de parrici.

564 ¶ Dutuās pecuniā statim cōsumpturo eū nō obligat ad restitutionē vt late habet in. l. sigs cuz sciret. ff. p empto. ꝛ voluit Flo. in. l. j. in fi. ff. de aleato. ꝛ Jas. in. l. iuregentiū. in. §. ptox ait, in. j. col. ff. de pactis. ¶ Sed pone aliquis mutuauit cētū alicui hoc pacto qō illa cōsumeret in meretricibus an si cū hoc pacto accepit, tñ illa cētū nō cōsumpsit in meretricibus an ille mutuās possit illa repetere, ꝛ dicas qō nō. Jta not. dixit Jo. an. in addi. Spec. in tit. de oblig. ꝛ solu. in rub. in princi. qō dictū refert ꝛ sequitur Alex. in. l. si cū dotē. in. §. si post solutā, post princ. ff. solu. mat. vbi dicit qō de hac qōne alibi doc. canoniste, nec legiste nō faciūt mentionem.

565 ¶ Dubitarūt alias doc. ꝛ legiste ꝛ canoniste vtrum dānatus ad perpetuos carceres possit facere testamentū: in quo Abb. in rub. extra de testa. in. j. col. dicit qō in laico cōmunis sentētia est qō fit intestabilis: vt nota. in. l. ij. ff. de publi. iudi. sed in clerico dicit qō varie fuit cōsultum: nā quidā consuluerūt qō nō possit testari: qz illa pena equiparat pene mortis seu deportationis: vt no. Inno. in. c. qualiter ꝛ qñ, de accusa. cōsulētes vero cōtrariū moti sunt: qz ius canonicū nō imponit ppetuū carcerē ad penā: sed ad penitentiā: vt in. c. nouim⁹. de verb. signifi. ꝛ in. c. pe. de hereti. ꝛ in. c. q̄uis. de penis, in. vj. ergo nō dz hec pena inhabilitatis testandi pdire ex penitētia. ꝛ dicit qō hec opinio est mitior: sed alia videt verior, qz negari non potest quin ibi sit quasi mortuus. Jta residet Abb. in. d. rubric. Barbatia autē. in. c. quia ingredictib⁹. in. x. col. relato ab Abb in. d. rub. dicit quod idem Abb. in. c. tue, de penis tenet qō nō perdit factionē testamēti. ꝛ dicit quod Bal. in repeti. l. j. C. de sacrosan eccle. tenet idem vez qō nō possit facere testamētum. ¶ Et dicit ipse Barba. cōsiderādum qō de iure ciuili liber homo non potest dānari ad perpetuā carcerē, vt voluit Bar. in l. ij. ff. de publi. iudi. ꝛ dicit qō de hoc ē tex. in. l. aut dāna. in. §. fi. ff. de penis. ¶ Jtē dicit qō loquētes in clerico nō bene loquūtur, eo qz dānatus ad perpetuā carcerē equiparat dānato in metalluz. vt not. dixit Innoc. in. d. c. qualiter ꝛ qñ. ꝛ eū sequitur Barto. in. d. l. ij. Sed dānatus in metallū perdit testamenti factionē vt in. l. si in metallum. ff. de his que pro non scrip. habētur. cum ergo de iure canonico pena perpetui carceris sit introducta in locum pene metalli. ergo sequitur quod sortitur oēm eius effectū. c. ecclesia: vt lite pen. ¶ Jtem pro hac parte adducit tex. in. l. j. C. qui ad liber. puenire non pos. vbi dānatus ad perpetua vincula perdit testamenti factionem actiue ꝛ passiue. ꝛ dicit ibi Bald. qō clericus dānatus ad perpetuos carceres dz intestabilis actiue ꝛ passiue, nisi quo ad alimēta. ꝛ hoc refert ꝛ sequit Jo. de imo. in. d. l. ij. vbi refert Benedictū de plūbino allegare. d. l. j. ad hoc qō dānatus ad ppetuos carceres ex forma statuti: qz de iure cōi hoc fieri non pōt, vt dictū est nō poterit acquirere ex testamēto vltra alimēta. Et dicit Joā. de imo. secūdū Barb. vbi supra, qō de iure canonico quo est permissa ista pena etiā alimēta relinqui nō possunt dānato ad perpetuos carceres q̄ oia sunt notanda scōm Barba. in. d. c. qz ingredientib⁹. in. x. col. de testamē. vbi predicta refert ad literam.

566 ¶ Regula est trita ꝛ vulgata quod regulariter vltima derogant prioribus ꝛ maxime testamentis ꝛ vltimis volūtatibus. vt habet in. l. diuus, in. §. lz. ff. de iure codi. et in. l. si mihi ꝛ tibi. §. in legatis. ff. de leg. j. et in. l. hac consultissima. in. §. siquis antea. C. de testa. et in. l. sancimus. eo. titu. et in. l. iiij. in fi. ff. de admen. lega. de qua materia dixi late in. l. j. in. §. si serui quasi. in. ij. et. iiij. colum. ff. de questioni. ¶ Et adeo vera est ista regula quod si aliquis solenniter cum septem testibus fecit testamentum, postea ingressus monasterium fecit secundum testamentum coram duobus testibus fm formā. c. cū esses. ꝛ c. relatum. de testa. istud secūdum tollit primū, etiā si in primo fuisset facta institutio vel legatum in piā causam. qz tunc talis ingressus subiectus est ecclesie, vnde in actibus suis nō subūcitur statutis laicox nec legibus sed iuri canonico. Jta nota. dixit Anto. de butri. in. c. in presentia. in. xiij. colum. in ver. ex his potest decidi ꝛc. de prob. et dicit se in facto ita respō disse. qō dictum pro nota. refert ꝛ sequitur Alexā. in consi. ccccl. incipien. viso ac diligenter ꝛc. in. ij. colum. ꝛ hoc secunduz ordinē meum. aliter est consilium. cv. in. iiij. volumi.

567 ¶ Omnia nostra facimus quibus autoritatē nostram impartimur. c. j. ꝛ. ū. de confirma. vti. vel inuti. c. si apostolice de preben. in vi. l. j. C. de iur. vete. enu. ¶ Et ideo dixit Bald in l. ex placito. C. de rerū permu. in. ij. col. qō si papa confirmat statuta Spoleti nō dicūtur amplius statuta Spoletana, sed statuta papalia. et dicit Bal. in l. ex facto. in prin. ff. de vulga. ꝛ pupil qō si superior confir

mat statutū non potest inferior amplius de illo se intromittere.et voluit Alexan.in consil.cccclxix.scōm ordi.meū incip.viso pūcto. in.ij.col.z Barba.in.c.pastoralis.in.§.preterea.in.xvij.col.de offi. delega.z Barba.in consi.incip.scripsit ecclesiastes.in.ix.col.qō est inter consilia Alex.nu.cccclxx.z Lud.ro.in cōsi.xcviij.inci.quo ad id ꝛc.in prin.z Barba.in trac.Car.in.j.q.in.v.col.in fi.z.d.Feli.in c.qualiter.el primo.in.xij.col.de accusa.z in.c.j.in.ix.co.vbi plura alia ad hoc adducit extra de sponsa. ¶ Stantibus predictis iam pluries ego dubitaui de vna doctrina Abb.qō nō sit vera.nam dicit ipe Abb.in.c.dilecto.de preben.in.ij.col.quod statuta collegij confirmata per superiorem possunt tū per collegium reuocari cō firmatione nō obstāte:quod dictum refert z sequitur Alexā.in.l. omnes populi.in.iiij.col.in apostillis.ff.de iustitia z iure. ¶ Sed si per confirmationem superioris efficiuntur statuta superioris z nō collegij per illā regulā qō oīa nostra facimus ꝛc.ergo non poterit per collegium reuocari cum inferior non possit reuocare factū superioris:vt in cle.ne romani.de electio.z xxj.dist.c.inferior.z in c.cum inferior,de maioritate z obediē.z in.l.fi.C.de legibus.ideo cogita,quia puto quod Abb.inaduertenter locutus sit.

568 ¶ Datiarij habent plura priuilegia a superioribus qui sibi locant datia,vt quotidie videmus in locationibus datiorum p totam Italiam. Et vltra priuilegia que sibi dantur a locatoribus, etiam habent aliud priuilegium a iure. Nam contra fraudantes datia z gabellas sufficiunt probationes per coniecturas:quia talia clam committuntur.ideo lex contenta est facilioribus probationibus z indicijs.Ita nota.dixit Alex.in consilio suo.clxxxviij. incipiēte,viso processu.in.ij.col.in.vij.volu.p quo faciūt dicta per me.s.in singu.meo.j.z in repe.mea rub.C.de proba.in.lxiij.col.in prin.z in practica mea causaꝝ criminaliū.in princi.nu.xij.z in dicta practica.in.§.diligenter.nu.cxxvj.in quibus locis plura iura z doctrinas ad hoc propositum adduxi que per te videas.

569 ¶ Pia causa habet plura specialia z plura priuilegia, de quib⁹ per Lud.ro.in auc.similiter.C.ad.l.falci.z in consi.suo.cccxxviij. incipien.in terminis ꝛc.et per.d.Philip.decium.in consi.clxxxij. incipi.in casu occurrenti.in.iij.col.z per Alex.in consi.cij.inci sup primo.in.vij.vol.z ibi in cōsi.cxxxj.inci.super themate ꝛc.in.j.col. et per Alex.in consi.cxc incip.plura narrata ꝛc.in.vj.vol.z per do. Philip.decium,in cōsi.cclxxiij.inci.in casu ꝛc.et in cōsi.cclxxxiij. incipi.viso.in.iiij.co.z per Soci.in cōsi.suo.cxxj.inci.pmittēda ꝛc. in.v.col.i.iiij.vol. ¶ Et inter alia pia causa nō subiacet humanis legibus,nec solennitatibus iuris:vt habetur in.c.fin.de secundis nu.z voluit Bart.in.l.cūctos populos.in.v.questione.C.de summa tri.z fide catho.Et ideo dixit Bald.in.l.generali.in fi.C.de sacrosan.eccle.qō si statutū dicit quod mulier non possit testari sine consensu propinquorum,quod tamen poterit testari ad pias causas sine consensu propinquorum.qō etiā sentit Barto.in.d.l.cunctos populos.qō dictuz refert z sequitur Pet.de anch.in repeti. c.canonum statuta.in ver.dicit Bal.ꝛc.de cōstit.et idē etiaz dixit Bal.in.l.generali.in fi.C.de sacrosan.eccle.vbi dicit,statutum dicit qō nō valeat testamentum nisi sit positum in archiuo publico quod si reperitur testamentum ad pias causas non positum in archiuo publico,tamē valebit,z allegat rationē dicēs qō cōtra priuilegium pie cause quod respicit ipsum dictum,z eius ecclesiā nō potest fieri statutum. ¶ Et pro istis faciūt dicta per Saly.in auc. cassa.C.de sacrosan.eccle.z per do.An.in.c.relatum.el.j.de testa.z faciunt alia plura que vltra predicta refert Alexan.in consi.suo cccclij.scōm ordi.meū qō inci.viso z diligēter,in.iiij.col. ¶ Sed advertas tū qz contra illud dictū Bal.in.d.l.generali.tenuit Ludo. ro.in consi.suo.clxvj.incip.viso diligenter.in.j.col. ¶ Item circa hanc materiaz teneas menti vnū vez qō si notarius priuatus officio tabellionatus scribit relicta ad pias causas non propterea valet ei⁹ scriptura,lz piū sit relictū:qz priuilegiū testātis vel heredis vel legatarij nō tollit delictum scribētis.Ita no.dixit Bal.in.l.in fraudē,in.§.si quis.ff.de testa.milita.qō dicit esse mēti tenēdum.

570 ¶ Aduertas ad vnum ad qō pauci aduertūt qō vere est magni ponderis z magni honoris z vtilitatis. ¶ Nam habemus quod nō sufficit alicui dicere.sed illud qō ōz opz probari. tex.est iuncta glo.in.c.j.de prescrip.in.vj.z in.c.non est.de consuetu.eo.lib.z voluit glo.in.l.j.ff.si quadru.paupe.fecis.dicatur.z glo.in.l.ij.ff.de ferijs.z in.l.magis puto.in.§.illud.ff.de re.eorum.z glo.in.l.ait pretor.ff.vi bono.rapto.z in.l.j.ff.de incendio rui.naufra.z glos.in.c. super eo.de appellatio.z in cle.j.de restit.in integ.pro quibus faciūt dicta per Ang.in.l.quecunqz.ff.de pub.z per Barba.in cōsil. suo.lvj.incip.proposita mihi.in.ij.col in iij.volu.et in consi.lxxiij. incip.viso puncto.in.vj.col.in eo.volu.z ibi in cōsi.lxxvj.incip.viso puncto.in.ij.col.z ibi in consi.lxxxviij.incip.in cōtingētia.in.v. col.z per.d.Feli.in.c.cū dilectus.in pe.colū.de accusa.vbi allegat alias glo.hoc dicentes,de quo etiā per Abb.in consi.suo.xxxiij. incip.super questionis materia.in.ij.col.in prin.z per me in.l.qui falsam.in.v.col.ff.de fal.z per Alexā.in consi.lxxviij.incip.viso.in pe.col.in.v.volu.z in consi.xxvj.incip.viso,in pe.col.in.vj.volu.et ibi,in consi.ccxvj.incip ponderatis,in.ij.col. ¶ Et facit etiam qō dixit.d.Philip.dec.in consi suo.ccccij.incip.in causa.in.vj.colū. ¶ Itē facit etiam,nā statutū dans premiū accusanti intelligitur si ipse accusans probauerit contenta in accusatione esse vera z nō aliter.Ita dixit glo.in.c.j.in verbo,ostēsum.de his que fiunt a mio.parte capi.z probatur in.c.post electionez.z in.c.cum super.de concess.pben.z glo.in.l.si cuius appellatio.ff.de appel.recip.z glo. in.l.ij.C.qō met.causa.z Alexan.in cōsi.ccxcvj.incip.diuini numinis.in.ij.col.z in consi.lxxj.inci.videretur in cōsultatione ꝛc.in.ij. col.in.v.volu.de quibus omnibus dixi in practica mea,causarum crimi.in.§.diligenter.nu.clxxiij.cum sequēti. ¶ Et adeo sunt vera supradicta quod nō sufficit dicere:sed illud quod dicitur debet probari:quod etiam si statutum diceret quod staretur allegationi alicuius debet intelligi z probationi.Ita singu.dixit Domini cus de sancto Gemi.in.c.non est per glos.ibi de consue.lib.vj.qō dicit esse bene nota.quod dictum pro nota.refert.z sequitur dominus Anto.burgos.in.c.cum dilecti.in.xj.col de emptio.z venditio. ¶ Quod dictum summe nota.ad statutuz quod habemus hic Bononie volens in aliquibus quod stetur dicto alicuius maxime de damno datorum:nam debet intelligi si damnum vel damnuz dantem probauerit alis nō stabitur eius dicto quod perpetuo tenemenți quia per hoc facies corruere mille accusationes damnorum datorum. ¶ Nec obstat si in contrarium diceretur quod dictum statutum vult quod stetur dicto damnum passi cuz iuramēto suo.z non simpliciter dicto suo. ¶ Quia respondeo quod cum requiratur probatio cū dicto suo nō sufficit loco probationis iuramentum quia appellatione probationis intelligitur de probatione valida z legitima et sic in potiori z in digniori significato. vt habetur in.l.j.in.§.biduum.ff.qñ appel.sit et in.l.j.in.§.qui in perpetuuz.ff.si ager vecti.vel emphi.pe.z in.c.pe.de senten.excō. z in.c.cum olim.extra de testi.z in.§.quotiens.instit.de iure natu. de quo late dixi ī repeti.mea.l.de vno quoqz.in.j.col.ff.de re iudi. ¶ Sed iuramētum non dicitur legitima probatio,vt habetur in pluribus iurib⁹ que ego late adduxi in repe.mea rubri.C.de probatio.in.xxvj.col.vbi videas.Ergo iuramentū nō sustinebit talē accusationem.ideo tene menti predicta:quia ex predictis poteris cōsequi honorem z lucrum.

571 ¶ Adiuuaui semel quendam pauperrimum amicum meū a pena qui fuit examinatus in testem contra quendam diuitē et potētem.nam dixit quod ille dines habuit in depositum ab vno cine. lib.cētum,z in principio dicti sui dixit quod illi deposito fuit presens Titius z Seyus,postea in fine ei⁹ testimonij interrogatus q erant pſentes quando fuit factum dictum depositum,z ipse testis respondit quod nemo aderat:quo audito curia insurrexit contra eum:z formauit inquisitionem de falso z de periurio,tunc ego cō parui z dixi quod nō poterat puniri,nec de falso,nec de periurio eo quia qñ testis ī principio dicit quod tali actui fuit presens talis z talis:z postea dicit quod illi actui nemo erat.intelligitur nisi illos quos primo dicit fuisse presentes.Ita singula.dixit Alberi. de rosa.quem ibi refert et sequitur Alexan.in l.non erit,in.§.dato.ff.de iureiurando.z Soci.in.l.siquis ita.ff.de rebus dubijs. et Alexan.in consi.suo.clxx.incip.viso instrumento,in fine,in sexto volu.z in consi.cxc.incip.visis attestationibus,in.ij.col.in.vij.vol. pro quibus etiam faciūt dicta per Alexan.in consi.clxxxv.incip. viso.in.ij.col.in.vij.vol.z in cōsi.ccxcvij.inci.visis ꝛc.in.ij.col.in eo. vol.z ex istis ego feci illum absoluere ab illa inquisitione,licet ille iudex egreferret et multum recalcitraret.

572 ¶ Multa z quamplura operatur ignorātia:vt dixi in.l.q ignorans.ff.de falsis.quasi per totum.z in.l.qui falsam.in.xj.col.eo.tit. et inter cetera operatur magnum effectum.Nam vt forte scis dātur quatuor anni minoribus effectis maioribus ad petendam restitutionē in integrum eorum que facta sunt in minori etate que sunt nociua ipsis minoribus effectis maioribus: vt habetur in.l. fi.C.de tempo.in integrum restitu.peten.et in.c.j.de restitutione in integrum.lib.vj.z in clemen.vnica.eo.titu.z tale tempus quatuor annorum non currit ignoranti se esse lesum. Et ideo si quis ignorans se esse lesum ex aliquo facto in minori etate steterit per centum annos quod nō petierit restitutionem,semper illam poterit petere.ita singula.dixit Bal.in.l.falsam.C.si ex fal.instrumē tis.z do.Alex.referens Bal.in consi.suo.ccccvij.scōz ordinē meū incipiē.stātibus his ꝛc.in.vj.col.in versi.nec obstat ꝛc.de quo etiā dixi in.d.l.qui ignorās.in fi.ij.col.ff.de fal.z in.l.qui falsam.in.xj. col.eo.tit.z idem dixit Alexā.in cōsi.ccvij.incipiē.domine Alexā der ꝛc.in vlti.col.in.vij.vol.z Abb.in.c.j.in fi.de prescriptio.z Cardina.in dicta clemē.vnica.de restitutio.in integrum.in.xxv.questione.z Alexā.in consi.iij.incipien.videretur inspectis in antepenul.col.in.ij.vol.z in consi.lxxj.incipien.videretur prima consideratione ꝛc.in vlti.col.in.j.vol.z in consi.lxxxiij.incipi.in causa vertente.in.iij.col.in.j.volu.z in consi.cxvj.incipi.perspectis ꝛc.in ij.col.in.v.volu.z do.Philip.decius in consi.suo.xxxvj.in vlt.col. et in consi.xlij.in fi.z in consi.ccciij.incipi.in occurrenti casu ꝛc.in

adhĩbẽda fide thesaurario nõ ꝓcedit qñ agit de materia nõ pecuniaria. Et ista puto notãda esse cõtra iudeos mutuantes ad vsuras sup pignorib⁹ diuersarũ ꝑsonarũ q habẽt amplissima priuilegia vt credat libris suis, qõ hoc tantũ intelligit de mutuo facto super pignorib⁹ & nõ circa alia. Et ꝓ õdictis optime faciunt dicta per Jas. in l. cũ geminiano. C. de trãsac. vbi plura iura & doctrinas allegat in simili: & inter alia dicit qõ stãte statuto qõ cõsules artiũ cognoscãt de causis intelligitur de causis spectantibus ad illã artẽ & nõ de alijs. allegat Lu. ro. in consi. suo. ccc. incip. in casu ꝓpositο. & adducit etiã Bal. in. l. fi. in. ij. no. C. de iurisdi. om. iudi. & Cy. & Ang. ibi vbi dicũt qõ cõsules mercatorũ q habẽt cognoscere de causis mercatorũ, intelligit qñ cause sunt occasione mercantie, secus si alterius rei. & dicit ẽt qõ stãte statuto qõ filius artifex obligetur intelligit si contrahat causa illius mercantie vel artificij scõm Bal. in. l. fi. in fi. in. ij. col. C. ad macedo. & in. l. iij. §. ex hoc edicto. ff. nau. caupo. & stabu. & Pau. de ca. in. l. j. §. in filio. ff. ad macedo. vbi dicit qõ pluries vidit istũ casum Florentie in simili. & dicit qõ sindici q habent sindicare officialẽ nõ impediũt se de gestis extra illud officiũ scõz Bal. in. l. ij. C. vbi de ratioci. agi oportet. & in. l. observare. §. pficisci. in. ij. q. ff. de offi. procõ. & Bal. in. l. iij. in. §. ✳. ff. naute. caupo. & stabu. ¶ Similiter dicit qõ dñs nõ tenet de delicto suor officialiũ vel famulorũ qñ delinquũt extra ministeriũ in quo dominus eis vtebatur scõm Bart. in. l. ne quid. in prin. ff. de incen. rui. nau. & in. l. j. §. familie. ff. de publi. & Abb. in. c. j. in. iij. col. de resti. spolia. Pet. de an. & Semi. in. c. si episcop⁹. de offi. or. in. vj. ¶ Jtẽ adducit etiã Ang. in. l. j. C. si rec. prouincie. vbi dicit qõ potestas nõ tenet de male gestis p suos officiales extra eor officiuz. Dicit etiã qõ cõmunitas non tenet de delicto officialis a se electi qñ deliquit extra materiaz officij. allegat ad hoc Lud. ro. in consi. suo. cccxxxviij. incip. in casu ꝓpositε cõsultatiõis ꝛc. Dicit postea qõ nũtio publico nõ credit nisi circa officiũ suũ, vñ si dicat citatũ dixisse ei iniuriã nõ credit sibi scõm Jo. an. in addi. Spec. in tit. de citatione. §. j. in prin. & eũ sequit Abb. in. c. cũ parato. in. iij. col. de app. & eũ se. Jas. in. l. properãdũ. in. §. et liquidẽ. in. ij. col. ante fi. C. de iudi. ¶ Ultimo adducit Bal. in. l. si aduersarius. C. de fi. instru. vbi dicit qõ statutũ disponẽs bãnitũ haberi ꝓ cõfesso, intelligit quo ad maleficia descripta in libro bãni: & nõ quo ad alia. Tu autem vltra Jas. vbi. s. circa hãc materiã adde dicta per Ludo. ro. in consi. ccccxxxiij. incip. in quo ꝛc. in fin. verbis. & per Bald. in. l. j. in prin. ff. de magi. conue. et per Catal. in trac. syndic. in versi. ccxxvj. inci. adde qõ si officialis ꝛc. & per Feli. in. c. post cessionẽ. in. ij. col. in fi. de pba. & p Barb. in. c. cũ ordinẽ. in vl. col. de rescrip. et per Feli. in. c. fraternitatis. in. j. col. versi. fallit. ij. de hereti. & in. c. petrus. in iij. col. de homi. in quibus loci predictis scribẽtes plura adducũt faciẽtia ad hanc materiam post Jas. vbi supra. & hec materia profecto quotidiana est & vtilis.

561 ¶ Capias not. & singulare verbũ lucri plenũ vez qõ si testator legat vxori sue vsumfructũ fundi cũ hoc qõ ꝓprietatẽ alienare non possit eiusdẽ fundi, tunc censet etiam proprietatem dicti fundi ei legasse. Jta singu. dixit Bal. in. l. peculus. ff. de vsufruc. quod dictũ ꝓ nota. refert & sequit Lud. ro. in cõsil. suo. ccvj. incipien. licet de cõmuni cõclusione ꝛc. & Soci. in cõsil. suo. cxxxj. incip. in ꝑsenti ꝛc. in. vij. colum. in. j. vol. & Raph. ful. in consi. suo. xiij. incipi. circa primum ꝛc. in vlt. col. & Alex. in cõsi. suo. cl. incipien. viso themate ꝛc. in. j. col. in. vij. vol. & d. Pet. philip. cor. in consi. suo. lxiij. qõ incip. in casu presentis ꝛc. in. j. col. in. iij. vol. & d. Fran. de cre. in not. suo xxvij. quod incip. maritus legauit ꝛc. & vide ad predicta Jaso. in l. cum hi. in. §. si vni. ff. de transac. & vide etiã. d. Francischinum de curte. in consi. suo. xiij. incipiente, visis. in. j. col. & Soci. in cõsi. suo cij. incip. visis supra ꝛc. in antepe. colũ. in. iij. volu. et Cepo. in trac. de serui. in. iij. rubri. in. ij. colũ. Et vide que ego dixi in repeti. mea rub. ff. de fideiusso. in. xxij. questione.

562 ¶ Aduertas ad vnũ & bene arrige aures. Nã habemus hic Bononie quoddam statutuz sub rub. de generalibus seu cõmunibus penis bãnitor. in. ij. col. quo disponit q capto bannito in figura banni descripto in archiuo publico debeat infra tres dies sequentes contra eũ fieri executio banni nulla defensione vel exceptione sua audita vel admissa ꝛc. qõ statutũ non fallor videtur continere iniquitatẽ, vt satis dixi in practica mea causar crimi. in. §. vltima questio. per totũ illũ. §. ¶ Tñ dicas qõ nõ obstãtib⁹ verbis dicti statuti potest etiã de iure succurri dicto bãnito, nã põt allegare & proponere nullitatẽ bãni & maxime illã q̃ prouenit ex defectu iurisditionis, iuxta gl. in cle. j. de sequestra. posses. & fruc. de qua dixi supra in singulari. c. incipiente tu scis ꝛc. et debet audiri quoniam terminus datus ad oẽm defensionẽ faciẽdã, lz sit elapsus, tñ non excludit allegationem nullitatis, & ideo post terminũ bãni lz statutũ dicat qõ vlterius non audiatur, tñ potest proponi nullitas. Jta singulariter dixit Bal. in. l. scire oportet. in. §. hec de his. ff. de excusatione tutorum. per illũ tex. quem modo predicto summat. ¶ Tene mẽti perpetuo: & nunq̃ obliuiscaris pro adiuuãdo amicum quãdo per aliquod statutum est sibi precluſa via faciendi defensiones suas: & vide infra in singu. ccccexcij. incipien. nullitas.

563 ¶ Parũ aĩaduertũt qñq̃ notarij cõficiẽtes instrumẽta: nã qñq̃ incurrũt maximã penã cõficiẽdo instrumẽta, licet non sint falsa si tamẽ sunt licita: qr cõficere illicita instrumẽta est qñq̃ species falsitatis. vt habet. in. l. iubemus, in fi. C. de testa. Et scias qõ notari⁹ scribẽs instrumẽtũ simulatũ punit pena manus, & est ppetuo infamis. tex. est fin. in. c. imperialẽ. in. §. scriba. de phi. aliena. per Fede. quẽ tex. pro fin. ad hoc allegauit Bal. i rub. C. res inter alios acta, circa fi. quod ego etiam retuli in. l. si sciente ad fi. ff. de parrici.

564 ¶ Mutuãs pecuniã statim cõsumpturo eũ nõ obligat ad restitutionẽ vt late habet in. l. siqs cuz sciret. ff. de empto. & voluit Flo. in. l. j. in fi. ff. de aleato. & Jas. in. l. iuregentiũ. in. §. ꝓtor ait, in. j. col. ff. de pactis. ¶ Sed pone aliquis mutuauit cẽtũ alicui hoc pacto qõ illa cõsumeret in meretricibus an si cũ hoc pacto accepit, tñ illa cẽtũ nõ cõsumpsit in meretricibus an ille mutuãs possit illa repetere, & dicas qõ nõ. Jta not. dixit Jo. an. in addi. Spec. in tit. de oblig. & solu. in rub. in princi. qõ dictũ refert & sequitur Alex. in. l. si cũ dotẽ. in. §. si post solutã, post princ. ff. solu. mat. vbi dicit qõ de hac qõne alibi doc. canoniste, nec legiste nõ faciũt mentionem.

565 ¶ Dubitarũt alias doc. & legiste & canoniste vtrum dãnatus ad perpetuos carceres possit facere testamentũ: in quo Abb. in rub. extra de testa. in. j. col. dicit qõ in laico cõmunis sentẽtia est qõ fit intestabilis: vt nota. in. l. ij. ff. de publi. iudi. sed in clerico dicit qõ varie fuit cõsultum: nã quidã consuluerũt qõ nõ possit testari: qr illa pena equiparat pene mortis seu deportationis: vt no. Inno. in. c. qualiter & qñ, de accusa. cõsulẽtes vero cõtrariũ moti sunt: qr ius canonicũ nõ imponit ppetuũ carcerẽ ad penã: sed ad penitentiã: vt in. c. nouim⁹. de verb. signifi. & in. c. pe. de hereti. & in. c. q̃uis. de penis, in. vj. ergo nõ vz hec pena inhabilitatis testandi pdire ex penitẽtia. & dicit qõ hec opinio est mitior: sed alia videt verior, qr negari non potest quin ibi sit quasi mortuus. Jta residet Abb. in. d. rubric. Barbatia autẽ, in. c. quia ingrediẽtib⁹. in. x. col. relato ab Abb. in. d. rub. dicit quod idem Abb. in. c. tue, de penis tenet qõ nõ perdit factionẽ testamẽti. & dicit quod Bal. in repeti. l. j. C. de sacrosan. eccle. tenet idem vez qõ nõ possit facere testamẽtum. ¶ Et dicit ipse Barba. cõsiderãdum qõ de iure ciuili liber homo non potest dãnari ad perpetuã carcerẽ, vt voluit Bar. in. l. ij. ff. de publi. iudi. & dicit qõ de hoc ẽ tex. in. l. aut dãna. in. §. fi. ff. de penis. ¶ Jtẽ dicit qõ loquẽtes in clerico nõ bene loquũtur, eo qr dãnatus ad perpetuã carcerẽ equiparat dãnato in metalluz. vt not. dixit Innoc. in. d. c. qualiter & qñ. & eũ sequitur Barto. in. d. l. ij. Sed dãnatus in metallũ perdit testamenti factionẽ. vt in. l. si in metallum. ff. de his que pro non scrip. habẽtur. cum ergo de iure canonico pena perpetui carceris sit introducta in locum pene metalli. ergo sequitur quod sortitur oẽm eius effectũ. c. ecclesia: vt lite pen. ¶ Jtem pro hac parte adducit tex. in. l. j. C. qui ad liber. puenire non pos. vbi dãnatus ad perpetua vincula perdit testamenti factionem actiue & passiue, & dicit ibi Bald. qõ clericus dãnatus ad perpetuos carceres ór intestabilis actiue & passiue, nisi quo ad alimẽta. & hoc refert & sequit Jo. de imo. in. d. l. ij. vbi refert Benedictũ de plũbino allegare. d. l. j. ad hoc qõ dãnatus ad ppetuos carceres ex forma statuti: qr de iure cõi hoc fieri non põt, vt dictũ est nõ poterit acquirere ex testamẽto vltra alimẽta. Et dicit Joã. de imo. secũdũ Barb. vbi supra, qõ de iure canonico quo est permissa ista pena etiã alimẽta relinqui nõ possunt dãnato ad perpetuos carceres q̃ oia sunt notanda scõm Barba. in. d. c. qr ingrediẽtib⁹. in. x. col. de testamẽ. vbi predicta refert ad literam.

566 ¶ Regula est trita & vulgata quod regulariter vltima derogant prioribus & maxime testamentis & vltimis volũtatibus. vt habet in. l. diuus, in. §. lz. ff. de iure codi. et in. l. si mihi & tibi. §. in legatis. ff. de leg. j. et in. l. hac consultissima. in. §. siquis antea. C. de testa. et in. l. sancimus. eo. titu. et in. l. iij. in fi. ff. de admen. lega. de qua materia dixi late in. l. j. in. §. si serui quasi. in. ij. et. iij. colum. ff. de questioni. ¶ Et adeo vera est ista regula quod si aliquis solenniter cum septem testibus fecit testamentum, postea ingressus monasterium fecit secundum testamentum coram duobus testibus fm formã. c. cũ esses. & c. relatum. de testa. istud secũdum tollit primũ, etiã si in primo fuisset facta institutio vel legatum in piã causam. qr tunc talis ingressus subiectus est ecclesie, vnde in actibus suis nõ subũcitur statutis laicor nec legibus sed iuri canonico. Jta nota. dixit Anto. de butri. in. c. in presentia. in. xiij. colum. in ver. ex his potest decidi ꝛc. de prob. et dicit se in facto ita respõdisse. qõ dictum pro nota. refert & sequitur Alexã. in consi. ccccl ij. incipien. viso ac diligenter ꝛc. in. iij. colum. & hoc secunduz ordinẽ meum. aliter est consilium. cv. in. iij. volumi.

567 ¶ Omnia nostra facimus quibus autoritatẽ nostram imparti mur. c. j. & ij. de confirma. vti. vel inuti. c. si apostolice de preben. in vj. l. j. C. de iur. vete. enu. ¶ Et ideo dixit Bald. in. l. ex placito. C. de rerũ permu. in. iij. col. qõ si papa confirmat statuta Spoleti nõ dicũtur amplius statuta Spoletana, sed statuta papalia. et dicit Bal. in. l. ex facto. in prin. ff. de vulga. & pupil. qõ si superior confir

mat statutū non potest inferior amplius de illo se intromittere. et voluit Alexan. in consil. cccclxix. scōm ordi. meū incip. viso pūcto. in. ij. col. ⁊ Barba. in. c. pastoralis. in. §. preterea. in. xvij. col. de offi. delega. ⁊ Barba. in consi. incip. scripsit ecclesiastes. in. ix. col. qō est inter consilia Alex. nu. cccclxx. ⁊ Lud. ro. in cōsi. xcviij. inci. quo ad id ⁊c. in prin. ⁊ Barba. in trac. Car. in. j. q. in. v. col. in fi. ⁊. d. Feli. in c. qualiter. el primo. in. xij. col. de accusa. ⁊ in. c. j. in. ix. co. vbi plura alia ad hoc adducit extra de sponsa. ¶ Stantibus predictis iam pluries ego dubitaui de vna doctrina Abb. qō nō sit vera. nam dicit ipe Abb. in. c. dilecto. de preben. in. ij. col. quod statuta collegij confirmata per superiorem possunt tū per collegium reuocari cō firmatione nō obstāte: quod dictum refert ⁊ sequitur Alexā. in. l. omnes populi. in. iiij. col. in apostillis. ff. de iustitia ⁊ iure. ¶ Sed si per confirmationem superioris efficiuntur statuta superioris ⁊ nō collegij per illā regulā qō oīa nostra facimus ⁊c. ergo non potest per collegium reuocari cum inferior non possit reuocare factū superioris: vt in cle. ne romani. de electio. ⁊ xxj. dist. c. inferior. ⁊ in c. cum inferior, de maioritate ⁊ obedič. ⁊ in. l. fi. C. de legibus. ideo cogita, quia puto quod Abb. inaduertenter locutus sit.

568 ¶ Datiarij habent plura priuilegia a superioribus qui sibi locant datia, vt quotidie videmus in locationibus datiorum p totam Italiam. Et vltra priuilegia que sibi dantur a locatoribus, etiam habent aliud priuilegium a iure. Nam contra fraudantes datia ⁊ gabellas sufficiunt probationes per coniecturas: quia talia clam committuntur. ideo lex contenta est facilioribus probationibus ⁊ indicijs. Ita nota. dixit Alex. in consilio suo. clxxxviij. incipiēte, viso processu. in. ij. col. in. vij. volu. p quo faciūt dicta per me. ś. in singu. meo. j. ⁊ in repe. mea rub. C. de proba. in. lxiij. col. in prin. ⁊ in practica mea causar criminaliū. in princi. nu. xiij. ⁊ in dicta practica. in. §. diligenter. nu. cxxvj. in quibus locis plura iura ⁊ doctrinas ad hoc propositum adduxi que per te videas.

569 ¶ Pia causa habet plura specialia ⁊ plura priuilegia, de quib⁹ per Lud. ro. in auc. similiter. C. ad. l falci. ⁊ in consi. suo. ccccxxviij. incipien. in terminis ⁊c. et per. d. Philip. decium. in consi. clxxxij. incipi. in casu occurrenti. in. iij. col. ⁊ per Alex. in consi. cij. inci sup primo. in. vij. vol. ⁊ ibi in cōsi. cxxxj. inci. super themate ⁊c. in. j. col. et per Alex. in consi. cxc incip. plura narrata ⁊c. in. vj. vol. ⁊ per do. Philip. decium, in cōsi. cclxxiij. inci. in casu ⁊c. et in cōsi. cclxxxi iij. incipi. viso. in. iiij. co. ⁊ per Soci. in cōsi. suo. cxxj. inci. pmittēda ⁊c. in. v. col. i. iiij. vol. ¶ Et inter alia pia causa nō subiacet humanis legibus, nec solennitatibus iuris: vt habetur in. c. fin. de secundis nu. ⁊ voluit Bart. in. l. cūctos populos. in. v. questione. C. de summa tri. ⁊ fide catho. Et ideo dixit Bald. in. l. generali. in fi. C. de sacrosan. eccle. qō si statutū dicit quod mulier non possit testari sine consensu propinquorum, quod tamen poterit testari ad pias causas sine consensu propinquorum. qō etiā sentit Barto. in. d. l. cunctos populos. qō dictuz refert ⁊ sequitur Pet. de anch. in repeti. c. canonum statuta. in ver. dicit Bal. ⁊c. de cōstit. et idē etiaz dixit Bal. in. l. generali. in fi. C. de sacrosan. eccle. vbi dicit, statutum dicit qō nō valeat testamentum nisi sit positum in archiuo publico quod si reperitur testamentum ad pias causas non positum in archiuo publico, tamē valebit, ⁊ allegat rationē dicēs qō cōtra priuilegium pie cause quod respicit ipsum dictum, ⁊ eius ecclesiā nō potest fieri statutum. ¶ Et pro istis faciūt dicta per Saly. in auc. cassa. C. de sacrosan. eccle. ⁊ per do. An. in. c. relatum. el. j. de testa. ⁊ faciunt alia plura que vltra predicta refert Alexan. in consi. suo ccccliij. scōm or. meū qō inci. viso ⁊ diligēter, in. iiij. col. ¶ Sed aduertas tū qz contra illud dictū Bal. in. d. l. generali. tenuit Ludo. ro. in consi. suo clxvj. incip. viso diligenter. in. j. col. ¶ Item circa hanc materiaz teneas menti vnū vcz qō si notarius priuatus officio tabellionatus scribit relicta ad pias causas non propterea valet ei⁹ scriptura, lz piū sit relictū: qz priuilegiū testātis vel heredis vel legatarij nō tollit delictum scribētis. Ita no. dixit Bal. in. l. in fraudē, in. §. si quis. ff. de testa. milita. qō dicit esse mēti tenēdum.

570 ¶ Aduertas ad vnum ad qō pauci aduertūt qō vere est magni ponderis ⁊ magni honoris ⁊ vtilitatis. ¶ Nam habemus quod nō sufficit alicui dicere. sed illud qō or opz probari. tex. est iuncta glo. in. c. j. de prescrip. in. vj. ⁊ in. c. non est. de consuetu. eo. lib. ⁊ voluit glo. in. l. j. ff. si quadru. paupe. fecis. dicatur. ⁊ glo. in. l. ij. ff. de ferijs. ⁊ in. l. magis puto. in. §. illud. ff. de re. eorum. ⁊ glo. in. l. ait pretor. ff. vi bono. rapto. ⁊ in. l. j. ff. de incendio rui. naufra. ⁊ glos. in. c. super eo. de appellatio. ⁊ in cle. j. de restit. in integ. pro quibus faciūt dicta per Ang. in. l. quecunqz. ff. de pub. ⁊ per Barba. in cōsil. suo. lvj. incip. proposita mihi. in. ij. col. in iij. volu. et in consi. lxxiij. incip. viso puncto. in. vj. col. in eo. volu. ⁊ ibi in cōsi. lxxvj. incip. viso puncto. in. ij. col. ⁊ ibi in consi. lxxxviij. incip. in cōtingētia. in. v. col. ⁊ per. d. Feli. in. c. cū dilectus. in pe. colū. de accusa. vbi allegat alias glo. hoc dicentes, de quo etiā per Abb. in consi. suo. xxxiij. incip. super questionis materia. in. ij. col. in prin. ⁊ per me in. l. qui falsam. in. v. col. ff. de fal. ⁊ per Alexā. in consi. lxxviij. incip. viso. in pe. col. in. v. volu. ⁊ in consi. xxvj. incip. viso, in pe. col. in. vj. volu. et ibi, in consi. ccxvj. incip ponderatis, in. ij. col. ¶ Et facit etiam qō dixit. d. Philip. deci. in consi. suo. ccccij. incip. in causa. in. vj. colū. ¶ Itē facit etiam, nā statutū dans premiū accusanti intelligitur si ipse accusans probauerit contenta in accusatione esse vera ⁊ nō aliter. Ita dixit glo. in. c. j. in verbo, ostēsum. de his que fiunt a maio. parte capi. ⁊ probatur in. c. post electionez. ⁊ in. c. cum super. de concess. pben. ⁊ glo. in. l. si cuius appellatio. ff. de appel. recip. ⁊ glo. in. l. ij. C. qō met. causa. ⁊ Alexan. in cōsi. cxcvj. incip. divini numinis. in. ij. col. ⁊ in consi. lxxj. inci. videretur in cōsultatione ⁊c. in. ij. col. in. v. volu. de quibus omnibus dixi in practica mea, cansarum crimi. in. §. diligenter. nu. clxxiij. cum sequēti. ¶ Et adeo sunt vera supradicta quod nō sufficit dicere: sed illud quod dicitur debet probari: quod etiam si statutum diceret quod staretur allegationi alicuius debet intelligi ⁊ probationi. Ita singu. dixit Domini cus de sancto Hemi. in. c. non est per glos. ibi de consue. lib. vj. qō dicit esse bene nota. quod dictum pro nota. refert. ⁊ sequitur dominus Anto. burgos. in. c. cum dilecti. in. xj. col de emptio. ⁊ venditio. ¶ Quod dictum summe nota. ad statutuz quod habemus hic Bononie volens in aliquibus quod stetur dicto alicuius maxime de damno dato: nam debet intelligi si damnum vel damnuz dantem probauerit alʒ nō stabitur eius dicto quod perpetuo tene menti quia per hoc facies corruere mille accusationes damnorum datorum. ¶ Nec obstat si in contrarium diceretur quod dictum statutum vult quod stetur dicto damnum passi cuz iuramēto suo. ⁊ non simpliciter dicto suo. ¶ Quia respondeo quod cum requiratur probatio cū dicto suo nō sufficit loco probationis iuramentum quia appellatione probationis intelligitur de probatione valida ⁊ legitima et sic in potiori ⁊ in digniori significato. vt habetur in. l. j. in. §. biduum. ff. qñ appel. sit et in. l. j. in. §. qui in perpetuuz. ff. si ager vecti. vel emphi. pe. ⁊ in. c. pe. de senten. excō. ⁊ in. c. cum olim. extra de testi. ⁊ in. §. quotiens. instit. de iure natu. de quo late dixi ī repeti. mea. l. de vno quoqz. in. j. col. ff. de re iudi. ¶ Sed iuramētum non dicitur legitima probatio, vt habetur in pluribus iurib⁹ que ego late adduxi in repe. mea rubri. C. de probatio. in. xxvj. col. vbi videas. Ergo iuramentū nō sustinebit talē accusationem. ideo tene menti predicta: quia ex predictis poteris cōsequi honorem ⁊ lucrum.

571 ¶ Adiuuaui semel quendam pauperrimum amicum meū a pena qui fuit examinatus in testem contra quendam diuitē et potē tem. nam dixit quod ille dives habuit in depositum ab vno cine lib. cētum, ⁊ in principio dicti sui dixit quod illi deposito fuit presens Titius ⁊ Seyus, postea in fine ei⁹ testimonij interrogatus q erant psentes quando fuit factum dictum depositum, ⁊ ipse testis respondit quod nemo aderat: quo audito curia insurrexit contra eum: ⁊ formauit inquisitionem de falso ⁊ de periurio, tunc ego cō parui ⁊ dixi quod nō poterat puniri, nec de falso, nec de periurio eo quia qñ testis ī principio dicit quod tali actui fuit presens talis ⁊ talis: ⁊ postea dicit quod illi actui nemo erat. intelligitur nisi illos quos primo dicit fuisse presentes. Ita singula. dixit Alberi. de rosa. quem ibi refert et sequitur Alexan. in. l. non erit, in. §. dato. ff. de iureiurando. ⁊ Soci. in. l. siquis ita. ff. de rebus dubijs. et Alexan. in consi. suo. clxx. incip. viso instrumento. in fine, in sexto volu. ⁊ in consi. cxc. incip. visis attestationibus, in. ij. col. in. vij. vol. pro quibus etiam faciūt dicta per Alexan. in consi. clxxxv. incip. viso. in. ij. col. in. vij. vol. ⁊ in cōsi. cxcvij. inci. visis ⁊c. in. ij. col. in eo. vol. ⁊ ex istis ego feci illum absoluere ab illa inquisitione, licet ille index egreferret et multum recalcitraret.

572 ¶ Multa ⁊ quamplura operatur ignorātia: vt dixi in. l. q ignorans. ff. de falsis. quasi per totum. ⁊ in. l. qui falsam. in. xj. col. eo. tit. et inter cetera operatur magnum effectum. Nam vt forte scis dātur quatuor anni minoribus effectis maioribus ad petendam restitutionē in integrum eorum que facta sunt in minori etate que sunt nociua ipsis minoribus effectis maioribus: vt habetur in. l. fi. C. de tempo. in integrum restitu. peten. et in. c. j. de restitutione in integrum. lib. vj. ⁊ in clemen. vnica. eo. titu. ⁊ tale tempus quatuor annorum non currit ignoranti se esse lesum. Et ideo si quis ignorans se esse lesum ex aliquo facto in minori etate steterit per centum annos quod nō petierit restitutionem, semper illam poterit petere. ita singula. dixit Bal. in. l. falsam. C. si ex fal. instrumē tis. ⁊ do. Alex. referens Bal. in consi. suo. ccccviij. scōz ordinē meū incipiē. stātibus his ⁊c. in. vj. col. in versi. nec obstat ⁊c. de quo etiā dixi in. d. l. qui ignorās. in fi. ij. col. ff. de fal. ⁊ in. l. qui falsam, in. xj. col. eo. tit. ⁊ idem dixit Alexā. in cōsi. ccvij. incipiē. domine Alexā der ⁊c. in vlti. col. in. vij. vol. ⁊ Abb. in. c. j. in fi. de prescriptio. ⁊ Cardina. in dicta clemē. vnica. de restitutio. in integrum. in. xxv. questione. ⁊ Alexā. in consi. iiij. incipien. videretur inspectis in antepenul. col. in. ij. vol. ⁊ in consi. lxxj. incipien. videretur prima consideratione ⁊c. in vlti. col. in. j. vol. ⁊ in consi. lxxxiij. incipi. in causa vertente. in. iij. col. in. j. volu. ⁊ in consi. cxvj. incipi. perspectis ⁊c. in ij. col. in. v. volu. ⁊ do. Philip. decius in consi. suo. xxxvj. in vlt. col. et in consi. xlij. in fi. ⁊ in consi. ccciij. incipi. in occurrenti casu ⁊c. in

ꝛ per Bal.in.l.ij.in.xvj.col.C.de ſerui.ꝛ aqua. Attamen hoc fallit in antiquis in quibus nō expedit probare iſtas qualitates extrinſecas.ꝛ ideo non oportet probare quod notarius fuerit notarius qꝛ ex ipſo actu ita antiquo oritur preſumptio qō fuerit notarius. ita no.dixit Bal.in auk.quas actiones.ad fi.C.de ſacroſan.eccle. vbi ad hoc allegat Jnno.in.c.veniēs.de verb.ſig.qō dictū refert ꝛ ſequik Alex.in cōſil.ſuo.cl.inci.in cauſa appellationis.in prin.ij. col.in.vj.volu. Ex quo pōt notare qō qñ producunt aliqua inſtrumēta antiqua de aliqua ciuitate ad aliam ciuitatem non eſt opus portare literam teſtimonialem affirmantem ꝛ fidem faciētem illū notariū deſcriptū in talibus inſtrumentis eſſe vel fuiſſe notariuz vt communiter fit que omnia nota in practica.

588 ¶ De iure cōmuni mulier nō preſumik in dubio dare oīa bona ſua in dotem vt habetur in.l.fi.C.de repu.ꝛ in auk.de nup.in.§.ſi quis eñ.ꝛ voluit Bar.in diſputa.ſua inci.quedā mulier habens amplum patrimoniū ꝛc.ꝛ in.l.ij.in prin.circa.ij.colū.ff.ſo. matri.ꝛ Bal.in.l.nulla.C.de iure do.ꝛ in.l.fi.C.de ſentē.q̄ ſine cer.quāti.et idē Bald.in auk.res q̄.C.cōia de leg.in.iij.col.in ver.quero nunqd mulier.ꝛ idez tenet Sali.in.d.l.fi.C.de repu.ꝛ Jo.de imo.in.l.j.in viij.col.ff.ſo.mat.ꝛ Pau.de ca.in auk.preterea.C.vnde vir ꝛ vxor. de quo etiā p Lu.ro.in cōſi.ſuo.xliij.inci.ex ſupra narrato themate ꝛc.in.ij.col.ad fi. Quinimmo etiā ſi maritus teneret ꝛ poſſideret bona mulieris ꝛ fructus percepiſſet etiā per decennīū ſciēte ꝛ patiēte muliere nonvidek mulier dare in dotem qꝛ agitur de magno preiudicio mulieris ſaltē in caſu quo ſtatutū diſponit qō muliere predecedēte maritus lucretur aliquam partē dotis vt concludit Bar.in.d.ſua diſputa.per id qō habek in.l.mulier.C. de rei ven.et per no.in.l.ij.C.cōi diui.ꝛ per no.p doct.in.l.cū de in rem verſo.ff. de vſu.q̄ oīa refert ꝛ ſequik Alex.in cōſi.ſuo.cxxij.inci.viſo pceſſu ꝛc.in.iij.ꝛ iiij.col.in.vij.volu.ꝛ ibi in cōſil.xij.inci. viſo ſtatuto.in ij.col. Jn hac aūt noſtra ciuitate Boñ.in hoc non ſumus in terminis iuris communis: ſed habemus ſtatutū poſitū ſub rubri.de dotibus reſtituēdis.in.§.preterea ordinamus ꝛc.quo expreſſe cauek qō mulier intelligak oīa ſua bona dare in dotē qñ nubit, qō ſtatutū paſſim ſeruatur. Sed ſcias tuꝛ teneas mēti perpetuo qō dictū ſtatutū non habet locū in muliere minore.xxv.annis nubēte. ita ſin.p optimas rationes ꝛ iura dixit Pe.de ancha.in cōſi.ſuo.xcij. inci.iſta dña Joanna ꝛc.quem refert ꝛ ſequitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.inci.preſens conſultatio.in.j.col.in.iiij.volu. Tene menti qꝛ plures ſunt mulieres que traduntur nuptui in minori etate.xxv. annorum quam in maiori vt docet experientia.

589 ¶ Alias de anno.1520.p regimina hui⁹ inclyte ciuitatis Boñ. facta fuit quedā meta ſeu prouiſio penalis ſuper dotib⁹ mulieruz nubendarū de qua multi admirati ſunt ꝛ ego quoq̄ non potui nō mirari, primo quia talis meta ſeu prouiſio eſt contra regulā iuris q̄ habet qō in re ſua quilibet eſt moderator ꝛ arbiter etiā abutēdo vt habetur in.l.in re mandata.C.mandati.j.etiā abutendo vt habetur in.l.in re mandata.C.mandati.l.etiam.§.j.ff.ſol.matri.l.nō vſq̄ adeo.ff.ſi quis a parē.fue.manu.ꝛ.l.ſed ſi lege.in.§.conſuluit. ver.dum ſe abuti putant.ff.de peti.here.cū ſi. Scōo qꝛ talis meta facta ſuper dote eſt nulla ꝛ inualida. Quod oſtendo.nā habemus clarum in iure qō matrimonia debent eſſe libera.c.gemma.c.cum locū.c.requiſiuit.de ſponſa.ꝛ non valet ſtatutum per qō impedik matrimonium vel per qō tollitur libera facultas cōtrahendi matrimoniū ſm Jo.an.in.c.ſtatutum.de hereti.in.vj.in nouella.quē refert ꝛ ſequitur.d.Alex.latiſſime affirmans hanc partem in cōſi. ſuo.xcvij.incip.principalis dubitatio ꝛc.in.j.volu.per totum vbi ſing.loquitur.ꝛ in conſi.ſuo.j.in.iij.volu.ꝛ in conſi.ccix.inci. pōderatis.in.iij.col.in.vj.volu.ꝛ in rub.ff.ſolu.matri.in vlti.colū.ꝛ in.l. ſeius ꝛ augerius.in.j.col.ff.ad legē fal.vbi refert ſe ita cōſuluiſſe.ꝛ idem tenet Abb.in conſi.lxv.in princ.in.ij.volu.ꝛ in cōſil.xij.inci. vt clare materia in primo dubio.in primo volu.ꝛ Ang.in cōſi.xxix. incip.ex themate ꝛc.in prin.ꝛ Pe.de anch.in cōſi.xxj.inci.pro ſolutione dubioꝝ in.ij.dubio.ꝛ.d.Fran.de cur.in cōſi.ſuo.xxvij.inci. magnificus vir.in.j.dubio.ꝛ Fed.de ſeñ.in conſi.ſuo.xxxvj.inci.cauſus ꝛc.ꝛ Jaſ.in.l.fi.in vlti.col.ff.qui ſatiſ.cog.ꝛ Bald.in.l.omnē.in fi.C.ad tertu.ꝛ ibi vide omnino in addi.ꝛ Jaſo.in.l.ij.in.§.qō ſi in patris.in.viij.col.in fi.ff.ſolu.matri.ꝛ.d.Feli.in.c.tenoꝛ.in fi. de re iudi.ꝛ Coꝛſe.in no.ſuis in ver.ſtatutum.in no.inci.ſtatu.qō inter homines ꝛc.ꝛ do.Feli.in.c.j.in.vj.col.de ſponſa.vbi omnes tenēt hanc partem.pro qua facit nam valet matrimoniuz ſine conſenſu patris de iure canonico qō ius attēdik in matrimonio.ita voluit gl.in.c.fi.xxxij.q.ij.ꝛ coꝛrigitur illud qō dicik inſtitu.de nuptiis.in prin.ꝛ idem voluit glo.in.c.j.de deſponſa.impub.ꝛ hoc ibi firmat Abb.poſt glo.ꝛ idem firmat.d.Philip.decius doctoꝛ diuinus.in conſi.ſuo.ccxxxj.incip.viſo caſu ꝛc.in.ij.col.vbi refert predicta.vñ ſicut non valet ſtatutū ſuper matrimonio.ergo nec etiā valet ſup acceſſoꝝ ipſi matrimonio.ꝛ ſic cum dos ſit acceſſoria ad matrimoniū vt eſt glo.in.c.ſi annū quartūdecimum.de iudi.in.vj.ꝛ ſine quo eſſe non pōt dos vt in.l.ij.C.de dona.ante nup.ergo nō valet etiā ſtatutū ſeu prouiſio ſuper dote.ita nota.dixit Pe.de ancha. in conſi.ſuo.xx.incip.pro ſolutione dubiorum quē refert ꝛ ſequik Soci.in cōſi.ſuo.lxxx.incip.preſens cōſultatio ꝛc.in pe.col.in.iiij. vol. Et idē dixit Alex.in.d.ſuo cōſi.xcvij.inci.principalis dubitatio ꝛc.in.iiij.ꝛ in.vj.col.in primo vol.vbi ſing.loquik ꝛ reſpōdet ad cōtraria q̄ adduci poſſent de quo ibi late per eū quē vide. Et ideo ex iſtis dico qō illa meta ſeu prouiſio facta ſuper dotib⁹ eſt nulla ꝛ inualida.ꝛ pro hoc faciunt optime dicta p Pau.de caſt.in conſi. ſuo.lxxj.incip.viſis ꝛ ponderatis.in.j.col.

590 ¶ Licet acta iudicij debeant fieri coꝝ iudice ꝛ probationes debeāt fieri iudici ꝛ nō notario vt in.l.quinquaginta.ff.de pbatio.ꝛ voluit gl.in.l.iubemus.C.de libera.cauſa.ꝛ glo.in.l.hac conſultiſſima.C.de teſta.ꝛ habetur per cano.in.c.qm̄ cōtra.de pba.ꝛ p Bal. in.l.ij.C.de edē.ꝛ per Ang.ꝛ Jmo.in.l.ſi finita.in.§.iulianus.ff.de dam.infec.de quo latius dixi in.l.j.in prin.in.iiij.col.verſi.ſeptimo requiritur.ff.de queſtioni.ꝛ in.l.de minoꝛe.in §. pluriuz.in.ij.col. eo.titu.ꝛ in practica mea cauſaruz criminaliū.in.§.poſtq̄. nu.xx. Attamē tene menti in practica qō appellatio in ſcriptis q̄ debet fieri infra decē dies vt in auk.hodie.C.de app.poteſt fieri coꝝ notario illius iudicis qui tulit ſententiā, precipue quando non pōt haberi copia illius iudicis. ita dixit Guid.de ſuza.ꝛ Bal.in auk.q̄ ſupplicatio.C.de preci.impera.offeren.quod dictuz ibi pro valde not.refert ꝛ ſequitur Jaſ.ꝛ dicit quod Rapha.fulgo.ibi refert ſe conſuluiſſe in ciuitate Vincentie vbi ſtatutum diſponit qō ſentētia mittatur executioni niſi appellatio interponatur infra.x.dies ꝛ libellus porrigatur infra.xx.ꝛ preſtetur cautio de ſoluendis expenſis qō ſatis fuit talem cautionem fuiſſe preſtitā ipſi notario. Jtem adducit etiam Jaſ.vbi ſupra Bald.in.l.pennl.ff.de fideiuſ. vbi notat ex illo tex.quod confeſſio facta coram notario actoꝝ dꝛ facta in iudicio. Jtem adducit etiā Pau.de caſt.in.l.iuriſurādum quod ex conuentione in.§.pupillus.ff.de iureiu.vbi per gl. ibi dicit quod actus pōt dici iudicialis licet non ſit factus in preſentia iudicis que omnia tene menti in practica.

591 ¶ Extant quādoq̄ ſtatuta in ciuitatibus Jtalie quibus cauek qō pater teneatur aſſignare legitimā filij delinquentis fiſco. Sed tu ſcias quod tale ſtatutum nō habet locum in auo: nam ſi nepos delinquit auus non tenek aſſignare legitimā ipſius nepotis fiſco. ita ſing.dixit Dy.ꝛ Ray.de forli.in.l.lege iulia.in.§.hoc capite. per illū tex.ff.de ritu nup.quod dictuz refert ꝛ ſequitur.d. Bellus in tract.bannitoꝝ in.j.parte ſecundi tēpo. queſtio.xxxiij.inci. quero ſtāte ſtatutoꝝ ꝛc.in fi.pro quo faciūt dicta p Bald.in.l.pe.C. ad macedo.vbi dixit qō ſi ſtatutū diſponit qō pater teneak ſolvere condēnationē pro filio nō tenebik ſolvere pro nepote.qō dictū refert ꝛ ſequik Alex.in cōſi.ſuo.lvj.inci.aldrouandus ꝛc. in.ij.col. in.v.volu. Ego aūt dubito qō dicta doctrina non ſit vera p doctrinā ſing.Bar.in.l.quēadmodū.C.de agri.ꝛ cenſi.lib.xj. de qua late loquutus ſum in practica mea cauſarum criminaliū.in.§.aggrediꝝ.nu.lviij.cū ſequēti.ꝛ cū in ſupradicto caſu tractet de vtilitate fiſci ſeu reipublice videtur qō dictum ſtatutū debeat extendi ad auum licet loquatur in patre tantum, tamen cogita.

592 ¶ Nullitas actus nō extenditur per lapſum terminidati ad omnem defenſionem faciendam cōtra actum. Et ideo tene menti qō poſt terminum banni licet ſtatutum dicat qō bannitus vlterius nō audiatur tamen ipſe bānitus vel agentes pro eo poterunt pro ponere nullitatem dicti banni, maxime illam que prouenit ex defectu iuriſditionis. ita ſingu.dixit Bal.in.l.ſcire oportet.in.§.hec de illis per illū tex.ff.de excu.tuto.qō eſt ſing.no.ad multa de quo etiam dixi.ſ.in ſingu.ccccclxij.incip.aduertas qō hic replicani nō habens memoriā hoc ibi dixiſſe: ſed talis erroꝝ eſt tolerabilis qm̄ nunq̄ nimis qō nunq̄ ſatis.ꝛ ad predicta vide dicta per Soci.in cōſi.xxvij.incip.in preſenti.in.ij.col.in.iij.volu. Pro quo facit nā nullitas poteſt proponi licet appellatio ſit ſublata per clauſulam appellatione remota.c.inter ceteras.de re iudica.c.licet.de ſentē. excom.in.vj.glo.in.ex cōqueſtione.de reſtitutio. ſpolia. Bald. in additio.Specu.in titu.de appel.verſi.dicit ſtatutuz.Bal.ꝛ Ang. in.l.j.C.q pro ſua iuriſdi.Bal.in.c.ſancimus quo tēpo.miles.ꝛ in l.j.C.de iur.ꝛ fa.igno. Bart.in.l.ij.in.§.ſi p[illegible]toꝝ.ff.qui ſatiſ.cog.ꝛ Specu.in tit.de ſenten.in.§.vt autem.ver.Hoc autem.tene menti quia iſta ſunt quotidiana ꝛ multum lucroſa.ꝛ vide que dixi.ſ.in ſingu.cclxxxiij.incip.lapſus termini ꝛc.

593 ¶ Tu ſcis qō notarius cōmittēs falſum circa exercitiū notariatus perdit poteſtatē conficiēdi inſtrumēta.l.ſi aliqui.C. de ſuſcepto.ꝛ archa.lib.x.voluit glo.in.l.ſi quis ex argentarīis.in.§.j.ff.de eden.ꝛ voluit Jnno.ꝛ alij in.c.fraternitatis.de hereti. Bal.in.l.ij. C.de manu.vin. Bal.ꝛ Jmo.in.l.ad teſtamentū.§. conditionē.ff. de teſtamē.ꝛ Bal.ꝛ Jmo.in.l.in fraudē.§.ſi qs.ff.de teſtamē.mili. Que regula ſeu cōcluſio limitak pluribus modis a dño Feli.in.d. c.fraternitatis. Et inter alia dicit ipſe ibi qō ſi partes requirerent notarium falſarium ſuper cōfectione inſtrumēti qō ſi nō valebit vt inſtrumentū valebit ſaltē vt cōfeſſio. ita ſm eū dixit.d. Maria. ſoci.in.d.c.fraternitatis. argu.l.ij.C. commu.vtri. iudi. vbi habeꝝ qō ſi ſententia non poteſt valere per conſenſum partium in vim

sententie valet tamen in vim pacti de quo ibi latius per eum.

594 ¶ Sicut non verisimilia non attendũtur ꝛ sunt magne importantie vt dixi ꝛ plura adduxi.in.l.j.in prin.in.xv.col.versi.quo ad tertiam.ff.de questio.ꝛ in repe.mea rubri.C.de probatio.in.xxiiij. col.ꝛ in sing.meo.ccxcviij.incip.remotum a verisimili ꝛc.ꝛ in sing. cccxliij.supra inci.verisimilitudo.ꝛ in singu.cccxcvj. inci.verisimilitudo.ita ecõtrario verisimilia attendunt ꝛ sunt magne importãtie vt dixi in dicto singu.meo.ccxcviij.vbi posui no.verbũ. Sed vltra alia dicta ĩ hac materia verisimilitudinis. Teneas mẽti vnũ perpetua memoria dignũ videlicet quod vbi cõfessio extraiudicialis est verisimilis nõ solũ facit indiciũ ad torturã iuxta ea q̃ habent in.l.capite.ff.de adulte.cũ similibus.sed etiam facit plenam probationem in ciuilibus et in criminalibus.ita singu.dixit dñs Tindarus in tract.suo de probationibus.in ea parte in qua tractat de cõfessionibus.in versi.nũc de criminalium ꝛc.de quo dicit esse casum expressum.in.l.quero.in.ſ.fi ff.de edi.edic.ꝛ in.d.l.capite quinto.qõ dictũ refert ꝛ sequit.d.Frã.brũ.ĩ suo tracta.de indi. ꝛ tortura.in.iij.char.in.iij.col.in versi.aliud est indiciuz ꝛc.circa fi. de quo ego etiã dixi in.l.de minore.in prin.in.x.col.ff. de questio. tene menti quia est singu.verbum.

595 ¶ Plures sunt iuris periti q libẽter acceptãt officium qñ non debent stare ad sindicatum ꝛ eis datur officium aliquod cum promissione quod non teneãtur stare ad sindicatum Sed sciastu qõ si concessum est arbitriũ potestati quod nõ teneatur stare ad sindicatum qõ hoc casu videtur sibi remissa leuis culpa ꝛ leuissima nõ aũt dolus nec lata culpa.ita dixit Bal.in.l.si seruus vetitus.ff.de lega.primo.ꝛ ideo acceptantes officia diligẽter ad hoc aduertãt ne seipsos decipiant quia in cauda officij stat venenum latens in sindicatu.ꝛ ideo dici solet:omnis laus in fine canitur ꝛc.

596 ¶ Notarij quãdoq; ex imperitia vel ex imprudẽtia vel casu fortuito perdũt prothocollũ instrumenti tunc quomodo succurrat parti volenti ipsum instrumentũ:in quo dicasquod notariusqui perdidit prothocollum põt petere testes examinari sup contẽtis in contractu de quo fuit factũ prothocollum quibusexaminatis secundũ eorum dictũ postea conficiat prothocollũ deinde extendat instrumentũ.ita dixit Bar.in.l.fi.ff.de tab.exhib. quẽ refert ꝛ sequit Paul.de cast.in.l. pretor ait.in.ſ.fi.ff.de edendo.vbi dicit istud esse multũ nota.cũ notarij sepe recipiunt substãtiam instrumenti in vno folio postea portant domũ ꝛ ponunt in libro ꝛ quãdoq; perditur,ꝛ hoc ego als vidi in facto.

597 ¶ Coitus contra naturam improbissimus et abominabilis est vltra oĩa alia vitia.ꝛ ideo cõmittentes tale nephãdissimũ scelus puniunt pena mortis vt est tex.in auth.vt non luxu.contra naturã ante fi.ꝛ ibi doc.ꝛ habetur in.ſ.itez lex iulia.insti de publi.iudi.ꝛ in.l.cũ vir in feminã.C.de adulte.ꝛ in.c.vt clericorum de vita ꝛ ho. cle.ꝛ in.c.clerici.de excessi.prela.ꝛ in.c.flagitia.ꝛ in.c.vsus naturalis.xxxij.q.vij.Et vltra penã mortis puniunt etiã alijs penis.naz tales sunt infames vt probat tex.ꝛ gl.in.l.j.ſ.remouet.ff.de postulã.Et vltra has penas dicit Ja.de bel.ꝛ Bar.in.d.auth.vt nõ luxu. contra naturã quod cõdemnatus de sodomia non poterit facere testamẽtum,ꝛ quod conuictus post mortem de tali crimine eius testamentũ declarabitur inualidũ. ad quod allegant Spe.in tit. de instru.edic.in.ſ. cõpendiose.versi.xxxiij.q̃ omnia sunt notãda licet ad ea minime aduertant committentes tale scelus: sed ista proijciũt post terga contra honorẽ ꝛ animas eorum vt hodiernis temporibus faciunt delinquentes.

598 ¶ Justa cã in pluribus casib⁹ excusat quẽa pena ꝛ ab obligatione vt satis late dixi in.l.patre vel marito.in.iij.ꝛ.v.col.ff.de qõ.et in singu.meo.ccxxxj incip.iusta causa ꝛc.ꝛ etiã circa hanc materiã plura ponit Jas.in.l.barbarius.nu.xvj.ꝛ ibi p duas col.ff.de offi. preto.de quo dixi.ĩ.in sing.ccxxxj.inci.iusta cã.Sed sciastũ quod iusta cã nõ excusat aliquẽ a pena cõuentionali.ita no.dixit Bal. in.l.nõ solũ.ff.de rei ven.ꝛ in.l.quod te.ff.si cer.peta.quem refert ꝛ sequit Alex.in cõsi.suo.xliij.incip.qꝛ subtiliter ꝛc.in pe.col.in vj. volu.ꝛ in eo.volu.in consi.cxxxv.inci.circa primum.nu.xviij.

599 ¶ Potestates ꝛ iurisditiões sunt distincte ꝛ separate vt habet in auth.quõ oportet episcopos.in prin.ꝛ in.c.nouit.de iudi.ꝛ in.c. per venerabilez.q fi.sint legi. Et ideo scias qõ licet papa sit supra ius positiuũ ꝛ possit illud tollere vt in.c. proposuit.de cõces. pbẽ. ꝛ etiã ius alteri quesitũ vt no.gl.in.c.statutum de here.lib.vj.ꝛ in Spec.in titu.de legato.ſ.j.ver. habet etiam.intellige tñ hoc esse verũ ꝛ habere locum in iure canonico:qꝛ est supra ius canonicuz: sed secus est in iure ciuili qꝛ non põt tollere ius ciuile nõ inducẽs peccatũ.ita nota.dixit Pau.de cast.in cõsi.ccxviij.inci. presuppo sito sine preiudicio ꝛc.vbi subdit etiã qõ licet papa possit tollere ius quesitũ subditis ar.eorũ q̃ no.Jnn.in.c.in nostra.de iniurijs. non tamen potest tollere ius quesitum non subditis vt laicis nõ solum per legem imperialem:sed nec si per ius canonicũ sicut ecõuerso non potest imperator tollere ius quesitum ecclesie vel clericis per legem imperialem.vt not. Jnnoc.in.c.nouit.de iudi.ita formaliter dicit Pau.de cast.in.d.consi.ccxviij.Sed tu vltra eum circa materiã.d.c.proposuit.adde qõ licet solus papa possit sine causa dispẽsare cõtra legẽ positiuã ſm Jnno.in.c.cũ ad monasterium.circa me.de statu regu.quẽ sequitur Abb.in.c.at si clerici.in vj.colũ.de iudi.hoc tamen fallit nisi lex positiua haberet in se aliquã rationẽ diuinã vel naturalẽ prout est lex prohibẽs pluralitatẽ bñficiorũ.ita dixit Abb.in.c.p tuas.in.xj.colũ.de arbi.ꝛ in.c.p venerabilẽ.in prin.q filij sint legiti.ꝛ in.c.de multa.in.iij.colũ.de pbendis.ꝛ Bald.in.l.rescripta.in fine.C.de preci.imperato.offe. quos refert ꝛ sequitur.d.Francischinus de curte.in tracta.suo feudorum.in.x.char.in.iij.col.in versi.inci.secundo confirmo ꝛc. Et an papa sine causa possit tollere seu dispensare contra ius positiuum vide do.Feli.in.c.postulasti.in.xviij.col.de rescriptis.

600 ¶ Materia.c.reintegranda.iij.q.j.ꝛ.l.si coloni.C.de agri.ꝛ cẽsi. li.xj.ꝛ.c.sepe.de restitu.spolia.est vtilis lucrosa ꝛ multũ quotidiana:ꝛ multũ versatur in palatijs ꝛ vere a paucis est perfecte intellecta. ¶ Circa quã statui tibi aliqua dicere que vt puto ab alijs nõ audiuisti,ꝛ maxime statui referre vnũ iudicio meo singu.notãdũ in practica videlicet qõ ad hoc vt procedat iudiciũ in materia dictorũ iuriũ nõ sufficit generaliter dicere in libello qõ libellãs fuerit spoliatus sua possessione sue rei.ꝛ generaliter allegare spoliationẽ sed est necesse in ipo libello exprimere specialiter speciẽ spoliationis vt puta qõ fuit spoliat⁹ possessione rei sue p furtũ vel p vim sibi illatã vel qõ possessionẽ pdiderit ex aliqua alia cã iniusta als generaliter loquendo nõ procederet libellus ꝛ reus absolueret.ita singu.dixit Joan.and.in.d.c.sepe.de restitu.spolia.quẽ refert ꝛ sequit do.Lan.de ozia.de brixia.in solẽni sua repeti.rub.extra de causa posses.et proprie.in.iij.colum.in versicu.est tamẽ singu.not.quod dictum non nemini me alibi vidisse.p quo dicto iudicio meo facit tex.in.l.scire oportet.in.ſ.scire autez.ff.de excusatuto.in versi.sed oportet eũ de specie remissiõis testari ꝛc.ꝛ faciũt optime dicta p Jas.in.l.j.in pe.ꝛ vlti.colũ.ff.si qs in ius voca.nõ ierit.ꝛ facit qõ voluit Bar.in consi.suo.lxv.inci.petrus nicole ꝛc.in pe.col.in versi.ex his cõcludit ꝛc.vbi dicit qõ ille q vult dicere instrumentũ simulatum debet specialiter dicere speciẽ simulatiõis. vide tamẽ.d.Philip.deciũ in consi.suo.cxxxvj.incip.in causa reuerẽdi.circa me.vbi videt innuere contrari ũ.ꝛ vide q̃ ego dixi in repetitione mea.c.reintegrãda.iij.q.j.in.nume.cxvij.Et circa materiã.d.c.reintegrãda.ꝛ aliorũ iuriũ supra allegatorum si vis scire qñ remediũ eorũ habeat locum ꝛ cum quibus personis.Item an in eo requirat litis contestatio.ꝛ an in eo requirat mensis spoliationis ꝛ an tale remediũ cõpetat laicis. Itẽ an tale remediũ sit petuũ vide de oĩbus istis Alex.in consi.lj.in primo volu.quod incip.viso ꝛ discusso ꝛc.in prin.ꝛ in consi.ccxxv. incip. consideratis his.in.iiij.col.ꝛ in consi.ccxxix.inci. circa processum.in.ĩ.iij.et.vj. col.vbi etiã ponit an tale remediũ competat malefidei possessori. Itẽ circa materiã.d.c.reintegrãda vide Bar.in.d.l.si colom.et ibi Alex.ꝛ Alex.in cõsi.ccxlv.incip.ponderatis his ꝛc.in vltima col. ꝛ do.Feli.in.c.veniẽs.in.vj.col.ver.scias etiam.de testi.ꝛ Alex.in cõsi.xc.incip.viso processu.in.v.volu.ꝛ in cõsi.xciij.incip. in causa ꝛ lite.ꝛ ibi in consi.sequẽti.ꝛ per Ang.in.l.siue aũt.ſ.si duobus.ff. de publiciana.in.j.col.ꝛ Soci.in cõsi.cclxvj.inci.in causa.circa medium.ꝛ Alex.in consi.xcij.incip.viso.invlti.col.in.v.volu.ꝛ Alex. in consi.cccxj.incip.in causa mota.in prin.iij.col. Barba.in consi. xxiij.inci.clementissimum deum.in.iij.volu.d. Phil.decium in consi.cxcj.incip.in causa quasi per totum.ꝛ in consi.lvij.in.j.et in vltima col.ꝛ in consi.cclij.incip.agitur causa.in.j.col.ꝛ in cõsi.cccij. in pe.col.ꝛ in cõsi.lxij.inci.in causa q̃ agitur.in.j.col.ꝛ Soci.in 2si. xxxix.incip.in questione.in.iij.volu.per totũ Alex.in cõsi.xxxiij. incip.viso.in.j.col.in.vj.volu.ꝛ in cõsi.ciij.inci.super eo.in princi. ij.colũ.in.vij.volu.ꝛ dñm Lanfran.de bri.in.d.sua repeti.rub.de causa pos.ꝛ proprie.vbi plura ponit satis diffuse circa materiam d.c.reintegranda.ꝛ aliorum similium iurium.

601 ¶ Enormia sunt talis nature ꝛ importantie qõ alterãt dispositionẽ statutorũ ꝛ iuris cõmunis vt voluit Jnno.ꝛ alij in.c.j.de cõstitu.ꝛ Bal.in.l.qd ergo.in.ſ.pena grauior.in.iij.col.ff.de his q no.infamia.ꝛ in.c.j.in.vj.col.q feu.dare pos.ꝛ volũt doc.in pluribus alijs locis quos ego retuli.ſ.in sing.ccxliij.inci.tu scis.ꝛ in.l.j. in prin.in.ix.col.ff.de questio.ꝛ in.l.vnius in.ſ.cognituruũ.in.xiij. col.ver.ꝛ ratio predictorũ eo.tit.Et ideo scias quod vbi tractatur de probãdo enormi crimine recipiunt testes añ lit.contest.ꝛ parte nõ citata.ita dixit Archi.in.c.j.de homi.in.vj.quẽ sequit ibi Semi.in.ſ.fi.quos refert ꝛ sequit.d.Feli.in.c.qm̃ frequenter in prin. in pe.col.vt lite nõ cõtesta. Pro quibus facit regula illa cum sua materia videlicet quod propter enormitatẽ delicti licitũ est iura transgredi.de qua late dixi in dictis locis.Et illud dictũ Archi.et sequa.retuli etiã in repeti.mea.l.de vnoquoq;.in.30. fallentia.ff. de re iudi.ꝛ in cõsi.meo.xcviij.inter consilia ciuilia quod incip.clementissimi saluatoris ꝛc.in pe.char.ꝛ vide q̃ dixi.ſ.in sing.ccxliij. ꝛ in sing.cccxcvij.incip.arbitriũ ꝛc.ꝛ vide oĩno.j.in sing.cccccclxv. incip.nisi me mea fallat memoria ꝛc.vbi posui tria singularia dicta in hac materia enormitatis delictorum.

¶ Ex delicto

602 ¶ Ex delicto per aliquem commisso tertius nõ debet pati penam: qz pena sequitur delinquentem et nõ alios vt in.l.sancimus C.de penis.z habeť in.l.si heredis seruus.§.fi.ff.de lega.j.et z dixi supra in singu.cccxcj.incip.pena debet.z in singu.cccccl̃j.incip.pena.pro quo facit quia nemo debet alterius odio pregrauari.vt in c.nõ debet de regu.iur.in.vj.cum similibus.Et ideo teneas perpetuo menti singula.verbũ qõ si aliquis haberet plures filios et filias infantes z deberet sibi abscindi manus qõ hoc casu ne dicti fl̃j fame pareãt qõ debebit relegari aut pena mitigari ne p̃iudiceť filĩs.ita sing.dixit d.Paris.de puteo.in suo tra.sindica.in.lxxiĩj. char.in vlt.col.versi.z ideo dixi ꝛc.vbi refert se aľs ita ꝓsuluisse in cõtingẽtia facti.z allegat in ar.que habenť in.l.j.ff.solu.ma.z in.l. ad bestias.ff.de penis.Tene mẽti qz quotidie euenire põt ĩ facto.

603 ¶ Precedentia repetita esse intelliguntur in aduersatiua exceptis illis quibus aduersatur expresse.Et ideo dixit sing.Bal.in l.omnes populi.in.xj.colũ.ff.de iusti.z iure.qõ stante statuto qõ stantibus masculis femine ab intestato nõ succedant,cõditovero testamento filie sint cõtente quocunq; relicto sibi facto a patre.dicit hanc vltimã perticulã propter illã aduersatiuã vero debere intelligi cũ repetitione precedẽtis qualitatis scilicet stantibus masculis arg.glo.in.§.itẽ lapilli.institu.de rerum diuisione.qõ dictũ refert z sequiť Alexan.in.l.si filius a patre.in antepenul.colum. ff.de liberis z posthumis.z eos refert z sequitur dñs Philip.decius.in.c.at si clerici.in.§.de adulterĩs.in.j.col.extra de iudicĩs. vbi aliqua ponit de ista aduersatiua vero,de quibus ibi per eum.

604 ¶ In materia cõtumacie dixi tibi in operibus meis multa nota.z singularia z maxime in practica mea causarum criminalium. in.§.postquã in pluribus numeris vt ibi videre poteris.et supra in singula.iĩj.incipiente.quamuis ꝛc.Nunc autem in eadem materia contumacie dico vnum aliud satis no.et lucrosum videlicet qõ si vnus notarius cõdemnatus sit de falso ex sua vera cõfessione vel convictus nunquam amplius poterit instrumenta cõficere.vt in auf.de tabellionibus.in.§.fina.z not.Bart.in.l.eadẽ.§.j. ff.ad legem iuliã repetundarum.Tamen si est dãnatus per contumaciã poterit etiã cõficere instrumẽta.ita not.dixit Barto.in.l.si ideo.in principio.ff.de euictionibus.z Bald.in.l.transigere.circa medium.C.de transactionibus.quos refert z sequiť Ang.de are. in tractatu.suo maleficiorũ in verbo,qui iudex videns qõ inquisiti nõ comparent.in quarta charta.versic.queritur tamen ꝛc.in.ĩj. colum.in fi.vide tamen domi.August.ibi in addi.in.iĩj.colum.in versicu.adde Bald.in.l.in exercendis ꝛc.et vide que dixi supra in singula.ccclxxĩj.incipi.capias vnum ꝛc.z in repeti.mea.l.de vno quoq; in.xxxvĩj.col.circa prin.ff.de re iud.z in practica mea.in.§. postquam.nu.liĩj.et in.§.sequitur.nume.xx.

605 ¶ In successionibus licet admittantur proximiores et magis cõiunctos sanguine vt habetur institu.de hereditatibus que ab intestato deferuntur.et.C.de legitimis heredibus cum similib⁹. tamen istud fallit in successione regni:quia regnum transit in infinitũ vsq; ad centesimum gradũ z vltra,intantũ qõ si moriať Rex vel princeps alicuius regni deficiẽtib⁹ agnatis suis vel cognatis si reperiť vn⁹ de sua familia seu de sua domo,ille dz succedere in regno.ita not.dixit Bal.z Aluarotus.in.c.j.§.capitanei.de feudo guardie.qõ dictũ refert z sequiť Lepo.in caute.sua.xcvj.incip.est dubiuz.z do.Philip.decius.in.l.certum.nu.ix.C.vnde legitimi.

606 ¶ In pluribus locis iam tibi dixi quod testis sine iuramento nõ probat z eius dictum nihil operať vt dixi supra in sing.ccxiiĩj. incipien.ad validitatem ꝛc.et in alio singula.ccccxxxiiĩj.incip.aľs tibi dixi ꝛc.in quibus locis plura adduxi in materia iuramenti testis et dixi etiam in repetiti.mea.l.fina.in.xxxĩj.charta.C.de probationibus.Sed nuper dico tibi vnum aliud videlicet qõ testis nõ iuratus nõ probat,qõ hoc fallit in personis in dignitate cõstitutis vtputa in cardinalibus,nam licet dictum eorum sine iuramento nõ faciat probationem facit tamen presumptionez z coadiuuat testes inductos.ita dixit gl.sing.in.c.cũ olim essemus.in verbo,fratrum.de priuile.quam gl.ibi reputat singu Ant.de butrio et domi.Alexan.in consi.suo.clxxix.incip.in causa angelorum.in iĩj.colum.in versicu.solum fallit ꝛc.in.ĩj.volu.Et pro dicta gl.optime facit text.et glo.in.c.nobilissimus.xcviĩj.distinctiõe.qõ.c.summe not.et plura dicunt docto.maxime Bal.in.l.exẽplo.in fine.C. de probatiõibus.z Ang.in.l.quecũq;.§.fina.ff.de publicia.Abb. in consi.xviĩj.incipien.in causa et questione.in.ĩj.columna.in.iĩj. volu.et in consi.xciĩj.incipien.in questione heredum.in.ĩj.colum. z Jas.in repeti.l.admonẽdi.in.lxxvĩj.colum.de iureiurãdo.z Decius in consi.ccccĩj.incipien.in causa.in vlti.colum.

607 ¶ Superioribus annis vidi questionem vnam de facto quidã volẽs ire ad nuptias vt sumptuose incederet fecit sibi accommodare vnam vestem siricam que vestis fuit valde deteriorata et deuastata ex pluribus:quo stante ipse cõmodatarius dictam vestez portauit domino vt illam restitueret,sed dñs videns eam multum deterioratam noluit illam acceptare sine pretio deteriorationis: quod videns ipse commodatarius dictam vestem sine aliquo pretio dimisit super ostio domini presente ipso domino et testibus, que vestis ex post fuit exportata et derobata.fuit dubitatum cuius periculo fuerit derobata.inueni Jau de cast.ponẽtẽ hãc qõ nẽ in terminis in quistichũ.ad finẽ.ff.de solutiõi.vbi loquitur de equo commodato ad vectur̃ã qui fuit redditus deterioratus z finaliter post plura adducta pro z contra tenet quod dominus tenebatur rem acceptare etiã sine pretio deteriorationis aľs sibi imputet tale furtum.allegat gl.z Bar.ibi tenentes cõtrariũ.post ea ipse ex aliquibus et iuribus et rationibus tenet contrariuz de quo latius per eum.Tene menti quia sepe de facto contingit.

608 ¶ Cumulaui aľs forte seraginta doctrinas et iura circa illud quod in homine multum operatur bona vita conditio z fama, z hec posui in.l.j.in.§.ad questionem.in tertia et quarta colum.ff. de q̃stionibus.in repetitio.mea.l.fina.C.de probationibus.in tertia charta.et alium mirabilem effectũ posui in practica mea Auerolda.in.§.diligẽter.nume.cxcvj.Sed vltra omnia que dixi in dictis locis accipe etiam singu. verbum in dicta materia videlicet quod non possunt puniri testes de falso qui deposuerunt se scire illud qõ audiuerunt ab homine bone fame et opinionis.ita singula.dixit Pe.de anchara.in consi.suo.xxiĩj.incip.visa inquisitione formata contra Philippum de mantua.in penulti.colum.qõ dictũ pro valde not.refert z sequitur Jas.in l.j.nume.[illegible].ff.de eo per quem fac.erit.quod dicit esse valde tenendum cordi.

609 ¶ Aduertas ad vnum queso qõ iudicio meo esset scribendũ literis aureis z in marmore ne delereť.videlicet tu scis quod dispositio.c.qz frustra.extra de vsuris.vult qõ non audiatur vsurarius petẽs vsuras nisi prius restituat vsuras extortas:qõ etiã expresse vult text.in capitu.michael.eodẽ titulo.Sed potest dubitari an dispositio dictorum iurium loquatur tantũ in christianis vsurarĩsvel etiã extẽdať ad iudeos vsurarios.in quo dicas quod ita cõprehendit iudeos vsurarios sicut christianos vsurarios.ita sing. dixit Laurẽ.de rodul.in suo trac.de vsur.quẽ posuit in.c.cõsuluit in.cxlvj.q.quẽ refert z sequitur Jo.de ana.in.c.quanto.in.iĩj.col. eo.ti.de vsur.z Jas.in.l.j.in.iiĩj.col.C.de edendo.Tene mẽti qz est sing.verbum lucri plenum contra iudeos hodiernos.

610 ¶ Non statur assertioni patris donantis filio propter bene merita de ipsis bñ meritis nisi talia bene merita aliter plene p̃bẽtur scõm glo.z docto.in.l.si donatiõe.C.de collationibus.z Bar.in.l. si forte.ff.de castrensi peculio.z habeť late per Alex.z alios in.d.l. si donatiõe.z ibi Decius in fine.iiĩj.colũ.vbi plures adducit hoc firmantes et postea ponit plures limitatiões circa hoc.postea ibi in.vĩj.colum.ponendo sextã limitationẽ ponit not.verbũ dicens quod predicta nõ procedunt quando essent presumptiones z cõiecture de assertis bene meritis a patre:quoniam tunc esset standũ assertioni patris.allegat hoc voluisse Salyce.in.l mater.C.de cõtrahenda emp.quem in simili refert z sequitur Alexan.in cõsi. ccxlj.secundum ordinem meum.quod incipit cõsideratis his ꝛc. in.j.colum.qõ secundum ordinem aliorum est in consil.xviĩj.in.iĩj. volumi.et ibi Alexan.etiam allegat Ly.in.l.j.in fi.C.de sacrosanctis ecclesĩs.Et adducit etiam Ange.in consil.cliij.incipiẽ.pater emit domum pro se z filijs ꝛc vbi cõcludit qõ licet confessio facta per patrem cõfitentez se habuisse pecuniam a filĩs suis tãquã ad eos pertinentem sit suspecta qz est prohibita donatio inter patrẽ z filiũ in potestate existentẽ.l.secunda.C.de inofficio.donatio.z.l. donationes quas parentes.C.de donatio.inter viruz et vxorẽ.et cõfessio facta inter personas inter quas est prohibita donatio est suspecta de fraude.vt habetur in.l.cũ quis decedẽs.in.§.titia.ff. de legatis tertio.cũ similibus.tamen si tẽpore dicte cõfessiõis paterne dicti filij erãt in aliquo eorum exercitio ita edocti qõ verisimile est eos potuisse superlucrari ex eorum industria quantitatẽ de qua in dicta cõfessione fit mentio tunc sufficeret dicta cõfessio per no.p gl.Ly.z Barto.in.l.cũ oportet.C.de bonisque liberis. de quibus etiam latius per Alexan.in dicto consilio.

611 ¶ Adduxi tibi supra in singulari.ccxlviĩj.incip.cõditio mulierũ plures casus,in quibus cõditio mulierũ est melioris cõditionis quã cõditio masculorũ. ¶ Nũc aũt ecõtra volo tibi dare aliquos casus in quibus cõditio mulierũ est deterior cõditiõe masculorũ. ¶ Scias ergo qõ in testimonio ferẽdo preferť testimoniũ masculi testimonio femine.vt in.c.forus.z ibi Abb.de verborũ significatiõe.z habeť in.l.j.ff.de senato.z in.l.fin.ff.de fide instrumẽtorũ. z ibi notat Bal.in lectura Florẽtina.z Ludo.ro.in rubrica.de arbi.in quarta charta.z voluit Alexã.in cõsi.suo.ccxxxvj.incip.perspectis.in sexto volumi.et Bald.in consilio suo.cxxj.incipiente. quis melius ꝛc.in secundo volumine.quod tamen limitatur nisi mulieres deponerent pro reo z masculi pro actore:quia tunc prefertur dictum feminarum.vt voluit Belenzi.in dicto capitulo forus.et domi.Feli.in.c.quoniam in vltimis verbis.de testibus.ad quod vide Corsetuz in nota.suis.in verbo,testis.in sexto notabi. et ibi in nono notabi.de quo ego dixi in.l.vnĩ⁹ facinoris.§.in causa ad finem.ff.de questionibus. ¶ Item in alio est deterior conditio feminarum conditioni masculoruz videlicet in scriptura pri-

uata in qua mulier nõ potest se describere in testem vt potest masculus. vt est tex. in. l. scripturis. in verbo, triuz virorum. C. qui potio. in pigno. habe. quem text. ibi ad hoc summe nota. Bald. in fi. secunde colũ. item femina nõ potest esse testis in causa feudali secundũ Bal. per illũ tex. in. c. j. qui testes sint necess. quem refert z sequitur do. Philippus decius in. c. qm̃. nume. ix. extra de testibus. ¶ Itẽ regulariter femina nõ succedit in feudo. vt habeť in c. j. §. hoc autẽ notandum. qui feudum dare possunt. z in. c. j. §. ad filias. de succes. fra. z in. c. j. in titu. an muti vel aliter imperfec. z in c. j. de alie. feu. pater. de quo latius per do. Philippum decium z in consil. suo. xxxv̈j. in. ij̈. colum. in fi. z in consi. lxxxv. in. iij̈. colum. z in consi. cxxxix. in. j. colum. z per Alexan. in consi. xcvj̈. in. vj. volu. et per Decium. in consi. cclxix. inci. cõsultus. in fine secunde colum. z per. domi. Franciscum curtium. in consilio. xlix. incip. recolende memorie ꝛc. in. vij̈. colũ. ¶ Item femina nõ potest esse ꝓcurator. vt in. l. femine. ff. de procur. z habeť in. c. cũ dilecta. de cõfirma. vti. vel inuti. vbi glo. dicit qõ nec etiã potest esse arbiter nec iudex. de quo latius ibi per do. Philippum decium. z illa officia que mulier per se facere nõ potest nõ poterit etiã facere per interpositã personã. l. nõ licet. ff. de cõtrahen. emptio. l. neq;. C. de heredi. institu. voluit Decius in. l. j. nume. xv̈j. C. de edendo. ¶ Est et alius casus in quo mulier est deterioris cõditionis quam vir. videlicet qz si duo sunt patroni masculus z femina z sint discordes in presentando tunc presentatus a masculo preferť presentato a femina. Ita dixit Bal. in. l. j. ff. de senato. qõ dictũ refert z sequitur. d. Joan. crotus de monte ferrato in tracta. suo de teste. in. iij̈. chart. nume. lvij̈. z ibi excellentissimus. J. U. Doctor. d. Pet. de monchada olim filius z discipulus meus charissimus qui sua eminentissima scientia totã hyspaniã decorauit. qõ dictũ nota. est inter alios casus in quib⁹ ꝙditio mulierũ ẽ deterioris cõditiõis ꝙditione virorz. z ista addere poteris dictis ꝓ me i dicto sin. meo. ccxlvij̈.

612 ¶ Aliqui sunt iudices qui minus prudẽtes sibi persuadent per viam indirectam tollere appellationez parti offense vel grauate et ideo nihil verbis proferunt sed partez compellunt de facto vt sibi placet. ¶ Sed scias tamen tu quod tali casu pars grauata ex tali facto iudicis ita poterit appellare sicut posset si verbis tulisset sententiã. Ita no. dixit Bal. in. c. ex parte. ad. in prin. ij̈. col. extra de appel. et allegat rationem dicens quod non minus est facere quam dicere. allegat. l. de quibus. §. fi. ff. de legi. quod est no. verbum ad obuiandum cautelis iudicum.

613 ¶ Clarum z expeditum est in iure quod nulla lis regulariter potest esse inter patrem et filiuz in potestate. vt est tex. in. l. lis nulla. ff. de iudicijs. et in. l. actiones. ff. de actio. et obliga. et habetur de materia. in. c. fina. §. fi. de iudi. libr. vj. et in. c. non est extra de sponsa. que regula tamen fallit in peculio filij̈. vt in dicta. l. lis nulla. et fallit etiam in aliquibus alijs casibus positis per glo. et docto. in d. l. lis nulla et in dictis iuribus superius allegatis. ¶ Sed vltra gl. et doc. ibi ponit aliũ casum seu aliam fallentiam quidam excellentissimus doctor. do. Jacobinus de sancto Georgio taurinẽsis vt puto in dicta. l. lis nulla. nã dicit qõ licet nulla lis possit esse inter patrẽ z filiũ in potestate, tñ si pater dissipat bona sua propria tunc filius potest implorare officiũ iudicis cõtra patrẽ z petere vt sibi assignet legitimã vel tot bona ex quibus possit alimenta percipere. ad qõ allegat Bald. l. ij̈. C. si quid in frau. patro. quẽ ibi sequiť Pau. de ca. z eũ etiã sequitur Lud. roma. in. l. ij̈. §. quod si in patris. ff. solut. matrimo. et tu vltra. domi. Jacobi. in hac materia vide et Bald. in. l. imperator. ff. ad trebellia. z in. l. nõ potest. ff. de adoptio. et vide Pau. de castr. et Alexan. in. d. l. imperator. ff. de adoptio. et vide Pau. de castr. et Alexan. in. d. l. imperator. ff. ad trebel. z ꝓ dicta limitatio. faciunt optime dicta per Joã. de imo. in. l. si constante. in. v. et vj. col. ff. solu. matri. quem vide.

614 ¶ Vulgata est regula iuris quod ea que incontinenti fiunt videntur inesse vt dicit tex. in. l. lecta. versi. dicebam. ff. si certum petatur. et in. l. petens. vbi per glo. et scrib. C. de pac. per quam regulam plura singularia dixit Jas. in. l. edita. in. v. colum. ver. ego teneo. C. de edendo. z ego plura etiã dixi in. l. ij̈. in vlti. col. C. de fica. ¶ Sed vnũ aliud nuperrime tibi dico circa eandẽ materiam qõ est proprio nota. videlicet qõ licet post perfectã vẽditionẽ omne periculũ seu damnũ circa rẽ venditã eueniens spectet ad emptorem. vt in. l. j. C. de pericu. z cõmo. rei vendi. cum concordan. ibi in glo. positis. z habetur in. l. j. ff. eo. et in. l. necessario. et in. l. si in venditione. §. j. et in. l. si vendita. eodẽ titu. et in. l. quod sepe. §. in his. ff. de cõtrahen. emptio. cum simili. ¶ Attamen si vendo tibi animal sanuz tempore venditionis si tamen cõpleta et perfecta venditione incontinenti superueniat vitium vel infirmitas tunc venditor tenetur nõ obstante qõ cõtractus in totum esset perfectus per illam regulaz que incõtinenti fiunt ꝛc. Ita singu. dixit Cy. in l. j. in fi. C. de edil. actio. qõ dictum nõ memini me alibi legisse per quod poteris limitate iura superius allegata ꝛc.

615 ¶ Necessitas vt scis superueniens domino z locatori domus rũpit locationem ipsius domus adeo qõ ipse dominus locator potest auferre domum tali casu necessitatis superuenientis ipsi conductori. tex. est expressus in. l. edem. in verbo necessariaz. z ibi per omnes. C. locati. ¶ Sed scias tu qõ eodem modo necessitas superueniens conductori operatur vt rupta sit conductio: quia tali casu necessitatis superuenientis ipse cõductor poterit relaxare domum conductam impune. Ita multum nota. dixit Rapha. fulg. in. l. si in lege. in. §. si domus. ff. loca. vbi ponit exemplum dicens quod ex causa superuenientis pestis scholaris deserens domum conductam non tenetur ad solutionem pensionis: quia sicut dñs potest expellere inquilinum, ita econtra inquilinus potest ex necessitate discedere et relinquere domum conductam arg. l. sancimus. C. de episco. et cleri. z pestis est causa necessaria quia agitur de salute corporis animati. Et lz ipse Rapha. vbi. s. dicat hoc nõ determinat cũ hoc tũc de facto pẽderet, tñ ita potest cõcludi z determinari maxime ꝓpter naturã correlatiuorũ q̃ est vt dispositũ in vno ex correlatiuis habeat locuz in alio vt in iurib⁹ vulgarib⁹. ¶ Et ex istis poteris addere ampliationẽ ad. d. l. edem. C. locati.

616 ¶ Solent sepe iudices partibus vel vni parti tantum prefigere terminum agendi vel docendi de iure suo vt videm⁹ quotidie fieri in iudicijs. Sed scias tu z pro regula habeas qõ ille cui fit talis monitio per iudicẽ nõ cõstituitur in mora per lapsum primi termini, et nisi bina monitio iudicis ad hoc interueniat nõ cõstituiť in mora adeo quod nõ possit postea agere z docere de iure suo. ita no. dixit Ang. in. §. si quisautem nõ implens in auť. de heredi. et fal. quã doctrinaz refert et sequitur Ang. de are. et de ea facit festum in tract. maleficiorũ. in verbo, necnõ ad querelaz. in. xj. char. in. j. col. in ver. quero an iudex ꝛc. in fi. z illam doctrinam etiam refert z sequiť Alex. in cõsi. suo. cviij̈. incip. viso themate z diligẽter cõsideratis verbis ꝛc. in fi. in. j. vol. z Jas. in repeti. l. rẽ q̃ nobis. in vltimis verbis. ff. de acqui. pos. vbi ꝓ hac doctri. ipse adducit tex. in. l. impuberibus in. §. fi. ff. de suspec. tut. et tex. in. §. si quis autẽ pro redẽptiõe. in auť. de ecclesia. titu. z dicit qõ. d. Alex. sibi cõtrarius videť tenere cõtrariũ. in. l. fi. in. j. col. ff. de ferijs. z dicit qõ etiã Lud. ro. in. l. quandiu. in. §. j. ff. de acqui. heredi. multis rationib⁹ conať damnare dictã regulã seu doctrinam Ange. dicens tamen qõ in questione de facto dum esset aduocatus nõ potuit tantum clamare qõ iudex voluerit in iudicando ab illa regula recedere, et dicit Jas. qõ ille iudex bene fecit z sic approbat dictam doctrinã. Sed vltra Jas. scias tu. qõ eãdẽ doctrinã posuit idẽ Ang. in auť. de eccle. titu. in. §. si quis autem pro redemptione in fi. de qua doctrina vide etiã. d. Augu. de ari. in additio. in. d. ver. quero an iudex. z vide q̃ ego dixi. s. in fin. cclxxxiij̈. incip. lapsus termini ꝛc. et d. Francis. de are. in. l. quandiu. in. viij̈. col. in fi. ff. de acqui. here.

617 ¶ Adeoz existo me alʒ plura et plura singularia dixisse in repeti. mea rubr. ff. de fideiusso. in. lxvj. z. lxvij̈. col. circa illam materiam quod inhabilis concurrens vel adiunctus cum habili gaudet priuilegio ipsius habilis. de quo etiaz dixi in sing. meo. clxxx. incip. plura z plura ꝛc. z in. l. de minore. in. §. tormenta in prin. iij̈. col. ff. de questioni. ad quam materiam vltra ea que adduxi in dictis locis faciunt optime dicta per Soci. in consi. suo. cxxx. incip. visa contingentia. in vlt. col. in. j. volu. et per. d. Mellum in trac. bãnito. in. j. parte. iij̈. tẽpo. q. xvj. z per Bal. in. c. j. in vlti col. ver. vltimo extra queritur de contro. feu. apud pares termi. z per Jas. in l. j. in prin. C. de transac. z per Alex. in cõsi. cxlix. incip. in causa inquisitionis. in ij̈. col. in. vj. volu. z in cõsi. ccccl xix. incip. viso pũcto in fi. v. col. Sed vltra omnia que dixi in dictis locis circa hanc materiam teneas menti vnũ aliud nota. verbum videlicet qõ lz sententia lata ex falsa causa in iure cõsistente reddatur nulla. vt in. l. qui testamento. ff. de excu. tuto. z ibi Bar. Bal. z Ang. z not. in. c. sicut z in. c. inter ceteras. de re iudi. z nota. Abb. in. c. j. in. iij̈. colũ. eo. ti. z tradũt scrib. in. l. qui rome. in. §. duo fratres. ff. de verb. ob. z in. l. ij̈. C. quando prouoca. nõ est neces. ¶ Attamen si sententia lata sit ex duabus causis quarũ vna erat vera alia falsa sustentabitur sententia ex causa q̃ erat vera lz vbi vna tantũ fuisset expressa sententia esset nulla. Ita sing. dixit Inno. in. c. presentia. de renũ. allegat in ar. id qõ habeť in. c. abbate. de verb. signi. qõ dictum refert z sequitur Alexã. in cõsi. suo. cxiij̈. incip. perspectis his in pe. col. in. vj. volu. vbi dicit qõ idẽ dixit Jo. an. in. c. cũ inter de re iud. z dicit qõ ꝙmuniter doc. sequũtur eos in dictis locis. pro. d. Alex. in. d. cõsi. dicit qõ benefacit tex. no. in. c. per tuas qui filij̈ sint legi. per quem ibi ponderat. d. An. probari qõ si iudex mouet ex duabus causis ad ferendã sententiam quarũ vna facit ad causam alia nõ, qõ sustineť sententia ex ea que facit ad causam vbi alʒ redderetur nulla si vna tantũ nõ faciens ad causam fuisset expressa. c. ex parte. z. c. dilectus. de cõces. prebẽ. z dicit qõ ita etiam dicit. d. An. in. c. ab excommunicato. de rescri. et Abb. in. c. sicut de re iudi. z in d. c. ex parte. z Jo. de imo. in. l. si is ad quem. ff. de acqui. heredi. et dicit. d. Alex. in. d. consi. quod pro istis etiam bene facit qõ nota. glo. fi. in. l. pe. C. si ex fal. instru. z quod nota. Jacob. butri. in. l. j. §. ignominie. ff. de his qui no. infa. ¶ Item ad cõfirmationem predictorum adducit etiam. d. Alex. quod no. Jac. de Rauẽ. z Ray. in. l. si ex plagij̈. ff. de verb. obli. vbi limitando illam legem volentem quod

lictū qz defensio est de iure naturali.vt in cle.pastoralis.de re iud. Ita residet.d.Lanfran.vbi.s.pro quo dicto faciunt dicta per Jaso.in.locis superius allegatis. ¶ Et facit etiam optime.ifrā statuta potius debent intelligi vt sint superflua et nihil operentur quā qō quis indebite damnū patiatur.Jta dixit glo.sing.in.l.fi. in.§.in computatione.C.de iure delibe.quā glo.pro sing.refert z approbat Jas.in.d.l.non dubium.in ix.colum.C.de legi.et eam summe etiam ponderat ipse Jas.in.d.§.in cōputatione.in vlt.colū.vbi etiā aliqua adducit in proposito.Et per predicta possunt limitari z tolli dicta per Bart.in.l.j.§.z parui.ff.qō vi aut clā.de quib⁹ dixi in practica mea causaruz cri.in.§.oportune.nu.lx.vbi videas.Tene mēti p̄dicta qz indubitāter seruiēt tibi ad multa.

631 ¶ Ultima opinio in dubio videf approbata z ideo preferf alijs opinionibus.gl.est not.in.l.qui filium.in.§.sabinus.ff.ad' trebel. z notat Joan.and.in.c.j.de penis in vj.ī nouella.z ī.c.ij.de sentē. excommuni.eo.lib.z Bald.in auf.ex testamento.in princip.C.de testa.et Alexan.in consi.lxxij.incip.inspecto.in.v.col.in.j.volu.z in cōsi.c.inci.sup primo ꝛc.ī fi.ix.col.in eo.vol.z ibi ī cōsi.cxxj.inci. viso processu.in pe.col.z in 2 fi.lxxvij.inci.in causa z lite.in.iij.col. in.ij.vol.z ibi in cōsi.clxiij.inci.viso.in.j.col.z in cōsi.cclij.inci.p̄clare ꝛc.in fi.prime col.z in cōsi.cccxcv.inci.cū dicaf.in.ij.col.z voluit Salyc.in.l.bonafides.in fi.ff.depositi.Attamē scias qō hec regula fallit vcz nisi prima opi.sapiat equitatē:vltima vero sapiat rigorē qz tūc prima censef approbata.gl.est singularis ad hoc in.l. si cū exceptiōe.in.§.sed z si quis in glo.inverbo,omnimodo.ff.qō metus causa.quā glo.ad hoc pro singula.alleganit.d.Fran.de are. in cōsi.suo.clxiij.inci.diligenter z mature discussis.in.vij.col.quē refert z sequitur Jas.in.l.si tibi pecuniā.in vlt.col.in prin.ff.si certū peta.z hoc poteris addere ad materiā.l.placuit.C.de iudici.et vide etiā in materia Jas.ī.l.qō si ephesi.§.j.nu.ij.ff.de eo qō certo loco.de quo ēt errore duct⁹ dixi īfra in fing.660.inci.dicit tex.ꝛc.

632 ¶ Occurrit mihi presentialiter quidā casus qui primo aspectu videf sine aliqua dubitatiōe,attū recte cōsiderāti hz magnā dubitationē.Casus enim est iste.habeo vestē quā vendere cupio z eā trado Titio z eū rogo vt illā vendat z mihi pretiū det:z vt libentius illā vendat z magis sollicitus sit in vendendo eā dico.vēdas dictā vestē pro.x.z pono pactū expressum z dico si plusquā.x.venderis illud plus sit tuū:modo iste Titius vendidit dictā vestē xv.hoc casu queritur cuius sint illa.v.que plus vēdidit certeynus quisq; diceret qō illa essent ipsius Titij vēditoris postquā inter eū z dñm dicte vestis ita cōuentū fuit:nā cōtractus ex cōuentiōe partiū legez accipiunt l.j.§.si cōuenerit.ff.depositi.z que ab initio sunt voluntatis ex post facto sunt necessitatis.vt in.l.sicut.C.de pac.z obl.z.l.ij.C.qñ liceat ab empt.discē.Jtē in rebus claris nō est locus cōiecturis.l.cōtinuus.§.cū ita.ff.de verb.obli.Sed Jo. fa.z Jo.de platea formāt hanc qōnē in.§.actionū insti.de actio.z ibi distinguunt z dicunt qō aut conuētio fuit taliter facta qō piculū casus fortuiti spectabat ad ipm Titiū.et hoc casu quēadmodū periculū est suū ita etiā illud qō plus vēdidit debet esse suū:cū eū sequanf 2modā quē sequūtur incōmoda.vt in.l.fm naturā cū fi.de reg.iur.ant nō precessit talis cōuentio ne ipse Titius stet solum ad lucrū z nō ad aliqō periculū:illa quinq; erūt dñi dicte vestis qz vt dixi illud lucrū esset sine aliquo periculo z hac rōne dicunt qō vsura est prohibita qz est sine periculo:secus in nautico fenore in quo vsura est permissa.z ista oīa latius ponit z refert Jas. in.l.j.in pe.col.ff.de extimato actiōe.Tene mēti qz glibet diceret qō illa qnq; deberēt sine aliq; distinctiōe eē dicti Titij vēditoris.

633 ¶ Materia citationis amplissima est z a doc.in pluribus locis tradita.z ego etiā licet in oēs minimus sim,tū plura circa eā dixi et cumulaui in repeti.mea.l devnoquoq;.ff.de re iudi. ¶ Szvltra oīa que ibi dixi dico tibi aliud nō minus not.in ipsa materia vcz qō adeo iura exposcunt in actibus fiendis citationem partis qō si factū est cōpromissuz z in eo sit dictū qō arbiter possit ferre laudū partib⁹ absentibus nec est addituz z nō citatus si arbiter pronūtiat eis absentibus et nō citatis tunc laudum seu sententia est nulla.Jta no.dixit Specu.in titu.de test.§.excipif in fi.qō dictū pro valde no.refert z sequif Jo.de imo.in.c.cū dilect⁹.de arbi.ꝛc. Alex.in.l.si quis arbitratu.in.v.col.in versi.iiij.limita.ff.de verb. ob.z.d.Feli.in.c.cū olim.in.ix.col.de re iud.z Lud.ro.in sing.suo. cclxxij.inci.cōpromissuz est in arbitrū ꝛc.vbi dicit qō istud dictū nō est alibi z qō ipse al's ita pronuntiauit in facto.Et in materia an z qñ īsnia arbitratoris regraf citatio vel p̄ntia ptiū vide Jas. hoc late examinātē in.d.l.si quis arbitratu.in.x.z.xj.col.cū sequē. ff.de verb.oblig.

634 ¶ Credo te scire qō papa in bñficialibus hz omnimodā potestatē z in illis pōt ad libitū disponere vt habeī in.c.ij.de prebē.in vj.z in cle.j.ad fi.vt lite pē.Et ideo dixit.d.An.in.c.cōstitutus p gl.ibi de religio.domi.qō de bñficijs ecclesia.pōt papa disponere vt vult etiā sine causa remouēdo vnū a beneficio suo per.d.c.ij.de preben.in.vj.z idē tenet Lud.ro.in cōsi.suo.ccxcviij.incipiē.circa p̄missam dubij cōsultationē.in.ij.col.z.d.Jde.philip.coz.in consi. suo.cccxlix.inci.videf in.iij.col.i.j.vol.vbi circa hoclate loquif.Et dixit gl.fin.in.c.per principalē.ix.q.iij.qō papa pōt deponere episcopū z eū episcopatu priuare sine causa.quā gl.refert z sequitur Lar.in cle.j.invlt.no.vt lite pē.z Abb.in.c.trāslato de cōsti.z Jo. de imo.in.c.ad supplicationē.in vlt.not.de renūtia.z Lar.in cōsi. suo.lxxv.inci.venerabilis vir ꝛc.z in clemē.j.preallegata.z Semi. in.c.in istis.iij.di.z Jo.de imo.in.c.ad supplicationē.in vlt.col.et x.di.z.d.Feli.in.c.q̄ in ecclesiarū.in.xiij.col.de cōsti.z facit gl.in.c. si gratiose de rescrip.in.vi.per quā dicit ibi Semi.in pe.col.qō papa in titulis beneficialib⁹ habet pro ratione voluntatē.z qō ad libitū pōt prelato auferre titulū beneficialez.An aūt predicta sint indistincte vera et quomodo intelligaf videlate p.d.Feli.in.d. c.que in ecclesiarū.in.xiij.z.xv.col. ¶ Et adde circa hāc materiā not.verbū Bald.in.d.c.j.§.ad hoc.in.viij.col.per gl.ibi de pace iura.fir.vbi dicit qō si papa 2tulit vni beneficiū ecclesiasticū,deinde de plenitudine potestatis illud sibi auferat z alteri cōferat qō teneī ipse papa prouidere illi primo de eque bono bñficio,qō dicit esse nota qō dictū refert z sequif Alex.in.l.prohibere.in.§.plane ff.qō vi aut clā.z illud etiā refert z sequif Jas.in.l.barbarius.numero.xxxij.ff.de offi.pto.z in.l.fi.in vlt.col.ff.de pactis.z in.l.quotiens.nu.xvij.C.de rei vēdi.Et p dicto Bal.facit qō voluit Lar. in cōsi.suo.cxlj.inci.sanctissimus dñs noster ꝛc.vbi dixit qō licet dispositio plenaria bñficiorū spectet ad papā,tamē ita debet hoc intelligi vt euitetur incōueniens ne alicui fiat iniustitia.qō dictū refert z sequif do.Feli.in.d.c.que in ecclesiarū.in.xiij.col.quē vide.Et pro p̄dictis facit qō voluit Jnn.in.c.nisi cū pridē de renū. vbi dixit qō si papa cogit episcopū inuitū sine culpa sua episcopatui renuntiare debet ei prouidere de bono cābio:qō dictū refert z sequif Jas.in.d.l.barbarius.nu.xxxiij.Et facit etiā nā si pnceps aufert ex causa vel sine causa rē alicui⁹ hoc nō pōt facere gratis sz dz restituere pretiū sibi rei sue quā sibi aufert.Jta dixit Arch.in c.per principalē.ix.q.iij.z probaf ī.l.serui.C.quib.ex cau.ser.p premio lib.accipi.z Bal.ibi in fi.dicit per illū text.qō ille pnceps qui priuat aliquē dñio rei sue ex causa nō debet hoc facere gratis. ad idez est tex.in.l.vēditor.§.cōstat.ff.cōmunia predio.z ibi Bal. nota.z Bald.in.l.fi.§.Titius.ff.de pigno.actio.et Ange.in cōsi. cxxxix.incipi.visis oībus.in.ij.col.in ver.nec obstat.§.si cōstat ꝛc. de quo per.d.Phili.deci.in cōsi.suo.ccclvij.inci.in casu ꝛc.in.iiij. col.z in cōsi.ccclxxiij.incip.viso cōsi.ꝛc.in.iij.col.Tene menti predicta quia nō sunt leuia:sed immo sunt magne importantie.

635 ¶ Memorie teneo me al's in aliquibus locis tradidisse plures gl.z plura iura ad hoc vcz qō in his que cōsistūt in animo staf dicto asserētis cū iuramento.quā materiā tradidi in repe.mea rub. C.de proba.xxvij.col.z in practi mea causax crimi.in.§.diligēter in nu.xliij.z in eodē.§.nu.cix.z in repe.mea rubri.ff.de fideiuss.in vij.col.z.s.in fingu.ccccxxxiiij.incip.attende ad vnū ꝛc.Nūc aūt in tali materia do tibi not.limitationē ad oīa illa iura vcz qō illa oīa iura violētia qō in his que dependēt ab animo staf dicto asserētis cū iuramēto cū sint improbabilia sunt vera z habēt locū vbi agif de paruo preiudicio,sed secus vbi agereī de magno preiudicio.Jta not.dixit Paul.de leaza.in cle.cōstitu.de elec.et idem tz D.de sancto Semi.in.c.eos.de tēpo.oz.in.vj.vbi allegat tex.in.c. ex insinuatione de procur.z ita tz Abb.in.c.quosdā.ad fi.extra de presumptio.et do.Francis.de are.in.l.is pōt.in.x.col.ff.de acquirere.z idē tz do.Feli.in.c.cognoscētes.in.viij.col.ver.fallit tertio de cōstitu.vbi p̄dictos allegat.z idē tenet.d.Joānes crot⁹ de mōte ferrato in repeti.l.q rome.in.§.duo fratres.in.xxxij col.in ver. tertia sit cōclusio ꝛc.ff.de ver.ob.vbi dicit qō lz ignorantia probetur per iuramentū.vt in.c.cū in tua extra qui matri.accu.pos.z voluit glo.in.c.humanis.xij.q.ij.istud dicit esse verū vbi tractaf de paruo p̄iudicio.z sic loquif.d.c.cū in tua,secus vbi agereī de magno p̄iudicio allegat Paul.de leaza.z alios in dictis locis.Ubi aūt videī qō pro hac limitatiōe optime faciat.Nā qñ est semiplene probatū regulariter ipsi semiplene probanti deferī iuramētū in supplementū probatio.vt in.l.in bonifidei.C.de rebus cre.z in l.admonēdi.ff.de iurei ur.z in.c.fi.de iureiur.tū ista probatio fienda in supplementū per iuramētū cessat z fieri nō pōt in causis in quibus agif de magno p̄iudicio vtputa in cā criminali.Jta dixit glo.z ibi oēs in.d.l.admonēdi.de quo late loquif Jas.in repe.d.l. admonēdi.in.xcviij.col.z idē dicūt ibi doct.esse in causis magnis in quib⁹ nō deferī iuramētū in supplemētū probatiōis.z hāc partē qō in causis criminalib⁹ nō deferaf iuramētū in supplemētū probatiōis tenet etiā glos.z docto.in.l.iij.in prin.in verbo,agaf.ff.de iureiu.z glo.z Barto. in.l.maritus.ff.de qō.z tenēt hoc alie quā plures gl.z doc.quos refert Jas.in repeti.d.l.admonendi.in.xcix. col.nu.cclxxiiij.z.cclxxv.z ibi docto.ponūt plures casus in quib⁹ nō deferī iuramentū in supplementū ppter magnitudinē rei vel cause.z idē dicit Bal.in.d.l.admonēdi.in vlt.col.qō in cā prescriptiōis cū sit odiosa nō deferī iurm in supplemētū pba.qō ēt firmat Alex.in cōsi.suo.clxxiij.inci.viso ꝛc.in.ij.col.in.vj.vol.p qb⁹ faciūt optie dicta p Alex.in.l.hmōi.in.§.si ita circa fi.ff.de leg.j.z

ista faciũt ꝓdicta limi.quã summe no.ad ꝫpediẽdũ delationẽ inf̃i.

636 ¶ Clarũ est in iure qꝺ ꝙiũct⁹ admittiť ꝑ ꝙiũcto sine mãdato cũ cautiõe de rato.l.exigẽdi.C.de pcu.l.fz ꝛ he.ff.eo.ꝛ iõ maritus admittiť ꝑ vxore sine mãdato ꝛ ecõtra qꝛ dicunť cõiuncti insimul.l. fi.§.cũ aũt in cõfinio.in x.tã cõiũcta psona.ꝛ ibi doc no.Bald.et Saly.C.de fur.ꝛ voluit Bal.ꝛ Ang.in.l.j.§.fi.ff.de postu.ꝛ Bart. in.l.cui eorũ.§.affinitas eo ti.de quo ꝑ scri.in.l.marit⁹.C.de pcu.ꝛ teneas menti qꝺ nedũ vxor admittiť ꝑ marito ꝛ ecõtra sz ẽt vxor põt cõstituere ꝓcuratorẽ ad agẽdũ ꝛ defendẽdũ ꝑ suo marito detẽto ꝛ carcerato ꝛ hoc duplici rõne. ¶ Prio qꝛ est cõiũcta psona vt dixi.scõ qꝛ etiã videť suã ꝑsequi iniuriã. Ita not.dicũt dñi de rota in nouis decisi.suis decisi.ciij.inci.vxor pẽti clerici ꝛc.qꝺ est not.ad ampliationẽ.d.l.exigẽdi.ꝛ.d.l.sed ꝛ he.de procura.cũ simi.

637 ¶ Officiũ seu exercitiũ ꝓcurãdi nõ cõpetit ꝓcuratori in absentia cõstituto antequã recipiat mãdatũ vel hoc sit sibi intimatũ ꝛ notificatũ ꝑ nũtiũ vel epistolã dñi nec sufficit si hoc fiat ab aliquo tertio.ꝛ si ante hoc ꝓcurator faciat aliquẽ actũ pro cõstituẽte est null⁹. Ita no.dixit Bart.in cõsi.suo.lxxiij.inci.queriť vtrũ ꝓcurator ꝛc.vbi ad hoc allegat gl.in.l.ex cõsensu.ff.de actio.ꝛ obli.ꝛ idẽ voluit Pau.de ca.in.l.j.in.j.col.ff.de ꝓcurato.ꝛ in.l.furiosus circa fi.ff.de iudi.ad qꝺ allegat Bar.ita cõsuluisse.fz nõ allegat cõsiliũ. ꝛ allegat Spe.in ti.de pcura.§.in ver.qd si ꝓcuratoriũ.et Archi. in.c.ij.de ꝓcura.li.vj.ꝛ gl.in cle.j.eo.ti.ꝛ Bald.in.l.falsus.in.viij. col.ver.circa tertiũ.C.de fur.ꝛ in.l.lz.C.de pcu.Sz tu vltra Pau. de ca.dicas qꝺ illud cõsiliũ Bar.ad hoc refert et seqť.d.Frãcis.de are.in cõsi.suo.lxviij.inci.excellẽtissime dñe ꝛc.in.ij.colũ.ver.ꝑterea dicit. Itẽ hanc partẽ etiã tenuit Bal.in.l.de statu.in prin.ff.de test.ꝛ Bal.in.l.ei⁹ in qui in ꝓuincia.in.ij. col.ver.sed dubitať.ff.si cer.pe.ꝛ in.l.j.in.xv.col.in ver.pone peruſij.C.de cõfeſ.ꝛ in.l.licet. in.j.col.ver.quarto not.C.de procura.ꝛ Jo.de imo.in cle.j.in.viij. col.de ꝓcurato.ꝛ Barto.in.l.si pupilli.in.§.itẽ si procurator.ff.de neg.gest.ꝛ volũt alij quãplures doct.in pluribus locis quos ego adduxi in.l.si quis ne qꝺ.in.xij.col.cũ sequẽti.ff.de questio. ¶ Sz predictã cõclusionẽ limita nisi in mandato facto tali procuratori in absentia cõstituto esset apposita clausula rati.nã si talis clausula esset apposita in mãdato valerẽt facta per eũ antequã ipse habuisset mãdatũ vel fuisset certificatus de tali cõstitutione procuratoris sibi facta. Ita nota.dixit Dñicus de sancto Gemi.in.c.is qui in fi.prime colũ.de procur.in.vj.ad qꝺ allegat dños de Rota in antiquis decisio.decisi.cccl xxx.ꝛ allegat rõnẽ ꝛ allegat etiã plura iura ad hoc facientia.de quibus ibi per eũ.Et istud addere poteris ad ea q̃ ego dixi in.d.l.si quis ne qꝺ.in.xij.col.ff.de questioni.

638 ¶ Preparatio ad actum idẽ operatur qꝺ ipse actus. Ita dixit Bald.in.l.pignoris cã.C.de pigno.actio.pro quo facit qꝺ voluit ibi Ang.vbi dicit qꝺ sicut debitor fugitiuus põt capi per creditorẽ qñ est i fuga qꝺ ita etiã potest capi añ fugã si aliq̃ sunt signa euidẽtia qꝺvult arripere fugã:qꝺ etiã voluit Bal.in cõsi.suo.cv.inci. ad euidentiã ꝛc.ante fi.in.j.volu.Et facit:qꝺ voluit Bald.in.c.ad nostrã.de appel.vbi dicit qꝺ ille dicit apostata qui preparat se ad fugiendum de monasterio.ꝛ idem dicit ibi Barba.in.ij.colũ.allegat tex.ꝛ glos.in.l.quid sit fugitiuus.§.apud celsum.ff.de edi.edicto.de quibus ego dixi in sing.meo.š.numero.xliij.incip.debitor fugitiuus.pro quibus facit qꝺ voluit Specu.in ti.de delegato.in §.sequitur.in.ij.col.in ver.porro.vbi dicit qꝺ si aliquis nõ turbat iurisditionẽ delegati sz est presumptio vel dubitatio de turbatione qꝺ potest delegatus ipsum cogere vt caueat de nõ turbãdo eũ. qꝺ etiã voluit.d.Ant.ꝛ Joan.de imol.in.c.j.de offic.delega.quos refert ꝛ sequitur.d.Feli.in rubr.de treuga ꝛ pace.in fi.pro quibus omnibus etiã optime faciunt dicta per me in.l.j.in prin.in.x.col. ff.de qõni.Et ideo tene menti perpetuo qꝺ sicut est licitũ occidere aggressorẽ pro defensione persone sue.vt in cle.j.de homici.ꝛ in l.qui scientiã.in.§.q cũ aliter.ff.ad.l.aql.ꝛ in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iur.cũ si. Ita licitum est occidere se preparantẽ ad insultandũ vel occidendũ. Ita sing.dixit Bal.in.l.in lege.i lectura antiqua.ff.loca.qꝺ dictũ provalde not.refert ꝛ sequitur Jas.in.d.l.vt vim i.iij.col. post prin.ff.de iusti.ꝛ iure.qꝺ est sing.not.pro adiuuãdo amico occidẽte inimicũ suũ.pro quo dicto faciũt q̃ ego dixi in.l.j.in pnc.in v.col.ff.de fica.ꝛ in.l.furẽ.in.j.col.eo.ti.Et dixit etiã Bal.in.d.l.in lege.ff.loca.qꝺ illa lex facit in ar.ad ligã existẽtẽ inter aliquos.vt debeať subsidiũ nõ solũ cũ offensa est in actu sz ẽt cũ est in potẽtia ad actũ vt obvieť offensiõi a pncipio ne possit fieri.qꝺ dicit eẽ not.

639 ¶ Absolutus de delicto in foro cõsciẽtie põt tñ de eodẽ delicto accusari in foro cõtentioso.vt in.c.fi.xxv.dist.ꝛ in.c.admonere.ꝛ ibi gl.xxxiij.q.ij.ꝛ voluit gl.ꝛ ibi doc.in.c.de his de accu.nã per penitẽtiã nõ desinit quis esse nocẽs.vt habeť.ff.de edil.edic.in.l.qd sit fugitiu⁹.ꝛ voluit gl.in.d.c.admonere vbi est gl.no.in hac materia. ꝛvolnit gl.in.c.quãuisplenitudo.de penitẽ di.j.ꝛ Bal.in.l.placet. C.de sac.san.eccle.añ fi.ꝛ gl.fi.in.c.gaudem⁹ de diuor.ꝛ Archi.in c.cũ pastoralis.vij.q.j.ꝛ Dy.in regula peccatũ.de regu.iur.in.vj.et Bar.in.l.qui ea mẽte.ff.de fur. ¶ Jstud tñ limita sing.nisi penitẽtia sacerdotalis fuerit publica:qꝛ si fuit publica subrogať loco penitẽtie cõtentioſe. Ita singu.dixit Host.in.c.tue de procura.qꝺ dictũ refert ꝛ sequiť.d.An.Jo.de imo.Jo.de.de ana.in.c.de his extra de accu.ꝛ.d.Nicolaus millus in reper.suo.in verbo,delictũ.in viij.ver.Sed.d.Abb.ꝛ.d.Frãcis.de are.in.d.c.de his tenent in cõtrariũ quos ibi sequi videť.d.Feli.ꝛ mouẽtur iurib⁹ ꝛ rõnibus de quib⁹ ibi per eos.ꝛ ideo istud dictuz nõ est sine dubitatiõe. Mihi tñ magis placet opi.Host.ꝛ sequaciũ ex plurib⁹. ¶ Et primo per tex.in.c.aliud.xj.q.j.vbi dicit qꝺ publice penitẽti ꝙcedit venia delicti. Pro qua opi.fm.d.Frã.de are.in.d.c.de his.facit tex.in.c.ad abolẽdã in.§.statuimus.in princ.de hereti.vbi dicit qꝺ excõicat⁹ ꝓpter heresim si satisfaciat ecclesie põt puniri per potestatẽ secularem si est laicus ex quo datur intelligi quod satisfacit ecclesie nõ poterit puniri. Itẽ facit etiã fm.d.Francis.de are.vbi.š.tex.in.c. ij.circa prin.extra de maledic.vbi dicit qꝺ impositio penitẽtie publice est pena:cuz ergo sit pena tendens ad vindictam publicam, impositio talis pene tollet aliam penam criminalem etiã si imponatur in iudicio ciuili.vt in.l.pretor edixit.in.§.si dicatur.ff.de in iur. Jtem vltra dicta iura hanc partẽ tz glo.in.d.c.de his de accusa.in ver.occulto ex quo verbo a contrario sensu inferť cõtrarium esse si penitentia sit publica. ¶ Itẽ hanc partẽ etiã tenet glo.j.circa fi.in.c.ij.de scismaticis.pro qua opi.etiã facit. Nã lõga est differentia inter secretã penitentiã ꝛ publicã,arg.text in.l.si idẽ.C.de cõdi.sed si esset in mente penitenti seu delinquenti secreta penitentia posset tamẽ accusari in foro cõtentioso.vt in dictis iuribus. ergo cũ publica penitẽtia sit grauior ꝛ differens valde a penitẽtia secreta ergo debet etiã plus operari quã penitẽtia secreta.ꝛ fic dz etiã operari quo ad forũ cõtentiosum aꝛs delinquẽs esset idebite ꝛ frustratorie grauatus in penitẽtia publica qꝺ esse nõ dz. ¶ Preterea pro hac parte facit. Nam magis punitur delictum publicuz quã delictũ occultum cle.j.ꝛ ibi Lar.in prin.de vita ꝛ hone.cleri.ꝛ probat text.ꝛ gl.in.§.ex maleficijs insti.de actio.vbi habeť qꝺ furtũ manifestũ graui⁹ puniť ꝙ furtũ nõ manifestũ.ꝛ no. Ja.bu.Cy. ꝛ Bal.in.l.nemo cleric⁹.C.de sum.tri.ꝛ fide catho.ꝛ Bar.in.l.ij.in §.ꝛ gñaliꝛ.ff.vi bo.rap.ꝛ habeť in.§.pena.inst.de obliga.q̃ ex delic. naſ.ꝛ i.l.j.ff.vi bono.rapto.ꝛ voluit Alex.cõsi.ccxiij.fm ordi.meũ ici.viso ꝓcessu.i.x.col.qꝺ est primũ cõsiliũ.i.ij.vo.Si ergo magis peccat ꝛ magis puniť qui publice delinquit quã qui occulte ergo penitẽtia publica que est cõtraria delicto dz magis operari quaz penitẽtia secreta.Et si diceremus qꝺ tãtũ operareť penitentia secreta quãtũ penitẽtia publica esset quid insanũ cũ differant nomine robore ꝛ effectu. Itẽ ꝛ vltimo pro hac parte facit. ¶ Naz ex supradictis patet qꝺ iura ꝛ doct.sunt varij in hoc dubio quo stante debemus inclinare i benigniorẽ ꝛ humaniorẽ partẽ ꝛ sic in fauorẽ rei.ꝛ sic debemus sequi doctrinã Host.ꝛ sequaciũ cũ habeamus cautũ de iure qꝺ in dubijs et obscuris fauendum est reo,et sẽda est benignior opi.vt in regula i obscuris de reg.iur.i.vj.ꝛ i l.semper in obscuris.ff.de reg.iur.ꝛ.l.factũ cuicz.§.fi.eo.titu.et in regula in penis eo.tit.in.vj.ꝛ in.c.eos vero.l.dist.ꝛ in.l.merito.ff. pro so.ꝛ in.l.arrianus.ff.de actio.ꝛ obli.de qua regula latissime locutus sum in repeti.mea.l.fi.C.de proba.in.l.char.cũ ibi seq.et in repeti.mea rub.ff.de fideiusso.x.col.ꝛ in practica mea causarũ crimina.in.§.secunda questio.nume.lxvij. ¶ Et ex supradictis iuribus et rationibus mihi magis placet opi.Hostien.d.Anto.et sequa.quã opi.contraria,ꝛ cũ illa transeo nõ ob.adductis in cõtrariũ. Tene mẽti predicta qꝛ ista nõ sunt parui momenti sed immo magni vt de se ptz.ꝛ de predicta.q.vide etiam.d.Anto.burgos.in c.ij.in penul.ꝛ vl.col.de emp.ꝛ vẽ.vbi plura dicit circa dictã qõnẽ.

640 ¶ Examinaui aꝛs in practica mea causarũ criminaliũ.§.diligẽter.nu.lxxxv.an mine faciant indiciũ ad torturã. Nũc aũt qꝛ pendet de facto quero an propter solas minas licitũ sit occidere mĩnãtẽ,quã dubitationẽ ponit Cy.ꝛ alij.in.l.j.C.de vnde vi.ꝛ Ang. de are.in.§.ius aũt gẽtiũ institu.de iure natu.gen.vel ciui.ꝛ doct. in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ.d.An.in.c.olim.el primo.in pe.col. de resti.spo.in quibus locis predicti doct.faciunt quasdam distinctiones.Sed tu breuius et verius loquẽdo dicas quod si aliquis minať mihi vulnerare vel occidere et est in actu vulnerandi vel occidendi tunc est mihi licitum eũ occidere vel vulnerare aꝛs per solas minas si ipse mĩãs nõ est in actu,nõ erit licitum occidere vel vulnerare eũ.ita dixit Bal.in.l.j.ad fi.C.qñ lice.se sine iud. vin.qꝺ dictũ pro not.refert ꝛ sequitur Jas.in.l.vt vim.nu.xiiij.ff.de iusti. ꝛ iure.sed tamen vltra euz dicas qꝺ idẽ dixit Bald.super statu.in verbo,pax in primo versicu.et Ange.in.l.quemadmodum.ff.de inoffi.testa.ꝛ Corset.in not.suo in verbo metus.de quo etiaz ego dixi in practica mea.in.§.diligenter nume.lxxxvij.in qua materia vide etiam Sandy.in tracta.maleficio.in ti.de aliquibus questionibus varijs in maleficijs.in.vj.colum.in ver.item pone questionem.quidam fuit minatus.Et scias quod nedum est licituz occidere minantem dum est in actu percutiendi quia etiam est licituz occidere illum qui est in actu percutiendi etiam si nõ minatur:et ideo si aliquis veniebat contra me cum gladio euaginato et ego occido eum nõ teneor,quia dicor fecisse ad meam defensionez,ita dixit Bar.

lictū qz defensio est de iure naturali. vt in cle. pastoralis. de re iud. Ita resident. o. Lanfran. vbi. s. pro quo dicto faciunt dicta per Jaso. in locis superius allegatis. ¶ Et facit etiam optime. Nā statuta potius debent intelligi vt sint superflua et nihil operentur quā qō quis indebite damnū patiatur. Jta dixit glo. sing. in. l. fi. in. §. in computatione. C. de iure delibe. quā glo. pro sing. refert z approbat Jas. in. d. l. non dubium. in ix. colum. C. de legi. et eam summe etiam ponderat ipse Jas. in. d. §. in cōputatione. in vlt. colū. vbi etiā aliqua adducit in proposito. Et per predicta possunt limitari z tolli dicta per Bart. in. l. j. §. z parui. ff. qō vi aut clā. de quib⁹ dixi in practica mea causaruz cri. in. §. oportune. nu. lx. vbi videas. Tene mēti p̄dicta qz indubitāter seruiēt tibi ad multa.

631 ¶ Ultima opinio in dubio videt approbata z ideo prefert aliis opinionibus. gl. est not. in l. qui filium. in. §. sabinus. ff. ad' trebel. z notat Joan. and. in. c. j. de penis in vj. i nouella. z i. c. ij. de sentē. excommuni. eo. lib. z Bald. in aut. ex testamento. in princip. C. de testa. et Alexan. in consi. lxxij. incip. inspecto. in. v. col. in. j. volu. z in cōsi. c. inci. sup primo z. c. i fi. ix. col. in eo. vol. z ibi i cōsi. cxxj. inci. viso processu. in pe. col. z in 2 fi. lxxvij. inci. in causa z lite. in. iij. col. in. ij. vol. z ibi in cōsi. clxij. inci. viso. in. j. col. z in cōsi. cclij. inci. p̄clare z c. in fi. prime col. z in cōsi. cccxcv. inci. cū dicat. in. ij. col. z voluit Salyc. in. l. bonafides. in fi. ff. depositi. Attamē scias qō hec regula fallit vcz nisi prima opi. sapiat equitatē: vltima vero sapiat rigorē qz tūc prima censet approbata. gl. est singularis ad hoc in. l. fi cū exceptiōe. in. §. sed z si quis in glo. inverbo, omnimodo. ff. qō metus causa. quā glo. ad hoc pro singula. alleganit. d. Fran. de are. in cōsi. suo. clxij. inci. diligenter z mature discussis. in. vij. col. quē refert z sequitur Jas. in. l. si tibi pecuniā. in vlt. col. in prin. ff. si certū peta. z hoc poteris addere ad materiā. l. placuit. C. de iudici. et vide etiā in materia Jas. ī. l. qō si ephesi. §. i. nu. ij. ff. de eo qō certo loco. de quo ēt erroze duct⁹ dixi ifra in sing. 660. inci. dicit tex. z c.

632 ¶ Occurrit mihi presentialiter quidā casus qui primo aspectu videt sine aliqua dubitatiōe, attū recte cōsiderāti hz magnā dubitationē. Casus enim est iste. habeo vestē quā vendere cupio z eā trado Titio z eū rogo vt illā vendat z mihi pretiū det: z vt libentius illā vendat z magis sollicitus sit in vendendo eā dico. vēdas dictā vestē pro. x. z pono pactū expressum z dico si plusquā. x. venderis illud plus sit tuū: modo iste Titius vendidit dictā vestē xv. hoc casu queritur cuius sint illa. v. que plus vēdidit certevnus quiscz diceret qō illa essent ipsius Titij vēditoris postquā inter eū z dōm dicte vestis ita cōuentū fuit: nā cōtractus ex cōuentiōe partiū legez accipiunt l. j. §. si cōuenerit. ff. depositi. z que ab initio sunt voluntatis ex post facto sunt necessitatis. vt in. l. sicut. C. de pac. z obl. z. l. ij. C. qñ liceat ab empt. discē. Jtē in rebus claris nō est locus cōiecturis. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de verb. obli. Sed Jo. fa. z Jo. de platea formāt hanc qōnē in. §. actionū insti. de actio. z ibi distinguunt z dicunt qō aut conuētio fuit taliter facta qō periculū casus fortuiti spectabat ad ipm Titiū. et hoc casu quēadmodū periculū est suū ita etiā illud qō plus vēdidit debet esse suū: cū eū sequant 2 moda quē sequūtur incōmoda. vt in. l. fm naturā cū si. de reg. iur. ant nō precessit talis cōuentio ne ipse Titius stet solum ad lucrū z nō ad aliqō periculū: illa quinqz erūt dōi dicte vestis qz vt dixi illud lucrū esset sine aliquo periculo z hac rōne dicunt qō vsura est prohibita qz est sine periculo: secus in nautico fenore in quo vsura est permissa. z ista oīa latius ponit z refert Jas. in. l. j. in pe. col. ff. de extimato actiōe. Tene mēti qz qlibet diceret qō illa gnqz deberēt sine aliq distinctiōe eē dicti Titij vēditoris.

633 ¶ Materia citationis amplissima est z a doc. in pluribus locis tradita. z ego etiā licet in oēs minimus sim, tū plura circa eā dixi et cumulaui in repeti. mea. l. devnoquoqz. ff. de re iudi. ¶ Szvltra oīa que ibi dixi dico tibi aliud nō minus not. in ipsa materia vcz qō adeo iura exposcunt in actibus fiendis citationem partis qō si factū est cōpromissuz z in eo sit dictū qō arbiter possit ferre laudū partib⁹ absentibus nec est adduituz z nō citatus si arbiter pronūtiat eis absentibus et nō citatis tunc laudum seu sententia est nulla. Jta no. dixit Specu. in titu. de teste. §. excipit in fi. qō dictū pro valde no. refert z sequit Jo. de imo. in. c. cū dilect⁹. de arbi. z c. Alex. in. l. si quis arbitratu. in. v. col. in versi. iij. limita. ff. de verb. ob. z. d. Feli. in. c. cū olim. in. ix. col. de re iud. z Lud. ro. in sing. suo. cclxxij. inci. cōpromissuz est in arbitrū z c. vbi dicit qō istud dictū nō est alibi z qō ipse alis ita pronuntiauit in facto. Et in materia an z qñ i sniā arbitratoris regrat citatio vel pñtia ptiū vide Jas. hoc late examinātē in. d. l. si quis arbitratu. in. x. z. xj. col. cū sequē. ff. de verb. oblig.

634 ¶ Credo te scire qō papa in bñficialibus hz omnimodā potestatē z in illis pōt ad libitū disponere vt habet in. c. ij. de prebē. in vj. z in cle. j. ad fi. vt lite pē. Et ideo dixit. d. An. in. c. cōstitutus p gl. ibi de religio. domi. qō de bñficijs ecclesia. pōt papa disponere vt vult etiā sine causa remouēdo vnū a beneficio suo per. d. c. ij. de preben. in vj. z idē tenet Lud. ro. in cōsi. suo. ccxcvij. incipiē. circa p̄missam dubij cōsultationē. in. ij. col. z. d. Pe. philip. coz. in consi. suo. cccxlix. inci. videt in. iij. col. i. j. vol. vbi circa hoclate loquit. Et dixit gl. fin. in. c. per principalē. ix. q. iij. qō papa pōt deponere episcopū z eū episcopatu priuare sine causa. quā gl. refert z sequitur Car. in cle. j. in vlt. no. vt lite pē. z Abb. in. c. trāslato de cōsti. z Jo. de imo. in. c. ad supplicationē. in vlt. not. de renūtia. z Car. in cōsi. suo. lxxv. inci. venerabilis vir z c. z in clemē. j. preallegata. z Semi. in. c. in istis. iij. di. z Jo. de imo. in. c. ad supplicationē. in vlt. col. et x. di. z. d. Feli. in. c. q̄ in ecclesiarū. in. xiij. col. de cōsti. z facit gl. in. c. si gratiose de rescrip. in. vi. per quā dicit tibi Semi. in pe. col. qō papa in titulis beneficialib⁹ habet pro ratione voluntatē. z qō ad libitū pōt prelato auferre titulū beneficialez. An aūt predicta sint indistincte vera et quomodo intelliganť vide late p. d. Feli. in. d. c. que in ecclesiarū. in. xiij. z. xv. col. ¶ Et adde circa hāc materiā not. verbū Bald. in. d. c. j. §. ad hoc. in. viij. col. per gl. ibi de pace iura. fir. vbi dicit qō si papa 2 tulit vni beneficiū ecclesiasticū, deinde de plenitudine potestatis illud sibi auferat z alteri cōferat qō teneť ipse papa prouidere illi primo de eque bono bñficio, qō dicit esse nota qō dictū refert z sequit Alex. in. l. prohibere. in. §. plane ff. qō vi aut clā. z illud etiā refert z sequit Jas. in. l. barbarius. numero. xxxij. ff. de offi. pto. z in. l. fi. in vlt. col. ff. de pactis. z in. l. quotiens nu. xvij. C. de rei vēdi. Et p dicto Bal. facit qō voluit Car. in cōsi. suo. cxlj. inci. sanctissimus dōs noster z c. vbi dixit qō licet dispositio plenaria bñficiorū spectet ad papā, tamē ita debet hoc intelligi vt eniteť inconueniens ne alicui fiat iniustitia. qō dictū refert z sequit do. Feli. in. d. c. que in ecclesiarū. in. xiij. col. quē vide. Et pro p̄dictis facit qō voluit Jnn. in. c. nisi cū pridē de renū. vbi dixit qō si papa cogit episcopū inuitū sine culpa sua episcopatui renuntiare debet ei prouidere de bono cābio: qō dictū refert z sequit Jas. in. d. l. barbarius. nu. xxxiij. Et facit etiā nā si pnceps aufert ex causa vel sine causa rē alicui⁹ hoc nō pōt facere gratis sz dz restituere pretiū sibi rei sue quā sibi aufert. Jta dixit Arch. in c. per principalē. ix. q. iij. z probat ī. l. serui. C. quib. ex cau. seru. p premio lib. accipi. z Bal. ibi in fi. dicit per illū text. qō ille pnceps qui priuat aliquē dōnio rei sue ex causa nō debet hoc facere gratis. ad idez est tex. in. l. vēditor. §. cōstat. ff. cōmunia predio. z ibi Bal. nota. z Bald. in. l. fi. §. Titius. ff. de pigno. actio. et Ange. in cōsi. cxxix. incipi. visis oībus. in. ij. col. in ver. nec obstat. §. si cōstat z c. de quo per. d. Phili. deci. in cōsi. suo. cccl vij. inci. in casu z c. in. iij. col. z in cōsi. ccclxxiij. incip. viso cōsi. z c. in. iij. col. Tene menti predicta quia nō sunt leuia: sed immo sunt magne importantie.

635 ¶ Memorie teneo me alis in aliquibus locis tradidisse plures gl. z plura iura ad hoc vcz qō in his que cōsistūt in animo stať dicto asserētis cū iuramento. quā materiā tradidi in repe. mea rub. C. de proba. xxvij. col. z in practi mea causaz crimi. in. §. diligēter in nu. xliij. z in eodē. §. nu. cix. z in repe. mea rubri. ff. de fideiuss. in viij. col. z. s. in fingu. ccccxxxiij. incip. attende ad vnū z c. Nūc aūt in tali materia do tibi not. limitationē ad oīa illa iura vcz qō illa oīa iura violētia qō in his que dependēt ab animo stať dicto assertis cū iuramēto cū sint improbabilia sunt vera z habēt locū vbi agiť de paruo preiudicio, sed secus vbi agereť de magno preiudicio. Jta not. dixit Paul. de leaza. in cle. cōstitu. de elec. et idem tz D. de sancto Semi. in. c. eos. de tēpo. or. in. vj. vbi allegat tex. in. c. ex infinuatione de procur. z ita tz Abb. in. c. quosdā. ad fi. extra de presumptio. et do. Francis. de are. in. l. is pōt. in. x. col. ff. de acquirere. z idē tz do. Feli. in. c. cognoscētes. in. viij. col. ver. fallit tertio de cōstitu. vbi p̄dictos allegat. z idē tenet. d. Joānes crot⁹ de mōte ferrato in repeti. l. g rome. in. §. duo fratres. in. xxxij. col. in ver. tertia fit cōclusio z c. ff. de ver. ob. vbi dicit qō lz ignorantia probetur per iuramentū. vt in. c. cū in tua extra qui matri. accu. pos. z voluit glo. in. c. humanis. xij. q. ij. istud dicit esse verū vbi tractať de paruo p̄iudicio. z sic loquit. d. c. cū in tua, secus vbi agereť de magno p̄iudicio allegat Pau. de leaza. z alios in dictis locis. Ubi aūt videť qō pro hac limitatiōe optime faciat. Nā qñ est semiplene probatē regulariter ipsi semiplene probanti deferť iuramētū in supplementū probatio. vt in. l. in bonifidei. C. de rebus cre. z in l. admonēdi. ff. de iurei ur. z in. c. fi. de iureiur. tū ista probatio fienda in supplementū per iuramētū cessat z fieri nō pōt in causis in quibus agiť de magno p̄iudicio vtputa in cā criminali. Jta dixit glo. z ibi oēs in. d. l. admonēdi. de quo late loquit Jas. in repe. d. l. admonēdi. in. xcviij. col. z idē dicūt ibi doct. esse in causis magnis in quib⁹ nō deferť iuramētū in supplemētū probatiōis. z hāc partē qō in causis criminalib⁹ nō deferat iuramētū in supplemētū probatiōis tenet etiā glos. z docto. in. l. iij. in prin. in verbo, agať. ff. de iureiu. z glo. z Barto. in. l. maritus. ff. de qō. z tenēt hoc alie quā plures gl. z doc. quos refert Jas. in repeti. d. l. admonendi. in. xcix. col. nu. cclxxiiij. z. cclxxv. z ibi docto. ponūt plures casus in quib⁹ nō deferť iuramentū in supplementū ppter magnitudinē rei vel cause. z idē dicit Bal. in. d. l. admonēdi. in vlt. col. qō in cā prescriptiōis cū sit odiosa nō deferť iurm in supplemētū pba. qō ēt firmat Alex. in cōsi. suo. clxxiij. inci. viso z c. in. ij. col. in. vj. vol. p qb⁹ faciūt optie dicta p Alex. in. l. hmōi, in. §. si ita circa fi. ff. de leg. j. z

ista faciũt ꝓdicta limi.quã summe no.ad ꝫpediẽdũ delationẽ iuri.
636 ¶ Clarũ est in iure qꝺ ꝙiũct⁹ admittit ꝓ ꝙiũcto sine mãdato cũ cautiõe de rato.l.exigẽdi.C.de ꝓcu.l.fz ꝛ he.ff.eo.ꝛ iõ maritus admittit ꝓ vxore sine mãdato ꝛ ecõtra qꝝ dicunt cõiuncti insimul.l. fi.§.cũ aũt in cõfinio.in v.tã cõiũcta ꝑsona.ꝛ ibi doc no.Bald.et Saly.C.de fur.ꝛ voluit Bal.ꝛ Ang.in.l.j.§.fi.ff.de postu.ꝛ Bart. in.l.cui eorũ.§.affinitas eo ti.de quo ꝓscri.in.l.marit⁹.C.de ꝓcu.ꝛ teneas menti qꝺ nedũ vxor admittit ꝓ marito ꝛ ecõtra fz ẽt vxor põt cõstituere ꝓcuratorẽ ad agẽdũ ꝛ defendẽdũ ꝓ suo marito detẽto ꝛ carcerato ꝛ hoc duplici rõne. ¶ Prio qꝝ est cõiũcta ꝑsona vt dixi.scõo.qꝝ etiã videt suã ꝑsequi iniuriã.Ita not.dicũt dñi de rota in nouis decisi.suis decisi.ciñ.inci.vxor põtẽti clerici ꝛc.qꝺ est not.ad ampliationẽ.d.l.exigẽdi.ꝛ.d.l.sed ꝛ he.de ꝓcura.cũ simi.
637 ¶ Officiũ seu exercitiũ ꝓcurãdi nõ cõpetit ꝓcuratori in absentia cõstituto antequã recipiat mãdatũ vel hoc fit sibi intimatũ ꝛ notificatũ ꝓ nũtiũ vel epistolã dñi nec sufficit si hoc fiat ab aliquo tertio.ꝛ si ante hoc ꝓcurator faciat aliquẽ actũ ꝓo cõstituẽte est null⁹.Ita no.dixit Bart.in cõsi.suo.lxxiũ.inci.querit vtrũ ꝓcurator ꝛc.vbi ad hoc allegat gl.in.l.ex cõsensu.ff.de actio.ꝛ obli.ꝛ idẽ voluit Pau.de ca.in.l.j.in.j.col.ff.de ꝓcurato.ꝛ in.l.furiosus circa fi.ff.de iudi.ad qꝺ allegat Bar.ita cõsuluisse.fz nõ allegat cõsiliũ. ꝛ allegat Spe.in ti.de ꝓcura.§.in ver.qd si ꝓcuratoriũ.et Archi. in.c.ñ.de ꝓcura.li.vi.ꝛ gl.in cle.j.eo.ti.ꝛ Bald.in.l.falsus.in.viñ. col.ver.circa tertiũ.C.de fur.ꝛ in.l.lz.C.de ꝓcu.Sz tu vltra Pau. de ca.dicas qꝺ illud cõsiliũ Bar.ad hoc refert et segt.d.Frãcis.de are.in cõsi.suo.lxviñ.inci.excellẽtissime dñe ꝛc.in.ñ.colũ.ver.ꝑterea dicit.Itẽ hanc partẽ etiã tenuit Bal.in.l.de statu.in prin.ff.de test.ꝛ Bal.in.l.ei⁹ in qui in puincia.in.ñ. col.ver.sed dubitat.ff.ficer.pe.ꝛ in.l.j.in.xv.col.in ver.pone perusũ.C.de cõfes.ꝛ in.l.licet. in.j.col.ver.quarto not.C.de procura ꝛ Jo.de imo.in cle.j.in.viñ. col.de ꝓcurato.ꝛ Barto.in.l.si pupilli.in.§.itẽ si procurator.ff.de neg.gest.ꝛ volũt alĩ quãplures doct.in pluribus locis quos ego adduxi in.l.si quis ne qꝺ.in.xñ.col.cũ sequẽti.ff.de questio. ¶ Sz predictã cõclusionẽ limita nisi in mandato facto tali procuratori in absentia cõstituto esset apposita clausula rati.nã si talis clausula esset apposita in mãdato valerẽt facta per eũ antequã ipse habuisset mãdatũ vel fuisset certificatus de tali cõstitutione procuratoris sibi facta.Ita nota.dixit Dñicus de sancto Semi.in.c.is qui in fi.prime colũ.de procur.in.vj.ad qꝺ allegat dños de Rota in antiquis decisio.decisi.cccl xxx.ꝛ allegat rõnẽ ꝛ allegat etiã plura iura ad hoc facientia.de quibus ibi per eũ.Et istud addere poteris ad ea q̃ ego dixi in.d.l.si quis ne qꝺ.in.xñ.col.ff.de questioni.
638 ¶ Preparatio ad actum idẽ operatur qꝺ ipse actus.Ita dixit Bald.in.l.pignoris cã.C.de pigno.actio.ꝓ quo facit qꝺ voluit ibi Ang.vbi dicit qꝺ sicut debitor fugitiuus põt capi per creditorẽ qñ est ĩ fuga qꝺ ita etiã potest capi añ fugã si aliq̃ sunt signa eui dẽtia qꝺ vult arripere fugã:qꝺ etiã voluit Bal.in cõsi.suo.cv.inci. ad euidentiã ꝛc.ante fi.in.j.volu.Et facit:qꝺ voluit Bald.in.c.ad nostrã.de appel.vbi dicit qꝺ ille dicit apostata qui preparat se ad fugiendum de monasterio.ꝛ idem dicit ibi Barba.in.ñ.colũ.allegat tex.ꝛ glos.in.l.quid sit fugitiuus.§.apud celsum.ff.de edi.edicto.de quibus ego dixi in sing.meo.s.numero.xliñ.incip.debitor fugitiuus.ꝓ quibus facit qꝺ voluit Specu.in ti.de delegato.in §.sequitur.in.ñ.col.in ver.porro.vbi dicit qꝺ si aliquis nõ turbat iurisditionẽ delegati fz est presumptio vel dubitatio de turbatione qꝺ potest delegatus ipsum cogere vt caueat de nõ turbãdo eũ. qꝺ etiã voluit.d.Ant.ꝛ Joan.de imol.in.c.j.de offic.delega.quos refert ꝛ sequitur.d.Feli.in rubr.de treuga ꝛ pace in fi.ꝓ quibus omnibus etiã optime faciunt dicta per me in.l.j.in prin.in.x.col. ff.de qõni.Et ideo tene menti perpetuo qꝺ sicut est licitũ occidere aggressorẽ ꝓ defensione persone sue.vt in cle.j.de homici.ꝛ in l.qui scientiã.in.§.q cũ aliter.ff.ad.l.agl.ꝛ in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iur.cũ si.Ita licitum est occidere se preparantẽ ad insultandũ vel occidendũ.Ita sing.dixit Bal.in.l.in lege.ĩ lectura antiqua.ff.loca.qꝺ dictũ provalde not.refert ꝛ sequit Jas.in.d.l.vt vim ĩ.iñ.col. post prin.ff.de iusti.ꝛ iure.qꝺ est sing.not.ꝓ adiuuãdo amico occidẽte inimicũ suũ.ꝓ quo dicto faciũt q̃ ego dixi in.l.j.in ꝑnc.in v.col.ff.de fica.ꝛ in.l.furẽ.in.j.col.eo.ti.Et dixit etiã Bal.in.d.l.in lege.ff.loca.qꝺ illa lex facit in ar.ad ligã existẽtẽ inter aliquos.vt debeat subsidiũ nõ solũ cũ offensa est in actu sz ẽt cũ est in potẽtia ad actũ vt obuiet offensiõi a ꝑncipio ne possit fieri.qꝺ dixit eẽ not.
639 ¶ Absolutus de delicto in foro cõsciẽtie põt tũ de eodẽ delicto accusari in foro cõtẽtioso.vt in.c.fi.xxv.dist.ꝛ in.c.admonere.ꝛ ibi gl.xxxiñ.q.ñ.ꝛ voluit gl.ꝛ ibi doc.in.c.de his de accu.nã per penitẽtiã nõ desinit quis esse nocẽs.vt habet.ff.de edil.edic.in.l.qd sit fugitiu⁹.ꝛ voluit gl.in.d.c.admonere vbi est gl.no.in hac materia. ꝛ voluit gl.in.c.quãuis plenitudo.de penitẽ di.j.ꝛ Bal.in.l.placet. C.de sac.san ecclẽ.añ fi.ꝛ gl.fi.in.c.gaudem⁹ de diuor.ꝛ Archi.in c.cũ pastoralis.viñ.q.j.ꝛ Dy.in regula peccatũ.de regu.iur.in.vj.et Bar.in.l.qui ea mẽte.ff.de fur. ¶ Istud tñ limita sing.nisi penitẽtia sacerdotalis fuerit publica:qꝝ si fuit publica subrogat loco penitẽtie cõtẽtiose.Ita singu.dixit Host.in.c.tue de procura.qꝺ dictũ refert ꝛ sequit.d.An.Jo.de imo.Jo.de.de ana.in.c.de his extra de accu.ꝛ.d.Nicolaus millus in reper.suo.in verbo,delictũ in viñ.ver.Sed.d.Abb.ꝛ.d.Frãcis.de are.in.d.c.de his tenent in cõtrariũ quos ibi sequi videt.d.Feli.ꝛ mouẽtur iurib⁹ ꝛ rõnibus de quib⁹ ibi per eos.ꝛ ideo istud dictuz nõ est sine dubitatiõe.Mihi tñ magis placet opi.Host.ꝛ sequaciũ ex plurib⁹. ¶ Et primo per tex.in.c.aliud.xj.q.j.vbi dicit qꝺ publice penitẽti ꝙcedit venia delicti.Pro qua opi.ꝑm.d.Frã.de are.in.d.c.de his.facit tex.in.c.ad abolẽdã in.§.statuimus.in princ.de hereti.vbi dicit qꝺ excõicat⁹ ꝓpter heresim si satisfaciat ecclesie põt puniri per potestatẽ secularem si est laicus ex quo datur intelligi quod satisfacit ecclesie nõ poterit puniri.Itẽ facit etiã ꝑm.d.Francis.de are.vbi.s.tex.in.c. ñ.circa prin.extra de maledic.vbi dicit qꝺ impositio penitẽtie publice est pena:cuz ergo sit pena tendens ad vindictam publicam, impositio talis pene tollet aliam penam criminalem etiã si imponatur in iudicio ciuili.vt in.l.pretor edixit.in.§.si dicatur.ff.de in iur.Item vltra dicta iura hanc partẽ tz glo.in.d.c.de his de accusa.in ver.occulto ex quo verbo a contrario sensu inferẽ cõtrarium esse si penitentia sit publica. ¶ Itẽ hanc partẽ etiã tenet glo.j.circa fi.in.c.ñ.de scismaticis.ꝓ qua opi.etiã facit.Nã lõga est differentia inter secretã penitentiã ꝛ publicã,arg.text in.l.si idẽ.C.de cõdi.sed si esset in mente penitenti seu delinquenti secreta penitentia posset tamẽ accusari in foro cõtẽtioso.vt in dictis iuribus. ergo cũ publica penitẽtia sit grauior ꝛ differens valde a penitẽtia secreta ergo debet etiã plus operari quã penitẽtia secreta.ꝛ fic dz etiã operari quo ad forũ cõtẽtiosum al's delinquẽs esset ĩdebite ꝛ frustratorie grauatus in penitẽtia publica qꝺ esse nõ dz. ¶ Preterea ꝓ hac parte facit.Nam magis punitur delictum publicuz quã delictũ occultum cle.j.ꝛ ibi Lar.in prin.de vita ꝛ hone.cleri.ꝛ probat text.ꝛ gl.in.§.ex maleficijs insti.de actio.vbi habet qꝺ furtũ manifestũ grauiꝰ punit q̃ furtũ nõ manifestũ.ꝛ no.Ja.bu.Cy. ꝛ Bal.in.l.nemo clericꝰ.C.de sum.tri.ꝛ fide catho.ꝛ Bar.in.l.ñ.in §.ꝛ gñaliꝛ.ff.vi bo.rap.ꝛ habet in.§.pena.inst.de obliga.q̃ ex delic. nas.ꝛ ĩ.l.j.ff.vi bono.rapto.ꝛ voluit Alex.cõsi.ccxiiñ.ꝑm ordi.meñ ĩci.viso ꝓcessu.ĩ.x.col.qꝺ est primũ cõsiliũ.ĩ.iñ.vo.Si ergo magis peccat ꝛ magis punit qui publice delinquit quã qui occulte ergo penitẽtia publica que est cõtraria delicto dz magis operari quaz penitẽtia secreta.Et si diceremus qꝺ tãtũ operaret penitentia secreta quãtũ penitẽtia publica esset quid insanũ cũ differant nomine robore ꝛ effectu.Itẽ ꝛ vltimo ꝓ hac parte facit. ¶ Naz ex supradictis patet qꝺ iura ꝛ doct.sunt varij in hoc dubio quo stante debemus inclinare ĩ benigniorẽ ꝛ humaniorẽ partẽ ꝛ sic in fauorẽ rei.ꝛ sic debemus sequi doctrinã Host.ꝛ sequaciũ cũ habeamus cautũ de iure qꝺ in dubijs et obscuris fauendum est reo,et seqũda est benignior opi.vt in regula ĩ obscuris de reg.iur.ĩ.vj.ꝛ ĩ l.semper in obscuris.ff.de reg.iur.ꝛ.l.factũ cuiq̃.§.fi.eo.titu.et in regula in penis eo.tit.in.vj.ꝛ in.c.eos vero.l.dist.ꝛ in.l.merito.ff. ꝓ so.ꝛ in.l.arrianus.ff.de actio.ꝛ obli.de qua regula latissime locutus sum in repeti.mea.l.fi.C.de proba.in.l.char.cũ ibi seq.et in repeti.mea rub.ff.de fideiusso.x.col.ꝛ in practica mea causarũ crimina.in.§.secunda questio.nume.lxviñ. ¶ Et ex supradictis iuribus et rationibus mihi magis placet opi.Hostien.d.Anto.et sequa.quã opi.contraria,ꝛ cũ illa transeo nõ ob.adductis in cõtrariũ.Tene mẽti predicta qꝝ ista nõ sunt parui momenti sed immo magni vt de se ptz.ꝛ de predicta.q.vide etiam d.Anto.burgos.in c.ñ.in penul.ꝛ vl.col.de emp.ꝛ vẽ.vbi plura dicit circa dictã qõnẽ.
640 ¶ Examinaui al's in practica mea causarũ criminaliũ.§.diligẽter.nu.lxxxv.an mine faciant indiciũ ad tortura.Nũc aũt qꝝ pendet de facto quero an propter solas minas licitũ sit occidere mĩãtẽ,quã dubitationẽ ponit Cy.ꝛ alĩ.in.l.j.C.de vnde vi.ꝛ Ang. de are.in.§.ius aũt gẽtiũ institu.de iure natu.gen.vel ciui.ꝛ doct. in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ.d.An.in.c.olim.el primo in pe.col. de resti.spo.in quibus locis predicti doct.faciunt quasdam distinctiones.Sed tu breuius et verius loquẽdo dicas quod si aliquis minaꝛ mihi vulnerare vel occidere et est in actu vulnerandi vel occidendi tunc est mihi licitum eũ occidere vel vulnerare al's per solas minas si ipse minãs nõ est in actu.nõ erit licitum occidere vel vulnerare eũ.ita dixit Bal.in.l.j.ad fi.C.qñ lice.se sine iud. vin.qꝺ dictũ ꝓ not.refert ꝛ sequitur Jas in.l.vt vim.nu.xiiñ.ff.de insti. ꝛ iure.sed tamen vltra euz dicas qꝺ idẽ dixit Bald.super statu.in verbo,pax in primo versicu.et Ange.in.l.quemadmodum.ff.de inoffi.testa.ꝛ Corset.in not.suo in verbo metus.de quo etiaz ego dixi in practica mea.in.§.diligenter nume.lxxxvñ.in qua materia vide etiam Sandy.in tracta.maleficio.in ti.de aliquibus questionibus varijs in maleficijs.in.vj colum.in ver.item pone questionem.quidam fuit minatus.Et scias quod nedum est licituz occidere minantem dum est in actu percutiendi quia etiam est licituz occidere illum qui est in actu percutiendi etiam si nõ minatur:et ideo si aliquis veniebat contra me cum gladio euaginato et ego occido eum nõ teneoꝛ,quia dicoꝛ fecisse ad meam defensionez.ita dixit Bar.

dixit Bar.in.l.sed si quacūq;.in prin.ff.ad.l.aqui. qō dictū referūt doct.in pluribꝰ locis quos ego retuli in.l.is qui aggressorē.in nu. xij.C.de sica.vbi plura adduxi in materia ꝛc.

641 ¶ Deceptꝰ nō teneť stare deceptioni sed pōtvenire cōtra illud qō fecit dū fuit deceptꝰ,ꝛ ideo si iudex reperit se deceptū in interpositione decreti pōt pprio motu ex suo mero officio illud revocare,ita dixit Jo.an.in.c.ꝙsultationibꝰ.de offi.dele.ī nouella.quē refert ꝛ sequiť Bal.in.c.j.in.v.col.in fi.de mili.vaſ.q cōtu.est.ꝛ idē voluit Jnno.in.c.dilecto.de ver.sig.quē refert ꝛ sequiť Lu.ro.in cōsiť.suo.ccccliiij.inci.in representi.in.iiij.col. Ad qō facit etiā qō voluit Jo.an.in addi.Specu.in titu.de instru.edic.in.§.nuncaliqua.in.x.col.vbi dixit qō si executor testamēti volēs obedire testatorē distribuit certā summā pecunie quā dedit vni scholari pauperi si postea appareat eū nō esse talē ꝛ esse discholū,ꝛ nō studiosum qō pot qō dedit repetere,qō dictū refert et sequiť Jaſ.in.l.cū quid.in fi.in.j. lec.illius.l.ff.si cer.pet. Et hec oīa aťsvidi in facto, ꝛ de istis vide etiam.s.in fing.cccxx.inci.sepe cōtingit.

642 ¶ Solita ꝛ consueta sunt magne importātie vt ego dixi plura adducēdo in practica mea causarū crimi. in.§. qm̄.nu.97. cum sequen.ꝛ ibi.in.§.vlterius.nu.9. Et vltra dicta in dictis locis scias qō nedū nō est in dolo:sed nec etiā est in aliqua culpa ille qui facit illud qō est solitū fieri quāuis sit illicitū,ita dixit Jaſ.in.l.certi cōditio.in.§.si nūmos.nu.27.ff.si cer.pet.ad qō allegat Barto.in.l. si pignore.§.fi.ff.de pigno.act.et subdit Jaſ.vbi.s.quod illud qō fit ab omnibus non est vitiosum que oīa tene mēti ad corroborationem cōsuetudinis,ꝛ in materia vide aliqua per do.Frā.de are. in cōsi.xxxviij.incip.consultissime ꝛc.in.ij.col.

643 ¶ Magne operationis ꝛ importātie est clausula.Si senseris te grauatū cōpareas corā nobis receptur̄ iustitie cōplemētū vt apparet ex dictis Bald.in rub.C.cōmi.vel episto.ꝛ in.l.ij.in.iij.colū. ver.venio ad citationē.C.de epis.audi.ꝛ per Bar.ꝛ alios in.l.j.C. de exe.rei iudi.ꝛ in.l.de pupillo.in.§.meminisse.in.j.col.ff.de ope. no.nū.ꝛ de dicta clausula habetur per glo.ꝛ doc.in.c.ex parte.el.j. de verb.signi.ꝛ per Bal.in.l.ij.in.ij.col.C.de trāsac.ꝛ late per Bertha.in reperto.suo.in verbo,preceptū.in.ij.col.invlti.nota.et per Bal.in.l.j.ff.de iure delibe.ꝛ in.l.cū quidā.ff. de leg.ij. ꝛ per Ang. in.l.si sic.ff.de lega.j.ꝛ per Abb.in.c.j.de cā pos.ꝛ pprie.ꝛ per Joā. an.in addi.Specu.in tit.de sen.in.§.species.in addi.incip.habeo qōnē ꝛc.ꝛ per do.Fely.in.c.ecclesia sancte marie.in.xij.col.versi.et de precepto ꝛc.de consti.ꝛ per Guil.de cu.in.l.quotiēs.ff. de in diē adiec.ꝛ per Spe.in ti.de citatione.in.§.iā de citatione.ver. si igiť. et in tit.de pla.sen.§.ij.in versi.sed nūquid ꝛc.ꝛ per Bart.in.l.ius alimētor.ff.vbi pup.educ.debeat.ꝛ per Bald.in.l.ne quicquā.§. vbi decretū.in.v.co.ff.de offi.procō.ꝛ per Jo.an.in addi.Spec.in ti.de aduocato.in.§.sequiť. ver.studeat. Et circa validitatem vel invaliditatem precepti iudicis facti cū dicta clausula dicūt cōiter doc.in dictis locis qō aut tale p̄ceptū est nullus aliqua rone vel ca vtputa qr emanauit sine cause cognitione vel sine citatione partis,ꝛ tūc talis clausula nihil operať siue cōpareat ille cui est factū preceptū siue nō qr ex quo or in preceto si senseris te grauatū compareas ꝛc.ꝛ preceptū nullū cū nō valeat in nullo grauat,ideo non teneť comparere vt in.l.ea quidē.ꝛ ibi no.C.si mācipi.ita fue.alie. Aut preceptū est aliquod,tūc si ille cui est factū,preceptū nō cōparet,ꝛ tūc preceptum remanet firmū:si comparet tūc resoluitur in vim simplicis citationis vt habeť in.d.l.ea qdē.de quo etiā p Jnno.in.c.cū venissent.de restitu.spo.de quo etiā per Jaſ. in.d.l. ne quicquā.in.d.§. vbi decretū.in.iij.ꝛ iiij.co.de offi. pcō.ꝛ per glos. in.d.c.ex parte.de verb.sig.ꝛ per Jnno.in.c.fi.de coha.cle.ꝛ mulie. et p do.Pari.de put.in trac.sindica.in.lxxvj.char.in.iiij.col.ī ver. ꝛ dixit Bal.ꝛc. Et in hac materia teneas mēti qō valet preceptuz factū cū illa clausula,ꝛ si senseris te grauatū cōpareas ꝛc.qm̄ pōt p iudicē incip.a facto seu ab execution̄e,sed secus si requiriť ordo iuris:vt.ff.de ope.no.nū.l.de pupillo.§.meminisse.in glos.ꝛ ibi per Bar. Itē etiā secus si q tēta in precepto grauāt partē cui est factū preceptū vt in datione possessionis vt habeť in.l.fi.C.si p vim vel alio mō,ita sin.dixit Bal.in addi.Specu.in tit.de citatione.in.ij. colū.in ver.inhibitio ꝛc.qō dictū refert ꝛ sequiť do.Paris de puteo.in trac.sindi.in.lxxviij.char.in.iiij.col. ante med. vbi etiā subdit qō lz preceptū iudicis possit iustificari per clausulā si senseris te grauatū ꝛc.hoc est verū nisi citatio fit nulla ipso iure: qr tūc nō pōt iustificari.arg.l.quedā mulier.ff.fami.ercis.et.l.iure nostro.ff. de testa.tute.ad qō allegat Bal.hoc expresse dicētē in.l.ad perem ptoriū.in fi.verbis.ff.de iudi. Tene menti predicta qr sunt quotidiana ꝛ frequētanť a iudicibus quibꝰ videť de p̄cepto fore licituz dūmodo in eis sit inserta dicta clausula iustificatiua si senseris te grauatū cōpareas ꝛc.sed ꝓfecto seipsos decipiunt vt in dictis iuribus.ꝛ vide.j.in sing.cccccxlviij.incip.cause cognitio ꝛc.

644 ¶ Tradidi tibi.s.in fin.cccccxxj.inci. magne īportātie aliqua circa materiā redditiōis rōnis testiū,nūc autē dico tibi vnum singulariꝰ in eadē materia, vcz qō lz testis nō reddat aliquam rationez dicti sui tñ probat:qr in nudo testimonio semper presumitur ratio visus si testis nō eit interrogatus in cā sciētie:qr semp subintelligiť tacite efficax cā scientie vt testimoniū valeat et nō pereat. ita formaliter dixit Bal.in.c.sicut nobis.in.ij.col.de sentē.et re indi. qō dicit ipse esse singulariss̄i.qō dictū nō memini me alibi legisse.

645 ¶ Aduertāt principes seu terrarū dñi cōtrahētes cū eor subditis,qm̄ tales cōtractꝰ vt plurimū sunt inualidi ꝛ de iure exequi nō pñt:nā tales cōtractus p̄sumūtur facti metu ppter superioritatē et potētiam ipsor dñor et superior quo casu ppter metum non valēt,vt in toto ti.qō met.cā.ꝛ idē est si fiāt ex blādis verbis ipsor dñor et superior:qr blāditie potentū inducunt iustū metū,vt est glo.in.l.j.C.si rector puin.ꝛ in.l.j.ff.qō iussu.et rogatio dñi vel superioris hz vim p̄cepti,vt dicit Barto.in tracta.tyrānidis.in.iij. col.pro quo facit illud vulgatū,vcz. Est rogare duruz species violenta inbēti, vt refert Bal.in.l.si mādator.C.qō cū eo.ꝛ Alexā.in cōsi.suo.cxxiij.inci.omissis ꝛc.in fi.in.j.vol.ad qō faciūt dicta per Barb.in.c.qm̄ abbas.in.xxv.col.de offi.dele. Et ideo teneas mēti perpetuo qō si subditus remittat superiorivsuras p modico non tenet talis remissio,qr p̄sumitur facere per metū.ita no.dixit Jo. an.in addi.Spec.in tit.de vsuris.in.§.j.in prima addi.magna.qō dictum p notabili refert ꝛ sequiť.d. Paris de put.in suo trac.sindica.in.xiij.char.in prin.ij.col.vbi latius loquitur circa hoc.

646 ¶ Judices inique agētes credūt se posse euitare penas sindicatus ex pluribꝰ causis,sed seipsos decipiūt:et ideo attende qō licet sīia iudicis male iudicātis fuerit semel vel bis confirmata p iudices appellationis,poterit tñ ipse iudex p tali sīia in sindicatu cōueniri:et idem si appellatio interposita ab ipsa sīia fuerit deserta. ita not.dixit Jnno.ꝛ Jo.an.in.c.pastoralis.de offic.dele.et voluit etiā hoc idē Jnno.in.c.sepe.de appel.et voluit.d.Catal.in tracta. suo sindi.in versi.xxv.inci.adde ꝛ bene nota ꝛc.vbi ad hoc etiā allegat Ang.idē dicentē in.l.dies cautionis.ff.de dā.infe.in.§.fi.ꝛ ibi etiā subdit Ang.vnū nō minus dignū,vcz:qō lz qs reportauerit contra se tres sīias cōformes,attn̄ pōt etiā conqueri de iudice in sindicatu. Pro quibꝰ etiā faciūt dicta p Bar.in disputa.sua inci. iudex qui p imprudentiā ꝛc.ꝛ p Bal.in.c.iudices.de pace iura.fir. et p Barba.in.c.pastoralis.in.§.qr vero.in.vij.col.de offi.delega. que oīa etiam refert ꝛ sequiť do. Paris de pu.in suo tracta.sindic. in.xvij.char.in.ij.col.et in eodē tracta.in.xix.char.in.j.col.vbi etiā dicit idē esse si ille qui cōtra se reportauit sīiam ab ea nō appellauit.et idez dicit esse in illo qui appellauit:nā licet pendeat appellatio,poterit tamē agere cōtra iudicez in sindicatu:de quibꝰ latiꝰ per doc.in locis preallegatis. Et ad p̄dicta faciūt etiam dicta per Bald.in.l.j.C.si aduer.solu.vbi dixit qō si primus tutor reddit rationem administrationis pupilli:qō si est male reddita licet secundus tutor cōfiteatur illā esse bene redditam,qō istud nō nocet pupillo.et vide etiam do. Paridem in.d.suo tract.in.liij.char.in.iij. col.ver.si iudex pnuntiauit ꝛc.vbi not.loquiť.et vide oīno Alex. in.l.j.in pe.vlt.apost.ff.de app.vbi not.loquiť ꝛ ponit alia plura faciētia ad hāc materiā q̄ p te videas,ꝛ latius de oīb̄ supradictis vide p̄do. Phili deci.in.d.c.sepe.in.iij.ꝛ.iiij.col.de appel.

647 ¶ Remota appellatiōe p legē vel p statutū nō intelligiť remota supplicatio.ſm glo.in.l.j.ff.de offic.p̄fec.p̄to.ꝛ glos.in.c.ex ||fis. de in inte.resti.quā glo.ibi sequiť Jo.an.ꝛ.d.An. Sed scias tñ qō sicut nō auditur quis post binā appellationē a se interpositam,vt in.l.j.C.ne li.ter.puo.ita nō audiť etiā supplicās post binā appellationē.ita dixit gl.quā doc.cōiter ibi sequunť in.l.fi.C.vt lite pē. et ita per illā glo.firmauit.d. Paris de put.in tract.suo sindica.in xviij.char.in.iij.col.vbi alia plura adducit in materia.

648 ¶ Cause cognitio est magne īportātie,de qua aťsplura dixi notāda in.l.q cedē.in.iij.iiij.ꝛ.v.col.ff.de fica. Sz aliud dico tibi nunc nō minoris vtilitatis,vcz q̄ p̄ceptū penale iudicis factū sine cause cognitiōe nōvz.ita dixit Albe.de rosa.in scōa parte statu.qō.cliij. inci.q̄rit etiā Guid.ꝛc.vbi etiā dicit q̄ ille q nō obedit tali p̄cepto nō cadit in penā ipsiꝰ p̄cepti:de quo ego dixi in practica mea cārū cri.in.§.scōa qō.nu.lxxix.cū seq.ꝛ idē dixit Jnn.in.c.tua.de coha. cle.ꝛ mulie.vbi etiā dicit qō mādata vel p̄cepta q̄ fiūt sine cause cognitione habenť p media citatione.qō dictū p valde no.refert et sequiť Bal.in.l.ius alimētor.ff.vbi pupi.educa.deb.et eos refert et sequiť.d. Paris de pu.in suo trac.sindi.in.lxxviij.char.ī.iij.col. vbi adducit Bal.in.l.sed et si qs.ff.quēad.test.ape.vbi dicit qō qm̄ periculū est in mora iudices frequēter a p̄cepto incipiūt et postea illud iustificāt p examinationē cause:et dicit etiā qō idē tz Jo an. in addi.Spe.in ti.de sentē.in.§.iusta.vbi dicit qō vbi periculū est in mora ne partes veniāt ad arma qō tūc iudex pōt facere p̄ceptū sine alia cause cognitiōe,lz postea cessante periculo debeat revocari. Et dicit etiā Paris vbi.s.qō si iudex facit aliquē citare corāz se et sibi mādat qō iuret obedire suis p̄ceptis:qō si iste citatus nō obtēperat nō est cōtumax:qr illud mādatū fuit nudū ꝛ sine cā.allegat hoc voluisse Dy.ꝛ Bal.in.l.fi.fa.in.§.diui.ff.de le.j.de quo latius p eū vbi.s.tene mēti p̄dicta qr modernis tpibꝰ iudices faciūt p̄cepta ex abrupto sine aliq̄ cause cognitiōe,sz solū p libito ꝛ voluntate eor.ꝛ vide q̄ dixi.s.in fin.dcxliij.inci.magne operationis ꝛc.

649 ¶ Sepe cõtingit qõ officiales infirmitate vel alia de cã ipediti faciũt aliquẽ suũ locũtenẽtẽ qui locũtenẽs põt facere ea q̃ facere poterat ipse officialis principalis vt est tex.in.l. suggerente.C. de offi.eius q vicẽ alte.ge.ꝛ ibi.Bart.Sed scias tñ qõ talis vicegerẽs poterit facere eo casu q̃ facere põt ipse principalis officialis p̃ter quã nõ poterit ponere penã mortis nec mutilatiõis mẽbri,ita di xit gl. no.i.d.l.suggerẽte,quã ibi no.Bar.ꝛ idẽ dixit do.Pari. de pu.in suo trac.sindi.in,xcij.char.in.ñ. col.circa p̃n. vbivideꝫ hoc li mitari nisi talis vicegerẽs seu locũtenẽs esset factꝰ de ꝓsciẽtia superioris:qꝛ tũc posset ponere penã mortis ꝛ mutilationẽ mẽbro rũ,ad qõ allegat plura de qbꝰ ibi per eũ. Et vide q̃ ego dixi i trac. meo bãnitoꝛ in verbo,delictis.nu.30.cũ duobꝰ numeris ibi seq.

650 ¶ Bãnitꝰ põt impune occidi si extat statutũ volẽs qõ bãnitus in pena coꝛporali possit ipune occidi qõ statutũ valet ꝛ tenet de iu re fm Jo.an.in addi.Spe.in ti.de cõsti.ꝟ.j.circa pe.ꝛ vl.col.et vo re fm Jo.an.in addi.Spe.in ti.de cõsti.ꝟ.j.circa pe.ꝛ vl.col.et vo luit Host.in.c fi.de cõsuetu.ꝛ Bart i.l oẽs ppli.in.iñ.q.prin.ff. de iust.ꝛ iu.ꝛ in l.ñ.ꝟ illũ tex.C.qñ lice.se fine iudi.vin ꝛ Bart.ꝛ Bal, in.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ voluntalij plures quos ego adduxi in.l.j.in prin.in.viñ.col.ff.de fica.Et scias qõ nõ solũ bãnitus,ꝛ in figura bãni descriptus vigoꝛe dicti statuti põt impune occidi:sed etiã põt impune occidi vigoꝛe dicti statuti ille q nõ est bãnitꝰ nec in figura bãni descriptus si est violatoꝛ priuilegioꝝ ecclesie, ita sin gulariter dixit Sali.i aut.itẽ quecũq;.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ allegat rõ nẽ dicẽs qõ hoc euenit qꝛ talis violatoꝛ priuilegiorũ ecclesie est bã nitus ipso iure ꝟ illũ tex.qõ vere est verbũ not.deseruiẽs ad plura.

651 ¶ Puto te scire regulã illã vulgatã vcz qõ nemo est dñs mẽbroꝝ suoꝝ vt in.l.liber hõ.ff.ad.l.aq.et ideo quis nõ põt se obligare pro alio ad penã coꝛporalẽ vt dixit gl.in.c.cũ hõ.xxiij.q.v.ꝛ voluit Bal.in.l.j.ver.scõo renoco in dubiũ.C.ne fili. ꝓ pa. vbi allegat. d. glo ꝛ idem voluit Sali.in.l.fi filiussa.circa prin.eo.tit.ꝛ Bal.in ru bri.C.res inter alios acta.ꝛ Joã.de ana in.c.ij.in.vj.colũ. de delic. pue.ꝛ Jaſ.in.l.j.in pe.col.ff.de in lit.iur.ꝛ Bal. in consi. suo.cciij. incip.duo famuli.in.j.voln.de quo ego latius dixi in repe. mea ru bri.ff.de fideiuſ.in.xxix.q. de qua materia etiã aliqua dixi in l. in fans.in.ij.col.ff.de fica.ꝛ in fin. meo. clxxxix.incip. tu audiuisti ꝛc. et in.l.j.in.j. col.ff.de fica.ꝛ in.l.pe.in.j.col.ver.daꝫ.ꝛ iñ.lectu.ff.de qõ.ꝛ in qua materia plura dicit.d.Fely.in.c.solite.de ma.ꝛ obe. et in.c.ꝓtigit.circa me.de sen.ex.ꝛ Bal.i.l.j.i pe.col.in fi.C. de ser.fu. ꝛ Bar.in.l.trãsigere.in pe.col.ver.ex parte actoris ꝛc.C.de trãsac. ꝛ Jaſ.in.ꝟ.penales.in.xj.col.insti.de acꝫ.ꝛ i ꝟ.actiones aũt. in.xj. col.eo.ti. Et tene mẽti no.verbũ,vcz qõ adeo est vera dicta regula qõ nemo est dñs mẽbroꝝ suoꝝ qõ si ille q dꝫ soluere penaꝫ pecu niariã vel fustigari ex delicto per eũ cõmisso est soluẽdo ꝛ vult po tius fustigari quã soluere iudex non dꝫ ipsum audire sed dꝫ coge re eũ ad soluẽñ.ꝛ bona sua vẽdere,ita dixit Bald.in.l.qcũq;.in pe. col.C.de ser.fu allegat.l.de pollicitationibꝰ.ff.de polli.qõ dictũ ꝓ valde no.refert ꝛ sequitur do.Paris de put in tracta.suo sindi.in lxxv.char.in.ij.col.in prin.qõ est nota.dignũ,ꝛ circa hãc materiaꝫ vide do.Fely.no.loquentẽ in.c.sicut iudei.in.ij.colũ. de iude.vide tamen Ange.in aut.vt nulli iudicum.ꝟ.fi.in vlti.col.

652 ¶ Diligẽter aduertãt successoꝛes officialium in officijs qõ iudi ces seu officiales i quoꝝ locũ succedũt stẽt ad sindicatũ ꝛ fugã nõ arripiãt.nã si tales successoꝛes sunt negligẽtes ꝛ nõ dãt operã qõ tales officiales stẽt ad sindicatũ,ꝛ ꝓmittũt eos aufugere ipi succes soꝛes tenenꝫ ꝓ eis ꝛ puniẽdi sunt ea pena qua ipsi officiales qui auferũt erãt puniẽdi.tex est no.de hoc in.l.j.ꝟ. similiq; pena.C. vt oẽs iudi.tã cini.quã mili.ꝛc.quẽ tex.ꝓ not.ad hoc allegauit do. Paris de pu.i trac.suo sindi.in lxxx.char in fi j.col. qõ est summe notañ.ab officialibꝰ q succedũt alicui officiali i officio p eũ finito.

653 ¶ Affinitas seu cõiũctio sanguinis est maxime potẽtie,ꝛ multũ operaꝫ vt satis dixi in repe.mea.l.vnice.C.de raptu virgi.nu.197. per duas col.ibi sequẽtes. Sed nũc addo vnũ nõ minꝰ solẽne, vcz qõ affinitas seu cõiũctio sanguinis est tãte potẽtie qõ si duo ini mici faciũt pacẽ adinuicẽ ꝛ vnus promittit alteri eũ nõ offendere sub pena qõ isto casu si vnus ipsoꝝ offendit affinẽ vel cõiũctũ al teriꝰ ita cadit in penã tanq̃ si eũ offendisset,ita sin.dixit Pet. de ancha.p illũ tex.in.c.sciãt cũcti.de elec.in.vj.qõ dictũ ꝓ valde no. refert ꝛ sequitur Jaſ.in.l.j.ff.in ius voca.vt eãt aut satisdẽt.ꝛ in.l. de pupillo ꝟ.si qs ipsi pretoꝛi.in.x.col.nu.13.ff.de ope.no.nũ.ꝛ in.l.j. in.j.col.C.de indic.vidui.tol.vbi dicit qõ idẽ voluit Jo.an.in regu la frustra.i mercuria.Qõ tñ limitat ipse Jaſ.nisi appareat qõ affi nẽ offendat ex alia cã quã ex illa cã quã habet cũ principali cũ quo fecit pacẽ,ad qõ allegat do.An.ꝛ Joã. de imol.in.c.ij.de renũtia. Tene mẽti qñ sepe occurrit i facto ꝛ prima facie quilibet diceret cõtrariũ,ꝛ vide q̃ dixi in repeti.mea rub.ff de fideiuſ.in.liij.col.de quibus etiã dixi ꝟ.in fin.cccxxxj.inci.pacẽ faciẽs ꝛc.et hic repe.ibi dicta ductus obliuione eoꝝ que ibi dixi:sed nõ puto hoc absoꝝ num nec incõueniẽs qñ nunq̃ nimis quod nunq̃ satis.

654 ¶ Multos iã vidi peritos ꝛ quotidie video eos errare ꝛ seipsos decipere ꝛ pauci sunt qui in hoc nõ errẽt. Naz qñ in aliquo instru mẽto iurarũt oĩa in ipso instrumẽto cõtẽta attẽdere ꝛ obseruare ꝛ in aliquo nõ cõtrauenire aliqua rõne vel cã, si postea volũt dicere illũ cõtractũ vsurariũ vel simulatũ vel nulluz aliqua alia rõne vel cã ne incidãt in periuriũ vadũt coꝛã eo vel eius vicario et petũt absolutionẽ vel habilitationẽ a dicto iuramẽto:qua absolutione vel habilitatione obtẽta coꝛã iudice oꝛdinario mouẽt litẽ sup dicto instrumẽto ex aliqua cã ꝛ nõ aĩaduertũt qõ tale iudiciuz proꝛcessus ꝛ siñia que sequuntur sunt nulla ꝛ inualida qñ iudex preparari debet esse iudex preparantis ne iudiciorum contiguitas seu cõnexitas diuidaꝫ vt habeꝫ in.l.oꝛdinarij.C. de rei vẽ.ꝛ in.l. nulli. C.de iudi.ꝛ ratio põt esse qꝛ in ciuili ꝛ in criminali cause cõtinẽtia nõ debet diuidi vt in.l.qui de crimine.C.de accuſ.ꝛ ideo idẽ debet esse iudex iudicũ preparãtis ꝛ iudicũ preparati,ita ad literã dixit Bal in.d l.oꝛdinarij.in.j.col.C.de rei ven.qõ dicit esse bene notã. qõ dictũ ꝓ valde not.ꝛ sin.exclamat do. Joãnes baptista de ca ʒalupis.in repeti.l.oẽs populi.in.iñ.char.in.lij col.post principiũ. ff.de iustitia ꝛ iure ꝛc.ꝛ do.Alexan.in cõsi.suo.cxcvj inci.circa priꝛ mũ ꝛc.in vlti.col.in.ñ.vol.de quo ego dixi in cõsil.meo.lxxxiiij.in cip.casus talis est ꝛc.aĩs incip.vias tuas ꝛc in quarta charta.Te ne mẽti quia vt ita dixerim totus mundus errat in hoc ex quo,po teris annullare infinitas sentẽtias et processus.

655 ¶ Dicit quoddã puerbiũ qõ hõ nunq̃ deberet adherere nec se impedire cũ magno ꝛ potenti viro,nec etiã cũ magno flumine: qꝛ vterq; eoꝝ sepe vtit violẽtia irreparabili, ꝛ qõ hoc sit verũ in ma gno viro ꝓtz ex tex.l.ij. C. de cõmu.re alie. vbi dꝫ qõ qñ priceps hz rẽ cõem cũ alio etiã diuisibilẽ sicut põt partẽ suã pro libito vẽdere, ita ẽt simul cũ ille partẽ socij ẽt sine cã soluto ei ꝓtio quẽ tex. alleg. Abb.i.c.pe.i.ix.col.de re iu.ꝛ illũ tex.allegat ẽt Bart.i.l.fi.C.si cõ tra ius vel vti.pub.ꝛ.d.Fely.in.c.q̃ in ecclesiaꝝ.i.xviij.col.v. sexta declaratio.de cõsti. vbi dicit qõ similis est tex.i.l.j.C.de vẽdi.reruz fis.li.x.dicẽs hoc ꝓcedere ẽt si ad fiscũ minima portio dicte rei ptineret.ꝛ refert.d.Fely.vbi.ꝟ.Bal.i.d.l.ij.C.de cõmu.re.alie.qõ equũ tñ est qõ priceps vẽditurꝰ rẽ cõem priꝰ regrat cõsortẽ ꝛ eũ ꝓferat si vult dare quãtũ aliꝰ.arg.l.necesse.ff.de in diẽ adiec.ꝛ.l.j.ff.de pui. credi.qõ dicit esse notañ.ad limitationẽ.l.dubium.C. de ꝓtrahen. emp.q̃ oĩa ẽt sunt notãda ad materiã.l.nec emere.C.de iure deli.

656 ¶ Uẽditoꝛ regulariter teneꝫ de euictione vt i toto tit.ff.ꝛ C.de euic.ꝛ in.c.fi.extra de em ꝛ ven ꝛ habeꝫ i.l.fi.C.de acꝫ.empt. ꝛ in.l. stipulatio ista.ff.de ver.obli.Sed de vno dubitari põt.pone qõ vẽ ditoꝛ in instrõ dicit qõ nullo mõ vult teneri de euictiõe an hoc ca su sit aliqõ remediũ emptoꝛi si res fuerit evicta legitime.in quo di cas qõ sic tali casu teneꝫ vẽditoꝛ saltẽ ad ptiũ restituẽdũ emptoꝛi. tex.est no.i.l.emptoꝛẽ.in.ꝟ.pe.ff.de acꝫ.emp.ꝛ voluit Ang.de are. in.ꝟ.actionũ.in.xvj.col.insti.de acꝫ.ꝛ in.ꝟ.fi.insti.de emp.ꝛ vendi. qõ ipse in.d.ꝟ.actionũ dicit esse verũ qñ in gñe est factũ tale pactũ qõ ipe nullo mõ vult teneri de euictione a quocunq; evincaꝫ: ſz se cus si specialiter specificareꝫ certa persona.puta si dicaꝫ si evincaꝫ a Sẽpronio vel a Gayo nolo teneri qõ tũc si ab aliquo ipsoꝝ evin cereꝫ nõ tenereꝫ vẽditoꝛ etiã ad restitutionẽ pretij.iste est text. cũ glo.sua prima.in.l.qui libertatis.ff.de euic.ꝛ voluit Bald.ꝛ Sali. in.l.j.C.de pericu.ꝛ cõmo.rei vẽ.ꝛ Ange.de are.in.d.ꝟ.actionũ in xvj.col.in prin.ꝛ voluit Lu.ro.in sing.suo.cccl.xxxv.inci.si vẽdoꝛ ꝛc. Sed pone qõ instrõ vẽditionis vẽditoꝛ dixit se solum velle teneri de suo facto vel dato tm̃,ꝛ postea res evincit ex facto sui autoris an tũc teneaꝫ ipse venditoꝛ,in quo breuiter dicas qõ sic qõ tenebit ex cã seu ex facto sui autoris:qꝛ per illã taratiuã tm̃ nõ videꝫ exclu sum factũ sui autoris,ita dixit Bar.in.l.fi seruus.la.ij. in princ.ff. de cõdi.fur.ꝛ eũ refert ꝛ sequit Bal.ꝛ Sali.in l.fi.C.de acꝫ.emp.et Alex.in.d.l.fi seruus.ꝛ Ang.de are.in.d.ꝟ.actionũ.in.xvj. col. in sti.de actio.et illam doctrinã Bar.in.d.l. si seruus refert et sequit Lu.ro.in.l.stipulatio ista in prin.ff.de verb.oblig.ꝛ do.An.burg. hyspanus.in.c.fi.in.ix.col.extra de emp.ꝛ ven.vbi dicit qõ illa do ctrina Bar.cõiter teneꝫ ꝛ Bal.eã nõ firmet in.c.j. in fi. q successo. teneant in vſi.feu.Subdit tñ do.An.in.d.c.fi de emp.ꝛ vẽ. illã do ctrinã Bar.ꝛ sequaciũ esse verã in autoꝛe vniuersali.secꝰ in autoꝛe particulari vt qꝛ ipse mihi vẽdidisset,ꝛ ego postea tibi vẽdidissez: qꝛ tũc nõ ero obligatus ex facto mei autoris, allegat ad hoc glos. quã dicit sin.relatã ad tex.in.l.si cũ fundũ.ff.de verb obli.do.Frã. de cre.in no.suo.clvj.incip.vnus sociꝰ ꝛc.de qua materia vide etiã eũdẽ.d.Frã.in no.suo.xxxij.inci.sepe istud cõtingit ꝛc.ꝛ Jaſ.i.d.l. stipulatio ista in prin.in.v.ꝛ.vj.col.de verb.obli. ꝛ vide.ꝟ.in sing. ccccl.xxv.inci.nõ est tibi nouũ ꝛc.Tene mẽti predicta qꝛ vere sunt notabilia ꝛ multũ quotidiana ꝛ sepissime veniũt in facto, ꝛ supra dicta sunt apud paucos et quãto rariora tãtum pretiosioꝛa.

657 ¶ Plura notabilia ponit.d.Fely.in materia reservationis bñfi cioꝝ ecclesiasticoꝝ in.c.in nra in.xvj.ꝛ.xvij.col.de rescrip. ꝛ inter ce tera dicit qõ si ꝓcedit alicui ptãs cõferẽdi bñficia familiariũ suoꝝ et vnus de famulis desinit esse famulus,postea moriꝫ qõ nõ pote rit ille ꝓferre bñficia ipsius,ad qõ allegat dños de Rot. in antiqs decis.in ti.de pbẽdis decis.xx.ꝛ Jo.an.in.c.fi de ver.sig.in.vi. Itez allegat etiã Thomã fastoli in dubioꝰ Rote.liij.inci. scõo dubita tur ꝛc.vbi vult qõ reservatio beneficiorũ cedentiũ vel decedẽtium

capellanoꝝ

capellanorũ pape nõ afficit bñficia eorũ qui deſerũt eſſe capellani,q̃ oĩa ſunt multũ notãda: q̃ quotidie paſſim occurrũt in facto maxime ĩ vrbe Romana apud cardinales hñtes tales reſeruationes ſuorũ familiariũ. Cõtra p̃dicta tñ faciunt plura q̃ habenť per Jo.an.ꝛ alios in.c.decet.de regu.iur in.vj.vbi dicũt qõ bñficiũ ſeu priuilegiũ imunitatis alicui pſ̃familias ꝯceſſum ppter numerũ liberorũ nõ expirat ppter mortẽ aliquor ipſor filiorũ,qõ ẽt firmauit Jo.de imo.in ꝯſil.ſuo.lxxvij̃ inci.viſis ꝛc.in fi.vbi dicit qõ hoc expreſſe firmauit Jo.an.in.d.c.decet in mercuria.ꝛ ibi Bal. in aliqb⁹ ſuis addi.quas fecit in dictis mercuria.de qua tñ qõnevide late p Alexã.in.l.ſi ꝯſtãte.in.ℊ.ſi marit⁹.ff ſolu.mat.ꝛ vide in ſimili Bal.i.l j.ĩ vl.col.C.de inoffi.ord.ꝛ Pau.de ca.in.l.ij̃.in vlti.col.C. de poſthu.here.inſti.ꝛ vide oĩno Bar.ĩ.l.titia.la.ij̃.in.ℊ. ĩperator. in pe.q.ff.de leg.ij̃.vbi videtur in caſu ſimili tenere opi.Jo.and.in d.c.decet i mercu.quã ẽt firmat Bal.ĩ ꝯſi ſuo.cj.inci. verba dñi ꝛc. in.iij̃.vol.ꝛ.d.Phi.deci.ĩ ꝯſi.xxiiij̃.ĩ p̃n.pe.col.ꝛ ĩ auť.p̃terea.in fi. verbis.C.vñ vir tvtor.p qua opi.ipſe ibi plura in ſiñ allegat.ꝛ allegat ẽt Jo.de ana.tenẽtẽ opi.Jo.an.in ꝯſil. ſuo vltimo vbi late ꝛ no.loquiť i materia,itẽ opi. Jo.an. ĩ plurib⁹ iurib⁹ ꝛ rõnib⁹ ſequitur ꝛ affirmat Jaſ.i.l.ſciẽdũ.in.ỏ.ſi fundũ.in pe.ꝛ vlt.colũ.ff.q ſat. cog.ꝛ reprobat oẽs tenẽtes ℨriũ,ꝛ maxime.d.Alex.in.d.l.ſi ꝯſtante.in.d.ℊ.ſi marit⁹.ff.ſol.ma. Et alios in aliſs locis.ꝛ dicit hãc eſſe cõem opi.q̃ ſequẽda eſt, ꝛ ab ea non eſt recedẽdũ vt hr̃ in.l.ſi.C.de pe.iu.q male iud. Et ex his ozit mihi aliq̃ dubitatio circa ea q̃ dixit.d.Fely.ĩ.d.c.infa.q̃.ſ.retuli, iõ poteris cogitare circa p̃dicta.

658 ¶ Teſtes in cauſis criminalib⁹ nõ pbãt niſi etiã nõ interrogati reddãt rõnẽ dicti ſui ſm Sali.in.l.ſi.C.de pba.quẽ refert et ſequiť Alex.ĩ ꝯſi.ſuo.xv.inci.viſo pceſſu ingſitionis formate.in.viij̃.col. in.j.vol.qõ etiã voluit Jaſ.in repe.l.admonẽdi.in.xcix.colũ.ff.de iure iu.ꝛ ĩ.l.ait p̃tor.nu.21.ff.de iureiur.ꝛ.d.Phi.deci.in cõſil. ſuo xxxvij̃.inci.ĩ cã.i.iij̃.col.ꝛ ĩ.c.veniẽs.nu.13.de teſti.quos ego adduxi in practica mea cauſarum cri.in.ℊ.diligẽter.nu.31.ꝛ.ſ.in ſingu. ccccccxxj.inci.magne iportãtie ꝛc. Jſtud intellige eſſe verũ ꝛ pcedere in teſtib⁹ deponẽtibus ꝯtra reũ.ꝛ ſic ad offenſam: ſed ſec⁹ eſt in teſtib⁹ deponẽtibus pro reo ad defenſam: q̃ tales teſtes ꝑbãt lz nõ interrogati nõ reddat rõnẽ dicti ſui,ita not.dixit Bald.in.l. ſolã.in vl.col.ver.ſcõo hoc querit.C.de teſti.quẽ refert ꝛ ſequitur Jaſ.in.ℊ.itẽ ſi qs.el.ij̃.in.v.col.nu.29.inſti.de actio.qõ eſt ſumme no.ad materiã defenſionis reorũ.ꝛ vide.ſ.in fi.xix.inci. tu ſcis ꝛc.

659 ¶ Satis notũ in iure puto qõ in notorĩjs ſolẽnitates iuris relaxanť vt dixit Pe.de ancha.in ꝯſi ſuo.cxcvij̃.incip.ſubtiliter et ad plenũ.in fi.j.col.allegat.c.j.de elec.ꝛ.c.ad nr̃am.de iureiur. de quo etiã p.d.Fely.in.c.eccleſia ſancte ℳarie.in.ix.col.de cõſti.de quo ego memini in repe.mea rub.C.de pba.in.xliij̃.colũ.in ver.p qb⁹ facit ꝛc.Scias tñ qõ lz in notorĩjs ſint relaxate ſeu remiſſe ſolẽnitates, tñ hoc fallit i ſolẽnitate cõpetẽtie iudicis q̃ etiã requirit in notorĩjs. Et ideo teneas mẽti qõ lz delictũ ſit notoriũ etiã p ꝯfeſſionẽ rei nunq̃ tñ põt exeq a iudice incõpetẽti.ita not.dixit Bal. in.l.magiſterie.C.de iuriſ.om.iud.ꝛ in.l.criminis.C.qui accuſ. nõ poſ.quẽ refert ꝛ ſequit Alex.in.l.magiſtratib⁹.in fi ff.de iuriſ.om. iudi.ꝛ in.l.diuus.ff.de cuſto.reo. Teneas menti circa materiã notorĩ de quo notorio plura dixi in.d.repe.mea rub.C.de proba.

660 ¶ Dicit tex.vulgatus in.l.qõ ſi epheſi.in fi.ff.de eo qõ certo loco.qõ iudex dz ſemp habere equitatẽ ante oculos. ad idẽ eſt text. in.c.j.iij̃.q.iij̃.ꝛ in.c oĩs qui.xlv.diſt.ꝛ in.c.fi.de trãſac. pro quo facit.l.placuit.C.de iudi.ꝛ tex.in.l.ij̃.in.ℊ.itẽ varus.ff. de aqua plu. ar.in verbo,equitas ſuggerit ꝛc. ꝛ in.l. et ſi quis. in.ℊ.idem labeo ait.ff.de religio.ꝛ ſum.fune.ꝛ voluit glo.in.c.paratus.xxiij̃.q.j. et do.An.in.c.dilecti.de iudicĩs.ꝛ Bald.in.l.ſi defunct⁹. ad finẽ.C. de ſuis ꝛ legitimis.ꝛ Abb.in.c.cũ ad monaſteriũ.in fi.de ſtatu.mona.ꝛ in.c.magne.de voto.ꝛ in.c.ſi clericus.in.ij̃.col. de foro cõpetẽti. Et ex predictis ſcias qõ adeo eſt verũ hoc qõ lz habeamus qõ vltima opinio in dubio cẽſeť eſſe approbata ſm glo.in.l.qui filiũ. in.ℊ.ſabinus.ff.ad trebellia.ꝛ not. Joan. and.in.c.j.de pe.in.vj.in nouella.ꝛ in.c.ij̃.de ſen.excõ.eo.lib.ꝛ Bal.in auť.ex teſtõ.in princ. C.de teſt.ꝛ Alex.in cõſi.lxxij̃.inci.inſpecto diligẽter.in.v. col.in.j. volu.ꝛ in cõſi.100.inci.ſuper primo.in.ix.col.in eo.volu.ꝛ in cõſil. cxxj.inci.viſo pceſſu cauſe ꝛc.in pe.col.in eo.volu. ꝛ in cõſi.lxxvij̃. inci.in cã ꝛ lite.in.iij̃.col.in.ij̃.vol.ꝛ ibi ĩ cõſi.clxiij̃ inci.viſo ꝛc.in.j. col.ꝛ in cõſi.cclij̃.inci p̃clare.in fi.j.col.ꝛ in cõſi.cccxcv.inci. cũ dicať in.ij̃.col.ꝛ Bart.Sali.ꝛ alios in.l.bona fides.in fi.ff depo.tñ iſtud fallit niſi prima opinio ſapiat egtatẽ ꝛ vltima ſapiat rigorẽ: q̃ tũc prima cẽſeť approbata,ita dixit glo.ſin.in.l.ſi cũ exceptione.in.ℊ. ſed ꝛ ſi qs inverbo,oĩmõ.ff.qõ me.cã.quã glo.ad hoc p ſin allegat do.Frã.de are.in cõſi.ſuo.clxiij̃.inci.diligẽter ꝛ mature diſcuſſis in vij̃.col.quem refert ꝛ ſequiť Jaſ.in.d.l.placuit.C.de iudi.et in.l.ſi tibi pecuniam.nu.9.ff.ſi cer.pet. Et de equitate ego dixi plura no. in.l.j.ℊ.fi.in.xiij̃.colũ.de queſtio.ꝛ vide Deci in.c.q̃m cõtra. nu.6. et.7.de proba.ꝛ vide.ſ.in ſin.ccccccxxxj.incip.vltima opi. vbi hec replicaui obliuione ductus eorum que hic dixi.

661 ¶ Examinaui tibi alĩs in repe.mea rub.ff.de fideiuſſo.in. vij̃.col. ver.teneas tñ mẽti perpetuo ꝛc.an q̃ in inſtr̃o notarius aſſerit ſe certiorasſe aliquẽ de aliquo bñficio ſibi cõpetẽti vtputa in mulie re de bñficio velleiani vel in filiofa.de bñficio macedoniani vel in alĩjs ſimilib⁹,ſi poſtea ipſe notari⁹ interrogať qd ſit illud bñficiuz et neſciat an corruat illud inſtr̃m:ꝛ finaliter tenui qõ corruit ꝛ nõ valet,ꝛ ibi allegaui plura iura ꝛ plures doc. tractãtes dictã qõnẽ. ¶ Sed nũc addo vnũ verbũ ſin.iudicio meo,vcz qõ ſi teſtis deponat ſup poſſeſſione,ꝛ dicit qõ vidit Titiũ tenere ꝛ poſſidere,poſtea interrogat⁹ qd ſit poſſeſſio rñdet qõ neſcit: tñ pbat q̃ intelligitur qõ neſcit.ſ.diffinire vt faciũt periti vel neſcit aliter quã ſupra dixerit,ita colligiť ex glo.l.ſtipulatio iſta.in.ℊ. hec quoq̃ ſtipulatio.ff de ver.obli.ſm Jaſ.ibi vbi dicit qõ illã glo.ſequiť Bar. in.l. de etate.i.ij̃.q.p̃n.ad fi.ff.de mino.ꝛ Bar.in.l.j.ĩ.iij̃.col.ꝛ ibi Bald. ꝛ alios.ff.ſi cer.pe.qõ dicit ipſe Jaſ.eſſe perpetuo tenẽdũ cordi.

662 ¶ Accipe no.verbũ lucri plenũ vcz qõ creditori põt ferre teſtimoniũ in cã ſui debitoris nec reputať ſuſpect⁹,ita not.dixit Jac. but.ꝛ Ang.in.l.nõ ſolũ.ℊ.q̃riť per illũ tex.ff.de pcu.ꝛ Jo.de imo. in cõſi.ſuo.lviij̃.inci.in caſu premiſſo videreť breuiter diceñ. quos refert ꝛ ſequiť Alex.in cõſi.lxxviij̃.incip in cã ꝛ lite vertente inter Bartholomeũ.in.ij̃.col.in.j.vol.ꝛ eos refert ꝛ ſequiť Jaſ.in.l. ſtipulatio iſta.in.ℊ.ſtipuler.in.ij̃.col.ff.de verbo.obli.vbi dicit quod iſtud dictum eſt bene notañ.et ligandum digito.

663 ¶ Notari⁹ tanq̃ pſona publica põt alĩs pſonis etiã abſentib⁹ ſtipulari ꝛ acqrere.l.his verbis.ꝛ.l.nõ aliter.ff.de adop.l.ij̃.ꝛ.iij̃. et ibi Bar.plene.ff.rẽpup.ſal.fo.l.j.ℊ.exigere.ff.de magi.cõue.ꝛ habeť p Bar.ꝛ alios in.l.poſtq̃ liti.C.de pac. ꝛ voluit Alex.in cõſil. ſuo.lxv.inci.qm̃ oẽ datũ ꝛc.in.vij̃.col in.vj.volu.ꝛ do.Phi.deci.in cõſil.ſuo.ccxxvj.incip.magiſter Joãnes.in.j.col.vbi allegat alios plures ad hoc. Jſtã tñ ꝯclusionẽ limita ꝛ reſtringe ſolũ hr̃e locũ in notario exercẽte actũ notariatus vtputa q̃ ſit rogat⁹ a partib⁹,ſecus aũt ſi citra actũ notariat⁹ alteri ſtipulať nõ interueniẽte rogatu partiũ,tũc vt priuata pſona alteri ſtipulari nõ põt, ita not. dixit Ang.in cõſi.ſuo.lxxiij̃.incip.ꝛ Bal.in.l.certi cõditio.in.ℊ.q̃ñ. ff.ſi cer.pe.ꝛ in.l.j.in.vj.col.C.per quas pſo.no.acq.ꝛ Ang. de are. in.ℊ.j.inſtitu.de iur.perſona.quos refert Jaſ.in.l. ſtipulatio iſta. in.ℊ.ſi ſtipuler.nu.14.ff.de ver.ob.pro quo facit etiã,nã lz notari⁹ poſſit apponere clauſulas ꝯſuetas ĩ inſtr̃o etiã ſi nõ ſit ſibi dictũ a partib⁹ vt ĩ.l.ſi pri⁹.in.ℊ.planti⁹.ꝛ ibi Barto.ff.de aqua plu. ar.et Bar.in.l.ex ea parte.ĩ p̃n.ff.de ver.ob.ꝛ late ponit do. Fely.ĩ c. cũ ẓ̃d.ferrariẽſis.in.iij̃.co.de cõſti.ꝛ dixi lati⁹.ſ.in ſin.cxxiij̃. incip. in iure clarũ eſt ꝛc.iſtud limita eſſe verũ et hr̃e locũ ſolũ qñ inſtr̃m eſt in fieri,ſed ſecus eſt in inſtr̃o iã facto ꝛ pfecto: q̃ tũc in illo nõ poterit addere ſeu apponere clauſulas etiam cõſuetas,ita not.dixit Barb.ĩ.c.ij̃.ĩ.iij̃.col.extra de p̃carĩjs. vbi allegat hoc voluiſſe Bar. in rub.C.de renocã.his q̃ in frau.alie.ſunt in vlti.col. de quo lati⁹ dixi in.d.fin.meo.cxxiij̃.inci.in iure clarum eſt vbi videas.

664 ¶ Audias q̃ſo vnã deciſionẽ cuius ℨriũ credo qõ diceret quilibet prudẽs prima facie,vcz habeo veſtẽ vel aliã rẽ venalẽ quã trado Titio ad vẽdẽdũ ꝛ vt magis ſollicitet ei⁹ vẽditionẽ dico ſibi do tibi hãc rẽ ad vẽdẽdũ p decẽ ducatis,ꝛ ex nunc ſi tu vẽdis eã plus volo qõ illud pl⁹ ſit tuũ. Titi⁹ ſtãtib⁹ p̃dictis vẽdit illã rẽ p quindecim aureis.mõ inter eos ozit altercatio ſup illis quinq̃ q̃ plus vẽdidit cui ſpectẽt an Titio vẽditori an vero dño ipſius rei,hãc qõnẽ ponit Jaſ.in.l.j.in.iij̃.col.nu.3.ff. de eſtima. actio. in qua dicit qõ primo vſ dicendũ qõ illa quinq̃ qb⁹ plus vẽdidit debeãt eſſe Titij vẽditoris eo q̃ Sct⁹ ex quẽtione partiũ legẽ accipiũt vt in.l.j.ℊ. ſi quenerit.ff.depoſi.ꝛ ĩ reb⁹ claris nõ op⁹ eſt pjecturis.l. cõtinuus. in.ℊ.cũ ita.ff.de ver.ob.ſed dicit qõ hãc qõnẽ ponit Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.in.ℊ.actionũ.inſti.de acť.ꝛ diſtinguñt ꝛ bñ ſcõm eũ ꝛ dicũt qõ aut quẽtio fuit taliter facta qõ periculũ caſus fortuiti ſpectat ad ipm vẽdẽtẽ,ꝛ iſto caſu quẽadmodũ periculũ eſt ſuũ, ita etiã id qõ plus vẽdit p regulã ſm naturã ei⁹ dz eſſe cõmodũ ꝛ lucruz cui⁹ eſt incõmodũ ꝛ dãnũ ſiv o nõ fuit facta talis quẽtio illa quoꝛ ſpectãt ad dñz rei nevẽditor ſequať lucrũ ſine piculo: q̃ tale lucrũ ſaperet vſurã,de quo tñ lati⁹ p Jaſ.vbi.ſ ſed vere multa poſſent adduci ad fauorẽ Titij vẽditoris q̃ omitto ne lõgior ſim p̃ſentialiter.de qua qõne vide latius p Ja.in.d.ℊ.actionũ.nu.lxxxvij̃.cũ ſequẽti.

665 ¶ Niſi me mea fallat memoria dixi tibi not. verbum de enormi delicto.ſ.in fin.ccccccj.inci.enormia. nũc aũt accipe aliq̃ alia notabilia circa eãdẽ materiã q̃ forte nõ ſunt apud oẽs. Et primo ſcias qõ ſtatutũ ĩponẽs penã pecuniariã p homicidio nõ vz ne hoĩes inuitenť ad deliquẽdũ ꝯtra.l.quenire.ff.de pac.doc.ĩ.c.cũ dilect⁹. qõ me.cã.l.in fundo.ff.de reivẽ.cũ ſi.ꝛ hoc volũt doc.ſ.Jo.de ana. ꝛ Fely.in rub.de homi.lz Bart.et plures alĩ doc.teneãt ℨriũ.ſ.qõ tale ſtatutũ valeat.quos referũt Jo.de ana.ꝛ Fely.in.d.rub.de homi.Sz caſu quo tale ſtatutũ valeret nõ tñ hr̃et locũ in parricidio: et ſic in enormiſſimo delicto,ita dixit Joã.de ana.in ꝯſil.ſuo.lxiij̃. inci.preſuppoſita cõi opinione quẽ refert ꝛ ſequiť do.Phi. deci. in rub.extra de pba.in.xij̃.col.nu.12.et in.c. de cauſis.in pe. col de offi.dele.vbi dicit qõ pro hoc in ſimili facit qõ no. Jac. but. quem Ang.ꝛ Sali.ibi ſequunť ĩ.l.j.C. de malefi.vbi inquit qõ ſtatutũ de

homicidio nō hz locū i homicidio qualificato, vez si factū sit cum veneno, z sequit Jo.de ana.in.c.j.in.iij.col.de sortilegiis.z voluit etiā Ang.in.l.fi.C.de vela.li.x. Scdo etiā scias qd lz de iure ciuili qs nō teneat obuiare delicto vt p gl.in.l.culpa caret.ff.de reg.iur. z Barto.ī.l.j.§.sed in eo.ff.ad sillenia.z in.l.metū.in.§.sed lz.ff.qd met.cā.et voluit glo.de offi.or.in c.ad reprimēdā.z habet p Bal. in.l.vt vim.in.vij.q.ff.de iusti.z iure.z Pau.de cast.in.l.fi.in fi.C. de his quib.vt indig.tñ hoc nō hz locum in atrocissimo delicto vt est delictū parricidij.ita not.dixit Bal.in.c.j.in.ij.col.de offi.dele. per.l.vtrū in ver.cōscij et extranei eadem pena afficiēdi sunt.ff.de parri.et eū refert z sequit do.Phi.deci.in.c.j.nu.8.de offi.delega. Tertio etiā scias qd lz plures maleficiū illi q alis erat factur⁹ non puniat saltē eadē pena vt late tradūt scrib.in.c.sicut dignū.in.§.q vero.de homici.z in.l.nō solū.in.§.si mādato.ff.de iniurijs. et voluit glo.in.§.opere.institu.de oblig.q ex delicto.z in.l.j.in.§. persuadere.ff.de seruo corrupto.z voluit gl.z Bar.in.l.sepe.ff.de ver. signi.z Bal.in.l.ob hec verba.in.ij.col.ff.de his q notā.infamia.z in.l.data opera.in.xvij.col.C.qui accusa.nō pos.z in.l.j.in.ij.col.C. de ser.fugi.z volūt scrib.in.l.vnica.C.de raptu virgi. et volunt alī quos retulit do.Phili.deci.in.d.c.j.de offi.deleg.nu.12. Istud tñ fallit in enormibus seu atrocioribus delictis qz in illis cōsulens punitur licet principalis esset illud alis facturus,ita dixit Bal.in l.j.in.ij.colū.C.de ser.fugi.qd dictū refert circa eū plura adducens do.Philip.deci.in.d.c.j.de offi.delega.nu.13.z in.l.cōsilij.nu.5.in fi.de reg.iur.de quibus etiā aliquid dixi in trac.meo bānitorum in verbo,atrociorib⁹.nu.20.z nu.21. que omnia addere poteris supra ad sing.ccccccj.incip.enormia ꝛc.

666 ¶ Pēdet nūc de facto questio no.z nō modice importātie q̄ talis est.Statuto ciuitatis cauet qd vēditio rei excedētis valorē lib. cētū nō valeat nisi de ea fit celebratus ꝓtractus in scriptis z qd nō possit fieri pbatio rei excedētis talē summaz p testes: sed solū per instrumēta. ¶ Dō Titius vēdidit quādā possessionē Seio excedētē summā librarū mille sexcētarū.et hoc fecit corā testibus,z cōuenerūt dicte partes inter se de faciēdo instrm publicū dicte vēditionis coraz dictis testib⁹:mō dictus vēditor vult recedere a dicta vēditione z negat illā fecisse vidēs qd illa nō pōt pbari p testes:sz qd ad ipsius pbationē z validitatē requirit instrm publicū qd nō est cōfectū nec celebratum hoc casu an aliquo mō succurrat dicto Seio emptori.In quo dicas qd sic,nā satis est emptori pbare qd cōuētū fuit inter ipsum emptorē z vēditorē qd de dicta vēditione debeat fieri instrm in scriptis.Nam ad hoc vt cōtractus dicat celebratus in scriptis sufficit qd cōuētū sit inter partes qd fiat instrumētum in scriptis de ipso cōtractu.ita singu.dixit do. Frā.de are. in cōsi.suo.clx.incip.lōga est ista cōsultatio.in.iij.colū.versi.venio nūc ꝛc.vbi pro hoc allegat glo.institu.de emp.et ven.in.§.j.in ver. cōficiunt.z in.l.cōtractus.C.de fide instru.versi.in scriptis z Specu.in tit.de emp.et vēdi.§.j.versi.sed si dictū . z allegat etiā alia de quibus ibi per eum,z voluit Bal.in reper.suo.in verbo,cōtract⁹. in.iij.versi.de quo dicto feci mētionē in repeti.mea rub.C. de proba.in.xvj.col.quod dictū est summe not.qz potest seruire ad multa.vide tñ ipsum do.Frā.de are.in.d.suo cōsilio.inferius:qz nō videtur firmare predicta,et vide Ang.de are.in.d.§.j.insti.de emp. et ven.et do.Phili.deci.in rub.extra de consuetu.nu.2.

667 ¶ Sepissime ex dispositione iuris vel statutorū in cōtractibus minor.xxv.annis regrit autoritas iudicis,z hoc quotidie practicat.Sed aduertas ne erres qm̄ si talis minor volens ꝓtrahere est cleric⁹,tūc autoritas q̄ pstari dz debebit pstari a iudice ecclesiastico z nō a iudice seculari,ita no.dixit Pet.de ancha.in.c.fi.de iudi. in.vj.ī prin.ī vj.post glo.ibi,ī verbo,eiusdē.z not.inverbo.hmōi z idē firmat ibi Semi.quos refert z sequit do.Phi.deci.ī.c.decernimus.ī.xviij.col.nu.30.in fi.de iudi. vbi subdit qd ex hoc z ex alijs rōnibus ipse alis cōsuluit in cōsi.suo.cl.qd clericus nō potest legitimari a comite Palatino seculari,z illud ꝓfiliū inci.dubitat prīcipaliter ꝛc.vbi in.ij.col.oia supra dicta refert z affirmat pluribus alijs in simili adduc.que omnia notanda sunt in practica.

668 ¶ Ingressus religionis nō priuat ingressum vsufructu quē habebat ad vitā sm glo.in aut.idē est.C.de bo.q̄ lib.quā sequitur ibi Bal.z Sali.et idē dixit glo.et doc.in aut.ingressi.C.de sa.san.ec.z voluit Spe.in ti.de sta.mona.§.j.ver.xlvij.z cano.ī.c.in presentia. de pba.et Jo.de imo.ī.l.cū filio.in.v.col.ff.de lega.j.et Jo. de san. in.c.si q̄ mulier.xix.q.iij.z Jol.de imo.ī.c.cū cōstet.de pigno.z Soci.in cōsi.suo.x.inci.quāuis qōnes ꝛc.in.v.col.in.j.volu.z Alex.in cōsi.xcviij.inci.viso instro.nu.17.et.18.in.vj.volu.z in cōsi. cxxxix. incip.viso themate ꝛc.in.iij.col.in.ij.volu.vbi late,z not.loquitur circa hāc materiā,pro quo facit optime,nā si aliquis est substitut⁹ Seio post mortē ipsius Seij nō admittit substitutus ad illa bona si ipse Seius ingrediat monasteriū et ciuiliter moriat,sed tūc admittit q̄ naturaliter morit sm Bar.in.l.statius.in.§.cornelio.ff. de iur.fis.et Ang.de are.in.§.cū aūt.in.iij.col.insti. quib.mod. ius pat.pote.sol.vbi allegat Bar.et alios hoc tenētes in alijs plurib⁹ et diuersis locis.Sz dictū primū de vsufructuario fallit in vsufructu.quem pater habet rōne patrie potestatis in bonis aduētitijs filij:qz tūc pater ingrediēs religionē perdit talē vsumfructum,ita dixit Sali.in.d.aut.ingressi.in vlti.col.post Cy.ibi,z Barto.in.d. aut.idē est.Et ratio assignari pōt, vez qz p̄fia ptās extinguit per ingressum monasterij sm Sali.z alios in.d.aut.ingressi.z p doct. in aut.excipit.C.de bo que lib.z voluit Specu.in tit. de statu mona.in.§.j.ver.xij.querit.z in tit.de actore.ver.qd si pater.el.ij.z in tit.de tuto.§.si aūt.in ver.sed querit.z Card.in cle.eos.in.xj.q. de regu.de quo etiā per Jas.in.d.aut.ingressi.in fi. vbi ponit hāc limitationem,z per Deci.in.c.in presentia.nu.73.de proba.

669 ¶ Jura volūt vt credo te scire qd eadēmet solennitas ac potestas regrat in tollēdo q̄ requirit in faciēdo vel cōstruēdo z eius sit tollere cuius est dare vt habet in aut.ecōtra si filij.C.de repudijs, z in aut.de sen.ciui.in.§.iusiurādū.z in.l.nihil tam naturale.ff. de reg.iur.z in.l.put.ff.de solu.c.j.de reg.iur.in antiquis.z no.Bart. in.l.ij.§.j.ad fi.ff.de opt.lega.et in.l.omnes populi.in.iij.q.prin.ff. de iusti.z iure.z Bar. Bald.z Jo.de imol in.l.ex facto in prin. ff. de vul.z pup.z not. Ang.z alij.in.l.oīm.C.de test.z voluit Alexā. in cōsi.xlvij.incip.in causa vertēte.in princi.in.vij.volu.z in consi. cxxxiij.incip.super premisso.in fi.in eo.vol.ibi inter alia dicit qd si ex forma legis vel statuti duo testes requirunt in cōfectione testamēti,ita duo testes in eius renouatione sufficiūt,de qua materia ego latius forte vltra oēs loquutus sum in tracta.meo bānitorum.in verbo,ciuitate.nu.67.cū pluribus numeris ibi sequētib⁹, de quo etiā plene loquitur do.Fran.niconicius.in repe.c. quoniā cōtra.nu.207.cū sequē.de probatio. Limita tamē sing. ista in vno casu not.z maxime importātie,vez qd lz papa solus possit creare cardinales sm Jo.an.in.c.sane.de cōuer. cōiug. quē ibi sequit do. An.quos refert z sequit do.Phi.deci.in rub.de cōsti.in.§.secundo queritur.nu.6.versi.z inter alia ꝛc.in.j.lectu.vbi allegat glo.in clemē.ne Romani.in verbo,potestatis.de elec.z eos etiam refert et sequit do.Fely.in dicta rub.de cōsti.in.j.col. z eos etiam refert z sequitur Jas.in.l.placet.nu.28.C.de sacrosan.eccle. Attamē solus papa nō potest cardinales deponere,ita per plura iura determinat Barba.in tracta.suo cardinalium.in.viij.q prin.quē refert et sequitur domi.Philip.deci.in.d.rubri.de constitu.in.ij.colum. nume.6.in eius secunda lectu.que omnia sunt multum not. quia creare et deponere cardinales nō est magni:sed immo est maximi momenti vt ex se apparet.

670 ¶ Necessitas est magne operationis z plura habet specialia,vt late dixi in.l.i.§.preterea.in.xxj.colū.ff.de qō.z.s.in singu.ccccxxj. incip.qñ periculum ꝛc. Sed vltra ea que dixi in dictis locis addo aliud in ipsa materia necessitatis, vez qd lz de iure filiusfamilias regulariter nō obligēt ex mutuo sed mutuās ipse repellat p exceptionem senatusc̄sulti macedoniani.vt in toto titu.ff.z. C ad senatusc̄sultū macedonianū,tñ hoc fallit nisi factū fuerit mutuum ipsi filiofamilias propter necessitatē ipsius:qz tūc efficaciter obligat,z hoc casu cessat exceptio macedoniani,ita sing. dixit Inno. et post eū Abb.in.c.qz plericz.ad fi.de immu.eccle.z do.Philip. deci.in.c.nouit.nu.21.in versi. limitatur nisi ꝛc.de iudi. vbi refert Abb.in.d.c.qz plericz tacito Inno.quod dicit Abb.esse not.maxime cum talis filiusfa. accipiēs mutuum semper videatur esse in necessitate de quo ibi latius per eum quem vide.

671 ¶ In repetitione mea.l.fi.ff.de iurisdom.iudi nu.144.cum pluribus numeris ibi sequentibus dedi tibi plura singularia dicta in materia rei momentanee vt ibi videre poteris: sed in dicta materia rei momentanee do tibi aliud singu.verbū nūc vltra ea que ibi dixi,videlicet quod si index facit aliquez suū locūtenētē quotiēs eum abesse contigerit z eueniat casus quo ipse index principalis vna die absens sit,et vna die presens quodvalent acta coram ipso locumtenente facta etiā illo die in quo ipse index principalis presens fuit,ne ex ista modica variatione partes decipiant, ita sing. dixit Pau.de ca.post Guil.de cu.in.l sed et si pupillus.in.fi. conditio.ff. de institoria. quod dictum pro valde not.refert et sequit domi.Philip.decius.in.c.quoniam abbas.nume.7.de offi. delega. vbi dicit quod pro hoc dicto etiam facit,nam cessatio momētanea non videtur esse in consideratione.l.iij.in fi.ff.de diuor.et.l. plericz.ff.de ritu nup.et.l.si quis legauerit ff.de condi. et demon. et idem dixit ipse Decius.in.l.quecunqz.nume.68.ff.de offi.eius cui man.est iurisditio. Et pro hoc dicto optime faciunt plura et plura iura et plures doctrine que et quas ego adduxi in.d. repe. mea.l.fina.ff.de iur.om.iudi.nume.144. cū pluribus numeris ibi sequentibus vbi omnino videas.

672 ¶ Fīēda est semper interpretatio in quacunqz dispositione. vt actus potius valeat quā pereat vt in.l.quotiēs.ff.de reb.dub.et.l. quotiēs.ff.de verb.obli.z.l.cū hic status.§.penitētiam.versi. qd si in obscuro.ff.de dona.inter virū z vxo.et.l.diuus.in prin.ff. de vsu et habita.c.abbate sane.§.pe.de verbo.sig.voluit Bar.in.l.si cōis seruus.la.ij.in.ij.colū.versi.quarto quando scōm vnum ꝛc.ff.de stipula.seruorū.et.l.si vnus.in.§.fi.ff.de pac.z Jo.de imol.in.l.quod dicitur in.x.col.ff.de verbo.obliga.z Lu.roma.in cōsil.suo.ccciij.

incip.

incip.plura sunt ꝛc.in.j.col.et.d.Fran.de cur.in cõsi.suo.xx.qõ est vltimũ.et inci.presupponit in facto ꝛc.in pe.col.vbi ad hoc plura allegat.Et ex istis tene mẽti qõ lz presumat̃ pcessisse actus qui est prior in ordine litere:vtputa si reperiant̃ duo instrumẽta scripta in vna charta instrumentũ primo scriptũ presumit̃ primo celebratum,vt est tex.quẽ ibi ad hoc not.Bar.in.Ş.qbus.in prima cõsti. codicis.et ibi etiã Bald.tamẽ hoc non habet locũ quando actus redderet̃ nullus si attenderet̃ ordo litere vel scripture:qz vt actus valeat pſumitur qõ precesserit actus qui in ordine litere posterior reperitur.ita not.dixit Bal.in.l.cũ in testamento.Ş.hec verba.ff. de heredi.instit.vbi dicit qõ si in instrumento apparet qõ pater donauit filio:et qõ illum emancipauit non attento ordine litere presumit̃ qõ emancipatio prius facta fuerit vt actus donationis valeat.qõ dictum ibi sequitur Ange.ꝛ Jo.de imol.ꝛ Alex.in.l.ij. in.Ş.prius.in.iij.col.ff.de vulg.ꝛ pupilla.et in.l.diuortio.in princ. ff.solu.matri.et in.l.cũ pponas.C.eodem.et in consi.suo.cxij.inci. super eo dubio. in.ij.colũ.in.v.volu.et do.Philip.deci.in.c.quoniam abbas.nume.xv.de offi.delega.et in.c.prudentiam.in prin. in vltimis verbis.eo. titu.

673 ¶ Nõnulla de pñtia cõiunctor dixi tibi.s.in sing.ccccxvij.incip. Presentia cõiunctor ꝛc.Nũc aũt do tibi aliqua alia circa eandez materiã nõ minus not.Et ideo scias qõ licet pñtia cõiunctorum tollat presumptionẽ metus,vt habeat̃ late in.l.transactionẽ.C.de trãsac.et habeat̃ p Bal.in.l.j.in.ij.col.C.si qs aliquẽ testa.phibue. et p Bar.in.l.fi.in.j.col.ff.eo.et in.l.frater a fratre.in pe.char.in.ũ. col.ff.de cõdi.indebi.et do.An.ꝛ alij in.c.cãm matrimonij.de offi. delega.et p Bar.in.l.j.in prin.ff.qõ me.cã.et Alexã.in.l.si cũ dotẽ. Ş.eo aũt tpe.in pe.col.ff.sol.ma.et.d.Phili.dec.in ꝓsi.ccxxxij.inci. dura.in.ij.col.tñ ista limitant̃ duob⁹ modis:et primo limitatur qñ inferr̃ metus ab illo cui amici ꝛ cõiuncti resistere nõ possent:qz tũc pñtia amicor vel cõiũctor nõ tollit presumptionẽ met⁹.ita dixit Ang.in cõsi.suo.ccxv.incip.thema tale ꝛc.alʒ inci.reperit̃ in quadam charta ꝛc.in vlt.col.qõ dictũ refert ꝛ sequit̃ Jas.in.d.l.transactionẽ.circa prin.ꝛ.d.Phili.dec.in cõsi.suo.ccxix.inci.viso puncto ꝛc.in fi.¶ Scõo ꝑdicta limitant̃ nõ pcedere data enormi lesione:qz tũc etiã met⁹ pſumit̃ nõ obstãte qõ iterueneritin actu pñtia cõiunctor vel amicor ꝛc.ita not.dixit Pau.de ca.in cõsi.suo.177. inci.cõtra superi⁹ cõsulta ꝛc.in.ij.col.qõ dictũ ꝑ no.refert ꝛ sequit̃ do.Phili.dec.in.c.cãm mrimonij.nu.vj.in fi.de offi.delega.et in cõsi.suo.lxxxvj.inci.viso pũcto.in.v.col.in qbuslocis etiã dicit qõ ppter enormẽ lesionẽ tollit̃ dispositio.c.quis.de pac.i.vj.fm Pe. de an.in regula,accessoriũ.in.iij.char.de reg.iur.in.vj.ꝛ Joã.cal.in cõsi.suo.viij.inci.due puelle ꝛc.in ti.de iureiu.ꝛ Ant.de bu.in cõsi. suo.xlv.inci.dña Paula ꝛc.ꝛ Pe.de anch.in.c.j.de ꝓstitu.in.vj.q. principali.ꝛ in cõsi.suo.xxxviij.inci.ꝑ clariori.ꝛ in ꝓsi.lxxxij.incip. visis.in vlt.col.ꝛ in cõsi.cccxlij.inci.ꝑ maiori.et Abb.in consi.cxv. inci.Lucretia.ꝛ.d.Frã.de are.in consi.suo.xciij.inci.viso legato.et Raph.cu.in ꝓsi.suo.cviij.inci.videt̃ ꝓma facie.ꝛ idẽ dixit.d.Philippi. deci.in cõsi.suo.xxvj.in.j.col.et in cõsi.clxxx.inci.visa renuntiatione.in.v.col.ꝛ in cõsi.clxxxj.ibi seq.inci.satis nota.in.j.colũ.que oia sunt no.maxime ppter dispositiões loquẽtes de iuramẽto,qõ iuramẽtum nõ obstat vbi interuenit enormis lesio ꝑ supradicta.

674 ¶ Aliqui sunt pfes q in eor vita diuidũt bona sua inter filios suos in ptãte sua existẽtes credẽtes talẽ diuisionẽ valere:sed certe semetipos decipiũt,qz talis diuisio nõ valet:eo qz videt̃ ꝺdã donatio q̃ inter patrẽ ꝛ filiũ in ptãte nõ vz,vt in.l.j.in.Ş.si pf.ff.ꝑ donato.ꝛ in.l.si pf.eo.ti.et in.l.cũ de bonis.C.de donatio.ꝛ de tali diuisione facta a pfe inter filios qõ nõ valeat.est tex.cũ glo.in.l.si ancillam.Ş.si pf.ff.ꝑ suo.ꝛ in.l.si filia.in.Ş.si pf inter filios.ff.fami.her. et ita in terminis decidit Bal.in.l.iij.C.de vsucap.ꝑ donato.in.j. col.vbi dicit qõ si ego diuido bona mea cũ filijs meis ea intẽtiõe vt talis diuisio sit ppetuo duratura:talis diuisio nõ tenet.quã doctrinam refert ꝛ sequit̃.d.Phili.deci.in cõsi.suo.lxxxvj.inci.viso punc to.in pe.colũ.vbi dicit qõ hãc doctrinã refert ꝛ sequit̃.d.Maria. soci.in cõsi.suo.iiij.inci.visis actis.ꝛ Barba.in cõsi.suo.lxxx.incip. illud referã.in.iij.vol.vbi ipse allegat Pau.de cast.in cõsi.suo.cv. inci.circa bona q̃ fuerũt ꝛc.itẽ Deci.vbi.s.dicit.qõ hãc partẽ etiã firmauit.d.Pe.phi.cor.in cõsi.suo.ccxxviij.inci.qõ dict⁹ ser Antonius.in prin.in iiij.vol.et idẽ fm eũ tenet Lazalupus in repeti.l. frater a fratre.in.xxv.q.ff.de cõdi.inde.vbi rñdet ad allegata in cõtrariũ.Tene mẽti:qz sepe pres in vita vt pluries egovidi diuidũt bona sua inter filios:q̃ diuisio nõ valeret,vt dixi.bñ verũ est vt dicit.d.Phili.in.d.suo cõsi.lxxxvj.in.d.pennl.col qõ pater ꝑuenire põt et assignare legitimã filijs suis.allega.l.cũ quo.Ş.fi.ff.ad legez fal.et Bal.in.l.illud.in.iij.col.ver.querit̃.C.de sacrosan ec.et in.l. si successione.ver.quid de legitima.C.de reuo.his q̃ in frau.cred.q̃ oia menti cõmenda tanq̃ quotidiana ꝛ vtilia.

675 ¶ Anno ꝓterito dixi tibi aliq̃ de verbo nullaten⁹ ꝛ aliquatenus in repeti.mea.c.at si clerici.in nu.xxvij.ꝛ.xxij.de iudi.ꝛ inter alia dixi ibi no.verbũ in nu.xxx.vez qõ dictio nullatenus apposita in lege vel statuto iportat tãtũ q̃tũ cla decreti ãnullatiua ꝛ tollit facultatẽ dispẽsandi,fm.d.An.ꝛ Jmo.in cle.j.de seque.pos.et fru.p illũ tex.in verbo,nullaten⁹,et idẽ dicit Archi.in.c.qm̃.sup verbo, nullaten⁹,de ĩmu ecclẽ.in.vj.ꝛ Jo.de ana.in.c.qz frustra.in.iij.col. de vsu.ꝛ Hemi.post Jo.an.ĩ.c.romana.in.Ş.pe.de ap.in.vj.et hoc voluit Jas.referẽs ꝑdicta in.l.in pecuniarijs.nu.9.ff.de fer.ad q̃ faciũt etiã dicta ꝑ.d.Phi.deci.in.c.eã te.in pe.col.de rescrip.de quo lati⁹ dixi in.d.repe.mea.d.c.at si clerici.nu.xxx.de iudi.tene menti qz sepe in statutis ꝛ in alijs dispositionibus ponũt dicta verba.

676 ¶ Dixi tibi alʒ in.l.de minore.in.Ş.tormẽta.in.iij.col.ff.de qõ. et in repe.mea rub.ff.de fideius.et.s.in sing.ccccclviij.incip.memini ꝛc.et in fin.dcxvij.incip.memor existo.plura circa illud qõ,inhabilis sustentat̃ ꝑ habilẽ:et in dictis locis in tali materia plura' no. adduxi:nunc aũt dico tibi nõ minus no.in eadẽ materia,vez qõ lz sit verũ illud vez qõ inhabilis sustentat̃ ꝑ habilẽ:vtputa si duo notarij sunt rogati de vno cõtractu ꝛ vnus ipsor est priuatus officio tabellionat⁹:valet tñ vtrũq̃ instrumentũ ppter illũ notariũ q est authẽticus.fm Bal.in.l.imperator.in.iij.colũ.ff.de sta.homi.vbi ad hoc allegat tex.in.l.siqs ex argentarijs.Ş.cogen̄.ver.qd em̃ ꝛc. ff.de edendo.de quo ego plura adduxi in dictis locis.Tñ teneas mẽti qõ istud nõ haberet locũ qñ essemus in casu in quo ex dispositione statuti vel cõsuetudinis requirerẽtur duo tabelliones qui ambo essent ꝑbate vite et fidei.ita no.dixit Bald.in.c.tertio loco in vltimis verbis.extra de ꝓba.qõ dictũ refert ꝛ approbat.d.Phi. deci.nu.x.de offi.dele.qõ est no.qz idez possumus dicere in testib⁹ et in similibus ar.l.in exercendis.C.de fi.instru.cũ simi.

677 ¶ Si teneris vsq̃ annis attestor deũ qõ semp fures prosecutus suz summo odio ꝛ tãto magis capitalẽ secũ inimicitiã cõtraxi ꝛ ꝯ plures fui aduocat⁹:qz dieb⁹ meis magna furta passus sum in bonis meis ꝛ familie mee.Attñ ppter hoc nolo me cõtinere ꝛ retrahere ab exprimẽda veritate ꝛ ea iura q̃ eis fauent.Et ideo teneas ppetuo mẽti single verbũ lucro ꝛ honore plenũ:nã opi.Bar.ꝛ plurium eũ sequẽtiũ est qõ ex noua ꝯctatione noua nascat̃ actio furti adeo qõ si fur furat̃ hic aliqs res quas postea portat Ferrarie vel alibi,qõ poterit in loco vbi talia furta portauit capi ꝛ puniri,vt tenet Bar.in plurib⁹ locis quẽ plures doct.sequunt̃ in plurib⁹ ꝛ diuersis locis quos ego accurate retuli in repe.mea.l.fi.in vlt.qõe.ff. de iur.om.iudi.vbi finaliter tenui ꝯ Bart.ꝛ sequa.vt ibi clare videre poteris.Sed scias qõ casu quo opi.Bar.ꝛ sequa.esset vera,tñ illa restrigeret ꝛ nõ haberet locũ qñ fur cũ talib⁹ reb⁹ trãsiret p aliquã ciuitatẽ ꝛ ibi paruã morã faceret,ꝛ nisi staret ĩ illa ciuitate ad min⁹ p vnã diẽ nõ diceret̃ cõmittere nouã ꝯctationẽ ꝛ ꝯ eũ nõ nasceret̃ noua actio furti et p ꝙs nõ posset ibi puniri:qz ea q̃ sunt momentanea nõ sunt in ꝙsideratione.ita fin.dixit Bal.in.l.q furere.ff.de statu ho.qõ dictũ refert ꝛ sequit̃.d.Aug.de ari.in addi.ad Ang.de are.ĩ trac.malefi.ĩ verbo,ꝛ vestẽ celestẽ abstulit.in.iiij.char.ĩ addit. magna.in.j.col.ĩ ver.itẽ septimo ꝛc.quã doctrinã etiã ego retuli ꝛ secut⁹ sum ĩ repe.mea.d.l.fi.ff.de iur.om.iud.nu.cxliij.vbi plura ꝛ plura not.fiãa adduxi ad corroborationẽ dicte doctrine vt ibi videre poteris.Tene mẽti qz pfecto istõ dictũ est magni ptij ꝛ valoris ac maximi honoris:ꝛ hz rõnẽ in se apõ quẽlibet prudẽtẽ virũ.

678 ¶ Fiũt passim quotidie ꝙtractus minor ꝛ mulierũ de qb⁹ sunt rogati notarij ꝛ de eis cõficiũt instra qui sunt inualida ex inaduertẽtia ipsor notariorum qõ est multũ dãnosum cõtrahẽtibus.et hoc euenit qñ extat statutũ,vt cõiter sunt statuta p Italiaz qb⁹ cauet̃ qõ nõ valeat ꝯctus minor ꝛ mulierũ in qbus nõ interfunt duo cõiunctive affines ipsor minor ꝛ mulierũ:nã hoc casu ipsi nõ aiadnertũt:an affines q interuenirũt ĩ dictis ꝯctib⁹ sint de primioribus vel de alijs non ita primioribus sed pur qõ sint affines faciũt tales cõtract⁹ q vere sunt inualidi ꝛ nulli⁹ momẽti,eo qz stãte dicto statuto necesse est accipe de primioribus affinibus seu cõiũctis ipsor minor ꝛ mulierũ ꝛ nõ sufficit interuent⁹ alior affiniũ q nõ sint de magis ppinquis.ita dixit Bal ĩ.l.fi.C.de ver.sig.p illũ tex.et voluit hoc idẽ ibi Ang.Sali.ꝛ.d.Alex.ꝛ Ja.bu.ꝛ Sali.ĩ.l.j.C.vñ vir ꝛ vx. et Sali.ĩ.l.fi.p illũ tex.C.de test.mil.ꝛ in.l.vidue.C.de nup.ꝛ Pau. de cast.in.l.si cũ dotẽ.Ş.si pfi.ff.sol.mat.ꝛ Ang.in cõsi.lxx.qõ inci. dña Catherina ꝛc.in pe.col.quos oẽs ad hoc adducit Jas.ĩ.l.trãsactionẽ.circa fi.C.de trãsac.ꝑ quo dicit bñ facere text.ĩn.l.peto.in Ş.fratre.ff.de leg.ij.Dicit tñ ipse Jas.vbi.s.qõ ꝯriũ tenuit Bart. et Bal.ibi sz cõtraria opinio est magis cõis,qz a plurib⁹ affirmata et maiorẽ rõnem hz in se.Et nõ obstat illud qõ dicit Jac.bu.in.l.j. C.vñ vir ꝛ vxor.vez qõ dicta magis cõis opinio de ꝙsuetudine nõ seruat̃ sed sufficit qõ adsint duo affines lz non sint de primioribus: qz ego respondeo qz nedũ Jac.but.sed etiã glo.q̃ est maioris auctoritatis:nõ credit̃ si dicat aliquid de ꝙsuetudine nõ seruari nisi hoc ꝑbet.ita dixit Bal.ĩ.l.is qui.ĩ.Ş.j.in lectura antiqua.ff.de pigno. et in.l.cõsentaneũ.in.v.oppositione.C.qñõ et qñ iud.de quo lati⁹ dixi in practica mea causarũ crimi.in.Ş.constante.nume.xv.Tene menti predicta qz ex illis poteris facere corruere mille instrumenta,ad que non aduertunt notarij circa predicta.

679 ¶ Cõpromissum nõ dicit̃ cõpromissuz añ acceptionem ipsi⁹.gl. est ꝛ hoc voluit ibi Bal.p illã gl.in.l.si cũ dies.in prin.ff.de arbi.et

hoc voluit Alex.referēs ꝓdicta i ꝛsi.suo.lxxxvij.inci.viso themate.i pe.col.in.v.vo.qō cōsiliū duplicatū est eo q illud idē est in ꝛsi.xxxiij.in.j.vol.t idē dixit.d.Phi.deci.i.c.ex rōne.nu.vij.in fi.ver. et ꝓdicta cōclusio ꝛc.de app.vbi subdit qō p tale cōpromissum añ acceptionē arbitri nō suspēdūt tpa appellatiōis.alle.hoc voluisse Raph.ful.in ꝛsi.suo.lxvij.inci.lata snīa ꝛc.de quo latiꝰ ibi p eū:et ista notāda sunt i practica:q quotidie fiūt cōpromissa p litigātes et ego hoc habui i facto supioribꝰ mēsibꝰ.t ita obtinui i cā nō leni.

680 ¶ Dicit vulgare puerbium qō oīa subita pbātur in cā:et ideo dixit Car.in cle.pastoralis.in.§.verū.in prin.de re iud.qō precipitata volūtas iudicis est nouerca iustitie:et dici solet a prudētibus qō repenti.respōsionis comes est penitētia.p qbus faciunt plura not.dicta q als ego loquēs de breuitate tēporis cumulaui in.l.statuliber.in.ij.t.iij.col.ff.de qōni. ¶ Scias tū qō licet precipitāter facta sint nulla,vt in pluribus ostendi in.d.l.statuliber.t noceant agenti t facienti ꝓcipitanter:attamē est casus not.in quo factum precipitāter t ex abrupto ꝓdest facienti:qui casus est in cōfessiōe ex abrupto facta in iudicio:nā talis confessio potest etiā ex interuallo reuocari nō pbato aliter de errore.Ita sing.dixit Do.de.s.Semi.in.c.sciendū.xxix.dist.qō dictum refert t sequit.d.Philip.decius in.c.cū venerabilis.nume.viij.in ver.in glo.ij.ꝛc.de except. vbi plura adducit de breuitate tēporis.qō dictū teneas perpetuo mēti q posset ꝓdesse tibi t clientulis tuis aliquid sibi dānosum cōfitētibus ex abrupto in iudicio vel extra.t vide Bal.in consilio cccixxxviij.incip.cūciuitas ꝛc.in.iij.vol.in ver.adde t dic ꝛc.

681 ¶ Tradidi tibi als.s.in sing.xcix.incipiē.priuilegiatus ꝛc.illam regulā qō priuilegiat cōtra pariter priuilegiatū non vtit priuilegio suo,de quo ibi late. ¶ Sz vltra ea q dixi tene mēti i hac materia aliud no.verbū,vcz q si duo habēt priuilegiū immunitatis ab eoꝝ creditoribꝰ vt p aliqō tēpus nō possit ꝙueniri inter eos,tū nō erit locꝰ tali priuilegio.Ita no.cōsuluit Pet.de an.in cōsi.suo.xxxvj.inci.cōtra Joānē.in.j.col.qō dictū ꝓ no.refert t sequit.d.Philip.deci.in.c.in pītia.nu.lij.de pba.de quo latius ibi per eū.

682 ¶ Scribit in.c.cū §m.de pbē.t in.c.ex his.xij.q.j.qō qui altario seruit de altario viuere dz.p quo facit tex.in.c.ibi.vij.q.j.vbi dicit qō labor non dz esse sine fructu.qō etiā dixit glo.in.c.charitatem. xij.q.ij.t facit illud vulgare,vcz:oīs labor optat ꝑmiū.Et ista sunt adeo vera qō dixit glo.sing.in.c.oīs xpianus.de cōsecra.distī.j.qō presbyter parochianus pōt diuina officia denegare parochianis nisi dent sibi oblationes.quā glo.ad hoc ꝓ not.refert t sequit do. Philip.deci.in.c.cū inter.nume.xxiiij.de except.qō est not.ab istis ꝓsbyteris parochianis.p quo etiā facit in ar.regula illa,vcz q nō facit qō dz nō cōsequit qō opz:de qua habet in.l.gro.§.inter locatorē.ff.loca.cū si.t vide q dixi.j.in sing.dcxciij.incip.vulgariter ꝛc.

683 ¶ Als in repetiti.mea.c.at si clerici.in.§.de adulte.nu.lxxiiij.et lxxv.dedi tibi plura et plura singularia in materia scādali euitādi vt ibi videre poteris.Nunc aūt in eadem materia dico tibi vnum aliud,vcz qō ppter scandalū imminēs euitādū licite priuari pōt prelat bñficio suo.Ita not.dixit Inno.in.c.nisi cū prudē.de renū. qō refert t sequit Abb.in.c.quesitū.de rerū pmu.vbi ad hoc allegat Fede.de se.in tracta.de pmu.bñficio in.xxv.q.Et illud dictuz Innoc.refert etiā t sequit.d.Philip.deci.in.c.cū teneamur.in fi. de ꝑben.vbi dicit qō istud dictum cōiter approbatur.t in hac materia scādali euitandi adducit etiā glo.quā dicit sing.in.c.si papa. xl.dist.que voluit papā posse deponi ratione scādali.quā glos.dixit singu.Abb.in.c.significasti.in glo.ij.de elec.de qua glos.latius locutꝰ sum in repe.mea.c.at si clerici.in.§.de adulterijs.nu.lxxiiij. circa fi.de iudi.ideo circa eā hic aliter non me extendo.

684 ¶ Circa materiā expensarū dixi tibi quāplura t forte nō oībus cognita in.l.pēe vel marito quasi p totā legē.ff.de qō.Nūc autem dico vnū aliud valde vtile in practica,vcz qō qñ per iudicē appellationis ꝓma snīa cōfirmat t victꝰ simplr condēnat in expēsis:cōdēnatio facta intelligit gnaliter nō solum de expensis cause appellationis,sed etiā de expensis cause principalis.Ita not.dixit Alex. in ꝛsi.suo nondū impresso,qō incip.in causa mihi p vos cōsulēda trāsmissa.vbi ad hoc adducit Ang in.l.j.C.qñ ꝓnoc.nō est necess. qō dictuz refert Decius in.c.reprehensibilis.nu.ix.de app.vbi tū non videt expresse approbare hoc dictuz,sed illud approbat ipse Decius in.c.sepe.circa fi.ver.et circa hoc eo.ti.vbi dicit hoc etiam ꝓcedere t locuz habere in absolutione:qñ si iudex appellationis absolvit partē ab expēsis intelligit eā absoluere ab expēsis cause ꝓncipalis sicut ab expēsis cause appellatiōis,qō est no.i practica.

685 ¶ Equitas scripta preferī rigori scripto.l.placuit.C.de iudi.sed rigor scriptus ꝓferī equitati nō scripte,vt dicūt ibi scribē.de qua equitate t rigore plura dicit Bar.in.d.l.j.C.de legi.t doc.in.c.qñ cōtra.de pba.et ibi.d.Philip.deci.qui inter alia in nume.vj.dicit qō lz rigor in specie scriptus ꝓferat equitati scripte in gñe,vt no. Bart.in.d.l.j.C.de legi.qō hoc limitat nisi equitas scripta in gñe sit scripta p modū regule:q tūc preferī etiaz rigori scripto in specie.et hoc dicit voluisse Jo.de imol.in.l.insulā.in.xij.col.in ver.tu adde.ff.de ver.ob.quē sequit Alex.i.l.t si post tres.in gl.inverbo, deterius.ff.si qs cau.Et de hac equitate vide aliqua que dixi.§.in fin.dcxxxj.inci.vlti.opi.ꝛc.t in sing.ccccclx.inci.dicit tex.ꝛc.

686 ¶ Calumniose petita non sunt audienda sed sunt reijciēda.§m Inno.in.c.post electionē.in fi.de cōcessio.prebē.quē sequit Abb. in.c.lz cām.de ꝓbatio.et in.c.cōstitutꝰ.in vlt.col.de fideins.t Pe. de ancha.in ꝛsi.suo.clvij.incip.ex narratis in facto.in antepe.col. et Bal.in.l.peremptorias.in pe.col.C.sen.rescin.nō pos.t.d.An. in.c.sup hoc.de renun.in.vj.col.et Alex.in cōsi.lxv.inci.sup cōtentis.in.iij.col.in.j.vol.Et ideo si statutū requirit in cā cōsiliū sapiētis non hz locū quādo calūniose peteret causa differeñ.litē,vt no. Ang.in cōsi.cxxxvj.inci.in qstione vertēte.in.iij.col.t voluit Jo. de ana.in.c.super eo.in.ij.col.de cri.falsi.Et alia plura reijciuntur ratione calūnie de quibꝰ ample dixi in.l.pēe vel marito.in.iij.t.v. col.ff.de qō.et ibi in.xvij.col.vbi oīno videas. ¶ Scias tamen qō predicta oīa ꝓcedūt et locū habent vbi agit de preiudicio reparabili,sed secus est vbi agitur de ꝑiudicio irreparabili:quia tunc nō repellit petēs ex quacūq ꝓsumptione calūnie.Ita no.dixit Bal. in.l.j.in pe.col.C.de [illegible] t voluit.d.Fran.de are.in.c.licet cām. in.vij.nota.de pba.t Alexā.in consi.suo.xvij.incipi.requisitus in causa.in.iij.col.in.j.vol.et.d.Philip.decius predicta adducēs in d.c.licet causam.nu.xij.ver.preterea dictum Innoc.De quo vide que dixi in.d.l.patre vel marito.in.xvij.colū.

687 ¶ Verbū integre intelligit sine aliqua diminutione.c.fi.de ꝙstr. vti.vel inuti.et ita illū tex.not.ibi Car.quē ibidez refert et sequit do.Philip.deci.nu.vj.vbi etiaz ad hoc allegat plura alia iura, et allegat etiā Alex.in cōsi.cxlj.incip.viso testamento ꝛc.in vlti.col. in.ij.vol.et ex istis postea infert ipse.d.Philip.vbi.§.qō si maritꝰ recipiēs dotē vxoris sue ꝓmittit illā dotē integrā restituere ꝓpter illud verbū integrū videt ꝓmisisse restituere totā dotē sine aliqua diminutione:et ideo tali casu excluditur ipse maritꝰ ab illa parte lucri dotis q sibi ex forma statuti cōpetebat.et dicit qō hoc voluit Bal.in.l.qō noīe.circa fi.versi.sed qd si ex cōsuetudine.ff.de cōdit. indebi.t Bal.in.l.fi.C.ad le.fal.t Alex.post Ray.in.l.post dotē.ff. sol.ma.t Alex.i cōsi.suo.v.inci.circa primā.in vl.col.in.iij.vol.t in cōsi.cxxxiij.inci.sup qstis.in.iij.col.in.v.vol.t hoc dictū est bñ no. qz cōiter p Italiā sunt statuta volētia qō vxore moriēte sine filijs vir lucret certā partē dotis:t ego hūc casum habeo nūc in facto.

688 ¶ Fornicatio in quocunq; detestabilis est,et magis in femina quā in masculo in qua requirit maior honestas quā in masculo vt habeat ꝓ Spe.in ti.de actore.i.§.j.ver.itē opponit cōtra actorē ꝛc. et fornicatio in muliere inter alia triplicē operat effectū ¶ Primo eā operat qō mulier luxuriose viuens non potest stare in iudicio sine curatore,vt in.l.et mulieri.ff.de curato.furio.et voluit Spec. in.d.§.j.in.d.ver.item opponit.et ibi Bal.in addit.suis.et de hoc assignat rationē glo.in.d.l.et mulieri. ¶ Sco operat qō mulier luxuriose viuens si est tutrix filioꝝ suoꝝ priuatur tutela eoruz.§m glo.no.in auc.iuramētum.C.qñ mulier offi.tute.fungi pōt.quaz glo.refert t sequit Barto.in auc.de nup.in.§.si aūt tutelā.et hoc etiā voluit.d.Jo.de neuiza.i sua elegāti silua nuptiali.in.vj.char. in.j.col.in fi. ¶ Tertio etiā operatur:nā mulier luxuriose viuens priuat successione filioꝝ.Ita dixit Jaco.de belui.et Bart.in auc. de non elig.secū.nubē.in.§.cū igitur.et eos sequit Bal.in repert. suo.in ver.mater.in.vj.no. et Alex.in.l.liberoꝝ.in.§.notanter.ff. de his qui no.infa.Pro quo facit in arg.glos.in.l.si qua illustris. C.ad orficia.qui vult qō filij nati ex coitu adulterino nō succedūt etiaz matri.quā glo.refert t sequit late loquens in materia Soci. in cōsi.suo.cxlviij.incip.memini ꝛc.in.ij.col.in.j.vol.de quo etiam per Jas.in.l.j.in.§.sed qō meretrici.ff.de cōdi.ob turpē cām. Pōt etiā addere quartū effectum quē satis late posui in repeti.mea.l. vnice.C.de rap.virg.nu.xlviij.cū ibi sequenti.Tene menti ꝓdicta qz sunt quotidiana,et qui habet aures audiendi audiat.

689 ¶ Super interrogatus fui a quodaz nobili ciue devno,vcz ipse mutuauit certā quātitatē frumēti cuidā rustico eius colono et nō pōt pbare quātitatem sed bene ꝓbat se ei mutuasse certā quātitatem frumenti an possit sibi succurri aliquo remedio:in quo dixi qō sic,vcz qō stāte pbatione de dicto mutuo stabit iuramēto ipsius mutuantis de quātitate ipsius frumēti.ista fuit sing.doctri. Ray.de fozli.in.l.j.ff.de in litē iur.quā refert t sequit.d.Phi.dec. in cōsi.suo.cxlvj.inci.diligēter examinatis oībus ꝛc.in.vij.col.vbi dicit qō hoc etiā videt velle Bar.cōcurrentibus aliis indicijs seu cōiecturis in.l.admonēdi.in.xij.col.ver.qro quid si testis.ff.de iureiur.et dicit qō idē etiā firmauit Cepo.in cau.sua.ccx.incip.aliqs mutuauit ꝛc.et allegat etiā tex.in.l.lucius.ff.de actio.emp.t.l.predijs.§.titio.ff.de leg.iij.t allegat etiā qō tradit Barto.in.l.fi.C.de eden.t Inno.in.c.cū clamor.de testi.Dicit tamen Cepol.in.d.sua cau.se credere qō index possit refrenare tale sacramētū.iuxta illō qō videbit sibi verisile t verū fuisse.t dicit qō hoc etiā tenet Ray. in.d.l.j.ff.de in litē iuran.vbi etiam dicit,qō als ita fuit iudicatū. Tene menti:quia vere est verbum sing.lucri plenum.

690 ¶ Magni valoris t importantie est cōsuetudo,vt tradūt doct. in titu.de consuetudi.t titu.C.que sit long.consuetu.et posui ego latissime

latissime in repeti.mea.l.fi.C.de pbatio.in.vj.q.extraordinaria.et inter cetera operaꝛ ipsa ꝙsuetudo qꝫ dat iurisditionē,vt in.l.j.ꝛ fi. C.de emācipa.lib.ꝛ in.c.cū cōtingat.de fo.compe.ꝛ in.c.dilecti.de arbi.et in.c.cōquestus.ix.q.iij.cū si.Et adeo est verum hoc qꝫ ipsa cōsuetudo pōt dare iurisditionē laicis ī clericos in minorib⁹ ordinibus cōstitutos ꝛ auferre priuilegiū clericale dictis clericis qui p iudicē secularē puniri possunt si delinquūt ppter cōsuetudinē. Ita sing.dixit Inno.in.c.j.de apostatis.ꝛ in.c.nonit.de iudi.quez refert et sequitur Bal.in reperto.suo.in verbo,cōsuetudo.in ver. cōsuetudo potest auferre ꝛc.qꝫ dicit esse perpetuo nota.

691 ¶ Fundus dotalis vel quecūqꝫ alie res dotales estimate date in dotem faciūt emptionē ad trāsitum dñi in maritum:ita et taliter qꝫ maritus pōt libere tales res alienare nō obstāte.l.iulia.de fundo dota.iuxta.l.quotiēs.et.l.si inter virū.C.de iure do.ꝛ no.Bar. et alij in.l.si estimatis.ff.solu.ma. ¶ Istud tamē limita ꝛ intellige esse verū quādo maritus est soluendo,aꝛs aūt nulla estimatio faceret emptionē,nec fundus posset alienari nec obligari p maritū immo tali casu mulier p talibus rebus estimatis datis in dotē haberet reiuēdicationem vtilē in subsidium marito nō existente soluendo.tex.est in.l.in rebus.in prin.C.de iure do.cū sua glos.singu. ibi not.in ver.estimate.ad fi.quā ibi sequitur Barto.Bal.ꝛ alij.et hoc in specie tenet Bald.in.l.inter antiquā.ad fi.C.de vsufru.vbi allegat ad hoc aliqua iura de quo etiam p Jo.de imol.in.d.l.si estimatis.et p Bal.in aut.sed iam necesse.ī.v.q.C.de dona.ante nup. de quo etiam latius p Jas.qui predicta omnia refert ad literā.in ℈.actionum.nu.lxxxiij.institu.de actio.

692 ¶ Vim vi vt scis repellere licet cū moderamine tamē inculpate tutele.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iure.l.j.C.vī vi.l.scientiā.℈.q cū aliter. ff.de acquirē.here.in cle.de homi.ꝛ inculpata tutela dicit quādo aliter se defendere nō potest sine pericu.rerū vel psone vnde non debet pati quo dānificetur in aliquo si dānum esset irreparabile: aꝛs secus,vt in.d.l.furem.Ex quo infert ibi Bar.qꝫ si non posset effugere quin me percuteres nisi te interficerē licite possum te interficere,qꝛ cum quelibet iniuria psonalis sit maior quacūqꝫ reali vt.l.in seruoꝛ.ff.de penis.et ppter realem irreparabilē possum te interficere,vt.d.l.furem.ergo fortius ppter psonalem:qꝫ est nota quā doctrinā refert ꝛ sequitur Ange.de are.in tract.maleficio.in verbo,et dictus Titius se defendēdo.in.j.char.in vltimo ver.vbi p hoc allegat glo.in.c.olim.le.j.de restit.spoliat.ꝛ.c.significasti.de homici.ꝛ.d.Flo.in.d.℈ qui cū aliter predicta tñ limita nisi immineret pditio parue rei.fm Alex.qui plura allegat in.d.l.furē. De qua materia vide q̄ late ego dixi in.d.l.furem.in.j.ꝛ.ij.col.

693 ¶ Vulgariter dici solet qꝫ oēs laboꝛ optat premiū:et ideo scias qꝫ si iudex laboꝛauit circa ꝓcessum alicuius cause et fecit q̄ p eum fienda erant ad ferendā sententiā si anteq̄ ferat sententiā partes se cōcoꝛdarunt,debet tñ ipse iudex habere salariū suū.Ita no.dixit Jas.in.℈.tripli.in vlti.col.nu.lvij.insti.de actio.ad qꝫ allegat Bar.in.l.j.℈.diu⁹.le.ij.in.vij.col.ver.sed queroꝛ redeo ad glo.ff.de varijs ꝛ extraoꝛ.cogni.ꝛ Bal.in.l.j.in.v.questio.de suffra.ꝛ Jo.an. in regula,contractus.de regu.iur.in.vj.in mercur.et Nicolaus de neap.in.l.gallus.in.℈.et quid si tātum.ff.de libe.et posth.et text. in.l.fi.et ibi glo.ꝛ Bal.C.de cōdi.ob cām.Tene menti,qꝛ sepe contingit.et vide q̄ dixi.s̄.in sing.ccccclxxxij.incipi.scribitur ꝛc.

694 ¶ Apud oēs sanos mēte notum esse puto qꝫ clericus non pōt cōueniri sub iudice laico,vt in.c.j.ꝛ.ij.et in.c.si diligēti.de fo.cōpe. et quasi p totū titulū.et in.c.inclita.xj.qꝫ.j.ꝛ in aut.statuimus.C. de epis.ꝛ cle.Quinimo quilibet ꝓcessus factus p iudicē laicū contra clericū est nullus,et quelibet sñia est nulla:cuius nemo p eo cō paruerit ad allegandū priuilegiuz clericale.Ita dixit Archi.in.c. placita.xv.q.iij.et Specu.in tit.de citatione.℈.j.ver.sed pone.et Jo.an.in regula,scienti.in mercu.de quo p Alexā.in cōsilio.cxlix. inci.in causa ꝛc.ante fi.in.vj.vol.et voluit Flo.in.l.cū mulier.ante fi.ff.fami.herciscū.Tene tñ menti ppetuo qꝫ si clericus est artifex alicuⁱ⁹ artis poterit ratione illius artis conueniri sub iudice laico ipsius artis.Ita sing.dixit Bal.in additio.Specu.in titu.de reo. in.ij.col.in ver.scholaris clericus ꝛc.et idem in simili voluit Bald. in.l.vnica.C.in quibus causis militā.fori prescrip.vti possint.pro quo faciūt optime dicta p Jas.in.l.testamēta omnia.in.ij.colū.C. de testa.Et ad limitatio.predicte regule qꝫ clericus nō potest cōueniri sub iudice laico.vide Soci.in cōsi.suo.cvj.incip.insignis doctoꝛ.in vlti.col.in.iij.volu.vbi dicit qꝫ licet laicus iudex nō sit cōpetens iudex in causa clerici:attamē si clericus vt tertius cōparet poterit iudex laicus cognoscere.ad quod allegat glo.in.c.clericus nullū.xj.q.iij.et ratio est,quia dicit tunc reus volūtarius non necessarius.Et aliam limitationem etiā ponit Bal.in.l.nullum.in ij.col.ver.quero hic de clericis ꝛc.C.de testi.

695 ¶ Clausula apposita in cōmissione vel rescripto,vez facias put tibi visum fuerit expedire ꝛc.operaꝛ vt nō requiraꝛ de necessitate aliqua pbatio.Ita sin.dixit Jo.an.in.c.ij.de iura.cal.li.vj.i nouel. ad qꝫ allegat no.in.c.statutū.℈.assessoꝛē.de rescrip.in.vj.qꝫ dictū ꝑ valde no.refert ꝛ sequit Alex.in cōsi.clxxxix.incip.in cā ꝛ lite ꝛc. ante fi.in.vj.vol.et ibi dicit qꝫ idem no.Bal.licet nō ita aperte in titu.de pace cōstan.in verbo,animā nostram.qꝫ est nota.

696 ¶ Reseruatio exceptionum quā facit iudex dicēs interloquoꝛ esse ad vlterioꝛa ꝓcedendū saluis exceptionibus est magne iporꝛtātie,adeo qꝫ si appareat exceptiōes esse legitimas,ꝛ qꝫ vere obstent tūc ꝓcessus reddit retro null⁹:et qcqd postea est factū habet p nō facto.gl.est sing.in.c.cū ꝙtingat.extra de offi.deleg.et voluit Bal.in.l ille a quo.in.℈ si de testamēto ad fi.ff.ad trebel.qꝫ dictū refert ꝛ sequitur Jas.institu.de actio.in.℈.preterea.in.xij.colū.qꝫ est sing not.cū quasi quotidie in facto contingat.

697 ¶ Plura dixi tibi in materia reuocationis cōfessionis in operibus meis,maxime in practica mea cārū cri.in pluribus locis,maxime in.℈.qm̄.Et nup recolo tibi vnū verbū in tali materia qꝫ est magne importātie ꝛ magni effectus,vez qꝫ si confessio sit solenniter facta in iudicio si reuocatur in carcere per ipsum confitentem, talis reuocatio nihil operatur.Ita nota.dixit Bal.in cōsilio suo lxxix.incip.regula iuris ꝛc.in fi.in.iij.volu.de quo etiam lati⁹ dixi in practica mea causaruz crimi.in.℈.restat.nume.xvj.ꝛ.xvij.qꝫ est summe,nota.qꝛ rei sepe super furcha reuocāt ea que dixerūt solēniter in iudicio:de quo late dixi in.d.℈.restat.et aꝛs hoc vidi in facto pluribus vicibus.

698 ¶ Aduertāt ꝛ diligenter notēt datiarij seu publicani ad vnum eis valde fauoꝛabile ꝛ pficuum,vez qꝫ cōtra fraudātes datia seu gabellas sufficiunt ꝓbationes per cōiecturas:qꝛ talia clam cōmittuntur,et ideo lex cōtenta est facilioꝛibus ꝛ indicijs.Ita sin.dixit do.Alex.in cōsi.suo.clxxxvij.incip.viso ꝓcessu ꝛc.in.ij.col.in.vij. vol.ad qꝫ ipse ibi allegat plura ꝛ plura iura. Pro quo etiam facit illud,vez qꝫ in his que sunt difficilis ꝓbationis admittit ꝓbatio per cōiecturas,vt ego satis late dixi in practica mea causarum crimi. nume.xiij.vbi plura adduri circa talem materiam que per te videas.Et credo indubitāter qꝫ si datiarij scient hāc doctrinā sunt mali,sed essent etiā peioꝛes ꝛ minoꝛis conscientie.

699 ¶ Priuilegia ꝓcessa pupillis cēsent ꝓcessa alijs q p administratoꝛes regunt.gl.est valde no.i.l.ij.C.de cura.furio.quā tenet Bal. in.l.iubem⁹ nulli.in prin.C.de sac.san.eccle.ꝛ ideo scias qꝫ vniuersitates castroꝛ ꝛ villarū habēt restitutionē in integrū sicut minoꝛes et res publica ꝛ ciuitas.ita tenet Ja.bu.ꝛ Bart.ī.l.respublica. C.ex quib.cau.ma.qñ villa hz multos hoīes ita qꝫ regit p administratoꝛes.q̄ oīa refert ꝛ sequit Soci.in ꝙsi.suo.lxvj.inci.viso cōpromisso ꝛc.in.ij.colū.in.iij.volu.et ibi subdit qꝫ cōis opi.Ja.de are. Bal.Sali.ꝛ Pau.de ca.est qꝫ iste vniuersitates etiā parue etiā in integrū restituant licet p administratoꝛes nō gubernent:nam in eis cōiter solēt esse infantes furiosi ꝛ mulieres ꝛ alie psone que nō cōgregant in magnis negotijs nec cōsentiunt in administratione rerū municipij:et ideo iniustū est qꝫ p alios eis preiudicet:et dicit qꝫ fm istā opi.cōsuluit Lu.ro in cōsi.suo.ccccxxiij.et dicit etiā qꝫ istā opi.sequit Jo.an.in addi.Spe.in tit.de resti.in integ.in addi. incip.quadrienniū.et Abb.in c.j.de restit.in integ.et ista sunt diligenter notan̄.cū quotidie cōtingāt in facto,et hic p totā Italiā in castris ꝛ villis ad que pauci animaduertunt.

700 ¶ Quānis iuramētū sit magni effect⁹ ꝛ importātie ꝛ sepe validet inualidū,vt dixi.s̄.in sing.cccl vj.incip.iuramētū.ꝛ in fin.ccccl̄. incip.quāte vtilitatis ꝛc.Attñ etiam qñqꝫ nihil operaꝛ ꝛ nullius est momēti.Et ideo scias qꝫ qñ instrumētuz deficit rone solēnitatis ꝓbatorie nō iuuaꝛ pretextu iuramēti in eo positi.Et ideo si statuto caueꝛ qꝫ ad vtilitatē cōtractus requirant duo notarij.tūc si fiat talis cōtractus p vnum notariū tm̄,licet in eo sit appositū iuramētuz nō valebit cōtractus,qm̄ dicta solēnitas duoꝛ notarioꝛ est inducta ppter publicā vtilitatē.Ita dixit Bar.in.l.si quis pro eo.ff.de fideius.in.vij.mēbro.et.d.An.in.c.cū cōtingat.in.vij.casu. de iureiur.et ibi Abb.in penul.colū.inver.et vt clarius pateat ꝛc. de quo etiam latius per Soci.in cōsi.suo.xcvij.inci.abunde.invlt. col.in.j.vol.ꝛ alios plures casus in quib⁹ iuramentū nihil operaꝛ. ponit Bart.in.d.l.si quis pro eo.et Lano.in.d.c.cum contingat. ¶ Et scias etiam qꝫ vbi non est consensus qꝫ ibi nihil operatur iuramentum,eo quia iuramentuz non supplet consensum.l.fi.C. de non nu.pecu.et voluit Soci.in consi.cccl xxiij.incip.in casu ꝛc. in fi.et do.Fran de areꝛ.in consi.suo.xxxiij.incip.quatuoꝛ dubia. in.ij.col.Et si vera loqui fas est credere mihi qꝫ ex dictis docto.in d.l.si quis p eo.ꝛ in.d.c.cū contingat,nō pōt dari firma regula nec firma doctrina in hac materia quādo iuramentum validet actum vel non. ¶ Et ex istis impono finem singularibus meis hodierna die.xxv.Martij.1527.que est dies beate et immaculate Virginis Marie,cui sit laus et honoꝛ in eternum.

Lugduni per sedulum Typographum Dionysium de Marsy. 1532 Mense Augusto.

C 18716180

cata vni … iuspatronatus redibit ad illum patronuz. hec omnia
concernu… …tum antiquū ecclesie Sed qō dixi q; reuocata vnio
ne iuspatro… …is qō competebat patrono ante vnione reuocata ad
3 patronum videl… dubium: q; ꝑ patronus consentiendo vnioni ab
dicata se iuspatrona…tus, ⁊ illud ius trāsfert in ecclesiā cui facta est
vnio. de dona. pastoralis. Et ista ecclesia vnita efficit libera ⁊ exem
pta a iurepatronatus. de testi. c. significauit. ergo iuspatronatus
qō est extinctū nō reuiuiscit. ff. de solu. qui res. ℌ. aream. respondeo
istud ius nō reuiuiscit facto hois, sed ex dispositione legis. Item si
monasterium vniat alteri monasterio reuocata qdē vnione mona
sterij qō erat, vnitū erit illius religionis ⁊ ordinis cuius erat mona
sterium cui facta est vnio.

Secunda regula principalis col

ligitur ex dicta de cuius. ne se. va. super verbo, sub abbatis regimi
ne. ex quo quidem verbo talis dat regula. illa qualitas que reperie
batur in prelato ante vnionem, illa ⁊ eadē qualitas requirit in pre
4 lato reuocata vnione. Et est ratio si ꝑ ante vnionē regebatur per se
cularem, reuocata vnione regeꝫ per clericum secularem. Si autem
ante vnionem regebatur per regularem, reuocata vnione regetur
per regularem. facit in ratione sui, de preben. cum de beneficio. lib.
vj. ⁊ de sup. neg. prela. cle. vnica. Itē si monasteriū vnitur alteri mo
nasterio: tunc reuocata vnione illi qui erant monachi monasterij
vniti redibunt ad monasterium vnituz ⁊ sub vinculo professionis
quā fecerunt illi monasterio cui facta erat vnio nec gestabunt ha
bitum monasterij cui facta erat vnio. nec habebunt vocē in electio
ne prelati illius monasterij cui facta erat vnio. ista enim non cōcer
nunt statum personarum.

¶ Sed iuxta predicta queritur de vnio, semper vnio reuocatur et
dissoluitur an hec vnionis reuocatio habeat se per viam restitutio
nis. dicebat glo. in. d. c. j. q; reuocatio illa habet se per viam restitu
tionis in integrum. per quā oīa reducuntur in veterem statum. ff.
de mino. l. qō si minor. ℌ. restitutio. de repu. que fi. in iu. l. vnica. ista
glo. non dicit verū q; ꝑ restitutio in integrum fit seu conceditur qñ
5 ex actu celebrato quis leditur, vt de in integ. resti. c. j. Sed p vnio
nem ecclesie, ecclesia nō est lesa cum vnio fiat ex causa legitima licet
vnio possit postmodum reuocari ex legitima causa superueniente.
Et per hoc dico q; reuocatio vnionis non trahitur retro ad tem
pus forte vnionis sed illa reuocatio consideratur habito respectu
ad tempus reuocationis.

Secūdo principaliter queritur

si durante vnione prelatus qui presidebat regimini vtriusq; eccle
vt patet. xvj. q. j. ⁊ tēporis. Ex causa legitima alienauit aliquid de
bonis ecclesie vnite an illa alienatio reuocabitur. videl q; sic: quia
per reuocationē vnionis ecclesia reponit in statum antiquum. In
contrarium est veritas: q; talis prelatus vtriusq; ecclesie prelatus
erat ⁊ vtriusq; eccl'ie legitimam administrationē habebat. xvj. q. j. ⁊
temporis. ergo alienatio legitime facta nō reuocat esto q; postmo
dum reuocaretur vnio, vt in regula factum legi. de reg. iur. lib. vj.

6 ¶ Tertio queritur cum ꝑ due ecclesie vnite sub vno prelato regā
tur si postmoduz illa vnio dissoluatur an talis prelatus remanebit
vtriusq; prelatus eccl'ie ex illis, an nō remanebit prelatus vnius tā
tum eccl'ie ex illis: ⁊ si remanebit prelatus vnius eccl'esie ex illis cui⁹
remanebit an eccl'esie vnite an eccl'esie cui facta est vnio. videl qō re
manebit prelatus vtriusq; eccl'esie: q; reuocatio vnionis fit sine pre
iudicio illius prelati sicut dicimus in vnione que fit sine preiudicio
rectoris eccl'esie vnite: q; remanet rector donec vi… …dona con
sultationibus. de resti. ipo. cum venissent. alia opinio videtur esse
qō ille desinat esse prelatus vtriusq; eccl'esie: q; reuocat… …one ille
due eccl'esie reducūtur in pristinum statum. ne sede va… …Sed con
siderato primo antiquo statu eccl'esie q̄libet ex illis eccl'esiis habe
bit proprium sacerdotem. de prebē. cum singula. lib. vj. Et sic titu
lus quem habebat prelatus eccl'esiarū vnitarū videtur re…ire ad nō
titulū. Alia opinio q; ille remanet prelatus vnus ex il… eccl'esijs
vnitis, ⁊ tunc insurgit dubiū cuius ex illis eccl'esijs rema…ebit pre
latus an eccl'esie vnite an vero eccl'esie cui facta est vnio. ad id dicen
dum est q; inter ceteros modos vniendi est q; vtraq; eccl'esia rema
neat de per se, vt no. in. c. j. ne sede vacan. Et tunc titulus quem ha
bet prelatus in his eccl'esijs vnitis, ita concernit vnam eccl'esiam si
cut alteram, ⁊ eque principaliter vtramq;, vt in. c. ⁊ tempora. sed
7 constat ꝑ quando duo iura sunt eque principalia vnum ius pal te
rum non confunditur, vt. ff. de fideiuss. l. generaliter. Et facit quod
no. Jo. in fi. de re iud. cum olim. isto enim casu dicamus q; commit
tatur electioni illius ꝓlati cui ex illis eccl'esijs velit presidere vt pre
latus argu. de prebē. si pluribus. lib. vj. vel potest dici q; id relin qua
tur arbitrio diocesani, vt ar. d. c. si pluribus. lib. vj. facit ratio quia
⁊ cura eccl'esiarum pertinet ad diocesanum. x. q. j. regenda. ⁊. c. de
cretum. ¶ Secundo modo potest fieri vnio q; vna eccl'esia subijci
tur alteri ⁊ tunc remaneret prelatus eccl'esie cui facta est vnio quia
ille est suus principalis titulus dicit gl. in. c. gratia. de rescrip. li. vj.

Ego puto quod ille prelatus dū

viuit remaneat prelatus eccl'esie sicut ⁊ si viuente rectore fieret vnio
ille remaneret rector donec viuit. Et esto q; prelatus consentiat re
uocationi vnionis non tamē propter hoc renuntiare videt titulo
quē habet in eccl'esijs vnitis ex quo eīm id non exprimit, non enim
titulus tollitur nisi prelatus renuntiet prelature. de renunti. super
8 hoc. c. sane. ⁊. c. veniens. ⁊ in. c. cū inter. eo. ti. Nec ꝑ presumitur quis
renuntiare iuri suo nisi id exprimat. ff. de proba. l. cum de indebito.
mortuo autem prelato quelibet ex illis eccl'esijs habet prelatum ex
quo reuocata est vnio.

¶ Ultimo queritur si parochialis eccl'esia vniatur prebēde cano
nici cathedralis eccl'esie ⁊ in tali parochiali eccl'esia constituatur vi
carius ⁊ patet de prebē. extirpande. ℌ. qui vero. ⁊ demum illa vnio
dissoluatur in quo statu remanebunt illi canonici ⁊ ille vicarius. re
spondeo canonicus cuius prebenda vnita est eccl'esie donec viuit
habebit curam parochialis eccl'esie, et ille vicarius similiter ha
bebit curam. Nam reuocatio vnionis intelligitur sine preiudicio:
mortuo vero canonico nō durabit illa vnio quo ad illum qui subro
gatur in locum canonici mortuo autem illo vicario effectum sumet
reuocatio vnionis. Et sic illi eccl'esie prouidebitur de nouo rectore.
Similiter si moriatur ille vicarius viuente canonico cuius preben
de vnita erat eccl'esia parochialis remanebit illa vnio donec viuit
ille canonicus.

Explicit Tractatus de reuo-
catione vnionis domini Petri de Perusio.

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm